

HIZKUNTZEN IKASKUNTZA, IRAKASKUNTZA ETA EBALUAZIORAKO EUROPAKO ERREFERENTZIA MARKO BATERATUA

Liburu osagarria

**HIZKUNTZEN
EUROPAKO
ERREFERENTZIA MARKO
BATERATUA:
IKASKUNTZA, IRAKASKUNTZA,
EBALUAZIOA**

Liburu osagarria

Argitalpen honen bidez eguneratu da
Europako Erreferentzia Marko Bateratua (EEMB) 2001;
dena den, horren marko kontzeptualak indarrean segitzen du.

www.coe.int/lang-cefr

Hizkuntza Politikako Programa
Hezkuntza Politikako Dibisioa
Hezkuntza Departamentua
Europako Kontseilua

2018an, online argitaratu zen *Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren* eguneraketa honen behin-behineko bertsio bat, ingelesez eta frantsesez; izenburu hauek zituzten, hurrenez hurren: “Common European Framework of Reference for Languages: learning, teaching, assesment - Companion volume with New Descriptors” eta “Cadre européen commun de référence pour les langues: apprendre, enseigner, évaluer: Volume complémentaire avec de nouveaux descripteurs”.

Liburu honetan, Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren funtsezko mezuak aurkezten dira, erabiltzaileek aise ulertzeko moduan; gainera, EEMBko deskriptore argigarri guztiak biltzen dira. Europako Erreferentzia Marko Bateratua erabili nahi bada helburu pedagogikoetarako –alegia, ikasteko, irakasteko edo ebaluatzeko–, irakasleei eta irakasleen irakasleei errazagoa gertatuko zaie EEMBaren Liburu osagarriari jotzea, markoaren eguneratzea baita. Liburu osagarriak loturak eta erreferentziak eskaintzen ditu; hartara, beharrezkoa baldin bada, 2001eko edizioa atalera jo daiteke kasu kasu. Baldin eta ikertzaile batek aztertu nahi badu zer kontzeptu eta gidalerro azaltzen diren EEMBaren arlo jakin batean, 2001eko edizioa jo behar luke, baliozkoa baita oraindik.

Jatorrizko izenburua:

Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assesment – Companion volume. ISBN 978-92-871- 8621-8
© Council of Europe, April 2020

Testua Europako Kontseiluaren baimenarekin sortu eta erabili da.
Dokumentu hau Europako Kontseiluarekin adostuta argitaratu da, baina argitaratzailearena da erantzukizun osoa.

Laburpenak erreproduzitzeko baimena ematen da (500 hitz, gehienez), xede komertzialetarako izan ezik, betiere testuaren osotasunari eusten bazaio, laburpena testuingurutik kanpo erabiltzen ez bada, informazio osatugabea ematen ez bada edo bestelako bideren batez –testuaren izaeragatik, eremuagatik edo edukiagatik– irakurlea nahasten ez badu. Jatorrizko testua honela aitortu behar da beti: © Council of Europe, 2020 – English edition; © HABE, 2022 – euskarazko edizioa.

Dokumentu hau osorik edo beronen zatiren bat erreproduzitzeko edo itzultzeko beste edozein eskaera hona bideratu beharko da: Directorate of Communications, Council of Europe (F-67075 Strasbourg Cedex edo publishing@coe.int); dokumentu honi buruzko beste edozein korrespondentzia, aldiz, hona: Directorate General II, Education Department edo education@coe.int; euskarazko itzulpenari dagokion korrespondentzia, berriz, hona: HABE (Vitoria-Gasteiz kalea, 3. 20018 Donostia edo info@habe.eus).

Azala eta diseinua: Documents and Publications
Production Department (SPDP), Council of Europe

Council of Europe Publishing
F-67075 Strasbourg Cedex
<http://book.coe.int>
<https://edoc.coe.int>

Hizkuntzen Europako Erreferentzia Marko Bateratua:
ikaskuntza, irakaskuntza, ebaluazioa - Liburu osagarria
ISBN: 978-84-96769-12-0
L.G.: D 832-2022

© HABE, 2022ko uztaila, euskarazko edizioa

info@habe.eus
<https://www.habe.euskadi.eus/>

Itzultzailea: Rosetta Testu Zerbitzuak S. L.
Gainbegiratzea: HABE
Maketatze-iana: Zirrimarra estudio grafikoa
Inprimaketa: Rodona Industria Gráfica

Erreferentzia: Europako Kontseilua.
(2022). *Hizkuntzen Europako Erreferentzia Marko Bateratua: ikaskuntza, irakaskuntza, ebaluazioa - Liburu osagarria.* HABE.
<https://doi.org/10.54512/EEMBLO-2022>

EUSKARAZKO ARGITALPENAREN SARRERA

2001ean argitaratu zuen Europako Kontseiluak *Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren* (EEMB) jatorrizko bertsioa –eta 2005ean, berriz, euskarazkoa, HABEren eta Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa sailaren arteko lankidetzaren ondorioz–, xede izanik hizkuntzen irakaskuntzaren eta ikaskuntzaren helburuei eta metodologiari buruzko gogoeta sorraraztea, baita curriculumak garatzeko, eta programak, azterketak eta ebaluazio-irizpideak zehazteko oinarri bateratua eskaintzea ere.

2015ean Hezkuntza, Hizkuntza Politika eta Kulturako sailburuak indarrean dagoen *Helduen Euskalduntzearen Oinarrizko Curriculum* (HEOC) ezarri zuen. HEOCak helduen euskalduntzearen ikasprozesua Hizkuntzen Europako Markora egokitu eta sei mailatan egituratzen du, elkarreragin soziodiskurtsiboan ardaztuta, hizkuntzaren ikuspegi komunikatiboan oinarrituta, ekintza komunikatibotan definituta eta euskararen ezaugarri eta egoera soziolinguistikora egokituta.

2016an HABEK HEOCa garatze aldera argitaratu zuen *Curriculum-langaiak: testu-ereduak* (HEOC), Helduen Euskalduntzerako Oinarrizko Curriculumean eskainitako langaien jarraipen *gisa*. Denera, 216 testu. Aukeratutako testu horiek eredarriak dira euskarazko komunikagaitasunerako, eta maila bakoitzaren atalasearen lekuko izatea dute helburu.

Eta 2022an, berriz, eskuen artean duzun *Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren Liburu osagarriaren* euskarazko bertsioa argitaratu du HABEK, nazioarteko azken gidalerro didaktikoak zabaltzen baititu eta etorkizun hurbilean euskararen ikaskuntza-, irakaskuntza- eta ebaluazio-eremuetan ekar baititzake hobekuntza nabarmenak. *Erreferentzia Markoaren Liburu osagarriaren* egileek berrikusi eta aberastu egin dituzte EEMBaren edukiak, aurreko bertsioan aurkitutako hutsuneak betetzen saiatu dira eta garrantzi handia eman diote ekintzara bideratutako ikuspegiari.

Euskara heldutan ikasi edo hobetu nahi duten herritarrei eskaintzen zaien zerbitzua hobetzeari begira eta *Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren Liburu osagarriaren* irizpideek datozen urteetan izango duten garrantzia ikusirik, ahalegin berezia egiten ari da HABE Europako Markoaren edukiak nahiz proposamenak zabaldu, barneratu eta egokitu daitezten Helduen Euskalduntzearen Oinarrizko Curriculumaren hiru zehaztapen-mailetan.

Ahalegin horretan, garrantzizko urratsa izan da Kultura eta Hizkuntza Politikako sailburuaren 2020ko irailaren 9ko Agindua indarrean jarri izana, bertan txertatu baitira *Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren Liburu osagarri* argitara eman diren zenbait garrantzizko eduki; esate baterako, ebaluazioaren xede eta ezaugarrien artikuluan, euskalduntzearen helburu nagusia den komunikagaitasunaren ebaluazioa ekintza komunikatiboen bidez balioetsiko dela ezartzen da eta ikasleak frogatu egin behar duela eskatuko zaizkion testu batzuk ulertzeko eta ekoizteko gai dela, baita elkarreragina eta bitartekotza eskatzen duten atazak burutzeko ere.

Horretaz gain, HABE hainbat modutara ari da zabaltzen eta egokitzen *Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren Liburu osagarriaren* proposamena: izan euskarazko bertsioa plazaratuz, izan adituen artikulua argitara emanez irakasleei zuzenduriko IRAKASBIL atarian, izan gaia eskainiz prestakuntza-ikastaroetan.

Liburu osagarriaren berrietasunak

Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren Liburu osagarriaren xede nagusia da EEMBaren deskriptore argigarriak eguneratzea eta, era berean, komunikatzeko lau moduen arteko erlazioa azpimarratzea: ulermena eta ekoizpena (ahozkoa eta idatzizkoa) eta komunikazioa ahalbidetzeko elkarrekintza eta bitartekotza.

Begien bistakoa da liburu honetan bitartekotzari eman zaion garrantzia, zeren eta *Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren Liburu osagarriaren* 35 eskala berrietatik 24 baitira bitartekotza lantzekoak. Hori dela-eta, hasieran, “Bitartekotza, oro har” atala baliu daiteke, deskriptoreek bitartekotza-mota guztiak erakutsi eta lehen ikuspegi bat eskaintzen baitute. Horretaz gain, zeinu-hizkuntzarako deskriptoreak dituzten eskala espezifikoak jasotzen ditu.

Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren Liburu osagarriaren eskala berriek gaur egungo informazio-gizartearen komunikazio-beharrei erantzuten diete (elkarreraginezko online jardura) eta informazio ugari eskaintzen dute. Deskriptore guztiak erabiltzaileek eskura dituzten aukerak dira; ondorioz, erabiltzaileak bereizi egin behar du zer den berehala erabil daitekeena, zer den garrantzizkoa bere testuinguruan, eta zer ez. Eta, ezberrik gabe, datozen urteetako gogoeta didaktikoen erdigunean egongo da nola ziurtatu behar den eskoletan ekintzara bideratutako ikuspegia edota nola igaro hizkuntza-trebetasunetatik komunikazio-moduetara.

HABEren jardun-eremutik landa, euskaltegien eta euskararen autoikaskuntza-zentroetakoenean ere egin behar da *Liburu osagarriaren* proposamenak barneratzeko eta egokitzeko ahalegina, euskaltegi nahiz autoikaskuntza-zentro

bakoitzaren autonomia pedagogiko eta antolatzailearen barruan, irakasle-taldeak egokitu behar baitu curriculum eta jardunbide didaktikoaren norabidea nahiz koherentzia bermatu, bai ikasgeletan, bai euskaltegian bertan.

HEOCak ekintzan oinarritutako ikuspegia sustatzen du eta ikaslea da ekoizlea. Begien bistakoa da, beraz, komenigarri litzatekeela nork bere gogoeta didaktikoa egitea eta Europako Markoaren berritasunei toki egitea curriculumaren zehaztapen-maila guztietan, etenik gabeko prestakuntzaren harian ezinbestekoa baita hizkuntzen irakaskuntzan aldian-aldian gertatzen diren aldaketak barneratzea eta aplikatzea, ahalik eta eraginkortasun-mailarik handiena izateko helduak euskalduntzeko eskoletan. Herritarren premiak kontuan hartuta bide horretan asmatuz gero, euren ikasprozesua erraztuko da eta, ondorioz, elebidun gehiago izango ditugu.

Jokin Azkue Arrastoa
HABEren zuzendari nagusia

EDUKIAK

HITZAURREA	11
ATARIKO OHARRAK ETA ESKER ONA	13
1. ATALA: SARRERA	21
1.1. DESKRIPTORE ARGIGARRIETAN EGINDAKO ALDAKETEN LABURPENA	24
2. ATALA: EEMB: OINARRIZKO ALDERDIAK, IKASKUNTZAN ETA IRAKASKUNTZAN	27
2.1. EEMB: XEDEAK	28
2.2. EKINTZARA BIDERATUTAKO IKUSPEGIA GAUZATZEA	29
2.3. GAITASUN ELEANIZTUNA ETA KULTURANIZTUNA	30
2.4. EEMB: ESKEMA DESKRIBATZAILEA	31
2.5. BITARTEKOTZA	35
2.6. EEMB: ERREFERENTZIA-MAILA BATERATUAK	36
2.7. EEMB: PROFILAK	38
2.8. EEMB: DESKRIPTORE ARGIGARRIAK	41
2.9. NOLA ERABILI DESKRIPTORE ARGIGARRIAK	43
2.10. EEMB-A GAUZATZEKO TRESNA ERABILGARRIAK	45
2.10.1. WEB-BALIABIDEAK	45
2.10.2. LIBURUAK	46
3. ATALA: EEMBaren DESKRIPTORE-ESKALA ARGIGARRIAK: JARDUERAK ETA ESTRATEGIA KOMUNIKATIBOAK	47
3.1. ULERMENA	47
3.1.1. ULERMEN-JARDUERAK	48
3.1.1.1. AHOZKOAREN ULERMENA	48
AHOZKOAREN ULERMENA, ORO HAR	48
BESTE HIZTUN BATZUEN ARTEKO ELKARRIZKETAK ULERTZEA	49
ZUZENEKO AURKEZPENAK ETA HITZALDIAK ULERTZEA	50
AZALPENAK ETA ARGIBIDEAK ULERTZEA	51
HEDABIDEETAKO ENTZUNEZKO EMANALDIAK (EDO ZEINUZKOAK) ETA GRABATUTAKO MATERIALA ULERTZEA	52
3.1.1.2. IKUS-ENTZUNEZKOEN ULERMENA	52
TELEBISTA, FILMAK ETA BIDEOAK IKUSTEA	52
3.1.1.3. IDATZIZKOAREN ULERMENA	53
IDATZIZKOAREN ULERMENA, ORO HAR	54
GUTUNAK IRAKURTZEA	54

ORIENTATZEKO IRAKURTZEA	55
INFORMAZIOA ETA ARGUDIOAK BILATZEKO IRAKURTZEA	56
ARGIBIDEAK IRAKURTZEA	58
PLAZER SOILAGATIK IRAKURTZEA	58
3.1.2. ULERMEN-ESTRATEGIAK	59
(AHOZKO, ZEINUZKO ETA IDATZIZKO) GAKO-HITZAK IDENTIFIKATZEA ETA INFERENTZIAK EGITEA	60
3.2. EKOIZPENA	60
3.2.1. EKOIZPEN-JARDUERAK	61
3.2.1.1. AHOZKO EKOIZPENA	61
AHOZKO EKOIZPENA, ORO HAR	62
BAKARRIZKETA JARRAITUA: ESPERIENTZIEN DESKRIBAPENA	62
BAKARRIZKETA JARRAITUA: INFORMAZIOA EMATEA	63
BAKARRIZKETA JARRAITUA: ARGUDIOAK EMATEA (EZTABAIDA BATEAN, ESATERAKO)	64
JENDAURREKO ADIERAZPENAK	64
JENDAURREAN HITZ EGITEA	65
3.2.1.2. IDATZIZKO EKOIZPENA	66
IDATZIZKO EKOIZPENA, ORO HAR	66
SORMENEZKO IDAZKETA	67
TXOSTENAK ETA IDAZLANAK	68
3.2.2. EKOIZPEN-ESTRATEGIAK	69
PLANIFIKAZIOA	69
KONPENTSAZIOA	70
MONITORETZA ETA ZUZENKETA	70
3.3. ELKARRERAGINA	71
3.3.1. ELKARRERAGINEZKO JARDUERAK	72
3.3.1.1. AHOZKO ELKARRERAGINA	72
AHOZKO ELKARRERAGINA, ORO HAR	73
SOLASKIDE BATI ULERTZEA	73
ELKARRIZKETA	74
EZTABAIDA INFORMALA (LAGUNEKIN)	75
EZTABAIDA FORMALA (BILERAK)	76
HELBURU BAT LORTZEKO ELKARLANA	77
ONDASUNAK ETA ZERBITZUAK ESKURATZEKO ELKARRERAGINA	78
INFORMAZIO-TRUKEA	79
ELKARRIZKETAK EGITEA ETA ELKARRIZKETATUA IZATEA	81
TELEKOMUNIKAZIOAK ERABILTZEA	82
3.3.1.2. IDATZIZKO ELKARRERAGINA	82
IDATZIZKO ELKARRERAGINA, ORO HAR	83
GUTUNAK IDAZTEA	83
OHARRAK, MEZUAK ETA FORMULARIOAK	84
3.3.1.3. ONLINE ELKARRERAGINA	85
ONLINE ELKARRIZKETAK ETA EZTABAIDAK	85

HELBURU BAT LORTZEKO ONLINE TRANSAKZIOAK ETA ELKARLANA	87
3.3.2. ELKARRERAGINEZKO ESTRATEGIAK	89
HITZA HARTZEA (HITZ EGITEKO TXANDAK)	89
ELKARLANA	89
AZALPENAK ESKATZEA	90
3.4. BITARTEKOTZA	91
3.4.1. BITARTEKOTZA-JARDUERAK	92
BITARTEKOTZA, ORO HAR	92
3.4.1.1. TESTUEN BITARTEKOTZA	94
INFORMAZIO ZEHATZA ADIERAZTEA	94
DATUAK AZALTZEA	97
TESTUAK PROZESATZEA	99
IDATZIZKO TESTUAK ITZULTZEA	103
OHARRAK HARTZEA (HITZALDIETAN, MINTEGIETAN, BILERETAN ETA ABARRETAN)	106
SORMENEZKO TESTUEI BURUZKO IRITZI PERTSONALA ADIERAZTEA (LITERATURA BARNE)	107
SORMENEZKO TESTUEN ANALISIA ETA AZTERKETA KRITIKOA (LITERATURA BARNE)	108
3.4.1.2. KONTZEPTUEN BITARTEKOTZA	109
KIDEEEN ARTEKO ELKARLANA ETA ELKARRERAGINA BIDERATZEA	110
ESANAHIA ERAIKITZEKO ELKARLANA	110
ELKARRERAGINA KUDEATZEA	113
SOLAS KONTZEPTUALA BULTZATZEA	113
3.4.1.3. KOMUNIKAZIOAREN BITARTEKOTZA	115
EREMU KULTURANIZTUNAK BIDERATZEA	115
BITARTEKARI-LANAK EGITEA EGOERA INFORMAZIOAN (LAGUNEKIN ETA LANKIDEEKIN)	116
KOMUNIKAZIOA BIDERATZEA EGOERA DELIKATUETAN ETA GATAZKETAN	117
3.4.2. BITARTEKOTZA-ESTRATEGIAK	118
3.4.2.1. KONTZEPTU BERRIAK AZALTZEKO ESTRATEGIAK	119
AURREKO EZAGUTZAREKIN LOTZEA	119
HIZKUNTZA EGOKITZEA	119
INFORMAZIO KONPLEXUA XEHATZEA	119
3.4.2.2. TESTUAK SINPLIFIKATZEKO ESTRATEGIAK	122
TESTU TRINKOEI BURUZKO AZALPEN GEHIGARRIAK EMATEA	122
TESTUKO IDEIA NAGUSIAK LABURTZEA	122
4. ATALA: EEMBaren DESKRIPTORE-ESKALA ARGIGARRIAK: GAITASUN ELEANIZTUNA ETA KULTURANIZTUNA	125
ERREPERTORIO KULTURANIZTUNEAN OINARRITZEA	126
ULERMEN ELEANIZTUNA	128
ERREPERTORIO ELEANIZTUNEAN OINARRITZEA	129
5. ATALA:	
EEMBaren DESKRIPTORE-ESKALA ARGIGARRIAK: HIZKUNTZAREN KOMUNIKAZIO-GAITASUNAK	131
5.1. GAITASUN LINGUISTIKOA	132

ELEMENTU LINGUISTIKO OROKORRAK	132
ELEMENTU LEXIKOAK	133
ZUZENTASUN GRAMATIKALA	134
HIZTEGIAREN KONTROLA	134
AHOSKERAREN KONTROLA	135
ORTOGRAFIAREN KONTROLA	139
5.2. GAITASUN SOZIOLINGUISTIKOA	139
EGOKITASUN SOZIOLINGUISTIKOA	139
5.3. GAITASUN PRAGMATIKOA	140
MALGUTASUNA	141
HITZ EGITEKO TXANDAK	142
GAIAREN GARAPENA	143
KOHERENTZIA ETA KOHESIOA	143
ZEHAZTASUN PROPOSIZIONALA	144
JARIOTASUNA	145
6. ATALA: EEMBaren DESKRIPTORE-ESKALA ARGIGARRIAK: ZEINU-HIZKUNTZAKO GAITASUNAK	147
6.1. GAITASUN LINGUISTIKOA	148
ZEINU-HIZKUNTZAKO ERREPERTORIOA	148
ZEHAZTASUN DIAGRAMATIKALA	153
6.2. GAITASUN SOZIOLINGUISTIKOA	157
EGOKITASUN SOZIOLINGUISTIKOA ETA ERREPERTORIO KULTURALA	157
6.3. GAITASUN PRAGMATIKOA	161
ZEINUZKO TESTUAREN EGITURA	161
KOKAPENA ETA IKUSPEGIAK	165
HIZKUNTZA-KONTZIENTZIA ETA INTERPRETAZIOA	168
PRESENTZIA ETA ERAGINA	170
PROZESATZE-ABIADURA	172
JARIOTASUNA ZEINU-HIZKUNTZAN	173
ERANSKINAK	175
1. ERANSKINA: EEMBko MAILEN FUNTSEZKO EZAUGARRIAK	177
2. ERANSKINA: AUTOEBALUAZIO-ESKALA (ONLINE ELKARRERAGINA ETA BITARTEKOTZA GEHITUTA)	181
3. ERANSKINA: AHOZKO HIZKUNTZAREN ALDERDI KUALITATIBOAK (FONOLOGIA GEHITUTA)	187
4. ERANSKINA: IDATZIZKO ADIERAZPENAREN EBALUAZIO-ESKALA	191
5. ERANSKINA: ELKARRERAGINEZKO ONLINE ETA BITARTEKOTZA-DESKRIPTOREEN ERABILERAREN ADIBIDEAK, ZENBAIT ARLOTAN	195
6. ERANSKINA: DESKRIPTORE ARGIGARRI OSAGARRIEN GARAPENA ETA BALIOZTATZEA	247
7. ERANSKINA: 2001ean ARGITARATUTAKO DESKRIPTORE ZEHATZEI EGIN ZAIZKIEN FUNTSEZKO ALDAKETAK	261
8. ERANSKINA: DESKRIPTORE GEHIGARRIAK	263
9. ERANSKINA: DESKRIPTORE BERRIAK SORTZEKO ERABILI DIREN ITURRIAK	273
10. ERANSKINA: ONLINE BALIABIDEAK	277

IRUDI ETA TAULEN ZERRENDA

IRUDIEN ZERRENDA

1. IRUDIA – EEMB: ESKEMA DESKRIBATZAILEA	32
2. IRUDIA – ULERMENAREN, EKOIZPENAREN, ELKARRERAGINAREN ETA BITARTEKOTZAREN ARTEKO HARREMANA	34
3. IRUDIA – EEMB: ERREFERENTZIA-MAILA BATERATUAK	36
4. IRUDIA – OSTADAR BAT	37
5. IRUDIA – SEI KOLORE NAGUSIAK	37
6. IRUDIA – HIZKUNTZA GEHIGARRI BATEKO PREMIEN PROFILA (ASMATUA) – BIGARREN HEZKUNTZAKO BEHERENKO MAILA, CLIL EREDUA (ATZERRIKO HIZKUNTZEN ETA EDUKIEN IKASKUNTZA INTEGRATUA)	39
7. IRUDIA – HIZKUNTZA GEHIGARRI BATEKO PREMIEN PROFILA – GRADUONDOKO NATURA-ZIENTZIETAKO IKASLEA (ASMATUA)	39
8. IRUDIA – GAITASUNEN PROFIL ELEANIZTUN BAT, KATEGORIA GUTXIAGO BILTZEN DITUENA	40
9. IRUDIA – GAITASUNEN PROFILA – HIZKUNTZA BATEKO GAITASUN OROKORRA	41
10. IRUDIA – GAITASUNEN PROFIL ELEANIZTUNA – AHOZKOAREN ULERMENA, ZENBAIT HIZKUNTZATAN	41
11. IRUDIA – ULERMEN-JARDUERAK ETA -ESTRATEGIAK	47
12. IRUDIA – EKOIZPEN-JARDUERAK ETA -ESTRATEGIAK	61
13. IRUDIA – ELKARRERAGINEZKO JARDUERAK ETA ESTRATEGIAK	72
14. IRUDIA – BITARTEKOTZA-JARDUERAK ETA -ESTRATEGIAK	91
15. IRUDIA – GAITASUN ELEANIZTUNA ETA KULTURANIZTUNA	125
16. IRUDIA – HIZKUNTZAREN KOMUNIKAZIO-GAITASUNAK	131
17. IRUDIA – ZEINU-HIZKUNTZAKO GAITASUNAK	148
18. IRUDIA – IKASLE GAZTEEN PROIEKTUAREN GARAPENA	248
19. IRUDIA – HAINBAT METODO UZTARTZEN DITUEN IKERKETA-DISEINUA	253
20. IRUDIA – ZEINU-HIZKUNTZAREN PROIEKTUAREN FASEAK	258

TAULEN ZERRENDA

1. TAULA – EEMB, ESKEMA ETA DESKRIPTORE ARGIGARRIAK: EGUNERATZEAK ETA GEHIKUNTZAK	23
2. TAULA – DESKRIPTORE ARGIGARRIETAN EGINDAKO ALDEKETEN LABURPENA	24
3. TAULA – HIZKUNTZA-JARDUERA KOMUNIKATIBOAK SAILKATZEKO OINARRIZKO MARKO FUNTZIONALA	33
4. TAULA – EEMB: KOMUNIKAZIO-ESTRATEGIAK	35
5. TAULA – DESKRIPTOREEN HELBURU EZBERDINAK	45

HITZAURREA

Europako Kontseiluak sortutako tresnen artean, *Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako Europako Erreferentzia Marko Bateratua* (EEMB)¹ da gehien ezagutzen eta erabiltzen denetako bat. Europako Kultur Hitzarmenaren bidez, Europako 50 herrialdek honako xede hau sustatzeko konpromisoa hartu zuten beren gain: “beren herritarrek” Europako beste herrialdeetako “hizkuntzak, historia eta zibilizazioa ikastea”. EEMBa zeregin garrantzitsua izan du eta du Europari dagokion ikuspegi hori gauzatzeko orduan.

EEMBa kaleratu zenetik –2001. urtean–, eta harekin batera argitaratu zenetik *Hizkuntzen Portfolio Europarra*² –ikasleentzako tresna–, bi-biek leku nabarmena izan dute Europako Kontseiluaren gobernu arteko hezkuntza-programetan, baita herritar guztiek kalitatezko hezkuntza jasotzeko eskubidea bultzatzen duten egitasmoetan ere. Hizkuntzen irakaskuntza lagungarria da Europako Kontseiluaren muineko helburua lortzeko, hau da, “kideen artean batasun handiagoa erdiesteko”, eta funtsezkoa da, orobat, herritarrek beren eskubide batzuk behar moduan ase ditzaten –hala nola hezkuntza eta bestelako giza eskubide indibidual batzuk–, bai eta gutxiengoen beste eskubide batzuk gauzatzeko ere, eta, oro har esanda, demokraziaren kultura garatzeko eta mantentzeko.

EEMBaren asmoa da kalitatezko hezkuntza eleaniztuna sustatzea, mugikortasun sozial handiagoa erraztea eta hausnarketa eta elkartrukea hauspotzea curriculumaren garapenean eta irakasleen irakaskuntzan diharduten hizkuntzaren arloko profesionalen artean. Gainera, EEMBa metahizkuntza bat eskaintzen du, hizkuntzak menderatzearen konplexutasunaz mintzatzeko balio duena, kontuan harturik Europako herritarrak testuinguru eleaniztun eta kulturartekoan bizi direla; bestalde, hezkuntza-politikak egiten dituztenen kasuan, modua eskaintzen die ikaskuntzaren xedeei eta emaitzei buruzko erabakiak era koherentean eta gardenean jakinarazteko. Egitasmo honen asmoa ez da sekula izan EEMBa erabil dadin ebaluazio-tresnen bidez jendea kanpoan uzteko.

Europako Kontseiluak espero du ezen, argitalpen honetan garatu diren zenbait arlori esker –hala nola bitartekotza, gaitasun eleaniztun eta kulturantzituna, eta zeinu-hizkuntzako gaitasunak–, kalitatezko hezkuntza inklusiboa bermatuko dela herritar guztientzat, eta eleaniztasuna eta kulturantzitasuna bultzatuko direla.

Snežana Samardžić-Marković
Europako Kontseilua
Demokraziarako Zuzendari Nagusia

1. www.coe.int/lang-cefr.
2. www.coe.int/en/web/portfolio.

ATARIKO OHARRAK ETA ESKER ONA

Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako Europako Erreferentzia Marko Bateratua (EEMB) 2001ean argitaratu zen (Hizkuntzen Europako Urtean); hori prestatzeko, Europako Kontseiluak prozesu bat burutu zuen: zirriborroak eta probaldiak egin zituen eta aholkularitza jaso zuen. EEMBa lagungarri suertatu da Europako Kontseiluak hezkuntza linguistikoari buruz dituen printzipioak ezartzeko, besteak beste gogoeta eragiten duen ikaskuntza eta ikasleen autonomia.

EEMBa argitaratu zenetik, baliabide-multzo orokor bat garatu da haren inguruan, markoa ezartzen laguntzeko. Baliabide horiek sarean aurki daitezke, EEMBa bera bezalaxe: EEMBa buruzko Europako Kontseiluaren webgunean³. EEMBa eta beste proiektu batzuek izandako arrakastaren eraginez, zabaldu egin da Kontseiluko Hizkuntza Politikaren Programak eta, harekin batera, Hizkuntza Modernoen Europako Zentroak daukaten konpromisoa. Eskura dauzkagu Markoaren oinarriko hezkuntza-printzipioak eta -helburuak sakonago garatzen dituzten politikak eta baliabideak, eta ez bakarrik atzerriko edo bigarren hizkuntzarekin lotuak, baita ere eskolako hizkuntzarekin zerikusia dutenak eta hezkuntza eleaniztuna eta kulturantzuna hauspotzen duten curriculumen garapenari buruzkoak. Horietako asko hezkuntza eleaniztuna eta kulturantzuna eskaintzeko baliabideen eta erreferentzien plataforman⁴ biltzen dira, besteak beste, honako hauek:

- ▶ [Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education](#)⁵ [Hezkuntza eleaniztuna eta kulturantzuna sustatzen duten curriculumak garatzeko eta ezartzeko gida]
- ▶ [A handbook for curriculum development and teacher education: the language dimension in all subjects](#)⁶ [Curriculumak garatzeko eta irakasleak prestatzeko eskuliburua: irakasgai guztietan dagoen dimentsio linguistikoa]
- ▶ ["From linguistic diversity to plurilingual education: guide for the development of language education policies in Europe"](#)⁷ [Hizkuntza-aniztasunetik hezkuntza eleaniztunera: Europan hizkuntzen irakaskuntzari buruzko politikak garatzeko gida]

Beste material batzuk, aldiz, aparte eskuratu daitezke:

- ▶ [policy guidelines and resources for the linguistic integration of adult migrants](#)⁸ [migratzaile helduen integrazio linguistikoa bultzatzeko gidalerroak eta baliabideak]
- ▶ [guidelines for intercultural education and an autobiography of intercultural encounters](#)⁹ [hezkuntza kulturantzuna sustatzeko gidalerroak eta topaketa kulturantzunen autobiografia]
- ▶ [Reference framework of competences for democratic culture](#)¹⁰ [Kultura demokratikorako gaitasunen erreferentzia-markoa]

Nolanahi ere, material osagarri ugari eskaini arren, Europako Kontseiluari sarritan eskatu diote EEMBaren atalak garatzen segitzeko, eta, batez ere bigarren edo atzerriko hizkuntzen gaitasun-mailarekin lotutako deskriptore argigarriak jorratzeko. Eskatu izan da, 2001ean argitara emandako jatorrizko eskala argigarriak osatzeko, hala nola bitartekotzarako deskriptoreekin zein literaturari eta online elkarreraginari lotutako iritziei dagozkien deskriptoreekin. Eskatu izan da, halaber, ikasle gazteentzako eta zeinu-hizkuntzetarako bertsio berriak sortzeko, eta gehiago garatzeko A1 eta C mailetan jasotako deskriptoreen xehetasunak.

EEMBa argitaratuz geroztik bestelako instituzioek eta profesionalek egin duten lan eskergak argi utzi du baliozkoa zela hastapenetan Swiss National Science Foundation-ek (SNSF) [Ikerketa Zientifikoen Suitzako Proiektu Nazionala] egindako ikerketa –Brian North eta Günther Schneider gidari zirela–. Eskakizunei erantzute aldera eta EEMBaren izaera ireki eta dinamikoari eusteko, Hezkuntza Politikaren Mailak (Hizkuntza Politika Programa) erabaki zuen EEMBaren onarpen zabala oinarritzat hartu eta deskriptore argigarrien bertsio zabalago bat sortzea,

3. www.coe.int/lang-cefr

4. <https://www.coe.int/en/web/platform-plurilingual-intercultural-language-education>

5. Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education* Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16806ae621>

6. Beacco J.-C. et al. (2016b), *A handbook for curriculum development and teacher education: the language dimension in all subjects*. Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16806af387>.

7. Beacco J.-C. eta Byram M. (2007), "From linguistic diversity to plurilingual education: guide for the development of language education policies in Europe", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16802fc1c4>.

8. www.coe.int/en/web/lang-migrants/officials-texts-and-guidelines

9. www.coe.int/t/dg4/autobiography/default_en.asp

10. Council of Europe (2018), *Reference framework of competences for democratic culture*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://go.coe.int/mWYUH>, 2020ko martxoaren 6an kontsultatua.

hasieratik EEMBaren 2001eko testuan biltzen ziren deskriptoreak ordezkatzeko. Helburu horretarako, hizkuntzen irakaskuntzan lan egiten duten zenbait instituziok, eskuzabaltasun handiz, beren deskriptore balioztatu eta kalibratuak eskaini zizkioten Europako Kontseiluari.

Bitartekotzari dagokionez –hori baita Europako Erreferentzia Marko Bateratuan azaldu zen kontzeptu garrantzitsu bat, zeinak gure gizarteetako eleaniztasuna eta kulturantzatasuna hazi ahala gero eta garrantzia handiagoa hartu baitu–, ez zegoen hura neurtzeko deskriptore balioztaturik ez kalibraturik. Ondorioz, bitartekotza neurtzeko deskriptoreak garatzea izan da Liburu osagarri hau sortzeko bidea eman duen proiektuaren zatirik luzeena eta konplexuena. Deskriptoreen eskalak ematen dira testuen bitartekotzarako, kontzeptuen bitartekotzarako, komunikazioaren bitartekotzarako, baita bitartekotza-estrategietarako eta gaitasun eleaniztun/kulturantzatunetarako ere.

Deskriptoreak gehiago garatzeko prozesuaren barruan, hizkuntza inklusiboari egokitzeko ahalegina egin zen. Era horretako deskriptoreen moldaketa ECMLren [PRO-Sign proiektu](#) aitzindarian oinarritzen dira. Gainera, zeinu-hizkuntzarako deskriptore argigarrien eskalak eskaintzen dira, berriz ere SNSF 100015_156592 zenbakidun ikerketa-proiektuak oinarrituta.

2018an online argitaratu zen lehen aldiz “CEFR Companion Volume with New Descriptors” [EEMBaren Liburu osagarria deskriptore berriekin] izenburupean. Europako Kontseiluak 1964. urtetik aurrera egin duen prozesuaren beste urrats bat da EEMBaren eguneratze hau. Bereziki, esparru berrietarako deskriptoreek aberastu egiten dute jatorrizko egitura deskribatzailea. Arestian aipatutako gidetan, hezkuntza eleaniztuna eta kulturartekoa sustatzeko orientabide gehiago aurkitu dituzte atzerriko hizkuntzen eta eskolako hizkuntzen curriculumen arduradunek. Deskriptore argigarrien eskalez gain, EEMBaren xede eta printzipio nagusien azalpena eskaintzen da argitalpen honetan; horrela, EEMBaren mezuen ezagutza areagotzeko lagungarria izatea espero du Europako Kontseiluak, batez ere irakasleen prestakuntzan. Kontsultak errazteko, 2001eko edizioaren estekak eta erreferentziak ditu oraingo honek, dagozkion kapitulueterako oraindik baliozko erreferentzia baitira.

Liburu osagarri honek hizkuntza modernoek ikaskuntzatik harago eraman ditu EEMBaren deskriptoreak, eta bere baitan bildu ditu hizkuntzen irakaskuntzan garrantzia duten alderdiak, curriculumeko arlo guztietakoak; lan horrek oso harrera beroa jaso zuen 2016-17 urteetan garatu zen inkesta-prozesu zabalean. Horrek erakusten du gero eta kontzientzia handiagoa dagoela hizkuntzen irakaskuntzari modu integral batean heltzeko premia. Hizkuntzak irakasten dabilzanek bereziki ondo hartu zituzten online elkarreraginarekin, elkarlanaren bidezko ikaskuntzarekin eta testuen bitartekotzarekin loturiko deskriptoreak. Era berean, inkestak berretsi zuen garrantzitsua dela politika-egileek eleaniztasunarekin eta kulturantzatasunarekin lotutako deskriptoreak ematea. Hori argi geratu da Europako Kontseiluak berriki egin duen egitasmo batean, zeinak kultura demokratikorako gaitasunak garatzea baitu helburu¹¹; adibidez, kulturantzatasuna baloratzeko gaitasuna sustatzea eta dibertsitate kulturalaren eta bestelako sinesmen, mundu-ikuskerak eta praktiken aurrean irekita egoteko gaitasuna sustatzea.

Argitalpen honek asko zor die Europako eta harantzagoko hizkuntza-irakaskuntzako kideen ekarpeni. Hiru autorek egin dute Liburu osagarri hau: Eurocentres fundazioko kide Brian North eta Tim Goodier-ek eta Enrica Piccardok (University of Toronto / Université Grenoble-Alpes). Zeinu-hizkuntzako gaitasunei dagokien atala, berriz, Jörg Keller-ek ekoitzi du (Zurich University of Applied Sciences).

Gainera, aholkularitza-talde bat osatu da, eta bertako kideek proiektua gertutik jarraitu eta argitalpenean lagundu dute; honako hauek dira: Marisa Cavalli, Mirjam Egli Cuenat, Neus Figueras Casanovas, Francis Goullier, David Little, Günther Schneider eta Joseph Sheils.

2001ean argitara emandako EEMBko eskalekin bat egingo zela eta haiei jarraikortasuna emango zitzaiela bermatze aldera, Europako Kontseiluak, beste behin ere, Eurocentres fundazioari eskatu zion liburu honetan argitaratu diren deskriptoreen garapena koordinatzeko, eta Brian Northek zuzendu du lana. Europako Kontseiluak eskerrak eman nahi dizkio Eurocentres fundazioari, profesionaltasunez eta erantzukizunez burutu baitu lana.

Bost fasetan antolatu zen deskriptore argigarriak eguneratzeko eta zabaltzeko prozesua

1. fasea. 2001ean argitaratutako deskriptore argigarrien eskaletan zeuden hutsuneak betetzea, garaian eskuragarri zeuden materialekin (2014-2015).

Egileak: Brian North, Tunde Szabo, Tim Goodier (Eurocentres Foundation).

Orientatzaileak: Gilles Breton, Hanan Khalifa, Christine Tagliante, Sauli Takala

11. <https://go.coe.int/mWYUH>

Aholkulariak: Coreen Docherty, Daniela Fasoglio, Neil Jones, Peter Lenz, David Little, Enrica Piccardo, Günther Schneider, Barbara Spinelli, Maria Stathopoulou, Bertrand Vittecoq

2. fasea: Lehenengo bertsioan ez zeuden esparruetarako, batez ere bitartekaritzarako, deskriptore-eskalak garatzea (2014-2016).

Egileak: Brian North, Tim Goodier, Enrica Piccardo, Maria Stathopoulou

Orientatzaileak: Gilles Breton, Coreen Docherty, Hanan Khalifa, Ángeles Ortega, Christine Tagliante, Sauli Takala

Aholkulariak (2014ko ekainean, 2015eko ekainean eta/edo 2016ko ekainean bildu zirenak): Marisa Cavalli, Daniel Coste, Mirjam Egli Ceunat, Gudrun Erickson, Daniela Fasoglio, Vincent Folny, Manuela Ferreira Pinto, Glyn Jones, Neil Jones, Peter Lenz, David Little, Gerda Piribauer, Günther Schneider, Joseph Sheils, Belinda Steinhuber, Barbara Spinelli, Bertrand Vittecoq

Aholkulariak (2016ko ekainean baino ez zirenak bildu): Sarah Breslin, Mike Byram, Michel Candelier, Neus Figueras Casanovas, Francis Goullier, Hanna Komorowska, Terry Lamb, Nick Saville, Maria Stoicheva, Luca Tomasi

3. fasea: Kontrol fonologikoaren eskala berri bat garatzea (2015-2016).

Egileak: Enrica Piccardo, Tim Goodier

Orientatzaileak: Brian North, Coreen Docherty

Aholkulariak: Sophie Deabreu, Dan Frost, David Horner, Thalia Isaacs, Murray Munro

4. fasea: Zeinu-hizkuntzeko gaitasunetarako deskriptoreak garatzea (2015-2019).

Egileak: Jörg Keller, Petrea Bürgin, Aline Meili, Dawei Ni

Orientatzaileak: Brian North, Curtis Gautschi, Jean-Louis Brugeille, Kristin Snoddon

Aholkulariak: Patty Shores, Tobias Haug, Lorraine Leeson, Christian Rathmann, Bepie van den Bogaerde

5. fasea: Ikasle gazteentzako deskriptoreak biltzea (2014-2016).

Egileak: Tunde Szabo (Eurocentres Foundation)

Orientatzaileak: Coreen Docherty, Tim Goodier, Brian North

Aholkulariak: Angela Hasselgreen, Eli Moe

Europako Kontseiluak eskerrak eman nahi dizkie honako instituzio eta egitasmo hauei, gogo onez helarazi dizkigutelako beren deskriptore balioztatuak:

▶ ALTE (Association of Language Testers in Europe)	“Gai da” zehaztapenak
▶ AMKKIA proiektua (Finlandia)	Gramatikari eta hiztegiari lotutako deskriptoreak
▶ Cambridge Assessment English	BULATS Hautagaiaren Ohiko Gaitasunen Laburpena
	Mintzamenaren eta idazmenaren eskala bateratuak
	Mintzamina eta idazmina ebaluatzeko eskalak
▶ CEFR-J project	Bigarren Hezkuntzako Ikasleentzako deskriptoreak
▶ Equals	EEMBarekin lotutako deskriptoreen Eequals bankua.
▶ English Profile	C mailarako deskriptoreak
▶ Lingualevel/IEF (Swiss) project	Bigarren Hezkuntzako Ikasleentzako deskriptoreak
▶ Pearson Education Ingelesaren eskala globala	(GSE, <i>Global Scale of English</i>)

Europako Kontseiluak eskerrak eman nahi dizkio, halaber:

Pearson Education-i kalibratu gabeko iturrietatik ekarritako 50 deskriptore balioztatzeagatik, batez ere Eequalsen bankuko deskriptoreak, eta John Trim zenak itzulitakoak (*Profile Deutsch*-eko C mailako deskriptoreak).

Research Centre for Language Teaching, Testing and Assessment, National and Kapodistrian University of Athens (RCeL) zentroari, Atzerriko Hizkuntzen Curriculum Greziar Integratuko deskriptoreak helarazteagatik.

Cambridge English Language Assessment erakundeari eta, bereziki, Coreen Dohertyri, proiektuari babes logistikoa eman baitiote sei hilabete luzetan, eta babes hori gabe ezinezkoa suertatuko baitzen horren datu ugari biltzea eta aztertzea. Halaber, Kontseiluak aitortpena egin nahi die atal honen amaierako zerrendan agertzen diren

instituzioei, emandako babesarengatik, deskriptore berrien balioztatze-prozesuan parte hartu zutelako, eta eskerrak eman nahi dizkie, bereziki, deskriptore berriak pilotatu zituztenei.

Cambridge English Language Assessment erakundeko kideei eta Hizkuntzen Portfolio Europarraren (ELP, European Language Portfolio) egileei, ikasle gazteen deskriptoreak biltzeko orduan, beren deskriptoreak eman dizkigutelako.

Swiss National Science Foundation eta Max Bircher Stiftung-i, diruz hornitu dutelako zeinu-hizkuntzako gaitasunen deskriptoreen ikerketa eta garapena¹².

PRO-Sign proiektuaren taldeari (European Centre for Modern Languages, ECML), zeinu-hizkuntzako gaitasunen deskriptoreak bukatzen eta modalitate inklusiborako beste deskriptoreak egokitzen laguntzeagatik¹³.

Humboldt-Universität zu Berlin-eko Department of Deaf Studies and Sign Language Interpreting-i dokumentu osoa, deskriptore argigarri guztiak barne, International Sign-era itzultzeagatik.

Honako irakurle hauei, Liburu osagarri honen hasierako bertsio bat irakurri eta beren iritzia eman zutelako Europako Erreferentzia Markoaren oinarritzko alderdi batzuei buruz, eta, modu horretan, izugarri lagundu zutelako liburuia era aiposean egituratzen, irakurle guztien mailarako egokia izan zedin, baita EEMBa ondo ezagutzen ez zutenentzat ere: Sezen Arslan, Danielle Freitas, Angelica Galante, İsmail Hakkı Mirici, Nurdan Kavalki, Jean-Claude Lasnier, Laura Muresan eta Funda Ölmez.

Honako erakunde hauei –ordena alfabetikoan–deskriptoreak balioztatu zituzten institutuak kontratatzea errazteagatik (zehazki, bitartekotzari, online elkarreraginari, literaturari buruzko iritziei eta gaitasun eleaniztunari eta gaitasun kulturaztunari zegozkien deskriptoreak balioztatu zituzten):

- ▶ Cambridge Assessment English
- ▶ CERCLES: European Confederation of Language Centres in Higher Education
- ▶ CIEP: Centre international d'études pédagogiques
- ▶ EALTA: European Association for Language Testing and Assessment
- ▶ EAQUALS: Evaluation and Accreditation of Quality in Language Services
- ▶ FIPLV: International Federation of Language Teaching Associations
- ▶ Instituto Cervantes
- ▶ NILE (Norwich Institute for Language Education)
- ▶ UNICert

Honako zentro hauei (herrialdearen arabera eta ordena alfabetikoan zerrendatuta), 2015eko otsailetik azarora bitartean, bitartekotzari, online elkarreraginari, literaturari buruzko iritziei eta gaitasun eleaniztunari eta kulturaztunari zegozkien deskriptoreak balioztatzen jardun zuten, edota hasierako ahaleginetan lagundu zuten. Europako Kontseiluak eskerrak eman nahi dizkie, orobat, beren zentroaren izena hemen bildu ez arren, saioetan parte hartu zuten norbanako ugariei.

Alemania

Bundesarbeitsgemeinschaft Englisch an Gesamtschulen
elc-European Language Competence, Frankfurt

Frankfurt School of Finance & Management
Fremdsprachenzentrum der Hochschulen im Land Bremen,
Bremen University

Georg-August-Universität Göttingen (Zentrale Einrichtung
für Sprachen und Schlüsselqualifikationen)

Goethe-Institut München
Institut français d'Allemagne
Language Centre, Neu-Ulm University of Applied Sciences
(HNU)

Instituto Cervantes de Munich
Institut für Qualitätsentwicklung
Mecklenburg-Vorpommern
Justus-Liebig Universität Giessen (Zentrum für
fremdsprachliche und berufsfeldorientierte Kompetenzen)

Technische Hochschule Wildau
Technische Universität Carolo-Wilhelmina zu Braunschweig
(Sprachenzentrum)

Technische Universität Darmstadt
Technische Universität München (Sprachenzentrum)

telc gGmbH Frankfurt

Universität Freiburg (Sprachlehrinstitut)
Universität Hohenheim (Sprachenzentrum)
Universität Leipzig (Sprachenzentrum)

Universität Passau (Sprachenzentrum)
Universität Regensburg (Zentrum für Sprache und
Kommunikation)
Universität Rostock (Sprachenzentrum)

12. SNSFren 100015_156592 ikerketa-proiektua: Gemeinsamer Europäischer Referenzrahmen für Gebärdensprachen: Empirie-basierte Grundlagen für grammatische, pragmatische und soziolinguistische Deskriptoren in Deutschschweizer Gebärdensprache, hemen egin: Zurich University of Applied Sciences (ZHAW, Winterthur). 385.000 euroz finantzatu zuten SNSFek zeinu-hizkuntzako gaitasunei buruzko ikerketa hau.

13. Ikus www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/tabid/1752/Default.aspx. Proiektuko taldea: Tobias Haug, Lorraine Leeson, Christian Rathmann, Beppe van den Bogaerde.

Pädagogische Hochschule Heidelberg
Pädagogische Hochschule Karlsruhe
Ruhr-Universität Bochum ZFA (Zentrum für
Fremdsprachenausbildung)
Sprachenzentrum, Europa-Universität Viadrina Frankfurt
(Oder)

Aljeria

Institut Français d'Alger

Amerikako Estatu Batuak

Alliance Française de Porto Rico
Cambridge Michigan Language Assessments
Columbia University, New York
Eastern Michigan University

Arabiari Emirerri Batuak

Higher Colleges of Technology

Argentina

Academia Argüello, Córdoba
La Asociación de Ex Alumnos del Profesorado en Lenguas
Vivas Juan R. Fernández
National University of Córdoba

Austria

BBS (Berufsbildende Schule), Rohrbach
BG/BRG (Bundesgymnasium/Bundesrealgymnasium),
Hallein
CEBS (Center für berufsbezogene Sprachen des bmbf),
Vienna
Federal Institute for Education Research (BIFIE), Vienna
HBLW Linz-Landwiedstraße
HLW (Höhere Lehranstalt für wirtschaftliche Berufe)
Ferrarischule, Innsbruck

Bolivia

Alliance Française de La Paz

Bosnia-Herzegovina

Anglia V Language School, Bijeljina

Brasil

Alliance Française
Alliance Française de Curitiba

Bulgaria

AVO Language and Examination Centre, Sofia

Erresuma Batua

Anglia Examinations, Chichester College
Cambridge Assessment English

Eurocentres, Bournemouth

Eurocentres, Brighton
Eurocentres, London
Experience English
Instituto Cervantes de Manchester
International Study and Language Institute, University of
Reading
Kaplan International College, London
NILE (Norwich Institute for Language Education)

Errumania

ASE (Academia de Studii Economice din Bucuresti)
Institut Français de Roumanie
LINGUA Language Centre of Babeş-Bolyai, University
Cluj-Napoca

Errusia

Globus International Language Centres
Lomonosov Moscow State University
MGIMO (Moscow State Institute of International Relations)
National Research University Higher Schools of Economics,
Moscow

Universität des Saarlandes (Sprachenzentrum)
University Language Centers in Berlin and Brandenburg
VHS Siegburg

ETS (Educational Testing Service)
Purdue University
University of Michigan

St Patrick's School, Córdoba
Universidad Nacional de La Plata, La Plata

Institut Français d'Autriche-Vienne
International Language Centre of the University of
Innsbruck
LTRGI (Language Testing Research Group Innsbruck),
School of Education, University of Innsbruck
Language Centre of the University of Salzburg
Pädagogische Hochschule Niederösterreich

Institut Français de Bosnie-Herzégovine

Instituto Cervantes do Recife

Sofia University St. Kliment Ohridski

Pearson Education
School of Modern Languages and Culture, University of
Warwick
Southampton Solent University, School of Business and
Law
St Giles International London Central
Trinity College London
University of Exeter
University of Hull
University of Liverpool

University of Westminster
Westminster Professional Language Centre

Petroleum-Gas University of Ploiesti
Universitatea Aurel Vlaicu din Arad

Nizhny Novgorod Linguistics University
Samara State University
St Petersburg State University

Eslovakia

Trnava University

Eslovenia

Državni izpitni center

Espania

Alliance Française en Espagne

British Council, Madrid

British Institute of Seville

Centro de Lenguas, Universitat Politècnica de València

Consejería de Educación de la Junta de Andalucía

Departament d'Ensenyament- Generalitat de Catalunya

EOI de Albacete

EOI de Badajoz, Extremadura

EOI de Catalunya

EOI de Granada

EOI de La Coruña, Galicia

EOI de Málaga, Málaga

EOI de Santa Cruz de Tenerife

EOI de Santander

EOI de Santiago de Compostela, Galicia

EOI (Escola Oficial de Idiomas) de Vigo

Egipto

Institut Français d'Égypte

Estonia

Foundation Innove, Tallinn

Finlandia

Aalto University

Häme University of Applied Sciences

Language Centre, University of Tampere

Matriculation Examination Board

National Board of Education

Frantzia

Alliance Française

Alliance Française de Nice

Alliance française Paris Ile-de-France

British Council, Lyon

CAVILAM (Centre d'Approches Vivantes des Langues et des Médias) – Alliance Française

CIDEF (Centre international d'études françaises), Université

catholique de l'Ouest

CIEP (Centre international d'études pédagogiques)

CLV (Centre de langues vivantes), Université

Grenoble-Alpes

Collège International de Cannes

Grezia

Bourtsoukli Language Centre

Hellenic American University in Athens

Herbehereak

Institut Français des Pays-Bas

Cito

Hungaria

ELTE ONYC

Eötvös Lorand University

Euroexam

Budapest Business School

Budapest University of Technology and Economics

India

ELT Consultants

Ipar Mazedoniako Errepublikako

AAB University

Elokventa Language Centre

EOI de Villanueva-Don Benito, Extremadura

ILM (Instituto de Lenguas Modernas), Cáceres

Institut Français d'Espagne

Instituto Británico de Sevilla S.A.

Instituto de Lenguas Modernas de la Universidad de Extremadura

Lacunza International House, San Sebastián

Net Languages, Barcelona

Universidad Antonio de Nebrija

Universidad Europea de Madrid

Universidad Internacional de La Rioja

Universidad Católica de València

Universidad de Cantabria

Universidad de Jaén

Universidad Pablo de Olavide, Sevilla

Universidad Ramon Llull, Barcelona

Universitat Autònoma de Barcelona

Instituto Cervantes de El Cairo

Tampere University of Applied Sciences

Turku University

University of Eastern Finland

University of Helsinki Language Centre

University of Jyväskylä

Crea-langues, France

Eurocentres Paris

France Langue

French in Normandy I

ILCF (Institut de Langue et de Culture Françaises), Lyon

INFREP (Institute National Formation Recherche Education

Permanente)

International House Nice

ISEFE (Institut Savoisien d'Études Françaises pour

Étrangers)

Université de Franche-Comté

RCeL: National and Kapodistrian University of Athens

Vagionia Junior High School, Crete

SLO (Netherlands Institute for curriculum development)

University of Groningen, Language Centre

ECL Examinations, University of Pécs

Tanárok Európai Eggyesülete, AEDE

University of Debrecen

University of Pannonia

Fluency Center, Coimbatore

Language Center, South East European University

MAQS (Macedonian Association for Quality Language

Services), Queen Language School

Irlanda

Alpha College, Dublin
Galway Cultural Institute

Italia

Accento, Martina Franca, Apulia
AISLI (Associazione Italiana Scuola di Lingue)
Alliance Française
Bennett Languages, Civitavecchia
British School of Trieste
British School of Udine
Centro Lingue Estere Arma dei Carabinieri

Centro Linguistico di Ateneo – Università di Bologna
Centro Linguistico di Ateneo di Trieste

CVCL (Centro per la Valutazione e le Certificazioni linguistiche) – Università per Stranieri di Perugia
Free University of Bolzano, Language Study Unit
Globally Speaking, Rome
Institut Français de Milan
Institute for Educational Research/LUMSA University, Rome

Japonia

Alliance Française du Japon
Institut Français du Japon

Kamerun

Alliance Française de Bamenda

Kanada

OISE (Ontario Institute for Studies in Education), University of Toronto

Kolombia

Alliance Française de Bogota

Kroazia

University of Split
Croatian Defence Academy, Zagreb

Letonia

Baltic International Academy, Department of Translation and Interpreting

Libano

Institut Français du Liban

Lituania

Lithuanian University of Educational Sciences
Ministry of Education and Science

Luxemburgo

Ministry of Education, Children and Youth

Maroko

Institut Français de Maroc

Mexiko

University of Guadalajara

Norvegia

Department of Teacher Education and School Research,
University of Oslo
University of Bergen

Peru

Alliance Française au Peru

Polonia

British Council, Warsaw

Educational Research Institute, Warsaw

Gama College, Kraków

Instituto Cervantes, Kraków

Portugal

British Council, Lisbon

Camões, Instituto da Cooperação e da Língua

FCSH, NOVA University of Lisbon

NUI Galway
Trinity College Dublin

International House, Palermo
Istituto Comprensivo di Campi
Istituto Monti, Asti
Liceo Scientifico “Giorgio Spezia”, Domodossola
Padova University Language Centre
Pisa University Language Centre
Servizio Linguistico di Ateneo, Università Cattolica del Sacro Cuore, Milano
Università degli Studi Roma Tre
Università degli Studi di Napoli “Parthenope”/I.C. “Nino Cortese”, Casoria, Naples
Università degli Studi di Parma

University of Bologna
Centro Linguistico di Ateneo, Università della Calabria
University of Brescia
Università per Stranieri di Siena

Japan School of Foreign Studies, Osaka University
Tokyo University of Foreign Studies, Japan

Institut Français du Cameroun, Yaoundé

Universidad Surcolombiana

X. Gimnazija “Ivan Supek”
Ministry of Science, Education and Sports

University of Latvia

Vilnius University

University of Luxembourg

Vox – Norwegian Agency for Lifelong Learning

USIL (Universidad San Ignacio de Loyola)

Jagiellonian Language Center, Jagiellonian University, Kraków
LANG LTC Teacher Training Centre, Warsaw
Poznan University of Technology, Poland
SWPS University of Social Sciences and Humanities, Poland

IPG (Instituto Politécnico da Guarda)
SCAP – Instituto Superior de Contabilidade e Administração do Porto, Instituto Politécnico do Porto
University of Aveiro

Saudi Arabia ELC (English Language Center), Taibah University, Madinah	National Center for Assessment in Higher Education, Riyadh
Senegal Institut Français de Dakar	
Serbia Centre Jules Verne Institut Français de Belgrade	University of Belgrade
Suedia Instituto Cervantes Stockholm	University of Gothenburg
Suitza Bell Switzerland	UNIL (Université de Lausanne), EPFL (École polytechnique fédérale de Lausanne) Universität Fribourg ZHAW (Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften), Winterthu
Eurocentres Lausanne Sprachenzentrum der Universität Basel	
TLC (The Language Company) Internationa House Zurich-Baden	
Tailandia Alliance Française Bangkok	
Txekiar Errepublik Charles University, Prague (Institute for Language and Preparatory Studies) Masaryk University Language Centre, Brno	National Institute of Education University of South Bohemia
Txile Alliance Française de La Serena	
Txina Alliance Française de Chine China Language Assessment, Beijing Foreign Studies University Guangdong University of Foreign Studies, School of Interpreting and Translation Studies	Heilongjiang University The Language Training and Testing Center, Taipei Tianjin Nankai University
Turkia Çağ University, Mersin Ege University Hacettepe University, Ankara	ID Bilkent University, Ankara Middle East Technical University, Ankara Sabancı University, Istanbul
Uganda Alliance Française de Kampala	
Ukraina Institute of Philology, Taras Shevchenko National University of Kyiv Odessa National Mechnikov University	Sumy State University, Institute for Business Technologies Taras Shevchenko National University of Kyiv
Uruguai Centro Educativo Rowan, Montevideo	
Zeelanda Berria LSI (Language Studies International)	Worldwide School of English
Zipre Cyprus University of Technology	University of Cyprus

1. atala: **SARRERA**

Europako Kontseiluak etenik gabe lan egiten du kalitatezko ikaskuntza inklusiboa eskaintzeko herritar guztiei, eta lan horren parte da *Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako Europako Erreferentzia Marko Bateratua (EEMB)*¹⁴. Eguneraketa hau ingelesez eta frantsesez argitaratu zen lehenik, 2018an, “CEFR Companion Volume with New Descriptors” izenburuaren pean, eta 2001ean liburu gisa argitaraturiko EEMBa gaurkotu eta zabaltzeko balio du –hau idazten ari garen momentuan, EEMBa 40 hizkuntzara itzulia dago–. 2001eko edizio horren harira, askok aipatu zuten dokumentu konplexua zela oso eta hizkuntzaren arloko langileek zailtasunak izan zituztela erabiltzeko; horregatik, Europako Kontseiluak bertsio berri hau sortu du, zeina erabiltzaileek erraz erabiltzeko pentsatua baitago. EEMBari dagokion ikuspegiaren alderdi nagusiak 2. atalean azaltzen dira; zehazki, bi ideia giltzarritan sakontzen da: batetik, EEMBa tresna bat dela bigarren hizkuntzen edo atzerriko hizkuntzen kalitatezko irakaskuntza eta ikaskuntza bultzatzeko, eta orobat hezkuntza eleaniztuna eta kulturantzuna sustatzeko. EEMBko deskriptore argigarriak dagokienez, argitalpen honetan bertsio eguneratu eta zabalago bat aurkezten da, zeinak 2001eko bertsioa ordezkatzen baitu.

Irakasleen irakasleei eta ikertzaileei dagokienez, baliagarria suertatuko zaie 2. atalean –“Europako Erreferentzia Markoaren oinarritzako alderdiak, ikaskuntza eta irakaskuntza”– eskaintzen diren loturak edo/eta erreferentziak aintzat hartzea, eta 2001eko ediziora ere jotzea, adibidez, eskema deskribatzailearen xehetasun guztien berri izan nahi badute (Erreferentzia Markoa 2001, 4. eta 5. atalak). Deskriptoreen eskalak, hain zuzen ere, EEMBko eskema deskribatzaileko kategorien arabera antolatu dira. Garrantzitsua da zera azpimarratzea: argitalpen honetan biltzen diren aldaketek eta gehikuntzek ez diote eragiten EEMBan deskribatzen den antolamenduari, ez eta Erreferentzia Maila Bateratuei ere.

Europako Erreferentzia Markoa, izatez, erreferentzia-maila bateratuen multzo bat baino askoz gehiago da. 2. atalean adierazten den moduan, EEMBa hizkuntzen irakaskuntzaren ikuspegia zabaltzen du zenbait modutan; besteak beste, eragile sozialtzat hartzen du erabiltzaile edo ikaslea, azaltzen du ezen esanahia elkarreaginean eta lankidetzan eraikitzen dela, eta bi nozio hauek txertatzen ditu: bitartekotza eta gaitasun eleaniztun eta kulturantzuna. EEMBa arrakasta izan du bere baitan biltzen dituelako hezkuntzari dagozkion balioak, hizkuntza-gaitasunen eta -erabileraren eredu argi bat, eta tresna praktikoak –deskriptore argigarriak–, curriculumaren garapena errazteko eta ikaskuntza eta irakaskuntza orientazioa eskaintzeko.

Europako Kontseiluko Hezkuntza Politiken Sailaren baitako proiektu baten emaitza da argitalpen hau. Proiektu horren xede nagusia zen EEMBko deskriptore argigarriak eguneratzea, honako ekintza hauek eginez:

- ▶ EEMBan bildutako eremu berritzaile batzuk azpimarratzea, bereziki bitartekotza eta gaitasun eleaniztunak eta kulturantzunak; zeren, 2001eko argitalpenean halakoen deskriptorerik agertu ez arren, gero eta garrantzitsuagoak bihurtu baitira azken 20 urtean;
- ▶ EEMBaren ezarpen arrakastatsua eta garapen sakonagoa eraikitzen jarraitzea, eta, horretarako, adibidez, “+ mailak” xeheago zehaztea eta maila berri bat sortzea, “Aurre-A1” deritzona;

14. Euskarazko bertsioa: *Ikaskuntza irakaskuntza eta ebaluaziorako Europako Erreferentzia Markoa*. (2005). HARE - Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Saila. <https://doi.org/10.54512/EEMB-2005>

Jatorrizkoa: *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment* (2001), Cambridge University Press, Cambridge. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/1680459f97>.

- ▶ honako eskakizun hauei erantzutea: existitzen ziren eskaletatik abiatuta, entzumenari eta irakurmenari lotutako deskribapen xeheagoak eta beste komunikazio-jarduera batzuekin lotutako deskriptoreak sortzea: online elkarreragina, telekomunikazioen erabilera eta sormenezko testuei buruzko iritzia ematea (literatura barne).
- ▶ xehetasun handiagoaz deskribatzea A1 maila eta C maila –bereziki C2 maila–;
- ▶ deskriptoreak egokitzea genero aldetik neutroak izateko eta, modalitateari dagokionez, inklusiboak izateko (zeinu-hizkuntzei dagokienean ere erabiltzeko moduan); kasu batzuetan, aditzak aldatu dira horretarako, eta, beste batzuetan, alternatibak eskaini dira, hala nola “hiztun/zeinu-egile”.

Azken puntuarekin lotuta, zera argitu behar da: gorren komunitatean, zeinuak egitea “ahozko” terminoaren baitan biltzen dela ulertzen da, oro har. Hala ere, aintzat hartu behar da ezen, hainbat testuingurutan, zeinuen bidez adierazten diren testuak idatzizkotik gertuago daudela ahozkotik baino. Hori dela-eta, Markoaren erabiltzaileei gonbita luzatzen diegu zeinu-hizkuntzetarako ere balia ditzaten idatzizko ulermenari, ekoizpenari eta elkarreraginari dagozkien deskriptoreak, dagokion moduan. Arrazoi horren ondorioz, deskriptoreen sorta osoa moldatu dugu, modalitate guztiak barnean hartzeko eran.

Deskriptore argigarrien multzo osoa Nazioarteko Zeinu Hizkuntzara eramateko planak egin dira. Bien bitartean, ECML erakundearen PRO-Sign proiektuak¹⁵ eskura jarri ditu 2001ean argitaratu ziren deskriptore ugariren bideoak, Nazioarteko Zeinu Hizkuntzara itzulita.

Erreferentzia Markoaren Liburu osagarri honek deskriptore argigarrien bertsio zabalago bat aurkezten du:

- ▶ berriki garatutako deskriptore argigarrien eskalak txertatu dira, jada existitzen zirenekin batera;
- ▶ koadro eskematikoak eskaintzen dira, kategoria bereko taldeen eskalekin (komunikazio-jarduerak edo gaitasunen alderdiak);
- ▶ eskala bakoitzarekin batera, oinarritzko arrazoi batzuk aurkezten dira, labur, kategorizazioaren oinarrian dagoen arrazoiketa azaltzeko;
- ▶ eranskin batean bildu ditugu, proiektuan garatu eta balioztatu arren, deskriptore argigarrien artean bildu ez ziren deskriptoreak (8. eranskina).

Aldaketa txikiak egin dira deskriptoreen formulazioan, genero aldetik neutroak direla eta modalitate guztiak biltzen dituztela ziurtatzeko. Bestalde, 7. eranskinean agertzen dira 2001eko deskriptoreetan egin diren aldaketa nabarmen guztiak. 2001eko eskalak zabaldu egin dira, honako deskriptore hauek txertatuz: hitzaurrean zerrendaturik agertzen diren instituzioek balioztatu eta kalibratutako deskriptore hautatuak eta 2014-2017 bitarteko proiektu batean –bitartekotzako deskriptoreak garatzeko– garatu, balioztatu, kalibratu eta pilotatu ziren deskriptore hautatuak. 6. eranskinean aurkezten da hori dena egiteko erabili den ikusmoldea, hau da, 2001eko deskriptoreak gaurkotzeko zein bitartekotza-proiektua garatzeko erabili diren irizpideak. 5. eranskinean, berriz, adibideak ematen dira, erakuste aldera online elkarreragineko eta bitartekotzako jarduerari dagozkien deskriptore argigarri berriak zer testuingurutan erabil daitezkeen arlo publikoan, pertsonalean, lanbidean eta hezkuntzan.

Argitalpen honetako deskriptoreez gainera, ikasle gazteentzako deskriptoreen bilduma berri bat sortu du Eurocentres Fundazioak¹⁶, eta eskura dago, eskolak planifikatzeko eta autoebaluazioak egiteko lagungarri gerta daitekeelakoan. Kasu horretan, beste ikuspegi bat erabili zen: deskriptore argigarri osatuen artean, bi adin-tartetarako egokienak zirenak hautatu dira (7-10 urte bitarte¹⁷ eta 11-15 urte bitarte¹⁸). Ondoren, sorta batean bildu ziren ikasle gazteentzat egokiak ziren deskriptoreen egokitzapenak, Hizkuntzen Portfolio Europarrean agertzen diren deskriptoreak eta, osagarri gisa, ikasle gazteentzako deskriptoreen ebaluazioa, Cambridge Assessment English erakundeak eskuzabaltasunez emanak.

1. taulan agertzen da zer-nolako harremana dagoen honako elementu hauen artean: Europako Erreferentzia Markoko eskema deskribatzailea, 2001ean argitaratutako deskriptore argigarriak eta argitalpen honetan egin diren gehikuntzak. Ikus dezakezuen moduan, ulermenari dagozkien deskriptoreen eskalak ekoizpenari dagozkien aurretik agertzen dira, nahiz eta Europako Erreferentzia Markoaren 2001eko bertsioan alderantziz izan.

15. www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/tabid/1752/Default.aspx. EEMBaren deskriptoreen PRO-Sign egokitzapenak eskuragarri daude txekieraz, ingelesez, estonieraz, alemanieraz, islandieraz eta eslovakieraz.

16. Deskriptore osagarrien bankua. Hemen eskuragarri: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors>

17. Goodier T. (ed.) (2018), “Collated representative samples of descriptors of language competences developed for young learners – Resource for educators, Volume 1: Ages 7-10”, Education Policy Division, Council of Europe. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16808b1688>

18. Goodier T. (ed.) (2018), “Collated representative samples of descriptors of language competences developed for young learners – Resource for educators, Volume 2: Ages 11-15”, Education Policy Division, Council of Europe. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16808b1689>

1. taula – EEMB, eskema eta deskriptore argigarriak: eguneratzeak eta gehikuntzak

	2001eko eskema deskribatzailean	2001eko deskriptore-eskaletan	Argitalpen honetan gaurkotu diren deskriptore-eskalak	Argitalpen honetan gehitu diren deskriptore-eskalak
Hizkuntzaren komunikazio-jarduerak				
Ulermena				
Ahozkoaren ulermena	√	√	√	
Irakurmena	√	√	√	
Ekoizpena				
Ahozko ekoizpena	√	√	√	
Idatzizko ekoizpena	√	√	√	
Elkarreragina				
Ahozko elkarreragina	√	√	√	
Idatzizko elkarreragina	√	√	√	
Online elkarreragina				√
Bitartekotza				
Testu baten bitartekotza	√			√
Kontzeptuen bitartekotza	√			√
Komunikazioaren bitartekotza	√			√
Hizkuntzaren komunikazio-estrategiak				
Ulermena	√	√	√	
Ekoizpena	√	√	√	
Elkarreragina	√	√	√	
Bitartekotza				√
Gaitasun eleaniztun eta kulturantzuna				
Errepertorio kulturantzunean oinarritzea	√			√
Ulermen eleaniztuna	√			√
Errepertorio eleaniztunean oinarritzea	√			√
Hizkuntzaren komunikazio-gaitasunak				
Gaitasun linguistikoa	√	√	√	√ (Fonologia)
Gaitasun soziolinguistikoa	√	√	√	
Gaitasun pragmatikoa	√	√	√	
Zeinu-hizkuntzako gaitasunak				
Gaitasun linguistikoa				√
Gaitasun soziolinguistikoa				√
Gaitasun pragmatikoa				√

1.1. DESKRIPTORE ARGIGARRIETAN EGINDAKO ALDAKETEN LABURPENA

2. taulan agertzen da, laburbildurik, zer aldaketa egin diren deskriptore argigarrietan, baita aldaketen arrazoiak ere. Garapen-proiektuari buruzko deskribapen labur bat eskaintzen da 6. eranskinean; aldez, bertsio osoago bat jaso dezakezue idazlan honetan: [“Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR”](#) [EEMBrako garatzen bitartekotzari dagozkion alderdietako deskriptore argigarriak] (egileak: Brian North eta Enrica Piccardo)¹⁹.

2. taula – Deskriptore argigarrietan egindako aldeketen laburpena

Zer lantzen da argitalpen honetan	Iruzkina
Aurre-A1	A1 mailaren azpitik dagoen gaitasun-maila honi dagozkion deskriptoreak ematen dira zenbait eskalatan, besteak beste, online elkarreraginari dagokion eskalan. EEMBko 3.5 atalean aipatzen da A1 mailaren azpitik dagoen hizkuntz gaitasun-maila.
2001eko deskriptoreetan egindako aldaketak	7. eranskinean zerrenda bat agertzen da, zeinak biltzen baititu 2001eko argitalpeneko 4. kapituluko deskriptoreetan —komunikazio-jarduera eta -estrategiak— eta 5. kapituluko deskriptoreetan —hizkuntza komunikatiboaren alderdiak— egin diren aldaketa nabarmen guztiak. Beste aldaketa txiki batzuk egin dira deskriptoreen formulazioetan, genero aldetik neutroak izan zitezen eta modalitate guztiak bil zituzten.
C2 mailako deskriptoreetan egindako aldaketak	7. eranskineko zerrendan proposatzen diren aldaketa gehienak 2001eko deskriptoreen multzoko C2 mailako deskriptoreei dagozkie. Kasu batzuetan, adierazpen oso absolutuak moldatu dira, C2 mailako ikasle edo erabiltzaileen gaitasunak hobeto islatzeko.
A1-C1 mailako deskriptoreetan egindako aldaketak	Beste deskriptoreei dagokienez, aldaketa gutxi proposatu dira. Ez dira deskriptoreak “eguneratu” teknologiari lotutako aurrerakuntza islatzeko (adibidez, ez dira kendu postalen edo telefono publikoen aipamenak). Ahoskeraren kontrolari dagokion eskala ordezkatu da (ikus behean). Aldaketak egiteko arrazoi nagusia hau izan da: modalitate guztiak bil zituzten lortzea eta, horrela, zeinu-hizkuntzetan ere erabilgarriak izatea. Aldaketak proposatu dira, halaber, “ama-hiztunen” egokitzapen linguistikoa (edo horren gabezia) aipatzen duten deskriptore batzuen kasuan; izan ere, termino horrek eztabaida piztu baitu EEMBa argitaratu zenetik hona.
Maila gehigarriak	Maila gehigarriak (B1+, B2+) buruzko deskribapenak indartu egin dira. Maila gehigarrien harira, ikus, mesedez, 1. eranskina eta EEMBko 3.5 eta 3.6 atalak.
Fonologia	“Ahoskeraren kontrola”ri dagokion eskala berriro garatu da, “Soinuen artikulazioa”n eta “Prosodia”n zentratuz.
Bitartekotza	Bitartekotza lantzeko hartu den ikuspegia 2001eko EEMBaren adierazpenean aurkeztu zena baino zabalagoa da. Testuen bitartekotza egiteko jarduerak emateaz gainera, eskalak sortu dira, orobat, kontzeptu eta komunikazioaren bitartekotzarako: guztira, bitartekotza-jarduerari dagozkien 19 eskala eratu dira. Bitartekotza-estrategiek (5 eskala) bitartekotza-prozesuan erabiltzen diren estrategiak lantzen dituzte, eta ez, ordea, bitartekotza prestatzeko estrategiak.
Kulturaniztasuna	“Errepertorio kulturaniztunean oinarritzea”ri dagokion eskalak egoera komunikatibo batean erabiltzen diren gaitasun kulturaniztunak deskribatzen ditu. Hortaz, trebetasunei erreparatu zaie, eta ez ezagutzari edo jarrerari. Eskala hori bat dator 2001eko EEMBko beste eskala batekin —“Egokitasun soziolinguistikoa”—, baina aparte garatu ziren biak.
Eleaniztasuna	“Errepertorio eleaniztunean oinarritzea”ri dagokion eskalako maila bakoitza errepertorioko hizkuntza ahulenaren funtzionamendu-mailarena da. Baliteke erabiltzaileek modu esplizituan adierazi nahi izatea zein hizkuntzak osatzen duten errepertorioa.
Errepertorioko hizkuntzak zehaztea	Komeni da, deskriptoreak testuinguru jakin batean erabiltze aldera egin beharreko egokitzapen-prozesuaren harira, honako arlo hauetan zer hizkuntzak ari garen zehaztea: <ul style="list-style-type: none"> - Hizkuntzen arteko bitartekotza (berezi, testuen bitartekotzari dagozkion eskalak) - Ulermen eleaniztuna - Errepertorio eleaniztunean oinarritzea

19. North B. eta Piccardo E (2016), “Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR”, Education Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/168073ff31>.

Zer lantzen da argitalpen honetan	Iruzkina
Literatura	Sormenezko testuen eta literaturari dagozkion hiru eskala berri daude: <ul style="list-style-type: none"> - Plazer hutsagatik irakurtzea (prozesu hartzailea da bere horretan; <i>Erreferentzia Markoan</i> oinarritutako beste deskriptore-multzotatik hartu dira deskriptoreak). - Erantzun pertsonal bat adieraztea sormenezko testuei buruz (ez hain intelektuala, behegoko mailak). - Sormenezko testuen analisia eta kritika (intelektualagoa, goragoko mailak).
Online	Kategoria hauetan, bi eskala berri daude: <ul style="list-style-type: none"> - Online elkarrizketa eta eztabaida; - Helburuak lortzeko online transakzioak eta elkarlana. Bi eskalak dagozkie Interneteko hainbat modulutako ohiko erabilerari, eta honako jardura hauek biltzen dituzte: erantzunak begiratzea edo trukatea, ahozko elkarreragina eta ekoizpen luzeagoak egitea zuzeneko esteketan, txaten erabilera (ahozko hizkuntza idatzia), blog sarrera luzeagoak edo eztabaida bati egindako idatzizko ekarpen luzeagoak idaztea eta estekak bidaltzea.
Beste deskriptore-eskala berri batzuk	EEMBan oinarritutako beste deskriptore-sorta batzuetatik hartu eta eskala berriak eman dira 2001eko sortan agertzen ez ziren kategoriatarako: <ul style="list-style-type: none"> - Telekomunikazioen erabilera; - Informazioa ematea.
Deskriptore berriak kalibratu dira, Erreferentzia Markoko mailen arabera	Deskriptore-eskala berriak formalki balioztatu eta kalibratu dira, EEMBaren mailak eta deskriptore-eskalak sortzeko egin zen ikerketa originalaren eskala matematikoaren arabera.
Zeinu-hizkuntzak	Deskriptoreak moldatu dira, modalitate guztiak biltzeko moduan. Gainera, berriaz zeinu-hizkuntzako gaitasunari dagozkion 14 eskala gehitu dira, zeinak Suitzan egindako ikerlan batean oinarrituta baitaude.
Proiektu paraleloa	
Ikasle gazteak	Ikasle gazteentzako bi deskriptore-bilduma eman dira, <i>Hizkuntzen Portfolio Europar</i> rean oinarrituta: bata 7-10 urte bitartekoentzat eta bestea 11-15 urte bitartekoentzat. Gaur-gaurkoz, ez dira ikasle gazteentzako deskriptoreak erantsi deskriptore-eskala berrietan, baina eskalak egokiak badira ikasle gazteentzat, horren berri aipatzen da.

2. atalaz –“Europako Erreferentzia Markoaren oinarritzko alderdiak, ikaskuntzan eta irakaskuntzan”– eta argitalpen honetan bildu diren deskriptore argigarri osatuz gainera, baliteke erabiltzaileek beste bi dokumentu hauetara jo nahi izatea, funtsezkoak baitira hezkuntza eleaniztun, kulturarteko eta inklusiboari dagokion bezainbatean:

- ▶ *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education* (Beacco et al. 2016a). Liburu horrek 2001eko EEMBko 8. kapituluak (hizkuntzen dibertsifikazioari eta curriculumari buruzkoa) operazionalizatzen du, gaian gehiago sakonduz;
- ▶ *Reference framework of competences for democratic culture* (Council of Europe 2018). Iturri horretan oinarritu dira eskuartean duzun argitalpena, bitartekotza lantzeko deskriptore berrietako batzuei dagokienez.

Eskolako hezkuntza jorratzen duten erabiltzaileei, oster, interesgarria suertatuko zaie beste dokumentu hau, lagungarria izan baita bitartekotza kontzeptualizatzeko deskriptoreen garapen-proiektuan: *“Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools”*²⁰.

20. Coste D. eta Cavalli M. (2015), "Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools". Language Policy Unit, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16807367ee>.

2. atala:

EEMB: OINARRIZKO ALDERDIAK, IKASKUNTZAN ETA IRAKASKUNTZAN

Hizkuntzen ikaskuntza, irakaskuntza eta ebaluaziorako Europako Erreferentzia Marko Bateratuak (EEMBak) hizkuntza-gaitasunei buruzko eskema deskribatzaile orokor bat eskaintzen du, eta orobat ematen ditu hizkuntza-gaitasunak neurtzeko erreferentzia-maila bateratuak (A1-C2), deskriptore argigarrien eskalekin zehaztuak; gainera, hezkuntza eleaniztuna eta kulturantzuna sustatuko duten curriculumak diseinatzeko aukera ere ematen du; horri buruzkoak sakonago azaltzen dira hitzaurrean aipatu dugun gidan (*Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*; Beacco et al. 2016a).

EEMBaren oinarrizko printzipioetako batek zehazten du modu positiboan adierazi behar direla hezkuntzaren helburuak eta emaitzak, maila guztietan. “Gai da” formularen bidez, hizkuntzak ikasteko mapa argi eta bateratu bat eskaintzen du, eta, hizkuntzen ikaskuntza soilik test eta azterketetako emaitzen arabera neurtzen duen sistemarekin alderatuta, askoz tresna aberatsagoa da. EEMBaren ikuspegitik, hizkuntzak balio du gizartean, hezkuntzan eta eremu profesionalean aukerak eta arrakasta eskuratzeko. Horregatik, EEMBak ekarpena egiten dio Europako Kontseiluak herritar guztiei eskaini nahi dien kalitatezko hezkuntza inklusiboaren eskubideari. Europako Kontseiluko Ministroen Batzordeak herrialde kideei gomendatu die “Europako Erreferentzia Marko Bateratua erabiltzeko, hezkuntza eleaniztuna koherentziaz, gardentasunez eta eraginkortasunez ezartzeko, eta modu horretan sustatzeko hiritartasun demokratikoa, kohesio soziala eta kulturen arteko elkarriketa”²¹.

Europako Kontseiluko eta Europar Batasuneko herrialde kide ia guztiek erabiltzen dute EEMBa erreferentzia gisa; horretaz gainera, testuak eragin handi samarra izan du Europatik kanpo ere, eta zabaltzen ari da. Gaur egun, ebaluaziorako erreferentzia-puntu garden eta argiak emateko erabiltzen da EEMBa; halaber, gero eta gehiago curriculum-eraldaketak eta pedagogia lantzeko ere bai. Garapen horrek erakusten du etorkizunera begira ezarri zirela EEMBaren oinarri kontzeptualak, eta bidea eman du horren inguruan lan-fase berri bat abiatzeko, zeinari esker sortu baitira Liburu osagarri honetako deskriptore argigarri osagarriak. Nolanahi ere, deskriptore argigarriak aurkeztu aurretik, labor azalduko dugu zertan den EEMBaren asmoa eta izaera. Lehenik, EEMBaren asmoak, haren eskema deskribatzailea eta ekintzara bideratutako ikuspegia jorratuko ditugu; ondoren, erreferentzia-maila bateratuak eta horiekin lotutako profilen eraketa, eta, horrekin batera, deskriptore argigarriak berak aurkeztuko ditugu; azkenik, hiru kontzeptu aipatuko ditugu –eleaniztasuna, kulturantzatasuna eta bitartekotza–, EEMBak txertatu baitzituen hizkuntzen irakaskuntzan.

EEMBaren jatorria

Europako Kontseiluak 1970eko eta 1980ko hamarkadetan hizkuntzen ikaskuntzaren alorrean egindako lanaren jarraipena da Europako Erreferentzia Markoa. 1970eko hamarraldiaren erdialdean, hizkuntza-premien funtzio eta nozioei buruzko lehen zehaztapena egin zen, “Atalasearen Maila”, zeina komunikaziora bideratuta baitzegoen; Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren ikuspegia, ordea, harago doa, ekintzara bideratua baitago

Suitzan, 1991n, gobernuen arteko sinposio batek Europako Erreferentzia Markoa eta harekin batera kaleratutako Hizkuntzen Portfolio Europarra erabiltzea gomendatu zuen. Izenburuak iradokitzen duenez, ikaskuntza eta irakaskuntza dira EEMBaren kezka nagusia. Gardentasuna eta koherentzia sustatzen ditu instituzioen barruan, curriculumaren, irakaskuntzaren eta ebaluazioaren artean, eta orobat instituzioen, hezkuntza-sektoreen, eskualdeen eta herrialdeen artean

Ingelesez argitaratu aurretik (Cambridge University Press), 1996an eta 1998an EEMBaren behin-behineko bertsioak landu ziren.

21. CM/Rec(2008)7 Gomendioa, Ministroen Batzordearena, EEMB Europako Erreferentzia Marko Bateratua erabili eta eleaniztasuna sustatzeari buruzkoa. Hemen eskuragarri: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805d2fb1.

2.1. EEMB: XEDEAK

Europako Erreferentzia Markoaren guraria da Europako Kontseiluaren proiektuek hezkuntza-erreformari eman dioten hauspoa iraunaraztea. Hizkuntzen profesionalei hizkuntzen ikas-irakaskuntzaren kalitatea eta eraginkortasuna hobetzen laguntzea da EEMBaren xedea. EEMBak ez du ebaluazioa ardatz, azpi-izenburuaren hitzen ordenak argi uzten duen legez: ikaskuntza, irakaskuntza, ebaluazioa.

Europako Erreferentzia Markoak hizkuntzen irakaskuntza eta ikaskuntza sustatzen ditu, komunikazio-tresna diren aldetik, baina ez du hori bakarrik egiten; aitzitik, ikaslearen ikuspegi berri eta ahalduntzaile bat dakar. EEMBaren ikuspegitik, erabiltzaile edo ikaslea "eragile sozial" bat da, mundu sozialean ekiten duena eta bere ikaskuntza-prozesuaren jabe dena. Horrek berekin dakar paradigma-aldaketa bat, hala eskolen planifikazioan nola irakaskuntzan, ikaslearen konpromisoa eta autonomia bultzatzen baititu.

Europako Erreferentzia Markoak bultzatzen duen ikuspegiak, ekintzara bideratutako ikuspegiak, aldaketa bat dakar: ez da, aurreko syllabusetan egiten zen moduan, hizkuntza-egituretan barna doan garapen lineal bat proposatzen edo aurrez ezarritako nozioen eta funtzioen multzo bat irakasten; aitzitik, premiak aztertu eta eguneroko bizitzako zereginetara bideratzen da programa didaktikoa, eta propio aukeratutako nozio eta funtzioen inguruan eraikitzen da. Hala, gaitasunak sustatzen dira, "Gai da" deskriptoreen bidez, eta ez da gabezien ikuspegi bat lantzen, zeinak soilik erreparatzen baitio ikasleek oraindik ikasi ez dutenari. Hala, curriculum eta eskolak behar komunikatibo errealean arabera diseinatzen dira, bizitza errealeko zereginen inguruan antolatuz eta, "Gai da" deskriptoreen bidez, ikasleei xedeak jakinaraziz. Funtsean, EEMBak balio du curriculum, eskolak eta azterketak planifikatzeko, abiapuntutzat hartuta ikasleek eta erabiltzaileek zer egin behar duten hizkuntzan. Eskolak planifikatzeko oinarri bat emango dutelakoan, eskema deskribatzaile orokorrak eskaintzen dira, eta horien barruan bildurik, "Gai da" deskriptore argigarriak, eskemaren alderdi guztiak estaltzeko, posible den neurrian (EEMBa 2001, 4. eta 5. kapituluak), eta orobat eskaintzen dira edukiarekin lotutako berezitasunak, zeintzuk aparte argitaratu baitira hizkuntza bakoitzean (Erreferentzia-mailen deskribapenak; [Reference Level Descriptions – RLD](#))²².

Honela adierazi ziren xede horiek 2001eko EEMBan:

Hauek dira Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren xedeak:

- ▶ elkarlana sustatzea eta erraztea herrialdeetako hezkuntza-erakundeen artean;
- ▶ elkarren hizkuntza-egiaztagiriak onartzeko oinarri sendoa ematea;
- ▶ ikasle, irakasle, ikastaroen diseinatzaile, erakunde aztertzaile eta hezkuntza-arloko administrariei beren ahaleginak kokatzen eta koordinatzen laguntzea.

(EEMB 2001, 1.4 atala)

EEMBaren lehentasunak

Erreferentzia-puntu bateratuak emateko xedea ez da Europako Erreferentzia Markoaren xede nagusiaren –hizkuntzen kalitatezko irakaskuntza erraztu eta hiritar buru-ireki eta eleaniztunen Europa bat osatzearen– parte bat baino. Argi eta garbi berretsi zen hori gobernuen arteko Hizkuntza Politikaren Foroan, zeinak EEMBaren garapena aztertu baitzuen 2007an, eta argi baieztatu da, orobat, Ministroen Batzordeak eman dituen zenbait gomendiotan. Xede nagusi hori berriro azpimarratu zen *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education* (Beacco et al. 2016a) dokumentuan. Edonola ere, Hizkuntza Politikaren Foroak nabarmendu zuen arduraz erabili behar direla EEMAaren mailak, eta arduraz baliatu behar direla azterketak garatzeko eta horiek EEMBarekin lotzeko eskaintzen diren metodologiak eta baliabideak.

Testuaren azpi-izenburuak argi uzten duen eran –ikaskuntza, irakaskuntza, ebaluazioa–, EEMBa ez da ebaluazio-proiektu hutsa. 9. kapituluak ebaluazioari buruzko hainbat ikuspegi aurkezten ditu, eta, gehienak ez dira test estandarrak. Kapitulu horrek azaltzen du nola erabil dezakeen irakasleak Europako Erreferentzia Markoa, eta, bereziki, nola erabil ditzakeen deskriptore argigarriak ebaluazioa egiteko, baina ez zaio garrantzi berezirik eskaintzen hizkuntza-testei, eta test-itemak ez dira inoiz aipatzen.

Eskuarki, Hizkuntza Politikaren Foroak azpimarratu zuen nazioarteko sareak eratu eta EEMBar buruzko ezagutza trukatu behar zutela erakundeek, hala nola ALTEk (Association of Language Testers in Europe (www.alte.org), EALTak (European Association for Language Testing and Assessment, www.ealta.eu.org) eta Eequals-ek (Evaluation and Accreditation of Quality in Language Services, www.eaquals.org).

22. www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/reference-level-descriptions.

Elkarlana areago sustatzeko eta errazteko asmoz, EEMBak erreferentzia-maila bateratuak ematen ditu, A1-C2 mailen bitartekoak, deskriptore argigarriekin. 2001eko EEMBaren 3. kapituluak azaltzen dira erreferentzia-maila bateratuak, eta 4. eta 5. kapituluak agertzen diren deskriptoreen eskaletan erabiltzen dira. Eskema deskribatzaile bateratu bat, erreferentzia-maila bateratuak eta eskemaren mailetako zenbait alderdi zehazten dituzten deskriptore argigarriak emanez, metahizkuntza bateratu bat eskaini nahi da hizkuntzaren irakaskuntzarako; hartara, komunikazioa, harremanak eta mugikortasuna errazteko, eta hartutako eskolak eta gaitutako azterketak egiaztatzeko. Azterketen harira, Kontseiluko Hizkuntza Politikaren Programak gidaliburu bat argitaratu du, [Manual for relating language examinations to the CEFR](#)²³ [Hizkuntza-azterketak EEMBarekin lotzeko eskuliburu], zeinak, orain, berekin baitakar material osagarrien sorta bat, adibideen liburu bat, Cambridge University Press argitaletxearen eskutik, eta [Manual for language test development and examining](#)²⁴ [Hizkuntza Testak garatzeko eta aztertzeke eskuliburu] izeneko eskuliburu bat. Hizkuntza Modernoen Zentro Europarrak, bestalde, [Relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment \(CEFR\) – Highlights from the Manual](#)²⁵ izeneko gidaliburu argitaratu du [Hizkuntzen Ikaskuntza, Irakaskuntza eta Ebaluaziorako Europako Erreferentzia Markoa: Gidaliburuko alderdi nabarmenak], eta, [RELANG egitasmoaren bidez](#)²⁶, gaitasunak eraikitzeke aukera ematen die herrialde kideei.

Nolanahi ere, berriro azpimarratu behar dugu hezkuntza-erreformak bideratzea dela EEMBaren zeregina, eta ez hezkuntza estandarizatzea. Halaber, ez dago EEMBaren erabilera zaintzen edo koordinatzen duen erakunderik. Argi azaltzen da hori Europako Erreferentzia Markoaren hasieran bertan:

Garbi esan behar da, beraz, gure asmoa ez dela profesionaleri zer egin behar duten edo nola egin behar duten esatea. Galderak egin egiten ditugu, ez galderei erantzun. Izan ere, Europako Erreferentzia Markoaren xedea ez da erabiltzaileek finkatu beharko lituzketen helburuak edo erabili beharko lituzketen metodoak zehaztea. (EEMB, 2001, Erabiltzailearentzako oharra)

2.2. EKINTZARA BIDERATUTAKO IKUSPEGIA GAUZATZEA

Europako Erreferentzia Marko Bateratuak orokorra izan nahi du: hizkuntzen irakaskuntzari buruzko ikuspegi nagusiak bildu nahi ditu, modu neutralean, alegia, galderak proposatuz, eta ez erantzunak, eta ikuspegi pedagogiko zehatzik hobetsi gabe. Adibidez, ez du inon iradokitzen literatura eta gramatika irakasteari utzi behar zaionik. Ez dago ikasleen garapena neurtzeko modu bat eta bakarra. Hala ere, EEMBaren ikuspegia berritzailea da; izan ere, hizkuntzaren erabiltzaile eta ikasleak eragile sozial gisa ikusten baititu, eta, hizkuntza ez baita ikasi beharreko irakasgaitzat hartzen, ezpada komunikatzeko tresna gisa. Modu horretan, EEMBak proposatzen du ikaslearen premiak aztertzea, "Gai da" deskriptoreak erabiltzea eta komunikazio-atazak baliatzea –2001eko EEMBaren 7. kapituluak aurkituko duzue gaiari buruzko informazioa–.

EEMBaren ikuspegi metodologikoaren arabera, ikasleei ahalbidetu behar litzaieke, hizkuntzen irakaskuntzaren bidez, egoera errealean ekitea, esan nahi dutena adieraztea eta era askotako zereginak betetzea. Beraz, ebaluazio-irizpide gisa, komunikazio-gaitasun erreala hartu behar litzateke kontuan, gaitasunen continuum batekin lotuta betiere (A1-C2 mailak). Hori da, "irizpide jakin baten ebaluazioaz" ari garenean, "irizpide" kontzeptuak duen esanahi jatorrizko eta oinarritzailea. 2001eko EEMBaren 4. eta 5. kapituluak

2001eko EEMBaren kapituluak

1. kapituluak: *Europako Erreferentzia Marko Bateratua, bere politika eta hezkuntza testuinguruan*
2. kapituluak: *Markoaren oinarritzaile ikuspegia*
3. kapituluak: *Erreferentzia maila bateratuak*
4. kapituluak: *Hizkuntzaren erabilera eta erabiltzaile edo ikaslea*
5. kapituluak: *Erabiltzaile edo ikaslearen gaitasunak*
6. kapituluak: *Hizkuntzaren ikaskuntza eta irakaskuntza*
7. kapituluak: *Atazak, eta atazek hizkuntzaren irakaskuntzan duten zeregina*
8. kapituluak: *Dibertsifikazio linguistikoa eta curriculumak*
9. kapituluak: *Ebaluazioa*

23. Council of Europe (2009), *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – A Manual*. Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/relating-examinations-to-the-cefr>.

24. ALTE (2011), *Manual for language test development and examining – For use with the CEFR*. Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/1680667a2b>.

25. Noijons J., Béréšová J., Breton G. et al. (2011), *Relating language examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – Highlights from the Manual*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/67/Default.aspx.

26. Relating language curricula, tests and examinations to the Common European Framework of Reference (RELANG): <https://relang.ecml.at/>.

agertzen diren deskriptoreek oinarri bat ematen dute curriculumaren helburuak eta ebaluazio-estandar eta -irizpideak gardentasunez finkatzeko: 4. kapituluan, ekintzak zehazten dira (“zer”) eta 5. kapituluan, berriz, gaitasunak (“nola”). Hori guztia ez da hezkuntza-molde neutro bat. Aitzitik, adierazten du ekintzak bideratzen duela ikaskuntza- eta irakaskuntza-prozesua, eta ekintzara bideratuta dagoela. Era berean, argi iradokitzen du ikaslearen premia komunikatibo errealetatik abiatu behar dela irakaskuntzaren planifikazioa, eta horri jarraituz uztartu behar direla curriculum, irakaskuntza eta ebaluazioa.

Ekintzara bideratutako ikuspegi bat ikasgelan gauzatzeak baditu zenbait ondorio. Hasteko, kontuan hartzen badugu, ikuspegi horren arabera, ikasleak eragile sozialak direla, orduan, ikaskuntza-prozesuaren parte izan behar dute, eta, haiekin komunikatzeko, seguru asko, deskriptoreak erabili beharko dira. Gainera, ikuspegi hori gauzatuz gero, onartu egin behar da hizkuntzen ikaskuntzak eta hizkuntzaren erabilerak izaera soziala duela eta alderdi sozialak eta alderdi indibidualak elkarri eragiten diotela ikaskuntza-prozesuan. Ikasleak ikusten baditugu hizkuntza-erabiltzaile gisa, horrek esan nahi du, xede-hizkuntza ikasgelan erabili behar dela; alegia, ikasleek hizkuntza erabiltzen ikasi beharko dutela eta ez dituztela hizkuntzari buruzkoak soilik ikasi beharko (irakasgai gisa). Kontuan hartzen badugu ikasleak izaki eleaniztunak eta kulturantzunak direla, orduan, baimena eman beharko diegu, premiazkoa denean, beren hizkuntza-baliabide guztiak erabiltzeko, eta, era berean, hizkuntzen eta kulturen arteko antzekotasunak, erregulartasunak eta aldeak bilatzeko hauspoa eman beharko diegu. Oroz gain, ekintzara bideratutako ikuspegia gauzatzen badugu, helburu konkretuetara bideratutako atazak eta elkarlaneko atazak egin beharko ditugu ikasgelan, eta foku nagusia ez da hizkuntza bera izango. Horretarako, bestelako emaitza edo ekoizpen bat bilatu beharko da (adibidez, irteera bat planifikatzea, poster bat egitea, blog bat sortzea, jaialdi bat diseinatzea, hautagai bat aukeratzea, etab.). Deskriptoreak erabil daitezke halako atazak diseinatzeko, eta ikuskatzeko, eta, nahi izatera, ikasleen hizkuntza-erabilera (auto) ebaluatzeko atazan zehar.

Bi ikuspegiaren arabera, bai EEMBko eskema deskribatzailearen eta bai ekintzara bideratutako ikuspegiaren arabera, esanahia elkarlanean eta elkarreaginaren bidez eraikitzea da ikaskuntza- eta irakaskuntzaren muina. Eta horrek ondorio argiak eragingo ditu ikasgelan. Batzuetan, irakasleak eta ikaslea(k) arituko dira elkarreaginean; beste batzuetan, ordea, ikasleek berek gauzatuko dute elkarlana. Seguru asko, zenbait faktoreen arabera ezarriko da irakasleak bideratutako irakaskuntzaren eta ikasleek talde txikitik egingo dute elkarreaginaren eta elkarlanaren arteko oreka: kontuan hartuko da testuingurua, testuinguruan nagusi den tradizio pedagogikoa eta kasuan kasuko ikasleen gaitasun-maila. Gaur egungo gizarteak gero eta anitzagoak direnez, baliteke esanahiaren eraikuntza hizkuntzetan zehar gauzatzea eta erabiltzaile eta ikasleen errepertorio eleaniztun eta kulturantzunetan oinarritzea.

2.3. GAITASUN ELEANIZTUNA ETA KULTURANIZTUNA

Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren arabera, ez dira gauza bera hizkuntza-aniztasuna (maila sozial eta indibidualean hizkuntza bat baino gehiago existitzea elkarren ondoan) eta eleaniztasuna (erabiltzaile edo ikasle baten errepertorio linguistikoaren garapena eta dinamika). EEMBan biltzen denez, gaitasun irregularra eta aldakorra da eleaniztasuna: erabiltzaileak edo ikasleak ez ditu baliabide berdinen berdina izango hizkuntza batean edo bestean dabilenean. Dena dela, hiztun eleaniztuneko errepertorio bakar bat dute, beren barne-loturekin, eta, zereginak bete ahal izateko, beren beste gaitasun orokorrekin eta era askotako estrategiekin uztartzen dute (EEMB, 2001, 6.1.3.2 atala).

Gaitasun eleaniztunaren bitartez, pertsona gai da, 2001eko EMMBak 1.3 atalean zehazten duen eran, errepertorio eleaniztun, irregular eta barne-mailan lotutakoa malgu erabiltzeko, eta honako hauek egiteko:

- ▶ hizkuntza, dialekto (edo aldaera) batetik beste batera aldatzeko;
- ▶ hizkuntza batean (edo dialekto edo aldaera batean) mintzatzeko, eta beste batean ari den pertsona ulertzeko;
- ▶ ezagutzen dituen hizkuntzak (edo dialektoak edo aldaerak) baliatuz, testu baten zentzua harrapatzeko;

Eleaniztasuna, kulturantzutasuna eta gaitasun partzialak elkarri lotutako kontzeptuak dira, eta 1996an txertatu ziren lehen aldiz hizkuntzen irakaskuntzaren alorrean, EEMBaren bigarren zirriborroan.

Metodologia modura eta hizkuntza-politikak ezartzeko asmoz garatu ziren kontzeptu horiek, hizkuntza-aldaren mugetan barna halako “hizkuntzatze” (*linguaging*) prozesu dinamiko eta sortzaile bat eratzeko. Horren aurretik, eta aitzindari gisa, 1990eko hamarkadan, elebitasunari buruzko ikerketa batzuk egin zituzten Parisen, CREDIF ikerketa-zentroan.

2001eko EEMBko 8. kapituluan aipatzen diren curriculum-adibideek propio sustatzen dituzte gaitasun eleaniztaren eta kulturantzaren kontzeptuak.

Bi kontzeptuak sakonago jorratu ziren hurrengo urtean, 1997an, idazlan honetan: “[Plurilingual and pluricultural competence](#)” [Gaitasun eleaniztun eta kulturantzutuna].

Kasualitate bitxia da: 1996an sortu zen hizkuntzartekotzearen kontzeptua (*translanguaging*), Galeseko hizkuntza-erlebitasunari lotuta. Pertsona eleanitzek egiten dute hizkuntzartekotzea, hizkuntza bat baino gehiago direla tarteko. Gaur egun, halako esamolde asko daude, baina denak biltzen dira eleaniztasunaren nozioaren baitan.

Izan ere, ikuspegi askotatik hel dakiok eleaniztasunari: egitate soziologikoa eta historikoa da, norberaren ezaugarria edo anbizioa, hezkuntzarako filosofia edo ikusmoldea, eta –funtsean– hizkuntza-aniztasuna gordetzeko asmo sozio-politikoa. Ikusmolde horiek denak gero eta ohikoagoak dira.

- ▶ nazioarteko komunitateak darabiltzan hitzen adiera berriak ezagutzeko;
- ▶ hizkuntza (edo dialekto, edo aldaera) bera erabiltzen ez duten hiztunen arteko komunikazioa bideratzeko, nahiz eta norberak gutxi ezagutu hizkuntza hori;
- ▶ norberaren errepertorio linguistiko guztia baliatzeko, eta adierazpen-molde alternatiboak probatzeko;
- ▶ baliabide paralinguistikoak erabiltzeko (mimika, keinuak, aurpegiera, etab.).

Hizkuntza bera erabiltzen ez duten gizabanakoen arteko bitartekotza-lanak aipatzen dira goiko zerrendan. 2014. eta 2017. urteen artean bitartekotzari dagozkion deskriptoreak garatzeko egin zen egitasmoan, orobat garatu eta balioztatu ziren goiko zerrendako beste

puntuetarako deskriptoreak, bitartekotza-jarduera eleaniztuna da-eta. Proiektuak arrakasta izan zuen, oro har, baina azkenengo puntuan (paralinguistika), tamalez, informatzaileak ez ziren bat etorri: ez ziren gai izan puntu horren garrantzia aho batez ebazteko, ez eta deskriptoreak era iraunkorren interpretatzeko ere.

2001eko EEMBa argitaratu zen garaian, atal honetako kontzeptuak, (eta, bereziki, errepertorio eleaniztun, holistiko eta barne-loturak dituenaren ideia), berritzaileak ziren. Dena den, harrezkero, ideia hori berretsi dute zenbait ikerketa psikologiko eta neurologikok: hizkuntza gehigarri bat bizitzaren hasieran edo geroago ikasten dutenen ibilbidea aztertu, eta lehenengo taldekoek hizkuntza hobeto barneratzen dutela egiaztatu dute. Gainera, frogatu dute eleaniztasunak badituela abantaila kognitiboak ere, hari esker burmuineko sistema betearazle trebeagoa mamitzen baita (ataza burutzeko oztopoei arreta ez emateko trebetasuna)

EEMBan “gaitasun eleaniztunak eta kulturantzunak” aipatzen dira, bi alderdi horiek elkarren ondoan joan ohi baitira. Nolanahi ere, ez daude maila berean: alderdietako bat (gaitasun kulturantzuna) askoz indartsuagoa da bestea baino (gaitasun eleaniztuna; ikus, esaterako, 2001eko EEMBko 6.1.3.1 atala).

Hona hemen eleaniztasuna eta kulturantzutasuna sustatzeko arrazoi batzuk:

- ▶ “aurretiko *osagai soziolinguistikoak eta pragmatikoak* baliatzen dituela, eta gehiago garatzen ditu;
- ▶ hizkuntza desberdinen antolaketa linguistikoaren alderdi orokorra eta espezifikoa hobeto hautematen laguntzen du (kontzientzia metalinguistiko moduko bat da, hizkuntzartekoa, edo, nolabait esateko, “hiperlinguistikoa”);
- ▶ bere izaera dela eta, nola ikasi behar den jakiteko eta beste pertsona batzuekin eta egoera berrietan harremanak izateko ahalmena hobetzen du.

Beraz, gaitasun eleaniztunak eta kulturantzunak azkartu egin dezake, nolabait, esparru linguistikoko eta kulturaleko geroko ikaskuntza”. (EEMB, 2001, 6.1.3.3 atala)

Kulturantzutasuna eta kulturarteko gaitasuna ez dira oso sakon jorratzen 2001eko EEMBan –labur-labur baino ez dira aipatzen 5.1.1.3 eta 5.1.2.2. ataletan–. *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education* (Beacco et al. 2016a) dokumentuan zirriborratzen dira EEMBarekin lotutako curriculum-diseinuan zer ondorio duten eleaniztasunak eta gaitasun kulturantzunak. Bestalde, aniztasunaren aldeko ikuspegiak garatzeko orduan garrantzia duten gaitasun eleaniztunaren eta kulturantzunaren alderdien taxonomia zehatz bat topa daiteke Hizkuntza Modernoen Europako Zentroak egindako lan honetan: *Framework of reference for pluralistic approaches to languages and cultures (FREPA/CARAP)*²⁷ [Hizkuntza eta kulturei ikuspegi anitz batetik heltzeko erreferentzia-markoa].

2.4. EEMB: ESKEMA DESKRIBATZAILEA

Atal honetan, modu orokorrean aipatuko dugu Europako Erreferentzia Marko Bateratuko eskema deskribatzailea eta 2014-2017 bitarteko proiektuan gehiago landu diren osagaiak. Goian esan bezala, EEMBaren helburu nagusia hizkuntza-gaitasunari buruz mintzatzeko metahizkuntza deskribatzaile bateratu bat eskaintzea da. 1. irudian ikus daiteke EEMBko eskema deskribatzailearen egitura.

27. <http://carap.ecml.at/Accueil/tabid/3577/language/en-GB/Default.aspx>.

Hitz gakoei buruzko sarrera baten ondoren (EEMB, 2001, 1. kapitulu), 2. kapitulu motz-motzean azaltzen da EEMBaren ikuspegia: komunikazio-egoera batean, gaitasun orokorrak (hala nola munduaren ezagutza, gaitasun soziokulturalak, kulturarteko gaitasunak, laneko esperientzia –halakorik izatekotan–, etab.; ikus 2001eko EEMBko 5.1. atala) beti uztartzen dira komunikazio-gaitasunekin (gaitasun linguistikoak, soziolinguistikoak eta pragmatikoak; ikus 5.2. atala) eta bestelako estrategiek (batzuk orokorrak dira, eta beste batzuk, berriz, hizkuntza-komunikaziorako estrategiak); hartara, ataza bat burutzeko (ikus 7. kapitulu). Sarritan, atazak burutzeko, beste pertsona batzuekin batera jardun behar da, eta horregatik behar dugu hizkuntza. 2001eko EEMBko 2. kapitulan, adibide bat agertzen da aurreko ideia hori azaltzeko: armairu bat mugitzeko ataza. Armairu bat mugitzeko, kontingentea da hizkuntza: armairu bat mugitzeko, komeni da komunikazio-bideren bat erabiltzea, eta, ahal dela, hizkuntzaren bidez komunikatzea, baina hizkuntza bera ez da atazaren muina. Era berean, badira beste ataza batzuk, komunikazio sofistikatuagoa behar dutenak; adibidez, arazo etiko bat nola konponduko den ebaztea, edo proiektu bati buruzko bilera bat egitea, baina horietan ere garrantzitsuagoa da atazaren emaitza, ataza burutzeko erabili den hizkuntza baino.

EEMBaren ikuspegi orokorra paragrafo batean biltzen da liburuaren 2. kapitulan:

“Hizkuntzaren erabilerak –ikusuntza ere barne hartzen du–, erabiltzaileak gizabanako eta gizarte-eragile diren aldetik, **gaitasun orokor** zein **komunikazio-gaitasun** batzuk garatzen dituzten pertsonen jarduerak hartzen ditu bere baitan. Pertsonak, **hizkuntza-jarduerak** gauzatzeko, **testuinguru** desberdinetan eta **baldintza** eta **muga** desberdinen mende erabiltzen dituzte eskuragarri dituzten gaitasunak. Jarduera horiek gauzatzeko **prozesu** batzuk abiarazi behar dituzte, **arlo** espezifikoa **gai** jakin batzuei buruzko **testuak** ekoizteko eta jasotzeko, eta egin beharreko **atazak** gauzatzeko egokien irizten dieten **estrategiak** erabili behar dituzte. Jarduera horien gainean duten kontrolaren bidez, partehartzaileek beren gaitasunak sendotu edo aldatuko dituzte”. (EEMB, 2001, 2.1. atala)

Atazak gauzatzean, beraz, gaitasunak eta estrategiak erabiltzen dira, eta, modu horretan, sakonago garatzen dira. “Ekintzara bideratutako ikuspegiaren” baitan, zeinak praktikara itzultzen baitu Europako Erreferentzia Markoaren eskema deskribatzailea, funtsezkoa da ikasgelan elkarlaneko atazak garatzea; horregatik, 2001eko EEMBak atazei buruzko kapitulu bat dakar. 7. kapitulan, hain zuzen ere, atazei buruzko hainbat kontu aipatzen dira: ataza errealak eta pedagogikoak, bien arteko erdibideak ezartzeko moduak, ataza bat hizkuntzaren aldetik erraza izatea edo zaila izatea dakarten faktoreak, baldintzak eta mugak, eta beste hainbat kontu. Dena dela, EEMBaren erabiltzaileek erabaki behar dute zer forma emango dieten ikasgelako atazei eta zer garrantzi izan behar duten programaren barruan. 2001eko 6. kapitulan agertzen dira, laburturik, hizkuntza irakasteko metodologiak, eta, nabarmentzen denez, testuinguru desberdinetan metodologia desberdinak izan daitezke egoki. Izan ere, EEMBaren eskema aise bateratzen da bigarren hizkuntza irakasteko azkenaldian garatu diren ikuspegi batzuekin, hala nola atazetan oinarritutako ikuspegiarekin, ikuspegi ekologikoarekin eta, eskuarki, teoria soziokultural eta soziokonstruktibistetan oinarritzen diren ikuspegi guztiekin. 2001eko EEMBaren 8. kapitulan, eleaniztasunak hizkuntzen irakaskuntzan izan behar lukeen tokiari buruzko eztabaidatik abiatu, eta curriculum diseinatzeko aukera alternatiboak jorratzen dira, eta prozesu hori sakonago lantzen da idazlan honetan: *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education* (Beacco et al. 2016a). Ikusmoldeak ikusmolde, inplizitua da hizkuntzaren jardura eta estrategia komunikatiboak (EEMB, 2001, 4.4 atala), errealitatean gertatzen diren antzera erabili behar direla, esate baterako EEMBaren eskema deskribatzailean agertzen diren bezala.

1. irudia – EEMB: eskema deskribatzailea²⁸

28. Iturria, ECEP proiektuaren argitalpena: Piccardo E. et al. (2011), *Pathways through assessing, learning and teaching in the CEFR*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://www.ecml.at/Resources/ECMLresources/tabid/277/ID/28/language/en-GB/Default.aspx>

Hizkuntzaren jarduera eta estrategia komunikatiboen bidez, EEMBa bazterrean uzten du lau trebetasunen eredu tradizionala (entzumena, mintzamena, irakurmena eta idazmena), zeina ez baita gai komunikazioaren errealitate konplexua biltzeko, gero eta argiago geratu denez. Gainera, lau trebetasunen antolaketa ez du kontuan hartzen inongo helbururik edo makro-funtziorik bete behar denik. Aitzitik, EEMBa dakarren antolaketak gertuago dago bizitza errealeko hizkuntzaren erabileratik, zeina elkarreraginean oinarrituta baitago eta esanahia elkarlanean eraikitzen baitu. Jarduerak, beraz, lau komunikazio-moldetan banatzen dira: ulermena, ekoizpena, elkarreragina eta bitartekotza.

Ez da gauza bera hizkuntza erabiltzea transakzioak egiteko, pertsonen artean jarduteko, eta ideiak garatzeko; ezberdintasun horiek eragin handia izan zuten EEMBaren barruan hizkuntza-jarduerak garatzeko orduan. 3. taulan ikus daiteke eragin hori.

3. taula – Hizkuntza-jarduera komunikatiboak sailkatzeko oinarritzko marko funtzionala

	Ulermena	Ekoizpena	Elkarreragina	Bitartekotza
Hizkuntzaren erabilera sortzailea eta pertsonen artean jardutea	Adb.: plazer hutsez irakurtzea	Adb.: bakarrizketa jarraitua: esperientzien deskribapena	Adb.: elkarrizketa	Komunikazioaren bitartekotza
Transakzioak	Adb.: informazioa eta argudioak lortzeko irakurtzea	Adb.: bakarrizketa jarraitua: informazioa ematea	Adb.: ondasunak eta zerbitzuak lortzea; Informazio-trukea	Testuen bitartekotza
Ebaluazioa, arazoak konpontzea	<i>(Informazioa eta argudioak lortzeko irakurtzearekin bateratu)</i>	Adb.: bakarrizketa jarraitua: arrazoibidea	Adb.: eztabaida	Kontzeptuen bitartekotza

3. taulan agertzen diren hizkuntza-ekintzen ikuspegiari dagokionez, hona hemen garapen horrek ekarritako onuren zerrenda bat, EEMBa prestatzeko egin ziren ikerketetako batetik hartua²⁹:

- ▶ lau kategoriek (ulermena, ekoizpena, elkarreragina eta bitartekotza) zentzua dute bai adituentzat bai erabiltzaileentzat: lau trebetasunen aldean, kategoria horiek hobeto islatzen dute jendeak nola erabiltzen duen egiaz hizkuntza;
- ▶ lau kategoria hauek lan-eremura bideratutako hizkuntza-irakaskuntzan erabiltzen direnez, lotura bat sortzen da helburu orokorretarako eta helburu konkretuetarako erabiltzen den hizkuntzaren artean;
- ▶ eredu honetan errazago kokatzen dira zenbait ataza pedagogiko, hala nola ikasgelan elkarlanean jardutea talde txikitik, proiektuak egitea, hizkuntzak praktikatzeko gutun-lagunei (*pen-friend*) idaztea, eta hizkuntza-azterketetan elkarrizketak egitea;
- ▶ erabilera-testuinguru zehatzetan jarduera gardenak antolatuz gero, errazagoa izango litzateke “bizitzaren pusketak” grabatzea eta deskribatzea, zeintzuk osatzen baitute hizkuntza ikastearen esperientzia;
- ▶ testu-generoan oinarritutako ikuspegiak hauspotu egiten du kasuan kasuko testu-generoari dagozkion edukien eskema aktibatzea eta eskema formalez (diskurtsoaren antolaketak) jabetzea;
- ▶ A2 mailara bidean, funtsezkoak dira pertsonen arteko jarduna azpimarratzen duten eta norbere buruaren adierazpena sustatzen duten kategoria, eta baliagarriak suertatu daitezke transmisioaren metafora nagusiaren indarra apaltzeko, zeinaren arabera hizkuntza ez baita informazioaren transferentzia baino;
- ▶ baliteke, lau trebetasun eta hiru osagai (egitura gramatikala, hiztegia eta fonologia) biltzen dituen matritzetik urrunduz gero, hizkuntzaren erabileraren kalitatea neurtzeko irizpide komunikatiboak hauspotzea;
- ▶ “ulermena, elkarreragina eta ekoizpena” bereizten dituen sailkapenak gogora dakar ikaskuntza- eta gauzatze-estrategietan erabiltzen den sailkapena, eta baliteke gaitasun estrategikoen kontzeptu zabalago bat ekartzea;
- ▶ “ulermena, elkarreragina, ekoizpena eta bitartekotza” bereizten dituen sailkapenak egiaz markatzen du zailtasunen garapena eta, hortaz, lagungarria suerta daiteke kalifikazio partzialen kontzeptua garatzeko;
- ▶ erabilera-testuinguru konkretu samarrak hartzen badira (supra-genero eta diskurtso-jarduerara jotzen bada, eta ez, ordea, trebetasun edo funtzio abstraktuetara), errazago ipiniko dira ebaluazio-ataza errealistak azterketetan, eta modu horretan errazagoa izan behar luke deskriptore konkretuagoak sortzea.

29. North B. (1994), “Perspectives on language proficiency and aspects of competence: a reference paper defining categories and levels”, CC-LANG Vol. 94, No. 20, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

EEMBaren eragin handietako bat izan da funtsezko ezberdintasun bat ezarri duela ekoizpenaren (bakarrizketa jarraitua, txanda luzeak) eta elkarreraginaren (elkarrizketak, txanda laburrak) artean; eta bereizketa hori bietan islatu da: eskoletako helburuetan eta ahozko azterketen egituran. 2001ean Europako Erreferentzia Markoa argitaratu zenean, idatzizko ekoizpena eta idatzizko elkarreragina ere bereizi ziren, baina bereizketa horrek ez zuen harrera berorik izan. Are gehiago, EEMBko 2. koadroan (autoebaluazio-eskalak) ezabatu egin zen bereizketa, eta "idazmenaren" barruan kokatu ziren hala idatzizko ekoizpena nola idatzizko elkarreragina; horren ondorioz, EEMBa bost trebetasuneko eredu bat bultzatzen duelako ustea zabaldu zen, baina uste okerra da.

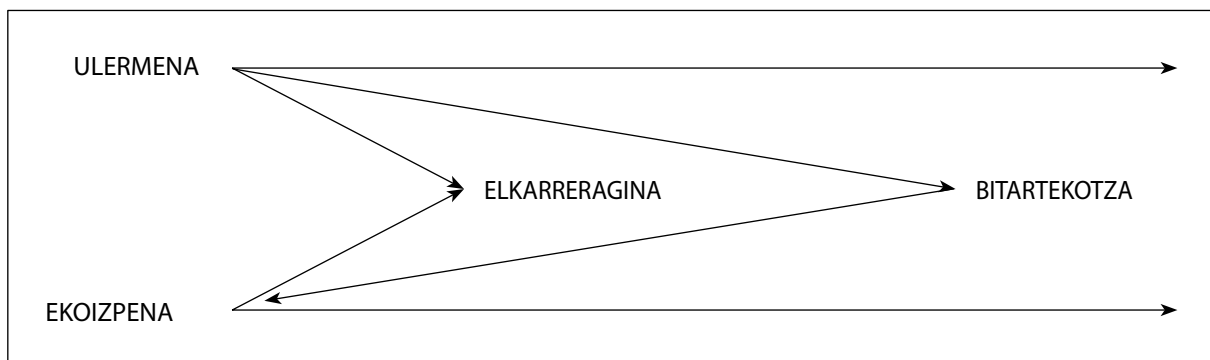
Harrezkero, asko garatu dira posta elektronikoa, mezularitza eta sare sozialak, eta horrek erakusten du EEMBa oso aurrerakoa izan zela horretan ere, beste hainbat alorretan bezala. Azkenik, laugarren eremua, bitartekotza, EEMBa sortu zuen egile-taldearen jardunean garatu zen³⁰.

2. irudian, zeina EEMBa sortzeko zirriborroetan agertu baitzen 1996. eta 1998. urteetan, lau komunikazio-moduen arteko harremana agertzen da. Ulermenak eta ekoizpenak, bai ahozkoak eta idatzizkoak, lau trebetasunen ohiko eredu osatzen dute. Elkarreraginaren baitan daude bai ulermena eta bai ekoizpena, baina ez da horien batura bakarrik; azkenik, bitartekotzaren baitan daude bai ulermena eta bai ekoizpena, eta, sarritan, elkarreragina ere bai.

Hona hemen bitartekotzaren azalpena, Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren arabera:

"Bai ulermen bai ekoizpenean, **bitartekotza**-jarduerak, idatzizkoek zein ahozkoek, elkarrekin zuzenean komunikatzerik ez duten pertsonen arteko komunikazioa ahalbidetzen dute. Itzulpenak edo interpretazioak, parafraasiak, laburpenak edo oharrik hartzeak jatorrizko testua birformulatzeke gaitasuna emango dio pertsona jakin bati, testu hartara zuzenean jotzeko modurik ez duenean. Hizkuntz arloko bitartekotza-jarduerak, zeinetan testu bat birprozesatzen baita, garrantzi handiko zeregina dute gure gizarteetako hizkuntz jarduerara arruntetan." (EEMB, 2001, 2.1.3 atala)

2. irudia – Ulermenaren, ekoizpenaren, elkarreraginaren eta bitartekotzaren arteko harremana

Elkarreragina eta bitartekotza ez dira sakon lantzen Europako Erreferentzia Markoan, eta gauza bera gertatzen da beste hainbat kontzepturekin. Izan ere, 250 orrialdetan hainbeste bildu nahiak baditu bere desabantailak. Ondorioz, bitartekotzaren kontzeptua oso modu mugatuan ulertu da: badirudi interpretazioa eta itzulpena soilik biltzen dituela. Hori dela-eta, 2014-2017 bitartean, bitartekotzako deskriptoreak garatzeko proiektua abiatu zen. Proiektuak bitartekotzaren ikuspegi zabalago bat nabarmentzen zuen, 6. eranskinean ageri den bezala; ikuspegi hori xehetasun osoz agertzen da liburu honetan: "Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR" (North eta Picardo 2016) [Bitartekotzako deskriptore argigarrien garapena, EEMBrako].

Hizkuntzalaritza aplikatuan, Chomskyri jarraituz, bereizketa egiten da "gaitasunaren" (ezkutua) eta "gauzatzearen" (agerikoa) artean, eta, normalean, hizkuntza-gaitasuna esaten zaio pertsona batek jarduerak gauzatzean erakutsi duen oinarritzko gaitasunari. EEMBan, ordea, hizkuntza-gaitasuna beste gauza bat da, hain zuzen ere, hizkuntza-jarduerak komunikatiboak gauzatzeko trebetasuna da (gai da...), biak erabiliz lortzen dena, bai hizkuntza- eta komunikazio-gaitasun orokorrak erabiliz (gaitasun linguistikoak, soziolinguistikoak eta pragmatikoak) eta bai komunikazio-estrategia egokiak aktibatuz.

Hizkuntza-gaitasuna lortzeko prozesua zirkulu baten erakoa da: jarduerak gauzatu, ikasle edo erabiltzaileak gaitasunak garatzen ditu, eta estrategiak bereganatzen. Ikuspegi honen arabera, hizkuntza-gaitasuna hizkuntza erabiltzean bakarrik mamitzen da. Biak islatzen baititu: a) gaitasunari buruzko ikuspegi zabalago bat, psikologia aplikatuan, eta, bereziki, laneko eremuan eta heziketa profesionalean agertzen dena eta gaitasuna jarduerak gisa ikusten duena, eta b) gaur egun ikaskuntzari buruzko ikuspegi soziokulturalean gaitasunari buruz hartzen den ikusmoldea. EEMBko "Gai da" deskriptoreek mamitzen dute filosofia hori.

30. Honako hauek dira EEMBa sortu zuen egile-taldearen partaideak: John Trim, Daniel Coste, Brian North eta Joseph Sheils.

“Gai da” deskriptoreak

Erizainen prestakuntzan erabili ziren lehen aldiz “gai da” deskriptoreak ikasleen maila eskala baten arabera neurtzeko. Test-erako azterketek ez zuten balio erizaintza-ikasle baten gaitasunak neurtzeko; aitzitik, sistema hobea zen erizain aditu batek behaketa sistematiko bat egitea, eta, horretarako, erizainek beren prestakuntzaren maila bakoitzean lortu behar lituzketen ohiko gaitasunen deskribapen laburrak erabiltzea.

“Gai da” ikuspegia 1970eko hamarkadan igaro zen hizkuntzen ikaskuntza eta irakaskuntzaren eremura, garai hartan Europako Kontseilua egiten ari zen lanari esker. Hiru modutara gertatu zen: a) eremu profesionalean, hizkuntzen irakaskuntza, ikasleen premiak hartzen ziren kontuan; b) irakasleek irizpide komunikatibo eta zehatzen arabera ebaluatu nahi zuten ikasleen ikaskuntza, c) probaldiak egin ziren autoebaluazioan, “Gai da” deskriptoreak erabiliz, ikaslearen hausnarketa eta motibazioa handitzeko. Gaur egun, gero eta alor gehiagotan erabiltzen dira “Gai da” deskriptoreak hainbat herrialdetan; gaitasunean oinarritutako ikuspegia deritzon ikuspuntu batean.

Estrategia komunikatiboak, hortaz, gontz baten tankerakoak dira, gaitasun komunikatiboa eta jarduera komunikatiboak lotzen baitituzte, eta azken horiekin batera agertzen dira 2001eko EEMBko 4.4 atalean. Estrategia-gaitasunen deskriptoreak garatzeko, honako eredu honi jarraitu zaio: planifikazioa, gauzatzea, kontrola eta zuzenketa. Edonola den, 4. taulan ikus daitekeen moduan, ez dira kategoriatarako deskriptore-eskalak egin. 2001ean EEMBko lehen deskriptoreak sortu zirenean, aintzat hartu ziren etzanez agertzen diren kategoriak ere, baina ez zen deskriptorerik sortu horietarako. Bitartekotzaren arloan, gauzatze-estrategietako deskriptoreak bakarrik garatu ziren.

4. taula – EEMB: komunikazio-estrategiak

	Ulermena	Ekoizpena	Elkarreragina	Bitartekotza
Planifikazioa	<i>Prestakuntza</i>	Planifikatzea	Ez dagokio	
Gauzatzea	Inferitza	Konpentsatzea	Txanda hartzea Elkarlana	Aurreko ezagutzetan oinarritzea Hizkuntza egokitzea Informazio zaila azaltzea Testu trinkoei buruzko azalpen gehigarriak ematea Testu bat hobetzea
Kontrola eta zuzenketa	<i>Monitoretza</i>	Monitoretza eta autozuzenketa	Azalpenak eskatzea <i>Komunikazioaren zuzenketa</i>	

2.5. BITARTEKOTZA

Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren eskema deskribatzailea azaltzen ari ginela esan dugun moduan, lau trebetasunen eredutik urruntzean txertatu zen bitartekotzaren kontzeptua hizkuntzen ikaskuntza eta irakaskuntzan, eta EEMBan azaltzen diren lau komunikazio-moduetako bat da: ulermena, elkarreragina, ekoizpena eta bitartekotza (ikus 2. irudia). Hizkuntza bat erabiltzen dugunean, sarritan, zenbait jarduera egiten ditugu batera: bitartekotzaren baitan daude ulermena, ekoizpena eta elkarreragina. Bestalde, hainbat kasutan, hizkuntza erabiltzen dugunean, gure helburua ez da mezu bat helaraztea soilik; aitzitik, ideia bat garatu nahi izaten dugu “hizkuntzate” (*language*) deritzon horren bidez (ideia horretaz hitz eginez eta, hala, pentsamenduak artikulatuz), edo, bestela, elkar ulertzea eta komunikazioa bideratu.

2001eko EEMBan, bitartekotza ez da hizkuntzen arteko bitartekotza hutsa (informazioa beste hizkuntza batera bihurtzea), eta argi ikusten da hori pasarte hauetan:

- ▶ 2.1.3 atala: [bitartekotza da] dena delako arrazoiarengatik, elkarrekin zuzenean komunikatzerik ez duten pertsonen arteko komunikazioa ahalbidetzea.

- ▶ 4.4 atala: [bitartekotza da] komunikazio-bide gisa jardutea (sarritan, baina ez nahitaez, hizkuntza desberdinen arteko komunikazio-bide gisa) elkarrekin zuzenean komunikatzeko modurik ez duten bi pertsona edo gehiagoren artean.
- ▶ 4.6.4 atala: bai sarrerako testuak bai irteerakoak ahozkoak nahiz idatzizkoak izan daitezke, eta H1ekoak nahiz H2koak. (Oharra: horrek ez du esan nahi bata H1an dagoenik eta bestea H2an, baizik eta biak egon daitezkeela H1ean edo H2an).

Europako Erreferentzia Marko Bateratuak, 2001ean argitaratu zenak, ez du bere indar osoan garatzen bitartekotzaren kontzeptua; hala ere, bi nozio oso garrantzitsu nabarmentzen ditu: bata, esanahia elkarlanean eraikitzen dela, elkarreaginaren bidez; bestea, berriz, hizkuntzaren ikaskuntza etengabe mugitzen dela maila batetik bestera, gizabanakoetatik maila sozialera. EEMBaK bigarren ideia hori adierazten du, batez ere, eragile sozial moduan ikusten duelako hizkuntzaren ikaslea edo erabiltzailea. Gainera, behin eta berriro azpimarratzen denez, bitartekariak bi hizlariren arteko komunikazioa bideratzen du. Alde horretatik, nahiz eta 2001eko testuan ez den modu esplizituan hala esaten, EEMBaren eskema deskribatzailean, bitartekotzak funtsezko leku bat dauka, *de facto*, ekintzara bideratutako ikuspegiaren baitan, akademiko batzuek hizkuntza ikasteko prozesuaz jarduten direnean gaur egun ematen dioten lekuaren parekoa.

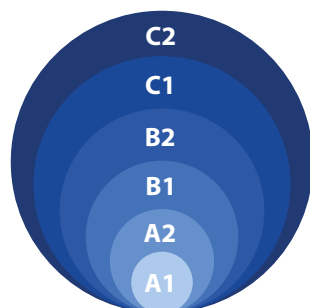
Horrenbestez, EEMBaren deskriptore argigarriak zabaltzeko egitasmoaren baitan, hizkuntzen arteko bitartekotzatik harago, modu zabal batean heldu zaio bitartekotzaren arloari, eta aintzat hartu da komunikazioari eta ikaskuntzari dagokion bitartekotza, bai eta bitartekotza soziala eta kulturala ere. Ikuspegi zabal hori hartu da, batetik, CLIL (*Content and Language Integrated Learning*) ikuspegiaren zabalpenarekin lotuta [Atzerriko hizkuntzen eta edukien ikaskuntza integratua], garrantzitsua delako gero eta aniztasun handiagoko ikasgeletan, eta, bestetik, bitartekotza gero eta gehiago hartzen delako ikaskuntzaren parte gisa, eta, bereziki, hizkuntzen ikaskuntzaren parte gisa.

Bitartekotzari dagozkion deskriptoreak bereziki garrantzitsuak dira ikasgelan elkarlaneko atazak egiten direnean eta talde txikietan lan egiten denean. Atazak antolatu daitezke halako moduan non ikasleek informazio ezberdina eman behar baitute, norik berea azalduz eta denen artean lan eginez, helburu bat lortzeko. Bitartekotzako deskriptoreak are eta garrantzitsuagoak dira elkarlanezko ekintzak CLIL ikuspegiaren testuinguruan egiten direnean.

2.6. EEMB: ERREFERENTZIA-MAILA BATERATUAK

Europako Erreferentzia Marko Bateratuak bi ardatz ditu: batetik, ardatz horizontal bat, goian azaldu ditugun jarduerak eta gaitasunaren alderdiak deskribatzen dituena, eta, bigarrenik, ardatz bertikal bat, kategoria horietan egindako garapena islatzen duena. EEMBan, ikastaroak antolatzeko eta garapena deskribatzeko, sei erreferentzia-maila bateratu aurkezten dira, 3. irudian erakusten den moduan. Antolaketa horri esker, ikasleek eta erabiltzaileek eskema deskribatzailearen alderdiak ezagutu ditzakete, eta beren garapena ikusi. Nolanahi ere, sei maila horiek ez dira absolutu gisa aurkezten. Hasteko, hiru kategoria zabaletan banatzen dira: oinarritzko erabiltzailea (A1 eta A2), erabiltzaile independentea (B1 eta B2) eta erabiltzaile gaitua (C1 eta C2). Bestalde, sei kategoria horiek, hizkuntza-gaitasunaren eremu oso zabalak islatzen dituztenek, hainbat azpisail dituzte.

3. irudia – EEMB: erreferentzia-maila bateratuak

Giza zientzien alorrean, kategoria guztiak dira konbentzioen arabera eta sozialki eraikitako kontzeptuak. Ostadarraren koloreak bezalaxe, hizkuntza-gaitasuna ez da continuum bat baino. Hala ere, ostadarra ikusten dugunean gertatzen den eran, nahiz eta koloreen arteko mugak lauso agertu, kolore batzuk nabarmenago ikusten ditugu, 4. irudiak erakusten duen moduan. Komunikazioa bideratzeko, ordea, sinpletu egiten ditugu eta sei kolore nagusiei erreparatzen diegu, 5. irudiak islatzen duen moduan.

4. irudia – Ostadar bat

5. irudia – Sei kolore nagusiak

Erreferentzia-maila bateratuak xehe azaltzen dira 2001eko Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren 4. eta 5. ataletan; horien ezaugarri nagusiak, ordea, 3.6 atalean (ikus 1. eranskina) eta 3. atalean mailak aurkezteko erabiltzen diren 3 taulatan laburbiltzen dira.

- ▶ 1. taula: eskala orokor bat, eta maila bakoitzaren laburpen txikia; 1. eranskinean dago jasota.
- ▶ 2. taula: autoebaluazioa egiteko koadro bat, 4. atalean agertzen diren jardura komunikatiboen deskriptoreak laburtzen dituena. 2. taula sarritan erabiltzen da Hizkuntzen Pasaportean, *Hizkuntzen Portfolio Europarraren* hainbat bertsiotan, eta Europar Batasunaren *Europass* delakoan. Liburu honetako 2. eranskinean dago bertsio zabalago bat, zeinak barnean hartzen baititu “Idatzizko eta online elkarreragina” eta “Bitartekotza”.
- ▶ 3. taula: 5. atalean aipatzen diren komunikazio-gaitasunaren deskriptoreei buruzko zenbait alderdiren laburpen hautatua. Liburu honetako 3. eranskinean dago bertsio zabalago bat, zeinak barnean baitu “Fonologia”.

Azpimarratu behar da, C2 mailak, Europako Erreferentzia Marko Bateratuko maila gorenak, ez duela inongo zerikusirik batzuetan aipatu ohi den gaitasun idealizatu horrekin: “ama-hizkuntza duten hiztunen” edo “ama-hizkuntza duten hiztun jantzien” mailarekin. Halako kontzeptuak ez dira aintzat hartu mailak edo deskriptoreak garatzeko. C2 maila, EEMBko maila gorena, hala azaltzen da EEMBan bertan:

C2 maila, “Menderatze-maila” deitua, ez da ama-hizkuntza duen hiztunaren gaitasuna edo horren hurbileko gaitasuna berdintzeko xedeaz sortua. Maila honen helburua goi-mailako ikasleen diskurtsoan aurkituko den hizkuntz zehaztasuna, egokitasuna eta erabilera-erraztasuna ezaugarritzea da. (EEMB, 2001, 3.6 atala).

Menderatze-maila (Mastery) (Trim: “comprehensive mastery”; Wilkins: “Comprehensive Operational Proficiency”), ALTE (*Association of Language Testers in Europe*) elkarteak onartutako eskemaren azterketen helburu gorenari dagokiona. Zabalduta ere egin liteke, maila horretatik gora dagoen kulturarteko gaitasun aurreratuena eta hizkuntzaren profesional askok lortzen dutena bere baitan hartzeko moduan. (EEMB, 2001, 3.2 atala)

A1 mailara etorrira –2001eko Europako Erreferentzia Marko Bateratuko behereneko maila–, maila horrek ez du adierazi nahi bigarren edo atzerriko hizkuntza batean eduki litekeen mailarik baxuena. Honela azaltzen da EEMBan:

A1 maila (Breakthrough edo hasierakoa). Hizkuntzaren erabilera sortzailearen behereneko mailatzat hartua da. Maila honetan, ikaslea “gai da bere buruari, bizitokiari, ezagutzen duen jendeari, dauzkan gauzei buruzko galdera errazei erantzuteko, eta gai da familiako gaiei buruz edo berehalako premien arloei buruzko adierazpen errazak egiten hasi eta jarraitzeko, aurrez prestatutako eta lexikoaren arabera antolatutako egoera espezifikotarako esaldi-multzo batean soilik oinarritu gabe” (EEMB, 2001, 3.6 atala)

A1 maila (Hasierakoa) hizkuntz sortzailearen gaitasunean identifika daitekeen behereneko “maila” izango da segur aski. Maila hori iritsi aurretik, nolana ere, ikasleak ataza espezifikoki batzuk eraginkortasunez gauzatu ahal izango ditu, hizkuntz maila mugatua izan arren: ataza horiek garrantzi handikoak dira ikaslearen premientzat. Ikerketa Zientifikoen Suitzako Kontseilu Nazionalaren 1994-95eko azterketak deskriptore argigarriak landu eta mailakatu zituen, eta hizkuntzaren erabilerean zerrenda bat identifikatu zuen, ataza bakartuak gauzatzeari dagokiona, A1 mailaren definizioan bilduak leudekeenak. Testuinguru batzuetan, ikasle gazteekin adibidez, egokia izan daiteke “mugarri” moduko bat eratzea”.

EEMBko mailen oinarriak

Sei mailako eskema Atik Cra mailakatu da, gorantz, hain justu ere C2 ez delako atzerriko hizkuntza batean irudika litekeen gaitasun-maila handiena. Are, David Wilkinsek zazpigarren maila bat gehitu eta horren eskema aurkeztu zuen 1977an, balizko unitate-eskema europar baten inguruan mintzatzeko antolatutako gobernu-arte sinposio batean. EEMBa lantzen ari zen taldeak, ordea, Wilkinsen lehen eskema aukeratu zuen, sei mailakoa, zeren Wilksinen zazpigarren maila hezkuntza nagusitik kanpo geratzen baita.

Ikerketa Zientifikoen Suitzako Proiektu Nazionalan, non enpirikoki baieztatu baitziren mailak eta EEMBaren deskriptore argigarriak garatu baitziren, zazpigarren maila hori existitzen zela berretsi zen. Lausanako unibertsitatean baziren itzulpengintza eta interpretazioko ikasle batzuk, C2 mailatik gorago zeudenak, argiki. Are gehiago, Europako instituzioetan diharduten aldi bereko interpreteak eta itzulzaile profesionalak C2 mailatik gora aritzen dira. Adibidez, berriki, PETRA proiektuan, bost maila sortu dira literatur itzulpengintza neurtzeko, eta C2 hirugarrena da. Gainera, idazle eleanitz ugari gai dira Wilkinsen zazpigarren mailan aritzeko (“ambilingual proficiency”), haurtzarotik elebidunak izan ez arren.

Ondoren agertzen diren deskriptoreak A1 mailaz beheragoko mailan sailkatzen diren ataza orokor eta sinpleei dagozkie, baina helburu baliagarriak izan daitezke hizkuntzak ikasten hasi berriak direnentzat:

- erosketa errazak egin ditzake, ahozko erreferentziaren lagungarri gisa gauzak seinatuz edo keinuak erabiliz;
- eguna, eguneko parte eta data galdetu eta esan ditzake;
- oinarritzko agurrak erabil ditzake;
- *bai, ez, mesedez, eskerrik asko* eta *barkatu* esan dezake;
- formulario errazak bete ditzake, datu pertsonalak, izena, helbidea, naziotasuna edota egoera zibila adieraziz;
- postal labur eta bakunak idatz ditzake. (EEMB, 2001, 3.5 atala)

Dokumentu honetan deskriptoreak eguneratu eta zabaldu ditugun aldetik, hor goian agertzen den maila Aurre-A1 izendatu dugu, eta gehiago jorratu dugu, oinarritzat hartuz Suitzako Lingualevel egitasmoa eta Japoniako CEFR-J proiektua, zeintzuk Lehen Hezkuntzara eta Bigarren Hezkuntzaren beheerako mailara bideratzen baitira.

Europako Erreferentzia Marko Bateratuak nabarmentzen duenez, erreferentzia-mailak dira, eta erabiltzaileek azpi-mailak sor ditzakete testuinguruaren arabera, eta testuinguru bakoitzean hori nola egin daitekeen erakutsi (EEMB, 2001, 3.5 atala). Atal berean, maila gehigarrien kontzeptua txertatzen da.

Deskriptore argigarrietan, bereizketa egiten da “irizpide-mailen” (adibidez, A2 edo A2.1) eta “maila gehigarrien” (adibidez, A2+ edo A2.2) artean. Azkenak lehenetatik bereizteko lerro horizontala erabiltzen da, “Ahozkoaren ulermen orokorra”ren honako adibide honetan, esaterako.

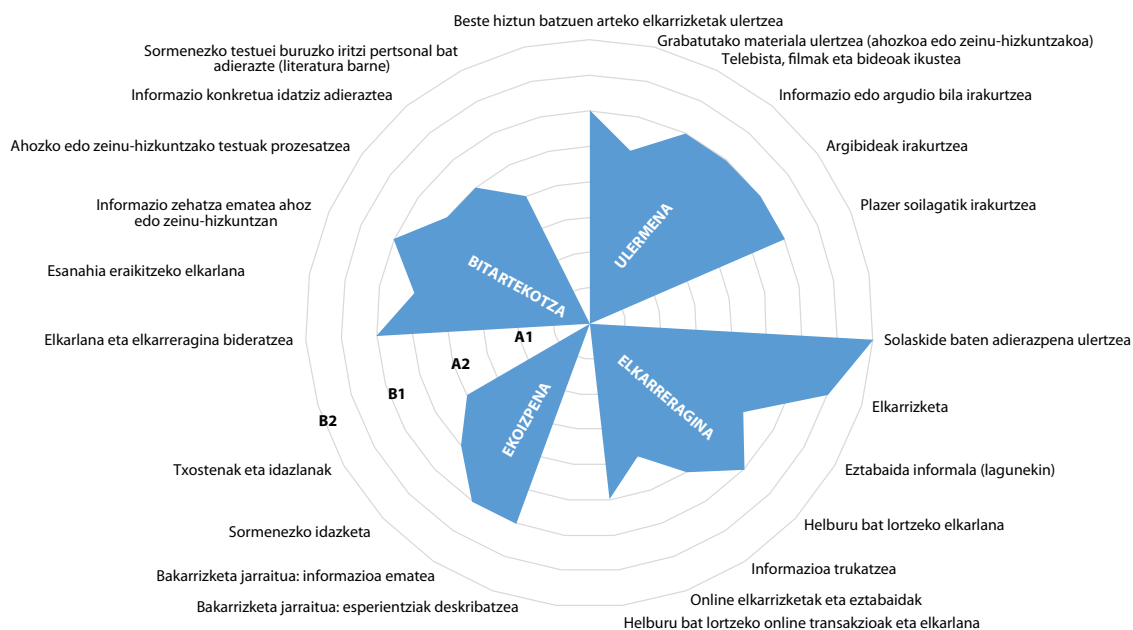
A2	Gai da premia jakin batzuei antzemateko, baldin eta diskurtsoa argi eta poliki ahoskatzen bada.
	Gai da berehalako lehentasuna duten arloetan erabiltzen diren esaldiak eta esapideak ulertzeko (adibidez, norberaren eta familiaren oso oinarritzko informazioa, erosketak, tokiko geografia, lana), baldin eta diskurtsoa argi eta poliki ahoskatzen bada.

Maila gehigarriek islatzen dute ikasleek irizpide-maila bateko oso gaitasun handia dutela, baina oraindik ez dela aski hurrengo irizpide-mailako estandar minimoa betetzeko. Oro har, hurrengo mailako ezaugarriak agertzen hasi dira. Maila gehigarrietako deskriptoreak ez dira agertzen 2001eko EEMBko mailak aurkezten dituzten hiru tauletan (EEMB, 1., 2. eta 3. taulak).

2.7. EEMB: PROFILAK

Mailak beharrezko sinplifikazioak dira. Mailak behar ditugu ikaskuntza antolatzeko, aurrerapena neurtzeko eta halako galderei erantzuteko: “Ondo moldatzen zara frantsesez?”; edo “Zer hizkuntza-gaitasun eskatu behar genieke hautagaiei?”. Dena den, erantzun sinple bat emanez gero, adibidez, B2 –edo, are, B2 ulermenean eta B1 ekoizpenean–, horren atzean profil konplexu bat ezkututzen da. Hain justu ere, EEMBak horregatik proposatzen ditu deskriptore-eskala asko, hartara erabiltzaileek profil ezberdinak garatu ditzaten. Deskriptore-eskalak erabil daitezke, lehenik, ikasle-talde jakin batentzat garrantzitsuak diren hizkuntza-jarduerak identifikatzeko, eta, bigarrenik, ezartzeko ea erabiltzaile horiek zer maila lortu behar duten jarduera horietan, baldin eta beren helburuak lortuko badituzte. Horren adibide dira 6. eta 7. irudietan agertzen diren hizkuntza-profil indibidualak (asmatuak dira). Kasu bakoitzean, 6. eta 7. irudietako formek helburu diren ulermen-, elkarreragin-, ekoizpen- eta bitartekotza-profilak erakusten dituzte hurrenez hurren. Zirkuluaren ertzean, aldiz, garrantzizkotzat hartu diren deskriptore-eskalak agertzen dira, eta itzalak adierazten du deskriptore bakoitzean zer gaitasun-maila helburu den. Bi diagrametan ez dira deskriptore berdinak erabiltzen, eta gogoan hartzekoa da hori. Garrantzizkotzat jotzen diren jarduerak bakarrik sartu dira. 6. eta 7. irudietan agertzen diren gisako profilak “Helburu konkretuetarako hizkuntza” ikastaro oso trinkoetan erabiltzen dira; baina teknika bera oso erabilgarria da ikasle-talde konkretuen beharrak aztertzeko.

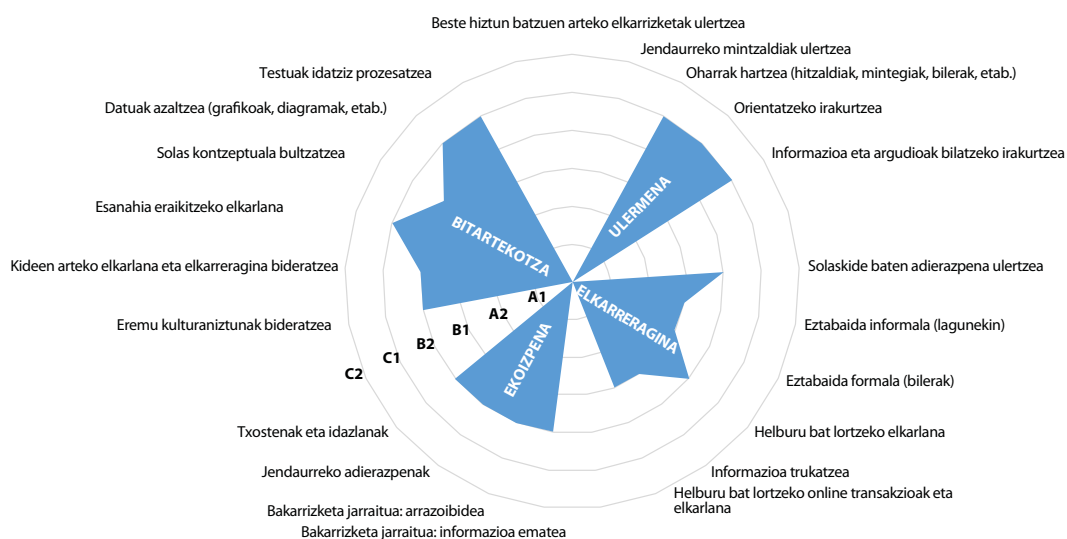
6. irudia – Hizkuntza gehigarri bateko premien profila (asmatur) – Bigarren Hezkuntzako behereneko maila, CLIL eredu (atzerriko hizkuntzen eta edukien ikaskuntza integratua)

6. irudiko profilak "maila gehigarriak" dauzka. Lehentasan handi samarra ematen dio (B1 mailako) ulermenari –tarteetan, plazer hutsez irakurtzeari–, helburu bat lortzeko elkarlanari, elkarlaneko elkarrekin errazteari eta ahozko ekoizpenari. Hala ere, solaskidea ulertzea da lehentasan nagusia, kasu honetan (CLIL ereduaren barruan), irakaslea ulertzea. 7. irudiko profilak (graduondoko zientzia-ikaslea) garrantzia eman die (C1 mailako) ulermenari eta bitartekotza-jarduerari: esanahia elkarlanean eraikitzea, datuak azaltzea eta testuak idatziz prozesatzea. Era askotako taldeen profilak egin daitezke, batez ere eremu profesionalean eta hezkuntzaren eremu berezituetan. Taldeko kideei kontsultak egiteko, bi urratseko prozesu bat gara daiteke: lehenik, deskriptore-eskala garrantzitsuak zehazteko eta, ondoren, deskriptore bakoitzeko helburu errealistak zehazteko.

6. eta 7. irudietan agertzen diren erako profil grafikoak orobat balia daitezke erabiltzaile edo ikasle batek momentu horretan duen hizkuntza-gaitasuna deskribatzeko. Denborarekin, eremu gehiago bereganatuko du ikasleak: hori da gaitasun indibidualaren garapena³¹. Gizabanakoaren hizkuntza-profila erakusten duen grafiko errealista batek zerikusi handiagoa du 6. eta 7. irudi ezegonkorrekin, 3. irudiko bikaintasun-maila abstraktuen zirkulu kontzentrikoekin baino.

7. irudia – Hizkuntza gehigarri bateko premien profila – graduondoko natura-zientzietako ikaslea (asmatur)

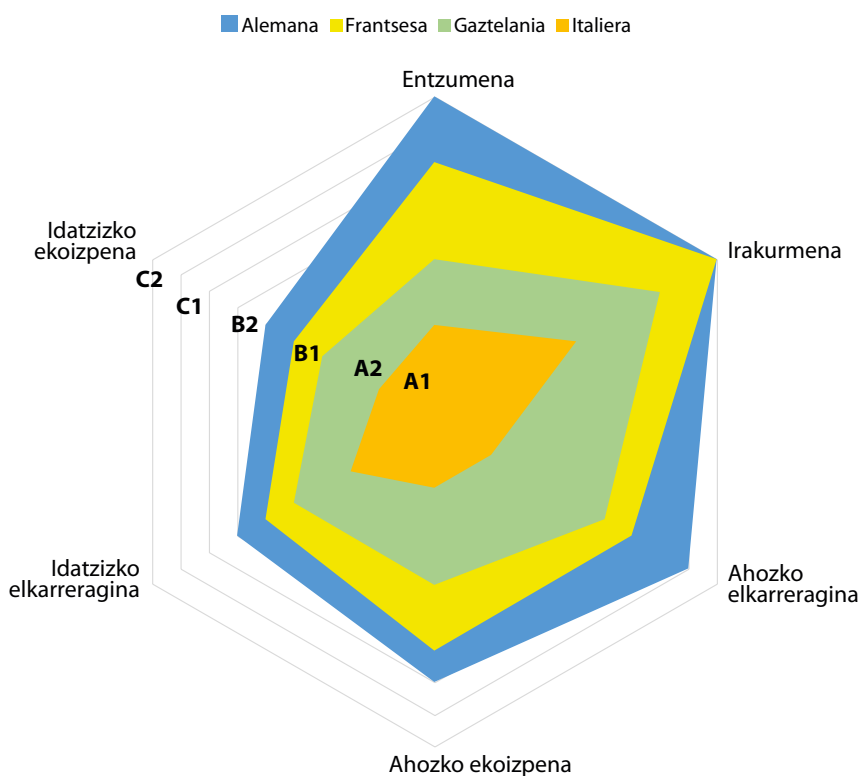
31. EEMBaren 1996 eta 1998ko behin-behineko bertsioek 6. eta 7. irudiak bezalako diagrama bat zuten, hizkuntza-gaitasunaren profilen analogia espaziala, lurraldezkoa dela adierazteko; lantaldean diagrama jakinari "Antartika" esaten zitzaion bere itxuragatik. Garai hartako kontzeptu konplikatuagatik jotzen zen eta argitaratutako bertsioetik baztertu zen.

Edonola ere, gaitasunaren profil pertsonal bat garatzeko, hobe litzateke egoera gehienetan kategoria gutxiago erabiltzea. 6. eta 7. irudietan jarduera-mota ezberdin eta zehatzetarako deskriptore-eskalak erabili dira. Alternatiba sinpleago bat izango litzateke zazpi eskala orokorrak baino ez erabiltzea (“Ahozkoaren ulermen orokorra”³², etab.). Bestalde, profilak ez luke zertan hizkuntza bakar baterako izan.

Pauso bat gehiago egin eta ikasle edo erabiltzaile bakoitzaren profil eleaniztun grafikoak sor litezke. 8. irudiak, adibidez, profil eleaniztun bat erakusten du, Kanadan garatutako eredu bati jarraikiz³³. Hizkuntzen profilak elkarren gainean jartzen dira grafiko berean. Irudiak, hala, “gaitasun partzialen” profil bat erakusten du, zeina ohikoa baita ikasle eta erabiltzaile helduen kasuan: irakurtzeko gaitasun handiagoa dute hizkuntza guztietan.

Tankera horretako profilek agerian jar dezakete ikasle edo erabiltzaile guztien gaitasunak ia beti izango direla partzialak. Ikaslearen gaitasunean honako faktore hauek eragiten dute: etxeko testuinguruak, pertsonak bere egoeraren ondorioz dituen premiek eta pertsonaren beraren esperientziak, hala nola zer gaitasun eskuratu dituen hezkuntza orokorrean, beste hizkuntza batzuk mintzatuz eta ibilbide profesionalean. Beraz, nekez gerta daiteke bi ikasle edo erabiltzailek, maila berean egon arren, profil guztiz berdinak izatea; izan ere, pertsonaren esperientzia bitalak eragina baitu horretan, eta pertsonaren berezko trebetasunak ere bai –2001eko Europako Erreferentzia Marko Bateratuko 5. 2 atalean, “gaitasun orokorra” esaten zaio horri–.

8. irudia – Gaitasunen profil eleaniztun bat, kategoria gutxiago biltzen dituen

Praktikan, diagrama linealak erabiltzeko joera dago gizabanakoen hizkuntza-gaitasunen profila osatzeko. 9. irudian, adibidez, pertsona batek hizkuntza batean daukan gaitasuna neurtzen da EEMBaren deskriptore-eskala “orokorren” arabera, eta 10. irudian, berriz, hizkuntzen arteko profil bat erakusten da, ahazkoaren ulermena kategoriari dagokiona. Era horretako grafikoak agertzen dira *Hizkuntzen Portfolio Europarraren* bertsio batzuetan. Hasierako bertsioetan, aparte erakusten ziren hizkuntza bakoitzeko gaitasunen profilak (9. irudian bezala); geroago egindako bertsioetan, aldiz, jarduera komunikatibo bakoitzeko gaitasun orokorren profil eleaniztuna erakusten zen (10. irudian bezala).

32. Ahozkoaren ulermen, ahazko ekoizpen eta ahazko elkarreraginaren barruan mintzameneko eta zeinu-hizkuntzako modalitateak hartzen dira kontuan, testuinguruaren arabera.

33. LINCDIRE: LINGuistic & Cultural Diversity REinvented, hemen eskuragarri <https://www.lincdireproject.org/>

9. irudia – Gaitasunen profila – hizkuntza bateko gaitasun orokorra

Gaztelania	Aurre-A1	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2	B2+	C1
Ahozkoaren ulermena									
Idatzizkoaren ulermena									
Ahozko elkarreragina									
Idatzizko elkarreragina									
Ahozko ekoizpena									
Idatzizko ekoizpena									
Bitartekotza									

Profil grafikoak Europako Erreferentzia Marko Bateratuarekin eta Hizkuntzen Portfolio Europarrarekin lotu dira 1990eko hamarkadaren amaierako lehen bertsioetatik. Gaur egun, noski, askoz errazagoa da kalkulu-orri batetik sortzea (adibidez, Excell baliatuta) eta eskuragarri dauden web-tresna ugarien bidez. Hala ere, profil grafiko horiek esanguratsuak dira baldin eta irakurleak mailak eta kategoriak ezagutzen baditu. EEMBaren deskriptore argigarriek ezaguera hori ekar dezakete.

10. irudia – Gaitasunen profil eleaniztuna – ahozkoaren ulermena, zenbait hizkuntzatan

	Aurre-A1	A1	A2	A2+	B1	B1+	B2	B2+	C1	C2	C2tik gora
Ingelesa											
Alemana											
Frantsesa											
Gaztelania											
Italiera											

2.8. EEMB: DESKRIPTORE ARGIGARRIAK

Deskriptore-eskalen bidez aurkezten dira deskriptore argigarriak. Deskriptore-eskala bakoitzak (bai jatorrizkoek bai berriek) esparru jakin batean egin ohi diren hizkuntza-erabilera ohikoen adibideak ematen ditu, maila bakoitzean. Deskriptore bakoitza banaka garatu eta kalibratu da, eskalako beste deskriptoreetatik bereizita; hala, deskriptore bakoitzak bere irizpide independenteak ditu, eta edozein egoeratan erabil daiteke, baita eskalaren testuingurutik kanpo ere. Hain zuzen, deskriptoreak horrela erabili ohi dira gehienetan: aurkezten dituen eskalatik kanpo. Deskriptoreen helburua curriculumak garatzeko edukia ematea da.

Askotan, curriculumak edo moduluak egiteko eta autoebaluaziorako, eskala ezberdinek maila baterako ematen dituzten deskriptoreak egokitzen dira (*Hizkuntzen Portfolio Europarrear*, adibidez). Hala ere, deskriptore bakoitza ez dago maila jakin batekin loturik, eta ez da derrigorrezkoa hala izatea. Deskriptore bat maila jakin batekin lotzeko orduan, kontuan hartzen da ikaslea edo erabiltzailea zer mailatan izango den gai lehen aldiz deskriptore horrek zehazten duen ataza egiteko. Maila horretan, deskriptorea esanguratsua izango da curriculumeko helburu gisa; izan ere, maila horretan arrazoizkoa izango baita ikasleak deskriptorean aipatzen den trebetasuna garatea. Beheragoko mailetakoa ikasle eta erabiltzaileentzat, berriz, erronka handiagoa izango da ataza hori burutzea, baina ez ezinezkoa, inondik ere. Hain justu ere, ikasle batzuentzat, batez ere deskriptorearen eremu horretan talentu, esperientzia edo motibazio handia dutenentzat, helburu ezin egokiagoa izan liteke. Horrek agerian jartzen du oso garrantzitsua dela profilak kontuan hartzea (ikus 6-10. irudiak), eta ez bakarrik mailak. Erabiltzaileei lagungarria izan dakieke 2001eko EEMBko bi atal hauek irakurtzea: “3.7: Nola irakurri deskriptore argigarrien eskalak”(57. or.) eta “3.8: Nola erabili hizkuntz gaitasunaren deskriptore-escalak”(58. or.).

Deskriptore argigarrien eskalak deskriptore independente eta autonomoz osatuta daude, eta haien helburu nagusia ez da ebaluazioa. Ez dira ebaluatzeko eskalak, ez behintzat hizkuntza ebaluatzeko eremuan eskuarki ulertu ohi den moduan. Eskala horiek ez dira erabiltzen maila guztietako elementu garrantzitsu bakoitza neurtzeko, betetzea ebaluatzeko erabiltzen diren ebaluazio-eskalek normalean egiten duten eran. Deskribatzaileak dira, ez bakarrik adibide ez-derrigorrezkoak aurkezten dituztelako, baizik eta, era berean, maila bakoitzari dagozkion gaitasunak argitzen dituztelako, eta ez besterik. Ezaugarri berri eta gailenak nabarmentzen dituzte, ez dira saiatzeko garrantzitsua den gutzia modu orokorrean biltzen. Irekiak dira eta osatu gabe daude.

EEMBaren deskriptoreen ikerketa-proiektua

Ikerketa Zientifikoen Suitzako Proiektu Nazionalaren baitan, ikerketa batek *Europako Erreferentzia Marko Bateratuko* eta *Hizkuntza Portfolio Europarreko* deskriptoreak garatu eta balioztatu zituen, eta Suitzako hezkuntza-sistemako ikasturteetan lortzen zen hizkuntza-gaitasunaren argazki bat egin zuen; ikerketa horretan oinarrituta argitaratu ziren EEMBaren deskriptore argigarriak 2001ean. Hemen aurkeztu dugun proiektuak, deskriptore argigarriak zabaltzen dituenak, Suitzatan 1993-97 bitartean egindako ikuspegia errepikatu du. EEMBko B eranskinean labor azaltzen da jatorrizko proiektuaren metodologia, zeina hiru fasetan garatu baitzen:

Fase intuitiboa: Deskriptore-eskalen analisi zehatza eta deskriptore berrien egiletza.

Fase kualitatiboa: 32 tailer egin ziren, aurrez aurre, 4-12 irakaslek osatutako taldeetan; irakasleek a) deskriptoreak sailkatu zituzten, deskribatu nahi zituzten kategorietan; b) epai kuantitatiboak egin zituzten argitasunari, zuzentasunari eta deskribapenaren egokitasunari buruz; eta c) gaitasun-mailen arabera sailkatu zituzten deskriptoreak.

Fase kuantitatiboa: Rasch eskalaren analisia erabili zen 250 irakaslek deskriptoreak nola interpretatu zituzten aztertzeko; irakasle bakoitzak ikasturtearen amaieran 10 ikasleren ebaluazioa egin zuen, bere bi eskolaren lagin egituratu bat osatuz. Irakasleek (% 80 Bigarren Hezkuntzakoak) ikasturtearen amaierako ebaluazioan erabili zituzten deskriptoreak, ikasturteko notak erabakitzen ari ziren sasoian.

Testuinguruari dagozkion estandar egokiak garatzeko iturrietako bat dira deskriptore argigarriak; ez dira estandarrik beren horretan. Hausnarketarako, eztabaidarako eta jarduera gehiagorako oinarri dira. Helburua da aukera berriak irekitzea, ez erabakiak alde aurretik hartzea. EEMBak berak oso argi adierazten du hori; alegia, deskriptoreak gomendio gisa aurkezten direla eta ez direla inolaz ere derrigorrezkoak:

Erabiltzaileari, erabiltzaile den aldetik, eskalen araberako sailkapen-sistema eta sistema horri atxikitako deskriptoreak era kritikoa erabiltzeko eskatzen diogu. Europako Kontseiluko Hizkuntza Modernoen Sailak eskertuko du sistema hau erabiltzean izandako esperientziaren berri ematen duten txostenak jasotzea. Kontuan izan, bestalde, hemen ematen diren eskalak ez dagozkiola hizkuntza baten gaitasun orokorrari soilik; aitzitik, baita 4. eta 5. kapituluetan azaltzen diren hizkuntza-gaitasunaren parametro askori ere. Ikasle edo ikastalde jakinentzat profil desberdinak zehazteko aukera ematen du horrek. (EEMB, 2001, 17. orrialdea).

Beraz, erreferentzia-tresnak dira deskriptore-eskalak. Helburua ez da haiek ebaluazio-tresna gisa erabiltzea, baina baliagarri izan daitezke ebaluazio-tresnak sortzeko. Izan daiteke maila bateko atazen kontrol-zerrenda bat, edo izan daiteke maila bati baino gehiagori dagozkion kategorien koadro bat. Erabiltzaileei lagungarria izan dakieke 2001eko EEMBaren 9.2.2. atala: "Ikaskuntzaren helburuak lortzeko irizpideak".

Deskriptore-eskala bakoitzak testu labor bat dakar orain, zeinak deskriptoreen kontzeptu nagusiak azpimarratzen baititu eskalan gora egin ahala. Eskalek ez dute beti deskriptore bana ematen maila guztietarako. Baina, deskriptorerik ez emateak ez du esan nahi ezin denik deskriptorerik eratu maila jakin horretarako. Adibidez, C2 mailan, hala dio batzuetan: "Ez dago deskriptorerik: ikus C1". Halako kasuetan, erabiltzaileak berak erabaki dezake deskriptore bat sortu ahal duen testuinguru zehatz horretarako, C1 mailan emandako deskriptorea baino exigenteagoa izango dena.

2001eko Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren 3.4 atalean, deskriptore argigarrien balioaren harira, arrazoi hauek zerrendatzen dira:

- ▶ Beren formulazioa hizkuntza-gaitasunaren mailak definitzen diharduten erakunde askoren esperientzian oinarritua da.
- ▶ 2001eko EEMBan 4. eta 5. kapituluetan aurkeztutako ereduarekin batera landu dira, honako elkarreragin hauen bidez: (a) egile-taldearen lan teorikoa, (b) hizkuntza-gaitasunaren esparruan dauden eskalen analisia eta (c) irakasleekin egindako tailer praktikoak. 4. eta 5. kapituluetan agertzen diren kategorien deskribapen integratzaile eta erabatekorik egiten ez duten arren, eskala horiek deskriptore horiekin bat etorriko lirartekeen deskriptoreen multzo bat irudikatzeke aukera ematen dute.
- ▶ Erreferentzia-maila bateratuekin alderatu dira: A1, A2, B1, B2, C1 eta C2.
- ▶ 2001eko EEMBaren A eranskinean deskriptore eraginkorretarako finkatzen diren irizpideei jarraitzen zaie; hots, laburrak, garbiak eta gardenak, termino positiboetan formulatuta daude, deskribapen espezifiko bat egiten dute, eta interpretazioa egiteko adinako independentzia dute; alegia, ez daude beste deskriptore batzuen formulazioaren mende.

- ▶ Gardenak, baliagarriak eta egokiak dira, hezkuntza-arlo askotatik etorrira, beren ama-hizkuntza irakasten duten edo ez duten irakasle-taldean ustez. Irakasleek deskriptore horiek ulertzen dituztela dirudi, eta hobetu ere egin dituzte, berekin egindako tailerretan eta milaka adibidez osatutako oinarritzko sail batetik abiatuta.
- ▶ Egokiak dira ikasleak Bigarren Hezkuntzako bi zikloetan, Lanbide Heziketan eta helduen hezkuntzan duen benetako aprobetxamendua deskribatzeko eta, beraz, helburu errealistak adierazteko baliagarriak izan daitezke.
- ▶ Eskala bateratu batean “era objektiboan” kalibratu dira (salbuespen nabarmenak salbuespen). Horrek esan nahi du eskalako deskriptore gehienek kokalekua ez dela autoreen iritzietan oinarrituta soilik zehaztu, ikasleen aprobetxamendua neurtzeko interpretatu diren moduan oinarrituta baizik.
- ▶ Irizpideen zehaztapen-banku bat ematen du atzerriko hizkuntzen gaitasunaren *continuum*ari dagokionez, irizpideen arabera ebaluazioa garatzeko malgutasunez balia daitekeena. Dagoeneko lekuan lekuko esperientzian oinarritutako sistema lokalekin aldera daiteke edota helburu-sail berriak lantzeko erabili.

Ondorioz, 2001ean argitaratu zen deskriptore argigarrien multzoak onarpen zabala jaso du eta, 40 hizkuntzara itzuli da. Nolanahi ere, EEMBan, “deskriptoreen bankua” deitzen zitzaien deskriptore argigarriak; izan ere, gerta zitekeen, testetako itemen bankuekin gertatzen den bezalaxe, deskriptore argigarrien multzoa hedatzea, erabiltzaileek deskriptore gehiago garatu eta balioztatu ahala, eta, hain justu ere, halaxe gertatu da eguneratze honekin.

Deskriptoreen helburua metahizkuntza bateratu bat ematea da, irakasle-taldean arteko harremanak eta praktika-komunitateak bideratzeko. EEMBaren erabiltzaileek egokiak iruditzen zaizkien mailak eta deskriptore argigarriak aukeratu ditzakete, kontuan hartuz beren ikasleen premiak, eta erabil ditzakete beren ikasleen premien formulaziora hobeto egokitzeko, dagokion testuinguruarekin bat egiteko eta, beharrezkoa iruditzen bazaie, beren deskriptore propioak gehitzeko. Horrela egokitu dira deskriptoreak *Europako Hizkuntzen Portfolio*etara.

2.9. NOLA ERABILI DESKRIPTORE ARGIGARRIAK

Deskriptoreen funtzio nagusia curriculuma, irakaskuntza eta ebaluazioa bateratzea da. Irakasleen esku dago Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren deskriptoreak aukeratzeko, ikusita zeintzuk diren egokienak beren testuinguruan, eta, behar izanez gero, prozesuan egokitu ditzakete. Alde horretatik, deskriptoreek iturri xehe eta malgu bat eskaini dezakete honako hauek egiteko:

- ▶ ikaskuntzako helburuak eta mundu errealeko hizkuntzaren erabilera lotzeko, eta, beraz, ekintzara bideratutako ikaskuntzaren marko bat emateko;
- ▶ “seinale” gardenak emateko ikasle, guraso eta tutoreei;
- ▶ ikasle helduei “menu” bat eman eta lehentasunak negoziatzeko, ikaslearen premiak etengabe aztertuz;
- ▶ irakasleei ikasgelarako atazak iradokitze – normalean, deskriptore askotan deskribatzen diren jardueren dagozkien atazak izango dira–;
- ▶ kanpoko marko bati dagozkion irizpide-sailak irizpide jakinen ebaluazioa txertatzeko (kasu honetan, Europako Erreferentzia Marko Bateratua).

Nola ezarri curriculumeko helburuak, beharren profil batetik abiatuta

1. urratsa: Deskriptore-eskala aukeratu, dagokion ikasle-taldearen beharren arabera (ikus 6. eta 7. irudiak). Jakina, halako zerbaiteko, interesa duten talde guztiekin hitz egitea komeni da, baita irakasleekin ere, eta, ikasle helduak badira, ikasleekin berekin. Era berean, interesa dutenei galde dakieke ea zer beste komunikazio-ekintza iruditzen zaizkien garrantzitsuak.

2. urratsa: Interesa duten alderdiekin batera, erabaki zer mailatara iritsi behar luketen ikasleek deskriptore-eskala garrantzitsu bakoitzean.

3. urratsa: Bildu zerrenda batean eskala garrantzitsu guztietako xede-mailaren deskriptoreak. Honek komunikazio-helburu multzo baten lehen zirriborroa eskainiko du.

4. urratsa: Zerrenda findu, interesa dutenekin eztabaidatuz

Beste aukera bat:

1. urratsa: Ikastaroaren xede maila orokorra zehaztu.

2. urratsa: Maila horretako deskriptore guztiak bildu.

3. urratsa: Interesa dutenekin hitz egin eta identifikatu zer deskriptore diren garrantzitsuak; ondoren, beste guztiak ezabatu.

EEMBaren deskriptoreak, maiz, inspirazio-iturri moduan erabiltzen dira, ikastaro bateko helburuak egokitzeko edo esplizitu bihurtzeko. Halako kasuetan, eskala jakin batzuetako deskriptoreak hautatzen dira, tokiko testuingurura moldatu eta existitzen den curriculumera eransten dira.

Hala ere, EEMBaren deskriptoreak orobat erabil daitezke ikaskuntza-helburuen sail bat hutsetik abiatzeko. Hala egitekotan, egokiena litzateke, hasteko, ikasleen beharren profilak sortzea, 6. eta 7. irudietan ikusi dugun moduan. Praktikan, baina, lasterbide bat hartu ohi da: *Hizkuntzen Portfolio Europarreko* bertsio ugartan biltzen den Hizkuntzen Biografiara jo, eta hainbat mailatako deskriptoreen kontrol-zerrenda baliatzen da abiapuntu gisa.

Bide bat zein bestea hautatu, deskriptoreen zerrendak arrazoizko neurria izan behar du, eta beraz, ezabatu egin behar dira errepikapenak eta dagokion testuinguruan garrantzirik ez duten alderdiak. Normalean, puntu horretan aldatzen dira deskriptoreak: egokitu, moztu, sinplifikatu, existitzen diren helburu komunikatiboekin uztartu eta beste hezkuntza-helburu batzuekin osatu. "Helburu" zehatzaren arabera erabakiko da zein den zerrenda baten "arrazoizko" neurria. Maila oso baten curriculum diseinatu nahi bada, zerrenda luzea izan daiteke (60-80 deskriptore); baina eskarmentuak iradokitzen du, zerrendak ebaluaziorako erabiltzen direnean, irakasleen ebaluazioan nola autoebaluazioan, askoz eraginkorragoak direla zerrenda laburrak (10-20 deskriptore), ikastaroko atal edo modulu zehatz batean garrantzia duten jardueretan oinarrituta betiere.

Deskriptoreak erabiltzen badira ikaskuntza-helburuen zerrenda bat egiteko, aintzat hartu behar litzateke ezen eskala ezberdinetako deskriptoreak elkarren osagarri izan daitezkeela. Beraz, beharbada, deskriptore jakin baten helmena zabal daiteke haren osagarri diren eskala bateko edo bi eskalatako deskriptoreekin batera aurkeztuz, betiere egokiak badira ikaskuntza-jarduera jakin baten xederako. Adibidez, B1 mailan, testuekin jarduteari dagokionez, hezkuntza-xede hori zabaldu daiteke hiru eskala ezberdinetako honako deskriptore hauek hartuz:

- ▶ Gai da kontakizunen, nobela errazen eta komikien argumentua ulertzeko, kontakizunaren ildo argi badago eta eguneroko hizkuntza ohikoa erabiltzen bada, betiere hiztegia sarri erabiliz (Plazer soilagatik irakurtzea).
- ▶ Gai da testuak sortu dizkion sentipenak eta iritziak laburki azaltzeko (Sormenezko testuei buruzko iritzi pertsonal bat adieraztea [literatura barne]).
- ▶ Gai da, hitz arruntak erabiliz, honako hau azaltzeko: beste testuinguru soziokultural bateko gauzak "bitxiak" iruditu ahal zaizkiola, nahiz eta kasuan kasuko jendearentzat erabat "normalak" izan (Errepertorio kulturantzunean oinarritzea).

Era berean, deskriptoreek abiapuntu bat eskain dezakete ebaluaziorako irizpide gardenak finkatzeko. 2001eko Europako Erreferentzia Marko Bateratuko 9. kapituluan aipatzen dira zenbait ebaluazio-molde eta nola erabil daitezkeen deskriptoreak haiekin lotuta. Deskriptoreak ebaluaziorako erabiltzeari dagokionez, zera dio EEMBak:

Deskriptoreak nola erabili aztertzeko, funtsezko bereizketa hau egin beharra dago:

1. Jarduera komunikatiboen deskriptoreak, 4. kapitulukoak.
2. Gaitasun jakin batzuekin loturiko alderdien deskriptoreak, 5. kapitulukoak.

Lehen motakoak oso egokiak dira irakasleak edo norberak benetako bizitzako atazei buruzko ebaluazioa egiteko. Bi era horietako ebaluazioak egiteko oinarria ikasleak ikastaroan garatu duen hizkuntza-gaitasunaren adierazpen xehe-xehea da. Interesgarriak dira, ekintzara bideratutako ikuspegiari heltzen lagun baitiezaiekete ikasleei nahiz irakasleei. (EEMB, 2001, 9.2.2 Atala)

Bigarren motako deskriptoreak, gaitasun jakin batzuekin lotutako alderdiei dagozkienak (2001eko EEMBa, 5. kapitulua), erabilgarri izan daitezke ikasleek ataza jakin bat nola egin dezaketen neurtzeko ebaluazio-irizpideak finkatzeko; hau da, beren ekoizpenaren kalitatea ebaluatzeko. Horren kontrakoa da zer egin dezaketen: egiteko "gai diren" jarduera komunikatiboak (2001eko EEMBa, 4. kapitulua). Deskriptore argigarrien bi moten arteko harremana 3. koadroan erakusten da, EEMBko 6. iruditik moldatua. Mota bakoitzak (zer; nola) bi forma har ditzake: forma sinpleago bat, "kanpokoentzat", eta forma xeheago bat "barrukoentzat" (normalean, irakasleak). Ikasleak zer egin dezakeen deskribatzen duten deskriptore sinpleak maiz erabiltzen dira ikasle edo erabiltzaileei beren emaitzen berri emateko edo interesa duten beste talde batzuekin jarduteko (erabilerara bideratuta). Forma xehe eta konplexuagoak, berriz, irakasleek edo aztertzaileek erabiltzen dituzte programa bat eta programa horretako ataza konkretuak eraikitzeko (eraikuntzara bideratuta). Ikasleak hizkuntza batean nola egiten duen deskribatzen duten deskriptore sinpleak ebaluazio-tauletan jartzen dira, eta halakoetan, normalean, lau edo bost ebaluazio-irizpide agertzen dira; gardentasuna bultzatu nahi bada, ikasleekin edo erabiltzaileekin parteka daitezke (ebaluaziora bideratuta). Forma xeheagoak, kalitateari buruzko alderdien zerrenda luzeagoak, kontrol-zerrenda gisa erabil daitezke, indarguneak eta ahulguneak diagnostikatzen (diagnostikora bideratuta). Erabiltzaileek puntu honetan gehiago sakondu nahi badute 2001eko EEMBko 3.8 eta 9.2.2 ataletara jo dezakete, orientazio ezberdinak esplikatzen baitira bertan.

5. taula – Deskriptoreen helburu ezberdinak

	ZER egin dezakeen erabiltzaileak/ikasleak (EEMB, 2001, 4. kapitulua)	NOLA egin dezakeen erabiltzaileak/ikasleak (EEMB, 2001, 6. kapitulua)	NORENTZAT da garrantzitsua
Deskriptore konplexuagoak	Curriculumen eraikuntzara bideratutako deskriptoreak	Diagnostikora bideratutako ebaluazio-deskriptoreak	Curriculuma diseinatzen dutenentzat Irakasleentzat
Deskriptore sinpleak	Erabiltzaileengan arduatutako ikaskuntza-helburuak eta "gai da" ikaskuntzaren emaitzak	Autoebaluaziora bideratutako ebaluazio-deskriptoreak	Ikasleentzat Gurasoentzat, enplegu-emaitzentzat...

Esan bezala, deskriptoreen funtzio nagusia da curriculuma, irakaskuntza eta ebaluazioa gardentasunez eta koherentziaz uztartzea –bereziki irakasleen ebaluazioa–, eta, oroz gain, "hizkuntza-ikasgelako mundua" eta benetako mundua uztartzea. Benetako munduko premiak hizkuntza-erabileraren arlo nagusiekin lotuko dira: arlo publikoa, arlo pribatua, lan-arloa eta hezkuntza-arloa (EEMB, 2001, 4.1.1 atala eta 5. taula). Arlo horiek liburu honetako 5. eranskinean azaltzen dira, online jarduera eta bitartekotza-ekintzen eskala berrietako adibideekin.

Hezkuntza-arloa benetako bizitzaren parte da, beste hiru arloak adina. Hain zuzen, hezkuntza-arloari zegozkion lehenago erakutsi ditugun bi premien arabera profila (6. irudia CLIL programari zegokion, eta 7. irudia, unibertsitateko ikasketei). Immigrazio-testuinguruetako ikasleek eskolan erabiltzen duten hizkuntzaren kasuan eta CLIL programaren baitan bereziki argi geratzen da ikasle eta irakasleen arteko elkarreaginek eta ikasleen arteko elkarlanean elkarreaginek bitartekotza-funtzioak betetzen dituztela:

- ▶ Elkarlana eta parte-hartzaileen arteko harremana antolatzen dute.
- ▶ Ezagutzarako sarbidea errazten dute, bai eta ezagutzaren eraikuntza ere.

EEMBa argitaratu zenetik hazi egin da aniztasuna, bai gizartean bai hezkuntzan, eta, horregatik, gero eta garrantzitsuagoa da aniztasun horri lekua egitea. Horretarako, bitartekotza modu zabalean ulertu behar da, 2014-2017ko proiektuan egin zen bezalaxe, eta, horrekin batera, modu positiboan hartu behar dira ikasle edo erabiltzaileen hizkuntza eta kulturaren errepertorio anitzak. Irakasleen profil eleaniztun eta kulturantzunak gehiago garatzeko eta horien gaineko kontzientzia areagotzeko lekua izan daiteke ikasgela. Egile-taldeak gogo biziz espero du testuen, kontzeptuen eta komunikazioaren bitartekotzarako eta gaitasun eleaniztun eta kulturantzunerako deskriptoreak ematea lagungarria izango dela hizkuntza-ikasgeletan egiten diren ataza-motak zabaltzeko eta ikasleek edo erabiltzaileek dakartzaten hizkuntza-garapenerako baliabide guztiak baloratzeko.

2.10. EEMB-A GAUZATZEKO TRESNA ERABILGARRIAK

Europako Kontseiluaren webgunean badira Europako Erreferentzia Marko Bateratuarekin lotutako baliabide eta artikuluen estekak: deskriptore osagarrien banku bat, horiek gauzatzeko adibideak (bideoak eta gidoiak) eta ebaluazio-ataza kalibratuak. Gainera, EEMBarekin lotutako zenbait egitasmotako materialak eskuratu daitezke Hizkuntza Modernoen Europako Zentroaren [webgunean](#). EEMBa irakaskuntzan eta ikaskuntzan erabiltzeko gida praktikoenetako webgune eta liburu batzuen zerrenda labur bat azalduko da ondorengo ataletan.

2.10.1. Web-baliabideak

"Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users"³⁴, ingelesez eta frantsesez.

"From communicative to action-oriented: a research pathway"³⁵, ingelesez eta frantsesez.

A quality assurance matrix for CEFR use³⁶ (CEFR QualiMatrix), ingelesez eta frantsesez.

CEFTTrain (Common European Framework of Reference for Languages in Teacher Training).³⁷

34. Trim J. (ed.) (2001), "Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users". Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/1680697848>.

35. Piccardo E. (2014), "From communicative to action-oriented: a research pathway". Hemen eskuragarri: https://transformingfsl.ca/wp-content/uploads/2015/12/TAGGED_DOCUMENT_CSC605_Research_Guide_English_01.pdf

36. Hemen eskuragarri: www.ecml.at/CEFRqualitymatrix.

37. <https://blogs.helsinki.fi/ceftrain/>.

Council of Europe tools for language teaching – Common European framework and portfolios,³⁸ ingelesez eta frantsesez.

Equals “Practical resources for language teaching”.³⁹

Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education (Beacco et al. 2016a), ingelesez eta frantsesez.

Pathways through assessing, learning and teaching in the CEFR (Piccardo et al. 2011), ingelesez eta frantsesez.

PRO-Sign: Promoting Excellence in Sign Language Instruction.⁴⁰

2.10.2. Liburuak

Bourguignon C. (2010), *Pour enseigner les langues avec les CERCL – Clés et conseils*, Delagrave, Paris.

Lions-Olivieri M-L. eta Liria P. (ed.) (2009), *L'approche actionnelle dans l'enseignement des langues. Douze articles pour mieux comprendre et faire le point*, Difusion-Maison des langues, Paris.

North B. (2014), *The CEFR in practice*, Cambridge University Press, Cambridge.

North B., Angelova M. eta Rossner R. (2018), *Language course planning*, Oxford University Press, Oxford.

Piccardo E. eta North B. (2019), *The action-oriented approach: a dynamic vision of language education*, Multilingual Matters, Bristol.

Rosen É. eta Reinhardt C. (ed.) (2010), *Le point sur le Cadre européen commun de référence pour les langues*, Clé international, Paris.

38. Goullier F. (2007), *Council of Europe tools for language teaching – Common European framework and portfolios*, Les Editions Didier/ Council of Europe, Paris/Strasbourg, hemen eskuragarri <https://rm.coe.int/168069ce6e>.

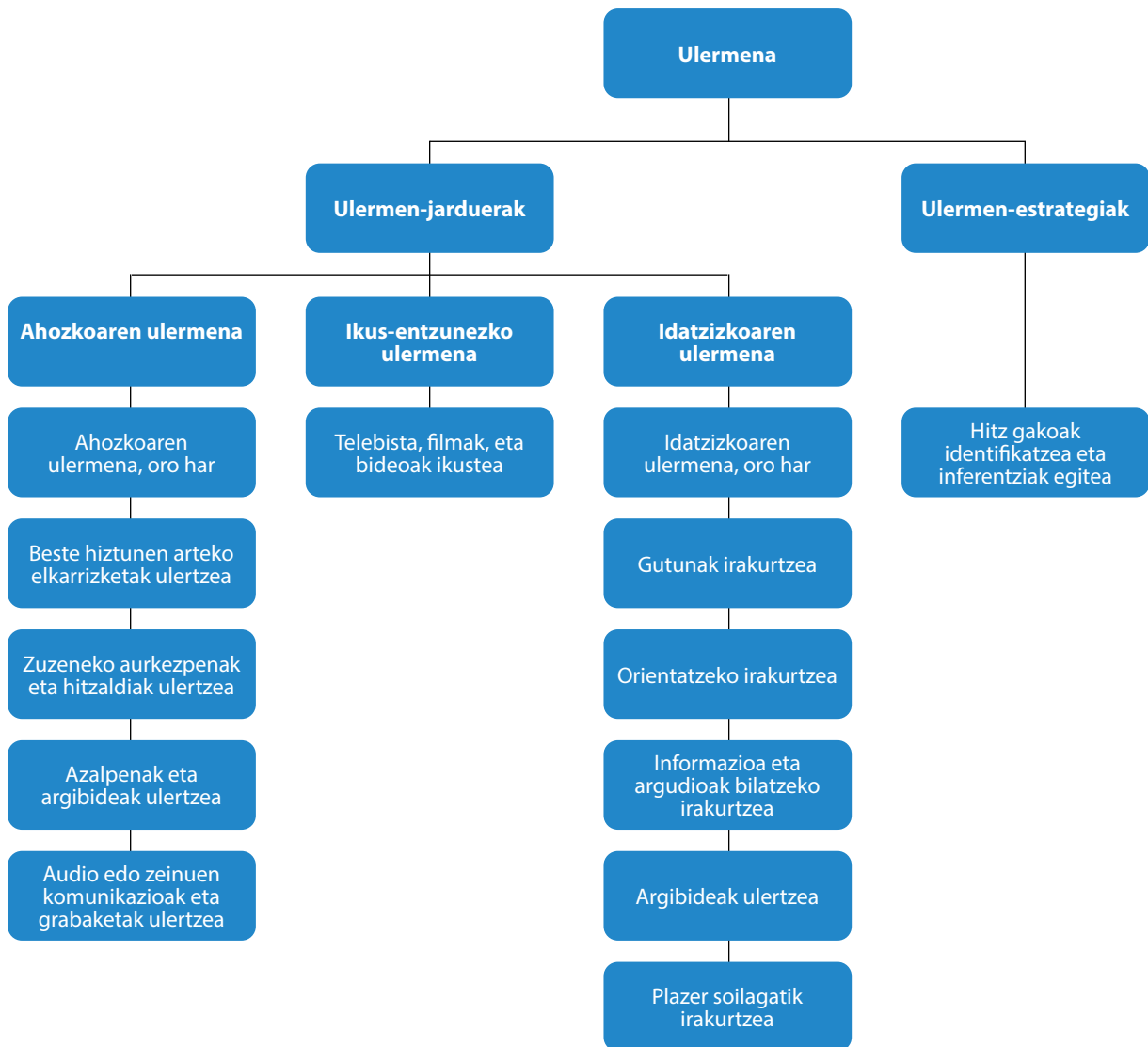
39. Equals “Practical resources for language teaching”. Hemen eskuragarri: <https://www.eaquals.org/our-expertise/cefr/our-work-practical-resources-for-language-teaching/>.

40. www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2016-2019/SignLanguageInstruction/tabid/1856/Default.aspx.

3. atala:

EEMBaren DESKRIPTORE-ESKALA ARGIGARRIAK: JARDUERAK ETA ESTRATEGIA KOMUNIKATIBOAK

11. irudia – Ulermen-jarduerak eta -estrategiak

3.1. ULERMENA

Ulermenari dagozkio inputa jasotzea eta prozesatzea, eta egokitzea jotako eskemak aktibatzea, adierazten ari denaren esanahiaren errepresentazio bat sortzeko eta horren atzean dagoen komunikazio-asmoari buruzko hipotesi bat eratzeko. Testuinguruarekin eta testuarekin batera emandako seinaleak egiaztatzen dira ikusteko ea “bat datozen” aktibatzen den eskemarekin, edo, beharrezkoa bada, beste hipotesi bat iradokitzeko. “Ahozkoaren ulermen-ekintzetan”, pertsona batek edo gehiagok ekoiztutako zuzeneko edo grabatutako inputa jasotzen eta prozesatzen du hizkuntzaren erabiltzaileak. “Ikusizkoaren ulermen-ekintzetan” (irakurmena eta ikustea) hizkuntzaren erabiltzaileak pertsona batek edo gehiagok ekoiztutako idatzizko testuak edo zeinu-hizkuntzakoak jaso eta prozesatuko ditu. Ikus-entzunezko ulermen-jardueretan –jardura horietarako eskala bat sortu da: telebista eta filmak ikustea–, hizkuntzaren erabiltzaileak telebista, filmak edo bideoak ikusiko ditu, edo multimedia erabiliko du, azpidatziekin edo gabe, off ahotsarekin edo gabe, zeinuekin edo gabe.

3.1.1. Ulermen-jarduerak

3.1.1.1. Ahozkoaren ulermena

“Ahozkoaren ulermena” deritzon adierazpidearen barruan, zuzenean eta aurrez aurre gertatzen diren jarduera hartzaileak biltzen dira, bai eta horren baliokideak ere: urruneko zein grabatutako adierazpenen jarduera hartzaileak, alegia. Horrenbestez, keinuzko eta ahotsezko modalitateak ere biltzen ditu. Ulermenaren baitan biltzen diren ahozko jarduerari dagokienez, norabide bakarreko ulermenaren molde ezberdinak dira, salbu eta “Solaskideei ulertzea” (elkarreragin-jarduerako parte-hartzaile gisa); izan ere, kategoria hori elkarreraginean sailkatu baitugu. Ikuspegi honetan eragin handia izan du zirkulu kontzentrikoen metaforak: lehen zirkuluan, erabiltzailea elkarreragin-jarduera batean parte hartzen ari da; ondoren, norabide bakarrean jasotzen du adierazpena, beste batzuen arteko elkarrizketa aditzen duen lekuko gisa; gero, zuzeneko aurkezpen edo hitzaldi bateko hartzailea izango da, eta, azkenik, urrunetik hartuko ditu, komunikabideen bitartez. Honako eskala hauek eskaintzen dira: “Beste hiztun batzuen arteko elkarrizketak ulertzea” (solaskide izan gabe) eta “Zuzeneko aurkezpenak eta hitzaldiak ulertzea”. Gainera, beste eskala gehigarri batzuk daude, hala nola “Azalpenak eta argibideak ulertzea” eta “Audio edo zeinuen komunikazioak eta grabaketak ulertzea”. Halaber, ikus-entzunezko ulermenaren barruan, eskala bereizi bat sortu da: “Telebista, filmak eta bideoak ikustea”.

Ahozkoaren ulermena, oro har

	Ahozkoaren ulermena, oro har
C2	Gai da erraz ulertzeko abiadura natural azkarrean ekoiztako ahozko/zeinuzko ia edozein diskurtso-mota, aurrez aurrekoa nahiz hedabideetatik datorrena..
C1	Gai da bere espezialitateaz haragoko gai abstraktu eta konplexuei buruzko diskurtso luzei jarraitzeko, nahiz eta litekeena den xehetasunen bat egiaztatu behar izatea, batez ere aldaerarekin ohituta ez badago. Gai da esamolde idiomatiko eta lagunarteko asko ezagutzeko eta erregistro-aldaketaz ohartzeko. Gai da diskurtso luze bati jarraitzeko, baita oso argi egituratua ez denean edo ideien arteko lotura ustezkoa soilik denean eta era esplizituan adierazita ez dagoenean ere.
B2	Gai da edozein hizkera estandar edo aldaera ezagun ulertzeko, bai aurrez aurreko elkarrizketetan bai hedabideetakoetan, bizitza pertsonalari, sozialari, akademikoari edo profesionalari buruzko gai arrunt edo ez arruntei buruz. (Entzumenezko / ikusizko) zarata gehiegi egoteak, diskurtsoak egitura egokia ez izateak eta hizkuntzaren ohiko esamoldeak erabiltzeak eragina izan dezake ikaslearen ulermen-gaitasunean. Gai da formaren eta edukiaren ikuspegitik konplexua den diskurtso baten ideia nagusiak ulertzeko, hizkuntza estandarrean esana bada, izan gai zehatzei buruzkoa nahiz gai abstraktuei buruzkoa, baita bere espezialitatearen baitako eztabaida teknikoei buruz bada ere. Gai da diskurtso luzeak eta argudio-ildo konplexuei jarraitzen dietenak ulertzeko, baldin eta gaia nahiko ezaguna bada eta markatzaile esplizituak ematen badira azalpenaren egituraz ohartzeko laguntza gisa.
B1	Gai da eguneroko gaiei edo laneko gaiei buruzko informazio zehatza ulertzeko eta mezu orokorrak nahiz xehetasun espezifikokoak ulertzeko, baldin eta diskurtsoak egitura argia badu eta azentu normalarekin ahoskatua bada. Gai da lanari, eskolari, aisiari... buruzko eguneroko gaien gaineko diskurtso argien eta hizkuntza estandarrekoen edo aldaera ezagunen ideia nagusiak ulertzeko, baita kontakizun laburretakoak ere.
A2	Gai da behar zehatzei aurre egiteko adina ulertzeko, baldin eta diskurtsoa argi egituratua eta poliki ahoskatua bada. Gai da berehalako lehentasuna duten arloei buruzko esaldi eta adierazpenak ulertzeko (adibidez, norberari eta familiari buruzko oinarritzko informazioa, erosketak, bizitokia, lanbidea), baldin eta diskurtsoa argi eta mantso ahoskatua bada.
A1	Gai da mantso eta kontuz ahoskatutako diskurtso bat ulertzeko, baldin eta hiztunak, esanahiaz jabetzeko astia emateko, etenaldi luzeak egiten baditu. Gai da eguneroko gaiei buruzko informazio zehatza identifikatzeko (adibidez, lekuak eta orduak), baldin eta hiztunak argi eta poliki ahoskatzen badu.
Aurre-A1	Gai da galdera eta esaldi labur eta oso sinpleak ulertzeko, baldin eta hiztunak argi eta poliki ahoskatzen badu eta keinuak edo bestelako seinaleak egiten baditu esandakoa ulertzeko laguntza gisa, edo, are, premiazkoa denean, esandakoa errepikatzen badu. Gai da eguneroko hitz arruntak ulertzeko, baldin eta hiztunak argi eta poliki esaten baditu, eguneroko testuinguru ezagun eta zehatz batean. Gai da zenbakiak, prezioak, datak eta astegunak identifikatzeko, baldin eta hiztunak argi eta poliki esaten baditu, eguneroko testuinguru ezagun eta zehatz batean.

Beste hitzun batzuen arteko elkarrizketak ulertzea

Eskala hau, nagusiki, bi egoerari dagokie: batetik, izan liteke, taldeko elkarreragin batean, beste hizkuntzan diharduten pertsonak elkarri hitz egitea/zeinuak egitea, erabiltzaile edo ikasleari zuzenean hitz egin/zeinuak egin gabe; bestetik, izan liteke erabiltzaile edo ikaslea kanpoko bat izatea, hau da, berarengandik gertu dauden bi pertsonaren arteko elkarrizketari erreparatzea. Bi egoera horiek nabarmen zailagoak dira erabiltzaile edo ikaslearentzat, zuzenean berari ari zaizkionean ulertzea baino, zeren hitzunak/zeinu-egileak ez baitira haren mailara moldatuko, eta, bestalde, gerta liteke bi hitzunak/zeinu-egileak beren uste eta esperientzia partekatuz jardutea, eta baita hizkuntzaren aldaerak ere erabiltzea, eta erabiltzaile edo ikasleak ez dauka “eskubiderik” azalpenik eskatzeko, ez eta esan dutena errepikatu dezaten eskatzeko ere, ez baitira berarekin ari. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ hitzak/zeinuak, esaldiak... harrapatzea eta elkarri lotzea;
- ▶ gaia identifikatzeko eta gaia aldatu dela identifikatzeko adinakoak harrapatzea;
- ▶ garapen kronologikoa identifikatzea, adibidez, kontakizun bat;
- ▶ jendea ados ala desados dagoen identifikatzea, auzi baten alde eta kontra esandako argudio eta abarrez oharreaz;
- ▶ jarrera eta inplikazio soziokulturalak identifikatzea (C mailak).

Beste hitzun batzuen arteko elkarrizketak ulertzea	
C2	Gai da parte-hartzaileen ohiko abiaduran gertatzen diren eztabaida informaletako hizkuntzaren inplikazio soziokultural gehienak identifikatzeko.
C1	Gai da taldeko eztabaidetan besteen arteko elkarrizketa konplexuak erraz ulertzeko, baita gai abstraktuei, konplexuei eta ezezagunei buruz ari badira ere. Gai da eztabaida bizieta parte-hartzaile bakoitzak duen jarrera identifikatzeko, baita parte-hartzaileek elkarren txandak mozten dituztenean, digresioak txertatzen dituztenean eta hizkera kolokiala erabiltzen dutenean ere, baldin eta hitzunen ohiko abiaduran eta azentu normalarekin hitz egiten badute.
B2	Gai da xede-hizkuntzan diharduten hitzunen/zeinu-egileen arteko elkarrizketa biziak ulertzeko Gai da bere inguruan esaten dena ia erabat ulertzeko, ahalegin handiak eginez bada ere, baina litekeena da zaila gertatzea xede-hizkuntzan diharduten eta beren diskurtsoa nolabait egokitzen ez duten hitzunen/zeinu-egileen arteko eztabaidan parte hartzea. Gai da argudio edo ideia baten aldeko eta aurkako arrazoi nagusiak identifikatzeko, hizkera estandar edo aldaera ezagun argian egindako eztabaida batean. Gai da diskurtso informal luze baten sekuentzia kronologikoari jarraitzeko, adibidez, kontakizun edo pasadizo bat kontatzen bada.
B1	Gai da eguneroko elkarrizketa eta eztabaida gehienak ulertzeko, baldin eta hizkera estandarrean edo aldaera ezagunean gauzatzen bada eta argi ahoskatzen. Gai da bere aurrean gertatzen den eztabaida luze bateko ideia nagusiak ulertzeko, oro har, baldin eta ekoizpena hizkuntza estandarrean edo aldaera ezagunean ondo ahoskatzen bada.
A2	Gai da eztabaidaren gaiari antzemateko, oro har, baldin eta solaskideek argi eta mantso ari badira. Gai da jakiteko parte-hartzaileak bat datozen ala ez, baldin eta argi eta mantso ari badira. Gai da elkartruke sozial labur eta sinpleen muina ulertzeko, baldin eta parte-hartzaileek oso mantso eta argi ari badira.
A1	Gai da zenbait hitz eta esamolde ulertzeko, parte-hartzaileak beren buruaz, familiaz, eskolaz, zaletasunez edo inguruaz ari direnean, baldin eta mantso eta argi ari badira. Gai da elkarrizketa sinple bateko hitzak/zeinuak eta esaldi laburrak ulertzeko (adibidez, denda bateko saltzailearen eta bezeroaren arteko elkarrizketa), baldin eta oso mantso eta oso argi ari badira.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Zuzeneko aurkezpenak eta hitzaldiak ulertzea

Eskala hau, jendaurrean hitzun bat aritzen denean ulertzeari dagokio (adibidez, bilera, mintegi edo hitzaldi batean, bisitaldi gidatu batean, edo ezkontza edo beste ospakizun batean). Normalean, errazagoa izaten da zuzeneko hitzaldiak eta aurkezpenak ulertzea, xede-hizkuntzan diharduten pertsonen arteko elkarrizketak ulertzea baino, nahiz eta, lehenengo kasuan, erabiltzailea edo ikaslea are urrunago egongo den diskurtsoan parte hartzen ari denarengandik. Hasteko, hitzaldi edo aurkezpena bakarrizketa bat denez, egitura finkoagoa izango du, eta errazagoa izango da hariari berriro heltzea, norberak ulertu ez duen pasarte baten ondoren. Bestalde, litekeena da, jendaurrean aritzean, hitzunak/zeinu-egileak erregistro neutralago bat erabiltzea eta ahotsa ahalik eta gehien proiektatzea, publikoaren jarraipen-gaitasuna areagotzeko. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ egiazko tresnaz (adibidez, bisitaldi gidatuen kasuan) edo baliabide bisualez (adibidez, PowerPoint) lagundutako solasari jarraitzea;
- ▶ entzuleriari moldatzea (hizketaren abiadura, erabilera erraztea);
- ▶ egoeraren eta gaiaren ezagutza;
- ▶ argudioaren ildoari jarraitzea, puntu nagusiei antzematea, etab.

	Zuzeneko aurkezpenak eta hitzaldiak ulertzea
C2	Gai da lagunarteko esamolde, erregionalismo edo ohikoa ez den terminologia duten hitzaldi eta aurkezpen espezializatuak ulertzeko. Gai da inferentzia egokiak egiteko, loturak edo inplikazioak modu esplizituan azaldu ez badira ere. Gai da aurkezpen batean egindako txistekak edo zeharkako aipamenak ulertzeko.
C1	Gai da hitzaldiak, elkarrizketak eta eztabaidak nahiko erraz ulertzeko.
B2	Gai da formaren eta edukiaren ikuspegitik konplexuak diren hitzaldi eta txostenen eta beste aurkezpen akademiko eta profesional batzuen ideia nagusiak ulertzeko. Gai da azaldutako iritzia ulertzeko, momentu horretan interes orokorreko gaiak badira edo bere espezialitateari buruzkoak badira, baldin eta hizkuntza estandarrean edo aldaera ezagunean egiten badira. Gai da argudio-ildo konplexuei jarraitzeko, hitzaldia argi artikulatuta badago eta gaia nahiko ezagutzen badu. Gai da hitzaldiaren gai nagusiei antzemateko, baldin eta adierazpena hizkuntza estandarrean edo aldaera ezagunean egiten bada. Gai da ikuspuntua identifikatzeko eta iritzia zein azaltzen ari diren egitateak bereizteko.
B1	Gai da bere espezialitateari buruzko hitzaldiak ulertzeko, baldin eta gaia ezaguna badu eta aurkezpena erraza eta argi egituratua bada. Gai da ideia nagusiak eta xehetasunak bereizteko, gai ezagunei buruzko hitzaldi estandarretan, baldin eta adierazpena hizkuntza estandar argi artikulatua edo aldaera ezagunean egiten bada. Gai da eguneroko bizitzako gai buruzko diskurtso errazak eta laburrak ulertzeko, baldin eta ahoskera estandar eta garbian edo aldaera ezagunean eginak badira. Gai da baliabide bisualez lagundutako (adibidez, diapositibak edo eskuorriak) hitzaldi edo aurkezpen argi bati jarraitzeko, bere espezialitateko gai bati buruz ari bada, eta gai da azalpenak ulertzeko. Gai da bakarrizketa argi batean esaten denaren ideia nagusiak ulertzeko, adibidez bisitaldi gidatu batean, baldin eta ahoskera argia bada, eta hitzunak mantso samar egiten badu.
A2	Gai da gai arrunt bati buruzko erakustaldi edo aurkezpen baten muin nagusiari antzemateko, baldin eta mezua mantso eta argi adierazten bada, hizkuntza sinplearekin eta baliabide bisualekin lagunduta (adibidez, diapositibak, eskuorriak). Gai da aurkezpen edo erakustaldi oso sinple eta ondo egituratu bati jarraitzeko, baldin eta diapositibak, adibide zehatzak edo diagramak erakusten badira, mantso eta argi ahoskatzen bada, errepikatuz, eta gaia ezagutzen badu. Gai da aurreikusteko moduko egoera batean emango den informazio sinplearen muinari antzemateko; adibidez, bisitaldi gidatu batean: "Hemen bizi da lehendakaria".

	Zuzeneko aurkezpenak eta hitzaldiak ulertzea
A1	Gai da aurreikusteko moduko egoera batean emango den informazio sinplearen muinari antzemateko, adibidez, bisitaldi gidatu batean, baldin eta oso mantso eta argi ahoskatzen bada, eta, tarteka, etenaldi luzeak egiten badira.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Azalpenak eta argibideak ulertzea

Eskala honi dagokionez, arreta handiz entzun behar da, informazio zehatza harrapatzeko. Egoera zailagoa da, zeren, baliteke azalpenak eta argibideak bozgorailu-sistema publiko baten bidez ematea (eta baliteke sistema guztiz ondo ez ibiltzea), edo, bestela, urrun samar dagoen hiztun/zeinu-egile batek ematea. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ jarraibide eta argibide xeheak ulertzea;
- ▶ azalpenen ideia nagusiari antzematea;
- ▶ argitasun-maila: argia eta mantsoa; abiadura normala eta entzunezkoaren/ikusizkoaren distortsioa.

	Azalpenak eta argibideak ulertzea
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da jendurreko azalpenetatik informazio espezifiko ateratzeko, azalpenak kalitate txarrekoak eta (ahoz/ikusiz) distorsionatuak izan arren; adibidez, geltokian edo estadioan; edo grabaketa zahar bat. Gai da informazio tekniko konplexua ulertzeko; adibidez, funtzionamendu-argibideak eta produktuen eta eguneroko zerbitzuen gaineko zehaztapenak.
B2	Gai da gai zehatz nahiz abstraktuei buruzko adierazpenak eta mezuak ulertzeko, hizkuntza estandarrean edo aldaera ezagunean eta erritmo normalean ahoskatuak badira. Gai da argibide xeheak ulertzeko, horiei ganoraz jarraitzeko moduan.
B1	Gai da informazio tekniko errazak ulertzeko; adibidez, tresna arruntak erabiltzeko jarraibideak. Gai da jarraibide xeheak ulertzeko. Gai da jendurreko azalpenak ulertzeko aireportuetan, geltokietan eta garraio publikoan –hegazkin, tren eta autobusetan–, baldin eta era estandarrean artikulatzen badira eta atzeko [entzunezko/ikusizko] zarata txikiz aditzen bada.
A2	Gai da eguneroko jarduera arruntei buruzko argibideak ulertzeko eta jarraitzeko, adibidez kirolari edo sukaldaritzari buruzkoak, baldin eta poliki eta argi adierazten badira. Gai da azalpen errazak ulertzeko (adibidez, zinemako egitarau bati edo kirol-jarduera bati buruzkoak, tren berandu datorrela dioen azalpen bat), baldin eta poliki eta argi adierazten badira. Gai da mezu eta adierazpen labur, sinple eta argien ideiez ohartzeko. Gai da alde batetik bestera oinez edo garraio publikoan nola joan adierazten duten argibide errazak ulertzeko. Gai da denborari, datari eta zenbakiei buruzko argibide oinarrikoak ulertzeko, bai eta egin beharreko eguneroko ataza eta zereginei buruzko argibideak ulertzeko ere.
A1	Gai da mantso eta kontuz ematen zaizkion jarraibideak ulertzeko, eta gai da argibide errazak eta laburrak jarraitzeko. Gai da objektu baten kokapenari buruzko azalpena ulertzeko, norbaitek mantso eta argi azaltzen badio eta objektua inguruan badago. Gai da zenbakiak, prezioak eta ordutegiak ulertzeko, bozgorailu bidez mantso eta argi azaltzen badira, adibidez tren-geltokian edo denda batean.
Aurre-A1	Gai da argibide motz eta sinpleak ulertzeko, hala nola “Geldi”, “Itxi atea” eta abar, baldin eta mantso esaten badira, aurrez aurre, edo, beharrezkoa bada, marrazkiekin edo keinuekin lagunduta.

Hedabideetako entzunezko emanaldiak (edo zeinuzkoak) eta grabatutako materiala ulertzea

Eskala honi dagokio hedabideetako audio eta zeinuzko emanaldiak eta bideoz lagundu gabeko grabatutako materiala ulertzea; besteak beste, mezuak, eguraldiaren iragarpenak, kontakizunak, albiste-buletinak, elkarrizketak eta dokumentalak. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ informazio zehatza identifikatzea;
- ▶ ideia nagusiak, funtsezko informazioa ulertzea;
- ▶ informazio garrantzitsuari antzematea;
- ▶ hiztunaren aldartea, jarrera eta ikuspuntuak identifikatzea.

	Hedabideetako entzunezko emanaldiak (edo zeinuzkoak) eta grabatutako materiala ulertzea
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da material grabatu eta erretransmititu asko ulertzeko, baita ohiz kanpoko erabilerakoa ere, eta xehetasunez eta ñabardurez ohartzeko, parte-hartzaileen jarrerez eta beren arteko harreman inplizituz esaterako.
B2	Gai da hizkuntza estandarreko grabazioak ulertzeko, eguneroko bizitzakoak, profesionalak edo akademikoak, eta gai da parte-hartzailearen ikuspegia eta jarrera, eta informazioaren edukia identifikatzeko. Gai da dokumental gehienak eta grabatutako edo zuzeneko material gehienak ulertzeko, hizkuntza estandarrean ematen badira, eta gai da aldartea, tonua, etab. identifikatzeko.
B1	Gai da grabatutako edo erretransmititutako materialen informazioaren edukia oro har ulertzeko, material horiek interes pertsonaleko gaiei buruzkoak eta hizkuntza argiko eta estandarrekoak direnean. Gai da albistegietako eta beste material grabatu errazagoetako ideia nagusiak ulertzeko, eguneroko gaiei buruzkoak eta mantso eta argi samar adieraziak badira. Gai da kontakizunetako ideia nagusiak eta xehetasun garrantzitsuak ulertzeko (adibidez, oporraldi baten deskribapenean), baldin eta mantso eta argi adierazten badira.
A2	Gai da informazio garrantzitsua ulertzeko iragarki laburretan, intereseko ondasun eta zerbitzuei buruz (adibidez, CDak, bideo-jolasak, bidaiak, etab). Gai da elkarrizketa batean pertsona batek dioena ulertzeko aisialdian egiten dutenaz, beren zaletasunez eta gustatzen ez zaienaz, baldin eta hiztunak mantso eta argi ari badira. Gai da grabatutako pasarte laburretako informazioa ulertzeko eta ateratzeko, baldin eguneroko gaiei eta aurreikus daitezkeen gaiei buruz badihardute eta argi eta mantso adieraziak badira. Gai da informazio garrantzitsua ateratzeko emanaldi laburretatik, hala nola eguraldi-iragarpen, kontzertu-iragarpen eta kiroltako emaitzei buruzko emanaldietatik, baldin eta pertsonak argi hitz egiten badute. Gai da istorio bateko puntu garrantzitsuak ulertzeko eta istorioaren muinari jarraitzeko, baldin eta mantso eta argi kontaktzen bada.
A1	Gai da informazio konkretuari antzemateko (adibidez, lekuak eta denbora), eguneroko gaiei buruzko grabaketetan, baldin eta oso mantso eta argi adierazten bada.
Aurre-A1	Gai da jada ezagutzen dituen hitzak/zeinuak, izenak eta zenbakiak identifikatzeko grabaketa laburretan, baldin eta mantso eta argi adierazten bada.

3.1.1.2. Ikus-entzunezkoen ulermena

Telebista, filmak eta bideoak ikustea

Eskala honi dagokio bideoak ikustea, bai zuzenekoak bai grabatutakoak, eta, goreneko mailetan, filmak ikustea. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ gaia aldatu dela identifikatzea eta ideia nagusiei antzematea;
- ▶ xehetasunak, ñabardurak eta esanahi inplizitua ulertzea (C mailak);
- ▶ hizkuntza-mota: erabilera estandarretik, mantsotik hasita, erabilera idiomatikoak eta argota ulertzekorainoko gaitasuna.

	Telebista, filmak eta bideoak ikustea
C2	Ez dago deskriptorerik; ikus C1.
C1	Gai da argot edo lagunarteko hizkuntza eta esapide idiomatiko asko erabiltzen duten filmak ulertzeko. Gai da telebista-saio jasoetan aurkezten diren argudioak zehatz ulertzeko; adibidez, pil-pilean dauden auziei buruzko programak, elkarrizketak eta eztabaida-saioak. Gai da film, antzezlan eta telebista-saio gehienetan agertzen diren ñabardura eta esanahi inplizitu gehienak ulertzeko, baldin eta hizkuntza estandarrean edo aldaera ezagunean badaude.
B2	Gai da albistegietako eta pil-pilean dauden auziei buruzko argudioen eta eztabaiden ideia nagusiak ateratzeko. Gai da telebistako eta gaur egungo gaiei buruzko saioetako berri gehienak ulertzeko. Gai da hizkuntza estandarreko edo aldaera ezaguneko dokumentalak, zuzeneko elkarrizketak, eztabaidak, antzerki-lanak eta film gehienak ulertzeko.
B1	Gai da interes pertsonaleko gaiez diharduten telebistako saio gehienak ulertzeko, adibidez, elkarrizketak, hitzaldi laburrak eta albistegiak, mantso samar eta argi adieraziak badira. Gai da film asko ulertzeko, argumentuaren zati handi bat ikusizko elementuek eta ekintzek gidatazen dutenean, eta garbi adieraziak eta hizkuntz maila apalekoak direnean. Gai da eguneroko bizitzako gaiei buruzko telebistako saioetako ideia nagusiez jabetzeko, mantso samar eta garbi adieraziak badira.
A2	Gai da gertaera, istripu eta abarri buruzko telebistako albisteen ideia nagusiaz jabetzeko, diskurtsoa ikusizko osagarriak lagundua bada. Gai da film bateko eszena bat, film bati buruzko trailerra edo telebistako iragarkia ulertzeko, eta zeri buruzkoa den ohartzeko, betiere irudiek nabarmen laguntzen badiote ulermenari eta adierazpena argia eta mantso samarra bada. Gai da telebistako albisteetan gaiez noiz aldatu duten sumatzeko eta eduki nagusiaz jabetzeko.
A1	Gai da, informazio bisuala eta ezagutza orokorra erabiliz, albisteen laburpenetako hitz arruntak/zeinuak eta esapideak ezagutzeko, izenburuetan ageri diren gaiak identifikatzeko eta iragarkietako produktu gehienak identifikatzeko.
Aurre-A1	Gai da bideo bateko gaia identifikatzeko, informazio bisuala eta aurretiatzko ezagutza oinarritzat hartuta.

3.1.1.3. Idatzizkoaren ulermena

Idatzizkoaren ulermenean biak biltzen dira: idatzizko eta zeinuzko testuak. Irakurmenaren kategoriak bi eratakoak izan daitezke: helburu jakin bat lortzeko irakurtzea eta testu-genero jakinak irakurtzea funtzio zehatz batzuen arabera. Helburu jakin bat lortzeko irakurtzen denean, funtsezko bereizketa bat dago "Orientazio bila irakurtzea"ren eta "Informazioa eta argudioak bilatzeko irakurtzea"ren artean. Lehenengo moduari bilaketa-irakurketa deitzen zaio batzuetan, eta bi eratan egiten da nagusiki: lehenik, testua azkar eta "diagonalean" irakurri, ea testuaren parte batzuk sakonean irakurtzea komeni den erabakitze aldera (*skimming* edo "gaintetikako irakurketa"), edo, bigarrenik, testuan zehar bizkor begiratuz, zerbait espezifiko baten bila, normalean, informazio bila (*scanning* edo "irakurketa xehea"). Autobusaren edo trenaren ordutegia begiratzeko erabili ohi da bigarren irakurketa-modu hori, baina, batzuetan, posible da prosazko testu luze bati begiratzeko zerbaiten bila. Ondoren, oinarritzko ezberdintasun bat dago "Informazioa edo argudioak lortzeko irakurtzea"ren eta "Plazer soilagatik irakurtzea"ren artean. Baliteke plazer soilagatik irakurtzea ez-fikziozko testuak, baina ez dute zertan literatur lanak izan. Plazer soilagatik irakurtzearen baitan biltzen dira aldizkariak, egunkariak, vlogak/blogak, biografiak eta abarrak, eta baita beste norbaitek ikasketa edo lanengatik baino irakurriko ez lituzkeenak ere, betiere norberaren interesen arabera. Azkenik, zenbait testu modu jakin batean irakurtzen dira: adibidez, informazio bila irakurtzeko modu espezializatu bat da "Argibideak irakurtzea". "Gutunak irakurtzea" bestelakoa da, eta atalaren hasieran ipini dugu, pertsonen arteko hizkuntza-ekintzei dagozkien eskalak jarri ditugulako kategoria bakoitzaren hasieran. 2018an gehitu zelako agertzen da azkenean "Plazer soilagatik irakurtzea".

Idatzizkoaren ulermena, oro har

	Idatzizkoaren ulermena, oro har
C2	Gai da idatzizko/zeinuzko testu-era ia guztiak ulertzeko, baita testu abstraktuak eta egitura konplexukoak, eta lagunarteko esamolde asko dituztenak ere (literarioak nahiz bestelakoak). Gai da testu luze eta konplexu ugari ulertzeko eta estilo desberdinen ñabardurez eta esanahi inplizituaz nahiz esplizituaz jabetzeko.
C1	Gai da bere espezialitateko eta bestelako testu luze eta konplexuak erabateko xehetasunez ulertzeko, baldin eta atal zailenak berriro irakurtzeko aukera badu. Gai da era askotako testuak irakurtzeko, baita literatur testuak, egunkari edo aldizkarietako artikulua eta argitalpen akademiko edo profesional espezializatuak ere, baldin eta bi aldiz irakurtzeko aukera badu eta erreferentzia-tresnak eskura baditu.
B2	Gai da estiloa eta lastertasuna testu-motaren eta helburuen arabera aldatuz eta erreferentzia-iturriak era selektiboan erabiliz irakurtzeko. Irakurketako hiztegi zabala du, baina zailtasunak izan ditzake ez ohiko esapideekin..
B1	Gai da bere espezialitatearekin zerikusia duten gaiei buruzko testu errazak irakurtzeko, ulermen-maila onarekin.
A2	Gai da eguneroko edo laneko hizkuntzan idatzitako gai arruntei buruzko testu laburrak eta errazak ulertzeko. Gai da oso hiztegi arrunta eta nazioarteko hiztegi komunez zenbait termino dituzten testu laburrak eta errazak ulertzeko.
A1	Gai da oso testu laburrak eta errazak ulertzeko, esaldiz esaldi irakurritz, izen, hitz eta oinarrizko esaldi arruntak ulertuz eta berriz irakurritz, hala behar duenean.
Aurre-A1	Gai da hitz arruntak ezagutzeko, betiere marrazkien laguntzarekin, adibidez, janari azkarra ematen duen jatetxe bateko menua, argazkiak dituen, edo hiztegi arrunta erabiltzen duen liburu ilustratu bat.

Gutunak irakurtzea

Eskala honetan biltzen dira gutun formalak eta pertsonalak. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ mezuaren luzera eta zailtasun- edo erraztasun-maila;
- ▶ informazioaren zehaztasuna, errutina-formatu bati jarraitzen al dion;
- ▶ hizkuntza nolakoa den: estandarra, kolokiala, esapide idiomatikoekin;
- ▶ gaia nolakoa den: egunerokoa, norberaren interesari lotua edo espezializatua.

	Gutunak irakurtzea
C2	Gai da gai zail bati buruzko gutun formal espezializatuak irakurtzeko.
C1	Gai da era guztietako gutunak ulertzeko, tarteka hiztegia erabiliz. Gai da e-mailetan, eztabaida-foroetan, blogetan eta abarretan adierazten diren jarrerak, inplizituak nahiz esplizituak, emozioak eta iritziak ulertzeko, baldin eta bi aldiz irakurtzeko aukera badu eta erreferentzia-tresnak eskura baditu. Gai da gutun pribatuetako argota, esapide idiomatikoak eta txantxak ulertzeko.
B2	Gai da bere espezialitateari buruzko gutunak irakurtzeko, eta erraz jabetzen da haien esanahi orokorraz. Gai da hizkuntza kolokialean idatzitako e-mail pertsonal batean edo post batean esaten dena ulertzeko.

	Gutunak irakurtzea
B1	Gai da gai ez hain ezagunei buruzko gutun formalak ulertzeko, gutuna beste norbaiti bideratzeko moduan.
	Gai da gutun pertsonaletan agertzen diren gertaera, sentipen eta nahien deskribapena ulertzeko, lagun batekin gutun-truke sarria izateko moduan.
	Gai da gertaera eta esperientziei buruzko kontakizun xehe samarrak egiten dituzten gutun, e-mail edo post pertsonal garbiak ulertzeko. Gai da bere intereseko arlo profesionalaren gaineko gutun formal estandarrak eta online postak ulertzeko.
A2	Gai da gutun, e-mail edo post pertsonal sinpleak ulertzeko, gai arruntei buruzkoak (hala nola lagunei edo familiari buruzkoak), eta gai da gai horiei buruzko galderak egiteko.
	Gai da eguneroko bizitzan erabiltzen diren gutun eta fax arrunten ereduak, gai arruntei buruzkoak, ulertzeko (formularioak, eskariak, onespena eskatzeko gutunak, etab.).
	Gai da gutun pertsonal errazak eta soilak ulertzeko. Gai da e-mail eta gutun formal oso soilak ulertzeko (adibidez, erreserba baten edo online egindako erosketa baten baieztapena).
A1	Gai da postaletako mezu laburrak eta errazak ulertzeko.
	Gai da sare sozialen bidez edo e-mail bidez bidalitako mezu labur eta soilak ulertzeko (adibidez, zerbait egiteko proposamena, eta non eta noiz elkartu).
Aurre-A1	Gai da gutun, postal edo e-mail batetik ateratzeko zer ekitalditara gonbidatu duten eta zer egunetan, zer orduetan eta non izango den.
	Gai da lagunek edo lankideek emandako ohar eta mezu oso errazetan tokiak eta orduak ezagutzeko, adibidez: "4retan itzuliko naiz" edo "Bilera-gelan", baldin eta ez bada laburdurarik erabiltzen.

Orientatzeko irakurtzea

Orientatzeko irakurtzea –bilaketa-irakurketa– gainerikako irakurketa da (*skimming*): azkar irakurtzea, testuaren garrantziaz ohartzeko; eta baita xehea ere (*scanning*): informazio zehatz bat bilatzeko irakurtzea. Zeinuzko testuei dagokienez, bi funtzioak lortzen dira bideoa "bizkor aurreratu" eran jarrita. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ testu-motak (ohar eta eskuorrietatik hasita, artikulua eta liburuetaraino);
- ▶ informazio zehatza ulertzea, hala nola denborak eta prezioak, lan bisualetako testuetatik, eta ez hainbeste prosazko testuetatik, ulermenari laguntzen dion antolaketarekin;
- ▶ informazio garrantzitsua identifikatzea,
- ▶ testuak gainerik irakurtzea, garrantzitsuak diren jakiteko;
- ▶ abiadura –B2 mailan–.

	Orientatzeko irakurtzea
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2.</i>
C1	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2.</i>
B2	Gai da era askotako iturriak diagonalean irakurtzeko (artikuluak, erreportajeak, webguneak, liburuak, etab.), azkar, bai bere alorrean bai alor horri lotutako beste arlo batzuetan, eta gai da dagokion ataza betetzeko beharrezkoak eta egokiak diren testuaren atalak identifikatzeko.
	Gai da testu zabal eta zailtan xehetasun esanguratsuak erraz aurkitzeko.
	Gai da hainbat gai profesionali buruzko berrien, artikuluen eta txostenen edukia eta garrantzia azkar identifikatzeko, eta gai da horien analisi sakonagoa egitea beharrezkoa den ala ez erabakitzeko.

	Orientatzeko irakurtzea
B1	Gai da, nahi duen informazioa eskuratzearren, testu luzeak kontsultatzeko, eta badaki testu bateko zenbait ataletatik edo testu desberdinetatik informazioa biltzen, ataza espezifiko bat gauzatu behar duenean.
	Gai da aldizkari, eskuorri edo webgunetako testu konkretu eta garbiak irakurtzeko, zeri buruz diren identifikatzeko eta erabilgarria suerta dakioken informaziorik biltzen duten erabakitzeke.
	Gai da eguneroko bizitzako material idatzian, adibidez gutunetan, katalogoetan eta agiri ofizial laburretan, garrantziko informazioa aurkitzeko eta ulertzeko.
	Gai da janari eta botiken etiketetako informazio garrantzitsua, prestaketari eta erabilerari buruzkoa, ulertzeko. Gai da artikulu bat, erreportaje bat edo laburpen bat dagokion gaiari buruzkoa den ebazteko. Gai da informazio garrantzitsua ulertzeko egunkari edo aldizkarietako iragarki simple eta argi idatzitakoetan, baldin eta ez badira laburdura asko erabiltzen.
A2	Gai da informazio zehatza topatzeko testu praktikoa, konkretu eta aurreikusteko modukoetan (adibidez, bidaia-liburuetan, errezetetan), baldin eta hizkuntza soilean ekoizita badaude.
	Gai da liburuxka eta webguneetan produktuei buruz (adibidez, gailu digital eramangarri edo kamerei buruz) ematen diren deskribapen soil eta laburretako informazio nagusia ulertzeko.
	Gai da eguneroko bizitzako material idatzian, adibidez iragarkietan, prospektuetan, jatetxeetako menu edo kartetan, zerrendetan eta ordutegietan, informazio espezifiko eta aurreikus daitekeen informazioa aurkitzeko. Gai da zerrendetan informazio espezifiko edo eskatzen zaion informazioa aurkitzeko (adibidez, badaki zerbitzu edo denda jakin bat bilatzeko "Orrialde horiak" erabiltzen). Gai da leku publikoetan (kalean, jatetxeetan, tren-geltokietan eta lantokietan, esaterako) ageri diren seinaleak eta idazkunak ulertzeko, adibidez: leku jakin batera joateko argibideak, jarraibideak eta arrisku-ohartarazpenak.
A1	Gai da eguneroko bizitzako izen, hitzak/zeinuak eta esaldi arruntak ezagutzeko.
	Gai da dendetako gidak (sail bakoitza zer solairutan dagoen) eta jarraibideak (igogailua non dagoen) ulertzeko.
	Gai da hotel baten oinarriko informazioa ulertzeko (adib., noiz diren otorduak) Gai da informazio garrantzitsu eta sinplea aurkitu eta ulertzeko iragarkietan, ekitaldi bereziei buruzko programetan, eskuorrietan eta liburuxketan (adibidez, zer proposatzen den, zenbait balio duen, ekitaldia egingo den data eta lekua, zer ordutan hasiko den, etab.).
Aurre-A1	Gai da eguneroko seinale sinpleak ulertzeko, adibidez, "Aparkalekua", "Geltokia", "Jangela", "Ez erre", etab.
	Gai da lekuei, ordutegiei eta prezioei buruzko informazioa aurkitzeko poster, paskin eta oharretan.

Informazioa eta argudioak bilatzeko irakurtzea

Informazioa eta argudioak bilatzeko irakurtzea –irakurketa xehea–: kasuan kasuko helburua betetzeko norberak egokituz jo duen testu bat tentuz aztertzea, bai testu idatzia, bai zeinuzkoa. Sarritan, ikasketekin eta arlo profesionalarekin lotzen da irakurketa-mota hau. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ testu-motak: errazetatik hasita (ilustrazioak biltzen dituzten informazio-material laburrak) zailtaraino (erreportaje eta artikulu konplexuak);
- ▶ testuen gaiak: ikasle edo erabiltzailearen interes pertsonalari dagozkion eguneroko gai arruntetatik hasita, ikasle edo erabiltzailearen interesekin zerikusirik ez dutenaraino;
- ▶ ulermenaren sakontasuna: edukian biltzen den ideia bat ulertzetik hasita, puntu finagoak eta horien inplikazioak ulertzeraino.

	Informazioa eta argudioak bilatzeko irakurtzea
C2	Gai da txosten edo artikulu konplexu baten xehetasunak eta inplikazioak ulertzeko, baita bere espezializazio-arlokoak ez badira ere.
C1	Gai da gizarte-bizitzan, lan-arloan edo arlo akademikoan aurki ditzakeen testu zabal eta konplexuen sail handia zehatz ulertzeko, eta jarrerak eta iritzi implizituak nahiz esplizituak adierazten dituzten xehetasunez ohartzeko.

	Informazioa eta argudioak bilatzeko irakurtzea
B2	Gai da bere interes-esparruko informazio-iturri oso espezializatuetatik informazioa, ideiak eta iritziak ateratzeko.
	Gai da bere espezializatetik kanpoko artikulua espezializatuak ulertzeko, baldin eta tarteka hiztegia erabil badezake terminologia zuzen interpretatu duela egiaztatzeko.
	Gai da egileek beren jarrera edo ikuspegiak agertzen dituzten gaur egungo auziei buruzko artikulua eta txostenak ulertzeko. Gai da ohartzeko testu batek noiz ematen duen egiazko informazioa eta noiz saiatzten den irakurleak konbentzitzen. Gai da diskurso-testuetako egiturak identifikatzeko: kontraste-argudioak, arazo eta konponbideen aurkezpena, eta kausa eta efektuaren arteko loturak.
B1	Gai da bere intereseko gaiei edo ikasketei buruzko testuak, garbiak eta gertaerak deskribatzen dituztenak, ulertzeko.
	Gai da testu laburrak, pil-pilean dauden gaiei edo gai arruntei buruzkoak eta jendearen iritziak biltzen dituztenak, ulertzeko (adb. online eztabaida batean egindako ekarpen kritikoak edo zuzendariari idatzitako gutunak).
	Gai da argudio-testuen ondorio nagusiak identifikatzeko. Gai da aurkezten den auziaren trataeraren argudio-ildoaz jabetzeko, nahiz eta xehetasun guztiak ulertu ez.
A2	Gai da gai arruntei buruzko egunkari-artikulu errazetako ideia nagusiez jabetzeko.
	Gai da intereseko gai arruntei buruzko testuetan gertaerei buruz azaltzen den informazio gehiena ulertzeko, baldin eta berrirakurtzeko behar adina denbora badauka.
	Gai da ohar deskriptiboetan, hala nola museoetako erakusketetan edo erakusketei buruzko azalpenak biltzen dituzten oholetan, esaten denaren ideia nagusiak ulertzeko.
A1	Gai da idatzizko material errazetan informazio espezifikoak identifikatzeko, adibidez gutunetan, katalogoetan eta gertaera jakinak deskribatzen dituzten egunkari-artikuluetan.
	Gai da ekitaldi arrunt bati buruzko albiste baten egitura orokorrari jarraitzeko, baldin eta edukiak arruntak eta aurreikusteko errazak badira.
	Gai da egunkariko erreportaje laburretatik edo artikulua sinpleetatik informazio nagusia ateratzeko, zeintzuetan testuaren esanahia ulertzen laguntzen duten baliabideak baitaude (hala nola zenbakiak, izenak, marrazkiak eta izenburuak). Gai da eguneroko gaiei buruzko (bizimoduak, zaletasunak, kirolak, eguraldia) testu laburretako ideia nagusiak ulertzeko.
A1	Gai da jendea, lekuak, eguneroko bizitza, kultura eta halakoak deskribatzen dituzten testuak ulertzeko, baldin eta hizkuntza sinplean idatzita badaude.
	Gai da liburuxka ilustratuetan eta mapetan ageri den informazioa ulertzeko, adibidez, hiriko edo eskualdeko interesgune nagusiei buruzko informazioa.
	Gai da bere intereseko gaiei buruzko (adb., kirolak, jende famatua) albiste laburren ideia nagusiak ulertzeko. Gai da bere arloko deskribapen edo txosten labur bat ulertzeko, baldin eta hizkuntza sinplean idatzita badago eta ez badakar aurreikusteko modukoa ez den xehetasunik. Gai da jendeak bere buruari buruz iragarki edo post batean dioen gehiena eta jendeak besteei buruz gustuko duenaz dioen gehiena ulertzeko.
A1	Gai da idatzizko material informatibo errazen eta deskribapen labur eta soilen zentzuaz jabetzeko, batez ere ikusizko laguntza badu.
A1	Gai da bere intereseko gaien gaineko testu laburrak ulertzeko (adb., kirolari, musikari edo bidaiei buruzko albiste laburrak edo kontakizunak, etab.), baldin eta hizkuntza errazean kontaktzen badira eta marrazkiak edo irudiak agertzen badira.
Aurre-A1	Gai da hitz arruntak eta marrazkiak biltzen dituen informazio-material errazena ulertzeko; adibidez, janari azkarreko jatetxeetako menua, argazkiak dakartzana, edo eguneroko hitz/zeinu sinple-sinpleekin kontatutako kontakizun ilustratu bat.

Argibideak irakurtzea

Informazio bila irakurtzeko modu espezializatu bat da argibideak irakurtzea. Berriz ere, testu idatziei eta zeinuzkoei dagokie. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ argibideen gaia: gai errazetatik hasita (ohar sinpleetako errutinazko debekuak eta argibide sinpleak), gai zailetararaino (bere espezializaziotik kanpoko gaietara lotutako baldintza xeheak eta argibide konplexuak);
- ▶ zenbat testuinguru ematen den eta gaia zenbat ezagutzen den;
- ▶ luzera: hitz gutxi batzuetatik hasita, testu jarraitu batean bildutako argibide luze, xehe eta konplexuetaraino.

Argibideak irakurtzea	
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da makina edo prozedura berriei buruzko argibide luze eta konplexuak zehatz ulertzeko, bere espezialitatearekin lotura dutenak nahiz bestelakoak, betiere atalik zailenak berriro irakur baditzake.
B2	Gai da bere espezialitateko argibide luze eta konplexuak ulertzeko, baldintzei buruzko xehetasunak eta oharazpenak barne, betiere atalik zailenak berriro irakur baditzake.
B1	Gai da testu jarraitu batean emandako argibideak eta prozedurak, (adibidez eskuliburu batekoak), ulertzeko, betiere dagokion prozesu- edo produktu-mota ezagutzen badu.
	Gai da tresna bati buruz garbi adierazitako argibide errazak ulertzeko. Gai da paketeetan ematen diren argibide errazak ulertzeko; adibidez, janaria prestatzeko argibideak. Gai da segurtasunari lotutako argibide labur gehienak ulertzeko (adibidez, garraio publikoan agertzen direnak edo tresna elektrikoaren erabilera-eskuliburuetan agertzen direnak).
A2	Gai da arauak ulertzeko, adibidez segurtasunari buruzkoak, hizkuntza maila errazean emanak badira. Gai da argibide laburrak ulertzeko, urrats bakoitzaren marrazkiak erakusten badira (adibidez, nola instalatu teknologia berri bat).
	Gai da eguneroko bizitzako tresnei buruzko argibide errazak ulertzeko, telefono publiko bati buruzkoak adibidez.
	Gai da argibide erraz eta laburrak irakurtzeko, baldin eta marrazkiak badituzte eta ez badaude segidan idatzita.
	Gai da botiketako etiketan agindu sinpleen erara idatzita dauden argibideak ulertzeko, adibidez "Hartu jatorduen aurretik", "Gidatu egingo baduzu, ez hartu". Gai da errezeta erraz bat ulertzeko, batez ere urrats garrantzitsuenak marrazki bidez azaltzen badira.
A1	Gai da argibide laburrak eta errazak ulertzeko (adibidez, leku batetik bestera nola joan).
Aurre-A1	Gai da eguneroko testuinguru arruntetan erabiltzen diren argibide oso labur eta errazak ulertzeko, adibidez "Ez aparkatu", "Ezin da jan ez edan", etab., batez ere marrazkiak badaude.

Plazer soilagatik irakurtzea

Eskala honi dagozkio fikziozko testuak nahiz fikziozkoak ez direnak, testu idatziak eta zeinuzkoak. Honako hauek daude, besteak beste: sormenezko testuak, literatur mota ezberdinak, aldizkari eta egunkarietako artikulak, blogak, biografiak, betiere norberaren interesen arabera. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ luzera, testuen aniztasuna eta irudirik badagoen;
- ▶ testu-motak: testu narratiboen bidezko jendearen eta lekuen deskribapen errazetatik hasita, zenbait generotan idatzitako testu garaikide eta klasikoetaraino;
- ▶ gaiak: eguneroko gaietatik (hala nola zaletasunak, kirolak, aisialdiko jarduerak, animaliak) eta egoera konkretuetatik hasita, gai literario eta abstraktuen sail bateraino;
- ▶ hizkuntza-mota: hizkuntza sinpletik hasita, estilo zaileko hizkuntzaraino;
- ▶ irakurtzeko erraztasuna: irudien laguntzaz testuen esanahia inferitzetik hasita, independentzia handiz irakurtzeraino eta, azkenik, era askotako testuak irakurriz gozatzeraino;
- ▶ ulermen-maila: eskema edo ideia nagusiak ulertzetik hasita, esanahi esplizitu nahiz inplizitua ulertzeraino.

	Plazer soilagatik irakurtzea
C2	Gai da idatzizko forma ia guztiak ulertzeko, baita genero ezberdinetan idatzitako testu literario klasikoak, kolokialak eta literaturaz kanpokoak ere, eta gai da estiloaren berezitasun sotilak antzemateko eta esanahi inplizitua zein esplizitua ulertzeko.
C1	Gai da testu literarioen sail bat ulertzeko, betiere atal batzuk berrirakurri baditzake eta, nahi izatera, erreferentzia-tresnetara jo badezake. Gai da testu literarioak eta ez-fikziozko testu garaikideak, hizkuntzaren molde estandarrean idatzita daudenak, erraz samar ulertzeko eta esanahi eta ideia inplizituak ulertzeko.
B2	Gai da plazer soilagatik irakurtzeko independentzia-maila handi batekin, irakurketaren estiloa eta abiadura testuaren arabera (aldizkariak, nobela errazak, historiari buruzko liburuak, biografiak, bidaiei buruzko liburuak, gidak, kantu-letrak, poemak) egokituz, eta helbururako hautatutako erreferentzia-baliabideak erabiliz. Gai da narrazio argi bat duten eta hizkuntza bakun eta zuzenean idatzita dauden eleberririk irakurtzeko, betiere patxadaz irakur badezake eta hiztegi batera jo badezake.
B1	Gai da filmei, liburuei, kontzertuei eta abarrei buruzko kontaketa, publiko zabal batentzat idatziak, irakurtzeko eta ideia nagusiak ulertzeko. Gai da poema sinpleak eta kantu-letrak, hizkuntza eta estilo argian idatziak, ulertzeko. Gai da aldizkarietan, gidetan eta kontakizunetan modu esplizituan kontaktzen diren sentipenen, ikusmoldeen, lekuen eta ekitaldien deskribapenak ulertzeko, ohiko eta eguneroko hizkuntzan idatzita badaude. Gai da bidaietako egunerokoak ulertzeko, bidaiaren gertatutakoak eta idazlearen esperientziak eta deskubrimenduak kontaktzen dituztenak. Gai da kontakizunen, nobela errazen eta komikien argumentua ulertzeko, kontakizunaren ildo argi badago eta eguneroko hizkuntza ohikoa erabiltzen bada, betiere hiztegia sarri erabiliz.
A2	Gai da kontakizun eta komiki-zinta labur eta errazak, eguneroko egoera jakinei buruzkoak eta egunerokoan barra-barra erabiltzen diren hizkuntzan idatziak, gutxi gorabehera ulertzeko. Gai da aldizkari edo gidetako testu laburrak, eguneroko auzi konkretuekin lotuak (hala nola zaletasunak, kirolak, aisialdiko jarduerak, animaliak), jorratzen dituzten ideia nagusiak ulertzeko. Gai da pertsona baten bizitzari buruzko kontakizun laburrak eta deskribapenak, hitz errazekin idatziak, ulertzeko. Gai da argazki bidezko kontakizun batean gertatzen ari dena ulertzeko (adibidez, bizimoduari buruzko aldizkarietan agertzen direnak) eta pertsonaien izaerari tankera hartzeko. Gai da pertsona baten deskribapenean (adibidez, pertsona famatu baten deskribapenean) adierazten den informazio gehiena ulertzeko. Gai da aurreikusteko moduko eredu bati jarraitzen dion ekitaldi baten (adb., Oscar sariaren banaketaren) kronika laburraren ideia nagusiak ulertzeko, betiere argi eta hizkuntza errazean idatzita badago.
A1	Gai da eguneroko jarduerari buruzko kontakizun ilustratu laburrak, hitz errazekin idatziak, ulertzeko. Gai da kontakizun ilustratuetako testu laburren eskema ulertzeko, baldin eta irudiek laguntzen badiote edukiaren gehiengoa asmatzen.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.1.2. Ulermen-estrategiak

Ulermenari dagokionez, horrela garatzen da ulermena: goitik beherako eta behetik gorako prozesatzea uztartuz eta eskema formalak eta edukia erabiliz inferentziak egiteko. Eskala bat sortu dugu prozesu horretan behar diren inferentzia-estrategiak deskribatzeko. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ ilustrazioak, formatua, izenburuak, azpitituluak, testuan kokapena eta abar ustiatzea;
- ▶ kotestutik eta hizkuntz testuingurutik esanahia ondorioztatzea;
- ▶ gako-hitzak ustiatzea: zenbakietatik eta izen propioetatik –hitzen/zeinuen sustraien, aurrizki eta atzizkien, denborazko lokailuen eta lokailu logikoen bidez– zenbait estrategia modu trebean erabiltzera.

(Ahozko, zeinuzko eta idatzizko) gako-hitzak identifikatzea eta inferentziak egitea

(Ahozko, zeinuzko eta idatzizko) gako-hitzak identifikatzea eta inferentziak egitea	
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Trebea da testuinguruko gako-hitzak, gako-hitz-gramatikalak eta lexikalak erabiltzen, jarrera, aldartea, adimen-jarrera eta asmoak inferitzeko, eta ondoren gertatuko dena aurreikusteko.
B2	Askotariko estrategiak erabil ditzake ulermenerako, besteak beste erne ibiltzea ideia nagusiez jabetzeko; testuinguruko gako-hitzak erabiliz ulermena egiaztatzea.
B1	Gai da, lokailuak (zenbakiak, denborazkoak, logikoak) eta paragrafo orokorren antolamendua erabiliz, testu bateko argudioak hobeto ulertzeko. Gai da, testuaren osotasuna kontuan hartuta, atal jakin baten esanahia ondorioztatzeko. Gai da testuinguruaren bidez bere intereseko gaiekin eta espezialitatearekin zerikusia duten hitz/zeinu ezezagunen esanahia identifikatzeko. Gai da testuingurutik abiatuta hitz/zeinu ezezagun batzuen esanahia eta esaldien esanahia asmatzeko, gaia ezaguna bada.
	Gai da testuaren edukiari buruzko oinarritzko inferentziak edo aurreikuspenak egiteko, izenburuetan oinarrituta. Gai da kontakizun labur bat behatu edo aditu ondoren zer gertatuko den aurreikusteko. Gai da kontakizun bateko argumentuari edo gertaeren sekuentziari jarraitzeko, horretarako lokailu logikoetan ("nolanahi ere", "horregatik") eta denborazko lokailuetan ("horren ondoren", "lehen") oinarrituz. Gai da idatzizko testu batean agertzen zaizkion hitz ezezagunen esanahi probablea ondorioztatzeko, hitzen osagaiak identifikatuz (hala nola hitzaren/zeinuaren sustraiak, osagai lexikoak, aurrizkiak eta atzizkiak).
A2	Gai da eguneroko gai arruntei buruzko testu edo adierazpen laburretan zentzu orokorra erabiltzeko, ezagutzen ez dituen hitzen/zeinuen esanahia testuingurutik abiatuta ondorioztatzeko. Gai da, ezagutzen dituen hitzak/zeinuak erabiliz, eguneroko errutinazko testuinguruetan erabiltzen diren esapide laburretako hitz/zeinu ezezagunen esanahia ondorioztatzeko.
	Gai da, formatua, itxura eta ezaugarri tipografikoak aintzat hartuz, testu-mota identifikatzeko: albistea, promozio-testua, artikulua, testu-liburua, eztabaida edo foroa, etab. Gai da, zenbakiak, datak, izenak, izen propioak eta gisakoak aintzat hartuz, testu baten gaia identifikatzeko. Gai da formula-esapide ezezagun baten esanahia eta funtzioa ondorioztatzeko, testuan non kokatzen diren kontuan hartuz (adibidez, gutun baten hasieran edo bukaeran).
A1	Gai da ekintza edo objektu bat izendatzeko erabiltzen den hitz/zeinu ezezagun baten esanahia ondorioztatzeko, baldin eta haren inguruan dagoen testua oso erraza bada eta eguneroko gaiei buruz badihardu. Gai da hitz/zeinu ezezagun baten esanahi probablea asmatzeko, baldin eta normalean erabiltzen duen hizkuntzan antzekoren bat badago.
Aurre-A1	Gai da hitz baten esanahia ondorioztatzeko, harekin batera doan marrazki edo ikonoari esker.

3.2. EKOIZPENA

Ekoizpenaren baitan biltzen dira mintzatzeari, zeinuak egiteari eta idazteari dagozkion jarduerak. Ahozko ekoizpena "txanda luze"tan egiten da: izan daiteke deskribapen labur edo pasadizo bat azaltzea, eta orobat izan daiteke aurkezpen luzeago edo formalago bat egitea. Ekoizpen-jarduerak funtzio garrantzitsua dute eremu akademiko eta profesional askotan (adibidez, badira ahozko aurkezpenak eta idatzizko azterlan zein txostenak, zeinu-hizkuntzan adieraz daitezkeenak), eta balore sozial berezi bat atxikitzen zaie. Idatziz edo –zeinu-hizkuntzen kasuan– bidez igorritako ekoizpena epaitzen da, eta, era berean, denbora errealean egindako ahozko ekoizpenaren jariora eta

artikulazioaren maila epaitzen dira, batez ere jendaurreko ekoizpenetan. Halako ekoizpen formaletan, trebetasunak ez dira modu naturalean garatzen; aitzitik, hezkuntzaren eta esperientziaren bidez ikasitako literazitatearen emaitza da. Dagokion generoko espektatibak eta konbentzioak ikasi behar dira. Ekoizpen-estrategiak baliatzen dira ekoizpen formal nahiz informalarren kalitatea hobetzeko. “Planifikazioa”, jakina, genero formaletan erabiltzen da batez ere, baina “Monitoretza eta konpentsazioa” hiztegiko hutsuneen eta terminologiako gabezien ahozko jardun naturaleko prozesu ia automatikoak dira.

12. irudia – Ekoizpen-jarduerak eta -estrategiak

3.2.1. Ekoizpen-jarduerak

3.2.1.1. Ahozko ekoizpena

Ahozko ekoizpen-jarduerak hiru makro-funtzioren arabera sailkatzen dira (pertsonek arteko jarduerak, transakzioak eta ebaluatzeko jarduerak); eta badira bi genero espezializatu ere: “Jendaurrean hitz egitea” eta “Jendaurreko adierazpenak”. “Bakarrizketa jarraitua: esperientzien deskribapena” kategoriaren barruan deskribapenak eta kontakizunak biltzen dira batez ere; “Bakarrizketa jarraitua: argudioak ematea (eztabaida batean, esaterako)” kategoriak, ordea, eztabaida bati eusteko trebetasunak biltzen ditu, eta hori egin daiteke, adibidez, txanda luze bat hartuz elkarriketa eta eztabaida arruntetan. “Bakarrizketa jarraitua: informazioa ematea” 2018ko eskala berri bat da: “Informazio-trukea” eskalan agertzen ziren eta elkarriketa ez baizik bakarrizketa deskribatzen zuten deskriptoreak tokiz aldatuz eratu da.

Ahozko ekoizpena, oro har

	Ahozko ekoizpena, oro har
C2	Gai da diskurtso argiak eta ongi egituratuak jarioasunez sortzeko, egitura logiko eraginkorra dutenak, entzuleari osagai esanguratsuak azpimarratzen eta oroitzen laguntzen diotenak.
C1	Gai da deskribapen eta azalpen argiak eta xeheak gai konplexuei buruz egiteko; beste gai batzuk txertatzen, ideia zehatzak garatzen eta amaieran ondorio egokiak ateratzen ditu.
B2	Gai da deskribapen eta azalpen argiak egiteko, era sistematikoan garatuak, eta behar bezala nabarmentzen ditu alderdi esanguratsuak eta lagungarri izan daitezkeen garrantzizko xehetasunak.
	Gai da deskribapen eta azalpen argiak eta xeheak egiteko bere espezialitatearekin zerikusia duten hainbat gai buruz, eta bere ideiak zabaltzeko eta aldezteko alderdi osagarriak eta adibide esanguratsuak txertatzen ditu.
B1	Gai da nolabaiteko jarioasunez bere intereseko gaien deskribapen errazak osatzeko, eta jarraitasun lineal moduan aurkezten ditu elementuak.
A2	Gai da pertsonen, bizi- edo lan-baldintzen, eguneroko jardueren, gustatzen zaizkion edo gustatzen ez zaizkion gauzen deskribapen edo azalpen errazak egiteko, esaldi eta esapide errazen sail mugatua erabiliz.
A1	Gai da pertsonen eta lekuen buruzko esaldi sinpleak, gehienetan bakunak, ekoizteko.
Aurre-A1	Gai da, esaldi laburrak eginez, oinarrizko informazio pertsonala emateko (adibidez, izena, helbidea, familia, hiritartasuna).

Bakarrizketa jarraitua: esperientzien deskribapena

Eskala honi dagozkio kontakizunak eta deskribapenak. A1 eta B1 mailen artean deskriptore labur ugari biltzen dira, zeintzuk komunikazio-funtzioen eta horiek adierazteko erabiltzen den hizkuntzaren arteko lotura zuzen samarra islatzen baitute. Apenas ematen den informaziorik hizkuntzaren kalitateari buruz; horretarako, hizkuntzaren komunikazio-gaitasunarekin lotutako eskaletara jo behar da. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ zein alderdi deskribatzen den: eguneroko informazio arruntatik hasita (norbere burua deskribatzea, norbere lanbidea eta bizitokia deskribatzea), funtzio klasikotara (planak, ohiturak, iraganeko jarduerak eta norberaren esperientziak deskribatzea) eta norberaren intereseko esparruetako gai ugaritara eta, azkenik, gai konplexuen deskribapen xehetaraino;
- ▶ diskurtsoaren konplexutasuna: hitz/zeinu erraz, formulazko adierazpide eta esaldi errazetatik edo paragrafo laburretatik hasita, elementuen jarraitasunera, eta, azkenik, oztoporik gabe korritzen duen deskribapen batean azpigaiak txertatu eta ideia jakin batzuk garatzeraino.

	Bakarrizketa jarraitua: esperientzien deskribapena
C2	Gai da deskribapen argiak egiteko, jarioasunez eta egoki, landuak eta, askotan, bikainak.
C1	Gai da deskribapen argiak eta xeheak egiteko gai konplexuei buruz. Gai da deskribapenak eta kontakizun konplexuak osatzeko, eta beste gai batzuk txertatzeko, ideia zehatzak garatzeko eta amaieran ondorio egokiak ateratzeko.
B2	Gai da deskribapen argi eta xeheak egiteko bere espezialitatearekin loturiko gaiei buruz. Gai da gertaera eta esperientzien esanahi pertsonala xehe deskribatzeko.
B1	Gai da esperientzia bati buruzko sentipenak argi adierazteko eta sentipen horiek arrazoitzeko.
	Gai da deskribapen errazak egiteko bere espezialitatearen baitako gai arruntez.
	Gai da nolabaiteko jarioasunez osatzeko bere intereseko gaien deskribapen errazak, eta jarraitasun lineal moduan elementuak aurkezteko.
	Gai da esperientzien kontakizun xehea egiteko, sentipenak eta erreakzioak deskribatuz.
	Gai da ustekabeko gertaeren xehetasunak emateko; istripu batenak, esaterako.
	Gai da liburu edo filmen argudioen kontakizuna egiteko, eta bere erreakzioak deskribatzeko.
	Gai da ametsak, itxaropenak eta nahiak deskribatzeko.
Gai da benetako edo irudizko gertaerak deskribatzeko.	
Gai da istorioak kontatzeko.	

	Bakarrizketa jarraitua: esperientzien deskribapena
A2	<p>Gai da istorioak kontatzeko edo deskribapenak egiteko, elementuak elkarrekin erraz lotuz.</p> <p>Gai da inguruneko eguneroko alderdiak deskribatzeko, pertsonak, tokiak, lan- edo ikasketa-esperientzia bat, besteak beste.</p> <p>Gai da deskribapen laburrak eta oinarritzkoak egiteko gertaerei eta jardueri buruz.</p> <p>Gai da deskribapenak egiteko planez eta hitzorduez, ohiturez, jarduera arruntez edo iraganekoez eta bere esperientziez.</p> <p>Gai da hizkuntza deskribatzaile sinplea erabiltzeko, horrela objektuei eta jabetzei buruzko adierazpen laburrak egiteko, baita horiek konparatzeko ere.</p> <p>Gai da azaltzeko zerbaiti buruz zer gustatzen zaion eta zer ez.</p>
A1	<p>Gai da familia, bizimodua, ikasketak eta gaur egungo lana edo izan zuen azkena deskribatzeko.</p> <p>Gai da pertsonen, lekuen eta jabetzen deskribapen errazak egiteko.</p> <p>Gai da zer egiten duen ondo eta zer ez duen ondo egiten (adibidez, kirolak, jolasak, trebetasunak, gaiak) esateko.</p> <p>Gai da asteburuan edo oporretan zer egingo duen laburki aipatzeko.</p>
Aurre-A1	<p>Gai da bere burua deskribatzeko (izena, adina, familia), hitz sinpleak eta formulazko esapideak erabiliz, betiere aurrez prestatu badezake.</p> <p>Gai da nola sentitzen den adierazteko, hitz errazak erabiliz, hala nola "pozik" edo "nekatuta", eta gorputz-keinuekin lagunduz.</p>

Bakarrizketa jarraitua: informazioa ematea

"Bakarrizketa jarraitua: informazioa ematea" eskala berri bat da, eta honako zeregin honi dagokio: entzule bati informazioa azaltzea, txanda luze batean. Baliteke entzuleak txanda etetea eta zerbait errepikatze edo argitzeko eskatzea; hala ere, informazioa norabide bakarrean doa, argi: ez da truke bat. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ informazio-mota: objektu baten deskribapen soiletik edo argibideetatik hasita, gai ezagun bati dagozkion gertaerei buruzko informazio argira eta, azkenik, prozedura akademiko edo profesional konplexuetaraino;
- ▶ zehaztasun-maila: azalpen errazetatik hasita, ideia nagusiak zehaztasun handi samarrarekin esplikatzen eta informazio xehea ziurtasunez ematera eta, azkenik, elkarren artean antz handia duten ideien, kontzeptuen eta gauzen arteko ezberdintasunak argitzearaino.

	Bakarrizketa jarraitua: informazioa ematea
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	<p>Gai da elkarren antz handia duten ideien, kontzeptuen eta gauzen arteko ezberdintasunak argitzeko.</p> <p>Gai da prozedura profesional edo akademiko konplexuak betetzeko argibideak emateko.</p>
B2	<p>Gai da bere lanbidearekin zerikusia duten gai guztiei buruzko informazio konplexua eta aholkuak emateko.</p> <p>Gai da informazio xehea ziurtasunez emateko.</p> <p>Gai da prozedura bat nola bete argi eta xehe deskribatzeko.</p>
B1	<p>Gai da arazo edo ideia baten puntu nagusiak azaltzeko nolabaiteko zehaztasunez.</p> <p>Gai da zerbait nola egin behar den deskribatzeko, jarraibide xeheak emanez.</p> <p>Gai da ezagutzen duen gai bati buruzko gertaera arrunten berri emateko, adibidez, arazo baten mamia azaltzeko edo argibide xeheak emateko, betiere aurrez prestatu badezake.</p>
A2	Gai da argibide errazak emateko, adibidez, toki batetik bestera nola joan azaltzeko, oinarritzko esapideak –"joan eskuinera", "segi aurrera"– eta lokailuak –"lehenik", "gero", "ondoren"– erabiliz.
A1	Gai da objektu bat izendatu eta haren forma eta kolorearen berri emateko, objektua besteei erakutsi bitartean, oinarritzko hitzak, esaldiak eta formulazko esapideak erabiliz, baldin eta aurrez prestatu badezake.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Bakarrizketa jarraitua: argudioak ematea (eztabaida batean, esaterako)

Eskala honi dagokio eztabaida batean parte hartzeko gaitasuna. 2001ean argitaratutako deskriptoreak B2 mailan eratu ziren deskriptore gehien; izan ere, maila horretako ezaugarri nabarmena baita eztabaidarako gaitasuna. Orain, ordea, beste mailetarako deskriptore gehiago sortu dira. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ gaiak: ikasle edo erabiltzaileari gustatzen zaionetik eta gustatzen ez zaionetik hasita, eguneroko bizitzarekin lotutako auziei buruzko iritzietara, eta, azkenik, gaurkotasun handiko gaietara eta gai konplexuetaraino;
- ▶ argudioak emateko modua: konparazio erraz eta zuzenetatik hasita, argudio bat era sistematikoan garatu bitartean ikuspuntuak luze samar azaltzera eta horren aldeko arrazoiak ematera, eta, azkenik, solaskidearen ikuspuntua kontuan hartzera eta enfasia egoki erabiltzeraino;
- ▶ formulatzeko modua: ideia bat hitz bakunekin aurkeztetik hasita, puntu garrantzitsuak egoki azpimarratu eta gaiak zehaztasunez formulatzeraino ondo egituratutako hitz-hartze batean.

	Bakarrizketa jarraitua: argudioak ematea (eztabaida batean, esaterako)
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da auzi konplexu bati buruzko argudioak emateko, puntuak zehaztasunez formulatuz eta enfasia egoki erabiliz. Gai da argudio bat era sistematikoan garatzeko ondo egituratutako hitz-hartze baten barruan, solaskidearen ikuspuntua kontuan hartuz, alderdi esanguratsuak adibideen bidez indartuz eta era egokian amaituz.
B2	Gai da argudioak era sistematikoan garatzeko, alderdi esanguratsuak, dagokien neurrian, nabarmenduz eta zehetasunez egoki baliatuta. Gai da argudioak argitasunez garatzeko, nolabaiteko zabaltasunez eta bere ikuspegiari eusteko ideia osagarriak eta adibide egokiak emanez. Gai da argudio-kate arrazoituak osatzeko. Gai bati buruzko ikuspegiak azaltzen ditu, zenbait aukeraren alde onak eta txarrak proposatuz.
B1	Gai da argudioak denbora gehienez zailtasunik gabe ulertzeko moduan garatzeko. Gai da ezagutzen duen gai bati buruzko ikuspuntu bat justifikatzeko, arrazoi sinpleak emanez. Gai da eguneroko bizitzarekin zerikusia duten auziei buruzko iritzia adierazteko, esamolde sinpleak erabiliz. Gai da iritziei, planei eta jardueri buruzko argudio eta azalpen laburrak emateko. Gai da norbaitek egin duena ondo edo gaizki iruditzen zaion azaltzeko eta bere iritzia arrazoitzeko.
A2	Gai da, konparaketa zuzen eta sinpleak eginez, zerbaiti buruz gustatzen zaiona eta gustatzen ez zaiona azaltzeko, eta esplikatzen zergatik nahiago duen gauza bat eta ez bestea. Gai da bere iritzia modu sinplean azaltzeko, baldin eta entzuleek pazientzia badute.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Jendaurreko adierazpenak

Jende-talde bati informazioa emateko modu oso espezializatu bat dira jendaurreko adierazpenak; eremu pribatuan egin daitezke (adibidez, ezkontza batean), eta orobat egin daitezke ekitaldi edo irteera bat antolatzean, edo hegazkinetako langileak egingo luketen eran. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ eduki-mota: aurreikusteko moduko edukietatik edo aurrez ikasitakoetatik hasita, era askotako gaii buruzko adierazpenetaraino;
- ▶ ulergarritasuna: hasieran, hartzaileek arreta berezia jarri beharko dute erabiltzailearen adierazpena ulertzeko; aurrera egin ahala, erabiltzaileak eraginkortasunez erabiliko ditu ezaugarri prosodikoak⁴¹, esanahiaren ñabardura finagoak zehaztasunez adierazte aldera;
- ▶ prestatu beharra: aurrez prestatutako adierazpen oso laburretatik hasita, bat-bateko adierazpenetaraino, jartotasuna ia ahaleginik egin gabe lortzen dutenak.

41. Ezaugarri prosodikoak dira, adibidez, azentua eta intonazioa ahozko hizkuntzen kasuan, eta eskuzkoak ez diren elementuak, aldiz, zeinu-hizkuntzetan.

	Jendurreko adierazpenak
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da adierazpenak jariotasunez egiteko, ia ahalegin berezirik gabe, azentuaren eta intonazioaren bidez esanahiaren ñabardurak zehaztasunez transmitituz.
B2	Gai da gai orokor gehienei buruzko adierazpenak egiteko, argitasunez, jariotasunez eta bat-batean, entzulearengan tentsiorik edo eragozpenik sortu gabe.
B1	Gai da bere espezialitateko gai arruntei buruzko eta aurrez prestatutako adierazpen laburrak egiteko; adierazpen ulergarriak dira, nahiz eta nabarmena duten atzerritar azentua eta intonazioa (= zeinuhizkuntzetan, nabarmenak izango dira eskuzkoak ez diren zeinuak).
A2	Gai da aurrez prestatutako adierazpen oso laburrak egiteko, aurreikus daitekeen edukia eta eduki ikasia dutenak, baina ulergarri direnak arreta jartzeko prest dauden hartzaileentzat.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Jendurrean hitz egitea

Eskala honi dagokio aurkezpen bat edo hitzaldi bat egitea ekitaldi publiko batean, bilera batean, mintegi batean edo eskola batean. Hitzaldia aurrez prestatu ohi da, eta jakina da hori, baina normalean ez da testua hitzez hitz/zeinuz zeinu irakurtzen. Gaur egun, baliabide bisualak erabili ohi dira, PowerPoint adibidez, baina kasu honetan ez du zertan. Aurkezpena egin eta gero, entzuleek bat-bateko galderak egitea da ohitura, eta bakarrizketa labor batekin erantzutea; horregatik ere sartu dugu deskriptoreetan. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ hitzaldi-motak: aurrez prestatutako oso adierazpen laburretatik hasita, hizlariaren arloko gai arrunt bati buruzko aurkezpen errazetara; azkenik, gai konplexu bati buruzko eta ondo egituratutako aurkezpenetaraino, gaia ezagutzen ez duten entzuleen aurrean;
- ▶ entzuleak kontuan hartzea: A mailetan ez da halakorik aipatzen, baina bai, ordea, B1 mailatik aurrera: entzuleek denbora gehienez zailtasunik gabe ulertzeko bezain argi jardutea eta diskurtsoa erraz egituratzea eta egokitzea, entzuleek dituzten beharren arabera;
- ▶ galderei erantzuteko gaitasuna: galdera zuzenak laguntza apur batekin erantzutetik hasita, hitzaldiari buruzko galdera-sorta bati jarriotasunez eta bat-batean erantzutera eta galdera zailei eta, are aurkakoei ere, aurre egiteraino, azkenik.

	Jendurrean hitz egitea
C2	Gai da, gaia ezagutzen ez duen jendearen aurrean, gai konplexuen azalpenak segurtasunez eta era adierazgarrian egiteko, eta bere diskurtsoa erraz egituratzen eta egokitzen du, entzuleen beharren arabera. Gai da galdera zailei, eta are aurkakoei ere, aurre egiteko.
C1	Gai da gai konplexuei buruzko azalpen laburrak eta ongi egituratuak egiteko, nolabaiteko zabaltasunez eta bere ikuspegiari eusteko ideia osagarriak eta adibide egokiak emanaz. Gai da aurkezpen luze bat egoki egituratzeko, entzuleek ideien segidari jarraitu eta argudio-ildo orokorra ulertu ahal izan dezaten. Gai da, gai konplexu bat azaltzean, iradokizunak edo hipotesiak egiteko, eta proposamen eta argudio alternatiboak konparatu eta ebaluatzeko. Gai da interjekzioak egoki erabiltzeko, eta bat-batean eta ia ahaleginik egin gabe erantzuten du.

	Jendaurrian hitz egitea
B2	Gai da azalpen argiak eta sistematikoki garatuak egiteko, alderdi esanguratsuak eta garrantziko xehetasunak nabarmenduz. Gai da aurrez prestatutako testu batetik bat-batean urruntzeko eta publikoak iradokitako ideia interesgarriei heltzeko; jarioetasun nabarmena eta adierazteko erraztasun handi samarra erakusten du.
	Gai da aurrez prestatutako aurkezpen argiak egiteko, ikuspegi jakin baten aldeko edo kontrako argudioak emanez eta zenbait aukeraren alde onak eta txarrak erakutsiz. Gai da galdera osagarriei jarioetasunez eta bat-batean erantzuteko, inolako tentsiorik sortu gabe ez bere buruari ez publikoari.
B1	Gai da bere arloko gai bati buruzko azalpen bat egiteko, aurrez prestatuak, antzekotasunak eta aldeak aipatuz (produktuen artekoak, herrialde edo eskualdeen artekoak, planen artekoak, etab.).
	Gai da bere espezialitateko gai bati buruzko azalpen laburrak eta aurrez prestatuak egiteko, denbora gehienez zailtasunik gabe ulertzeko bezain argi, eta ideia nagusiak nahiko zehatz azalduz. Gai da galdera osagarriei erantzuteko, baina litekeena da galdera azkar egiten badiote galdera errepikatze eskatu behar izatea.
A2	Gai da eguneroko bizitzako gai garrantziko bati buruzko azalpen laburrak eta aurrez prestatuak egiteko, eta baita iritziak, planak eta jarduerak labur-labur arrazoitze eta azaltzeko ere. Gai da galdera batzuei erantzuteko, bat-batean eta erraz erantzutekoak badira.
	Gai da eguneroko bizitzako gaiei buruzko azalpen laburrak, oinarrikoak eta aurrez prestatuak egiteko. Gai da galdera erraz erantzuteko, baldin eta errepikatzen badizkiote eta erantzuna formulatzen laguntzen badiote.
A1	Gai da agiri labur eta aurrez prestatuak irakurtzeko; adibidez, norbait era formalean aurkezteko edo topa egitea proposatzeko.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.2.1.2. Idatzizko ekoizpena

Idatzizko ekoizpenaren baitako kategorietan, ez dira “hizkuntzaren erabilera transakzionala” eta “hizkuntzaren erabilera ebaluatiboa” bereizten, normalean biak txirikordatuta agertzen baitira (“Informazioa eta argudioak bilatzeko irakurtzea” kategorian ere hala gertatzen da). “Sormenezko idazketa” eskala “Bakarrizketa jarraitua: esperientziak deskribatzea” eskalaren parekoa da, eta deskribapena eta kontakizuna lantzen ditu batez ere. Idazmenaren alternatiba gisa, zeinu-egileek bideoak ekoitzi eta igortzen dituzte.⁴²

Idatzizko ekoizpena, oro har

	Idatzizko ekoizpena, oro har
C2	Gai da testu konplexuak argi eta jarioetasunez ekoizteko, estilo egokia erabiliz eta eraginkortasunez, eta irakurleari ideia nagusiak aurkitzen laguntzen dion egitura logiko bati jarraituz.
C1	Gai da gai konplexuei buruzko testu argiak eta ongi egituratuak ekoizteko, ideia nagusiak nabarmenduz, nolabaiteko zabalatasunez eta bere ikuspegiari eusteko ideia osagarriak eta adibide egokiak emanez, eta amaieran ondorio egokiak ateraz.
	Gai da genero batzuetako egitura eta arauak erabiltzeko, eta tonua, estiloa eta erregistroa moldatzeko, kontuan hartuta nori zuzentzen zaion, zein testu mota den eta zer gairi buruz ari den.
B2	Gai da bere espezialitatearekin lotura duten zenbait gairi buruzko testu argiak eta xeheak ekoizteko, zenbait iturritako informazioa eta argudioak laburtuz eta ebaluatuz.

42. Gero eta ohikoagoa da zeinuzko testu formalak ekoiztea bideoan. Azkar hazi da bideoz grabatutako eta zeinu-hizkuntzan adierazitako lanak bidaltzen dituzten ikasleen kopurua lehen, bigarren eta goi-mailako hezkuntzan. Are, gaur egun badira zeinu-hizkuntzetan ekoiztako master eta doktorego-lanak, bai eta bestelako argitalpenak ere, hainbat generotakoak (adib., ipuin-liburuak eta testuliburuak). Gainera, gero eta ohikoagoa da adierazpen, prentsa-ohar eta jendaurreko adierazpenak egitea zeinu-hizkuntzan, bideo bidez.

	Idatzizko ekoizpena, oro har
B1	Gai da, bere interes-arloan, eguneroko gaiet buruzko testu errazak eta koherenteak ekoizteko, elementu laburrekin jarraitasun lineala osatuz.
A2	Gai da esaldi laburrak ekoizteko, lokailu errazekin, adibidez "eta", "baina", "-lako".
A1	Gai da bere buruari buruzko informazio pertsonala emateko (adibidez, zer gustatzen zaion eta zer ez, familia, animaliak), hitz/zeinu errazak eta oinarrizko esamoldeak erabiliz. Gai da esaldi errazak eta bakartuak ekoizteko.
Aurre-A1	Gai da oinarrizko informazio pertsonala emateko (adibidez, izena, helbidea, herritartasuna), baina baliteke hiztegia erabili behar izatea.

Sormenezko idazketa

Eskala honetan biltzen dira adierazpide pertsonal eta irudimenezkoak, idatziz zein zeinuz adieraziak, zenbait testu-motatan. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ deskribatzen diren alderdiak: eguneroko informazio arruntetik hasita, intereseko gaiekin zerikusia duten arloetara; azkenik, irakurlearen interesa pizten duten kontakizunetaraino nahiz norberaren esperientziaren deskribapenetaraino;
- ▶ testu-motak: idazki pertsonaletatik (egunkariak), biografia labur eta asmatuetatik, poema sinpleetatik hasita, deskribapen garatuetaraino zein irudimenezko testuotaraino;
- ▶ diskurtsoaren konplexutasuna: hitz/zeinu eta esaldi sinpleetatik argi lotutako testuotaraino; ondoren, dagokion testu-generoarentzat ezarritako arauak betez eta testu argi, ongi egituratu eta jariotasun handikoak sortzeraino;
- ▶ hizkuntzaren erabilera: oinarrizko hiztegi eta esaldi sinpleetatik hasita, estilo ziur, pertsonal eta naturaleraino, literatura-generoari eta irakurleari egokituak.

	Sormenezko idazketa
C2	Gai da kontakizun erakargarriak eta esperientziei buruzko deskribapenak kontatzeko, argi eta jariotasunez, eta aukeratutako literatura-generoari egokitutako estiloa erabiliz. Gai da testuaren indarra areagotzeko, esapide idiomatikoak eta umorea egoki erabiliz.
C1	Gai da deskribapen argi, xehe eta ongi egituratuak egiteko zein irudimenezko testuak ekoizteko, estilo sinesgarria, pertsonala eta naturala erabiliz, buruan duen irakurleari egokituak. Gai da esapide idiomatikoak eta umorea erabiltzeko, baina umorea ez du beti egoki erabiltzen. Gai da ekitaldi kulturalen (antzezlan, film eta kontzertuen) eta literatur lanen aipamen kritiko xeheak adierazteko.
B2	Gai da benetakoa edo irudizko gertaerei eta esperientziei buruzko deskribapen argiak eta ongi egituratuak adierazteko, ideien arteko lotura adieraziz eta aukeratutako literatura-generoaren arauak jarraituz. Gai da bere espezialitatearekin lotura duten gaiei buruzko deskribapen argiak eta xeheak adierazteko. Gai da film, liburu edo antzerki-lan baten aipamena adierazteko.
B1	Gai da narrazio-testu bateko lerro kronologikoa zein den argi zehazteko. Gai da film, liburu edo telebista-saio baten laburpen sinplea egiteko, hizkuntza-baliabide mugatuak erabiliz. Gai da bere espezialitateko eguneroko zenbait gai arrunt buruzko deskribapen errazak eta xeheak egiteko. Gai da esperientziak kontatzeko, sentimenduak eta erreakzioak adieraziz testu erraz eta ongi egituratuetan. Gai da gertaera jakin baten deskribapena egiteko, adibidez berriki egindako bidaia batena, benetakoa izan edo irudizkoa izan. Gai da istorio bat kontatzeko.

	Sormenezko idazketa
A2	Gai da bere inguruko eguneroko alderdiak deskribatzeko, esaldiak ongi lotuz; adibidez, pertsonak, lekuak, ikasketa- edo lan-esperientzak. Gai da iraganeko gertaerez eta jardueraz, eta esperientzia pertsonalez, deskribapen labur-laburrak eta oinarrikoak adierazteko. Gai da istorio sinple bat kontatzeko (adibidez, oportetan gertatu den zerbaiti buruz edo etorkizun urrunean gerta daitekeenari buruz).
	Gai da familiari, bizimoduari, ikasketei, oraingo lanari edo azken lanari buruzko esaldi sinpleak ekoizteko. Gai da jendeari buruzko biografia asmatuak eta olerki laburrak eta errazak sortzeko. Gai da egunkari intimoan sarrera sortzeko, jarduerak (eguneroko errutina, irteerak, kirolak, zaletasunak), jendea eta tokiak deskribatzeko asmoz, oinarriko hiztegia, zehatza, erabiliz, esaldi errazak osatuz eta lokailu errazak baliatuz ("eta", "baina", "-lako"). Gai da kontakizun baten sarrera edo kontakizun baten jarraipena egiteko, baldin eta hiztegia eta erreferentzia-tresnak erabil baditzake (aditzen taulak).
A1	Gai da bere buruaz, asmatutako pertsonaieiz, bizi den tokiaz eta egiten duenaz esaldi eta esamolde errazak ekoizteko. Gai da gela baten itxura deskribatzeko, hizkuntza erraz-erraza erabiliz. Gai da, hitz/zeinu eta esaldi errazak erabiliz, eguneroko zenbait objektu deskribatzeko (adibidez, auto baten kolorea, eta handia edo txikia den).
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Txostenak eta idazlanak

Eskala honetan, transakzioekin eta ebaluazioarekin lotutako testu-mota formalagoak biltzen dira, idatziak eta zeinuzkoak. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ edukia: intereseko gai arrunt eta errutinazko gertaerei buruzko informaziotik hasita, gai akademiko eta profesional konplexuetaraino, norberaren ikuspuntuak eta iturrien ikuspuntuak bereiziz;
- ▶ testu-motak: txosten laburretatik eta posterretatik hasita, argudio bat aurkezten duten testu konplexuetara eta proposamen edo literatura-lanei buruzko iritzi kritikoetara;
- ▶ diskurtsoaren konplexutasuna: lokailu errazen bidez lotutako esaldietatik hasita, egitura logiko eraginkor bati jarraitzen dioten jarioitasun handiko aurkezpenetaraino.

	Txostenak eta idazlanak
C2	Gai da txostenak, idazlanak edo artikulua konplexuak ekoizteko, argi eta jarioitasunez, literatura-lanei eta ikerketa-proiektuei buruzko ikuspegi kritikoa edo argudioak azalduz. Gai da bere testuei egitura egokia eta logika eraginkorra emateko eta irakurleari ideia nagusiez jabetzen laguntzeko. Gai da hainbat ikuspuntutatik heltzeko gai profesional eta akademiko konplexuei, eta argi bereizteko bere iritzi eta ideiak eta iturrietatik bildu dituenak.
C1	Gai da gai konplexuei buruzko azalpen argiak eta ongi egituratuak ekoizteko, ideia nagusiak nabarmenduz. Gai da bere ikuspegiari buruzko azalpenak nolabaiteko zabaltasunez emateko, eta bere ikuspegiari eusteko ideia osagarriak eta adibide egokiak emateko. Gai da auzi profesional edo akademiko konplexu bat jorratzen duten txosten, artikulua edo saiakera luzeen sarrera edo ondorioak modu egokian ekoizteko, baldin eta auzia bere interesekoa bada eta testuaren zirriborroak egiteko eta berrikusteko aukera badu.
B2	Gai da idazlanak eta txostenak ekoizteko, argudio bat era sistematikoan garatuz, alderdi nagusiak nabarmenduz eta lagungarri gertatzen diren xehetasunak emanez. Gai da prozesu konplexu baten deskribapen xehea ekoizteko. Gai da arazo batean aplikatu daitezkeen ideiak edo soluzioak ebaluatzen.
	Gai da idazlanak eta txostenak ekoizteko argudio bat garatuz, ikuspegi jakin baten alde edo kontra eginez eta zenbait aukeraren alde onak eta txarrak azalduz. Gai da zenbait iturritako informazioa eta argumentuak laburtzeko.

	Txostenak eta idazlanak
B1	<p>Gai da interes orokorreko gaiei buruzko idazlan laburrak eta errazak ekoizteko.</p> <p>Gai da bere intereseko eta gaurkotasuneko testu bati buruzko testu bat ekoizteko, eta, hizkuntza sinplea erabiliz, abantailak eta desabantailak zerrendatu eta bere iritzia eman eta arrazoitzeko.</p> <p>Gai da, izan gai arruntak edo ez, bere espezialitateko gai ezagunei buruzko informazio zehatza nolabaiteko segurtasunez laburtzeko, adierazteko edo hari buruzko iritzia emateko.</p>
	<p>Gai da ohiko formatu estandarrean oso txosten laburrak ekoizteko, informazio arrunta emanez eta zenbait jarduera arrazoituz.</p> <p>Gai da txosten labur batean edo poster batean gai bat aurkezteko, argazkiak eta testu laburrak erabiliz.</p>
A2	<p>Gai da intereseko gai arruntei buruzko testu errazak ekoizteko, esaldiak lokailu errazen bidez lotuz ("eta", "-lako", edo "gero").</p> <p>Gai da bere intereseko gaiei buruzko ikuspuntuak eta iritzia emateko (adibidez, bizimoldeari, kulturari eta kontakizunei buruzkoak), egunerokoan erabiltzen diren oinarritzko hiztegia eta esapideak baliatuz.</p>
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.2.2. Ekoizpen-estrategiak

Europako Erreferentzia Marko Bateratuan, hizkuntzen arteko komunikazio-estrategiei heltzeko erabiltzen den ikuspegi klasikoarekin lotuta aurkezten dira komunikazio-estrategiak; hau da, honako lau pauso hauei segituz: planifikazioa, gauzatzea, monitoretza eta zuzenketa. Ekoizpen-estrategiei dagokienez, gauzatzearen baitan, "Konpentsazioa" izeneko eskala argigarria eskaintzen da. EEMBa argitaratu aurretik, komunikazio-estrategia hori hartu ohi zen kontuan nagusiki. Monitoretza eta konponketa eskala bakarrean bildu dira.

Planifikazioa

Eskala honi dagokio hitz egin, zeinuak egin edo idatzi aurretik egin behar den prestakuntza mentala. Izan daiteke zer esan eta nola formulatu kontzienteki pentsatzea, eta izan daiteke, orobat, aurrez saioak egitea edo zirriborroak prestatzea. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ helarazi nahi den ideia nola adierazi lantzea, eta, beharbada, aurrez saioak egitea;
- ▶ entzuleek adierazitakoaren aurrean izan dezaketen erreakzioa kontuan hartzea.

	Planifikazioa
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da testu formalago bat prestatzen ari denean, dagokion testu-motari lotutako arauak nahita betetzeko (egitura, formaltasun-maila eta beste konbentzio batzuk).
B2	<p>Gai da, arraroa edo zaila suerta litekeen egoera baterako prestatzen ari denean, erreakzio ezberdinak sortuz gero zer esango lukeen planifikatzeko, eta dena delakoa esateko adierazpide egokiena zein izango litzatekeen pentsatzeko.</p> <p>Gai da, entzulearengan izan dezakeen eragina kontuan hartuta, esateko duena eta horretarako behar dituen baliabideak planifikatzeko.</p>
B1	<p>Gai da hitz-konbinazio eta esapide berriak entseatzeko eta probatzeko eta atzeraelikadura eskatzeko.</p> <p>Gai da transmititu nahi dituen ideia nagusiak nola komunikatu asmatzeko, eskuragarri duen edozein baliabide erabiliz eta mezua berak gogoratzen duenari edo mezu hori adierazteko aurkitzen dituen baliabideei egokituz.</p>
A2	Gai da bere errepertorioko esaldi-sail bat gogoratzeko eta probatzeko.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Konpentsazioa

Konpentsazioa norberari adierazpide aproposik bururatzen ez zaionean komunikazioa ez eteteko estrategia bat da. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ hizkuntzari laguntzeko keinuak;
- ▶ hitz/zeinu “oker” bat nahita erabiltzea, eta hala egin dela zehaztea;
- ▶ burura ez datorren kontzeptua definitzea;
- ▶ parafraziak egitea (itzulinguruak), eta zenbateraino nabaritzen den parafraziak egiten ari dela.

	Konpentsazioa
C2	Gai da gogoratzen ez duen hitz/zeinu baten ordezkari beste termino bat erabiltzeko, solaskidea ia ez konturatzeko moduan.
C1	Gai da bere hiztegia sormenez erabiltzeko, itzulinguak aise eta eraginkortasunez egiteko moduan, ia egoera guztietan.
B2	Gai da itzulinguak eta parafraziak erabiltzeko, hiztegian eta egituretan dituen hutsuneak betetzeko.
	Gai da komunikazio-arazo gehienei aurre egiteko, itzulinguak erabiliz edo esapide zailei ihes eginez.
B1	Gai da gauza jakin baten ezaugarriak definitzeko, gauza horrek zehazki zer izen/zeinu duen gogoratzen ez duenean.
	Gai da, esan nahi duenaren antzeko esanahia duen beste hitz/zeinu bat erabiliz, esanahia transmititzeko (adibidez, pertsonentzako kamioia = autobusa).
	Gai da nahi duen kontzeptuaren antzeko esanahia duen hitz/zeinu erraz bat erabiltzeko eta solaskideari zuzenketa egin diezaion eskatzeko. Gai da lehen hizkuntzako hitz baten egokitzapena egiteko eta ulertu dioten galdetzeko.
A2	Gai da bere errepertorioko hitz/zeinu desegoki bat erabili eta adierazi nahi duena keinuz argitzeko.
	Gai da zer adierazi nahi duen ikusarazteko edo identifikatzeko, hura seinalatuz (adib., “Hori nahi dut, mesedez”).
A1	Gai da keinuen bidez hitz/zeinu sinpleei lagundu eta premiak adierazteko.
Aurre-A1	Gai da zerbait hatzarekin seinalatu eta zer den galdetzeko.

Monitoretza eta zuzenketa

Eskala honek bi jarduera biltzen ditu: a) norbera bat-batean konturatzeko denean oker bat egin duela edo arazo batekin topo egin duela, eta b) esan dena berrikustea eta zuzen eta egoki dagoen errepasatzea, zeina prozesu kontziente eta planifikatu bat baita. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ metodoa aldatu eta beste taktika bat erabiltzea: oso modu argian gertatzen da A mailetan, eta sotilki, berriz, C mailetan;
- ▶ nork bere irristadak, akatsak eta hutsegite “gogokoenak” zuzentzea;
- ▶ komunikazio-arazo batek zer neurritan izan behar duen agerikoa, hura zuzentzen hasteko.

	Monitoretza eta zuzenketa
C2	Gai da zailtasunak gainditzeko eta diskurtsoa berregituratzeko, solaskidea ia ez ohartzeko moduan.
C1	Gai da zailtasunak gainditzeko eta esan nahi duena berriro formulatzeko, diskurtsoaren jarioa erabat eten gabe. Gai da eraginkortasun handiz autozuzenketa egiteko.

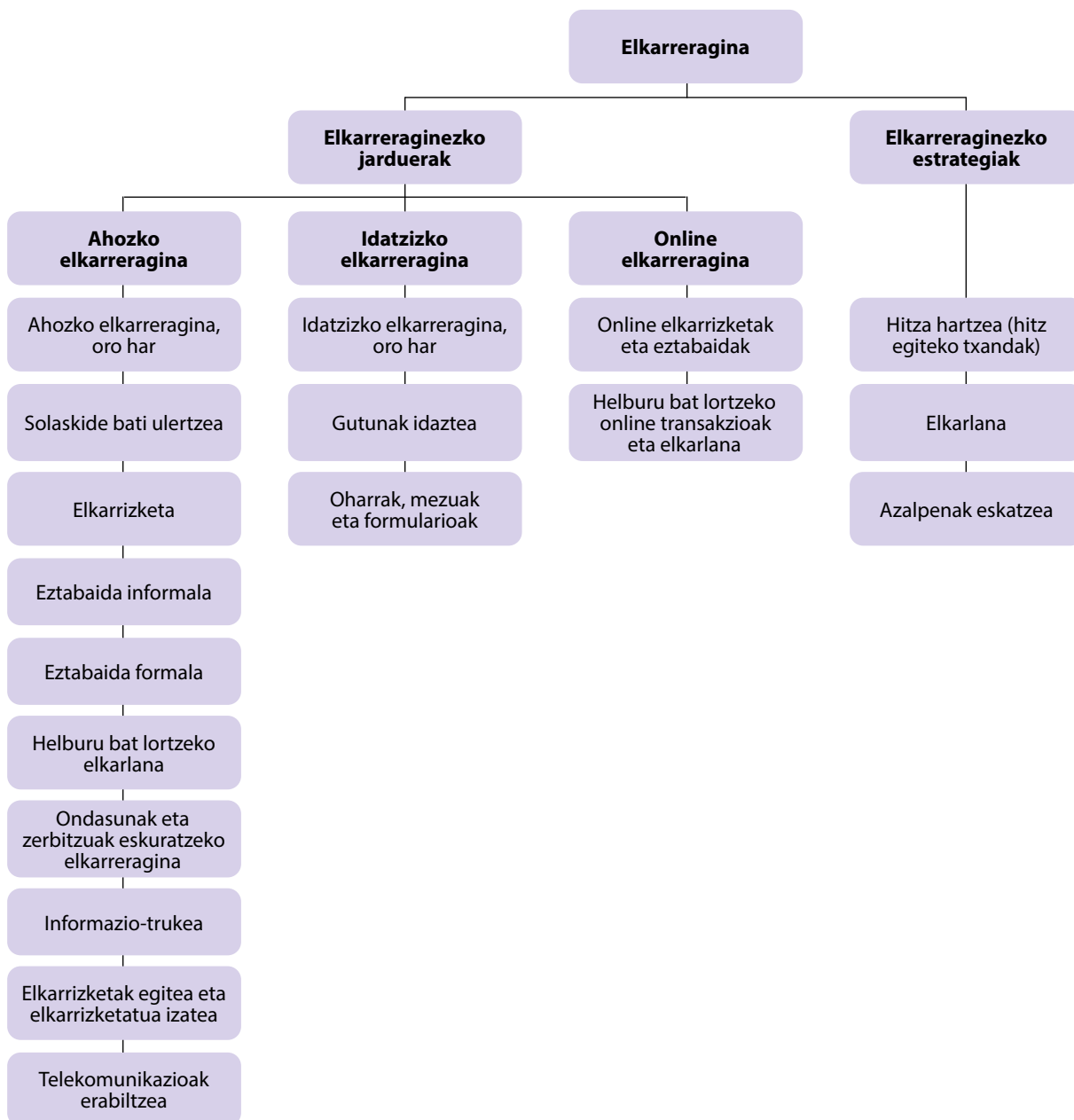
	Monitoretza eta zuzenketa
B2	Gai da, maiz eta atzera begiratu, autozuzentzeko "irristada" linguistikoak eta tarteka egiten dituen errore ez-sistematikoak zein perpausaren egituran hutsune arinak autozuzentzeko.
	Gai da irristadak eta akatsak zuzentzeko, baldin eta horietaz konturatzen bada edo gaizki-ulertuak sortzen badira.
	Gai da bere hutsegite ohikoenez ohartzeko eta horiek kontzienteki monitorizatzeko.
B1	Gai da aditz-denboren nahasketak zuzentzeko, baita gaizki-ulertua sor dezaketen esapideak zuzentzeko ere, solaskideak okerren bat dagoela adierazten badio.
	Gai da erabiltzen duen forma zuzena den galdetzeko.
	Gai da, komunikazioa etenez gero, bestelako taktika bat hartu eta berriro hasteko.
A2	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.3. ELKARRERAGINA

Elkarreragina, non diskurtsoa elkarrekin eraikitzen duten bi solaskide edo gehiago biltzen baitira, funtsezko osagai bat da Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren hizkuntza-eskeman –dokumentu honen hasieran dago eskema horren laburpena–. Ahozko elkarreragina hizkuntzaren sorburu gisa hartu ohi da, pertsonen arteko jarduerak, elkarlana eta transakzioak gauzatzeko balio baitu. Ekoizpena, adibidez istorioak kontatzea (*storytelling*), ahozkotasanaren garapen sakonago bat dela pentsa daiteke, eta horren haritik etorri zela azkenik literazitatea.

Ikaskuntzan ere elkarreragina funtsezkoa da. Elkarreragineko estrategiak biltzen dituzten EEMBko eskalek ondo islatzen dute hori: "hitza hartzea", "elkarlana" (elkarlaneko estrategiak) eta "azalpenak eskatzea" izeneko eskalek, adibidez. Elkarreragineko estrategia oinarrizko horiek neurri berean dira garrantzitsuak bai elkarlan bidezko ikaskuntzan eta bai benetako munduko komunikazioan. Elkarreragineko eskala gehienak ahozko elkarreraginari dagozkio. EEMBa garatu zenean, idatzizko elkarreraginaren nozioak ez zuen aho bateko aitortzarik jaso; horregatik, ez zen asko garatu. Atzera begiratu, ikus daiteke idatzizko elkarreragina (hau da, hitz egingo zenukeen gisan idaztea, elkarrizketa mantsoagoa batean) haziz joan dela azken 20 urteotan. Nolanahi ere, Liburu osagarri honetan biltzen diren deskriptoreetan, ez da idatzizko elkarreraginaren kategoria gehiago landu; aitzitik, kategoria berri bat garatu da: online elkarreragina.

13. irudia – Elkarreraginezko jarduerak eta estrategiak

3.3.1. Elkarreraginezko jarduerak

3.3.1.1. Ahozko elkarreragina

Ahozko elkarreraginean biak biltzen dira: mintzamina, eta zuzenean eta aurrez aurre egindako zeinuak. Ahozko elkarreraginaren eskalak hiru makro-funtzioren arabera antolatu dira berriro ere: “pertsoneko artekoak”, “transakzionalak” eta “ebaluatiboak”, eta genero espezializatu batzuk erantsi zaizkie. Lehenengo eskala “Solaskide bati ulertzea” da. “Solaskide” hitzak adierazten du norbera zuzenean ari dela pertsona horrekin mintzatzen. Lehen esan bezala, zirkulu zentrokide batzuen metafora da “Ahozkoaren ulermena” eskalen azpian dagoena. Hemen, zirkulu zentrokideen erdi-erdian gaude: ikasle edo erabiltzailea modu aktiboan ari da solaskide batekin elkarreraginean.

Ondoren, honako eskala hauek datoz:

- ▶ pertsonen artekoak: “Elkarrizketa”;
- ▶ ebaluatiboak: “Eztabaida informala (lagunekin)”, “Eztabaida formala (bilerak)”, “Helburu bat lortzeko elkarlana”;
- ▶ transakzionalak: “Informazio-trukea”, “Ondasunak eta zerbitzuak eskuratzeko elkarreragina”, “Elkarrizketak egitea eta elkarrizketatua izatea” eta “Telekomunikazioak erabiltzea”.

Ahozko elkarreragina, oro har

	Ahozko elkarreragina, oro har
C2	Ongi menderatzen ditu esamolde idiomatikoak eta lagunartekoak, eta ohartzen da konnotazio-esanahiaz. Gai da esanahiaren ñabardura txikiak transmititzeko, zehaztasun nahiko handiz, hainbat eraldaketa-prozeduraren bidez. Gai da zailtasunak solaskidea ia ez ohartzeko moduan gainditzeko.
C1	Gai da jariootasunez eta bat-batekotasunez hitz egiteko, ia ahaleginik egin gabe. Hitzen errepositorio zabala du, eta horrek itzulinguruak eginez bere gabeziak erraz gainditzeko aukera ematen dio. Ez du ia esamoldeen eta saiheste-estrategien bila ibili beharrik. Gai kontzeptual zailtan bakarrik izango ditu diskurtsoaren jarioari eta naturaltasunari eusteko zailtasunak.
B2	Gai da jariootasunez, zehaztasunez eta eraginkortasunez hitz egiteko, gai orokor, akademiko, profesional eta aisiako askori buruz, ideien arteko lotura argi adieraziz. Gai da bat-bateko komunikazioa bideratzeko, eta gramatika ongi menderatzen du; ez du erakusten esan nahi duena mugatu beharra duenik eta egoera bakoitzari egokitzen dio formalitate-maila.
	Gai da elkarrizketetan jariootasunez eta bat-batekotasunez parte hartzeko, xede-hizkuntzako hiztunekiko/zeinu-egileekiko elkarreragin arruntean, eta inorentzako tentsiorik sortu gabe. Gai da gertaera eta esperientzia jakin batzuek beretzat duten garrantzia nabarmentzeko, bere ikuspegia argi adierazteko eta azalpen eta argudio egokiak emanez horri eusteko.
B1	Gai da bere intereseko edo espezialitateari loturiko gai arruntei edo ez hain arruntei buruz nolabaiteko segurtasunez komunikatzeko. Gai da informazioa trukatzeko, egiaztatzeko eta berresteko, eta egoera ez hain arruntei aurre egiten die eta arazoan arazoak azaltzen ditu. Gai da gai abstraktuagoez eta kulturalaz hitz egiteko, filmei, liburuei, musikari eta abarri buruz, esaterako.
	Gai da errepositorio linguistiko nahiko erraz bati nahiko etekin ateratzeko, bidaiatzean gerta daitezkeen egoera gehienetan moldatzeko. Gai da eguneroko bizitzako gaiei buruzko elkarrizketetan aurretik prestatu gabe parte hartzeko, iritzi pertsonalak adierazteko eta ideiak eta informazioa trukatzeko gai arruntei, interes pertsonalekoei edo eguneroko bizitzakoei buruz (adibidez, familia, zaletasunak, lana, bidaiak eta gaurkotasunezko gertaerak).
A2	Gai da elkarrizketetan nahiko eroso parte hartzeko, egoera egituratueta eta elkarrizketa laburretan, baldin eta, hala behar izanez gero, solaskideak laguntzen badio. Gai da truke erraz eta arruntetan moldatzeko, ahalegin handirik gabe; gai da galderak egiteko eta galderei erantzuteko, eta ideiak eta informazioa trukatzeko eguneroko bizitzako gaiei buruz, aurreikus daitezkeen egoeretan.
	Gai da lanarekin eta aisiarekin zerikusia duten gai arruntei buruzko informazio-truke erraza eta zuzeneko eskatzen duten ataza bakunetan eta arruntetan komunikatzeko. Gai da gizarte-truke oso laburrak izateko, baina ia inoiz ez du nahikoa ulertzen bere kasa elkarrizketa bati eusteko.
A1	Gai da elkarrizketa errazetan parte hartzeko, baina komunikazioa mantsoago errepikatzearen, birformulazioaren eta zuzenketaren mende dago erabat. Gai da galdera errazak egiteko eta galdera errazei erantzuteko, baieztapen errazak egiteko eta egiten zaizkion baieztapenei erantzuteko, berehalako premien eta gai arrunten alorrean.
Aurre-A1	Gai da bere buruaz eta bere eguneroko errutinez egiten dizkioten galderei erantzuteko eta halako galderak egiteko, formulazko esapide laburrak erabiliz eta informazioa indartuko duten keinuak baliatuz.

Solaskide bati ulertzea

Eskala honi dagokio elkarreragin batean zuzenean hitz egiten ari zaion pertsonari ulertzea, esanahia negoziatzeko aukerarekin. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ gaia eta egoera: xehetasun pertsonalak eta eguneroko premietatik hasita, arlo espezializatueta gai abstraktu eta konplexueta raino;
- ▶ solaskidearen ahoskera-mota: mantso eta tentuz ahoskatzetik hasita, ahoskera estandarra eta azentu ezezagunak erabiltzeraino;
- ▶ solaskidea zer neurritan egokitzen den ikasle edo erabiltzailearen mailara: adeitasunez errepikatu eta hari laguntzeko ardurak hartzetik hasita, xehetasunak berrestearaino, baldin eta azentua ez bada oso ezaguna.

	Solaskide bati ulertzea
C2	Gai da edozein solaskideri ulertzeko, baita gai abstraktuei buruz edo gai espezializatu konplexuei buruz eta bere espezialitateaz haragoko gaiez badihardu ere, baldin eta ezagutzen ez duen aldaerara ohitzeko modua badu.
C1	Gai da solaskide bati zehatz ulertzeko, gai abstraktuei eta gai espezializatu konplexuei buruzko hitzaldiak eta bere espezialitateaz haragoko gaiei buruzkoak, baina baliteke tarteka xehetasunak egiaztatu behar izatea, batez ere aldaera ezaguna ez bada.
B2	Gai da hizkuntza estandarrean edo aldaera ezagunean esaten den guztia zehatz ulertzeko, baita inguruan (entzunezko/ikusizko) zarata handia dagoela ere.
B1	Gai da argi artikulatutako elkarrizketa/zeinua eta berari zuzendutako diskurtsoa ulertzeko, baina tarteka hitz/zeinu eta esaldi batzuk errepikatze eskatu beharko du.
A2	Gai da truke erraz eta arruntetan ahalegin handirik gabe moldatzeko adina ulertzeko. Gai da eguneroko gaiei buruz argi esaten zaion diskurtsoa/zeinua oro har ulertzeko, baldin eta, tarteka, esaten diotena errepikatze eskatzeko aukera badu.
	Gai da elkarrizketa erraz eta arruntetan argi eta mantso esaten zaiona ulertzeko; gai da solaskideari esan nahi duena ulertarazteko, baldin eta solaskidea laguntzen saiatzen bada.
A1	Gai da behar jakin eta arruntak bete ahal izateko ohiko adierazpenak ulertzeko, baldin eta solaskideak diskurtso argia erabiltzen eta mantso hitz egiten badu, eta ulertzen ez duena errepikatzen badio.
	Gai da berari argi eta mantso egiten zaizkion galderak eta ematen zaizkion jarraibideak ulertzeko eta argibide errazak eta laburrak ulertzeko.
Aurre-A1	Gai da berari zuzenean dagozkion galdera errazak ulertzeko (adibidez, nola deitzen den, zer adin duen, non bizi den eta gisako galderari erantzuteko), baldin eta solaskideak poliki eta modu argian hitz egiten badio.
	Gai da informazio pertsonal arrunta ulertzeko (adib., izena, adina, bizilekua, jatorria), beste pertsona batzuek beren burua aurkezten dutenean, baldin eta zuzenean hitz egiten badiote, mantso eta argiki, eta gai da gai horrekin lotutako galderari erantzuteko, baina baliteke solaskideak galderak errepikatu behar izatea.
	Gai da hitz eta agur-hitz ezagun batzuk ulertzeko eta informazio garrantzitsuena ezagutzeko, hala nola zenbakiak, prezioak, datak eta astegunak, baldin adierazpena argia bada, eta, behar izanez gero, errepikatzen bada.

Elkarrizketa

Elkarreraginak funtzio sozial bat betetzen du nagusiki: harreman pertsonalak sortzea eta mantentzea. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ egoera: truke laburretatik hasita, elkarrizketa bati eustera eta harremanak izatera, eta azkenik elkarrizketa malgutasunez erabiltzeraino, helburu sozialetarako;
- ▶ gaiak: norberari buruzko albisteetatik hasita, norberaren intereseko gaietara eta azkenik gai orokorretaraino;
- ▶ hizkuntzaren funtzioak: agur-hitzetatik, eskaintza, gonbidapen eta baimenetara, eta azkenik emozioen adierazpeneraino, umorea erabiltzeraino eta norbaiti edo zerbaiti buruz jarduteraino.

	Elkarrizketa
C2	Gai da elkarrizketa eroso eta egokia izateko, muga linguistikorik gabe, gizarte-bizitzako eta bizitza pertsonaleko edozein egoeratan.
C1	Gai da hizkuntza gizartean malgutasunez eta eraginkortasunez erabiltzeko, baita emozioak adierazteko, norbaiti edo zerbaiti buruz jarduteko eta diskurtso dibertigarria egiteko ere.
B2	Gai da solaskideekin harreman bat eratzeko galdera adeitsuak eginez eta adostasuna adieraziz, eta, egokiak baldin badira, beste alderdi batzuei edo bi solaskideek partekatzen dituzten baldintzei buruzko iruzkinak eginez. Gai da, eskakizun bat adosten duenean edo zerbaitetarako baimena ematen duenean, erreparoa edo errezeloa adierazteko, eta bere ikuspuntua uler dezaten eskatzeko.
	Gai da gai orokor gehienei buruzko elkarrizketa zabaletan parte hartzeko, baita (entzunezko/ikusizko) zarata dagoen giroetan ere.
	Gai da xede-hizkuntzako erabiltzaileekin solasean aritzeko, nahi gabe haiei barre eragin gabe edo haiek gogaitu gabe eta haiek beste hiztun/zeinu-egile trebe batekin ez bezala aritzera behartu gabe. Gai da nolabaiteko emozioa transmititzeko, eta gertaerek eta esperientziak beretzat duten garrantzia nabarmentzeko.

	Elkarrizketa
	<p>Gai da elkarrizketa bat abiatzeko eta solasaren hariari eusteko, jendeari bat-bateko samarrak diren galderak eginez esperientzia edo ekitaldi berezi bati buruz, erreakzioak adieraziz eta gai ezagunei buruzko iritziak emanez.</p> <p>Gai da elkarrizketa luze samarrei eusteko interes orokorreko gaiei buruz, baldin eta solaskideak ahalegin bat egiten badu ulermenean laguntzeko.</p>
B1	<p>Gai da gai arruntei buruz bat-bateko elkarrizketak egiteko.</p> <p>Gai da eguneroko bizitzako elkarrizketetan esaten dena ulertzeko, solaskidea argi mintzatzen bada, nahiz eta batzuetan hitzak/zeinuak edo esaldiak errepikatzeke eskatu beharra izan dezakeen.</p> <p>Gai da elkarrizketa edo eztabaida egiteko, baina batzuetan zaila da zer esan nahi duen zehatz ulertzea.</p> <p>Gai da sentipenak (adibidez, ezustekoa, zoriona, tristura, interesa eta axolagabekeria) adierazteko eta sentipen horiei erantzuteko.</p>
A2	<p>Gai da gizarte-harremanak izateko: agurrak, aurkezpenak, eskerrak ematea.</p> <p>Gai da berari zuzenean hizkuntza estandarrean eta gai arruntei buruz hitz egiten diotena ulertzeko, baldin eta, tarteka, solaskideek esaten diotena errepikatzen edo berriz formulatzen badute.</p> <p>Gai da elkarrizketa laburretan parte hartzeko, gai orokorreari buruzko testuinguru arruntetan.</p> <p>Gai da termino errazetan adierazteko nola dagoen eta eskerrak emateko.</p> <p>Gai da mesedeak eskatzeko (adibidez, zerbait maileguan eskatzeko) eta eskaintzeko, eta gai da norbaitek mesede bat egiteko eskatuz gero, erantzuteko.</p> <p>Gai da gizarte-harreman oso laburretan moldatzeko, baina ez bere kabuz elkarrizketa bati eusteko, nahiz eta, solaskideak laguntzen badio, esan nahi duena argi adierazteko gai den.</p> <p>Gai da agurtzeko eta jendeari hitz egiteko adeitasun-formula errazak erabiltzeko.</p> <p>Gai da ikaskide, lankide eta ostatu ematen dien familiako kideekin hitz egiteko, hizkuntza sinplea erabiliz, galderak eginez eta errutinazko gai gehienekin lotutako erantzunak ulertuz.</p> <p>Gai da gonbitak eta iradokizunak egiteko eta besteek egiten dizkiotenei erantzuteko; gai da barkamena eskatzeko eta besteek barkamena eskatzen diotenean erantzuteko.</p> <p>Gai da nola sentitzen den adierazteko, esapide oinarri-oinarrizkoak erabiliz.</p> <p>Gai da zer gustatzen zaion eta zer gustatzen ez zaion esateko.</p>
A1	<p>Gai da berehalako beharrak betetzeko esamolde arruntak ulertzeko, solaskideak argi eta mantso hitz eginez laguntzen badio eta ulertzen ez duena errepikatzen badio.</p> <p>Gai da aurreikusteko moduko gaiei buruzko elkarrizketa zehatz eta sinpleetan jarduteko; adibidez, bere aberriaz, familiaz edo eskolaz hitz egiteko.</p> <p>Gai da bere burua aurkezteko eta agur egiteko oinarrizko esamoldeak erabiltzeko.</p> <p>Gai da jendeari nola dagoen galdetzeko eta berriek sortzen dioten erreakzioa adierazteko.</p>
Aurre-A1	<p>Gai da formulazko esapide oinarrizko batzuk ulertzeko eta erabiltzeko, hala nola "Bai", "Ez", "Barkatu", "Mesedez", "Eskerrik asko", "Ez, eskerrik asko".</p> <p>Gai da agur-hitz sinpleak ezagutzeko.</p> <p>Gai da jendeari "Kaixo" eta "Agur" esateko eta bere izena esateko.</p>

Eztabaida informala (lagunekin)

Eskala honen baitan bi eratakoak biltzen dira, pertsonen arteko hizkuntzaren erabilera eta hizkuntzaren erabilera ebaluatiboa; izan ere, bi alor horiek elkarri lotuta agertzen baitira eguneroko elkarreraginean. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ gaiak: gai arrunt-arruntetatik hasita (zer egin eta nora joan), gai abstraktu, konplexu, ezezagunetaraino eta baita arantzatsuetaraino ere;
- ▶ eztabaidaren hariari jarraitzeko gaitasuna: gaia identifikatu eta ideia nagusiez ohartzetik hasita, eztabaida biziei eusteraino eta erreferentzia kolokialak ulertzeraino;
- ▶ hizkuntzaren funtzioak: era mugatuan eztabaidatzetik eta adostasuna edo desadostasuna adieraztetik hasita, ideiak zehatz azaltzeraino eta desadostasunaren eta kritiken aurrean diplomaziaz erantzuteraino.

	Eztabaida informala (lagunekin)
C2	Gai da auzi arantzatsuei buruz eztabaidatzeko eta aholkuak emateko, naturaltasunez, erreferentzia arruntak ulertuz eta desadostasunak eta kritikak diplomaziaz hartuz.
C1	Gai da eztabaida-taldeetako beste solaskideen artean gertatzen diren elkarreragin konplexuak erraz ulertzeko, baita gai abstraktu, konplexu eta ezezagunei buruz ari badira ere. Gai da eztabaida horietan parte hartzeko.
B2	Gai da xede-hizkuntzan diharduten hiztunen/zeinu-egileen arteko eztabaida bizien erritmoari jarraitzeko. Gai da bere ideiak eta iritziak zehatz adierazteko, gai konplexuei buruzko argudio-ildoak sinesgarritasunez aurkezteko eta besteen argudioei erantzuteko.
	Gai da egoera arruntetan gertatzen diren eztabaida informaletan parte hartzeko, bere ikuspegiak argi adieraziz, proposamen alternatiboak ebaluatuz, hipotesiak eginez eta hipotesi horiei erantzunez. Gai da inguruko eztabaidetan esaten dena ulertzeko, ahaleginak eginez bada ere, baina zail gerta dakioket xede-hizkuntzako erabiltzaile batzuekiko eztabaidan eraginkortasunez jardutea, horiek beren diskurtsoa nolabait moldatzen ez dutenean. Gai da eztabaidetan bere ideiak adierazteko eta ideia horiei eusteko, azalpen, argudio eta iruzkin egokiak eginez.
B1	Gai da gai orokorreari buruz bere inguruan esaten dena oro har ulertzeko, baldin eta solaskideek argi hitz egiten badute eta hizkuntzaren erabilera idiomatikoegia egiten ez badute. Gai da gai abstraktuei edo kulturaleri buruzko ideiak adierazteko, zinemari edo musikari buruzkoak esaterako. Gai da arazo baten arrazoia azaltzeko. Gai da besteen ikuspegiari buruzko adierazpen laburrak egiteko. Gai da aukerak alderatu eta kontrastatzeko, zer egin, nora joan, nor edo zer aukeratu, etab. eztabaidatuz.
	Gai da, oro har, lagunarteko eztabaida informaletako ideia nagusiak ulertzeko, baldin eta diskurtsoa argi eta hizkuntza estandarrean ahoskatua bada. Gai da gai orokorreari buruzko ikuspegi eta iritzi pertsonalak emateko edo eskatzeko. Gai da bere iritziak edo erreakzioak ulertarazteko, arazo edo gai praktikoen soluzioari buruz, adibidez, nora joan, zer egin, zerbait nola antolatu (txango bat, adibidez), etab. erabakitzean. Gai da usteak, iritziak, adostasuna eta desadostasuna adeitasunez adierazteko.
A2	Gai da bere inguruan gertatzen den eztabaida baten gaia identifikatzeko, adierazpena hizkuntza estandarrean edo aldaera ezagunean bada. Gai da iritziak trukatzeko eta gauzak eta jendea konparatzeko, hizkuntza arrunta erabiliz. Gai da iritziak trukatzeko, arratsaldean, asteburuan, etab. zer egin eztabaidatzean. Gai da iradokizunak egiteko eta iradokizunei erantzuteko. Gai da beste norbaitekin bat datorren ala ez adierazteko.
	Gai da eguneroko bizitzako gaiei buruzko iritzi-truke erraza egiteko, argi, mantso eta zuzenean hitz egiten badiote. Gai da iritziak trukatzeko, zer egin, nora joan eta norbaitekin hitzordua egiteko nola adostu erabakitzeo. Gai da iritzia adierazteko, modu mugatuan.
A1	Gai da gustatzen zaizkion eta gustatzen ez zaizkion kirolez, janariak eta antzeko gauzez iritziak trukatzeko, esamoldeen errepertorio mugatu bat erabiliz, baldin eta argi, mantso eta zuzenean hitz egiten badiote.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Eztabaida formala (bilerak)

Eskala honetan eztabaida formalagoak biltzen dira, testuinguru akademikoan eta lanean gertatzen diren modukoak. Eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak eztabaida informaleko eskalan biltzen direnen oso antzekoak dira, baina honako hauek ere agertzen dira:

- ▶ bilera-motak eta gaiak: arazo praktikoei buruzko trukeetatik hasita, auzi abstraktu, konplexu eta ezezagunei buruzko eztabaidetaraino;
- ▶ eztabaida baten hariari jarraitzeko gaitasuna: errepikatzeo eta azaltzeko eskatu behar izatetik hasita, azpimarratu diren ideiak ulertzeraino, eztabaida bizi baten hariari jarraitzeraino;
- ▶ parte hartzeko gaitasuna: aurrez prestatu behar izatetik eta esan nahi dena egoki formulatzeko laguntza behar izatetik hasita, besteen ekarpenak zalantzan jarri, ebaluatu eta erronka jotzeraino, zein norberaren ikuspegiaren aldeko argudioak sinesgarritasunez adierazteraino.

	Eztabaida formalak (bilerak)
C2	<p>Gai da gai konplexuei buruzko eztabaida formaletan moldatzeko, argudio ongi antolatua eta erakargarriak erabiliz, beste partaideei inolako eragozpenik sortu gabe.</p> <p>Gai da auzi zail, delikatu edo polemikoei buruzko aholkuak emateko eta halakoei aurre egiteko, baldin eta horretarako behar den ezagutza espezializatuaren jabe bada.</p> <p>Gai da aurkakotasunez egindako galderei konfiantzaz erantzuteko, hitz egiteko txanda errespetatzeko eta kontra-argudioei diplomaziaz erantzuteko.</p>
C1	<p>Gai da eztabaiden erritmoari erraz jarraitzeko, baita eztabaidak gai abstraktu, konplexu eta ezezagunei buruzkoak badira ere.</p> <p>Gai da bere jarrera era formalean eta sinesgarritasunez argudiatzeko, eta jarioitasunez, bat-batean eta egokitasunez galderei eta adierazpenei eta bere kontrako argudio konplexuei erantzuteko.</p> <p>Gai da, bere arlo akademikoari eta profesionalari dagozkion auzietan, eztabaidako beste parte-hartzaile batzuek egindako ekarpenak beste modu batean planteatzeko, ebaluatzeko eta zalantzan jartzeko.</p> <p>Gai da iruzkin kritikoak eta desadostasuna diplomaziaz adierazteko.</p> <p>Gai da galderei jarraitzeko, xehetasun gehiago eskatuz, eta gai da, egin duen galdera ulertu ez bada, galdera beste modu batean formulatzeko.</p>
B2	<p>Gai da eztabaida bizien erritmoari jarraitzeko eta ikuspegi bakoitzaren argudioak zehatz identifikatzeko.</p> <p>Gai da terminologia tekniko egokia erabiltzeko, beste aditu batzuekin bere espezializazio-arloari buruz hitz egiten duenean.</p> <p>Gai da bere ideiak eta iritziak zehatz adierazteko, argudio-lerro konplexuak erabiltzeko eta besteen argudioei sinesgarritasunez erantzuteko.</p> <p>Gai da eztabaida formaletan era aktiboan parte hartzeko, izan arruntak edo ez.</p> <p>Gai da bere espezialitatearekin zerikusia duten gai buruzko eztabaidak ulertzeko, eta zehatz ulertzen ditu solaskideak nabarmentzen dituen ideiak.</p> <p>Gai da bere iritzia emateko, azaltzeko eta horri eusteko, proposamen alternatiboak balioesteko, hipotesiak egiteko eta hipotesiei erantzuteko.</p>
B1	<p>Gai da bere espezialitatearekin zerikusia duten gai buruz esaten dena oro har ulertzeko, baldin eta solaskideek hizkuntzaren erabilera oso idiomatikoa egiten ez badute eta argi ahoskatzen badute.</p> <p>Gai da bere ikuspegiak argi azaltzeko, baina zail gertatzen zaio eztabaidan parte hartzea.</p> <p>Gai da eguneroko bizitzako gai buruzko eztabaida formal arruntetan parte hartzeko, argi eta hizkuntza estandarrean edo aldaera ezagunean artikulatuak badira; gertaera jakinei buruzko informazio-trukea dakarten edo arazo praktikoei irtenbidea edo horiei buruzko jarraibideak emateko eztabaidetan ere parte har dezake.</p> <p>Gai da aurreikusteko moduko gai arrunt bati buruzko argudioei eta eztabaidei jarraitzeko, baldin eta ideiak hizkuntza arrunt samarrean azaltzen badira eta/edo errepikatzen badira, eta azalpenak eskatzeko aukera badu.</p>
A2	<p>Gai da bere espezialitatearekin zerikusia duten eztabaida formaletan gai-aldaketa bati antzemateko, baldin eta eztabaida horiek mantso eta argi ahoskatuak badira.</p> <p>Gai da informazio egokia trukatzeko eta arazo praktikoei buruz bere iritzia emateko, zuzenean galdetzen zaionean, baldin eta esaten zaiona berriro formulatzen bazaio eta, hala behar izanez gero, oinarritzko puntuak errepika diezazkioten eska badezake.</p> <p>Gai da gauzez pentsatzen duena esateko, bilera formal batean zuzenean galdetzen diotenean, baldin eta, hala behar izanez gero, oinarritzko puntuak errepika diezazkioten eska badezake.</p>
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Helburu bat lortzeko elkarlana

Eskala honi dagokio ataza bat betetzeko elkarlanean burutzen den lana, zeina egunero gertatzen baita benetako bizitzan, batez ere testuinguru profesionalean. Elkarrizketa eta eztabaidari dagozkion eskaletan bezala, eskala honetan eztabaidaren hariari jarraitzeari buruzko deskriptoreak biltzen dira. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ eztabaidaren hariari jarraitzea: erabiltzaileari zuzenean azaltzen zaizkion jarraibide errazak ulertzetik jarraibide xeheak ziurtasunez ulertzeraino;
- ▶ lanari ekarpen aktiboak egitea: gauzak eskatu eta ematek, kausei eta ondorioei buruzko espekulazioak egiteraino eta ataza bera antolatzeraino.

	Helburu bat lortzeko elkarlana (sukaldean aritzea, agiri baten gainean eztabaidatzea, zerbait antolatzea, etab.)
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da kide batekin edo talde batekin duen eztabaida bideratu eta zer ekintza-ildori jarraitu behar zaion erabakitzeke, besteek esan dutenaren berri emanez, laburtuz, garatuz eta hainbat ikuspuntu konparatuz.
B2	Gai da jarraibide xeheak erabateko ziurtasunez ulertzeko. Gai da lana aurrera ateratzen laguntzeko, besteak hartan parte hartzera bultzatuz, pentsatzen duena esateko, etab. Gai da arazoak edo auziak garbi azaltzeko, arrazoieiz edo ondorioez gogoeta egiteko eta ikuspegi bakoitzaren alde onak eta txarrak alderatzeko.
B1	Gai da esaten dena ulertzeko, nahiz eta, eztabaida luzea edo lasterra bada, tarteka esandakoa errepika edo argi diezaioten eskatu behar duen. Gai da arazo baten arazoak azaltzeko, egin beharreko urratsez eztabaida egiteko, alternatibak alderatzeko eta bakoitzaren alde onak eta txarrak ikusteko. Gai da beste pertsona batzuen ikuspegiak adierazpen laburrak egiteko.
	Gai da esaten dena oro har ulertzeko, eta, hala behar izanez gero, norbaitek esandakoa errepikatzeke, elkar ulertu dutela egiaztatzearen. Gai da irtenbide posibleei eta egin beharreko urratsei buruzko bere iritzia eta erreakzioak ulertarazteko, arazoak eta azalpen laburrak emanez. Gai da besteak egin behar denari buruzko ikuspegia ematera bultzatzeko.
A2	Gai da ataza erraz eta arruntetan ahalegin handirik gabe moldatzeko adina ulertzeko, eta, ulertzen ez duenean, esandakoa errepika diezaioten eskatzeko. Gai da egin beharreko urratsez eztabaidatzeko, iradokizunak eginez eta besteen iradokizunei erantzunez, argibideak eskatuz eta emanez.
	Gai da elkarrizketaren hariari jarraitzen diola adierazteko eta esan nahi duena besteei ulertarazteko, baldin eta solaskideek laguntzen badiote. Gai da eguneroko atazetan komunikatzeko, esaldi errazak erabiliz gauzak eskatzeko eta eskaintzeko, informazio erraza lortzeko eta egin beharreko urratsei buruz eztabaidatzeko.
A1	Gai da solaskideak mantso eta kontuz ahoskatutako galderak eta jarraibideak ulertzeko, eta jarraibide labur eta errazak ulertzeko; leku jakin batera joateko, adibidez. Gai da orduarekin, tokiarekin, zenbakiekin eta halakoekin zerikusia duten jarraibide errazak betetzeko. Gai da norbaiti zerbait eskatzeko eta, berari zerbait eskatzen diotenean, eskariari erantzuteko.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Ondasunak eta zerbitzuak eskuratzeko elkarreragina

Nagusiki, jatetxe, denda, banku eta abarretan gertatzen diren zerbitzu-egoerei dagokie eskala hau. Kexa bat eraginkortasunez egitea, adibidez, B1 mailan agertzen da, eta maila horretatik gora, eskalak kexa edo arazoan jarraipenari eta konponbideen negoziaketari erreparatzen die. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ egoera-motak: eguneroko transakzio errazetatik hasita, erantzukizun eta transakzio delikatuak buruzko gatazketaraino arlo publikoan, lan-arloan eta hezkuntza-arloan;
- ▶ zerbitzuak eskuratzeko: janaria eta edaria eskatzeke hasita, zerbitzu konplexuagoak buruzko galdera xeheak egiteraino;
- ▶ aletasuna: kexak egitetik hasita (B1), gatazka baten edo transakzio delikatu baten konponbidea negoziatzeraino.

	Ondasunak eta zerbitzuak eskuratzeko elkarreragina
C2	<i>Ez dago deskriptorerik.; ikus C1.</i>
C1	Gai da transakzio publiko edo delikatuak kudeatzeko arlo publikoan, lan-arloan eta hezkuntza-arloan.
B2	Gai da gatazken konponbidea negoziatzeko; adibidez, zirkulazio-isun bidegabe bat erreklamatzeko, pisu batean eragindako kalteen ordain ekonomikoa edo istripu baten erruduntasun-erantzukizuna eskatzeko. Gai da kalte-ordaina eskatzeko bere argudioa garatzeko, hizkuntza sinesgarria erabiliz, eta argi zehazteko bera zer emateko prest dagoen.
	Gai da baldintzak finkatzeko eta galdera xeheak egiteko zerbitzu konplexuagoei buruz; adibidez, alokairuari buruz. Gai da arazo baten azalpena egiteko eta zerbitzuaren emaileak edo bezeroak amore eman behar duela argi adierazteko.
B1	Gai da bidaian, bidaia antolatzean edo ostatu hartzean sor daitezkeen truke gehienetan moldatzeko edo atzerriko bidaietan dagokien agintariekin jarduteko. Gai da, denda batean, funtzio bera betetzen duten bi produktu edo gehiagoren artean zer alde dagoen azal diezaioten eskatzeko, zein erosiko duen erabakitze aldera, eta, azalpenaren ostean, gai da, behar izanez gero, galdera gehiago egiteko.
	Gai da dendetan, posta-bulegoetan, banketxeetan eta abarretan gertatzen diren egoera ez hain arruntetan moldatzeko; adibidez, asebate ez duen zerbitzu erosten badu, erositakoa itzultzen badaki. Gai da kexa edo erreklamazioak egiteko.
	Gai da agentzia bidez bidaia antolatzean edo bidaian bertan gertatzen diren egoera gehienetan moldatzeko: badaki, adibidez, bidaiari bati non jaitsi behar duen galdetzen; ezagutzen ez duen toki batera joan behar duenean.
A2	Gai da eguneroko bizitzako egoeretan moldatzeko; adibidez, bidaietan, ostuetan, jatetxeetan eta erosketetan. Gai da, egunerokoan, aurreikusitako moduko egoeretan elkarreraginean aritzeko (adibidez, posta-bulegoan, geltokian, denda batean), hitz eta esamolde errazen sail zabal bat erabiliz. Gai da turismo-bulegotik behar duen informazio guztia lortzeko, baldin eta informazio hori sinplea eta ez bada espezializatua.
	Gai da ondasun eta zerbitzu arruntak eskatzeko eta eskaintzeko. Gai da bidaiari buruzko informazio erraza lortzeko; garraio publikoa erabiltzeko (autobusak, trenak, taxiak); toki batera joateko argibideak eskatzeko eta emateko; eta txartelak erosteko. Gai da gauzei buruz galdetzeko eta dendetan, postetxeetan edo banketxeetan truke errazak egiteko. Gai da kopuruei, zenbakiei, prezioei eta abarri buruzko informazioa eskaintzeko eta jasotzeko. Gai da erosketa sinpleak egiteko, zer nahi duen esanez eta prezioa galdetuz. Gai da jatetxe batean jatekoa eskatzeko. Gai da zerbitzu gaizki dagoela adierazteko, adibidez "Janaria hotza dago" edo "Nire gelako argia ez dabil". Gai da medikuarekin hitzordu bat finkatzeko (aurrez aurre) eta haren erantzuna ulertzeko. Gai da arazo baten nolakotasuna adierazteko osasun-langile bati, baina baliteke keinuak erabili behar izatea.
A1	Gai da norbaiti zerbitzu eskatzeko eta norbaitek zerbitzu eskatzen dionean eskariari erantzuteko. Gai da jatekoa eta edatekoa eskatzeko, esamolde arruntak erabiliz. Gai da zenbaki, kopuru, prezio eta ordutegiarekin ongi moldatzeko.
Aurre-A1	Gai da erosketa arruntak egiteko eta jatekoa edo edatekoa eskatzeko, betiere ahozko erreferentziaren euskarri gisa hatzez seinalatu edo bestelako keinuak egin baditzake.

Informazio-trukea

Eskala honetan ez dago C mailako deskriptorerik; izan ere, informazio zehatza trukatzeko hutsa ez baita erabiltzaile gaituen ikaskuntza-helburu bat. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ transakzio-motak: galdera eta jarraibide errazetatik hasita, eguneroko trukeetara, eta, azkenik, espezialistekin informazioa trukatzearaino;
- ▶ informazio-mota: norberari buruzko xehetasun, bestelako datu, prezio eta abarretatik hasita, ohitura, errutinazko jarduera, denbora-pasa eta informazio zehatzera; azkenik, informazio eta jarraibide xehe eta konplexuetaraino.

	Informazio-trukea
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2.</i>
C1	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2.</i>
B2	<p>Gai da bere lanbidearekin zerikusia duten gai guztiei buruzko informazio konplexua eta aholkuak trukatzeko.</p> <p>Gai da terminologia tekniko egokia erabiltzeko bere espezialitateari buruz mintzatzen denean edo beste espezialista batzuekin informazioa trukatzeko duenean.</p> <p>Gai da informazio xehea ziurtasunez emateko.</p>
B1	<p>Gai da bere espezialitatearekin zerikusia duten gai buruzko informazio zehatza nolabaiteko ziurtasunez emateko, trukatzeko, egiaztatzeko eta berresteko, izan gai arruntak edo ez.</p> <p>Gai da kontakizun, artikulua, hitzaldi, eztabaida, elkarrizketa edo dokumental laburren laburpena egiteko, horiei buruzko iritzia emateko eta xehetasunak eskatzen dituzten galdera osagarri erantzuteko.</p> <p>Gai da informazio zehatz eta erraza aurkitzeko eta jakinarazteko.</p> <p>Gai da toki batera joateko argibide xeheak eskatzeko eta ulertzeko.</p> <p>Gai da informazio xeheagoa lortzeko.</p> <p>Gai da bere esperientziarekin zerikusia duten gai arruntei buruzko aholkuak emateko.</p>
A2	<p>Gai da truke erraz eta arruntetan ahaleginik gabe moldatzeko adina ulertzeko.</p> <p>Gai da eguneroko bizitzako egoera praktikoetan moldatzeko: informazio zehatz-erraza aurkitu, eta jakinarazi.</p> <p>Gai da ohiturei eta eguneroko bizitzako jardueri buruzko galderak egiteko eta galdera horiei erantzuteko.</p> <p>Gai da iraganeko denbora-pasei eta jardueri buruzko galderak egiteko eta galdera horiei erantzuteko.</p> <p>Gai da planei eta asmoei buruzko galderak egiteko eta halako galderei erantzuteko.</p> <p>Gai da argibide eta jarraibide errazak emateko eta ulertzeko; adibidez, toki batera nola joan azaltzeko.</p> <p>Gai da informazio-truke erraza eta zuzena eskatzen duten hitzaldi erraz eta arruntetan komunikatzeko.</p> <p>Gai da eguneroko bizitzako gestioei eta gestio arruntei buruz informazio mugatua trukatzeko.</p> <p>Gai da lanean eta denbora librean zer egiten den galdetzeko eta galdera horiei erantzuteko.</p> <p>Gai da mapa edo plano bati buruzko argibideak eskatzeko eta emateko.</p> <p>Gai da informazio pertsonala eskatzeko eta emateko.</p> <p>Gai da ekitaldi bati buruzko galdera errazak egiteko eta halakoei erantzuteko; adibidez, non eta noiz egin zen ekitaldia, nor egon zen eta nolako zen.</p>
A1	<p>Gai da mantso eta kontuz egiten dizkioten galderak eta ematen zaizkion jarraibideak ulertzeko eta toki batera joateko argibide labur eta errazak ulertzeko.</p> <p>Gai da galdera errazak egiteko eta galdera horiei erantzuteko, berehalako beharrei edo gai ezagunei buruzko adierazpen errazak egiteko eta horiei erantzuteko.</p> <p>Gai da bere buruari eta besteei buruzko galderak egiteko eta galdera horiei erantzuteko; adibidez, non bizi den, nor ezagutzen duen, zer gauza dituen.</p> <p>Gai da denborazko adierazpenak egiteko, era honetako esaldi lexikalizatuak erabiliz: "datorren astean", "aurreko ostiralean", "azaroan", "hiruretan".</p> <p>Gai da zenbakiak, kopuruak eta salneurriak adierazteko, era mugatuan.</p> <p>Gai da arropak eta objektu arruntak zein koloretakoak diren esateko eta halako objektuak zein koloretakoak diren galdetzeko.</p>
Aurre-A1	<p>Gai da jendeari bere izena esateko eta beste batzuei beren izenaz galdetzeko.</p> <p>Gai da eguneroko elkarrizketetan zenbaki errazak erabiltzeko eta ulertzeko.</p> <p>Gai da eguna, ordua eta data galdetzeko eta esateko.</p> <p>Gai da jendeari bere jaiotegunaz galdetzeko eta berea noiz den esateko.</p> <p>Gai da telefono-zenbaki bat eskatzeko eta berea emateko.</p> <p>Gai da zer adin duen esateko eta jendeari bere adinaz galdetzeko.</p> <p>Gai da galdera erraz-errazak egin eta informazioa lortzeko, hala nola "Zer da hau?", eta gai da erantzun labur-laburrak ulertzeko (bizpahiru hitzez osatuak).</p>

Elkarrizketak egitea eta elkarrizketatua izatea

Zeregin espezializatu batzuei dagokie eskala hau, besteak beste, medikutako hitzorduei, laneko elkarrizketei, bestelako azterketei, inkestei eta hezkuntza-alorreko proiektuei. Zeinu-hizkuntzari dagokionez, emantzat jotzen da solaskidea ere gai dela zeinuak egiteko. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ solaskidearekiko independentzia: ahoskera estandar zuzena, mantsoa eta argia behar izatetik, inongo laguntzarik gabe jardun ahal izatera, beste hitzunei eragozpenik sortu gabe;
- ▶ ekimena: gai berriak ekartzetik (B1), osoki parte hartzera, ideia bat jarioitasunez garatzera eta interjekzioekin ondo moldatzera;
- ▶ elkarrizketak egitea: aurrez prestatutako galdetegi bat erabiltzetik hasita (B1), aurrez prestatutako galderetatik urrundu eta bat-batean galdera berriak gehitzera, erantzunei tira egitera eta erantzun interesgarrietan arakatzera; aurrera egin ahala, diskurtsoa egituratu eta elkarreraginean autoritatez aritzeraino.

	Elkarrizketak egitea eta elkarrizketatua izatea
C2	Gai da elkarrizketan berari dagokion parte ongi aurkezteko, diskurtsoa egituratzeko eta autoritatez eta jarioitasunez aritzeko, ahalegin handirik gabe, elkarrizketatzaile izan edo elkarrizketatu izan, beste parte-hartzaileei inolako eragozpenik sortu gabe.
C1	Gai da elkarrizketan erabateko parte-hartzea izateko, bai elkarrizketatzaile gisa bai elkarrizketatu gisa, eztabaidagai diren ideiak jarioitasunez eta laguntzarik gabe zabalduz eta garatuz, eta harridura-hitzak ongi erabiliz.
B2	Gai da elkarrizketak eraginkortasunez eta jarioitasunez egiteko, prestatuta dituen galderetatik aldenduz, tarteka, hariari ongi jarraituz eta erantzun interesgarriak emanez.
	Gai da elkarrizketa batean aurrea hartzeko, laguntza handirik gabe bere ideiak zabaltzeko eta garatzeko, eta, hala behar izanez gero, elkarrizketatzaileari laguntza eskatzeko.
B1	Gai da elkarrizketa edo kontsulta batean eskatzen zaion informazio zehatza emateko (adibidez, sendagileari sintomak deskribatzeko), baina zehaztasun mugatua du horretan. Gai da aurrez prestatutako elkarrizketak egiteko, informazioa egiaztatuz eta berretsiz, nahiz eta balitekeen, solaskideak presaka edo luze erantzuten badu, esan diotena errepika diezaioten eskatu behar izatea tarteka.
	Gai da elkarrizketetan edo kontsultetan aurrea hartzeko (adibidez, gai berri bati heltzeko), baina elkarreraginean elkarrizketatzailearekiko mendekotasun handia du.
	Gai da, osasun-zerbitzuetan, sintomak modu errazean deskribatzeko eta aholkuak eskatzeko, eta erantzuna ulertzeko, baldin eta argi ahoskatzen bada, eguneroko hizkuntza erabiliz. Gai da aurrez prestatutako galdetegi bat erabiliz elkarrizketa egituratua egiteko, bat-bateko galdera osagarri batzuk erantsita.
A2	Gai da elkarrizketa batean esan nahi duena ulertarazteko eta eguneroko bizitzako gaiei buruzko ideiak eta informazioa adierazteko, baldin eta, tarteka, esandakoa argi diezaioten eskatzeko aukera badu eta esan nahi duena adierazten laguntzen badiote. Gai da medikutan sintoma eta gaixotasun oinarrikoak deskribatzeko; adibidez, hotzeria edo gripea.
	Gai da elkarrizketa batean galdera eta adierazpen errazei erantzuteko. Gai da zer gertatzen zaion azaltzeko osasun-langile bati, hizkuntza sinplea erabiliz eta keinuekin eta gorputza-adierazpenarekin lagunduz.
A1	Gai da elkarrizketetan datu pertsonalei buruzko galdera erraz eta zuzenei erantzuteko, oso mantso eta argi hitz egiten badiote, eta hizkuntza zuzena eta ez idiomatikoa erabiltzen bada.
	Gai da zer gertatzen zaion osasun-langile bati azaltzeko eta galdera errazei erantzuteko, adibidez "Mina ematen dizu?"; hala ere, keinuak eta gorputz-adierazpidea erabili behar ditu mezua argitzeko.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Telekomunikazioak erabiltzea

Telefonoa eta Internet oinarri duten urrutiko komunikaziorako aplikazioak erabiltzeari dagokio 2018ko eskala berri honi. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ informazioa eta transakzioak: mezu erraz eta aurreikusteko moduko gaiet buruzko elkarrizketetatik hasita (adibidez iritsiera-orduari, errutinari edo oinarritzko zerbitzuei buruzko elkarrizketa), era askotako helburu pertsonal eta profesioletarako erabiltzen diren elkarrizketetaraino;
- ▶ solaskidea: pertsona ezagunetatik hasita, pertsona ezezagunetara, azentu ezohikoak dituztenetara;
- ▶ trukearen iraupena: truke erraz eta laburretatik, elkarrizketa informal luzeetaraino.

	Telekomunikazioak erabiltzea
C2	Gai da telekomunikazioak ziurtasunez eta eraginkortasunez erabiltzeko, helburu profesional zein pertsonalak lortzeko, baita interferentziak badaude (zarata) edo deitzen duenak azentu ezezagunarekin hitz egiten badu ere.
C1	Gai da telekomunikazioak eraginkortasunez erabiltzeko helburu profesional eta pertsonal gehienak lortzeko.
B2	Gai da telekomunikazioak erabiltzeko helburu pertsonal eta profesional ugari asetzeko, baldin eta azalpenak eskatu baditzake azentua edo terminologia ezagutzen ez duenean. Gai da telefono bidezko elkarrizketa informal luzeetan jarduteko, pertsona ezagun batekin eta era askotako gaien inguruan.
B1	Gai da telekomunikazioak erabiltzeko eguneroko helburu pertsonal eta profesionalak lortzeko, baldin eta, tarteka, azalpenak eskatu baditzake. Gai da ezusteko bati buruzko xehetasun garrantzitsuak telefonoz jakinarazteko (adibidez, arazoak sortu badira hotelarekin, bidaiaren antolakuntzarekin edo alokatutako autoarekin).
	Gai da telekomunikazioak erabiltzeko elkarrizketa erraz samar baina luzeak izateko, aurrez aurre ezagutzen duen jendearekin. Gai da telekomunikazioak erabiltzeko errutinazko mezuak helarazteko (adibidez, hitzordu bat antolatzeke) eta oinarritzko zerbitzuak eskuratzeko (adibidez, hotel batean gela bat erreserbatzeko edo medikutan hitzordua finkatzeko).
A2	Gai da, telekomunikazioak erabiliz, bere lagunekin albiste errazak trukatzeko, planak egiteko eta hitzorduak finkatzeko.
	Gai da telefono bidezko elkarrizketa erraz eta laburretan jarduteko, ezagutzen duen pertsona batekin eta aurreikusteko moduko gai bati buruz (adibidez, zer ordutan iritsiko den edo nola elkartzeko diren), baldin eta solaskidea errepikatzeke eta argitzeko prest badago. Gai da telefono bidezko mezu errazak ulertzeko (adibidez, "Nire hegazkina berandu iritsiko da. Hamarretan iritsiko naiz"), mezuan adierazitako xehetasunak baieztatzeke eta, hala dagokionean, albistea beste batzuei telefonoz adierazteko.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.3.1.2. Idatzizko elkarreragina

Idatzizko elkarreraginean biltzen da komunikazio interaktiboa, idatziz zein zeinuz egiten dena⁴³. Bi eskala daude: "Gutunak idaztea" eta "Oharrak, mezuak eta formularioak". Lehenengo eskalan, idatzizko trukeak jorratzen dira

43. Azkar hazi da bideo bidez grabatutako txat eta mezu-trukeen kopurua (formalak zein informalak), batez ere WhatsApp aplikazioaren bidez. Zeinu-egileek idatziz edo zeinuz erantzun dezakete, edo biak txandaka erabili. Herrialde batzuetan, zeinu-egileek aukera dute galderak, iruzkinak edo kexak zeinuz helarazteko hornitzaile batzuei, webgune berezi baten bidez. Gainera, online inkesten kasuan, gero eta gehiagok eskaintzen dute erantzunak idatziz edo zeinu-hizkuntzan emateko aukera. Hortaz, sekzio honetan "zeinuak egin" aditza erabili da, zeinu-hizkuntzak ere biltzeko.

batez ere, askotan pertsonen artekoak direnak; bigarren eskala, aldiz, informazioaren igorpenari dagokio. Idatzizko elkarreraginean, ahozko hizkuntzaren antzeko hizkuntza erabiltzen da.

Horretaz aparte, elkarreragineko jarduera gehienetan akatsak eta nahasmenak gerta daitezke, baina, testuinguruaren laguntzari esker, ulermen-arazorik sortu gabe. Normalean, elkarreragineko estrategiak erabil daitezke, hala nola zerbait argitzeko eskatzea edo formulazio egokia aurkitzen laguntzea, eta gaizki-ulertuak zuzentzeko modua izaten da. Azkenik, testua ekoizteko orduan, tentuz eta zehaztasunez egituratzea ez da hainbesteko lehenetasuna.

Online elkarreragina beste atal batean landuko da, hainbat modalitate biltzen dituelako (ikus hurrengo atala).

Idatzizko elkarreragina, oro har

	Idatzizko elkarreragina, oro har
C2	Gai da tonu eta estilo egokian adierazteko, idatzizko elkarreraginaren molde formal eta informal ia guztietan.
C1	Gai da argi eta zehatz adierazteko, eta hartzaileari malgutasunez eta eraginkortasunez egokitzen zaio.
B2	Gai da idatziz berriak kontatzeko eta bere ikusmoldea behar bezala adierazteko, edo besteen ikusmoldearekin lotzeko.
B1	Gai da gai abstraktuei nahiz konkretuei buruzko informazioa eta ideiak transmititzeko, informazioa kontrolatzeko, arazo bati buruzko galderak egiteko edo arazo hori zehaztasunez azaltzeko.
	Gai da gutunak eta ohar pertsonalak idazteko, berehalako informazio erraza eskatuz edo emanez, eta garrantziko iruditzen zaizkion alderdiak nabarmenduz.
A2	Gai da berehalako premiei buruzko ohar errazak eta laburrak idazteko.
A1	Gai da xehetasun pertsonalei buruzko idatzizko informazioa eskatzeko eta emateko.
Aurre-A1	Gai da oinarrizko informazioa transmititzeko (adibidez, izena, helbidea eta familia), esaldi motzen bidez formulario edo oharretan, hiztegia erabiliz.

Gutunak idaztea

2001eko eskala gutun pertsonalei bakarrik zegokien. Eguneratze honetan, aldiz, gutun formalak idazteari dagozkion deskriptoreak gehitu dira; izan ere, zenbait erabiltzailek eta ikaslek halako gutunak idazteko premia baitute. Hortaz, honako hauek dira eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ mezu-mota: mezu pertsonal errazetatik gutun pertsonal eta profesional sakonetaraino;
- ▶ hizkuntza-mota: formulazko esapideetatik, emozioen adierazpenetaraino eta beste zerbaiti edo norbaiti buruz jarduteraino, umorearen erabileraraino eta adierazpen onarekin idazteraino, tonu eta estilo egokian.

	Gutunak idaztea
C2	Gai da bere lanean premiazkoak diren gutun-mota ia guztiak estilo eta tonu egokian idazteko.
C1	Gai da gutun pertsonaletan argi eta zehatz adierazteko, eta hizkuntza malgua eta eraginkorra erabiltzeko, baita emozioak adierazi, jendeari eta gauzei buruz jardun eta umorea erabili behar duenean ere.
	Gai da gutun formalak idazteko (adibidez, azalpenak eskatzeko, izena emateko, gomendioak egiteko, erreferentziak eskatzeko, kexak egiteko, adeitasuna adierazteko eta doluminak adierazteko), adierazpen-maila egokiz eta zehatz.
B2+	Gai da gutun pertsonalen bidez harreman bat izateko, eta, hizkuntza jarioztasunez eta eraginkortasunez erabiliz, esperientziak deskribatzeko, adeitasunezko galderak egiteko eta gutun-trukeko bi kideei interesatzen zaizkien gaiez mintzatzeko.
	Gai da, kasu gehienetan, esamolde idiomatikoak eta hizkuntzaren erabilera arrunta gutunetan edo idatzizko beste komunikazioetan ulertzeko, eta gai da egoerari ondo egokitzen zaizkion erabilera arruntenak erabiltzeko.
	Gai da gutun formalak idazteko (adibidez, galderak egiteko, izena emateko edo zerbaiti buruzko kexa egiteko), erregistro, egitura eta konbentzio egokiak erabiliz.
	Gai da kexa-gutun irmoak baina gizabidetsuak idazteko, xehetasun lagungarriak gehituz eta desio lukeen emaitza adieraziz.

	Gutunak idaztea
B2	<p>Gai da gutunetan nolabaiteko emozioa transmititzeko eta gertaerek zein esperientziak beretzat duten garrantzia nabarmentzeko, eta gai da gutun trukea duen pertsonekin albisteez eta ikuspegiez hitz egiteko.</p> <p>Gai da, gutun eta mezu elektronikoko pertsonalak eta profesionalak idazten dituenean, dagozkion arau formalak eta konbentzioak erabiltzeko.</p> <p>Gai da gonbipenak egiteko, eskerrak emateko edo barkamena eskatzeko gutun edo mezu elektronikoko formalak idazteko, dagozkion arauak eta erregistroa aintzat hartuz.</p> <p>Gai da errutinaz kanpoko gutun profesionalak idazteko, egitura eta arau egokiak erabiliz, baldin eta gai zehatzei buruzko gutunak badira.</p> <p>Gai da, gutun bidez edo mezu elektronikoko batekin, helburu jakin baterako behar duen informazioa lortzeko, beste dokumentu batean kopia eta posta bidez beste batzuei bidaltzeko.</p>
B1	<p>Gai da gutun pertsonalak idazteko, berriak emanez eta gai abstraktuei edo kulturei buruzko ideiak adieraziz, musikari eta filmei buruzkoak esaterako.</p> <p>Gai da, gutun bidez, bere iritziak adierazteko eta bere esperientziei eta sentimenduei buruzko deskribapen xeheak egiteko.</p> <p>Gai da iragarki bati idatziz erantzun eta interesatzen zaizkion gauzei buruzko informazio gehiago eskatzeko.</p> <p>Gai da oinarrizko mezu elektronikokoak eta gutunak idazteko; esaterako, kexa bat egiteko edo zerbait egin dadin eskatzeko.</p>
	<p>Gai da gutun pertsonalak idazteko, esperientziak, sentimenduak eta gertaerak nolabaiteko xehetasunez adieraziz.</p> <p>Gai da mezu elektronikoko eta gutun oinarrizkoak eta zehatzak idazteko; adibidez, informazioa eskatzeko, zerbait berretsi diezaioten eskatzeko edo berak berresteko.</p> <p>Gai da oinarrizko gutun baten bidez zerbaitetan izena emateko, xehetasun lagungarri gutxi txertatuz.</p>
A2	<p>Gai da telefono mezu bidez, mezu elektronikoko bidez edo gutun laburren bidez informazioa trukatzeko, beste pertsona batek egindako galderei erantzunez (adibidez, produktu edo jarduera berri bati buruz).</p> <p>Gai da errutinazko informazio pertsonala adierazteko, mezu elektronikoko edo gutun labur batean, bere burua aurkeztuz.</p> <p>Gai da gutun pertsonal oso errazak idazteko, eskerrak emanez edo barkamena eskatuz.</p> <p>Gai da ohar, mezu elektronikoko eta telefono bidezko mezu laburrak idazteko (adibidez, gonbidapen bat bidaltzeko edo gonbidapen bati erantzuteko, hitzordu bat baieztatze edo aldatzeko).</p> <p>Gai da postal batean testu labur bat idazteko (adibidez, norbaiti "Zorionak" edo "Urte berri on" esateko).</p>
A1	<p>Gai da Interneten mezuak eta sarrerak idazteko, esaldi labur-laburrak elkarri lotuz, bere zaletasunei buruz, gustuko duenez eta gustuko ez duenez, hitz errazak eta formulazko esamoldeak baliatuz eta hiztegiaren laguntzaz.</p> <p>Gai da postal erraz eta laburrak idazteko.</p> <p>Gai da lagunei mezu labur eta erraz-errazak idazteko (adibidez, telefono bidezko mezu bat), zerbaiten berri emateko edo galderak egiteko.</p>
Aurre-A1	<p>Gai da esaldi laburrak idazteko eta oinarrizko informazio pertsonala emateko, hiztegiaren laguntzaz.</p>

Oharrak, mezuak eta formularioak

Eskala honetan biltzen dira idatzizko elkarreraginaren baitako transakzio batzuk. A mailetan, honako hau da muina: formularioetan xehetasun pertsonalak jakinaraztea. A2tik aurrera, berriz, mezuak hartzea edo adieraztea da gakoa, bai eta ohar laburrak idaztea/zeinuz egitea ere. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ formularioetan xehetasun pertsonalak adieraztea (Aurre-A1 mailatik A2 mailara);
- ▶ mezuak hartzea eta adieraztea (telefono bidez), denborari buruzko mezu errazetatik hasita, zenbait ideia biltzen dituzten mezuak ere barne, mezu pertsonal edo profesional konplexuetaraino;
- ▶ oharrak hartzea: ohar labur eta errazetatik ohar sakonagoetaraino, hala lagunei, nola zerbitzariei, irakasleei edota besteri.

	Oharrak, mezuak eta formularioak
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2.</i>
C1	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2.</i>
B2	Gai da mezu pertsonal eta profesional konplexuak hartzeko eta adierazteko, baldin eta, behar izanez gero, azalpenak eskatu baditzake.
B1	Gai da arlo pertsonalean, lanean edo arlo akademikoan gerta daitezkeen errutinazko mezuak hartzeko. Gai da informazioa eskatzeko eta arazoak azaltzeko mezuak hartzeko.
	Gai da berehalako informazio erraza transmititzen duten oharrak idazteko, lagunei, zerbitzuekin zerikusia duten pertsonari, irakasleei eta inguruko pertsona ezagun batzuei, garrantzizkoak iruditzen zaizkion alderdiak nabarmenduz. Gai da, telefonoz, zenbait ideia biltzen dituzten mezuak hartzeko, baldin eta deika ari denak mezuak argi eta adeitasunez diktatzen baditu.
A2	Gai da mezu labur eta errazak jasotzeko, baldin eta esaten diotena errepikatzeke eta berriro formulatzeko eska badezake.
	Gai da berehalako beharrei buruzko ohar eta mezu laburrak eta errazak idazteko. Gai da eguneroko formulario gehienetan xehetasun pertsonalak eta bestelako xehetasunak adierazteko; adibidez, bisa bat eskatzeko, bisaren salbuespen bat eskatzeko, bankuan kontu bat irekitzeko, gutun bat jaso izanaren adierazpenarekin bidaltzeko, eta abar.
A1	Gai da zenbakiak eta datak, izena, herritartasuna, helbidea, adina, jaiotze-data edo herri batera iritsi deneko data adierazteko, hoteleko erregistroan adibidez. Gai da mezu erraz bat uzteko, informazioa emanez; esaterako, nora joan den eta zer ordutan itzuliko den (adib., "Erosketak egiten ari naiz, 5etan itzuliko naiz").
Aurre-A1	Erregistratzeko formulario erraz-errazak bete ditzake eta xehetasun pertsonalak eman: izena, helbidea, herritartasuna, egoera zibila.

3.3.1.3. Online elkarreragina

Online elkarreragina makina bidez bideratzen da beti eta, horregatik, zaila da aurrez aurreko elkarreragina bezalako izatea ehuneko ehunean. Taldeko online elkarreraginean ezaugarri berriak azaleratzen dira, eta ia ezinezkoa da ezaugarri horiek gaitasun-eskala tradizionalan biltzea, hauek norbanakoaren ahozko, zeinuzko edo idatzizko jokabideetan jartzen baitute arreta. Adibidez, online elkarreraginean parte hartzen dutenek baliabideak dituzte eskura, denbora errealean. Bestalde, gerta liteke gaizki-ulertuak sortzea eta halakoak sortu izanaz berehala ez konturatzea (eta, ondorioz, gaizki-ulertua berehala ez konpontzea); aurrez aurreko komunikazioan, aldiz, errazagoa da gaizki-ulertuak zuzentzea. Hona hemen online komunikazioa arrakastatsua izateko baldintza batzuk:

- ▶ mezuetan erredundantzia handiagoren beharra;
- ▶ mezua ondo ulertu den egiaztatu beharra;
- ▶ ulermenari laguntzeko eta gaizki-ulertuei aurre egiteko, birformulatzeko gaitasuna;
- ▶ erreakzio emozionalak kudeatzeko gaitasuna.

Online elkarrizketak eta eztabaidak

Eskala honek online elkarrizketa eta eztabaidetan jartzen du arreta, fenomeno multimodalak baitira, eta arreta bereziz aztertzen du solaskideak nola komunikatzen diren online arazo serioez aritzeko zein bukaera irekia duten hartu-eman sozialetan. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ aldi bereko elkarreragina (denbora errealean) eta elkarreragin-jarduera kontsekutiboak; bigarren motan, aukera dago zirriborro bat prestatzeko eta laguntza-baliabideetara jotzeko;
- ▶ solaskide batekin edo gehiagorekin elkarreragin jarraituan jardutea;
- ▶ argitalpenak eta ekarpenak osatzea, eta besteek haiei erantzutea;
- ▶ iruzkinak (adibidez, ebaluazio-iruzkinak) egitea beste batzuen argitalpen, iruzkin eta ekarpenen harira;
- ▶ esteka eta loturen aurrean erabilzaila edo ikasleak duen erreakzioa;
- ▶ mezuan sinboloak, irudiak eta bestelako kodeak txertatzeko gaitasuna, mezuei dagokien tonua, azentua eta prosodia eransteke, eta, baita ere, alderdi afektibo edo emozionala gehitzeko, ironia adierazteko eta abar.

Honako hauek dira ikasle edo erabiltzaileak eskalan aurrera egin duela islatzen duten ezaugarriak: behereneko mailetan, ikasle edo erabiltzailea gai izango da hartu-eman sozial errazak egiteko eta albiste pertsonalak adierazi eta jasotzeko; aurrera egin ahala, ordea, gaitasun zabalagoak eskuratuko ditu. C mailetan, adibidez, gai izango da elkarreragin profesionalak eta hezkuntzari lotutako elkarreragin diskurtsiboak egiteko; B1+ mailatik aurrera, bestalde, denbora errealeko elkarreragina eta talde-elkarreragina agertuko dira. B2 mailan, ikasle edo erabiltzailea gai izango da elkarrizketa eta eztabaidetan era aktiboan jarduteko, bere ekarpena besteen ekarpenei eraginkortasunez gehituz eta gaizki-ulertuak egokitasunez konponduz. C1 mailan, ikasle edo erabiltzailea gai izango da bere erregistroa modulatzeko eta ebaluazio kritikoak diplomaziaz adierazteko. C2 mailan, ostera, ikasle edo erabiltzailea gai izango da elkarreraginean sor daitezkeen ezustekoak aurreikusteko eta zuzentzeko; besteak beste, gaizki-ulertuak (baita gaizki-ulertu kulturalak ere), komunikazio-arazoak eta erreakzio emozionalak. Bestalde, ikasle edo erabiltzaileak eskalan aurrera egiten duenean, gai izango da “eremu” birtual gehiagotan aritzeko; adibidez, “kafetegian”, “ikasgelan” edo “bilera-gelan”. Ikasle edo erabiltzaileari, B mailara iritsi arte, zaila egingo zaio online bilera bateko elkarreraginean arrakastaz jardutea; A2 mailan, “ikasgela” birtualean elkarreraginean aritzeko gai izango da, betiere tentu handiz gidatzen badute; eta A1 mailan, aldiz, oso azaletik baino ez da komunikatuko posteatzen eta “kafetegian” txateatzen ari denean. C mailetan, aitzitik, ikasle edo erabiltzailea gai izango da bere erregistroa eta elkarreraginaren estiloa dagokion eremu birtualaren arabera moldatzeko eta bere hizkuntza modu aiposean egokitzeko, komunikazioa eraginkorragoa izan dadin.

	Online elkarrizketak eta eztabaidak
C2	<p>Gai da argi eta zehatz adierazteko denbora errealean gertatzen ari den eztabaida batean, testuinguruaren arabera hizkuntza malgutasunez eta sentikortasunez egokituz; besteak beste, emozioak adierazteko, zerbaiti edo norbaiti buruz jarduteko eta bromak egiteko.</p> <p>Gai da online eztabaida batean sor daitezkeen ezustekoak aurreikusteko eta gaizki-ulertuak (baita gaizki-ulertu kulturalak ere), komunikazio-arazoak eta erreakzio emozionalak zuzentzeko.</p> <p>Gai da bere erregistroa eta estiloa aise eta azkar egokitzeko, online ingurunearen, komunikazio-helburuen eta hitz-hartzeen arabera.</p>
C1	<p>Gai da denbora errealean gertatzen diren eta zenbait parte-hartzaile dituzten online trukeetan jarduteko, egiten diren ekarpenen komunikazio-asmoak eta inplikazio kulturalak ulertuz.</p> <p>Gai da eraginkortasunez jarduteko Internet bidez eta zuzenean egiten diren eztabaida profesional eta akademikoetan, auzi konplexu eta abstraktuei buruz badira ere, beharrezkoa denean azalpenak eskatuz.</p> <p>Gai da online elkarreraginaren testuinguruaren arabera bere erregistroa moldatzeko, truke beraren baitan erregistro bat baino gehiago erabiliz, beharrezkoa baldin bada.</p> <p>Gai da online eta zuzenean egiten diren eztabaida profesional eta akademikoetan argudioak ebaluatzeko, berriz azaltzeko eta zalantzan jartzeko.</p>
B2	<p>Gai da online trukeetan parte hartzeko, bere ekarpenak ekarpenen hari batean txertatuz, inplikazio kulturalak ulertuz eta modu egokian erantzunez.</p> <p>Gai da online eztabaidetan era aktiboan parte hartzeko, intereseko gaiei buruzko iritzi luze samarrak emanez eta halakoei erantzunez, baldin eta parte-hartzaileek ez badute hizkuntza ezohikoa edo konplexua erabiltzen eta erantzuteko behar adina denbora ematen badiote.</p> <p>Gai da zenbait parte-hartzailearen arteko online trukeetan parte hartzeko, bere ekarpenak besteen ekarpenei eraginkortasunez gehituz, baldin eta moderatzaile bat badago eta hark eztabaida bideratzen laguntzen badu.</p> <p>Gai da online elkarreraginean sortzen diren gaizki-ulertuez eta desadostasunez ohartzeko eta horiei aurre egiteko, baldin eta solaskideak laguntzeko prest badaude.</p>
B1	<p>Gai da denbora errealean egiten diren online trukeetan jarduteko, parte-hartzaile batekin baino gehiagorekin, parte-hartzaile bakoitzaren komunikazio-asmoei antzemanaz, baina baliteke esandakoaren xehetasunak edo inplikazioak ez ulertzea, azalpen zabalagorik izan ezean.</p> <p>Gai da ekitaldi sozialei, bere esperientziei eta jardueri buruzko kontakizunak online zabaltzeko, estekak eta materialak gehituz eta sentipen pertsonalak adieraziz.</p> <p>Gai da online eztabaida batean ekarpen ulergarri bat egiteko, intereseko gai arrunt baten inguruan, baldin eta testua aldeztatik presta badezake eta Interneteko baliabideak erabil baditzake hizkuntzaren hutsuneak betetzeko eta zehatz ari dela egiaztatzeko.</p> <p>Gai da argitalpen pertsonalak online egiteko bere esperientziei, sentipenei eta gertatu zaizkion gauzei buruz, eta besteek egindako erantzunei nolabaiteko xehetasunez erantzuteko; hala ere, hiztegiaren mugak tarteko, batzuetan hitzak errepikatuko ditu eta formulazio desegokiak erabiliko ditu.</p>

	Online elkarrizketak eta eztabaidak
A2	<p>Gai da online bere burua aurkezteko eta truke errazak egiteko, aurreikusteko moduko eguneroko gaien inguruan galderak eginez, haiei erantzunez eta ideiak trukatu, baldin eta erantzunak formulatzeko behar adina denbora badauka eta aldi bakoitzean solaskide bakarrarekin ari bada.</p> <p>Gai da eguneroko gaiei, jarduera sozialei eta bere sentimenduei buruzko argitalpen laburrak osatzeko, xehetasun sinpleak eta gakoak direnak erabiliz.</p> <p>Gai da beste batzuen argitalpenetan iruzkinak egiteko, betiere hizkuntza errazean idatzita badaude, eta gai da esteka bidez bidalitako materialen aurrean erreakzioak adierazteko, adibidez ezustea, interesa edo ezaxola modu sinplean adieraziz.</p>
	<p>Gai da online oinarrizko komunikazio sozialean jarduteko (adibidez, gai da, egokiera berezi batean, postal birtual batean mezu erraz bat idazteko, albisteak partekatzeko eta hitzordu bat lotzeko edo baieztatzeko).</p> <p>Gai da estekei edo materialei buruzko iruzkin positibo edo negatiboak egiteko online, motzean, oinarrizko hizkuntza-errepertorio bat erabiliz, baina, oro har, itzultzaile automatikoak eta bestelako baliabideak erabiltzeko premia izango du.</p>
A1	<p>Gai da mezuak eta argitalpen pertsonalak idazteko, erraz-errazak, esaldi laburrak kateatuz (adibidez, bere zaletasunak azaltzeko eta zer gustatzen zaion eta zer ez zaion gustatzen jakinarazteko), itzulpen-baliabideen laguntzaz.</p> <p>Gai da, formulazko esapideak erabiliz eta hitz/zeinu errazak uztartuz, online argitalpen errazei eta horietan biltzen diren estekei buruzko iruzkin negatibo edo positibo laburrak posteatzeko, eta bere iruzkinaren harira egiten dizkieten iruzkinei erantzuteko, esker oneko eta barkamenezko esamolde estandarrak baliatuz.</p>
Aurre-A1	<p>Gai da online bidez modu agurtzeko jendea, formulazko oinarrizko esapideak eta emotikonoak erabiliz.</p> <p>Gai da berari buruzko adierazpen errazak posteatzeko (adibidez, harreman batean dagoen, nongoa den, zertan egiten duen lan), baldin eta erantzunak sorta batetik hautatu baditzake edo itzultzaile automatiko bat erabil badezake.</p>

Helburu bat lortzeko online transakzioak eta elkarlana

Helburu bat lortzeko online transakzioak eta elkarlana: eskala honetan kontuan hartzen da helburu jakin bat lortzeko Internet bidez egiten diren elkarreraginezko jardueren eta transakzioen baitan sor litekeen elkarlana, gaur egungo bizitzaren ohiko ezaugarri bat baita. Online transakzioetan ez dago ahozkoaren eta idatzizkoaren arteko bereizketa zurrunik; izan ere, gero eta gehiago erabiltzen baitira zenbait modu aldi berean. Ondorioz, deskriptoreek aintzat hartzen dute ikasle eta erabiltzaileek online materialak eta erremintak erabiliko dituztela testuinguruaren arabera. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusi batzuk:

- ▶ online ondasunak eta zerbitzuak erostea;
- ▶ transakzioak egitea, baldintzak negoziatuz, hala zerbitzu-emaile bezala nola bezero gisa;
- ▶ elkarlaneko proiektuetan parte hartzea;
- ▶ komunikazio-arazoak bideratzea.

Honako hauek dira ikasle edo erabiltzaileak eskalan aurrera egin duela islatzen duten ezaugarriak: A mailan daudenean, oinarrizko transakzioak eta informazio-trukeak egiteko gaitasuna izango dute; hortik gorako mailetan, ordea, erabiltzaileak elkarlan-jarduera sofistikatuagotan arituko dira, helburu konkretu bat lortzeko. Esate baterako, Aurre-A1 mailan, erabiltzaileak gai izango dira aurreikusteko errazak diren online formularioak betetzeko; B mailetan, berriz, era askotako arazoak konpontzeko gai izango dira, transakzioa burutu dadin, eta, azkenik, C mailetan, erabiltzaileak gai izango dira, lehenik, taldeko proiektuetan elkarlanean online jarduteko, eta, ondoren, talde-lana koordinatzeko. Era berean, gaitasunen garapenean, parte-hartzea erreaktibo izango da hasieran, eta proaktibo bihurtuko da gero; jarduera errazak egingo dira hasieran, eta konplexuagoak gero. A2+ mailan, elkarlan bidez egiteko ataza errazak agertzen dira, betiere laguntzeko prest dagoen solaskide batekin eginak; ondoren, B1 mailan, taldeko proiektu txikiak egingo dira, eta B2+ mailatik aurrera, elkarlanean buruzagitza hartzeko gaitasuna azalduko da. C1 mailan, erabiltzaile edo ikaslea gai izango da online proiektu batean diharduen taldea koordinatzeko, jarraibide xeheak formulatuz eta berrikusiz, taldeko kideen proposamenak ebaluatuz eta ataza partekatuak burutzeko behar diren azalpenak emanez.

	Helburu bat lortzeko online transakzioak eta elkarlana
C2	<p>Gai da gaizki-ulertuak zuzentzeko eta elkarlan-prozesuan sortzen diren gatazkak eraginkortasunez bideratzeko.</p> <p>Gai da taldea gidatzeko eta taldearen lanari zehaztasuna gehitzeko, proiektuaren zirriborroak editatzeko garaian.</p>
C1	<p>Gai da online proiektu batean lanean diharduen talde bat koordinatzeko, jarraibide xeheak formulatuz eta berrikusiz, taldeko kideek egindako proposamenak ebaluatuz eta ataza partekatuak burutzeko behar diren azalpenak emanez.</p> <p>Gai da, zerbitzu-emailea izanik, Online transakzio konplexuak bideratzeko (adibidez, baldintza zailak biltzen dituzten aplikazioak kudeatzeko), hizkuntza malgutasunez egokituz eta, hala, eztabaida eta negoziazioa kudeatuz.</p> <p>Gai da proiektu konplexuetan jarduteko, non elkarlanean idatzi eta berridatzi behar den, eta online elkarlanari dagozkion bestelako zereginak burutu behar diren, hala nola jarraibideak ziurtasunez ematea eta betetzea, dagozkion helburua lortzeko.</p> <p>Gai da online elkarlanean eta transakzioetan eratzen diren komunikazio-arazoak eta arazo kulturalak eraginkortasunez bideratzeko, birformulatuz, azalpenak emanez eta irudien, audioen edo grafikoen bidez adibideak emanez.</p>
B2	<p>Gai da bere espezialitateko gaiekin zerikusia duen online elkarlana zuzentzeko, taldeak bere lanari hel diezaion eta ezarritako helburuak bete ditzan, bakoitzak zer zeregin, ardura eta epemuga bete behar duen gogora ekarriz.</p> <p>Gai da bere espezialitateko gaiekin zerikusia duten elkarlanezko online jardueretan eta transakzioetan aritzeko, baldintzak negoziatuz eta xehetasun konplexuak eta baldintza bereziak azalduz.</p> <p>Gai da online elkarlanean edo transakzioetan sortzen diren gaizki-ulertuak eta ezusteko arazoak bideratzeko, gizalegez eta modu aproposan erantzunez, ausia konpontze aldera.</p> <p>Gai da bere espezialitateko gaiekin zerikusia duen online elkarlana zuzentzeko, taldeak bere lanari hel diezaion eta ezarritako helburuak bete ditzan, bakoitzak zein zeregin, ardura eta epemuga bete behar duen gogora ekarriz.</p>
B1	<p>Gai da informazio-truke handi bat behar duten online transakzioetan jarduteko, baldin eta solaskideek ez badute hizkuntza zaila erabiltzen eta, behar izanez gero, errepikatuz eta birformulatuz prest badaude.</p> <p>Gai da proiektu batean online diharduen talde batekin elkarlanean aritzeko, jarraibide garbiak betez, azalpenak eskatuz eta ataza partekatuak burutzeko lanean lagunduz.</p> <p>Gai da online elkarlan-jardueretan eta transakzioetan jarduteko, xehetasun garrantzitsuei buruzkoak erraz esplikatuta badaude; esate baterako, gai da ikastaro batean, bisitaldi gidatu batean edo ekitaldi batean izena emateko, edo bazkidetza-eskabide bat egiteko.</p> <p>Gai da talde txiki batekin edo kide batekin Online proiektu batean elkarlanean aritzeko, baldin eta kontzeptu konplexuagoak azaltzen dituzten baliabide bisualak badaude, hala nola irudiak, estatistikak eta grafikoak.</p> <p>Gai da jarraibideak betetzeko, galderak egiteko eta azalpenak eskatzeko, hartara online ataza partekatu bat burutzeko.</p>
A2	<p>Gai da, formulazko hizkuntza erabiliz, online transakzioetan eratzen diren errutinazko arazoak bideratzeko (adibidez, modelo bat edo eskaintza berezi bat eskuragai dagoen, noiz bidaliko den, zein helbidetara, etab. bideratzeko).</p> <p>Gai da laguntzeko prest dagoen kide batekin elkarlanezko ataza erraz batean Internet bidez aritzeko, jarraibide oinarrikoak erantzunez eta azalpenak eskatuz, baldin eta dagozkion kontzeptuak azaltzen dituzten baliabide bisualak badaude, hala nola irudiak, estatistikak eta grafikoak.</p> <p>Gai da online transakzio errazak egiteko (hala nola ondasunak eskatzea edo ikastaro batean izena ematea), online formulario edo galdetegi bat betez, xehetasun pertsonalak adieraziz, baldintzak onartzen dituela onartuz, zerbitzu gehigarriari ezetz esanez, etab.</p> <p>Gai da produktu edo osagai bat eskuragarri dagoen galdetzeko, eta horri buruzko oinarriko galderak egiteko.</p> <p>Gai da jarraibide errazak betetzeko eta galdera errazak egiteko, online ataza partekatu bat betetzeko, baldin eta laguntzeko prest dagoen solaskide batekin ari bada.</p>
A1	<p>Gai da online erosketak errazak egiteko edo zerbaitetan izena emateko, oinarriko informazio pertsonala adieraziz (izena, posta elektronikoaren helbidea edo telefono-zenbakia).</p>
Aurre-A1	<p>Gai da online erosketak erraz batean edo izena emateko formulario batean zerbait hautatzeko (adibidez, produktua, tamaina eta kolorea), betiere baliabide bisualak badaude.</p>

3.3.2. Elkarreraginezko estrategiak

Elkarreraginezko estrategietan hiru deskriptore-eskala daude: "Hitza hartzea" ("Hitza egiteko txandak"), "Elkarlana" eta "Azalpenak eskatzea". "Hitza hartzea" ("Hitza egiteko txandak") berriro agertzen da "Gaitasun pragmatikoetan", diskurtso-gaitasunaren funtsezko osagaia baita. Eskala hori da Europako Erreferentzia Marko Bateratuan bi aldiz agertzen den bakarra. "Elkarlana" izeneko eskalan, bi alderdi biltzen dira: batetik, estrategia kognitiboak, hitzartzeko ideiak kokatzeko, planifikatzeko eta antolatze baliu dutenak, eta, bestetik, elkarlaneko estrategiak, pertsonen arteko alderdiak eta harremanei lotutako alderdiak bideratzeko baliu dutenak. Bitartekotzako atalean, bi alderdi horiek garatuago daude eskala berrietan, estrategia kognitiboetarako ("Esanahia eratzeko elkarlana") eta elkarlaneko estrategietarako ("Kideen arteko elkarlaneko elkarreragina bideratzea"). Hainbat zentzutan, bi eskala horiek sakonago garatzen dute "Elkarlana" izeneko 2001eko eskala. Nolanahi ere, "Elkarlana" eskalak biltzen duen ikuspegia diskurtsora bideratuta dago, eta bi eskala berriek, aldiz, ikuspegi zabalago bat jorratzen dute; hori dela eta, kontzeptuen bitartekotzaren barruan mantendu dira.

Hitza hartzea (hitza egiteko txandak)

Eskala honi dagokio diskurtsoari hasiera emateko gaitasuna eta ekimen-gaitasuna. Goian esan bezala, gaitasun hori gakoa izan daiteke bietan, elkarreraginezko estrategia gisa (txanda hartzea) eta diskurtso-gaitasunaren alderdi integral moduan. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusi batzuk:

- ▶ elkarrizketak hasia, izatea eta amaitzea;
- ▶ gertatzen ari den elkarrizketa edo eztabaida batean jardutea, eta, sarritan, aurrez sortutako esamolde bat erabiltzea elkarrizketan sartzeko edo pentsatzeko denbora gehiago izateko.

	Hitza egiteko txandak
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da diskurtsoa enuntziatzeko bide posibleetatik esaldi egokia hautatzeko, bere adierazpenak behar bezala egin ahal izateko, hitza egiteko txandari eustearren hitza hartzen edo zer esan pentsatzen duen bitartean.
B2	Gai da behar bezala egiteko elkarrizketa, esamolde egokienak erabiliz. Gai da hizketaldia behar bezala hasteko, jarraipena emateko eta amaitzeko, hitza egiteko txanda behar bezala erabiliz. Gai da hizketaldia hasteko, hitzari eusteko eta, hala dagokionean, elkarrizketa amaitzeko, batzuetan oso era dotorean ez bada ere. Gai da esaldi eginak erabiltzeko (adibidez, "Galdera horrek ez du erantzun erraza"), denbora irabaztearen eta hitza egiteko txandari eustearren, zer esan formulatzen duen bitartean.
B1	Gai da eguneroko bizitzako gaiei buruzko eztabaidetan parte hartzeko, hitza hartzeko esamolde egokia erabiliz. Gai da elkarrizketa errazak hasteko, jarraipena emateko eta amaitzeko, aurrez aurre eta gai arruntei edo interes pertsonaleko gaiei buruz.
A2	Gai da elkarrizketa laburrak hasteko, izateko edo amaitzeko teknika errazak erabiltzeko. Gai da aurrez aurreko elkarrizketa errazak hasteko, jarraipena emateko eta amaitzeko. Gai da besteen arreta erakartzeko.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Elkarlana

Eskala honi dagokio eztabaida bati garatzen laguntzen dion elkarlaneko diskurtsoa. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusi batzuk:

- ▶ esandakoa ulertu dela egiaztatzea (behereneko mailak);
- ▶ aurreko hizlariari feedbacka emateko gaitasuna eta aurreko hizlariak esandakoa norberaren ekarpenarekin bateratzeko gaitasuna (gorenko mailak);
- ▶ eztabaidan landutako ideiak laburtzea, egoera ebaluatzeko asmoz (B mailak);
- ▶ beste hizlari batzuei hitza egiteko gonbita egitea.

Oharra: "Kideen arteko elkarlana eta elkarreragina bideratzea" eta "Esanahia eraikitzeko elkarlana" eskaletan landu da sakonago honako eskala hau.

	Elkarlana
C2	Gai da beste hizlari batzuen hitzaldiei bere ekarpenak eransteko, elkarreraginaren eremua zabaltzen eta emaitza baterantz bideratzen laguntzearen.
C1	Gai da bere ekarpena eta gainerako solaskideena trebetasunez bateratzeko.
B2	Gai da ekarpenei eta inferentziei jarraipena emateko eta horien aurrean zuzen erreakzionatzeko, elkarrizketaren garapenari laguntzeko moduan. Gai da eztabaidako ideia nagusiak laburbiltzeko eta ebaluatzeko, bere gaitasun profesional edo akademikoei lotutako gaietan. Gai da eguneroko bizitzako gaiak buruzko eztabaiden garapenean laguntzeko, esandakoa ulertzen duela berretsiz, beste solaskide batzuk parte hartzerantz bultzatuz, etab. Gai da eztabaidako momentu jakin batean zer ideia sortu diren laburbiltzeko eta hurrena zer egin proposatzeko.
B1	Gai da oinarriko hizkuntz errepertorio eta estrategia-errepertorio bat erabiltzeko, elkarrizketa edo eztabaida gerta dadin. Gai da, eztabaida bideratzen laguntzeko moduan, esandakoa laburtzeko. Gai da norbaitek esandakotik parte bat errepikatzen, elkar ulertzen dutela berrestearren eta ideiak garatzen laguntzearen. Gai da beste pertsona batzuei eztabaidan parte hartzeko gonbita egiteko.
A2	Gai da esaten dena zenbateraino ulertu duen adierazteko.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Azalpenak eskatzea

Eskala honi dagokio elkarreragin batean ikasle edo erabiltzaileak hitza hartzea eta adieraztea elkarrizketaren hariari segitzen dion edo ez, eta ideia jakin batzuei buruzko galderak egitea, esaten dena ulertzen duen egiaztatzeko. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusi batzuk:

- ▶ esaten dena ulertzen duela edo ulermen-arazo bat dagoela adieraztea (behereneko mailak);
- ▶ errepikatzen eskatzea;
- ▶ galderak egitea, ulertzen ari den egiaztatzeko eta xehetasun gehiago eskatzeko.

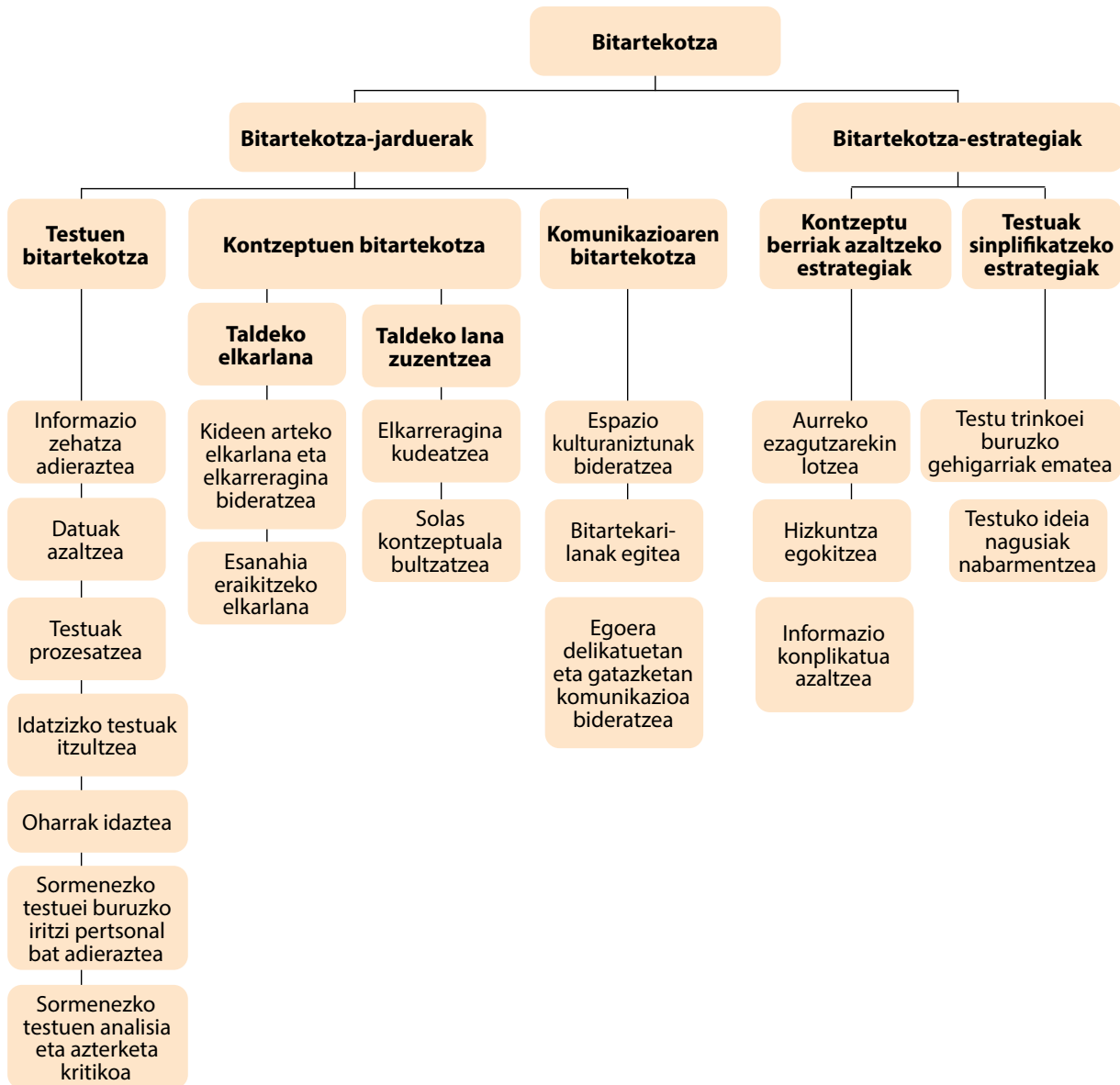
	Azalpenak eskatzea
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da azalpenak eskatzeko edo zerbait argitu diezaioten eskatzeko, bere lan-arloari edo testuinguru akademikoari lotutako elkarrizketetan, izan zuzenekoak ala online, ziurtatze aldera ideia konplexu eta abstraktuak ulertu dituela.
B2	Gai da norbaitek esana ulertzen duela egiaztatzeko galderak egiteko eta zalantzarik alderdiak azal diezazkieten eskatzeko. Gai da, elkarrizketa informaletan (lagunartean), azalpenak eskatzeko edo zerbait argitu diezaioten eskatzeko, ideia konplexu edo abstraktuak ulertzen dituen egiaztatzearen. Gai da taldeko kide bati galderak formulatzeko, modu inplizituan esandako zerbait edo modu kaskarrean artikulatu den zerbait argitze aldera.
B1	Gai da taldeko beste kideei xehetasun eta azalpen gehiago eskatzeko, eztabaidak aurrera egin dezan. Gai da esandakoa argitzea edo gehiago lantzea eskatzeko.
A2	Gai da solaskideari esandakoa argitzea eskatzeko, oso era errazean. Gai da ulertu ez dituen gako-hitzak edo enuntziatuak azaltzea eskatzeko, esamolde eginak erabiliz. Gai da zer ez duen ulertu adierazteko. Gai da zerbait ulertzen ez duela adierazteko eta hitz bat nola idazten den galdetzeko.
A1	Gai da zer ulertu ez duen adierazteko, hitz/zeinu errazak, azentua eta keinuak erabiliz. Gai da zer ulertu ez duen modu errazean adierazteko.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.4. BITARTEKOTZA

Honako lan honetan deskribatzen da nola garatu eta balioztatu diren bitartekotzako eskalak: “Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR” (North and Piccardo 2016). Erreferentzia Marko Bateratuaren deskriptoreetan bitartekotzari buruzko ikuspegi zabalago bat islatzea zen helburua, “Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools” (Coste and Cavalli 2015) txostenean aurkezten den ikuspegiarekin bat eginez.

Bitartekotzan, erabiltzaile edo ikasleak eragile sozialaren funtzioa betetzen du, zubiak sortuz eta esanahia eraikitzen edo adierazten lagunduz; batzuetan, hizkuntza baten baitan gertatzen da bitartekotza; beste batzuetan, aldiz, zenbait modalitatearen artean (adibidez, ahozkotik zeinuetara edo alderantziz, modalitateen arteko komunikazioan), eta, zenbaitetan, hizkuntza batetik bestera gertatzen da (hizkuntzen arteko bitartekotza). Bitartekotzan aztertzen da hizkuntzak zer zeregin betetzen duen era askotako prozesuetan; adibidez, komunikatzeko edota ikasteko esparruak eta baldintzak sortzeko prozesuan, esanahi berriak sortzeko elkarlanean, beste batzuei esanahi berriak eraikitzen edo ulertzen laguntzeko prozesuan eta informazio berriaren adierazpen egokian. Bitartekotza-jarduerak era askotako arlotan gerta daitezke: gizartean, hezkuntza-arloan, kulturean, hizkuntzaren testuinguruan edo lan-arloan.

14. irudia – Bitartekotza-jarduerak eta -estrategiak

3.4.1. Bitartekotza-jarduerak

Bitartekotzak hainbat alderdi biltzen ditu, baina alderdi guztiek dituzte ezaugarri komun batzuk. Adibidez, bitartekotzan, bitartekariaren kezka nagusia ez dira bere premiak, ideiak eta adierazpena, baizik eta bitartekotzan parte hartzen ari direnen premiak, ideiak eta adierazpena. Bitartekotza-jarduerak egingo dituen pertsonak ondo garatuta eduki behar du bere adimen emozionala, edo, behinik behin, hori garatzeko prest egon behar du, beste parte-hartzaileen ikuspegiaren eta egoera emozionalaren aldera enpatia sentitzeko moduan. Bitartekotza terminoa orobat erabiltzen da komunikazioa eta elkarlana ahalbidetuko duten baldintzak sortzeko prozesu sozial eta kulturala izendatzeko, prozesu horretan suerta daitezkeen egoera delikatuak eta tentsioak aurre eginez, eta, dena ondo bidean, halakoak baretuz. Hizkuntzen arteko bitartekotzaren kasuan bereziki, erabiltzaileek gogoan izan behar dute halako egoeretan, gaitasun sozial eta kulturalak gainera, ezinbestean behar izango dutela gaitasun eleaniztuna. Horrek agerian jartzen du praktikan ezin dela bitartekotza-modua bat beste batetik guztiz bereizi. Hortaz, deskriptoreak dagokion testuinguruaren arabera moldatzen direnean, erabiltzaileek lasai asko nahastu eta egokitu behar lituzkete kategoriak, beren ikuspegiarekin bat egin dezaten.

Bitartekotzari dagokion eskalak hiru taldetan aurkezten dira, bitartekotza gertatu ohi den modua islatzen dutenak.

“Testuen bitartekotza”ri dagokio beste pertsona bati testu baten edukia helaraztea, baldin eta pertsona horrek ezin badu testu hori bere kabuz jaso, muga linguistikoak, kulturalak, semantikoak edo teknikoak tarteko. 2001eko EEMBan zentzu horretan erabiltzen zen bitartekotza terminoa nagusiki. Hemen agertzen diren lehen deskriptore-eskalak helburu horrekin daude lotuta; hau da, hizkuntzen arteko interpretazioa egiteko helburuarekin, zeina gero eta gehiago txertatzen baita hizkuntza irakasteko curriculumetan (adibidez, Suitzan, Alemanian, Austrian, Italian, Grezian eta Espainian). Nolanahi ere, bitartekotzaren nozioa zabaldu egin da, eta kontuan hartu da batzuetan nor bere buruarentzat egiten duela testuen bitartekotza (adibidez, hitzaldi batean oharrak idatziz), edo, beste kasu batzuetan, erreakzioak adierazteko baliatzen dela, sormenezko testuak eta testu literarioak irakurri ostean, esaterako.

“Kontzeptuen bitartekotza” esaten zaio beste batzuek ezagutza edo kontzeptu jakin batzuk ulertarazteko egiten den prozesuari, baldin eta haiei ezinezkoa bazaie horiek beren kabuz jasotzea. Guraso, tutore, irakasle eta entrenatzaileen kasuan, funtsezkoak dira halako jarduerak, baita elkarlanaren bidezko ikaskuntzan eta lanean ere. Bestalde, kontzeptuen bitartekotzan badira bi alor: batetik, esanahia eraikitze eta garatzeko prozesua, eta, bestetik, kontzeptuen trukea eta garapena bideratzen dituzten baldintzak errazteko eta estimulatzeko prozesua.

“Komunikazioaren bitartekotza”: ikuspuntu indibidual, soziokultural, soziolinguistiko edo intelektual ezberdinak dituzten erabiltzaile edo ikasleen arteko ulermena ahalbidetzea eta haien arteko komunikazio arrakastatsua taxutzea da komunikazioaren bitartekotzaren helburua. Bitartekariak ahaleginak egingo ditu parte-hartzaileen arteko harremanen dinamikan, baita berekiko harremanean ere, modu positiboan eragiteko. Sarritan, bitartekotza-egoeretan, parte-hartzaileek komunikazio-helburu komunak dituzte, baina ez du zertan hala izan. Komunikazioaren bitartekotzan premiazkoak diren trebetasunek zerikusia dute diplomaziarekin, negoziazio-gaitasunarekin, pedagogiarekin eta gatazken konponbidearekin, baina orobat dira beharrezkoak egunerokoan gertatzen diren elkarreraginezko jardura sozialetan eta lantokiko elkarreraginezko ekintzetan. Beraz, komunikazioaren bitartekotza, nagusiki, pertsonen arteko topaketei dagokie. Ez da zerrenda itxi bat; ondorioz, baliteke erabiltzaileek hemen ez dauden beste bitartekotza-jardura batzuk kontuan izatea.

Bitartekotza, oro har

	Bitartekotza, oro har
C2	Gai da bitartekotza-jarduerak eraginkortasunez eta naturaltasunez egiteko, egoeraren eta jendearen arabera zeregin ezberdinak betetz, egoeraren ñabardurak eta atzean zer dagoen igarritz, eta elkarrizketa sentikorrek edo delikatuak gidatuz. Gai da, hizkuntza argia, jario handikoa eta ongi egituratua erabiliz, egitateak eta argudioak nola aurkezten diren azaltzeko, ebaluazioari lotutako alderdiak eta ñabardura gehienak zehaztasunez adieraziz, eta inplikazio soziokulturalak agerian jarritz (adibidez, erregistroaren erabilera, gutxiespena, ironia eta sarkasmoa).

	Bitartekotza, oro har
C1	Gai da bitartekari gisa eraginkortasunez aritzeko, elkarreragin positiboak bideratzen laguntzeko, horretarako ikuspegi ezberdinak interpretatzu; gai da anbiguotasuna kudeatzeko, gaizki-ulertuei aurrea hartzeko eta diplomaziaz hitza hartzeko, solasa bideratze aldera. Gai da elkarrizketa batean egin diren ekarpenen gainean eraikitzeko, eta galderak eginez arrazoiketa hauspotzeko. Gai da testu luze eta konplexuetan biltzen diren ideia esanguratsuak hizkuntza argi eta ondo egituratua erabiliz eta jarioz adierazteko, bere intereseko gaiekin zerikusirik izan ala ez, eta gai da, baita ere, ebaluazioari lotutako alderdiak eta ñabardura gehienak emateko.
B2	<p>Gai da babes-giro bat eratzeko, bertan ideiak parteka daitezen eta gai delikatuak buruzko elkarrizketak gerta daitezen, ikuspegi ezberdinak antzemateko gaitasuna erakutsiz, jendea dena delako gaiak aztertzea bultzatuz eta beren adierazteko modua sentikortasunez doitzuz.</p> <p>Gai da besteen ideiak baliatzeko eta aurrera egiteko iradokizunak egiteko. Gai da ongi egituratutako testuen eduki nagusia azaltzeko, testu luzeak eta helburuaren aldetik konplexuak izan arren, baldin eta bere interesekoak badira lanagatik, ikasketengatik edo maila pertsonalean, eta gai da hiztunen iritziak eta helburuak argitzeko.</p>
B1	<p>Gai da elkarlanean jarduteko jatorri edo eremu ezberdinetako jendearekin, eta giro positibo bat sortzeko, babesa emanez, helburu komunak identifikatzeko balio duten galderak eginez, helburu horiek lortzeko moduak konparatuz eta hurrengo pausoei buruzko iradokizunak azalduz. Gai da beste pertsona batzuen ideietan sakontzeko, galderak egin eta hala beste ikuspegi batzuk azaleratzeko, eta konponbideak eta etorkizuneko urratsak proposatzeko. Gai da informazio eta argudio xeheak ziurtasunez emateko; adibidez, ongi egituratutako testu konplexuetan biltzen diren ideia nagusiak, betiere bere lanbidearekin, ikasketekin edo arlo pertsonalarekin zerikusia badute.</p> <p>Gai da elkarlanean jarduteko jatorri edo eremu ezberdinetako jendearekin, interesa eta enpatia erakutsiz eta horretarako galdera errazak eginez eta halakoei erantzunez, iradokizunak eginez eta halakoei erantzunez, jendeari galdetuz ea ados dagoen eta bestelako ikuspegiak proposatuz. Gai da hizkuntza errazean idatzita dauden testu luzeetako ideia nagusiak adierazteko, betiere bere intereseko gaiei buruzkoak badira eta esamolde batzuen esanahia egiaztatuz badezake.</p> <p>Gai da jatorri eta eremu ezberdinetako jendea aurkezteko, jakinik galdera batzuk ez dituztela denek berdin hartuko, eta gai da beste pertsona batzuei gonbidapenak luzatzeko, beren ezagutza, esperientzia eta ikusmoldeak parteka ditzaten. Gai da testu informatibo argi eta ongi egituratuetan agertzen den informazioa adierazteko, baldin eta gai arruntak, bere interesekoak edo interes orokorrekoak badira, baina baliteke, tarteka, formulatzeko zailtasunak izatea, hiztegiaren mugak direla-eta.</p>
A2	<p>Gai da elkarreragina hauspotzeko, baldin eta beste parte-hartzaileek poliki hitz egiten badute eta batek edo gehiagok laguntzen badiote bere ekarpenak egiten eta bere iradokizunak adierazten. Gai da testu informatibo labur, erraz eta argiki egituratuetan biltzen den informazio nagusia adierazteko, baldin eta testuek gai konkrituak eta arruntak lantzen badituzte eta eguneroko hizkuntza errazean idatzita badaude.</p> <p>Gai da norbaiti zerbait azal diezaion eskatzeko, hitz/zeinu errazak erabiliz. Gai da zailtasunak sortu direla ohartzeko eta itxuraz arazoaren muina zein den azaltzeko, hizkuntza erraza erabiliz. Gai da eguneroko elkarrizketa eta testuetan biltzen diren ideia nagusiak adierazteko, eguneroko gaiei buruzkoak eta berehalako interesekoak badira, eta argi eta hizkuntza errazean adierazita badaude.</p>
A1	Gai da ideia bat interesatzen zaiola adierazteko, hitz/zeinu errazak eta hitzez besteko keinuak erabiliz. Gai da seinaleetan, oharretan, karteletan, posterretan eta ikuskizun baten programa labur eta errazetan agertzen den informazio xumea, aurreikusteko modukoa eta berehalako interesa duena jakinarazteko.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.4.1.1. Testuen bitartekotza

Atal honetako eskaletan dauden deskriptoreei dagokienez, A hizkuntza eta B hizkuntza izan daitezke bi hizkuntza ezberdin, hizkuntza beraren bi aldaera, aldaera bereko bi erregistro, edo horiek denak uztartuz sor litekeen edozein aukera. Hala ere, baliteke biak hizkuntza berbera izatea: 2001eko EEMBaK argi zehazten du bitartekotza hizkuntza bakarrean ere gerta daitekeela. Bestenaz, bitartekotza-jardueretan zenbait hizkuntza, aldaera edo modalitate sar daitezke; baliteke C eta baita D hizkuntza bat ere agertzea komunikazio-jarduera batean. Bitartekotzako deskriptoreak neurri berean aplikatu daitezke kasu bakoitzean. Beraz, deskriptoreak nor bere testuinguruaren arabera moldatzean, baliteke erabiltzaileek zehaztu nahi izatea kasu bakoitzean zer hizkuntza, aldaera edo modalitate buruz ari diren. Dena den, erabilera errazteko, deskriptoreetan A eta B hizkuntza baino ez dira aipatzen.

Era berean, azpimarratu behar da atal honetan biltzen diren deskriptore argigarrien helburua ez dela interprete eta itzultzaile profesionalen gaitasunak deskribatzea. Hasteko, deskriptoreak hizkuntza-gaitasunetan zentratzen dira, pentsatuz erabiltzaile edo ikasle batek zer egin dezakeen eremu horretan eguneroko egoera informalean. Itzulpenari eta interpretazioari dagozkien gaitasun eta estrategiek beste alor bat osatzen dute.

Informazio zehatza adieraztea

“Informazio zehatza transmititzea”: xede-testutik berehalako interesa duen informazioa atera eta beste norbaiti helaraztea. Kasu honetan, eduki konkretua jakinaraztea da gakoa, eta ez testu batean aurkezten diren ideia nagusiak edo argudioak azaltzea. “Informazio zehatza transmititzea” lotuta dago “Orientatzeko irakurtzea” eskalarekin (edonola ere, baliteke informazioa ahoz eman izana, adierazpen publiko batean edo jarraibide-sorta baten bidez). Erabiltzaileak edo ikasleak testua gainbegiratuko du, behar duen informazioa topatzeko, eta, ondoren, hartzaileari transmitituko dio. Hona hemen bi eskala hauetan topatzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ ordu, leku, prezio eta abarrei buruzko informazioa transmititzea, adierazpen edo idatzizko lanetatik;
- ▶ argibide- edo jarraibide-sortak transmititzea;
- ▶ informazio-testuetatik (hala nola gida, liburuxka, gutun, artikulua, txosten eta bestelako testu konplexu eta luzeagoetatik), informazio konkretu eta garrantzitsua transmititzea.

Eskalak adierazten duen gaitasunen garapenari dagokionez, Aurre-A1 eta A1 mailetan, erabiltzaile edo ikaslea gai izango da informazio erraza transmititzeko; adibidez, orduak, lekuak, zenbakiak eta beste; A2 mailan, aldiz, gai izango da testu errazetan biltzen den informazioa adierazteko (esaterako jarraibide eta adierazpenetan). B1 mailan, ikasle edo erabiltzailea gai izango da ahozko zein idatzizko adierazpen errazetatik informazio konkretu eta jakingarria ateratzeko eta adierazteko (adibidez eskuorri, liburuxka edo gutunetatik). B2 mailan, ikasle edo erabiltzailea gai izango da gutun formalean edo testu luze eta konplexuetako atal konkretuetan biltzen den informazio xehea ziurtasunez transmititzeko. Informazio-trukea izeneko eskalan gertatzen zen bezala, ez dago C mailako deskriptorerik; izan ere, ez baita C mailaren pareko gaitasunik behar soilik informazioa emateko helburua duten atazak burutzeko.

Bi eskaletan, A hizkuntza eta B hizkuntza izan daitezke hizkuntza ezberdinak, hizkuntza beraren aldaerak, aldaera bereko erregistroak, hizkuntza edo aldaera bereko modalitateak, edo horiek denak uztartuz sor litekeen edozein aukera. Hala ere, baliteke biak hizkuntza berberak izatea. Lehen kasuan, erabiltzaileek zehaztu behar lukete zer hizkuntzaz/aldaeraz/modalitateaz ari diren; bigarren kasuan, berriz, aski da erabiltzaileek parentesi artean agertzen diren zatiak kentzea.

Informazio zehatza adieraztea		
Informazio zehatza adieraztea, ahoz edo zeinuz	Informazio zehatza adieraztea, idatziz	
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2.</i>
C1	Gai da (A hizkuntzan idatzita dagoen) testu luze, konplexu bateko atal jakin batean agertzen den informazio konkretua (B hizkuntzan) azaltzeko.	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2.</i>
B2	Gai da (B hizkuntzan) adierazteko biltzar bateko zer aurkezpen (A adierazitakoa) eta liburu bateko zer artikulu (A hizkuntzan idatzitakoa) erabili daitezkeen helburu jakin bat betetzeko.	Gai da (B hizkuntzan) idatziz adierazteko biltzar bateko zer aurkezpen (A hizkuntzan adierazitakoa) den garrantzitsua, kontuan hartu beharreko alderdiak nabarmenduz. Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testuetan biltzen diren ideia garrantzitsuak (B hizkuntzan) idatziz adierazteko, nahiz eta testuok helburu konplexuak izan, baldin eta ongi egituratuta badaude eta bere lanarekin, ikasketekin edo arlo pertsonalarekin zerikusia duten gaiet buruzkoak badira. Gai da (A hizkuntzan idatzitako) artikuluak, aldizkari akademiko edo profesionaletan argitaratzen diren gisakoek, azaltzen dituzten ideia nagusiak (B hizkuntzan) idatziz adierazteko.
B1	Gai da bere intereseko gaiekin zerikusia duten auziei edo interes orokorreko gaiet buruzko gutun formalean eta txostenetan (A hizkuntzan idatziak) biltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) adierazteko. Gai da (A hizkuntzan) ahoskera argia eta estandarra erabiliz eta abiadura normalean ahoskatu diren jakinarazpen publikoen eta mezuen edukia (B hizkuntzan) adierazteko. Gai da jarraibide eta argibide xehean edukia (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta (A hizkuntzan) argi ahoskatzen badira. Gai da (A hizkuntzan idatzitako) informazio-testu argietan biltzen den informazio konkretua (B hizkuntzan) adierazteko; adibidez, eskuorrietan, liburuxketan, oharretan, gutunetan eta mezu elektronikoetan agertzen dena.	Gai da (A hizkuntzan) egindako bilera batean hartu ziren erabaki garrantzitsuak (B hizkuntzan) txosten batean idatziz adierazteko. Gai da (A hizkuntzako) gutun formalean biltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) idatziz adierazteko. Gai da gai arruntei buruzko testuetan (A hizkuntzan esanda) biltzen diren informazio-ale zehatzak (B hizkuntzan) idatziz adierazteko; adibidez, telefono-deiak, jakinarazpenak eta jarraibideak. Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu informatibo argietan biltzen den informazio zehatz eta garrantzitsua (B hizkuntzan) idatziz adierazteko, testuak gai arruntei buruzkoak badira. Gai da (A hizkuntzan) grabatutako mezu argi batean jakinarazi den informazio zehatza (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta aipatutako gaiak arruntak badira eta argi eta mantso ahoskatu bada.

Informazio zehatza adieraztea	
Informazio zehatza adieraztea, ahoz edo zeinuz	Informazio zehatza adieraztea, idatziz
A2	<p>Gai da (A hizkuntzan egindako) ahozko adierazpen argi batean jakinarazi den ideia nagusia (B hizkuntzan) adierazteko, betiere eguneroko gai arruntei buruzkoa bada, baina baliteke, hori egiteko, mezua sinplifikatu behar izatea eta hitzak bilatu behar izatea.</p> <p>Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu labur eta sinpleetan, etiketan eta oharretan biltzen den gai arruntei buruzko informazio konkretu eta garrantzizkoa (B hizkuntzan) adierazteko.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) mezu, jarraibide eta adierazpen labur, argi eta errazetan azaldu den ideia (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta mantso eta argi ahoskatu bada, hizkuntza erraza erabiliz.</p> <p>Gai da (A hizkuntzan) adierazi diren jarraibide labur eta errazak (B hizkuntzan) modu errazean adierazteko, baldin eta argi eta mantso ahoskatu badira.</p>
A1	<p>Gai da (A hizkuntzan adierazitako) mezu eta jakinarazpen labur, argi eta errazetako ideia nagusiak (B hizkuntzan) zerrendatzeko, baldin eta argi eta mantso ahoskatzen bada.</p> <p>Gai da (A hizkuntza idatzitako) testu errazetan biltzen den informazio zehatza, eguneroko gai buruzkoa, berehalako interesak edo premiak asetzen dituenak, (B hizkuntzan) zerrendatzeko.</p> <p>Gai da (A hizkuntzan adierazitako) izenak, zenbakiak, prezioak eta berehalako interesak asetzen dituen informazioa (B hizkuntzan) zerrendatzeko, baldin eta hitzunik poliki eta argi hitz egiten badu, eta errepikatzen badu.</p>
Aurre-A1	<p>Gai da (A hizkuntzan adierazitako) jarraibide errazak, leku eta ordutegiei buruzkoak, (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta oso mantso eta oso argi errepikatzen badizkiote.</p> <p>Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu labur, erraz eta ilustratuetan biltzen den informazio guztiz oinarritzkoa (B hizkuntzan) adierazteko; adibidez, zenbaki eta prezioei buruzkoa.</p>

Datuak azaltzea

“Datuak azaltzea” eskalan honako hau deskribatzen da: irudietan (grafikoetan, diagrametan eta abarretan) agertzen den informazioa hitzezko testu baten bidez adierazteko prozesua. Erabiltzaileak edo ikasleak halako atazak egiten ditu, adibidez, aurkezpen bat egiten ari denean PowerPoint programa baliatuz, edo, beste adibide bat ematearren, artikulua batean, eguraldi-iragarpen batean edo ekonomiari buruzko albiste batean grafikoen bidez adierazten den informazioaren gakoak adierazten dizkionean lagun edo lankide bati. Hona hemen bi eskala hauetan dauden kontzeptu nagusiak:

- ▶ gai ezagunei buruzko material grafikoa deskribatzea (adibidez, jardueri buruzko eta eguraldiari buruzko diagramak);
- ▶ joerak grafiko bidez aurkeztea;
- ▶ grafikoei buruzko iruzkinak egitea;
- ▶ grafiko bidez adierazitako datu enpirikoen alderdi nabarmenak hautatzea eta interpretatzea.

Eskalak adierazten duen gaitasunen garapenari dagokionez, ikasleek eskalan aurrera egin ahala, informazio bisuala gero eta konplexuagoa izango da; hasieran, eguneroko irudiak izango dira (adibidez, eguraldiari buruzko koadroak), eta, ondoren, testu profesional eta akademiko zailen laguntzen dieten baliabide bisual konplexuak. Bestalde, mailek gora egin ahala, komunikazio-jarduerak gero eta zailagoak izango dira (iturri-testuetako datuak interpretatzea, ideia nabarmenak deskribatzea, azalpenak modu xehean egitea). A1 eta A2 mailetan ez dago deskriptorerik. A2+ mailan, erabiltzailea edo ikaslea gai izango da gai arruntei buruzko baliabide bisual errazak deskribatzeko; B1 mailan, ordea, gai izango da bere intereseko gaiei buruzko diagrametan biltzen den informazio xehea eta joera nagusiak deskribatzeko. B2 mailan, datu konplexuak ziurtasunez interpretatzea izango da gakoa, eta C2 mailan, azkenik, erabiltzailea edo ikaslea gai izango da ikerketa kontzeptualki konplexuetako datu enpirikoak, zenbait eratakoak, interpretatzeko eta deskribatzeko.

Bi eskaletan, A hizkuntza eta B hizkuntza izan daitezke hizkuntza ezberdinak, hizkuntza beraren aldaerak, aldaera bereko erregistroak, hizkuntza edo aldaera bereko modalitateak, edo horiek denak uztartuz sor litekeen edozein aukera. Hala ere, baliteke biak hizkuntza bera izatea. Lehen kasuan, erabiltzaileek zehaztu beharuko lukete zer hizkuntzaz/aldaeraz/modalitatez ari diren; bigarren kasuan, berriz, aski da erabiltzaileek parentesi artean agertzen diren zatiak kentzea.

Datuak azaltzea (grafikoak, diagramak, etab.)		
	Datuak azaltzea ahoz edo zeinuz	
	Datuak azaltzea idatziz	
C2	Gai da, gai akademiko eta profesionalen lotuta, (A hizkuntzan idatzitako) ikerketa kontzeptualki konplexuetan agertzen diren datu empirikoak, zenbait eratakoak, eta bisualki antolatutako informazioa (B hizkuntzan) argi eta zurtasunez interpretatzeko eta adierazteko.	Gai da gai akademiko eta profesionalen dagozkien (A hizkuntzan idatzitako) ikerketa kontzeptualki konplexuetan agertzen diren datu empirikoak, zenbait eratakoak, (B hizkuntzan) idatziz interpretatzeko eta adierazteko.
C1	Gai da, gai akademiko edo profesional konplexuekin lotuta, (A hizkuntzan idatzitako) diagrama konplexuetan eta bestelako informazio bisualetan biltzen diren ideia nabarmenak eta xehetasunak (B hizkuntzan) argi eta zurtasunez interpretatzeko eta adierazteko.	Gai da gai akademiko edo profesional konplexuei buruz (A hizkuntzan idatzitako) diagrama konplexuetan eta bestelako informazio bisualetan biltzen diren ideia nabarmenak eta xehetasunak (B hizkuntzan) argi eta zurtasunez interpretatzeko eta adierazteko, idatziz betiere.
B2	Gai da, bere intereseko gaietan lotuta, (A hizkuntzan idatzitako) diagrama, koadro eta bestelako informazio bisual konplexuetan biltzen den informazio xehea (B hizkuntzan) zurtasunez interpretatzeko eta deskribatzeko.	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) diagrama, koadro eta bestelako informazio bisual konplexuetan biltzen den informazio xehea, bere intereseko gaiet buruzkoa, (B hizkuntzan) zurtasunez interpretatzeko eta adierazteko, idatziz betiere.
B1	Gai da, bere intereseko gaietan lotuta, (A hizkuntzan idatzitako) diagrametan agertzen den informazio xehea (B hizkuntzan) interpretatzeko eta deskribatzeko, baina, hiztegiaren mugak tarteko, baliteke zalantzak izatea edo formulazio ez-zehatzak egitea.	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) diagrama sinpleetan (hala nola grafikoetan eta eguraldiaren iragarpenetan) erakusten diren joera nagusiak (B hizkuntzan) interpretatzeko eta adierazteko, idatziz betiere, ideia nagusiak xehetasunez azalduz, baldin eta hiztegiak eta bestelako erreferentzia-tresnak erabili baditzake.
A2	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) diagrama sinpleetan (hala nola grafikoetan) erakusten diren joera nagusiak (B hizkuntzan) interpretatzeko eta deskribatzeko, baina baliteke, hiztegiaren mugak tarteko, noizean behin formulatzeko zailtasunak izatea.	Gai da, gai arruntei buruz (A hizkuntzan idatzitako) baliabide bisualetan (eguraldi mapak, grafikoak) azaltzen diren egitate nagusiak (B hizkuntzan) deskribatzeko, esaldi errazak erabiliz.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Testuak prozesatzea

“Testuak prozesatzea”: iturri-testuan biltzen den informazioa edo argudioak ulertzea eta, gero, horiek beste testu batera transferitzea. Normalean, edukiak era trinkoagoan adierazten dira, dagokion testuinguruari moldatuz. Bestela esanda, jatorrizko informazioa eta argudioak laburtzen eta beste modu batera formulatzen dira, iturri-testuko ideia nagusiei erreparatuz batez ere. Testuak prozesatzeko eskaletan “laburbiltzea” da gako-hitza. “Informazio zehatza transmititzea” izeneko eskalan, erabiltzaile edo ikasleak, seguru asko, ez du testua osorik irakurriko (salbu eta bilatzen duen informazioa oso ondo ezkutatuta badago!); “Testuak prozesatzea” eskalaren kasuan, berriz, osoki ulertu behar ditu iturri-testuko ideia nagusi guztiak. Hortaz, “Testuak prozesatzea” lotuta dago “Informazioa eta argudioak bilatzeko irakurtzea” eskalarekin (xeheetasunen bila irakurtzea edo arretaz irakurtzea ere esaten zaio), baina baliteke dagokion informazioa ahoz adieraztea, aurkezpen edo hitzaldi batean. Erabiltzaile edo ikaslearen esku dago informazioa bestelako ordena batean aurkeztea hartzaileari, komunikazio-jardueraren helburua kontuan hartuta. Hona hemen bi eskala hauetan topatzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ iturri-testu bateko ideia nagusiak laburbiltzea;
- ▶ gisa bereko informazioa eta argudioak zenbait iturritatik biltzea;
- ▶ hartzaileen aurrean adieraztea eta argitzea iturri-testua noizentzat eta zertarako sortu zen, eta zer ikuspuntu adierazten duen.

Eskalak adierazten duen gaitasunen garapenari dagokionez, ikasleek eskalan aurrera egin ahala, deskriptoreek gero eta prozesu zailagoak deskribatuko dituzte, bai maila kognitiboan eta bai maila linguistikoa ere, gero eta testu-mota gehiago agertuko dira, gero eta konplexuagoak, eta gaiak ere abstraktuagoak izango dira, hiztegi sofistikatuagoa darabiltenak. A1 mailan ez dago deskriptorerik. A2 mailan, ikasleak keinuak, marrazkiak edo beste hizkuntza batetik ekarritako esapideak erabili behar izango ditu bere errepertorioa osatzeko. Behereneko mailetan, iturri-testuak errazagoak izango dira, eguneroko gaiekin eta berehalako interesak asetzen dituzten gaiekin lotutakoak, eta zehatzak. B1 mailan, besteak beste, telebistako programak, elkarrizketak eta interes orokorreko gaiei buruzko testuak, idatzizkoak eta ongi egituratuak agertuko dira. B2 mailan, erabiltzaile edo ikaslea gai izango da zenbait iturritako informazioa laburtzeko eta horren berri emateko; adibidez bere intereseko elkarrizketa, dokumental, film eta idatzizko testu konplexuetakoa. C mailetan, ikaslea gai izango da testu profesional eta akademiko luzeak, zailak, ondo egituratutako hizkuntzarekin idatziak laburbiltzeko, testuan azaltzen diren jarrera eta iritzi inplizituek ohartzeko, eta datuak eta argudioak aurkezteko moduan dauden ezberdintasun sotilak azaltzeko.

Bi eskaletan, A hizkuntza eta B hizkuntza izan daitezke hizkuntza ezberdinak, hizkuntza beraren aldaerak, aldaera bereko erregistroak, hizkuntza edo aldaera bereko modalitateak, edo horiek denak uztartuz sor litekeen edozein aukera. Hala ere, baliteke biak hizkuntza bera izatea. Lehen kasuan, erabiltzaileek zehaztu behar lukete zer hizkuntzaz/aldaeraz/modalitatez ari diren; bigarren kasuan, berriz, aski da erabiltzaileek parentesi artean agertzen diren zatiak kentzea.

Testuak prozesatzea		
	Testuak prozesatzea idatziz	
C2	<p>Testuak prozesatzea ahoz edo zeinu-hizkuntzaz</p> <p>Gai da (A hizkuntzan) modu esplizituan adierazten ez diren inplikazioak edo loturak izaten direnean, inferentziak (B hizkuntzan) aplikatzeko, adierazpen-moldearen inplikazio soziokulturalak agerian jartzeko (adibidez, gutxiespena, ironia, sarkasmoa).</p>	<p>Gai da (A hizkuntzako) testu batean gertaerak eta argudioak nola aurkezten diren idatziz azaltzeko (B hizkuntzan), bereziki beste norbaiten ikuspuntua aplikatzen bada, kontuan hartuz autoreak nola erabiltzen duen gutxiespena, kritika sotila, ironia eta sarkasmoa.</p> <p>Gai da zenbait iturritatik jasotako informazioa laburtzeko, argudioak eta ondorioak adieraziz eta emaitza orokorraren aurkezpen koherentea eginez.</p>
C1	<p>Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu luze eta zailak (B hizkuntzan) laburtzeko.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) elkarrizketa bat, bere lanbidearekin edo espezialitatearekin lotura duena, (B hizkuntzan) laburtzeko, ikuspuntu ezberdinetan sakonduz eta horiek ebaluatuz, eta ideia garrantzitsuenak identifikatuz.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) testu konplexuetan azaltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) argiki laburbiltzeko, ongi egituratutako hizkuntzan, bere espezialitateko gaiekin lotuta ez badaude ere, baina baliteke, tarteka, kontzeptu tekniko batzuk egiaztatuz behar izatea.</p> <p>Gai da (A hizkuntzan) aurkeztutako datu eta argudioen arteko ezberdintasun sotilak (B hizkuntzan) azaltzeko.</p> <p>Gai da, (A hizkuntzako) ahozko edo idatzizko testu konplexuetan agertzen den informazioa eta argudioak erabiliz, (B hizkuntzan) gai bati buruz hitz egiteko, iruzkin ebaluatiboak gehituz, bere iritzia adieraziz, etab.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) ahozko edo idatzizko testuetan gai espezializatu batekin lotuta adierazten diren jarrerak eta iritzia (B hizkuntzan) azaltzeko, eta egiten dituen inferentziak testu originaleko pasarteak aipatuz indartzeko.</p>	<p>Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu luze, konplexuak (B hizkuntzan) idatziz laburtzeko, edukia modu egokian interpretatuz, baldin eta, tarteka, termino ezohiko eta teknikoen esanahi zehatza egiaztatuz badezake.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) testu konplexu eta luzeak (adibidez, analisi politiko edo akademikoak, nobeletako pasarteak, laburpen literarioak, txostenak edo zientzia-liburuetako zatia) idatziz laburtzeko, (B hizkuntzan), edukia publiko jakin batentzat egokituz, eta originalaren estiloa eta erregistroa mantenduz.</p>
B2+	<p>Gai da (B hizkuntzan) laburbiltzeko, ongi egituratutako hizkuntza baliatuz, (A hizkuntzako) testu konplexuetan biltzen den informazioa eta argudioak, bere intereseko edo espezializazioko gaien sail zabal baten harira.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) eztabaida konplexuetako ideia nagusiak (B hizkuntzan) laburtzeko, aurkeztu diren ikuspuntu ezberdinak konparatuz.</p>	<p>Gai da (A hizkuntzan) testu konplexu eta ongi egituratuetako eduki nagusia idatziz laburtzeko (B hizkuntzan), testuek zerikusia badute bere lanbidearekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) argitalpen akademiko edo profesionaletan biltzen den informazioa eta ikuspuntuak idatziz konparatzeko, kontrastatzeko eta laburtzeko (B hizkuntzan), testuak bere interesekoak badira.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) testu konplexu batean adierazten den ikuspuntu bat idatziz aplikatzeko (B hizkuntzan), eta aipatzen dituen inferentziak testu originaleko informazio konkretua erabiliz indartzeko.</p>

Testuak prozesatzea		
	Testuak prozesatzea idatziz	
B2	<p>Testuak prozesatzea ahoz edo zeinu-hizkuntzaz</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) zenbait iturritako informazioa eta argudioak (B hizkuntzan) laburtzeko eta horien berri emateko.</p> <p>Gai da gertaera jakinei buruzko testuak nahiz fikziozko testuak (A hizkuntzan idatzia) laburtzeko (B hizkuntzan), gai nagusien eta ikuspuntu desberdinen azterketa eta iruzkinak eginez.</p> <p>Gai da testu luze, konplexuetako ideia garrantzitsuak (A hizkuntzan adieraziak), interes orokorreko gaiekin eta bere intereseko arloekin lotuak, (B hizkuntzan) laburtzeko.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) interes orokorreko testu bat zer entzulegori zuzentzen zaion identifikatzeko, eta autorearen helburua, jarraera eta iritzia (B hizkuntzan) azaltzeko.</p> <p>Gai da iritziak, argudioak eta analisiak azaltzen dituzten albisteen, elkarrizketen edo dokumentalen (A hizkuntza idatzia) laburpena egiteko (B hizkuntzan).</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) filmen edo antzerki-lanen trama eta gertaeren hurrenkera (B hizkuntzan) laburtzeko.</p>	<p>Gai da (A hizkuntzako) testu konplexuetan biltzen den eduki nagusia idatziz laburtzeko (B hizkuntzan), bere interesekin eta espezialitatearekin lotuta badaude.</p>
	B1+	<p>Gai da bere intereseko gaiei buruzko (A hizkuntzako) testu luzeetan azaltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) laburtzeko, baldin eta zenbait esamolderen esanahia egiaztatuta badezake.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) kontakizun, artikulua, hitzaldi, elkarrizketa edo dokumental labur bat (B hizkuntzan) laburtzeko eta xehetasunei buruzko galderak erantzuteko.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) zenbait iturritako informazio laburrak (B hizkuntzan) laburtzeko eta beste norbaiti adierazteko.</p>

Testuak prozesatzea	
	Testuak prozesatzea idatziz
B1	<p>Testuak prozesatzea ahoz edo zeinu-hizkuntzaz</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) bere intereseko gaiak edo gai arruntak lantzen dituzten testu argi eta ondo egituratueta azaltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) laburtzeko, baina tarteka zailtasunak izan ditzake egoki adierazteko, hiztegi-hutsuneak tarteko.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) interes orokorreko gaiekin lotutako testu errazen eduki nagusia (B hizkuntzan) modu errazean laburtzeko (adibidez, idatzizko elkarrizketa labur bat, aldizkari bateko artikulua eta bidaia-liburuxka bat).</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) elkarrizketa batean aipatu diren ideia nagusiak, interes orokorreko edo bere intereseko gaien buruzkoak, (B hizkuntzan) laburtzeko, baldin eta hiztunak argiki eta hizkuntza estandarrean ahoskatzen badu.</p> <p>Gai da (A hizkuntzan) ahoz adierazitako testu luze bateko ideia nagusiak, bere intereseko gaiekin lotuak, (B hizkuntzan) laburtzeko, baldin eta hizkuntza estandarra erabiltzen bada eta behin baino gehiagotan entzun badezake.</p> <p>Gai da (A hizkuntzako) telebista-programetako edo bideoetako gertaerak eta ideia nagusiak (B hizkuntzan) laburtzeko, baldin eta behin baino gehiagotan ikus baditzaake.</p>
A2	<p>Gai da (A hizkuntzako) testu labur errazetan biltzen den informazio nagusia (B hizkuntzan) puntuka zerrendatzeko, baldin eta testuak gai konkretu eta arruntei buruzkoak badira eta eguneroko hizkuntza errazean badaude.</p> <p>Gai da ikaslearen gaitasun eta esperientzia mugatuarekin bat datozen testu laburretako hitz giltzarri eta esaldi laburrak ulertzeko eta errepikatzeke.</p>
A1	<p>Gai da (A hizkuntzako) idatzitako testu labur-laburretako puntu nagusiak, eguneroko gai arruntei buruzkoak direnak eta ohiko hitzak erabiltzen dituztenak, (B hizkuntzan) adierazteko, hizkuntza sinplea erabiliz; akatsak baditu ere, testua ondo ulertuko da.</p> <p>Gai da inprimatutako edo eskuz letra argiz idatzitako testu laburrak kopiatzeko.</p>
Aurre-A1	<p>Gai da hiztegi baten laguntzaz. (A hizkuntzako) esaldi errazen esanahia (B hizkuntzan) adierazteko, horiek gai ezagun eta egunerokoak badira.</p> <p>Gai da formatu estandarrean inprimatutako hitz bakanak eta testu laburrak kopiatzeko.</p> <p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>

Idatzizko testuak itzultzea

Idatzizko testuak ahoz edo zeinuz itzultzea jarduera informala da eskuarki, eta oso ohikoa da, gainera, egunerokoan, arlo pertsonalean eta lanean. Idatzizko testu bat hartu –ohar bat, gutun bat, mezu elektronikoa bat edo bestelako komunikazio bat–, eta bat-batean horren edukia ahoz itzultzeko prozesua da, hain zuzen. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ gutxi gorabeherako itzulpen bat egitea;
- ▶ funtsezko informazioa biltzea;
- ▶ ñabardurez ohartzea (goreneko mailak).

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, behereneko mailetan, ikaslea gai izango da testu sinpleetako eguneroko eta errutinazko informazioa modu orokorrean itzultzeko, eta, aurrera egin ahala, gero eta jarotasun eta zehaztasun handiagoz itzuliko ditu testu gero eta konplexuagoak. A1 eta B1 mailen artean, ikasleak itzuliko duen testu-mota izango da alde ia bakarra. B2 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da ahoz itzultzeko testu konplexuak, bere lanarekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin zerikusia duten gai buruzko informazioa eta argudioak biltzen dituztenak, eta C mailan, berriz, gai izango da jarotasunez itzultzeko era askotako gai orokorrei eta espezializatuei buruzko testu konplexuak, ñabardurez eta inplikazioez ohartuz.

“Idatzizko testuak idatziz itzultzea” ahozko itzulpen bat egitea baino prozesu formalagoa da berez. Nolanahi ere, Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren eskala honen helburua ez da itzultzaile profesionalekin edo haien prestakuntzarekin lotutako jarduerak deskribatzea. Aitzitik, eskala honetan ez dira itzulpen-gaitasunak jorratzen. Izan ere, itzultzaile eta interprete profesionalek C2 mailatik gorako gaitasuna izan ohi dute. EEMBaren oinarriko alderdiei buruzko atalean esan dugun moduan, C2 maila ez da atzerriko edo bigarren hizkuntza batean erabiltzaileek lor dezaketen mailarik altuena. Esate baterako, **PETRA** proiektuan⁴⁴ itzulpen literarioko bost maila ezartzen dituen eskala bat eratu dute, eta C2 erdiko maila da, hain zuzen ere. Dena den, batzuetan gertatzen da, lanean edo eremu pertsonalean, ikasle edo erabiltzaile eleaniztun bati idatzizko testu bat idatziz itzultzeko eskatzen zaiola, C2 baino gaitasun-maila apalagoa izan arren. Hemen, iturri-testuaren esanahia eta mezua adierazteko eskatzen zaie, eta ez derrigorrean originalaren estiloa eta tonua interpretatzeko eta itzulpenean egoki islatzeko, itzultzaile profesional batek egin behar lukeen moduan.

Eskala honetako deskriptoreak erabiltzeko oso garrantzitsua izango da dagozkion hizkuntzak zehaztea, zeren eskalan ez baita kontuan hartzen, hala erabaki denez, lehen hizkuntzatik edo lehen hizkuntzara itzultzearen auzia. Hori egiteko zenbait arrazoi egon dira: batetik, pertsona eleaniztun gero eta gehiagorentzat, “lehen hizkuntza” eta “gaitasun handiena duen hizkuntza” ez dira hizkuntza bera. Horrenbestez, iturri-testu bat beste hizkuntza batean emateko behar den hizkuntza-gaitasunaren deskribapen funtzional bat eskaintzen du eskalak. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ itzulpenaren ulergarritasuna;
- ▶ iturri-testuko formulazioek eta egiturak zer neurritan eragiten duten itzulpenean, ala, testuak xede-hizkuntzako arau nagusiak betetzen dituen;
- ▶ iturri-testuko ñabardurez ohartzea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, aurreko eskalako garapenaren antzeko samarra da. Behereneko mailetan, testu laburrak itzultzeko gai izango da ikaslea, informazio garbia eta arrunta biltzen dutenak; goragoko mailetan, ordea, iturri-testua gero eta konplexuagoa izango da, eta ikaslea gai izango da itzulpen zehatzagoak egiteko, originala xeheago islatuz.

Bi eskaletan, A hizkuntza eta B hizkuntza izan daitezke hizkuntza ezberdinak, hizkuntza beraren aldaerak, aldaera bereko erregistroak, hizkuntza edo aldaera bereko modalitateak, edo horiek denak uztartuz sor litekeen edozein aukera. Hala ere, baliteke biak hizkuntza bera izatea. Lehen kasuan, erabiltzaileek zehaztu behar lukete zer hizkuntzaz/aldaeraz/modalitatez ari diren; bigarren kasuan, berriz, aski da erabiltzaileek parentesi artean agertzen diren zatiak kentzea.

Oharra: Hizkuntzen arteko bitartekotza gertatzen den kasu guztietan bezalaxe, erabiltzaileek deskriptorea osa dezakete tardean dauden hizkuntzak zehaztuz.

44. <https://petra-education.eu/>.

Idatzizko testuak itzultzea	
	Idatzizko testuak idatziz itzultzea
	Idatzizko testuak ahoz edo zeinuz itzultzea
C2	<p>Gai bere lanarekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin zerikusia duten gaietara buruz (A hizkuntzan) idatzitako testu abstraktuak (B hizkuntzara) ahoz edo zeinuz itzultzeko, jarioz, arrakastaz adieraziz testuaren alderdi ebaluatiboak eta argudioak, baita tartean dauden ñabardurak eta inplikazioak ere.</p>
C1	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu konplexuak, era askotako gai orokorrekin edo espezializatuei buruzkoak, (B hizkuntzara) ahoz edo zeinuz itzultzeko, jarioz, arrakastaz adieraziz testuaren alderdi ebaluatiboak eta argudioak, baita tartean dauden ñabardurak eta inplikazioak ere.</p>
B2	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu konplexuak, bere lanarekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin lotura duten gaietara buruzko informazioa eta argudioak biltzen dituztenak, (B hizkuntzara) ahoz edo zeinuz itzultzeko.</p>
B1	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu konplexuak, bere lanarekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin lotura duten gaietara buruzko informazioa eta argudioak biltzen dituztenak, (B hizkuntzara) ahoz edo zeinuz itzultzeko aparteko zailtasunik gabe, baldin eta hizkuntza erraz eta estandarrean idatzita badaude.</p>
	Idatzizko testuak idatziz itzultzea
	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako material teknikoak, bere espezialitatekoak ez direnak, (B hizkuntzara) itzultzeko, baldin eta gaiaren zehaztasuna dagokion eremuko espezialista batek berrikusten badu.</p>
	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu abstraktuak, bere eremuari dagozkion gai sozial, akademiko eta profesionalei buruzkoak, (B hizkuntzara) itzultzeko, arrakastaz adieraziz testu alderdi ebaluatiboak eta argudioak, baita horiekin lotutako inplikazioetako asko ere, baina baliteke testu originalaren eragina oso nabarmena izatea esamolde batzuetan.</p>
	<p>Gai da ongi antolatutako itzulpenak egiteko, (A hizkuntzatik B hizkuntzara), hizkuntzaren erabilera arrunta islatuz, baina baliteke iturri-testuaren ordenak, paragrafoen antolaketa, puntuazioak eta formulazio bereziak eragin nabarmena izatea itzulpenean.</p>
	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testuak (B hizkuntzara) itzultzeko, originaleko esaldi- eta paragrafo-antolaketa estu jarraituz eta iturri-testuan biltzen diren ideia nagusiak adieraziz, baina baliteke itzulpena traketza izatea.</p>
	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu argi eta zehatzak, hizkuntza estandarrean eta aparteko zailtasunik gabe idatzita daudenak, (B hizkuntzara) modu orokorrean itzultzeko, originalaren egiturari gertutik jarraituz; baliteke akats linguistikoak egotea, baina itzulpena ondo ulertuko da.</p>
	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu labur eta zehatzetan biltzen den informazioa, hizkuntza estandarrean eta aparteko zailtasunik gabe idatzia, (B hizkuntzara) modu orokorrean itzultzeko; akatsak egon arren, itzulpena ondo ulertuko da.</p>

Idatzizko testuak itzultzea	
	Idatzizko testuak idatziz itzultzea
	Idatzizko testuak ahoz edo zeinuz itzultzea
	Idatzizko testuak ahoz edo zeinuz itzultzea
A2	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu laburrak, egunerokoak, hala nola liburuxkak, oharak, jarraibideak, mezu elektronikokoak edo gutunak, (B hizkuntzara) ahoz/zeinuz eta modu orokorrean itzultzeko.</p> <p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu labur eta sinpleak, hala nola gai arruntei buruzko oharak, (B hizkuntzara) ahoz/zeinuz eta modu orokorrean itzultzeko, sinple-sinple, ideiarik nagusia adieraziz.</p> <p>Gai da (A hizkuntzan) esaldi errazekin idatzitako errutinazko informazioa, eguneroko gai arruntei buruzkoa, hala nola norberari buruzko albisteak, kontakizun laburrak, jarraibideak edo oharak, (B hizkuntzara) ahoz eta modu orokorrean itzultzeko, sinple-sinple.</p>
A1	<p>Gai da (A hizkuntzan) idatzitako eguneroko hitz/zeinu eta esaldi errazak, seinale, ohar, poster, programa, eskuorri eta gisakoetan topatzen diren modukoak, (B hizkuntzara) ahoz/zeinuz eta modu orokorrean itzultzeko, sinple-sinple.</p>
Aurre-A1	<p>Ez dago deskriptorerik.</p> <p>Ez dago deskriptorerik.</p>

Oharrak hartzea (hitzaldietan, mintegietan, bileretan eta abarretan)

Eskala honetan kontuan hartzen da funtsezko informazioa ulertu eta ohar koherenteak idazteko gaitasuna, zeina gaitasun erabilgarria baita arlo akademikoan eta lan-arloan. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ iturri-testuen motak: erakustaldi eta jarraibideetatik hasita, hitzaldi argi eta erabiltzailearen arloko gaiei buruzko bileretara, eta, azkenik, gai zail eta konplexuei buruzko bilera eta mintegietara;
- ▶ hiztunarekin/zeinu-egilearekin lotutako alderdiak (behereneko mailak): adierazpen mantso eta argietatik hasita –oharrak idazteko etenaldiak izanda, gainera– argi artikulatutako eta ondo egituratutako hitzaldietara; azkenik, era askotako iturrietara;
- ▶ oharrak idazteko era: oharrak puntuka biltzetik hasita (behereneko mailak), erabiltzaileari garrantzitsuak iruditzen zaizkionari buruzko oharrak idaztera, eta, azkenik, zer bildu behar den oharretan eta zer ez egoki hautatzeraino;
- ▶ oharren zehaztasuna (goreneko mailak): norberak erabiltzeko moduko oharrak idaztetik (B1), bere arloari lotutako bilerei buruzko ohar zehatzetara (B2), azkenik, kontzeptu abstraktuak, ideien arteko harremanak, inplikazioak eta zeharkako aipamenak zehazki islatzeraino.

	Oharrak hartzea (hitzaldietan, mintegietan, bileretan eta abarretan)
C2	<p>Gai da, bilera edo mintegian parte hartzeari utzi gabe, ohar (edo akta) fidagarriak idazteko bertan ez dagoen jendearentzat, baita gaia konplexua edo arrotza bada ere.</p> <p>Gai da esaten denaren ondorioez eta zeharkako aipamenez jabetzeko, eta gai da horri guztiari buruzko oharrak idazteko, baita hizlariak erabiltzen dituen hitzei buruzkoak ere.</p> <p>Gai da oharrak idazteko, informazioa hautatuz, parafasiak eginez eta laburdurak erabiliz, kontzeptu abstraktuak eta ideien arteko harremanak adierazteko moduan.</p>
C1	<p>Gai da bere espezialitateari buruzko hitzaldi batean ohar zehatzak idazteko; gai da informazioaren transkripzio zehatza egiteko eta originalaren oso antzera emateko, halako eran non bere oharrak besteentzat ere erabilgarri izan baitaitezke.</p> <p>Gai da oharretan zer idatzi eta zer ez idatzi erabakitzeko hitzaldia edo mintegia aditu bitartean, baita gai arrotzei buruzkoa bada ere.</p> <p>Gai da era askotako iturrietatik (adibidez, hitzaldi, podcast, eztabaida formal, elkarrizketa eta abarretatik), gai konplexu eta abstraktuei buruz adierazten den informazio eta argudio xeheak nahiz orokorrak hautatzeko, baldin eta adierazpena abiadura arruntean bada.</p>
B2	<p>Gai da gai ezagun batez diharduen eta antolaketa argia duen hitzaldia ulertzeko eta garrantzizkoak iruditzen zaizkion alderdiei buruzko oharrak idazteko, nahiz eta hitzei gehiegi erreparatzen dien eta, beraz, informazioaren parteren bat gal dezakeen.</p> <p>Gai da bere intereseko eremuan sor daitezkeen gai gehienei buruzko bilera eta mintegietan ohar zehatzak idazteko.</p>
B1	<p>Gai da hitzaldietan oharrak idazteko, gero erabiltzeko adinako argitasunaz, baldin eta gaia interesekoa badu eta hitzaldia argi ahoskatua eta ongi egituratua bada.</p> <p>Gai da hitzaldi erraz bateko alderdi esanguratsuenei buruzko oharrak gako-puntuaren zerrenda gisa idazteko, baldin eta gaia ezaguna badu, formulazioa erraza bada eta diskurtsoa estandarra eta argi ahoskatua bada.</p> <p>Gai da gai ezagun bati buruzko bilera batean adierazten diren errutinazko jarraibideak idatziz biltzeko, baldin eta hizkuntza arruntean adierazten badira eta oharrak idazteko nahikoa denbora badu.</p>
A2	<p>Gai da erakustaldi edo aurkezpen batean ohar sinpleak idazteko, gaia ezaguna bazaio eta aurreikusteko modukoa bada, eta aurkezleak azalpenak eskatzeko eta oharrak idazteko tartea eskaintzen badu.</p>
A1	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>
Aurre-A1	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>

Sormenezko testuak

Sormenezko testuak dira "Plazer soilagatik irakurtzea" eskalaren iturri nagusietako bat, eta izenburu hori daraman eskalaren barruan, literatura irakurtzearekin lotutako zenbait deskriptore daude. Edonola ere, sormenezko testuak ez dagozkio soilik literaturari, ez eta idazketari ere. Filmak, antzezlanak, errezitaldiak eta instalazio multimodalak ere –besteak beste– sormenezko testuak dira, irudimenetik jaio eta esanahi kulturala duten heinean. Horregatik, nahiz eta atal honetan deskriptore batzuetan idatzizko testuak edota literatura aipatzen den berariaz, beste askok kasuan kasuko "lana" dute aipagai.

Edonola ere, literaturak erreakzioak piztu ohi ditu, eta halakoak sarritan sustatzen dira hizkuntzen irakaskuntzan. Iritziak ikasgelan bertan azaldu daitezke, edo literaturazaleen bilkuretan, zeintzuk maiz lotzen baitira atzerriko hizkuntzen ikaskuntzarekin. Literatur testuen aurrean sor daitezkeen ohiko lau erantzun-mota daude:

- ▶ atxikimendua: testuan erabiltzen den hizkuntzari, estiloari edo edukiari buruzko iritzi pertsonal bat adieraztea, lanaren alderdi batekiko atxikimendua sentituz –adibidez pertsonaia edo bestelako ezaugarri batekikoa–;
- ▶ interpretazioa: lanaren ezaugarriak –edukia, gaiak, pertsonaien arrazoiak, metaforak– esangura jakin batekin lotzea;
- ▶ lanaren zenbait alderdi aztertzea, hala nola hizkuntza, baliabide literarioak, testuingurua, pertsonaiak, harremanak eta abar;
- ▶ ebaluazioa: teknikaren, egituraren, artistaren ikuspuntuaren, lanaren garrantziaren eta gisakoen ebaluazio kritiko bat egitea.

Funtsezko bereizketa bat dago lehenengo eta bigarren kategorien artean (atxikimendua eta interpretazioa) eta hirugarren eta laugarren kategorien artean (analisi eta ebaluazioa). Gaitasun kognitiboen aldetik, askoz errazagoa da iritzi eta interpretazio pertsonal bat deskribatzea, analisi edo ebaluazio intelektualago bat egitea baino. Horregatik, bi eskala sortu dira.

Sormenezko testuei buruzko iritzi pertsonala adieraztea (literatura barne)

Lehendabiziko eskala honetan, eskoletan eta heldu literaturazaleen bilkuretan erabili ohi den ikuspuntua agertzen da. Eskala honek lan batek erabiltzailearengan/ikaslearengan norbanako gisa duen eraginaren adierazpena du ardatz. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ zer gustatu zaion eta zer ez, zer interesatu zaion eta zer ez azaltzea;
- ▶ pertsonaiak deskribatzea, zeinekin identifikatzen den argituz;
- ▶ lanean agertzen diren elementuak eta bere esperientziak lotzea;
- ▶ emozioak eta sentipenak kontatzea;
- ▶ lanari buruzko interpretazio pertsonala egitea, lan osoari buruzkoa zein atal jakin batzuei buruzkoa.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, behereneko mailetan ikaslea edo erabiltzailea gai izango da lana gustatu zaion ala gustatu ez zaion esateko, lana irakurtzean nola sentitu den adierazteko, pertsonaiei buruz eztabaidatzeko eta lanaren alderdiak bere esperientziarekin lotzeko; B1 mailan, halaber, aurreko guztia egiteko gai izango da, xehetasun gehiago emanaz. B2 mailan, erabiltzailea gai izango da ipuin, nobela, film edo antzezlanei buruzko azalpen xeheagoak emateko, estiloari eta adierazpenari buruzko iruzkinak egiteko eta argumentuaren garapenari, pertsonaiei eta gaiei buruzko bere interpretazioa esplikatzeke. C mailetan, berriz, gai izango da interpretazio zabalagoak eta sakonagoak egiteko, eta bere ikuspuntua xehetasunen eta adibideen bidez azaltzeko.

Sormenezko testuei buruzko iritzi pertsonala adieraztea (literatura barne)	
C2	Ez dago deskriptorerik.
C1	Gai da lanari buruzko bere interpretazio pertsonala xehetasun handiz deskribatzeko, lanaren zenbait ezaugarriak sortu dioten erreakzioa laburbilduz eta ezaugarri horien esanahia esplikatuz. Gai da lanean agertzen den pertsonaia bati buruzko bere interpretazioa gaingiroki azaltzeko: haren egoera psikologiko edo emozionala, haren ekintzen arrazoiak eta ondorioak.

	Sormenezko testuei buruzko iritzi pertsonala adieraztea (literatura barne)
B2	<p>Gai da lan batek sortu dizkion erreakzioak modu argian aurkezteko, bere ideiak garatuz eta argudio eta adibideen bitartez arrazoituz.</p> <p>Gai da narrazio, eleberri, film edo antzezlan baten argumentuaren, pertsonaien edo gaien garapenari buruzko bere interpretazio pertsonala adierazteko.</p> <p>Gai da lan baten aurrean izan duen erantzun emozionala deskribatzeko eta erreakzio hori nola sortu den sakonago azaltzeko.</p> <p>Gai da nolabaiteko xehetasunez adierazteko lan baten adierazpideak, estiloak eta edukiak sortu dizkion erreakzioak, zer gustatu zaion eta zergatik gustatu zaion azalduz.</p>
B1	<p>Gai da lan baten ezaugarri eta atal batzuk zergatik interesatu zaizkion azaltzeko.</p> <p>Gai da nolabaiteko xehetasunez azaltzeko zer pertsonaiarekin identifikatu den eta zergatik.</p> <p>Gai da narrazio, film edo antzezlan bateko gertaerak bere esperientziak gertaerekin edo kontatu dizkioten gauzekin lotzeko.</p> <p>Gai da pertsonaia baten sentipenak eta berak sentitu izan dituenak lotzeko.</p> <p>Gai da narrazioko une konkretu batean sentitu dituen emozioak deskribatzeko --adibidez, pertsonaia baten egoerak sortutako urduritasuna--, eta hala zergatik sentitu den azaltzeko.</p> <p>Gai da lanak sortu dizkion sentipenak eta iritziak laburki azaltzeko.</p> <p>Gai da pertsonaia baten izaera deskribatzeko.</p> <p>Gai da pertsonaia baten sentipenak deskribatzeko, eta horren arrazoiak azaltzeko.</p>
A2	<p>Gai da lan bati buruz dituen erreakzioak adierazteko, bere sentipenak eta ideiak hizkuntza errazaren bidez adieraziz.</p> <p>Gai da lanaren zer arlo interesatu zaion esateko, hizkuntza erraza erabiliz.</p> <p>Gai da lan bat gustatu zaion ala gustatu ez zaion esateko, eta zergatia azaltzeko, hizkuntza erraza erabiliz.</p>
A1	Gai da lan batek zer sentipen sortu dizkion azaltzeko, hitz/zeinu eta esaldi errazak erabiliz.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Sormenezko testuen analisia eta azterketa kritikoa (literatura barne)

Eskala honi dagokionez, ikuspuntu hau maizago agertzen da Bigarren Hezkuntzan eta unibertsitatean. Iruzkinek formalagoak eta intelektualagoak dira. Besteak beste, honako alderdi hauek lantzen dira: nobeletako gertaeren esanahia, zenbait lanetan gai bera nola lantzen den, zenbait lanen arteko bestelako loturak, lan batek arauak betetzen dituen edo ez eta lan osoaren ebaluazio orokorra. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ lanak konparatzea;
- ▶ lan bati buruzko iritzi arrazoitua ematea;
- ▶ lan baten ezaugarriak eta erabili diren tekniken eraginkortasuna jarrera kritikoz ebaluatzea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, hasteko, A1 eta A2 mailetan ez dago deskriptorerik. B2 mailara iritsi arte, deskribapena da funtsezkoa; ez, ordea, ebaluatzea. B2 mailan, erabiltzailea gai izango da lanen arteko antzekotasunak eta aldeak aztertzeko, iritziak eta argudioak adierazteko eta beste batzuen ikuspuntuak aipatzeko. C1 mailan, analisi sotilagoak egiteko gai izango da, eta honako hauek aztertuko ditu: nola pizten duen egileak irakurleen interesa, zer neurritan den lan konbentzional bat, eta ironia erabiltzen duen. C2 mailan, ikasle edo erabiltzailea gai izango da hizkuntzaren eta estiloaren ñabardura sotilagoak identifikatzeko, konnotazioak ulertzeko eta jarrera kritikoz ebaluatzeko nola erabiltzen diren egitura, hizkuntza eta baliabide erretorikoak literatur lan batean helburu jakin bat lortzeko.

Sormenezko testuen analisisa eta azterketa kritikoa (literatura barne)	
C2	<p>Gai da zenbait garai eta eratako lanen (nobelak, poemak eta antzezlanak) ebaluazio kritikoak egiteko, estiloaren ñabardura sotilez ohartuz eta esanahi implizituak nahiz esplizituak ulertuz.</p> <p>Gai da ñabardurak, baliabide erretorikoak eta estiloaren erabilera ulertzeko (adibidez metaforak, sintaxi berezia, anbiguotasuna), sotilak badira ere, esanahiak eta konnotazioak interpretatuz eta azalduz.</p> <p>Gai da lan batean helburu jakin bat lortzeko egitura, hizkuntza eta baliabide erretorikoak erabili diren moduaren ebaluazio kritiko bat egiteko eta baliabide horien egokitasuna eta eraginkortasuna argudioekin azaltzeko.</p> <p>Gai da, idazlan batean arau linguistikoak nahita hautsi direnean, horri buruzko ebaluazio kritiko bat egiteko.</p>
C1	<p>Gai da zenbait eratako testuen ebaluazio kritikoak egiteko, baita zenbait garaitako eta generotako literatur testuena ere.</p> <p>Gai da testu batek bere generoari dagozkion arauak zer neurritan betetzen dituen ebaluatzeko.</p> <p>Gai da lan batean irakurleak erakartzeko zer teknika baliatu diren deskribatzeko eta horiei buruzko iruzkinak egiteko (adibidez, zerbait gertatuko dela iradokitzea eta ondoren beste zerbait gertatzea).</p>
B2	<p>Gai da bi lan konparatzeko, gaiak, pertsonaiak eta eszenak kontuan hartuz, bien arteko antzekotasunak eta aldeak aztertuz eta bi lanen arteko loturen esanahia azalduz.</p> <p>Gai da lan bati buruzko iritzia emateko, argudio eta guzti, testuaren gaia, egitura eta ezaugarri formalak ezagutzen dituela erakutsiz eta beste batzuen iritzia eta argudioak aipatuz.</p> <p>Gai da lan batean pertsonaiekiko identifikazioa nola bultzatzen den ebaluatzeko, adibideak emanez.</p> <p>Gai da lan ezberdinek gai bera zer modutan lantzen duten deskribatzeko.</p>
B1	<p>Gai da eguneroko hizkuntzan idatzitako eta argi egituratutako kontakizunetan gertatzen diren atal eta gertaera garrantzitsuenak aipatzeko, gertaera horien esanahia azaltzeko eta gertaeren arteko loturak esplikatzeko.</p> <p>Gai da egoera arruntei buruzko kontakizun laburretan agertzen diren gai eta pertsonaia nagusiak deskribatzeko, baldin eta eguneroko hizkuntza arruntean idatzita badaude.</p>
A2	<p>Gai da, formulazko esaldi errazak erabiliz, egoera arruntak kontaktzen dituzten kontakizun labur eta errazetan agertzen diren gaiak eta pertsonaia identifikatzeko eta laburki deskribatzeko, baldin eta testuak eguneroko hizkuntza arruntean idatzita badaude.</p>
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.4.1.2. Kontzeptuen bitartekotza

Hezkuntzaren alorrean, gai bati buruz hausnartzeko tresna izatea aitortzen zaio hizkuntzari, baita hausnarketa hori elkarlanean eraikitzeko prozesuan egituratzeko tresna izatea ere. Horregatik, funtzio hori islatzea da bitartekotzako eskalen garapenaren osagai garrantzitsuenetako bat. Erabiltzaile edo ikasleak nola ahalbidetu dezake, hizkuntzaren bidez, kontzeptuak eta ezagutzak eskuratzeko modua? Bada, nagusiki, bi eratan gertatu ohi da: batetik, elkarlaneko testuinguruetan, eta, bestetik, pertsona batek irakasle edo entrenatzailearen zereginak betetzen dituenean, ofizialki nahiz ez. Bi testuinguruetan kasik ezinezkoa da kontzeptuak garatzea non eta ez diren giza harremanei lotutako kontuak aurrez kudeatzen. Hori dela eta, talde-lanari eta talde-lana gidatzeari dagozkion bina eskala sortu ditugu. Lehenengo eskalan –ezkerrean dago–, lana eraginkortasunez egiteko baldintzen ezarpena aurkezten da (= harremanen bitartekotza).

Bigarren eskalan –eskuinean–, ideien garapena eta osaketa lantzen da (= bitartekotza kognitiboa). Komunikazio-gaitasunen eta gaitasun eleaniztun eta kulturaztunen kasuan gertatzen den bezalaxe, bereizketak ezartzen dira hausnarketan laguntzeko, baina egiazko komunikazioa lortuko bada, alderdiak modu holistikoa uzartu behar dira. Hortaz, atal honetan biltzen diren lau deskriptore-eskalak binaka sailkatu daitezke.

	Baldintzak ezartzea	Ideiak garatzea
Talde-lanean aritzea	Kideen arteko elkarlana eta elkarreragina bideratzea	Esanahia eraikitzeko elkarlana
Talde-lana gidatzea	Elkarreragina kudeatzea	Solas kontzeptuala bultzatzea

Baldintzak ezartzeari dagozkion bi eskalen helburua da elkarreragin positiboak eraikitzea eta izatea; ez diote zuzenean heltzen ezagutza eta kontzeptu berriak eskuratzeko prozesuari. Hala ere, gisa horretako bitartekotza premiazkoa izan daiteke ezagutza berria garatzen hasi aurretik edo garatu bitartean, jarduera paralelo gisa. Jendeak kontuan hartu behar ditu besteen ikuspegiak, eta beraz, maiz, ezagutza berriak sor dezakeen elkarlana garatzeko, premiazkoa izaten da baldintzak ezartzeko aurre-lana. Lau eskalak zuzenean lotuta daude hezkuntza-arloarekin, baina ez dira ikasgelara mugatzen, aurrerantz begiratu, jendeak pentsatu eta ekiteko premia dagoen arlo guztietan erabil daitezke eta.

Kideen arteko elkarlana eta elkarreragina bideratzea

Ikaslea edo erabiltzailea gai izango da kide den taldearen lanean ekarpenak arrakastaz egiteko, gehienetan helburu edo ataza komunikatibo jakin bat betetze aldera. Arduraz hartuko du hitza, dagokionean, elkarrizketa bideratzeko, ekarpenak orekatzeko eta taldearen barruan sor daitezkeen komunikazio-arazoak gainditzeko. Ez da taldeko buruzagia izango, eta ez du izan nahi: elkarlan arrakastatsu bat burutzea, hori da bere kezka bakarra. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ talde-lanean parte hartzea, norberaren zereginak eta taldean egindako ekarpenak arduraz bideratuz;
- ▶ talde-lana bideratzea, gakoak berrikusten lagunduz eta hurrengo pausoak aztertuz edo zehaztuz;
- ▶ galderak eta ekarpenak egitea eztabaidak aurrera egin dezan eta fruituak eman ditzan;
- ▶ galderak egitea eta hitz egiteko txandak erabiltzea, taldeko beste kideen ekarpenak eta norberaren ekarpenak orekatzeko.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, A2 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da elkarlaneko ataza errazetan modu aktiboan parte hartzeko, baldin eta norbaitek laguntzen badio bere iradokizunak adierazten. B1 mailan, galderak egitea eta besteei ekarpenak egiteko adorea ematea da gakoa. B2 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da elkarrizketa bideratzeko, helburuak zehazten laguntzeko eta helburua lortzeko moduak konparatzeko. C1 mailan, gai izango da elkarrizketa bat leunki bideratu eta ixteko.

Esanahia eraikitzeko elkarlana

Eskala honi dagokio talde bateko kide gisa ideiak hauspotzea eta garatzea. Halako gaitasunak bereziki garrantzitsuak dira arazoak konpontzeko prozesuetan, ideia-zaparradetan, kontzeptuen garapenean eta proiektuetan. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ elkarlaneko atazak modu kognitiboan kokatzea, helburuak, prozesuak eta urratsak erabakiz;
- ▶ ideiak eta konponbideak elkarlanean eraikitzea;
- ▶ beste batzuei eskatzea haien pentsamendua azaltzeko eta haien pentsamendu-prozesuko hutsuneak identifikatzea;
- ▶ eztabaida laburtzea eta hurrengo pausoak zehaztea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, hasieran, B1 mailan, galderak egiteko teknika errazak eta atazen antolaketa agertuko dira; B2 eta B2+ mailetan, berriz, erabiltzailea gai izango da beste batzuen ideiak eta iritziak sakonago garatzeko eta ideiak elkarlanean garatzeko; azkenik, C1 mailan erabiltzailea gai izango da arazoak, erronkak eta proposamenak ebaluatzeko, pentsamenduaren hutsuneak agerian jarritz, eta C2 mailan, azkenik, eztabaida eraginkortasunez gidatzeko gai izango da, kideak ados jartzeko moduan.

Talde-lanean aritzea	
Kideen arteko elkarlana eta elkarreragina bideratzea	Esanahia erakitzeke elkarlana
C2	<p><i>Ez dago deskriptoririk.</i></p> <p>Gai da kideen elkarpenak laburtzeko, ebaluatzeko eta horien arteko loturak egiteko, elkarlanean ari direnak ados jarri eta konponbidea edo hurrengo urratsak zehaztu ditzaten.</p>
C1	<p>Gai da talde batean dauden ikuspuntuak sentikortasunez tratatzeko, ekarpenak kontuan hartuz eta errezeloak, desadostasunak edo iruzkin kritikoak inor ez iraintzeko moduan edo kideak ahalik eta gutxien mintzeko moduan adieraziz.</p> <p>Gai da elkarreragina garatzeko eta ondorioetarantz zuhurtasunez bideratzeko.</p> <p>Gai da elkarrizketa bat bideratzeko kide batekin edo taldearekin ekintza-ildoak zehazteko moduan, besteek esan dutenaren berri emanez, hori laburtuz, garatuz eta era askotako ikuspuntuak konparatuz.</p> <p>Gai da elkarlanean eztabaida batean aipatzen diren arazoak, erronkak eta proposamenak ebaluatzeko, hurrengo urratsak zehaztearren.</p> <p>Gai da pentsamenduaren hutsuneak azpimarratzeko eta besteek ideiak auzitan jartzeko, denak ados jartzeko ahaleaginean betiere.</p>
B2	<p>Gai da, ataza konplikatu batean, zer auzi nagusi konpondu behar den eta zer alderdi hartu behar diren kontuan nabarmentzeko.</p> <p>Gai da elkarlanean erabakiak hartzeko eta arazoak konpontzeko prozesuei ekarpenak egiteko, ideiak adieraziz eta beste batzuekin batera garatuz, xehetasunak azalduz eta etorkizuneko ekintzetarako iradokizunak eginez.</p> <p>Gai da taldeko eztabaida antolatzen laguntzeko, besteek esan dutenaren berri emanez, laburtuz, garatuz eta era askotako ikuspuntuak konparatuz.</p> <p>Gai da, ataza konplikatu batean, zer auzi nagusi konpondu behar den eta zer alderdi hartu behar diren kontuan nabarmentzeko.</p> <p>Gai da elkarlanean erabakiak hartzeko eta arazoak konpontzeko prozesuei ekarpenak egiteko, ideiak adieraziz eta beste batzuekin batera garatuz, xehetasunak azalduz eta etorkizuneko ekintzetarako iradokizunak eginez.</p> <p>Gai da taldeko eztabaida antolatzen laguntzeko, besteek esan dutenaren berri emanez, laburtuz, garatuz eta era askotako ikuspuntuak konparatuz.</p>

Talde-lanean aritzea		
	Kideen arteko elkarlana eta elkarreragina bideratzea	Esanahia eraikitzeko elkarlana
B1	<p>Gai da ataza batean elkarlanean aritzeko; adibidez, iradokizunak eginez eta halakoei erantzunez, jendeari galdetuz ea ados dauden, eta ikuspegi altermatiboak proposatuz.</p> <p>Gai da ataza arruntetan elkarlanean aritzeko eta talde bateko kide gisa helburu komun bat lortzeko bidean lan egiteko, galdera argiak eginez eta halakoei erantzunez.</p> <p>Gai da, eztabaida batean, ataza termino oinarrikoen bidez definitzeko eta beste batzuei beren jakinduria eta eskarmentua eskain dezaten eskatzeko.</p>	<p>Gai da elkarlanean ataza argi batean egin behar den lana antolatzeko, atazaren helburua jakinaraziz eta konpondu behar den auzi nagusia modu errazean azalduz.</p> <p>Gai da galderak, iruzkinak eta formulazio sinpleak erabiltzeko, eta, hala, eztabaidaren muinari eusteko.</p>
A2	<p>Gai da taldeko beste kide batzuk ikuspuntuak partekatzerara gonbidatzeko.</p> <p>Gai da ataza arruntetan elkarlanean aritzeko, baldin eta besteek poliki hitz egiten badute eta taldeko kide batek edo gehiagok ere iradokizunak eta ekarpenak egiten laguntzen badiote.</p> <p>Gai da elkarlanean ataza erraz eta praktikoetan jarduteko, besteei zer uste duten galdetuz, iradokizunak eginez eta erantzunak ulertuz, baldin eta, tarteka, errepikatze edo beste era batera adierazteko eska badezake.</p>	<p>Gai da taldeko kide bati bere ikuspuntuaren arrazoiei buruz galdetzeko.</p> <p>Gai da beste norbaitek esan duenaren zati bat errepikatze, elkar ulertu dutela egiaztatzearen eta ideien garapenak aurrera jarrai dezan.</p> <p>Gai da, galderak egokiak eginez, solaskideak ulertzen dion egiaztatze.</p> <p>Gai da iruzkin errazak egiteko eta tarteka galderak egiteko, hariari jarraitzen diola adierazteko.</p> <p>Gai da iradokizunak egiteko, modu errazean.</p>
A1	<p>Gai da besteak ekarpenak egitera gonbidatzeko, aldez aurretik prestatutako esaldi labur eta errazak erabiliz. Gai da esaten dena ulertzen duela adierazteko eta besteei ea ulertzen duten galdetzeko.</p>	<p>Gai da ideia bat hitz/zeinu eta esaldi oso errazean bidez adierazteko eta besteei beren iritzia eskatzeko.</p>
Aurre-A1	<p><i>Ez dago deskriptoririk.</i></p>	<p><i>Ez dago deskriptoririk.</i></p>

Elkarreragina kudeatzea

Eskala hau egoera honetarako da: ikasle edo erabiltzaileari dagokionez talde bateko edo zenbait taldetako kideen artean jarduera komunikatiboak antolatzea; adibidez, irakasle, tailerreko gidari, entrenatzaile edo bilera bateko bozeramaile bezala. Jakitun da komunikazioaren faseak kudeatu behar dituela, besteak beste, osoko bilkurako komunikazioa eta azpi-taldean baitako edo azpi-taldean arteko komunikazioa. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ osoko bilkurak gidatzea;
- ▶ jarraibideak ematea eta komunikazio-atazen helburuak ulertu diren egiaztatzea;
- ▶ taldearen edo azpi-taldean baitako komunikazioa kontrolatzea eta bideratzea, oztoporik jarri gabe taldeko kideen arteko komunikazioaren jarioari;
- ▶ taldearen edo azpi-taldean komunikazioa berbideratzea; talde batean hitza hartzea, berriro ere atazari hel diezaioten;
- ▶ beharren arabera, norberaren ekarpenak eta elkarreragineko zeregina egokitzea, talde barruko komunikazioa indartzeko.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, B1 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da jarraibide argiak emateko, hitz egiteko txandak banatzeko eta taldeko kideek berriro ere atazari hel diezaioten lortzeko. B2 mailan, gaitasun horiek zabalduko dira: ikaslea edo erabiltzailea gai izango da zeregin ezberdinak eta oinarritzko arauak azaltzeko, eta taldeko kideek berriro ere atazari hel diezaioten lortzeko, jarraibide gehiago emanez edo parte-hartzea orekatzen lagunduz. B2+ mailan kontrolari dagozkion zenbait deskriptore biltzen dira; hauetako bat bakarrik mantendu da eskalan. C1 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da osoko bilkurako gai-ordenan era askotako gaiak orekaz antolatzeko, taldeko lana eta lan indibiduala antolatzeko, faseen arteko trantsizio leunak ziurtatzeko, diplomaziaz hitza hartu eta eztabaida bideratzeko, pertsona batek elkarrizketa menderatu dezan eragozteko eta elkarrizketa oztopatzen duten jarrerai aurre egiteko. C2 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da zeregin bat baino gehiago betetzeko, egoki irizten dion moduan, elkarrizketaren azpi-korronteak identifikatzeko eta taldea era aiposean gidatzeko, norbanako bakoitzari babesa emanez.

Solas kontzeptuala bultzatzea

Solas kontzeptuala sustatzea: oinarriak eskaintzea, beste pertsona batek edo batzuek beren kabuz kontzeptu berri bat eraiki dezaten, beste norbaiten gidaritzari modu pasiboan jarraitu ordez. Ikasleak edo erabiltzaileak halakoak egin ditzake talde bateko kide gisa, aldi baterako erraztaile-rola betez, edo aditu gisa (adibidez, bideratzaile, irakasle, entrenatzaile edo kudeatzaile moduan), taldearen gidaritza bere gain hartuta, kideek kontzeptuak uler ditzaten laguntzeko. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ galderak egitea, arrazoiketa logikoa sustatzeko (elkarrizketa dialogikoa);
- ▶ ekarpenak egitea, diskurtso logiko eta koherente bat eraikitzeko.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, A1 mailan, ikasleak edo erabiltzaileak interesa erakutsiko du, galdera errazak eginez, kideren batek elkarrizketan parte hartzea lortzeko; A2 mailan, berriz, gai izango da jendearen iritzia eskatzeko; eta B2+ mailan eta hortik goragoko mailetan, gai izango da elkarrizketa kontrolatzeko eta maila altuagoko galderak egiteko, arrazoiketa logikoa eta ideien justifikazioa bultzatzeko eta pentsamendu-ildo koherenteak eraikitzeko.

Talde-lana gidatzea		Elkarreragina kudeatzea	Solas kontzeptuala bultzatzea
C2	<p>Gai da, jardueraren eta parte-hartzaileen premien arabera, zeregin ezberdinak betetzeko (balliabiadeak ematea, elkarrizketa bideratzea, gainbegiratzea, etab.), eta kide bakoitzari dagokion babesa emateko.</p> <p>Gai da elkarreraginaren azpian dagoena identifikatzeko eta urrats egokiak egiteko elkarrizketaren norabidea bideratze aldera.</p>	<p>Gai da, jardueraren eta parte-hartzaileen premien arabera, zeregin ezberdinak betetzeko (balliabiadeak ematea, elkarrizketa bideratzea, gainbegiratzea, etab.), eta kide bakoitzari dagokion babesa emateko.</p> <p>Gai da elkarreraginaren azpian dagoena identifikatzeko eta urrats egokiak egiteko elkarrizketaren norabidea bideratze aldera.</p>	<p>Gai da auzi konplexu eta abstraktuei buruzko eztabaidetan ideien adierazpena eraginkortasunez gidatzeko, horretarako galdera egokiak eginez eta kideei beren arazoiketak gara ditzaten adore emanez.</p>
C1	<p>Gai da osoko bilkura, taldeko nahiz bakarkako lan baten sekuentzia anitza eta orekatua antolatzeke, faseen arteko trantsizio leunak ziurtatuz.</p> <p>Gai da diplomaziaz hitza hartu eta elkarrizketa bideratzeko, pertsona batek elkarreragina menderatu dezan eragozteko eta elkarreragina oztopatzen duten jarrerai aurre egiteko.</p>	<p>Gai da osoko bilkura, taldeko nahiz bakarkako lan baten sekuentzia anitza eta orekatua antolatzeke, faseen arteko trantsizio leunak ziurtatuz.</p> <p>Gai da diplomaziaz hitza hartu eta elkarrizketa bideratzeko, pertsona batek elkarreragina menderatu dezan eragozteko eta elkarreragina oztopatzen duten jarrerai aurre egiteko.</p>	<p>Gai da galdera irekiak egiteko, zenbait ekarpenetatik abiatuta, arazoiketa logikoa sustatu dadin (hipotesiak, inferentziak, analisia, arazoiketa eta aurreikuspenak).</p>
B2	<p>Gai da talde-lana eraginkortasunez antolatzeke eta kudeatzeko.</p> <p>Gai da bakarkako lana eta talde-lana kontrolatzeko, tartean sartu gabe, eta hitza hartuz, talde batek atazari hel diezaion lortzeko eta parte-hartze orekatua sustatzeko.</p> <p>Gai da hitza hartu eta babesa emateko, taldeko kideek atazaren zenbait alderdiri erreparatu diezaioaten, galdera zehatzak eginez eta iradokizunak eskatuz.</p> <p>Gai da elkarlan-prozesu bateko parte-hartzaileen zereginak azaltzeko, talde-lana egiteko jarraibide argiak emanez.</p> <p>Gai da talde txikitik egiten den eta arazoak konpontzeko edo proposamen alternatiboak ebaluatzeke helburua duen elkarlaneko elkarrizketaren oinarritzko arauak azaltzeko.</p> <p>Gai da, beharrezkoa baldin bada, hitza hartu eta talde batek atazari hel diezaion lortzeko, jarraibide berriak emanez edo parte-hartze orekatuagoa sustatuz.</p>	<p>Gai da talde-lana eraginkortasunez antolatzeke eta kudeatzeko.</p> <p>Gai da bakarkako lana eta talde-lana kontrolatzeko, tartean sartu gabe, eta hitza hartuz, talde batek atazari hel diezaion lortzeko eta parte-hartze orekatua sustatzeko.</p> <p>Gai da hitza hartu eta babesa emateko, taldeko kideek atazaren zenbait alderdiri erreparatu diezaioaten, galdera zehatzak eginez eta iradokizunak eskatuz.</p> <p>Gai da elkarlan-prozesu bateko parte-hartzaileen zereginak azaltzeko, talde-lana egiteko jarraibide argiak emanez.</p> <p>Gai da talde txikitik egiten den eta arazoak konpontzeko edo proposamen alternatiboak ebaluatzeke helburua duen elkarlaneko elkarrizketaren oinarritzko arauak azaltzeko.</p> <p>Gai da, beharrezkoa baldin bada, hitza hartu eta talde batek atazari hel diezaion lortzeko, jarraibide berriak emanez edo parte-hartze orekatuagoa sustatuz.</p>	<p>Gai da talde bateko kideei adorea emateko, beren pentsamendua deskribatu eta garatu dezaten.</p> <p>Gai da talde bateko kideei adorea emateko, batzuek eta besteek eman duten informazioa eta ideiak baliatuz kontzeptu bat edo konponbide bat sor dezaten.</p>
B1	<p>Gai da galderak eta erantzunak adierazteko, jendeak bere pentsamendua garatu dezan eta bere iritzia arazoitu edo argitu ditzan.</p> <p>Gai da jendearen ideiak oinarritzat hartu eta pentsamendu-ildo koherenteetan uzartzeko.</p> <p>Gai da jendeari galdetzeko ea nola lotzen zaion ideia jakin bat eztabaidagai dagoen gaiari.</p> <p>Gai da jendeari eskatzeko beren lehen azalpenean agertu dituzten ideia zehatzak gara ditzaten.</p> <p>Gai da, galdera egokiak eginez, azaldu diren kontzeptuak ulertu diren egiaztatzeke.</p> <p>Gai da galderak egin eta jendeari beren arazoiketa argitzera gonbidatzeko.</p>	<p>Gai da galderak eta erantzunak adierazteko, jendeak bere pentsamendua garatu dezan eta bere iritzia arazoitu edo argitu ditzan.</p> <p>Gai da jendearen ideiak oinarritzat hartu eta pentsamendu-ildo koherenteetan uzartzeko.</p> <p>Gai da jendeari galdetzeko ea nola lotzen zaion ideia jakin bat eztabaidagai dagoen gaiari.</p> <p>Gai da jendeari eskatzeko beren lehen azalpenean agertu dituzten ideia zehatzak gara ditzaten.</p> <p>Gai da, galdera egokiak eginez, azaldu diren kontzeptuak ulertu diren egiaztatzeke.</p> <p>Gai da galderak egin eta jendeari beren arazoiketa argitzera gonbidatzeko.</p>	<p>Gai da norbaiti galdetzeko ea zergatik pentsatzen duen pentsatzen duena, edo zerbait ondo ateratzeko zer egin beharko litzatekeen galdetzeko.</p> <p>Gai da norbaiti galdetzeko ea zer pentsatzen duen ideia jakin bati buruz.</p>
A2	<p>Gai da jarraibide erraz-errazak emateko lankidetzan ari den talde bati, baldin eta kideak prest badaude, beharrezkoa denean, adierazpenean laguntzeko.</p>	<p>Gai da jarraibide erraz-errazak emateko lankidetzan ari den talde bati, baldin eta kideak prest badaude, beharrezkoa denean, adierazpenean laguntzeko.</p>	<p>Gai da norbaiti galdetzeko ea zer pentsatzen duen ideia jakin bati buruz.</p>
A1	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>	<p>Gai da ideia bat interesatzen zaiola adierazteko, hitz/zeinu bakun eta isolatuak eta hitzezkoak ez diren keinuak erabiliz.</p>
Aurre-A1	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>

3.4.1.3. Komunikazioaren bitartekotza

Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren 2001eko argitalpenean oso labur aurkezten da bitartekotza, baina haren alderdi soziala azpimarratzen da hala ere. Bitartekotzan ari den erabiltzaileak bitarteko-lanak egiten ditu "gure gizarteetako hizkuntz jarduera arruntean garrantzi handia duten" jarduerak egiten ari diren solaskideen artean (EEMB, 2.1.3 atala). Jakina, hizkuntza ez da pertsonen elkar ulertzeko dituzten zailtasunen iturburu bakarra. Testu bat ulertarazteko balio duten bitartekotza-ekintzetan ere, baliteke testua ez ulertzeko arrazoa ez izatea hizkuntza bera, ezpada testuari dagokion eremua ez ezagutzea. Besteak dioena ulertzeko, norberaren ikuspuntua itzuli behar da, bestearen ikuspuntutik uler dadin, eta bi ikuspuntuak gogoan hartuz; batzuetan, premiazkoa da hirugarren pertsona bat sartzea helburu hori lortzeko. Batzuetan, badira egoera delikatuak, tentsioak eta baita desadostasunak ere, eta halakoei aurre egin behar zaie ulermena eta komunikazioa lortzeko baldintzak sortuko badira.

Komunikazioaren bitartekotzari dagozkion deskriptoreak, hortaz, garrantzitsuak izango dira irakasle, entrenatzaile, ikasle eta langileentzat, baldin eta eremu honetan duten ezagutza eta gaitasunak garatu nahi badituzte eta hizkuntza jakin batean edo batzuetan izaten dituzten komunikazio-egoeretan emaitza hobekak eskuratu nahi badituzte, batez ere kulturarteko elementuak badaude tartean.

Eremu kulturantzunak bideratzea

Eskala honi dagokio hizkuntza eta kultura ezberdineko solaskideak biltzeko guneak sortzeko gaitasuna; hau da, "bestetasuna" kudeatzeko gaitasuna, antzekotasunak eta ezberdintasunak identifikatuz eta ezaugarri kultural ezagunak eta ezezagunak kontuan hartuz, modu horretan komunikazioa eta elkarlana ahalbidetzeko. Ikaslearen edo erabiltzailearen helburua da elkarreraginerako giro positibo bat sortzea; hartara, kultur jatorri ezberdineko parte-hartzaileak, baita testuinguru kulturantzunetako kideek ere, komunikazio arrakastatsua izan dezaten. Ikaslearen edo erabiltzailearen helburua ez da bere errepertorio kulturantzuna erabiliz onarpena lortzea eta bere mezua edo misioa indartzea (ikus "Errepertorio kulturantzuna eraikitzea"); aitzitik, ikaslearen edo erabiltzailearen zeregina da bitartekari kulturalaren lana egitea: "eremu" neutral bat sortzea, konfiantzazkoa, beste batzuen arteko komunikazioa sustatzeko. Bere helburua da parte-hartzaileen arteko kulturarteko ulermena zabaltzea eta sakontzea, kultur ikuspuntu ezberdinen artean sor daitezkeen balizko zailtasun komunikatiboak eragozteko edo gainditzeko. Jakina, bitartekariak berak etengabe garatu behar du kulturen arteko komunikazioari eragiten dioten ezberdintasun soziokulturalak eta soziolinguistikoei buruzko ezagutza. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ galderak egitea eta interesa agertzea, solaskideen artean arau kulturalen eta ikuspuntuen ulermena sustatzeko;
- ▶ ikuspuntu eta arau soziokultural eta soziolinguistikoak errespetatzea eta horien aurrean sentikortasuna adieraztea;
- ▶ ezberdintasun soziokulturalen eta soziolinguistikoaren harira sor daitezkeen gaizki-ulertuei aurrea hartzea, halakoak bideratzeko edo konpontzeko.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, B1 mailan, jendea aurkeztea eta galderak eginez eta galderei erantzunez haiekiko interesa eta enpatia adieraztea izango da garrantzitsuena. B2+ mailan, berriz, ezinbestekoa izango da ikuspegi ezberdinak kontuan hartzea eta malgua izatea: taldeko parte izatea eta, aldi berean, distantziari eta orekari eustea; norberaren iritzia sentikortasunez adieraztea, gaizki-ulertuak argitzea eta gauzak zer zentzutan esan diren azaltzea. Alderdi hori sakonago garatuko da C mailatan, non ikaslea edo erabiltzailea gai izango baita bere erreakzioak eta adierazpenak testuinguruaren arabera kontrolatzeko eta egokitzapen sotilak egiteko, gaizki-ulertuak eta kultur gatazkak konpontze aldera edo halakoei aurrea hartzearen. C2 mailan, ikasle edo erabiltzailea gai izango da bitartekotza-jarduerak eraginkortasunez eta natural egiteko, ezberdintasun soziokulturalak eta soziolinguistikoak kontuan hartuz.

Eremu kulturantzunak bideratzea	
C2	Gai da bere komunitateko eta beste komunitate batzuetako kideen arteko bitartekotza eraginkortasunez eta natural egiteko, ezberdintasun soziokulturalak eta soziolinguistikoak kontuan hartuz. Gai da eztabaida sentikor bat eraginkortasunez gidatzeko, ñabardurak eta ezkutuko sentimenduak identifikatuz.

Ereku kulturantzunak bideratzea	
C1	Gai da bitartekari gisa aritzeko kulturarteko topaketetan, komunikazioaren kultura partekatuari ekarpenak eginez, anbiguotasuna kudeatuz, aholkuak eta babesa eskainiz eta gaizki-ulertuak eragotziz. Gai da esan edo idatzi dena jendeak gaizki-ulertu dezakeela aurreikusteko eta, hala, elkarreagin positiboak izaten laguntzeko, dagokion gaiari buruzko kultur ikuspuntu ezberdinak aipatuz eta interpretatuz.
B2	Gai da konbentzio soziokulturalei buruz dakiena erabiltzeko eta, hala, tartean direnek ezagutzen ez duten egoera jakin batean ekiteko moduari buruzko adostasuna bilatzeko. Gai da, kulturarteko topaketetan, bere mundu-ikuskeraz kanpoko ikuspuntuen balioa aitortzeko, eta testuinguruari ondo egokitzen zaion era batean bere iritzia emateko. Gai da kulturarteko topaketetan sor daitezkeen gaizki-ulertuak eta interpretazio okerrak argitzeko, gauzak zer zentzutan esan diren iradokiz eta, hala, egoera argituz eta eztabaida aurrerantz bultzatuz.
B1	Gai da komunikazioaren kultura partekatua sustatzeko, ideia, sentipen eta ikuspuntu ezberdinak ulertzen eta baloratzen dituela adieraziz, eta parte-hartzaileak gonbidatuz ekarpenak egitera eta elkarren ideiei buruzko iritzia ematera. Gai da kultur orientazio ezberdinak dituzten pertsonekin elkarlanean aritzeko, beren ikuspuntu eta iritzien arteko antzekotasunak eta ezberdintasunak eztabaidatuz. Gai da beste kultura batzuetako jendearekin elkarlanean aritzeko, bere lan egiteko modua egokituz, prozedura partekatua sortzeko moduan.
A2	Gai da kulturen arteko komunikazioa hauspotzeko, elkarriketa hasiz eta enpatia eta interesa agertuz, horretarako galdera errazak eginez eta halakoei erantzunez, eta adostasuna eta ulermena adieraziz. Gai da kulturarteko topaketetan era positiboan ekiteko, taldeko kideen mundu-ikuskerara eta sentipen ezberdinak kontuan hartuz.
A1	Gai da kulturarteko truke bat hauspotzeko, eta, errepertorio mugatu bat erabiliz, kultur jatorri ezberdinetatik datorren jendea aurkezteko eta galderak egiteko, eta halakoei erantzuteko; jakinik galdera batzuk modu ezberdinean jasoko direla dagokion kulturaren arabera. Gai da komunikazioaren kultura partekatua garatzeko, hizkuntzari eta kulturari buruzko balioen eta jarreraren informazioa era errazean trukatzeko.
A2	Gai da kulturarteko trukeetan ekarpenak egiteko, hitz/zeinu errazen bidez jendeari eskatuz gauzak azaltzeko eta esan dutenari buruzko azalpenak eskatuz, eta, aldi berean, bere errepertorio mugatua baliatuz, adostasuna adieraziz, gonbidapenak eginez eta eskerrak emanez.
A1	Gai da kulturarteko trukea errazteko, hitz/zeinu sinpleez eta ez-hitzezko keinuen bidez ongietorria eta interesa erakutsiz, beste batzuk parte hartzera gonbidatuz eta zuzenean galdetzen zaionean ulertu duela adieraziz.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Bitartekari-lanak egitea egoera informalean (lagunekin eta lankideekin)

Eskala honi dagokionez, ikasleak edo erabiltzaileak, gizabanako eleaniztuna den aldetik, hizkuntzen eta kulturen arteko bitartekotza egingo du, bere gaitasunen neurrian, egoera informal batean, arlo publikoan, pribatuan, lan-arloan edo hezkuntzan. Hortaz, eskalak ez du zerikusirik interprete profesionalen jardunarekin. Baliteke bitartekotza norabide bakarrean egitea (adibidez, ongietorria emateko hitzaldi batean) edo bi norabidetan egitea (adibidez, elkarriketa batean). Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ solaskideak elkarriketa batean esaten ari direnaren zentzua era informalean jakinaraztea;
- ▶ informazio garrantzitsua adieraztea (adibidez, laneko egoera batean);
- ▶ hitzaldi eta aurkezpenetan adierazi denaren zentzua errepikatzea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, A mailetan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da oso modu errazean laguntzeko; A2+ eta B1 mailetan, ordea, gai izango da bitartekotza-jarduerak egiteko aurreikus daitezkeen eguneroko egoeretan. Nolanahi ere, ikasleak bitartekotzan lagun dezan solaskideek elkarlanean jarrera beharko dute izan, eta, beharrezko denean, adierazteko modua aldatu edo informazioa errepikatu egin beharko dute. B2 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da, bere intereseko eremuan, bitartekotza-jarduerak egoki gauzatzeko, baldin eta etenaldiak egiten badira; eta C1 mailan, berriz, gai izango da hainbat gairekin lotuta halakoak jarioz egiteko. C2 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da, orobat, hiztunak adierazi nahi duena zehatz islatzeko, estiloa, erregistroa eta testuinguru kulturala erakutsiz.

	Bitartekari-lanak egitea egoera informaletan (lagunekin eta lankideekin)
C2	Gai da (A hizkuntzan) era askotako gai orokor eta espezializatuen inguruan esan dena (B hizkuntzan) argi, jariatasunez eta ongi egituraturako diskurtso baten bidez adierazteko, estilo eta erregistro egokia erabiliz, esanahiaren geruza finak bilduz eta inplikazio soziokulturalei buruzkoak garatuz.
C1	Gai da bere interesekin, ikasketekin edo lanbidearekin zerikusia duten era askotako gai buruz (A hizkuntzan) esan dena (B hizkuntzan) jariatasunez adierazteko, informazio garrantzitsua argi eta zehatz adieraziz eta, era berean, kultur erreferentziak azalduz.
B2	Gai da bitartekotza-lanak egiteko (A hizkuntzaren eta B hizkuntzaren artean), informazio xehea adieraziz, bi alderdiek oinarritzko informazioari eta gako soziokulturalei errepara diezaieten lortuz eta, beharrezkoa baldin bada, argitzeko galderak edo adierazpenak eginez.
	Gai da bere arloko ongietorri batean, pasadizo batean edo aurkezpen batean (A hizkuntzan) esan denaren zentzua (B hizkuntzan) adierazteko, gako kulturalak egoki interpretatuz eta, beharrezkoa baldin bada, azalpen gehigarriak emanez, baldin eta hitzunik geldialdiak egiten baditu sarri samar, bitartekotza ahalbidetzeko moduan. Gai da bere intereseko eremuari dagozkion gai buruz (A hizkuntzan) esan denaren zentzua (B hizkuntzan) adierazteko, ikuspuntu eta adierazpen garrantzitsuen esanahia adieraziz eta, beharrezkoa bada, esplikatuz, baldin eta hitzunek, berak behar izanez gero, azalpenak ematen badizkiote.
B1	Gai da bere intereseko eremuari dagozkion gai buruz (A hizkuntzan) esan denaren zentzu nagusia (B hizkuntzan) adierazteko, egitatei buruzko informazio argia adieraziz eta kultur erreferentzia esplizituen berri emanez, baldin eta alde zuzenetik prestatu badezake eta hitzunik argi ahoskatzen badu, eguneroko hizkuntza erabiliz.
	Gai da bere intereseko gai buruz (A hizkuntzan) esan denaren zentzu nagusia (B hizkuntzan) adierazteko, gizalegearen arau nagusienak betetz, baldin eta hitzunek hizkuntza estandarra eta ahoskera argia erabiltzen badituzte eta argitzeko zein etenaldiak egiteko eskatu badezake, gauzak nola esan planifikatze aldera.
A2	Gai da eguneroko egoeretan (A hizkuntzan) esaten denaren zentzu orokorra (B hizkuntzan adierazteko), oinarritzko kultur arauak betetz eta oinarritzko informazioa adieraziz, baldin eta hitzunen ahoskera argia bada, hizkuntza estandarra erabiltzen badute eta errepikatze zein argitzeko eska badezake.
	Gai da aurreikusteko moduko eguneroko egoeretan (A hizkuntzan) esaten denaren ideia nagusiak (B hizkuntzan) adierazteko, nahi eta behar pertsonalei buruzko informazioa adieraziz batzuei eta besteei, baldin eta hitzunek formulatzen laguntzen badiote.
A1	Gai da beste pertsoneri buruzko xehetasunak eta informazio erraza eta aurreikusteko modukoa, (A hizkuntzan) esan dena, (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta beste batzuek formulatzen laguntzen badiote.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Komunikazioa bideratzea egoera delikatueta eta gatazketan

Eskala hau egoera honetarako da: baliteke ikasleak edo erabiltzaileak beste batzuen arteko desadostasunak bideratzeko zeregin formalaren ardura izatea, edo baliteke modu informalean saiatzeko hitzunen artean gertatu den gaizki-ultertu bat, egoera delikatu bat edo desadostasun bat konpontzen. Arazoa zertan datzan argitzea eta beste hitzunek zer nahi duten zehaztea da bere kezka nagusia; beraz, baten eta bestearen ikuspuntua elkarri ulertarazten saiaturik da. Era berean, baliteke bi alderdiak konbentzitzen saiatzeko, egoera konpon dezaten. Ez zaio bere ikuspuntua batere axola; orekaz aurkeztu nahi ditu, ordea, eztabaidan parte hartzen duten alderdien ikusmoldeak. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ elkarrizketako parte-hartzaileak adierazten dituzten ikusmolde ezberdinak sentikortasunez eta orekaz aztertzea;
- ▶ eztabaidagai dauden gai buruz parte-hartzaileak duten ulermena indartzeko eta sakontzeko balio duten ikusmoldeak garatzea;
- ▶ zoru komun bat ezartzea;

- ▶ parte-hartzaileek kontzesioak egin ditzaketen balizko eremuak ezartzea;
- ▶ parte-hartzaile batek edo gehiagok iritzia alda dezala ahalbidetzea, ados jartzeko edo konponbide bat topatzeko bidean.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, A mailetan, ikasle edo erabiltzailea gai izango da desadostasun bat dagoela antzemateko. B1 mailan, gai izango da azalpenak lortzeko, gaiak ulertzen dituela frogatzeko eta, beharrezkoa denean, argibideak eskatzeko. B2 mailan, gai izango da eztabaidari dagozkion auzi nagusiak eta alderdiak laburtzeko, zoru komuna identifikatzeko, balizko konponbideak azpimarratzeko eta adostu dena laburtzeko. Trebetasun horiek B2+ maila sakonduko dira, eta ikaslea edo erabiltzailea gai izango da auziak xehe ulertzen dituela erakusteko eta konponbide posibleak ahalbidetzeko. C mailetan, gai izango da hori guztia diplomaziaz eta konbentzitzeko gaitasunarekin egiteko, eztabaida arantzatsuak sentiberatasunez gidatuz.

	Komunikazioa bideratzea egoera delikatueta eta gatasketan
C2	<p>Gai da elkarrizketa zapuzten duten parte-hartzaileei diskrezioz aurre egiteko, iruzkinak diplomaziaz eginez, egoera eta ikusmolde kulturalak kontuan hartuta.</p> <p>Gai da printzipioekin lotutako gaitan bere jarrera konfiantzaz azaltzeko, diplomaziaz baina tinko, eta besteen ikuspuntuak errespetatuz betiere.</p>
C1	<p>Gai da beste ikuspuntuekiko sentikortasuna adierazteko, errepikapenak eta parafraasiak baliatuz, alderdi bakoitzak akordio bat lortzeko eskatzen dituen baldintzak xehe ulertzen dituela erakusteko moduan.</p> <p>Gai da bat ez datozen alderdiei diplomaziaz eskatzeko zehaztu dezaten zer den beren jarreraren oinarritzkoa dena eta baldintza jakinetan zeri emango lioketen</p> <p>Gai da, konbentzitzeko gaitasuna duen hizkuntza erabiliz, ados ez dauden alderdiak posizio berri baterantz bideratzeko.</p>
B2	<p>Gai da bat ez datozen alderdiei konponbide posibleak ateratzeko, ados jartzen laguntzeko asmoarekin, galdera ireki eta neutralak eginez, ahalik eta enbarazu edo irain gutxien sortzeko moduan.</p> <p>Gai da bat ez datozen alderdiei elkar hobeto ulertzen laguntzeko, beren ikuspuntuak argiago azalduz eta beren behar eta helburuei lehentasuna emanez.</p> <p>Gai da zer adostu den eta alderdi bakoitzak zer egitea espero den argi eta zehatz laburtzeko.</p> <p>Gai da, galderak eginez, zoru komuneke eremuak identifikatzeko eta alderdiei balizko konponbideak nabarmentzera gonbidatzeko.</p> <p>Gai da desadostasunaren ideia nagusiak nolabaiteko zehaztasunez laburtzeko eta tartean dauden alderdien ikuspuntuak azaltzeko.</p> <p>Gai da bi alderdien adierazpenak laburtzeko, ados dauden eremuak eta ados jartzeko oztopoak azpimarratuz.</p>
B1	<p>Gai da bat ez datozen alderdiei beren ikuspuntuari buruz galdetzeko, eta gai da beren azalpenei labur erantzuteko, baldin eta gaiak ezagutzen baditu eta alderdiek argi hitz egiten badute.</p> <p>Gai da desadostasunaren gako nagusiak ulertzen dituela frogatzeko, gaia ezagutzen badu, eta gai da, eskakizun errazak eginez, berrespena edo azalpenak eskatzeko.</p>
A2	Gai da pertsonak bat ez datozela ohartzeko edo elkarreraginean zailtasunak gertatu direla konturatzeko eta, aurrez buruz ikasitako esaldi errazak erabiliz, hiztunak adostasunera bideratzeko.
A1	Gai da pertsonak bat ez datozela ohartzeko eta norbaitek arazo bat daukala konturatzeko, eta aurrez buruz ikasitako esaldi eta hitz errazen bidez adierazteko (adibidez, "Ulertzen dut", "Ondo al zaude?").
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.4.2. Bitartekotza-estrategiak

Ikasleak edo erabiltzaileak dituen bitartekotza-gaitasunak ez dagozkio soilik kasuan kasuko hizkuntzan edo hizkuntzetan duen gaitasunari; aitzitik, ikasle edo erabiltzaileak bitartekotza-estrategia egokiak hautatu behar ditu aldiro, kontuan hartuz komunikazio-testuinguruarekin lotutako konbentzioak, baldintzak eta mugak.

Bitartekotza-estrategiak esanahia argitzeko eta ulermena errazteko teknikak dira. Bitartekari den aldetik, gerta liteke ikasleak edo erabiltzaileak joan-etorriak egin behar izatea bi pertsonaren, bi testuren, bi diskurtso-motaren edo bi hizkuntza, aldaera edo modalitatearen artean, betiere bitartekotza gertatzen den testuinguruaren arabera. Hemen aurkeztuko ditugun estrategiak komunikazio-estrategiak dira; hau da, jendeari ulertzen laguntzeko erak dira, bitartekotza-prozesuan bertan. Jatorrizko edukia nola prozesatzen den ondoren hartzaileari helarazteko, horixe da estrategia hauen kezka nagusia. Adibidez, jatorrizko edukia garatu behar da? Trinkotu? Parafraasiak egin? Sinplifikatu? Edo metafora eta baliabide bisualen bidez erakutsi? Estrategiak aparte aurkeztu ditugu, jarduera askori dagozkio eta.

3.4.2.1. Kontzeptu berriak azaltzeko estrategiak

Aurreko ezagutzarekin lotzea

Aurreko ezagutzarekiko loturak ezartzea bitartekotza-prozesuaren atal garrantzitsu bat da, ikaskuntza-prozesuaren ezinbesteko osagai bat den heinean. Bitartekariak, informazio berria azaltzeko, konparazioak egin ditzake, edo hartzaileak ezagutzen duen zerbaitekin lotu dezake informazio berria, edo, bestela, hartzaileei lagun diezaieke aurrez zeukaten ezagutza aktibatzen. Beste testu batzuk aipa daitezke, informazio eta kontzeptu berria lehenagoko materialekin lotuz, edo munduari buruzko ezagutzarekin lotuz. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ galderak egitea, beste pertsonak aurreko ezagutza aktibatu dezaten;
- ▶ konparazioak edo loturak egitea aurreko ezagutzaren eta informazio berriaren artean;
- ▶ adibideak eta definizioak ematea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, B1 mailan, eguneroko ezagutza arruntari buruzko konparazioak egingo dira; B2 mailan, berriz, loturei buruzko azalpen argiak emango dira, eta C2 mailan, azkenik, kontzeptu konplexuen definizio xeheak emango dira, bat-batean, aurreko ezagutzarekin loturak eginez.

Hizkuntza egokitzea

Baliteke ikasleak edo erabiltzaileak hizkuntzaren erabilera, estiloa edota erregistroa aldatu behar izatea, baldin eta testu baten edukia bildu nahi badu beste genero edo erregistro bat erabiltzen duen testu berri batean. Horretarako, sinonimoak, konparazioak, sinplifikazioak edo parafraasiak erabil ditzake. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ parafraasiak egitea;
- ▶ hizkuntza eta ahoskera egokitzea;
- ▶ terminologia teknikoa azaltzea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, A2 mailatik B2 mailara, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da, parafraasiak eta sinplifikazioak erabiliz, ahozko eta idatzizko testuen edukia ulergarriagoa bihurtzeko. B2 mailako deskriptoreetan kontzeptu zailak eta gai teknikoak parafraasiaren bidez azaltzeko gaitasuna agertuko da, baita mintzamoldearen egokitzapen kontzientea ere. C mailatan, kontzeptu tekniko eta konplexuak agertuko dira, eta ikaslea edo erabiltzailea gai izango da edukia beste testu-genero edo erregistro batean adierazteko, betiere egokia dena bere hartzaileentzat eta helburuarentzat.

Informazio konplexua xehatzea

Maiz, informazio konplexua hartu, zatitan banatu eta zatien arteko loturak azaltzen baldin badira, informazio hori hobeto ulertzen da. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ prozesu bat urratsez urrats azaltzea;
- ▶ ideiak edo jarraibideak eskema baten bidez aurkeztea, puntuka;
- ▶ argudio-kate baten ideia nagusiak banan-banan aurkeztea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, B1 mailan ikaslea edo erabiltzailea gai izango da jarraibide-sorta bat edo informazio-testu bat puntuz puntu aurkezteko. B2 mailan, berriz, gai izango da prozesu edo argudio konplexuak zatitan banatu eta horien osagaiak aparte aurkezteko. C1 mailan, ideiak nabarmentzeko edo laburbiltzeko gaitasuna azpimarratuko da; eta, azkenik, C2 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da dena delako prozesuaren eta prozesu horren osagaien arteko loturak azaltzeko, eta gaia zenbait modutara azter dadila hauspotzeko.

Kontzeptu berriak azaltzeko estrategiak			
	Aurreko ezagutzarekin lotzea	Hizkuntza egokitzea	Informazio konplexua xehatzea
C2	Gai da kontzeptu konplexuak (adibidez, nozio zientifikoak) aurkezteko, aurreko ezagutzarekin lotzen diren definizio eta azalpen sakonagoak emanez.	Gai da era askotako testuetan erabiltzen den hizkuntza egokitze, testu horren eduki nagusia hartzaileentzat egokia den erregistroan eta sofistikazio-mailan azaltze aldera.	Gai da gai konplexu baten ulermena errazteko, gaiaren eta horren zatien arteko loturak azalduz eta gaiari heltzeko modu ezberdinak proposatuz.
C1	Gai da bat-batean galderak egin eta, horien bidez, jendeak gai abstraktu baten inguruan duen ezagutzaz pentsatzera bultzatzeko, eta gai da azalduko duen informazio berriaren eta aurreko ezagutzaren arteko loturak egiten laguntzeko.	Gai da gaian adituak ez direnei bere espezialitateko gaietako terminologia teknikoa eta kontzeptu zailak azaltzeko. Gai da bere hizkuntza egokitu (sintaxia, esamolde idiomatikoen erabilera, argota) eta gai espezializatu konplexu bati buruzkoak hura ezagutzen ez duten hartzaileei esplikatzeko. Gai da testu tekniko eta konplexuen parafrasiak egiteko eta halakoak interpretatzeko, ezagutza espezializaturik gabeko hartzaileek ulertuko duten hizkuntza ez-teknikoa erabiliz.	Gai da gai konplexu baten ulermena errazteko, ideia nagusiak azpimarratuz eta sailkatuz, eredu logiko baten arabera aurkeztuz eta funtsezko alderdiak zenbait modutara erreplikatzuz, mezua indartze aldera.
B2	Gai da galderak egiteko eta atzeraelikadura emateko, jendeak bere aurreko ezagutzarekiko eta esperientziarikiko loturak egin ditzan. Gai da kontzeptu edo prozedura berri bat azaltzeko jendeak aurretik ezagutzen duen kontzeptu edo prozedurekin konparazioak eta alderaketak eginez.	Gai da bere arloko informazio-testu zehatz eta konplexuak hartzaileei modu argi eta esplizituagoan azaltzeko, parafrasiak eginez eta hizkuntza erraza erabiliz. Gai da intereseko gai bati buruzko testu baten eduki nagusia beste batzuek hobeto ulertzeko moduan azaltzeko (adibidez, saiakera bat, foro bateko eztabaida bat, aurkezpen bat), hizkuntza errazagoan parafraseatuz.	Gai da gai konplexu bat errazago ulertarazteko, argudioaren osagaiak banaka aurkeztuz. Gai da prozesu konplexu bat errazago ulertarazteko, urrats txikiagotan banatuz.

Kontzeptu berriak azaltzeko estrategiak				
	Aurreko ezagutzarekin lotzea	Hizkuntza egokitzea	Informazio konplexua xehatzea	
B1	<p>Gai da zer bait nola dabilen azaltzeko, jendearen eguneroko esperientziel lotutako adibideak emanaz.</p> <p>Gai da informazio berrien eta jendeak ezagutzen dituen gauzen arteko lotura azaltzeko, galdera errazak eginez.</p>	<p>Gai da gai ezagunei buruzko testu labur eta errazetako puntu nagusiak parafraseatzeko (adibidez, aldizkarietako artikululu laburrak, elkarrizketak), testuaren edukiak beste batzuen eskura jartzeko.</p> <p>Gai da pasarte laburren parafraasi xumeak idazteko, jatorrizko testuaren egitura erabiliz.</p>	<p>Gai da jarraibide-sorta labur bat edo informazio-testu motz bat errazago ulertarazteko, hori puntuz puntu aurkeztuz.</p> <p>Gai da jarraibide-sorta bat errazago ulertarazteko, jarraibideak poliki esanez, hitz gutxi batzuk erabiliz aldiro, eta hitzeko zein ez-hitzeko enfasia balliatuz, ulermena errazteko moduan.</p>	
A2	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>			<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>		<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>		<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

3.4.2.2. Testuak sinplifikatzeko estrategiak

Testu trinkoei buruzko azalpen gehigarriak ematea

Sarritan, informazioaren trinkotasunak ulermena zailtzen du. Eskala honetan, jatorrizko inputari buruzko azalpen gehigarriak emateko prozesua aipatzen da, informazio erabilgarria, adibideak, xehetasunak, oinarrizko informazioa, argudioak edo azalpenak gehituz egiten dena. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ errepikapena eta erreduantzia baliatzea; adibidez, zenbait eratako parafrasiak eginez;
- ▶ estiloa aldatzea, gaiak modu esplizituagoan azaltzeko;
- ▶ adibideak ematea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, B1 eta B2 mailetan, errepikatzea eta adibide gehigarriak ematea izango da gakoa; C mailetan, aldiz, ideiak garatzea eta azaltzea, xehetasun lagungarriak emanez.

Testuko ideia nagusiak laburtzea

Eskala honetan, testuari buruzko azalpen gehigarriak ematearen kontrako prozesua aipatzen da; izan ere, kasu honetan idatzizko testu bat xehe-xehe egin eta oinarrizko mezuak biltzea baita gakoa. Hori egiteko modu bat izan liteke informazio bera modu ekonomikoagoan adieraztea, errepikapenak eta digresioak ezabatuz, eta informazio garrantzitsurik ez dakarten atalak bazter utziz. Nolanahi ere, bestelako prozesuak ere biltzen dira eskala honetan, adibidez, iturri-testuko ideiak biltzea, ideia nagusiak nabarmentzeko, ondorioak ateratzeko eta baita ideiak konparatzeko ere. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ informazio gakoa nabarmentzea;
- ▶ errepikapenak eta digresioak ezabatzea;
- ▶ hartzaileentzat garrantzirik ez duena bazter uztea.

Eskalak adierazten duen garapenari dagokionez, A2+ eta B1 mailetan, testuaren ertzetan markak egitea edo azpimarratzea izango da testuaren gakoak nabarmentzeko bidea; C2 mailan, berriz, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da iturri-testua goitik behera berridazteko. B2 mailan, ikaslea gai izango da iturri-testua editatzeko, garrantzitsua ez dena eta errepikapenak kentzeko. C mailetan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da iturri-testuak hartzaile-multzo jakin batentzat egokitzeko.

Testuak sinplifikatzeko estrategiak		
	Testu trinkoei buruzko azalpen gehigarriak ematea	Testuko ideia nagusiak laburtzea
C2	Gai da gai akademiko edo profesional konplexuetan ematen den informazioa argitzeko, gai horiek garatuz eta adibideak emanez.	Gai da iturri-testu konplexu bat berridazteko, testuaren koherentzia, kohesioa eta argudioen jarriotasuna hobetuz eta, era berean, bere helburua lortzeko beharrezkoak ez diren atalak kenduz.
C1	Gai da eduki konplexu eta korapilatsua errazago ulertzeko moduan azaltzeko, alderdi zailak modu esplizituan azalduz eta xehetasun lagungarriak gehituz. Gai da testu konplexu batean biltzen diren ideia nagusiak hartzailer jakinek errazago ulertzeko moduan adierazteko, errepikapenak eginez, azalpenak emanez eta estiloa nahiz erregistroa aldatuz.	Gai da iturri-testu konplexu bat berrantolatzeko, xede-hartzaileei gehien interesatzen zaizkien ideiak nabarmentzeko moduan.
B2	Gai da bere intereseko gai bati buruzko testu baten edukia hartzailer jakinek errazago ulertzeko moduan adierazteko, adibideak, argudioak eta azalpenak emanez.	Gai da iturri-testu bat sinplifikatzeko, garrantzirik ez duen informazioa eta informazio errepikakorra ezabatuz eta xede-hartzaileak kontuan hartuz.
	Gai da bere intereseko arloekin zerikusia duten kontzeptuak errazago ulertarazteko, adibide zehatzak emanez, urratsez urrats laburbilduz eta ideia nagusiak errepikatuz.	Gai da iturri-testu bat editatzeko, dagokion hartzailerentzat garrantzia izango lukeen informazio berririk gehitzen ez duten atalak ezabatuz, eta, hala, hartzaileri interesatzen zaizen edukia errazago ulertzeko moduan adieraziz.
B1	Gai da informazio berria errazago ulertarazteko, errepikatuz eta argibideak emanez.	Gai da testu bateko atal ezberdinetan agertzen den eta lotura duen informazioa identifikatzeko eta zati horiek lotzeko, oinarriko mezua modu argiagoan argiago adierazte aldera.
	Gai da eguneroko gai bati dagokion alderdi bat argi eta esplizituagoan azaltzeko, informazio nagusia beste era batean adieraziz.	Gai da informazio-testu argi batean azaltzen den oinarriko informazioa identifikatzeko eta markatzeko (azpimarrak eginez edo nabarmenduz), informazioa beste norbaiti igortzeko.
A2	Gai da eguneroko gai bati dagokion alderdi bat argiago azaltzeko, adibide errazak emanez.	Gai da eguneroko testu labur batean azaltzen diren esaldi garrantzitsuenak identifikatzeko eta markatzeko (azpimarrak eginez edo nabarmenduz).
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

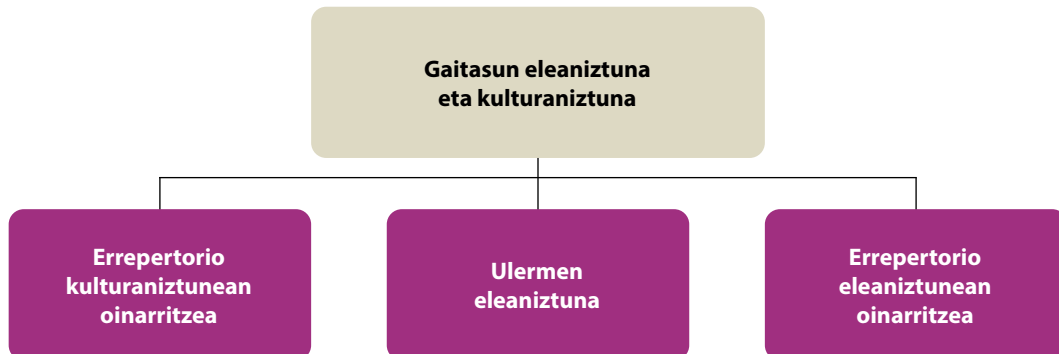
4. atala:

EEMBaren DESKRIPTORE-ESKALA ARGIGARRIAK: GAITASUN ELEANIZTUNA ETA KULTURANIZTUNA

2001eko Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren 1.3, 1.4 eta 6.1.3 ataletan eleaniztasunari eta kulturantzatasunari buruz aurkezten diren ikuspegiak izan ziren alor honetan agertzen diren deskriptoreak garatzeko abiapuntua. EEMBari lotutako ikuspegi eleaniztunak aberastu egiten du norbanakoaren aniztasun kultural eta linguistikoa. Ikuspegi horren arabera, ikasleek, "eragile sozial" diren aldetik, beren baliabide eta esperientzia linguistikoa eta kulturala erabili behar dute hezkuntzan eta gizartean osoki parte hartzeko; hala, elkar ulertuko dute, ezagutza eskuratu, eta beren hizkuntza- eta kultura-errepertorioa garatuko dute. Hala dio 2001eko EEMBak:

ikuspegi eleaniztunak hau esan nahi du, ordea: gizabanakoak hizkuntza baten kultur ingurunean duen hizkuntz esperientzia zabaldu ahala, hasi familia-hizkuntzatik eta gizarte-hizkuntzaraino, oro har, eta beste herri batzuetako hizkuntzetaraino gero (izan eskolan edo unibertsitatean ikasiak, edo zuzeneko esperientziaren bidez ikasiak), hizkuntza horiek eta kultura horiek ez ditu adimeneko gune berezietan gordetzen; aldiz, komunikazio-gaitasun bat garatzen du, hizkuntz arloko ezagutza eta esperientzia guztien bidez eta hizkuntzen arteko harremanaren eta elkarreaginaren bidez. (EEMB, 2001, 1.3 atala)

15. irudia – Gaitasun eleaniztuna eta kulturantzatuna

Kontzeptu horiek sakonago garatzen dira hizkuntzen irakaskuntzaren eremuan, kontuan izanda:

aldatu egiten da hizkuntza jakin batean egiten den heziketaren helburua. Ez da hizkuntza batean, bitan –edo are hirutan– "gaitasuna" lortzea soilik, hizkuntza bakoitza besteetatik bereiz hartuta eta "hizkuntza hori ama-hizkuntza duen hiztun ideala" oinarritzeko eredu gisa ikusita. Aitzitik, hizkuntz ahalmen guztiak bilduko dituen hizkuntz errepertorio bat osatzea da helburua. (EEMB, 2001, 1.3 atala)

Deskriptoreak garatzeko prozesuan, arreta berezia eman zitzaien 2001eko EEMBan zehazki aipatzen diren ideia hauei:

- ▶ hizkuntzak elkarri lotuta daude, batez ere gizabanakoaren mailan;
- ▶ hizkuntzak eta kulturak ez dira, buruaren barnean, konpartimentu berezietan gordetzen;
- ▶ hizkuntzei buruzko ezagutza eta esperientzia guztiak laguntzen dute komunikazio-gaitasunak eraikitzen;
- ▶ helburua ez da zenbait hizkuntza modu orekatuan menderatzea, ezpada hizkuntza horien erabilera modulatzeko gaitasuna (eta prestasuna) garatzea, egoera soziala eta komunikazio-egoera kontuan hartuz betiere.

Bestalde, azkenaldian gaiari buruz idatzi den literatura aztertu ostean, beste kontzeptu batzuk ere hartu ziren aintzat:

- ▶ “bestetasuna” jorratzeko gaitasuna: antzekotasunak eta aldeak identifikatu eta horien bidez eta ezaugarri kultural ezagunak eta ezezagunak eta abar kontuan hartuz ekitea, komunikazioa eta elkarlana ahalbidetzeko;
- ▶ kulturen arteko bitartekari gisa jarduteko prestasuna;
- ▶ hizkuntza ezagunei buruzko ezagutza modu aktiboan erabiliz hizkuntza berriak ulertzeko gaitasuna, antzeko hitzak edo nazioarteko hitzak bilatuz, hartara hizkuntza ezezagunetan idatzitako testuen zentzua atzemateko, eta, aldi berean, “lagun aizunen” arriskuez jabetuz;
- ▶ soziolinguistikaren aldetik egokia den moduan erantzuteko gaitasuna, bere diskurtsoan beste hizkuntza edota hizkuntza-aldaeretakako elementuak txertatuz, komunikazio-helburuak asetzeko;
- ▶ norberaren erreperitorio linguistikoa erabiltzeko trebezia, hizkuntzak nahita uztartuz, txertatuz eta tartekatuz, hala adierazpenean nola diskurtsoan;
- ▶ kontzientzia linguistikoa/eleaniztuna eta kontzientzia kulturala/kulturaniztuna zabaltzeko prestasuna eta gaitasuna, jarrera irekia eta jakin-mina agertuz.

Alor honetako deskriptoreak EEMBko mailen arabera antolatzeko arrazoi nagusia honako hau izan da: curriculumak garatzen dituztenei eta irakasleei laguntza ematea, batetik, beren testuinguruan hizkuntza-irakaskuntzaren ikuspuntua zabaltzeko eta, bestetik, beren ikasleen aniztasun linguistikoa eta kulturala aintzat hartzeko eta baloratzeko. Deskriptoreak mailaka antolatu dira, hartara errazagoa izan dadin helburu eleaniztun eta kulturaniztun garrantzitsuak hautatzea eta, halaber, helburuak errealistak izan daitezen, kasuan kasuko ikasle edo erabiltzaileen hizkuntza-mailaren arabera.

Eremu kulturaniztunak bideratzea izeneko eskala “Komunikazioaren bitartekotza” atalaren barruan bildu da; izan ere, kulturen arteko bitartekariaren zeregin aktiboari erreparatzen baitio. Atal horretan biltzen diren hiru eskalek hezkuntza eleaniztunari eta kulturarteko hezkuntzari lotutako esparru kontzeptual zabalago baten alderdiak deskribatzen dituzte.

Eremu hori FREPA (Ikuspegi Pluralisten Erreferentzia Markoa) delakoari dagokio. FREPAk gaitasun eleaniztun eta kulturartekoen zenbait alderdi zerrendatzen ditu, hizkuntza-mailarekin lotu gabeko egitura hipertestual baten bidez, eta hiru eremu zabaletan antolatzen ditu: ezagutza (*savoir*), jarrerak (*savoir-être*) eta trebetasunak (*savoir-faire*). Erabiltzaileek, gehiago hausnartu nahi badute eta alor horretako prestakuntza-materialak eskuratu nahi badituzte, webgune honetako materialetara jo dezakete.

Erreperitorio kulturaniztunean oinarritzea

Kulturen arteko gaitasunari buruzko literaturan eta deskriptoreetan agertzen diren kontzeptu ugari bildu dira, adibidez:

- ▶ kulturaniztasun-egoeretan, anbiguotasuna tratatzeko premia, erreakzioak moldatuz, hizkuntza aldatuz, etab.;
- ▶ kultura bakoitzak bere ohiturak eta arauak izango dituela ulertzeko premia, eta, kulturaren arabera, jarduerak modu ezberdinean hartuko direla ulertzeko premia;
- ▶ jarrera ezberdinak izango direla (keinuak, tonua eta jarrera barne) kontuan hartzeko premia; orokorkeriak eta estereotipoak zalantzan jartzeko premia;
- ▶ antzekotasunak aitortzeko premia, eta horiek komunikazioa hobetzeko oinarri gisa erabiltzeko premia;
- ▶ ezberdintasunak aintzat hartzeko prestasuna;
- ▶ azalpenak eskatzeko eta emateko prestutasuna: gaizki-ulertuak sortzeko balizko arriskuei aurea hartzea.

Hona hemen eskala honetako maila gehienetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ arau eta seinale kultural, soziopragmatiko eta soziolinguistikoak identifikatzea eta horien arabera ekitea;
- ▶ ikuspegi, praktika eta gertaeren arteko antzekotasunez eta aldeez ohartzea eta horiek interpretatzea;
- ▶ ebaluazio neutral eta kritikoak egitea.

Eskala honetan erakusten den garapenari dagokionez, A mailetan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da kulturarekin lotutako komunikazio-arazoen balizko kausak identifikatzeko eta eguneroko truke arruntean behar bezala ekiteko. B1 mailan, berriz, gai izango da, eskuarki, seinale kultural arruntenei erantzuteko, arau soziopragmatikoen arabera ekiteko eta bere kulturaren edo beste kulturen ezaugarriak azaltzeko eta horiei buruz mintzatzeko. B2 mailan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da komunikazioan eraginkortasunez jarduteko, izaten diren zailtasun gehienei aurre eginez, eta, normalean, gai izango da gaizki-ulertuak identifikatu eta zuzentzeko. C mailetan, ikaslea edo erabiltzailea gai izango da sinesmen, balio eta ohitura kulturalen iturburuak sentikortasunez azaltzeko, horiei buruzko alderdiak interpretatzeko eta aipatzeko, anbiguotasun soziolinguistikoari eta pragmatikoari aurre egiteko eta erreakzioak modu eraikitzailean eta kultur egokitasunez adierazteko.

	Errepertorio kulturantzunean oinarritzea
C2	Gai da bere ekintzak eta adierazpideak testuinguruaren arabera egiteko eta kontrolatzeko, ezberdintasun kulturalaz jabetuz eta egokitzapen sotilak eginez, ez dadin gaizki-ulerterik edo liskar kulturalik gertatu, eta, gertatuz gero, konpondu daitezzen.
C1	Gai da arau soziolinguistikoen eta soziopragmatikoen ezberdintasunak identifikatzeko, horiei buruz jarrera kritikoz hausnartzeko eta bere komunikazioa horien arabera moldatzeko. Gai da balio eta ohitura kulturalen iturburua sentikortasunez azaltzeko, horien alderdiak interpretatu eta aipatzeko, oinarritzat hartuz kulturarteko topaketak, irakurgaiak, filmak, etab. Gai da, kulturen arteko komunikazioan, anbigutasuna tratatzeko eta bere erreakzioak modu eraikitzailean eta kultur egokitasunez adierazteko, argi eman asmoz.
B2	**Gai da bere talde sozialaren eta beste talde sozial batzuen ikuspuntuak eta ohiturak deskribatzeko eta ebaluatzeko, epai eta aurreiritzien oinarrian izan ohi diren balio inplizituak ezagutzen dituela erakutsiz. ** Gai da bere komunitateari eta ezagutzen dituen beste komunitateei buruzko hautemate kulturalak, aurreiritziak eta estereotipoak nola interpretatzen dituen azaltzeko. ** Gai da beste kultura bateko dokumentu edo gertakizun bat interpretatzeko eta azaltzeko, bere kulturako edo ezagutzen dituen beste kulturetako dokumentu eta gertakizunen batekin lotuz. **Gai da bere komunitateari eta beste komunitate batzuei buruz komunikabideetan adierazten den informazioaren eta iritzien objektibotasunaz eta orekaz jarduteko. Gai da kulturak baldintzatzen dituen jarrerak (adibidez, keinuak eta ahotsaren bolumena) identifikatzeko eta horien arteko antzekotasunez eta aldeez hausnartzeko, eta horiek duten garrantziaz mintzatzeko, jendeak elkar uler dezan. Gai da, kulturen arteko topaketa batean, ohartzeko ezen norberak egoera batean jakintzat jo ohi duena ez dela gauza bera denentzat, eta gai da horren arabera egoki erreakzionatzeko eta jarduteko. Gai da, orokorrean, dagokion kultur zantzuak egoki interpretatzeko. Gai da bere kulturako eta beste kulturetako komunikazio-molde jakinak eta sor ditzaketen gaizki-ulerterik azaltzeko eta horiei buruz hausnartzeko.
B1	Gai da, eskuarki, gorputz-jarrerari, begietara begiratzeari eta besteekiko distantziari buruzko arauen arabera jarduteko. Gai da kultur zantzu arruntei modu egokian erantzuteko, oro har. Gai da bere kulturaren ezaugarriak beste kultura bateko kideei azaltzeko eta beste kultura baten ezaugarriak bere kulturako kideei azaltzeko. Gai da, hitz arruntak erabiliz, azaltzeko nola eragiten dioten bere balioek eta jarrerak beste pertsona batzuen balioez eta jarrerez duen iritziari. Gai da, hitz arruntak erabiliz, honako hau azaltzeko: beste testuinguru soziokultural bateko gauzak "bitxiak" iruditu dakizkiokela, nahiz eta kasuan kasuko jendearentzat erabat "normalak" izan. Gai da, hitz arruntak erabiliz, honako hau azaltzeko: beste kultura batzuetako jendeak modu ezberdinean hauteman ditzakeela kulturak baldintzatutako bere ekintzak.
A2	Gai da eguneroko truke sozialekin lotutako oinarritzko arau kulturalak identifikatzeko eta horien arabera jarduteko (adibidez, agurtzeko era ezberdinak). Gai da, modu egokian, jendea agurtzeko, eskerrak emateko eta barkamena eskatzeko; hala ere, zailtasunak ditu errutinaz kanpokoak adierazteko. Gai da eguneroko truke batean erakutsi duen jarrerak bestelako mezu bat, berak nahi ez duena, adieraz dezakeela ohartzeko, eta gai da hori modu sinplean adierazten saiatzeko. Gai da kultura ezberdinetako jendearen elkarreagin-ekintzetan zailtasunak sortu direla konturatzeko, nahiz eta egoera horretan zer egin ez jakin.
A1	Gai da zenbakiak esateko, distantzia neurtzeko eta zer ordu den adierazteko modu ezberdinak daudela konturatzeko, baina baliteke zailtasunak izatea modu horiek eguneroko truke zehatzetan erabiltzeko.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Izartxoak duten deskriptoreak (**) oso altuak dira B2 mailarako. C mailerako egokiak izan daitezke.

Ulermen eleaniztuna

Eskala honetan aurkezten den kontzeptu nagusia hau da: ikasle edo erabiltzaileak, beste hizkuntza batzuetako testuei heltzean, hizkuntza batean edo gehiagotan duen ezagutza eta gaitasuna (partziala izanda ere) erabiltzeko gaitasuna, komunikazio-helburua gauza dadin. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ jarrera irekia eta hizkuntza ezberdinetako elementu ezberdinekin jarduteko malgutasuna;
- ▶ zantzuak baliatzea;
- ▶ antzekotasunak baliatzea, "lagun aizunak" identifikatzea (B1etik aurrera);
- ▶ hizkuntza ezberdinetako iturri paraleloak baliatzea (B1etik aurrera);
- ▶ (zenbait hizkuntzatan) eskura dauden baliabideetako informazioa biltzea.

Eskalak erakusten duen garapena dela eta, ikasle edo erabiltzaileak, hasieran, maila lexikoari helduko dio eta, gero, ko-testuari, testuinguruari eta testu-generoari lotutako zantzuei. B mailetan, ikasleak edo erabiltzaileak gaitasun analitikoagoak erabiliko ditu, antzekotasunak baliatuz, "lagun aizunak" antzemanaz eta zenbait hizkuntzako iturri paraleloak erabiliz. C mailetan ez dago deskriptorerik, erabilitako iturriek A eta B maileri erreparatzen dietelako, beharbada.

Oharra: Eskala honetan kalibratzen da ikasleak edo erabiltzaileak nolako gaitasuna duen eleaniztasuna baliatzeko eta, horren bidez, ulermena hobetzeko. Hizkuntza zehatzak baldin badaude, erabiltzaileek deskriptorea moldatu dezakete eta hizkuntza horien izena ipini deskriptorean letra etzanean eta azpimarrarekin agertzen diren esamoldeak ordezkatzeko.

Adibidez, B1 mailako deskriptore hau

Gai da testu baten mezua igartzeko, beste hizkuntza batzuetan idatzitako testuetan gaiari buruz ulertu duena erabiliz (adibidez, albiste bat, museo bateko eskuorria, online laburpenak).

modu honetan aurkez daiteke:

Gai da alemanez idatzitako testu baten mezua igartzeko, ingelesez eta frantsesez idatzitako testuetan gaiari buruz ulertu duena erabiliz (adibidez, albiste bat, museo bateko eskuorria, online laburpenak).

	Ulermen eleaniztuna
C2	<i>Ez dago deskriptorerik, ikus B2.</i>
C1	<i>Ez dago deskriptorerik, ikus B2.</i>
B2	Gai da, ulermenari laguntze aldera, testu-generoari eta testuen antolaketari buruz duen ezagutza erabiltzeko, <i>bere erreperitorio eleaniztuneko hizkuntzetan</i> .
B1	<p>Gai da, <i>hizkuntza batean</i> ulertu duena erabiliz, <i>beste hizkuntza bateko</i> testuaren gaia eta mezu nagusia ulertzeko (adibidez, gai berari buruz zenbait hizkuntzatan idatzitako artikulua laburrak irakurtzen dituzenean).</p> <p>Gai da testuen itzulpen paraleloak (aldizkarietako artikulua, kontakizunak, eleberrietako pasarteak) erabili eta <i>hizkuntza ezberdinetako</i> ulermena garatzeko.</p> <p>Gai da testu baten mezua igartzeko, <i>beste hizkuntza batzuetan</i> idatzitako testuetan gaiari buruz ulertu duena erabiliz (adibidez, albiste bat, museo bateko eskuorria, online laburpenak).</p> <p>Gai da bere arloari buruz <i>zenbait hizkuntzatan</i> idatzitako dokumentuetatik informazioa ateratzeko, eta, adibidez, aurkezpen batean erabiltzeko.</p> <p>Gai da <i>zenbait hizkuntzatan</i> kontzeptuak adierazteko moduetan dauden antzekotasunak eta aldeak identifikatzeko eta, horri esker, erro beretik datozen hitzen/zeinuen erabilera berdina eta "lagun aizunak" bereizteko.</p> <p>Gai da <i>bere erreperitorio eleaniztuneko hizkuntzetako</i> egitura gramatikalei eta esapide funtzionalei buruz duen ezagutza erabili eta ulermena hobetzeko.</p>

	Ulermen eleaniztuna
A2	<p>Gai da ahozko adierazpide laburrak, modu argian ahoskatuak, ulertzeko, <u>zenbait hizkuntzatan</u> eskura dauden bertsioetatik ulertzen duena bilduz.</p> <p>Gai da idatzizko mezu eta jarraibide labor eta argiak ulertzeko, <u>zenbait hizkuntzatan</u> eskura dauden bertsioetatik ulertzen duena bilduz.</p> <p>Gai da informazio garrantzitsua topatzeko, <u>zenbait hizkuntzatan</u> era paraleloan emandako ohartarazpen, jarraibide eta datu errazak baliatuz.</p>
A1	<p>Gai da nazioarteko hitzak eta zenbait hizkuntzatan antzekoak diren hitzak/zeinuak (adibidez, <i>haus/hus/house</i>) identifikatu eta, horri esker, honako hauek egiteko:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zantzu eta ohar errazen esanahia ondorioztatzeko; - idatzizko testu labor eta erraz baten mezu probalea identifikatzeko; - bere aurrean oso mantso eta argi gertatu diren truke sozial arrunt eta laburren muin nagusiarri jarraitzeko; - zuzenean esaten saiatzen ari zaizkiona ondorioztatzeko, oso mantso eta argi hitz egiten badiote, eta, beharrezkoa baldin bada errepikatzen badiote.
Aurre-A1	Ez dago deskriptorerik.

Errepertorio eleaniztuneari oinarritzea

Eskala honetan, aurreko bi eskaletako ezaugarriak biltzen dira. Eragile soziala bere errepertorio kulturaztuneari oinarritzean denean, orobat erabiltzen ditu eskura dituen baliabide linguistiko guztiak, hizkuntza ugari dauden testuinguru batean eraginkortasunez komunikatzeko, edo ohiko bitartekotza-egoeran hizkuntza bera erabiltzen ez duten hizlarien arteko komunikazioa bideratzeko asmoz. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ egoerara malgutasunez moldatzea;
- ▶ aurreikustea hainbat hizkuntza erabiltzea praktikoa eta egokia izango den, zer neurritan eta noiz;
- ▶ hizkuntza moldatzea, solaskideen hizkuntza-gaitasunen arabera;
- ▶ hizkuntzak uztartzea eta tartekatzea, beharrezkoa denean;
- ▶ hizkuntza ezberdinetan azalpenak ematea eta argitzea;
- ▶ jendeari zenbait hizkuntza erabiltzeko adorea ematea, norberak hala eginez.

Eskala honetan erakusten den garapenari dagokionez, A mailetan, ikasleak edo erabiltzaileak eskura dituen baliabide guztiak erabili beharko ditu eguneroko transakzio erraz batean moldatzeko. B mailetatik aurrera, berriz, ikasleak edo erabiltzaileak sormena baliatuko du, eta, B2 mailara iritsi orduko, malgutasunez tartekatuko ditu hizkuntzak, besteak erosoagoa senti daitezen lortzeko, azalpenak emateko, informazio espezializatua adierazteko, eta, oro har, komunikazioaren eraginkortasuna handiagotzeko. C mailetan, bide horretatik jarraituko du, eta ikaslea edo erabiltzailea gai izango da, gainera, kontzeptu abstraktu eta sofistikatuak zenbait hizkuntzatan aipatu eta azaltzeko. Bestalde, hasieran beste hizkuntzetako hitz isolatuak txertatuko ditu, eta, aurrera egin ahala, esamolde bereziki aproposak aipatu eta metaforak erabiliko ditu, lortu nahi duen efektua lortzeko.

Oharra: Eskala honetan kalibratzen da ikasleak edo erabiltzaileak nolako gaitasun praktikoa eta funtzionala duen eleaniztasuna baliatzeko. Testuinguru zehatz batean, hizkuntza jakinak daudenean tartean, erabiltzaileek deskriptorea moldatu dezakete eta hizkuntza horien izena ipini deskriptorean letra etzanean eta azpimarrarekin agertzen diren esamoldeak ordezkatzeko.

Adibidez, B2 mailako deskriptore hau

Gai da, elkarerraginezko elkarlan-ekintzetan, bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzak erabiltzeko; hartara, ataza baten izaera, urrats nagusiak, hartu beharreko erabakiak eta espero diren emaitzak argi daitezen.

modu honetan aurkez daiteke:

Gai da, elkarerraginezko elkarlan-ekintzetan, ingelesa, gaztelania eta frantsesa erabiltzeko; hartara, ataza baten izaera, urrats nagusiak, hartu beharreko erabakiak eta espero diren emaitzak argitzeko.

	Errepertorio eleaniztunean oinarritzea
C2	<p>Gai da, zenbait hizkuntza baliatzen diren testuinguru batean, gai abstraktu eta espezializatuari buruzko elkarreraginak izateko, <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzak</u> malgutasunez tartekatuz eta, beharrezkoa baldin bada, egin diren ekarpenak azalduz.</p> <p>Gai da <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzetan</u> erabiltzen diren metaforen eta bestelako esamoldeen arteko antzekotasunak eta aldeak aztertze, efektu erretoriko bat sortzearen edo plazer hutsagatik.</p>
C1	<p>Gai da testuinguru eleaniztun batean hizkuntzak malgutasunez txandakatzeko, komunikazioa errazte aldera, eztabaidan egindako ekarpenak eta aipatu diren testuak <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzetan</u> laburtuz eta azalduz.</p> <p>Gai da elkarrizketa batean eraginkortasunez jarduteko, <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntza bitan edo gehiagotan</u>, hizkuntza-aldaketetara moldatuz eta solaskideen premiei eta hizkuntza-gaitasunei mesede eginez.</p> <p>Gai da <u>bere errepertorio eleaniztuneko beste hizkuntza batzuetako</u> terminologia berezitua erabiltzeko eta azaltzeko, solaskideak hobeto ulertzen duena, gai abstraktu eta espezializatuari buruzko elkarrizketetan ulermena hobetze aldera.</p> <p>Gai da bat-batean eta malgutasunez erantzuteko, dagokion hizkuntzan, norbaitek hizkuntza aldatzen duenean eta <u>bere errepertorio eleaniztuneko beste hizkuntza bat</u> erabiltzen duenean.</p> <p>Gai da <u>hizkuntza batean</u> idatzi edo esan den testu baten ulermenean eta horri buruzko elkarrizketan laguntzeko, testu hori <u>bere errepertorioko beste hizkuntza batean edo gehiagotan</u> azalduz, laburtuz, argituz eta esplikazioak erantsiz.</p>
B2	<p>**Gai da egoera jakin batean <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzak</u> malgutasunez erabiltzeak komunikazioaren eraginkortasuna handiagotuko duen jakiteko.</p> <p>**Gai da <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzak</u> eraginkortasunez txandakatzeko, hizkuntza bera erabiltzen ez duten alderdiekiko eta haien arteko ulermena ahalbidetzeko.</p> <p>**Gai da <u>bere errepertorio eleaniztuneko beste hizkuntza bateko</u> adierazpen bat erabiltzeko, kasuan kasuko egoeran bereziki aproposa dena, eta, beharrezkoa baldin bada, solaskideari azaltzeko.</p> <p>Gai da <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzak</u> tartekatze, bere intereseko gaiei buruzko informazio eta auzi espezializatuak zenbait solaskideri komunikatze aldera.</p> <p>Gai da, elkarreraginezko elkarlan-ekintzetan, <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzak</u> erabiltzeko; hartara, ataza baten izaera, urrats nagusiak, hartu beharreko erabakiak eta espero diren emaitzak argitu daitezzen.</p> <p>Gai da <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzak</u> erabiltzeko; hartara, solaskideak erosoago sentiarazten dituen hizkuntzan jardun daitezzen.</p>
B1	<p>Gai da, egunerokoan, <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzetan</u> duen errepertorio mugatua modu sortzailean baliatzeko, espero gabeko egoera batean jarduteko eran.</p>
A2	<p>Gai da <u>zenbait hizkuntzatan</u> duen errepertorio mugatua baliatu eta arazo bat azaltzeko eta laguntza edo argibideak eskatzeko.</p> <p>Gai da <u>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntzetako</u> esaldiak eta hitzak/zeinuak erabili eta transakzio edo informazio-truke arrunt eta praktikoak gauzatzeko.</p> <p>Gai da <u>bere errepertorio eleaniztuneko beste hizkuntza bateko</u> hitz/zeinu bat erabili eta eguneroko errutina-egoera batean adierazi nahi duena ulertarazteko, <u>erabiltzen ari diren hizkuntzako</u> esamolde egoki bat bururatzen ez zaionean.</p>
A1	<p>Gai da <u>zenbait hizkuntzatan</u> duen errepertorio oso mugatu bat erabili eta eguneroko transakzio oso oinarritzko eta zehatzak gauzatzeko, laguntzeko prest dagoen solaskide batekin.</p>
Aurre-A1	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>

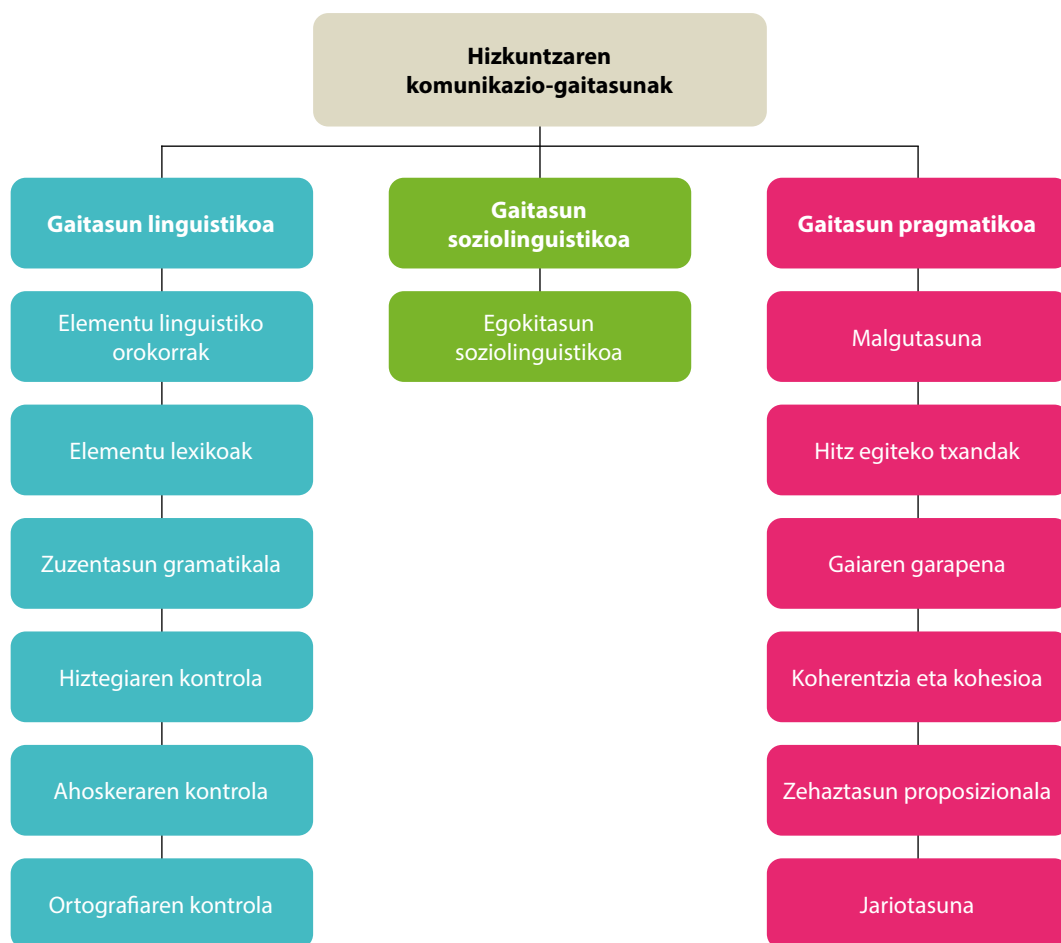
Izartxoak duten deskriptoreak (**) oso altuak dira B2 mailarako. C mailerako egokiak izan daitezke.

5. atala:

EEMBaren DESKRIPTORE-ESKALA ARGIGARRIAK: HIZKUNTZAREN KOMUNIKAZIO-GAITASUNAK

Lehen atalean Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren eskema deskribatzaileaz ari ginela esan dugun eran, EEMBak gaitasunei buruz duen ikuspegia ez da hizkuntzalaritza aplikatuan bakarrik oinarritzen; aitzitik, kontuan hartzen ditu psikologia aplikatuaren ikuspegia eta ikusmolde soziopolitikoak. Nolanahi ere, 1980ko hamarkadatik aurrera hizkuntzalaritza aplikatuaren arloan landutako gaitasun-ereduek eragina izan zuten EEMBan. Zenbait modutan antolatu izan diren arren, eskuarki lau alderdi nagusi bildu izan dituzte gisa honetako ereduek: gaitasun estrategikoak, gaitasun linguistikoak, gaitasun pragmatikoak (zeinak bi eratakoak biltzen baititu; hots, diskurtso-gaitasuna eta gaitasun funtzionala) eta gaitasun soziokulturala (gaitasun soziolinguistikoa barne). Gaitasun estrategikoak jarduerekin lotuta lantzen direnez, 2001eko EEMBak, 5.2 atalean, hiru izenbururen pean aurkezten ditu komunikazio-gaitasunei dagozkien deskriptoreak: "Gaitasun linguistikoak", "Gaitasun pragmatikoak" eta "Gaitasun soziolinguistikoa". Deskriptoreen alderdi edo parametro hauek hizkuntzaren erabilerarekin lotuta daude beti, ez dira "osagai" bereziak eta ezin dira bata bestetik isolatu.

16. irudia – Hizkuntzaren komunikazio-gaitasunak

5.1. GAITASUN LINGUISTIKOA

Gaitasun linguistikoaren zenbait alderditarako daude eskura deskriptoreak: “Maila” (azpisailak: “maila morfosintaktikoa”, gerora “Elementu linguistiko orokorrak” deitua; “Elementu lexikoak”); “Kontrola” (azpisailak: “Zuzentasun gramatikala” eta “Hiztegiaren kontrola”), “Ahoskeraren kontrola” eta “Ortografiaren kontrola”. Mailaren eta kontrolaren arteko bereizketa sarritan erabiltzen da hizkuntza-erabileraren konplexutasuna islatzeko, eta ez soilik akatsak erregistratzeko. “Ahoskeraren kontrola” lauki-sare baten gisara aurkezten da, beste kategoria hauek barnean hartzen dituela: “Ahoskeraren kontrola, oro har”, “Soinuen artikulazioa” eta “Prosodiaren ezaugarriak” (azentua eta intonazioa).

Zenbait mailatan arrakastaz erabiltzen diren hizkuntzaren ezaugarriak “irizpide-ezaugarri” deritze batzuetan, baina horiek berariazkoak dira hizkuntza bakoitzean. Corpus linguistikoaren ikerketak ezaugarri horien izaera argitzen hasi dira, baita irizpide horiek erabiltzeko ikasleen zehaztasuna ere, baina emaitzak ezin dira erraz orokortu hizkuntzen artean edo ikasleen profil linguistiko desberdinen artean.

Elementu linguistiko orokorrak

Bigarren hizkuntza bat eskuratu (garatu, alegia) dela erakusten duen lehen zantzua ez da forma berriak menderatzea, baizik eta forma berrien agerpena; horregatik, kezka nabarmena da ikasleak edo erabiltzaileak eskura dituen hizkuntzaren elementuak ezagutzea. Bigarrenik, ikaskuntza-prozesuaren ezinbesteko urratsak dira hizkuntza konplexuagoa erabiltzen ahalegintzea, arriskuak hartzea eta norberaren konfort-eremutik harago joatea. Ikasleek ataza konplexuagoei heltzen dietenean, hizkuntzaren kontrola apaltzen da, noski, eta prozesu osasuntsua da hori. Ikasleek kontrol gutxiago izango dute sintaxi edo morfologia zailagoa edo ikasi berria erabiltzen ari direnean, beren konfort-eremu linguistikoan geratzen direnean baino, eta hori kontuan hartu behar da zehaztasunari (edo zehaztasun gabeziari) erreparatzen zaionean. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ egoera-sorta: A1 mailatik B2 mailara; ondoren, mugarik gabe;
- ▶ hizkuntza-mota: buruz ikasitako esaldietatik abiatuta, oso hizkuntza-maila zabaleraino, pentsamenduak zehatz formulatzeko, nabarmentzeko, anbiguotasuna bereizteko eta ezabatzeke balio duena;
- ▶ mugak: errutinaz kanpoko egoeretan etenaldiak eta gaizki-ulertuak sarritan gertatzen erabiltzaileak esan nahi duena esateko mugarik ez erakusteraino.

	Elementu linguistiko orokorrak
C2	Elementu linguistikoaren errepertorio zabal eta fidagarria menderatzen du, eta etekina ateratzen dio pentsamenduak zehatz adierazteko, enfasia emateko, anbiguotasuna bereizteko eta ezabatzeke. Ez du mugarik esan nahi duena esateko.
C1	Gai da egitura gramatikal konplexuen sorta zabal bat egokitasunez eta malgutasun handi samarrarekin erabiltzeko. Gai da elementu linguistikoaren errepertorio zabal batetik formulazio egokia hautatzeko, esan nahi duena argi adierazteko eta esan nahi duena mugarik gabe esateko.
B2	Gai da argi adierazteko, esan nahi duena esateko mugarik duenik erakutsi gabe. Behar adina elementu linguistiko ditu deskribapen argiak egiteko, bere ikuspegia azaltzeko eta argudioak emateko, ez zaio antzematen behar dituen hitzen bila dabilenik eta esaldi konplexuak erabiltzen ditu.
B1	Behar adina elementu linguistiko ditu ustekabeko egoerak deskribatzeko, ideia edo arazo baten puntu nagusiak nolabaiteko zehaztasunez emateko eta gai abstraktuei edo kulturarekin lotutakoei buruz bere iritzia adierazteko (adibidez, musikari eta filmei buruz). Familiari, zaletasun eta interesei, lanari, bidaiei eta gaurkotasunezko gaiei buruz aritzeko, zalantzekin eta itzulinguruak eginez bada ere, behar adina elementu linguistiko eta hiztegi nahikoa du, baina muga lexikoen ondorioz errepikapenak egiten ditu eta, batzuetan, formulazioan zailtasunak izaten ditu.
A2	Oinarrizko elementu linguistikoaren errepertorio bat du, aurreikus daitekeen edukia duten eguneroko bizitzako egoerei aurre egiteko aukera ematen diona, nahiz eta sarritan mezua egokitu eta hitzak bilatu behar izaten dituen. Gai da adierazpen labur eta arruntak egiteko, behar sinpleak eta zehatzak asetzeko: datu pertsonalak, ekintza arruntak, gabeziak eta beharrak, informazio-eskaerak... Gai da oinarrizko egitura sintaktikoak erabiltzeko eta buruz ikasitako esaldi, hitz-multzo eta formulen bidez komunikatzeko berari eta besteei buruz mintzatzeko gauzak, egiten duenari buruz, tokiei buruz, jabetzei buruz, etab. Aurreikus daitezkeen biziraupen-egoeretan erabiltzeko buruz ikasitako esaldi laburren errepertorio mugatua du; komunikazio-egoera oso arruntak ez direnean gaizki-ulertuak izan eta etenak egin ditzake.

	Elementu linguistiko orokorrak
A1	Datu pertsonalei eta behar zehatzei buruzko esamolde sinpleen oso oinarrizko erreperorioa du. Gai da egitura erraz batzuk erabiltzeko, perpaus bakarreko esaldietan, osagai batzuk ezabatuz edo murriztuz.
Aurre-A1	Gai da hitz/zeinu isolatuak eta oinarrizko esamoldeak erabiltzeko, berari buruzko informazio arrunta emate aldera.

Elementu lexikoak

Eskala honi dagokio ikasle edo erabiltzaileak erabiltzen duen hiztegiaren zabalera eta aniztasuna. Orokorrean, barra-barra irakurriz eskuratzen dira elementu lexikoak. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ egoera-sorta: A1 mailatik B2 mailara; ondoren, mugarik gabe;
- ▶ hizkuntza-mota: hitz eta esaldien oinarrizko erreperorioetik hasita, erreperorio lexiko oso zabaletaraino, esamolde idiomatikoak eta kolokialak barnean hartuz.

Oharra: "Elementu lexikoak" atala ulermenean zein ekoizpenean aplikatzekoa da. Zeinu-hizkuntzen kasuan, hiztegi finkatua eta produktiboa A2+etik C2ra bitartekoa da, eta hiztegi finkatua A1 eta A2n.

	Elementu lexikoak
C2	Aberastasun handiko erreperorio lexikoa du, esamolde idiomatikoak eta lagunartekoak barne, eta gai da esanahiaren ñabardurez jabetzeko.
C1	Zailtasunak itzulinguruak eginez gainditzeko aukera ematen dion erreperorio lexiko zabal bat du, eta ez zaio antzematen esamolde bila dabilenik edo saiheste-estrategiak erabiltzen dituenik. Gai da zenbait hitzen artean egokiena hautatzeko, ia egoera guztietan, sinonimoak eta hitz/zeinu ez hain arruntak erabiliz. Esamolde idiomatikoen eta kolokialen ezagutza-maila ona du; gai da hitzekin/zeinuekin ondo samar aritzeko. Gai da bere espezialitateari dagozkion hitz teknikoak eta esamolde idiomatikoak ulertzeko eta era egokian erabiltzeko.
B2	Gai da bere arloko terminologia tekniko nagusia ulertzeko eta erabiltzeko, bere espezialitateari buruz diharduenean beste espezialista batzuekin. Bere espezialitateari buruzko gaien eta gai orokorragoen hiztegi zabala du. Gai da, etengabeko errepikapena eragoztearren, formulazioa aldatzeko, baina gabezia lexikoek zalantza eta itzulinguruak erabiltzea ekar diezaioketen oraindik. Gai da hitz/zeinu ugari modu egokian kokatzeko, testuinguru gehienetan eta nolabaiteko sistematikotasunez. Gai da bere arloko hiztegi espezializatu gehiena ulertzeko eta erabiltzeko, baina zailtasunak ditu bere arloari ez dagokion terminologia espezializatuarekin.
B1	Gai arruntei eta eguneroko egoerei lotutako hiztegi zabal samarra dauka. Eguneroko bizitzako gai gehienei buruz jarduteko adinako hiztegia du, itzulinguruekin bada ere; adibidez, familiari, zaletasunei eta interesei, lanari, bidaiei eta gertaerei buruzkoa.
A2	Egoera eta gai ezagunei buruzko jarduera arruntetan eta eguneroko trukeetan moldatzeko adinako hiztegia du. Komunikazio-behar oinarrizkoak adierazteko adinako hiztegia du. Biziraupen-behar arruntak asetzeko adinako hiztegia du.
A1	Egoera jakin batzuei buruz jarduteko hitz/zeinu eta esaldi bakunen oinarrizko erreperorioa du.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Zuzentasun gramatikala

Eskala honek bi gaitasun hartzen ditu bere barne: ikasle edo erabiltzaileak "aurrez eraikitako" esamoldeak egoki erabiltzeko duen gaitasuna, batetik, eta pentsamenduak antolatuta bitartean forma gramatikolari erreparatzeko duen gaitasuna, bestetik. Bigarren gaitasuna zaila da; izan ere, ikasleak edo erabiltzaileak, pentsamoldea formulatzen edo ataza zailagoak gauzatzen ari denean, ataza burutzeko gaitasunari eskaini behar dio bere prozesamendu mentalaren puskarik handiena. Horregatik, ataza konplexuak garatzean, zuzentasuna murriztu ohi da. Gainera, ingelesari, frantsesari eta alemanari buruz egin diren ikerketek iradoki dutenez, B1 mailara iristen denean, ikaslearen edo erabiltzailearen zuzentasun eza handitu egiten da; hain zuzen ere, sormen eta independentzia handiagoz hasten delako hizkuntza erabiltzen. Deskriptoreek islatzen dute zuzentasuna ez dela modu linealean hazten. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ errepertorio jakin baten kontrola (A1etik B1era);
- ▶ hutsegiteen nabarmentasuna (B1etik B2ra);
- ▶ kontrolaren maila (B2tik C2ra).

	Zuzentasun gramatikala
C2	Gai da hizkuntz errepertorio konplexu baten gaineko kontrol gramatikolari eusteko, baita arreta beste jarduera batzuei ematen badie ere (adibidez, ondoren datorrena planifikatzeari, besteen erreakzioen jarraipenari).
C1	Gai da zuzentasun gramatikal handiz jarduteko; akats gutxi egiten ditu eta ez dira ia nabaritzen.
B2	Kontrol gramatikal ona du; oraindik ere "irristadak" egin ditzake tarteka, akats ez sistematikoak eta hutsune arinak esaldiaren egituran, baina oso gutxi dira, eta atzera eginez zuzentzen ditu sarritan. Zuzentasun gramatikal nahiko handia du. Ez du gaizki-ulertuak sortzeko moduko akatsik egiten. Ondo moldatzen da hizkuntza-egitura arruntekin eta forma gramatikal konplexu batzuekin; hala ere, egitura konplexuak zurruntasunez erabili ohi ditu eta akatsen bat egiten du.
B1	Nahiko zuzen komunikatzen da eguneroko egoeretan: kontrol gramatikal ona izaten du oro har, baina ama-hizkuntzaren eragina oso agerikoa du. Akatsak egiten ditu, baina garbi ulertzen da zer esan nahi duen. Gai da aurreikus daitezkeen egoerekin zerikusia duten "formula" eta egitura arrunten errepertorio bat nahiko zuzen erabiltzeko.
A2	Gai da egitura errazak zuzen erabiltzeko, baina oinarriko hutsegiteak egiten jarraitzen du sistematikoki. Hala ere, garbi ulertzen da zer esan nahi duen.
A1	Ikasitako errepertorio batean egitura gramatikal eta sintaktiko gutxi batzuen gaineko kontrol mugatua du.
Aurre-A1	Gai da esaldi laburretan hitzen/zeinuen ordenari dagozkion oso printzipio errazak erabiltzeko.

Hiztegiaren kontrola

Eskala honi dagokio ikasleak edo erabiltzaileak bere errepertorioko esamolde aproposak aukeratzeko duen gaitasuna. Gaitasuna handitu ahala, trebezia hori loturak eginez garatuko da gero eta gehiago: ikasle edo erabiltzaileak esapideak eta multzo lexikoak aukeratuak ditu, eta multzo batek ekarriko du bestea. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ gaien ezagutza (A1etik B1era);
- ▶ kontrol-maila (B2tik C2ra).

	Hiztegiaren kontrola
C2	Hiztegia zuzen eta egoki erabiltzen du beti.
C1	Hiztegi ez hain ohikoa modu idiomatikoan eta egoki erabiltzen du. Irristada txikiak noizean behin, baina garrantzi handiko hiztegi-akatsik gabe.
B2	Zehaztasun lexiko handia du oro har, nahiz eta hitzak/zeinuak aukeratzean batzuetan nahastu egiten den edo akatsen bat egiten duen, komunikazioa eragotzi gabe, halere.
B1	Oinarriko hiztegia ongi ezagutzen du, baina oraindik garrantzi handiko erroreak egiten ditu pentsamendu konplexuagoak adierazi behar dituenean edo egoera eta gai ez hain arruntez jardun behar duenean. Hitz arrunten sorta zabal bat erabiltzen du, egoki, gai ezagunei buruz ari denean.
A2	Behar zehatz eta egunerokoei buruzko erreperitorio mugatua du.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Ahoskeraren kontrola

Argitalpen honetan, 2001eko eskala ordezkatu da. 2001eko Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren 5.2.1.4 atalean, fonologiari buruzko deskribapen argi, zehatz eta zabala ematen da. Nolanahi ere, nahiz eta azalpen hori bat datorren bigarren edo atzerriko hizkuntzen irakaskuntzan fonologiak dituen alderdiei buruz egin diren hausnarketa berriagoekin, 2001eko eskalak berak ez du tresna kontzeptual hori biltzen, eta garapen sinesgaitz bat islatzen du, batez ere B1 mailatik ("Ahoskera ulergarria da erabat, nahiz eta batzuetan nabaria duen atzerriko azentua eta tarteka ahoskerako akatsak egiten dituen") B2 mailara ("Ahoskera argia eta naturala bereganatu du"). Hain justu ere, 2001ean deskriptoreak argitaratu aurretik egin zen jatorrizko ikerketan kalibratutako eskala guztien artetik, fonologiari zegokionak izan zuen arrakasta gutxien.

Hizkuntzen irakaskuntzan, tradizionalki, jatorrizko hiztun idealizatu baten ahoskeraren kontrola hartu izan da helburu gisa, eta atzerriko azentua nabaritzea, berriz, ahoskeraren kontrol eskasaren zantzutzat hartu izan da. Azentuari eta zuzentasunari begiratu zaio, eta ez ulergarritasunari, eta horrek kalte egin dio ahoskeraren irakaskuntzaren garapenari. Eredu idealizatuak, azentuaren atxikipena bazter uzten dutenek, ez dituzte kontuan hartzen ez testuingurua, ez alderdi soziolinguistikoak, ez eta ikaslearen premiak ere. 2001eko eskalak halako ikuspuntuak indartzen zituela uste izan zen; eta horregatik berregin zen hutsetik hasita. EEMBaren webgunean eskura daiteke eskala fonologikoaren azpi-proiektuari buruzko prozesuaz **txosten bat**⁴⁵. Gaiari buruzko literatura ugari landu eta adituen aholkuak bildu ostean, eremu nagusi hauek identifikatu ziren, ondoren deskriptoreak eratzeko erabilgarri izango zirenak:

- ▶ artikulazioa: soinuen eta fonemen ahoskera barne;
- ▶ prosodia: intonazioa, erritmoa eta azentua barne –bai hitzen azentua eta bai esaldien azentua–, bai eta ahoskeraren abiadura eta zatiak ere;
- ▶ azentutasuna: azentua eta "arautik" desbideratzea;
- ▶ ulergarritasuna: solaskideak esan nahi duena ulertzea, kontuan hartuz solaskideek elkarri ulertzeko hautematen dituzten zailtasunak ("konprenigarritasuna" esan ohi zaiona).

Dena dela, ikusita, batzuetan, azpi-kategoriek elkarri gain hartzen ziotela, eskala honek hiru kategoriatan banatzen ditu goian aipatutako kontzeptuak:

- ▶ Ahoskeraren kontrola, oro har (aurreko eskala ordezkatzeko duena).
- ▶ Soinuen artikulazioa.
- ▶ Prosodiaren ezaugarriak (intonazioa, azentua eta erritmoa).

45. Piccardo E. (2016), *Phonological Scale Revision Process Report*, Education Policy Division, Council of Europe, hemen eskuragarri <https://rm.coe.int/168073fff9>.

Mailak bereizteko orduan, ulergarritasunaren faktorea hartu da kontuan; hau da, solaskideak zenbateko ahalegina egin behar duen hizlariaren mezua deskodetzeko. Bi eskala xeheagoetako deskriptoreak adierazpen orokorren bidez laburtzen dira, eta azentua, berriz, maila guztietan aipatzen da, era esplizituagoan. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ ulergarritasuna: solaskideak zenbateko ahalegina egin behar duen hizlariaren mezua deskodetzeko;
- ▶ hitz egiten diren beste hizkuntzen eraginaren neurria;
- ▶ soinuen kontrola;
- ▶ prosodiaren ezaugarrien kontrola.

Ikasleak edo erabiltzaileak zenbateraino ezagutzen dituen eta nolako konfiantzaz erabiltzen dituen xede-hizkuntzako soinuak, hori da eskala honen muina (hizlari batek artikulatu ditzakeen soinuen kopurua eta artikulazioaren zehaztasuna). Eskala honetan topatzen den kontzeptu nagusia hau da: soinuen artikulazioaren argitasun- eta zehaztasun-maila.

Prosodiaren ezaugarriak eraginkortasunez erabili eta, hala, esanahia gero eta modu zehatzagoan adieraztea da eskala honen muina. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ azentu, intonazio eta erritmoaren kontrola;
- ▶ bere mezua azpimarratze aldera, azentua eta intonazioa erabiltzeko eta egokitzeko gaitasuna.

Ahoskeraren kontrola			
	Ahoskeraren kontrola, oro har	Soinuen artikulazioa	Prosodiaren ezaugarriak
C2	Gai da xede-hizkuntzako ezaugarri fonologiko guztiak kontrol-maila handiarekin erabiltzeko –baita prosodiari dagozkionak ere, hala nola hitzen eta esaldien azentua, erritmoa eta intonazioa– halako moduan non argi eta zehatz adierazten baititu bere mezuaeren ñabardurak. Beste hizkuntzetako ahoskerak ez dio inolaz ere eragiten esanahiaren indarrari, ezta adierazpenaren ulergarritasunari eta eraginkortasunari ere.	Gai da xede-hizkuntzako soinu ia guztiak argi eta zehatz artikulatzeko.	Gai da prosodiaren ezaugarriak baliatzeko (hala nola azentua, erritmoa eta intonazioa), egoki eta eraginkortasunez, esanahiaren ñabardura sotilagoak adierazteko moduan (adibidez, bereizteko eta azpimarratzeko).
C1	Gai da xede-hizkuntzako ezaugarri fonologiko guztiak erabiltzeko, mezuaeren ulergarritasuna bermatzeko adinako kontrol-mailarekin. Gai da xede-hizkuntzako soinu ia guztiak artikulatzeko; baliteke beste hizkuntzetako ahoskeraren ezaugarriak nabaritzea, baina mezua aise ulertzen da hala ere.	Gai da xede-hizkuntzako soinu ia guztiak kontrol-maila handiarekin artikulatzeko. Normalean, gai da bere akatsak zuzentzeko, soinu bat ahoskatzean nabarmen okertzen bada.	Gai da ahoko diskurtsoak arazorik gabe eta entzuleek ulertzeko moduan egiteko, eta tarteka baino ez ditu okerrak egingo azentuaeren, erritmoaren edota intonazioaren kontrolean; hala ere, ez diote ulergarritasunari ez eraginkortasunari kalte egiten. Gai da intonazioa eta azentua egokitasunez moldatzeko, esan nahi duena zuzen eta zehatz adierazteko moduan.
B2	Gai da, eskuarki, intonazioa egoki erabiltzeko, azentua dagozion lekuan ipintzeko eta soinuak banan-banan argi artikulatzeko; beste hizkuntzen eragina sumatzen da ahoskeran, baina mezua aise ulertzen da hala ere.	Gai da xede-hizkuntzako soinu gehienak argiki ahoskatzeko adierazpen luzeak egitean; aise ulertzen zaio denbora guztian, akats sistematiko gutxi batzuk egiten baditu ere. Gai da bere errepertorioa oinarritzat hartuta ezagutzen ez dituen hitz gehienek ezaugarri fonologikoak aurreikusteko (hitzen azentua), zuzentasun handi samarrekin (irakurtzen ari denean, adibidez).	Gai da prosodiaren ezaugarriak erabiltzeko (azentua, intonazioa eta erritmoa, esaterako), adierazi nahi duen mezua indartzeko, baina dakizkien beste hizkuntzek nolabaiteko eragina izango dute ahoskeran.
B1	Orokorrean, ahoskera ulergarria erabiltzen du, eta gai da intonazioa eta azentua modu egoki samarrean erabiltzeko, bai adierazpenean, baita hitzetan ere. Nolanahi ere, ahoskeran, dakizkien beste hizkuntzen eragina nabaritzen da.	Aise ulertzen zaio, ondo ezagutzen ez dituen soinu eta hitzak gaizki ahoskatzen baditu ere.	Gai da bere mezua ulertzeko moduan adierazteko, nahiz eta dakizkien beste hizkuntzen azentuak, intonazioak edota erritmoak eragin handia izan.

Ahoskeraren kontrola				
	Ahoskeraren kontrola, oro har	Soinuen artikulazioa	Prosodiaren ezaugarriak	
A2	<p>Ahoskera ulertzeko modukoa izan ohi da, baina solaskideek, tarteka, errepikatze eskatu behar izango diote. Dakizkien beste hizkuntzek eragin handia izango dute azentuan, erritmoan eta intonazioan, eta baliteke ulergarritasunari kalte egitea, eta solaskideek lagundu behar izatea. Nolanahi ere, argi ahoskatzen ditu hitz ezagunak.</p>	<p>Ahoskera ulergarria erabiltzen du, orokorrean, eguneroko komunikazio-egoera errazetan, baldin eta solaskideak soinu jakin batzuk ulertzeko ahalegina egiten badu.</p> <p>Fonema batzuk gaizki esaten ditu sistematikoki, baina ulertzen zaio hala ere, baldin eta solaskideak ahalegin bat egiten badu erabiltzailearen jatorri linguistikoaren eta ahoskeraren eragina identifikatzeko eta horretara egokitzeko.</p>	<p>Gai da eguneroko hitzen eta esaldien prosodia baliatzeko, esan nahi duena ulertarazteko moduan, nahiz eta dakizkien beste hizkuntzen azentuak, intonazioak edota erritmoak eragin handia izan.</p> <p>Eguneroko hitz arruntak eta adierazpen errazak prosodia egokiarekin ahoskatzen ditu (hitzen azentua, esaterako).</p>	
A1	<p>Gai da ikasitako hitz eta esaldien errepertorio oso mugatu bat ahoskatzeko, dagokion hizkuntza-taldeko hiztunekin hitz egitera ohituta dauden solaskideek ahalegin apur bat eginda ulertzeko moduan. Gai da soinu gutxi batzuk eta esaldi eta hitz arrunt eta errazen azentua egoki erreproduzitzeko.</p>	<p>Gai da xede-hizkuntzako soinuak erreproduzitzeko, tentuz gidatzen badute.</p> <p>Gai da soinu gutxi batzuk artikulatzeko; ondorioz, solaskideak laguntzen badio bakarrik ulertzen zaio (soinuen ahoskera egokia errepikatuz eta soinu berrien errepikapena sustatuz).</p>	<p>Gai da hitz eta esaldi errazen errepertorio mugatu baten prosodia egoki erabiltzeko, nahiz eta dakizkien beste hizkuntzen azentuak, intonazioak edota erritmoak eragin nabarmena izan; bere solaskideak laguntzeko prest egon behar du.</p>	

Ortografiaren kontrola

Eskala honi dagokio kopiatzeko, testuak antolatzeko eta puntuazioa eta ortografia egoki erabiltzeko gaitasuna. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ hitzak eta esaldiak kopiatzea (behereneko mailetan);
- ▶ ortografia;
- ▶ ortografia, puntuazioa eta testuen antolaketa zuzen erabiliz, ulergarritasuna lortzea;

	Ortografiaren kontrola
C2	Idazketan ez dago ortografia-akatsik
C1	Egitura, paragrafoen banaketa eta puntuazioa logikoak eta praktikoak dira. Ortografia zuzena da, tartekako irristada tipografikoak kenduta.
B2	Gai da idazketa jarraitua era ulergarri eta argian ekoizteko, antolaketaren eta paragrafoen banaketaren gaineko arauetara jarraituz. Ortografia eta puntuazioa zuzenak dira, baina ama-hizkuntzaren eragina izan dezakete.
B1	Gai da luzera guztian ulergarri izan ohi den idazketa jarraitua ekoizteko. Ortografia, puntuazioa eta egituraketa zehatz eta erraz ulertzekoak dira ia beti.
A2	Gai da eguneroko gaietako buruzko esaldi laburrak kopiatzeko; adibidez: norabait joateko jarraibideak. Gai da hitz egitean erabili ohi dituen hitz laburrak nahiko zuzen idazteko (baina ez nahitaez ortografia erabat normalizatua erabiliz).
A1	Gai da hitz arruntak eta esaldi laburrak kopiatzeko; adibidez, zeinu edo jarraibide errazak, eguneroko objektuen izenak, denden izenak eta sarri erabiltzen diren esaldi eginak. Gai da bere helbidea, herritartasuna eta beste datu pertsonal batzuk letraka esateko. Gai da oinarrizko puntuazio-markak erabiltzeko (adibidez, puntuak eta galdera-ikurrak).
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

5.2. GAITASUN SOZILINGUISTIKOA

Hizkuntzaren erabileraren dimentsio soziala kudeatzeko behar diren ezagutza eta gaitasunei dagokie gaitasun soziolinguistikoa. Hizkuntza fenomeno soziokultural bat den aldetik, Europako Erreferentzia Markoan biltzen diren alderdi asko, eta, bereziki, arlo soziokulturalarekin zerikusia dutenak, garrantzitsuak dira gaitasun soziolinguistikoa garatzeko. Hemen lantzen ditugun gaiak zerikusi zuzena dute hizkuntzaren erabilerarekin eta ez dira beste eskaletan aipatzen: harreman sozialen adierazle linguistikoa, adeitasun-arauak, erregistro-desberdintasuna, dialektoa eta azentua dira.

Egokitasun soziolinguistikoa

Egokitasun soziolinguistikoari dagokion eskala bat dago. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ adeitasunaren adierazleak erabiltzea eta adeitasun-arauen ezagutza erakustea;
- ▶ hizkuntzaren funtzioak era egokian gauzatzea (behereneko mailetan, erregistro neutro batean);
- ▶ behereneko mailetan, harreman sozialak egitea eta oinarrizko errutinak betetzea; (B2 mailatik aurrera) halakoak egitea solaskideei beste era batean jokatzeko eskatu gabe; eta (C mailetan) esamolde idiomatikoak erabiltzea, aipamenak egitea eta umorea baliatzea;
- ▶ zantzu soziokulturalak identifikatzea, batez ere ezberdintasunak adierazten dituztenak, eta horien arabera ekitea;
- ▶ erregistro egokia erabiltzea (B2 mailatik aurrera).

Egokitasun soziolinguistikoa	
C2	<p>Gai da xede-hizkuntzako hiztunen/zeinu-egileen eta bere komunitateko kideen arteko bitartekotza eraginkortasunez egiteko, desberdintasun soziokulturalak eta soziolinguistikoak kontuan hartuta.</p> <p>Esamolde idiomatikoak eta lagunartekoak ongi erabiltzen ditu eta badaki esanahiaren ñabardurei antzematen.</p> <p>Ongi jabetzen da xede-hizkuntzako gaitasun handiko hiztunek/zeinu-egileek erabiltzen duten hizkuntzaren inplikazio soziolinguistiko eta soziokultural ia guztiez, eta badaki nola erreakzionatu inplikazio horien aurrean.</p> <p>Gai da, hala idatziz nola ahozkoan, hizkuntzaren baliabide sofistikatu ugari eraginkortasunez erabiltzeko: agintzeko, argudioak emateko, konbentzitzeko, kontrakoaz konbentzitzeko, negoziatzeko eta aholkuak emateko moduan.</p>
C1	<p>Gai da esamolde idiomatiko eta lagunarteko asko ezagutzeko eta erregistro-aldaketei antzemateko; hala ere, baliteke tarteka xehetasunak egiaztatu behar izatea, batez ere azentua ezezaguna badu.</p> <p>Gai da umorea, ironia eta kultur erreferentzia inplizituak ulertzeko, eta esanahiaren ñabardurei antzemateko.</p> <p>Gai da argota eta esamolde idiomatiko asko erabiltzen dituzten filmak ulertzeko.</p> <p>Gai da hizkuntza gizarte-harremanetan malgutasunez eta eraginkortasunez erabiltzeko, baita emozioak adierazteko, norbaiti edo zerbaiti buruz jarduteko eta umorea erabiltzeko ere.</p> <p>Gai da erabiltzen duen hizkuntzaren formaltasun-maila (erregistroa eta estiloa) egokitu eta egoera sozialera moldatzeko, eta egoera formal, informal edo lagunartekoan egoki jarduteko, erregistroari eutsiz.</p> <p>Gai da iruzkin kritikoak edo desadostasun handiak diplomaziaz adierazteko.</p>
B2	<p>Gai da, nolabaiteko ahalegina eginda, taldeko eztabaiden hariari segitzeko eta ekarpenak egiteko, solaskideak azkar eta lagunartean ari direnean.</p> <p>Gai da marka soziolinguistiko eta soziokulturalak identifikatzeko eta interpretatzeko, bere adierazmolde linguistikoa horren arabera aldatu eta bere iritzia egoerari dagokion eran azaltzeko.</p> <p>Gai da ziur, argi eta adeitasunez jarduteko inplikaturako egoerari eta pertsonari edo pertsonari egokitutako erregistro formalean nahiz informalean.</p> <p>Gai da bere adierazmoldeak egokitzeko, erregistro formala eta informala nolabait ere bereizteko eran, baina baliteke beti egoki ez jardutea.</p> <p>Gai da xede-hizkuntzako erabiltzaileekin harremanak izateko, nahi gabe haiei barre eragin gabe edo eragozpenik sortu gabe, eta xede-hizkuntzako beste hiztun trebe batekin izango luketen portaera aldatzera behartu gabe.</p> <p>Gai da egoera askotan egoki jarduteko eta formulazio-akats handiak saihesteko.</p>
B1	<p>Gai da hizkuntz funtzio asko gauzatzeko, funtzio horien erakusgarri arruntak erregistro neutroan erabiliz.</p> <p>Jabetzen da adeitasun-arau nagusiez, eta horien arabera jarduten du.</p> <p>Jabetzen da dagokion komunitatean eta bere komunitatean nagusi diren ohituren, erabileren, jarrerren, balioen eta sinesmenen arteko desberdintasunez, eta badaki desberdintasun horiek identifikatzen.</p>
A2	<p>Gai da hizkuntzaren oinarrizko funtzioak gauzatzeko; adibidez, informazioa trukatzeko eta eskatzeko, eta iritzia eta jarrerak bakuntasunez adierazteko.</p> <p>Gai da gizarte-harremanetan era sinplean baina eraginkor jarduteko, esapide erraz eta arruntenak erabiliz eta funtsezko formulei jarraituz.</p> <p>Gai da gizarte-truke oso laburretan moldatzeko, agurtzeko eta jendearekin hitz egiteko formula arruntak erabiliz.</p> <p>Gai da gonbitak eta iradokizunak egiteko eta horiei erantzuteko, barkamena eskatzeko eta emateko, etab.</p>
A1	<p>Gai da oinarrizko gizarte-harremanak eratzeko, adeitasun-formula sinpleenak eta arruntenak erabiliz, agurretarako, aurkezpenetarako eta abarretarako, zein era honetako esapideak erabiltzeko: “mesedez”, “eskerrik asko”, “barkatu”, etab.</p>
Aurre-A1	<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>

5.3. GAITASUN PRAGMATIKOA

Hona hemen gaitasun linguistikoaren eta pragmatikoaren artean dagoen ezberdintasuna azaltzeko modu erraz bat: gaitasun linguistikoei dagozkie hizkuntzaren erabilera (“erabilera egokia”), hizkuntza-baliabideak eta hizkuntza sistema bat dela ezartzen duen ikusmoldea; aitzitik, gaitasun pragmatikoak hizkuntzaren egiazko erabilerari erreparatzen dio, testuen (elkar)eraikuntzarekin lotuta. Horregatik, gaitasun pragmatikoak, batez ere, ikasleak

edo erabiltzaileak hizkuntzaren printzipioak ezagutzen dituen aztertzen du. Hizkuntzaren printzipioen arabera, hauek dira mezuen ezaugarriak:

- ▶ mezuak antolatu, egituratu eta osatu egiten dira (“gaitasun diskurtsiboa”);
- ▶ mezuak funtzio komunikatiboak gauzatzeko erabiltzen dira (“gaitasun funtzionala”);
- ▶ mezuak elkarreraginezko eskemen eta transakzioen eskemen arabera antolatzen dira (“testuak antolatzeko gaitasuna”).

Diskurtso-gaitasuna da testuak diseinatzeko trebezia izatea, testu-generoari dagozkion alderdiak kontuan hartuz, hala nola “Gaiaren garapena” eta “Koherentzia eta kohesioa”, eta orobat kontuan hartuz elkarreraginetako elkarlan-printzipioak eta “Hitz egiteko txandak”. Gaitasun funtzionalaren baitan, norberaren erreperitorioa erabiltzeko “Malgutasuna” eta aukera soziolinguistiko egokiak hautatzeko gaitasuna biltzen dira. Komunikazio-ekintzekin lotutako eskalek hizkuntzaren erabilera funtzionalaren molde ezberdinak deskribatzen dituzte. Era berean, gaitasun soziokulturalekin lotuta dago elkarreraginezko jarduerak eta transakzioak gauzatzeko balio duten eskemen ezagutza, eta, neurri batean, honako eskala hauetan lantzen da: batetik, “Egokitasun soziolinguistikoaren” eskalan; bestetik, “Elementu linguistiko orokorrak” eta “Elementu lexikoak” eskaletan; elementuen kopuruarekin eta, behereneko mailetan, erreperitorioarekin lotuta. Gainera, gaitasun pragmatikoaren barruan, kontuan hartzen da hitz edo esaldi bati hiztunak testuinguruan eman dion esanahia (“hiztunaren esanahia”), eta ez hitz edo esaldi horren “hiztegiaren araberako esanahia”. Hortaz, esan nahi dena zuzen eta zehatz adierazteko, gaitasun pragmatikoaren beste alderdi bat hartu behar da kontuan: “Proposizioen zehaztasuna”.

Azkenik, ezer adierazi nahi bada, “Jariotasuna” behar da. Normalean, elkar osatzen duten bi modutara ulertu ohi da jariotasuna: batetik, ikuspuntu holistikoa batetik erreparatuz gero, jariotasuna izango litzateke hiztun/zeinu-egile batek mezu bat (agian, konplexua) adierazteko duen gaitasuna. Erabilera holistikoa hori ondo islatzen da halako esaldietan: “etorri handiko hizlaria da” edo “jariotasunez mintzatzen da errusieraz”; kasu horretan, jariotasuna luze mintzatzeko/zeinuak egiteko gaitasuna da, gauza egokiak adieraziz era askotako testuingurutan. Aitzitik, jariotasunari ikuspuntu estu eta teknikoago batetik erreparatuz gero, luze mintzatzeko/zeinu egiteak esan nahi du hitzaldian zehar etenaldi luzerik ez egitea. Gaitasun pragmatikoen barruan bildu dugu “Jariotasuna”; hala, Chomskyz geroztik hizkuntzalariek baliatu duten dikotomia tradizionala, gaitasuna eta performantzia alderatzen dituen, baztertu dugu. Erreferentzia Markoaren ereduaz hitz egin dugunean adierazi bezala, EEMBak ez dio tradizio horri jarraitzen; izan ere, ekintzara bideratutako ikuspegiaren barruan, ekintzan bakarrik existitzen baita gaitasuna.

Malgutasuna

Ikasitako hizkuntza egoera berrietara moldatzeko eta pentsamenduak era ezberdinetan adierazteko gaitasuna da malgutasuna. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ ikasitako elementu linguistikoak sormenez birkonbinatzea (behereneko mailetan bereziki);
- ▶ hizkuntza egokitzea, egoera eta elkarrizketaren norabide-aldaketak kontuan hartuz;
- ▶ ideiak birformulatzea, alderdi batzuei enfasia emateko, konpromisoaren eta konfiantzaren maila adierazteko eta anbiguotasunik ez egoteko.

	Malgutasuna
C2	Malgutasun handiz adieraz ditzake beste era batera ideia berak elementu linguistiko desberdinekin, enfasia emateko, egoeraren, solaskidearen eta abarren araberako bereizketa egiteko, eta anbiguotasuna saihesteko.
C1	Gai da xede-entzulegoan iritzi positibo bat eratzeko, estiloa eta esaldien luzera eraginkortasunez moldatuz, eta hiztegi eta hitz-ordena aurreratua baliatuz. Gai da bere adierazpidea moldatzeko, konpromisoa, errezeloa, konfiantza edo zalantzak adierazteko moduan.
B2	Gai da esaten duena eta hori adierazteko baliabideak egoerari eta hartzaileari egokitzeko eta egoera bakoitzari dagokion formalitate-maila erabiltzeko.
	Gai da elkarrizketan gertatu ohi diren norabidearen, estiloaren eta enfasiaren aldaketetara egokitzeko.
	Gai da esan nahi duenaren formulazioa aldatzeko. Gai da ideia bat birformulatzeko, zerbait azaltze edo nabarmentze aldera.

	Malgutasuna
B1	Gai da bere espresioa egokitzeko, egoera ez hain arruntei eta are egoera zailei aurre egitearren. Gai da elementu linguistiko erraz asko malgutasunez erabiltzeko, esan nahi duena oro har adierazteko.
A2	Gai da esaldi errazak, ongi prestatuak eta buruz ikasiak, ordezkapen lexikal mugatuaren bidez, egoera berezietara egokitzeko. Gai da ikasitako esaldiak zabaltzeko, zenbait elementu era errazean konbinatuz.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Hitz egiteko txandak

“Hitz egiteko txandak”: diskurtsoan aurrea hartzeko gaitasunari dagokio. Gaitasun hori elkarreraginezko estrategia gisa har daiteke (hitza hartzea), eta orobat har daiteke diskurtso-gaitasunaren alderdi integral moduan. Horregatik, eskala hau “Elkarreraginezko estrategiak” atalaren barruan ere agertzen da. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ elkarrizketak hasia, izatea eta amaitzea;
- ▶ gertatzen ari den elkarrizketa edo eztabaida batean jardutea, eta, sarritan, aurrez sortutako esamolde bat erabiltzea elkarrizketan sartzeko edo pentsatzeko denbora gehiago izateko.

Oharra: Eskala hau “Elkarreraginezko estrategiak” atalean ere agertzen da.

	Hitz egiteko txandak
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da diskurtsoa enuntziatzeko bide posibleetatik esaldi egokia hautatzeko, bere adierazpenak behar bezala egin ahal izateko, hitz egiteko txandari eustearren hitza hartzen edo zer esan pentsatzen duen bitartean.
B2	Gai da behar bezala elkarrizketa egiteko, esamolde egokienak erabiliz. Gai da hizketaldia behar bezala hasteko, jarraipena emateko eta amaitzeko, hitz egiteko txanda behar bezala erabiliz. Gai da hizketaldia hasteko, hitzari eusteko eta, hala dagokionean, elkarrizketa amaitzeko, batzuetan oso era dotorean ez bada ere. Gai da esaldi eginak erabiltzeko (adibidez, “Galdera horrek ez du erantzun erraza”), denbora irabaztearren eta hitz egiteko txandari eustearren, zer adierazi nahi duen formulatzen duen bitartean.
B1	Gai da eguneroko bizitzako gai buruzko eztabaidetan parte hartzeko, hitza hartzeko esamolde egokia erabiliz. Gai da elkarrizketa errazak hasteko, jarraipena emateko eta amaitzeko, aurrez aurre eta gai arruntei edo interes pertsonaleko gai buruz.
A2	Gai da elkarrizketa laburrak hasteko, izateko edo amaitzeko teknika errazak erabiltzeko. Gai da aurrez aurreko elkarrizketa errazak hasteko, jarraipena emateko eta amaitzeko. Gai da besteen arreta erakartzeko.
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Gaiaren garapena

Eskala honi dagokio testu batean ideiak era logikoan azaltzeko eta ideiak beren artean egitura erretoriko argi baten bidez lotzeko gaitasuna. Era berean, gaia egoki garatzeko, diskurtsoaren arau garrantzitsuak bete behar dira. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ istorio edo narrazio bat kontatzea (behereneko mailak);
- ▶ testu bat garatzea, ideiak modu egokian garatuz eta indartuz, besteak beste adibideak emanez;
- ▶ argudioak garatzea (batez ere, B2tik C1era).

	Gaiaren garapena
C2	Gai da dagokion testu-motaren arauak erabiltzeko, ideia konplexuak eraginkortasunez komunikatzeko adinako malgutasunarekin, xede-irakurlearen arretari aise eutsiz eta komunikazio-helburu guztiak betez.
C1	Gai da dagokion testu-motaren arauak erabiltzeko, xede-irakurlearen arretari eusteko eta ideia konplexuak adierazteko moduan. Gai da deskribapen eta kontaketa errazak egiteko, zenbait gai txertatuz, alderdi jakin batzuk landuz eta amaieran ondorio egokia ateraz. Gai da testu konplexu eta luze baten sarrera eta ondorioak egokitasunez idazteko. Gai da testu bateko ideia nagusiei buruzko azalpenak emateko eta ideia horiek azpimarratzeko, bigarren mailako ideiak, arrazoiak eta adibide esanguratsuak gehituz.
B2	Gai da argudioak era sistematikoan garatzeko, alderdi esanguratsuak, dagokien neurrian, nabarmenduz eta xehetasunez egoki baliatuta. Gai da argudio-ildo konplexuak ziurtasunez aurkezteko eta halakoei ziurtasunez erantzuteko. Gai da, bere ideiak komunikatzen ari denean, dagokion komunikazio-atazaren arauzko egiturari jarraitzeko. Gai da deskribapen edo narrazio argiak egiteko, eta bere ikuspuntua azaltzeko, horretarako xehetasunak eta adibide egokiak erabilia. Gai da argudioak argitasunez garatzeko, nolabaiteko zabalatasunez eta bere ikuspegiari eusteko ideia osagarriak eta adibide egokiak emanez. Gai da zenbait aukeraren abantailak eta desabantailak ebaluatzeko. Gai da argi adierazteko zer den egiazko gertaera eta zer den iritzia.
B1	Gai da testu narratibo baten sekuentzia kronologikoa argi adierazteko. Gai da argudioak denbora gehienez zailtasunik gabe ulertzeko moduan garatzeko. Jabetzen da, bere ideiak komunikatzen ari denean, dagokion testu-motaren arauzko egituraz. Gai da kontaketa edo deskribapen errazak jarriotasun aski handiz egiteko, elementuen sekuentzia linealaren bidez.
A2	Gai da istorio bat kontatzeko edo zerbait deskribatzeko, elementu-zerrenda bakun baten laguntzarekin. Gai da adibide bat emateko, testu erraz-erraz batean, "bezala" edo "adibidez" gisako formulak erabiliz. <i>Ez dago deskriptorerik.</i>
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Koherentzia eta kohesioa

Koherentzia eta kohesioa: testu bateko elementu bereziak elkarri lotu eta osotasun koherente bat osatzeko gaitasuna, era askotako baliabide linguistikoak erabiliz, hala nola erreferentziak, ordezkapenak, elipsiak, testu-kohesioa lortzeko bestelako moldeak, lokailu logikoak, denborazko lokailuak eta bestelako adierazleak. Koherentziak eta kohesioak bi eremutan eragiten dute: esaldi edo adierazpenaren mailan eta testu osoaren mailan. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ hitzak edo elementuak elkarri lotzea, lokailu logikoak eta denborazko lokailuak erabiliz;
- ▶ paragrafoak erabiliz, testuaren egitura azpimarratzea;
- ▶ kohesio-baliabide ugari erabiltzea, lokailu "balda" gutxiago baliatuz (C mailak).

	Koherentzia eta kohesioa
C2	Gai da testu koherenteak eta kohesiodunak eratzeko, antolaketa-egitura, lokailu eta kohesio-mekanismoak sarri eta egoki erabiliz.
C1	Gai da, hizkuntza antolatze eta, artikulatzeko mekanismo linguistikoak behar bezala erabiliz, hizkuntza argia, ongi egituratua eta jarraipen onekoa sortzeko. Gai da testu koherenteak sortzeko, ongi egituratuak, kohesio-mekanismo eta antolaketa-egitura ugari erabiliz.
B2	Gai da ideien arteko lotura garbi adieraztearen lotura-hitz-multzo zabal bat eraginkortasunez erabiltzeko Gai da kohesio-mekanismo batzuk eraginkortasunez erabiltzeko esaldiak lotu eta diskurtso argia eta koherentea osatu ahal izateko, nahiz eta hitzaldi luzeetan nolabaiteko "urduitasuna" erakuts dezakeen. Gai da, oro har, testuak ongi egituratzeko eta koherentzia sortzeko, zenbait lokailu eta kohesio-baliabide erabiliz. Gai da testu luzeak paragrafo logiko eta argien bidez egituratzeko.
B1	Gai da kontra-argudioak txertatzeko diskurtso-testu erraz batean (adibidez, "hala ere" erabiliz). Gai da elementu labur, zehatz eta bakunak lotzeko, sekuentzia kohesiodun eta lineal bat sortzearen. Gai da esaldi luzeak osatu eta elkarren artean lotzeko, esaterako kontakizun batean, kohesio-mekanismo gutxi batzuk erabiliz. Gai da testu luze bat paragrafo erraz eta logikoen bidez banatzeko.
A2	Gai da lokailu ohikoenak erabiltzeko, esaldi errazak lotzean, istorioren bat kontatzean edo zerbait osagai-zerrenda moduan deskribatzean. Gai da hitzak/zeinuak edo hitz-/zeinu-multzoak lokailu errazen bidez lotzeko; adibidez, "eta", "baina", "-lako", "-gatik" erabilia.
A1	Gai da hitzak/zeinuak edo hitz-/zeinu-multzoak oso oinarrizko lokailuen bidez lotzeko; adibidez, "eta" edo "orduan" lokailuen bidez.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Zehaztasun proposizionala

Eskala honi dagokio norberak adierazi nahi duena zehatz-mehatz adierazteko gaitasuna; hau da, ikasleak edo erabiltzaileak zer neurritan adieraz ditzakeen xehetasunak eta esanahiaren ñabardurak, adierazi nahi lukeen mezu ideala kaltetu gabe. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ kasuan kasuko egoera eta informazioa (A1 mailatik B1 mailara); B2 mailatik aurrera, ez dago mugarik, ikaslea edo erabiltzailea gai izango baita xehetasunak modu fidagarrian adierazteko, baita egoera zailetan ere;
- ▶ ematen den informazioaren xehetasun- eta zehaztasun-maila;
- ▶ probabilitatea, konpromisoa, iritzia eta abar argitzea, azpimarratzeko eta zehazteko gaitasuna.

	Zehaztasun proposizionala
C2	Gai da esanahi-ñabardura xeheak zehatz transmititzeko, zuzentasun handi samarrez erabiliz elementu modalizatzaile asko (adibidez, maila adierazten duten adizlagunak edo mugak adierazten dituzten esaldiak). Gai da enfasia emateko, bereizteko eta anbiguotasuna saihesteko.
C1	Gai da iritzia eta baieztapenak zehatz mailakatzeko, ziurtasun/ziurtasun ezaren, uste/ zalantzaren, probabilitatearen eta abarren arabera. Gai da elementu modalizatzaileak eraginkortasunez erabiltzeko, adierazpen, argudio edo jarrera baten indarra adieraztearen.

	Zehaztasun proposizionala
B2	Gai da informazio xehea eta fidagarria emateko. Gai da oinarrizko ideiak komunikatzeko, baita egoera zailtan ere, baina baliteke eskasa izatea adierazpen-indarra eta erabilera idiomatikoa.
B1	Gai da ideia baten edo problema baten alderdi nagusiak zehetasun handi samarrez azaltzeko. Gai da informazio erraza eta praktikoa emateko, beretzat garrantzi gehieneko alderdia zein den ulertaraztearren. Gai da jakinarazi nahi duen ideia nagusia adierazteko.
A2	Gai da eguneroko gaiei buruzko informazio mugatuko truke erraz eta zuzenetan esan nahi duena jakinarazteko, baina beste egoera batzuetan mezua egokitu behar izaten du.
A1	Gai da zehetasun eta behar pertsonal zehatzei buruzko oinarrizko informazioa modu errazean komunikatzeko.
Aurre-A1	Gai da zehetasun pertsonalei buruzko oinarrizko informazioa modu errazean komunikatzeko.

Jarriotasuna

Jarriotasunak, lehen aipatu dugun moduan, badu esanahi zabal eta holistikoa (argi mintzatzea/zeinu egitea), eta badu, orobat, esanahi tekniko eta psikolinguistikoa (norberaren errepertoria jotzea). Jarriotasunaren interpretazio zabalaren baitan biltzen dira "Zehaztasun proposizionala", "Malgutasuna" eta, hein batean behintzat, "Gaien garapena" eta "Koherentzia eta kohesioa". Horregatik, jarraian datorren eskala, jarriotasunaren ikuspegi estu eta tradizionalan ardatzen da bereziki. Hona hemen eskala honetan lantzen diren kontzeptu nagusiak:

- ▶ adierazpena eraikitze gaitasuna, zalantzak eta etenaldiak egin arren (behereneko mailak);
- ▶ adierazpen edo elkarrizketa luzeak izateko gaitasuna;
- ▶ aise eta bat-batean adierazteko gaitasuna.

	Jarriotasuna
C2	Gai da luze aritzeko, berezko jarriotasunez, zalantzarik izan barik edo ahalegin handirik egin gabe. Honakoetan baino ez da isiltzen: pentsatzen duena adierazteko hitz egokiena zehatz zein den erabakitzean eta adibide edo azalpen egokia bilatzean.
C1	Gai da jarriotasunez eta bat-batean jarduteko, ahalegin handirik egin gabe. Kontzeptualki zaila den gai batek bakarrik eten dezake hizkuntzaren berezko jarriotasuna.
B2	Gai da bat-batean komunikatzeko, jarriotasun handiz eta adierazpen-erraztasun handiz sarritan, baita hizkuntza luzeago eta konplexuagoetan ere. Gai da erritmo nahiko bertsuko diskurtsoak ekoizteko, baina zalantza egin dezake egiturak eta esapideak aurkitzeko, eta eten luze gutxi batzuk egiten ditu. Gai da elkarrizketan jarriotasunez eta bat-batekotasunez jarduteko, eta horri esker gai da xede-hizkuntzan diharduten erabiltzaileekin ohiko elkarreragina izateko, solaskide bati nahiz besteari tentsiorik sortu gabe.
B1	Gai da nahiko erraz adierazteko. Nahiz eta diskurtsoa osatzeko arazoren batzuk izan, eta horretan etenak eta "irteerarik gabeko bideak" agertu, gai da eraginkortasunez eta laguntzarik gabe aurrera egiteko. Gai da bere diskurtsoari eusteko, nahiz eta oso nabarmenak diren gramatika eta lexikoa ordenatzeko eta zuzenketa egiteko etenak, batez ere ekoizpen askeko tarte luzeetan.
A2	Gai da esku-hartze laburretan esan nahi duena era ulergarrian esateko, nahiz eta oso nabarmenak diren etenak, hasierako zalantzak eta birformulazioa. Gai da eguneroko bizitzako gaiei buruzko esaldiak osatzeko, truke laburretan moldatzeko adinako erraztasunez, nahiz eta zalantza oso nabarmenak izan eta hasieran trabatu.
A1	Gai da enuntziatu oso labur, bakartu eta aurrez prestatuekin moldatzeko, eten asko eginez esapideak bilatzeko, hitz/zeinu ez hain arruntak ekoizteko eta komunikazioari eusteko.
Aurre-A1	Gai da adierazpen oso laburrak, isolatuak eta aurrez prestatuak egiteko, keinuak erabiliz eta, premiazkoa izanez gero, laguntza behar duela adieraziz.

6. atala:

EEMBaren DESKRIPTORE-ESKALA ARGIGARRIAK: ZEINU-HIZKUNTZAKO GAITASUNAK

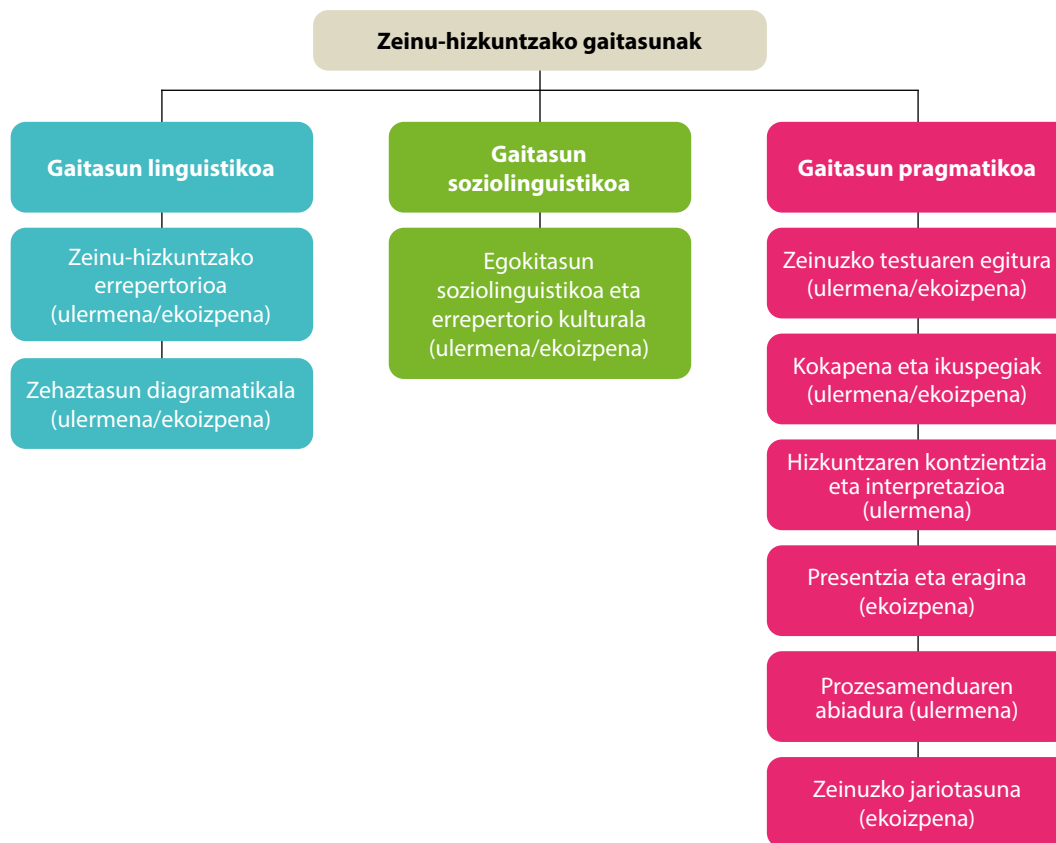
EEMBko deskriptore ugari, bereziki ahozko komunikazio-jarduerekin lotuta daudenak, ahozko hizkuntzan bezala erabil daitezke zeinu-hizkuntzan ere, zeinu-hizkuntzak komunikazio-funtzio berdinak betetzeko erabiltzen baitira. Horregatik, deskriptore hauek ez dagozkio modalitate jakin bati, eta deskriptoreen formulazioa aldatu da, hain zuzen ere, hori azpimarratzeko. Nolanahi ere, badira alde nabarmen batzuk zeinu-hizkuntzen eta ahozko hizkuntzen artean, jakina. Funtsean, zeinu-hizkuntzetan espazioaren erabilerarekin lotutako gaitasun gramatikalei dagokiena: "gaitasun diagramatikala" esaten diogu horri. Era berean, "testu" terminoa era zabalagoan ulertu behar da, eta testuen baitan bildu behar dira bideoan grabatutako zeinuzko adierazpenak, idatzizko gidoi batean oinarriturik ez daudenak. Gaitasun horiek gainditu egiten dituzte ahozko komunikazioaren ezaugarri paralinguistikoak. Pertsona, leku eta objektu garrantzitsuak zehazteko eta gero horiek aipatzeko erabiltzen da zeinu-espazioa, halako mapeo espazial baten gisan. Zeinu-hizkuntzek badute, beste hizkuntza guztiek bezala, beren sintaxia, semantika, morfologia eta fonologia. Zeinu-hizkuntzen artean bada alderik, noski, zeinu-hizkuntza ezberdinak baitaude, herrialdearen arabera; are, herrialde batzuetan zeinu-hizkuntza bat baino gehiago dago. Hala ere, zeinu-hizkuntzek badute antzekotasunik ere; adibidez, deiktikoen, izenordainen eta egitura sailkatzaileen erabilera. Bestalde, nahiz eta eskuen eta besoen mugimenduak hartu izan diren zeinu-hizkuntza bideratzeko tresna nagusi gisa, zeinu-hizkuntzan barra-barra erabiltzen dira eskuzkoak ez diren elementuak (hala nola aurpegiera, gorputzaren orientazioa, buruaren mugimenduak, etab.) eta ekintza eraikiak.

Komunikatzeko eta ahozko hizkuntzen erabiltzaileekiko harremanaren isla moduan, zeinu-hizkuntzaren erabiltzaileek, beren zeinu-errepertorioaz aparte, hitzak edo izenak adieraz ditzakete letraka, esku-alfabetoa deritzona baliatuz. Ahozko hizkuntzako letra bakoitzari esku-forma bat esleitu zaio, gutxi gorabehera. Denborak aurrera egin ahalean, lexikalizazio- eta fonologizazio-prozesuak gerta litezke. Edonola ere, esku-alfabetoa ezagutzen ez direnak adierazteko erabiltzen da; adibidez, izen propio bat esateko edo zeinu-hizkuntza jakin batean zeinu ezarririk ez duen kontzeptu bat adierazteko. Hortaz, "esku-alfabetoa" kontaktu bidez sortu den fenomenoetako bat da, ahozko hizkuntzen idatzizko jakinduria eskuratzeko aukera bermatzen duena. Are gehiago, esku-alfabetoa erabili ohi da adierazpen berriak mailegatzeko ahozko hizkuntzetatik, eta baliteke horiek, azkenean, lexikalizatzea.

Zeinu-hizkuntzako gaitasunei dagozkien kategoriek zerikusia dute ahozko hizkuntzetako gaitasun linguistiko, pragmatiko eta soziolinguistikoekin, eta, horregatik, berariaz zeinu-hizkuntzei dagozkien deskriptore-eskalak eskainiko dira hemen. Ulermen- eta ekoizpen-gaitasunen eskalak eskaintzen dira hemen, zazpi bikotetan sailkatuta: gaitasun linguistikoko bi, gaitasun soziolinguistikoko bat eta gaitasun pragmatikoko lau.

Zeinu-hizkuntzako gaitasunetarako kalibratu diren deskriptore gutxi batzuk globalagoak dira, lehenago aipatu ditugun deskriptoreak bezala. Halere, zeinu-hizkuntzako gaitasunetan mantendu ditugu, erakusten dutelako eduki-koherentzia dagoela zeinu-hizkuntzako eta beste alorretako deskriptoreen artean.

17. irudia – Zeinu-hizkuntzako gaitasunak

6.1. GAITASUN LINGUISTIKOA

“Zeinu-hizkuntzako erreperitorioa”ri eta “Zehaztasun diagramatikala”ri dagozkien deskriptoreak aurkeztuko dira. Bereizketa horrek, berriro ere, ezagutzaren eta kontrolaren arteko dikotomia islatzen du, aurreko atalean gramatikari eta hiztegiari zegozkion eskaletan aipatu dugun beste dikotomiaren antzekoa dena (elementuak eta kontrola/zuzenketa).

Zeinu-hizkuntzako erreperitorioa

Bi eskala hauetan biltzen diren hizkuntz baliabideak bietan erabiltzen dira, bai zeinu-hizkuntzaren ulermenean bai horren ekoizpenean; adibidez, eskuzkoak ez diren ezaugarriak uztartzen direnean eskuen formekin –erreferentziak egiteko–, eta, beharbada, baita eskuen mugimendu eta norabidearekin ere –adierazi nahi denaren beste alderdi batzuk islatzeko–.

Zeinu-hizkuntzetan barra-barra ekoizten dira zeinuak. Ahozko hizkuntzetan bezala, zeinu-hizkuntzaren lexikoak bi sarrera-mota biltzen ditu: aurrez ezarritako elementu lexikoak eta zeinu edo forma (berriak) osatzeko erabiltzen diren elementuak, hurrenez hurren. Ezarritako zeinuek aipatzeko modu finko bat dute, eta hori agertu ohi da zeinu-hizkuntzen hiztegietan. Lexikoa ekoizteko elementuek harremanak osatzen dituzte eskuen forma-multzo mugatu batekin; horrela, gertakarien deskribapen berri eta dinamikoak deskriba daitezke zeinuak egiteko espazioan. Adierazpide asko hiru dimentsiotan egiten dira; horregatik, formulazio aldakorrek baina zehatzak egin daitezke. Ikasleek gaitasun horiek garatzen dituzte, adierazpenaren era askotako premien arabera, uztarketaren mugez jabetuz eta xede estilistiko eta estetikoaren printzipioak ikasiz.

Zeinu hizkuntzetan ekoizpen-elementuen proportzio handia dagoenez, jarduera hartzaileetan beharrezkoa da prozesatzeko gaitasun handia izatea; izan ere, aldi berean prozesatu behar baitira azpiegitura morfofonologikoak eta morfosintaktikoak; gainera, gogoan izan behar dira erreferentzia espazialen testuinguruak ere. Laburbilduz, zeinuen ekoizpenean, gogoan gorde beharreko elementuak baliatzen dira, zeinen uztardurak ez baitira agertzen zeinuen hizkuntzaren lexikoan; hortaz, ulertzeko, zeinuak berraztertu beharra dago. Komunikazio-behar jakin batzuk betetzeko –mezu bat zeri buruz den oro har ulertzea baino askoz harago doazenak–, ikasleek berriro aplikatu behar dituzte zeinuen ekoizpeneko arau gramatikalak eta konbinazioen mugak, erreferentzia espazialak gogoan izan, eta kontuan hartu behar dute ea xede estilistiko eta estetikoetako printzipioak aplikatu ote

daitezkeen. Ikasle batzuen arabera, baliabide lexikoek ez dute zeinu-hizkuntza ulertzeko prozesua errazten, ez behintzat ahozko hizkuntzen ulermen-prozesuetan gertatzen den neurri berean.

Hona hemen eskala hauetan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ zeinu-hizkuntzetako oinarritzko formak, multzoak eta eskuzko zeinuen esanahiak ezagutzea, erregistroak eta aldaerak barne;
- ▶ zeinu hizkuntzetan izendatzeko, aipatzeko eta zeinuak egiteko erabiltzen diren elementuen oinarritzko ezagutza linguistikoa, kontuan hartuz prozesu morfosintaktiko zein morfoloogikoak eta aldibereko eraikuntzak;
- ▶ eskuzko alderdiak ezagutzea, hala nola zeinu lexikoak, esamoldeak eta hitz-multzoak, baita zeinuen ekoizpenean erabiltzen diren elementu morfofonologikoak ere;
- ▶ zeinuen erroak eta eskuzkoak ez diren elementuak ezagutzea; adibidez, begien, buruaren, gorputzaren eta gorputz-mugimenduaren erabilera, zeinuen abiadura, artikulazioaren hedadura eta abar, bai eta horiekin lotutako mugak ere; horrelako formak erabiltzen dira zeinuak interpretatzeko, izendatzeko eta erreferentziak egiteko;
- ▶ zeinuen konbinazioari dagozkion elementuak ezagutzea, eskuzkoak izan zein ez (forma finkoak, esamoldeak eta formulak), eta orobat ezagutzea zeinuen ekoizpenean baliatzen diren arau morfofonologikoak; horren barruan sartzen da, adibidez, zeinu-hizkuntza jakin bateko esku-formen azpisailak ezagutzea;
- ▶ hizkuntzari lotutako ezagutza espezifikoa, eskuzkoak diren eta eskuzkoak ez diren elementuak konbinatzeari dagokiona, zeinuak osatzeko; izan ere, elementuak, eskuzkoak izan zein ez, ez baitira modu isolatuan "azaleratzen";
- ▶ esanahi eta konnotazioen ezagutza kontzeptuala, erabiltzaile edo ikasleak metaforak edo ironia adierazi edo ulertzeko moduan;
- ▶ oro har, zeinuetako elementuak –eskuzkoak zein ez– ulertzeko eta erabiltzeko gaitasuna erakustea.

Zeinu-hizkuntzako errepertorioa		
	Ulermena	ekoizpena
C2	<p>Gai da kontzeptu abstraktuak ulertzeko –zientziaren alorrekoak, adibidez–, eta dagokion testuinguruari esleitzeko.</p> <p>Gai da fenomenoen deskribapen sortzaileak edo berriki sortuak ulertzeko (adib., objektu hegalaria ezezaguna).</p> <p>Gai da gain sorta bati buruzko testu zailak ulertzeko eta zeri buruzkoak diren azaltzeko.</p>	<p>Gai da esan nahi duena adierazteko, zeinu abstraktu eta poetikoen bidez.</p> <p>Gai da kontzeptu eta esamolde abstraktuak formulatzeko; adibidez, arlo akademikoan eta zientifikoan.</p> <p>Gai da esku batekin zeinu lexiko bat egiteko (aditz deskribatzaile edo lexikalizatu bat; esaterako, "bilatzea"), eta, aldi berean, beste eskuarekin "ekintza eraikiari" dagokion keinua egiteko (hau da, bere buruari hazka egitea zenbait tokitan, zer baiten bila ari balitz bezala)⁴⁶.</p> <p>Gai da ekintza konplexu bat modu estetikoan adierazteko; adibidez, eskuen formak erabiliz eta, horri esker, adierazpen ludikoa sortuz.</p>
C1	<p>Gai da ahoarekin egindako keinuak ulertzeko testuinguruaren arabera.</p> <p>Gai da bere alorrari dagokion testu teknikoak ulertzeko eta horietan biltzen den informazioa, ideiak edo iritziak erabiltzeko.</p> <p>Gai da argibide, gurari, gomendio eta abar espezifikoa eta zehatzak ulertzeko.</p>	<p>Gai da ekintzak, objektuak eta horien arteko loturak zenbait modutara eta aise adierazteko, sailkatzaile egokiak erabiliz (esku batekin edo biekin).</p> <p>Gai da ekoizpen-zeinu egokia erabili (adb. sailkatzaile bat) eta esanahi jakin bat azpimarratzeko.</p> <p>Gai da zeinu ulergarriak egiteko esku bakarrekin (esku "nagusiarekin").</p> <p>Gai da, termino orokor bat erabiltzen duenean, esaldi bat erantsi eta zehazki esan nahi duena argitzeke (adibidez, gai da "hilketa" terminoari buruzko zehaztasunak emateko, hiltzeko erabili den armaren keinua eginez).</p> <p>Gai da gai bati buruz zabal jarduteko, gaiaren alderdiak kontuan hartuz.</p> <p>Gai da zuzeneko diskurtsoa eta zeharkako diskurtsoa tartekatzeke.</p>
B2	<p>Gai da pertsona eta instituzio ezagunen zeinuzko izenak ulertzeko eta nori/zeri dagokion esateko.</p> <p>Gai da esku-forma zehatzen bidez adierazten diren esanahi-ñabardurak bereizteko.</p> <p>Gai da esamoldeak ulertzeko (baita tokiko komunitatearen zeinuak ere).</p> <p>Gai da zer adierazi nahi den ulertzeko, baldin eta zeinu-egileak parafrasi bat egiten badu, dagokion kontzeptuaren zeinua egin gabe.</p>	<p>Gai da gai konplexuei buruz zeinuz jarduteko, solaskideek ulertzeko moduan eta zehaztasunez.</p> <p>Gai da zeinuen estiloa egokitzeko, deskribatzen ari den edukiaren edo objektuaren arabera.</p> <p>Gai da ekintza produktibo erraz bat aurkezteko, errepresentazioaren eta ekintza eraikiaren bidez.</p> <p>Gai da dagokion testu-motarekin bat datozen zeinu berezituak erabiltzeko.</p> <p>Gai da "ekintza eraikia" erabiltzeko (ekintzen imitazioa egiten da banan-banan).</p>
	<p>Gai da eguneroko egoeretan erabiltzen diren zeinuen kopuru zabal bat ulertzeko.</p> <p>Gai da ezagutzen ez dituen zeinu indibidualen esanahia ondorioztatzeke, esaldiaren testuinguruari erreparatuta.</p>	<p>Gai da bere iritzia adierazteko, beti, baita besteek beren ikuspuntuak eta iritziak aurkezten ari direnean ere.</p> <p>Gai da eduki bera beste hizkuntza batean adierazteko.</p> <p>Gai da zeinu produktiboak eta lexikoak tartekatzeke.</p> <p>Gai da informazioa komunikatzeko zeinu produktiboak bakarrik erabiliz.</p> <p>Gai da zeinu lexikoak ordezkatzeko zeinu produktiboen bidez; adibidez, keinuak erabiliz eta bestelako eraikuntza sailkatzaileak baliatuz.</p>

46. Gorputz-atalak bereizteko prozesu honi "body partitioning" deritzo ingelesez.

Zeinu-hizkuntzako erreperitorioa	
B1	<p>Gai da informazio garrantzitsua ateratzeko testu labur batetik, baldin eta modu sinplean eta egitura argiarekin aurkeztua badago.</p> <p>Gai da antzekoak diruditen zeinuak bereizteko.</p> <p>Gai da objektu bat nolakoa den ondorioztatzeko, eskuizkoak ez diren keinuen eta errepresentazioaren bidez.</p> <p>Gai da zeharkako inferentziak egiteko istorio bateko pertsonaien ezaugarriei buruz, zeinu-egilearen aurpegierari erreparatuta.</p> <p>Gai da zeinuzko testu batetik informazio hautatua ateratzeko, adibidez, ordutegia, parte-hartzaileak, tokia edo hitzorduak eta "nola" edo "zergatik" galderei lotutako argibideak.</p> <p>Gai da modu produktiboan adierazitako ekintzak eta prozesuak ulertzeko.</p> <p>Gai da gertakarien sekuentzia kronologikoa identifikatzeko, eskuizkoak ez diren zantzuari erreparatuz (denboraren aldetik hurbilekoak edo urrunekoak diren gertaerak).</p> <p>Gai da, zeinu-egileak pertsona edo animalien imintzioak egiten dituenean, zer izaki-motari buruz ari den ulertzeko.</p>
A2+	<p>Gai da esku-alfabetoa azkar eta zehatz erabiltzeko.</p> <p>Gai da, ulermen errazte aldera, konparazioak egiteko esaten ari denaren eta hartzaileak ezagutzen duen gauza, irudi edo egoeren artean (adib., "arantzurdea triku handi baten modukoa da").</p> <p>Gai da ekoizpen-zeinu ezberdinak erabiltzeko (adib., objektuen erabilera erakusten duten esku-formak), ekintza bat deskribatzeko.</p> <p>Gai da ahoaren keinuak modu berezitan erabiltzeko, testuinguruari egokituuta.</p> <p>Gai da balia bide ezberdinak erabiltzeko (adib., eskuizkoak ez direnak, hala nola aurpegiera, esku-formak, eskuen norabidea, mugimendua), objektu baten neurria eta tankera deskribatzeko.</p> <p>Gai da, ahoaren keinuak eta ekintza eraikia erabiliz, ezaugarri pertsonalak aurkezteko.</p> <p>Gai da pertsona edo objektu baten ezaugarri garrantzitsuak deskribatzeko esku-forma egokiak erabiliz.</p> <p>Gai da zeinu produktiboak testuinguruaren arabera egokitasunez aldatzeko.</p> <p>Gai da, ekintza erraz eta indibidualak aurkeztean, bere ekarpenaren zati bat "ekintza eraikia" erabiliz egiteko.</p> <p>Gai da pertsona edo protagonista baten izaera eta ezaugarriak adierazteko, keinuak erabiliz.</p> <p>Gai da ekintzak edo gertaerak zeinu produktiboen bidez aurkezteko.</p> <p>Gai da bere zeinuen neurria moldatzeko (handiagoak, txikiagoak), egoeraren arabera.</p> <p>Gai da pertsona baten deskribapen orokorra egiteko eta honako ezaugarri hauek deskribatzeko: aurpegiera, azalaren kolorea, makillajea, orrazkera eta lanbidea.</p> <p>Gai da, elementu lexiko produktibo egokiak erabiliz eta zeinu lexikoen beharrik gabe, zerbaiti erreferentzia egiteko; adibidez, animaliak izendatzeko.</p> <p>Gai da ahoaren formak zehaztasunez egiteko, eduki berezituak adierazteko.</p> <p>Gai da zenbait zeinu erabiltzeko.</p> <p>Gai da argumentu edo kontakizun baten alderdiak aurkezteko (adibidez, iraupena: "gau osoan egin zuten lan").</p> <p>Gai da, zerbait azaltze aldera, adibideak emateko.</p> <p>Gai da bi gauzen arteko aldea argi adierazteko.</p> <p>Gai da informazioa labur eta modu minimoan adierazteko, baina ulertzeko moduan.</p> <p>Gai da, aurrez prestatu badu, eztabaidagai den gaiari buruzko izen eta termino egokiak erabiltzeko.</p> <p>Gai da pertsona baten ezaugarriak deskribatzeko.</p>

Zeinu-hizkuntzako errepertorioa	
A2	<p>Gai da, pertsona edo objektu baten deskribapen zabalean, xehetasunak identifikatzeko; adibidez, gorpuzkera, orrazkera edo lanbidea.</p> <p>Gai da objektu edo leku baten gertutasun edo distantziari buruzko informazioa, eskuz adierazten ez dena, ulertzeko.</p> <p>Gai da eskuekin adierazten ez diren esanahiak ezagutu eta egoki interpretatzeko.</p> <p>Gai da solaskide batek beste pertsona baten adierazpena dela-eta zer bait adierazi nahi duenean egiten dituen zeinu kodifikatuak ezagutu eta ulertzeko.</p> <p>Gai da zeinu-egileak egindakoari buruzko txosten sinpleak ulertzeko.</p> <p>Gai da argibide, gurari, gomendio eta abar sinpleak ulertzeko.</p>
A1	<p>Gai da agindu zuzenak ulertzeko (adib., "ireki atea").</p> <p>Gai da eskuz adierazten ez diren kopuruak ulertzeko.</p> <p>Gai da arropen deskribapenak ulertzeko (patroia, kolorea).</p> <p>Gai da proportzio, kopuru eta tamaina-ratioei buruzko informazioa ulertzeko.</p> <p>Gai da ahoaren forman bakarrik bereizten diren zeinuak bereizteko.</p> <p>Gai da zeinuak ulertzeko, esku-formekin moldatu badira ere.</p> <p>Gai da ahoaren formak esanahiari gehitzen dion ekarpena ulertzeko; adibidez, masailak puztu edo estutzean.</p> <p>Gai da objektuen forma zein den identifikatzeko, eskuzkoak ez diren zeinuen bidez deskribatzen direnean.</p> <p>Gai da ezezko adierazpen sinpleak ulertzeko, "ez" hitzarekin edo burua astinduz adierazten direnean.</p> <p>Gai da esamoldeak ulertzeko esku-alfabetoari esker, baldin eta ez badu zeinu lexikoa ulertzen.</p> <p>Gai da solaskidearen erantzuna identifikatu eta ulertzeko, haren aurpegieraren bidez (adostasuna/ukoa).</p>
	<p>Gai da bere iritzia emateko.</p> <p>Gai da informazio bisual erraza, hala nola ekintzak eta senidetza-harremanak, adierazteko.</p> <p>Gai da eskakizun zuzen bat zeinuz adierazteko.</p> <p>Gai da kopuru bat keinuen bidez adierazteko.</p> <p>Gai da gertutasuna eta distantzia adierazteko, keinuak edo eskuzkoak ez diren baliabideak erabiliz.</p> <p>Gai da arropen diseinua, kolorea eta testura deskribatzeko.</p> <p>Gai da ahoarekin keinuak egoki egin eta, horien bidez, itxura bera duten zeinuak bereizteko.</p> <p>Gai da, besteak beste, izenak eta esamolde teknikoak letreiatzeko, esku-alfabetoa erabiliz.</p> <p>Gai da itxura fisikoa deskribatzeko (altuera, zabalera, luzera).</p> <p>Gai da eskaera zuzenak zeinuz egiteko.</p> <p>Gai da jendea agurtzeko esamoldeak, araukoak, zeinu bidez egiteko.</p> <p>Gai da pertsona bat deskribatzeko, haren aurpegiera, orrazkera edo ezaugarri fisikoak aipatuz, edo, bestela, pertsonak sarritan janzten dituen arropak aipatuz.</p> <p>Gai da esku-forma argiak eta anbiguoak ez direnak osatzeko.</p> <p>Gai da hilabeteen, asteguneren eta eguneko orduen zeinu lexikokoak egiteko.</p> <p>Gai da bere iritzia adierazteko (adostasuna, desadostasuna).</p>

Zehaztasun diagramatikala

Zehaztasun diagramatikalak honako alderdi hauek deskribatzen ditu: adierazpide sintaktikoen egokitasuna, zehaztasuna, doitasuna eta konplexutasuna. Alderdi horiek denek, batera hartuta, zeinuzko adierazpenen bidez esan nahi denaren ulergarritasuna baldintzatzen dute. Eskuzkoak diren eta eskuzkoak ez diren gaitasunak biltzen dira: arau eta printzipio sintaktikoen ezagutza eta horiek betetzea, zeinuak egiteko espazioaren erabilera, beharrezko gorputz-adierazpena, buruaren mugimenduak eta abar. Gaitasun hartzaileak, berriz, hauek dira: mintzaldiaren zatiak egoki aztertzea, egituratutako esamoldeen harreman espazialak, esaldi eta perpausen ekarpen zehatza, eskuzkoak ez diren markak (adib., helmena eta erreferentzia espazialak adieraztea edo galdegaia esaldiaren aurrean jartzea).

Gaitasun horiek zerikusia dute testualitatearen adierazpenarekin ("Testuaren egitura"), zeinuzko testuak egituratzeko erabiltzen baitira, zenbait estrategiaren bidez; esaterako, zeinuak egiteko espazioa modu jakin batean antolatuz, ideia berri bat txertatu aurretik galdera erretorikoak eginez, etab. Halaber, eskala honek badu antzekotasunik "Zeinu-hizkuntzako erreperitorioa" deritzon eskalarekin, kontuan hartzen baitu eskuzkoak diren eta eskuzkoak ez diren formen esanahien ezagutza. "Zehaztasun diagramatikala" eskalak, horrenbestez, bere baitan biltzen ditu eskuzkoak ez diren eta eraikuntza edo esanahi gramatikal jakinak adierazteko balio duten elementuak, adibidez, bekainak altxatzeko keinua.

Hona hemen ulermenari dagokion eskalan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ diskurtsoko erreferenteak eta harremanak, zeinu-espazioan kokatzen direnak, zehatz-mehatz buruz ikastea;
- ▶ erreferentzien interpretazioa (adibidez, zeinu-espazioan ezarritako elementuak, deiktikoak, izenordainak, sailkatzaileak, kongruentzia, etab.);
- ▶ zeinuak egiteko espazioa egoki erabiltzea, existitzen diren arauak kontuan hartuz;
- ▶ denboran kokatutako gertakizunak, denborazko loturak eta denborari dagozkion erreferentziak interpretatzea;
- ▶ eskuzkoak ez diren elementuak interpretatzea (adibidez, enborraren erabilera eta helmena, aurpegiera, begirada);
- ▶ zeinuen sekuentziak eta mendeko perpausak ulertzea;
- ▶ jokaturako formak ulertzea; adibidez, aditzak edo bestelako predikatuenak.

Hona hemen ekoizpenari dagokion eskalan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ zeinuak egiteko espazioa egoki erabiltzea, existitzen diren arauak kontuan hartuz;
- ▶ denboran kokatutako gertakizunak adieraztea eta denborazko loturak azaltzea, denborazko erreferentzia egokiak baliatuz;
- ▶ erreferentzien funtsa eta zehaztasuna (adibidez, zeinuak egiteko espazioan ezarritako elementuak, deiktikoak, izenordainak, sailkatzaileak, etab.);
- ▶ eskuzkoak ez diren mugimenduen zehaztasuna (adibidez, enborraren erabilera, gorputzaren erabilera ekintza eraikiak artikulatzeko, aurpegiera, buruaren mugimenduak, etab.);
- ▶ kontzeptu batzuk adierazteko beharrezkoak diren zeinu-sekuentzien zehaztasuna (adibidez, kausa eta ondorioa);
- ▶ juntagailuak eta atalak bereizteko esamolde jakin batzuk erabiltzea;
- ▶ zenbait egitura erabiltzea; adibidez, aditzak jokatze gaitasuna;
- ▶ zeinuzko testuak egituratzeko baliabide egokiak erabiltzea, dagokion testu-motaren arabera.

Zehaztasun diagramatikala		
	Ulermena	ekoizpena
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2+.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2+.</i>
C1	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2+.</i>	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus B2+.</i>
	<p>Gai da ekintzen eta gertaeren arteko denborazko harremanak bereizteko (aldibereko gertaerak, lehenagoko gertaerak, hurrenkera).</p> <p>Gai da bereizteko ea ekintza batean pertsona (edo objektu) ugari dauden ala zenbait ekintzatan pertsona (subjektu) bakarra dagoen.</p> <p>Gai da, zeinuzko testuetan, zuzeneko eta zeharkako diskurtsoa bereizteko.</p> <p>Gai da agenterik hartzen ez duten predikatuak ulertzeko; adibidez, "ura darió".</p> <p>Gai da galdera erretorikoak identifikatzeko, nahiz eta modu guztiz ekonomikoan adierazi; adibidez, bekainak jasoz.</p> <p>Gai da sailkatzaileak dagokion objektuari esleitzeko (adib., animaliei), testuinguruari erreparatuz.</p> <p>Gai da moduari buruzko modulazioak ulertzeko (adib., balantza, azkar, arrastaka edo biraka).</p>	<p>Gai da testuko edukiak edo ekintzak zeinu-espazioan egoki kokatzeko, testua egituratzeko moduan.</p> <p>Gai da, testu motzetan, erreferentzia guztiak dagozkion eran erabiltzeko (zeinu produktiboak, hatz erakuslea, etab.).</p>
B2	<p>Gai da gertaera errealek eta fikziozkoak bereizteko, esaldien arteko seinale gramatikaletan oinarrituta.</p> <p>Gai da pertsoniak eta beren ekintzak bereiz mantentzeko, baita testu luzeetan ere.</p> <p>Gai da esaldiak unitate gisa ezagutzeko eta testu labur batean zenbat esaldi dauden adierazteko.</p> <p>Gai da aditzaren aspektuak ulertzeko (adib., burrutua).</p>	<p>Gai da zeinu-espazioa nahieran baliatzeko (adibidez, eskuineko aldean zer baiten "aldeko" argudioak adieraziz, eta ezkerrean, berriz, "kontrako" argudioak).</p> <p>Gai da, egoeraren arabera, zeinuak egiteko espazio handi edo txiki bat erabiltzeko.</p> <p>Gai da zeinu produktiboak eta denboraren adierazleak lotzeko (denbora-lerroak).</p> <p>Gai da denbora-lerro egokiak erabiliz gertaera baten unea edo ekitaldi baten iraupena azaltzeko (denborazko loturretan: aldi berean, aurretik/ondoren, beste bata bestearen ondoren).</p> <p>Gai da zer bait nola egin azaltzeko ("X erabiliz"; "Y erabili gabe").</p> <p>Gai da denborazko loturak adierazteko (hiru lotura-mota: aldi berean, aurretik/ondoren, bata bestearen ondoren).</p> <p>Gai da, gorputzaren goiko aldearen posizioa erabiliz, denbora adierazteko; adibidez, aurrerantz makurtu etorkizuna adierazteko.</p> <p>Gai da denbora-lerro egoki bat sortzeko, iraganeko, orainaldiko eta etorkizuneko gertakariak dagokion ordenan kokatuz.</p> <p>Gai da, esaldi batean, zeinuen ordena aldatzeko, zer bait azpimarratzearen (adibidez, Subjektua-Aditza-Objektua, Subjektua-Objektua-Aditza, Objektua-Subjektua-Aditza).</p>

Zehaztasun diagramatikala	
Ulermena	ekoizpena
<p>Gai da gertaera baten denbora, iraupena edo sekuentzia ondorioztatzeko denbora-lerro batetik.</p> <p>Gai da zeinu lexiko moldatuak ulertzeko.</p>	<p>Gai da galdera erretorikoak egiteko, hizkuntzaren ekonomia erabiliz; adibidez, bekainekin bakarrik.</p> <p>Gai da norbaitek zergatik egiten duzen zerbaitek adierazteko (helburua: ... -tzeko).</p> <p>Gai da bi esaldi lotzeko "nahiz eta" eta "arren" erabiliz.</p> <p>Gai da galdera erretoriko bat egoki markatzeko, galderaren eta erantzunaren artean etenaldi labur bat eginez.</p> <p>Gai da zeinu-espazioan loturak ezartzeko eta, ondoren, lotura horiek berriro erabiltzeko.</p> <p>Gai da denbora-lerro bateko une bati erreparatzeko, hartara gertaera bat iraganean, gaur egun edo etorkizunean gertatuko dela egoki adierazteko.</p> <p>Gai da adjektiboekin konparazio egokiak egiteko, baita adjektibo superlatiboak adierazteko ere; adibidez, zeinu produktiboak erabiliz edo mugimenduaren tamaina edo abiadura aldatuz.</p>
<p>Gai da denbora-lerro bateko gertaerak egoki ulertzeko (iragana, oraina edo etorkizuna).</p> <p>Gai da asmoa adierazten duten esaldiak ulertzeko (xedeak, "...-tarako").</p> <p>Gai da, eskuzkoak ez diren keinuak erabiliz, honako hauek bereizteko: zer/noiz/non/nola/zergatik galderak eta bai/ez erantzuteko galderak; baleztapenak eta bai/ez erantzuteko galderak.</p> <p>Gai da pertsonen buruzko erreferentziak, hatz erakuslearekin eginak, egoki interpretatzeko, baldin eta pertsona horiek ganoraz aurkeztu eta kokatu badituzte.</p> <p>Gai da adjektibo konparatiboak eta superlatiboak adierazteko zenbait estrategia identifikatzeko eta horien esanahia ulertzeko (adib., zeinuaren abiadura edo tamaina aldatzea edo sailkatzaileak egoki erabiltzea).</p>	<p>Gai da objektuak eta pertsonak zeinu-espazioan kokatzeko, hatz erakuslearekin seinalatuz eta, gero, horiek izenordainekin aipatuz.</p> <p>Gai da begirada egoki bideratzeko, aurrez aurkeztu dituen objektuak edo pertsonak aipatze aldera.</p> <p>Gai da esaldi-mota ezberdinak ongi erabiltzeko (adierazpenak, galderak, aginduak).</p> <p>Gai da eskuzkoak ez diren baliabideen bidez galderak egiteko (gorputzaren goiko alde gehi keinuak, bekainak).</p> <p>Gai da forma bat deskribatzeko, eskuzkoak ez diren elementuak baliatuz.</p> <p>Gai da, ekin-tza eraikia erabiliz, esanahia adierazteko.</p> <p>Gai da, zeinuan bertan, zenbakiak txertatzeko (adibidez, egunen kopurua edo zenbat pertsona ari diren mugitzen adierazteko).</p> <p>Gai da denbora-sekuentzia erraz bat adierazteko, zeinu-espazioa erabiliz.</p> <p>Gai da denboraren joana azpimarratzeko, eskuzkoak ez diren zeinuen bidez (duela gutxi gertatu direnak eta aspaldi gertatu zirenak bereizteko).</p> <p>Gai da kausa eta ondorioa adierazteko (zerbaiten arrazoiak).</p>

B1

Zehaztasun diagramatikala	
Ulermena	ekoizpena
<p>Gai da baldintza eta ondorioa identifikatzeko eta ulertzeko, baldintzazko esaldietan.</p> <p>Gai da perpausen arteko harremanak ulertzeko, "nahiz eta" edo "hala ere" lokalluak erabiltzen direnean.</p> <p>Gai da baldintzazko esaldiak ulertzeko, adibidez, zer baldintzak ("baldin ba") eragiten duen ondorio jakin bat ("orduan").</p> <p>Gai da ulertzeko nola adierazten diren berdintasuna ("hau bezala[koa]") eta desberdintasuna.</p> <p>Gai da ulertzeko ea ekintza bat pertsona bakarrek edo pertsona batek baino gehiagok egiten dituzten: "pertsona bat doa" vs "hainbat pertsona doaz".</p>	<p>Gai da gauza batzuk zer baldintzatan egiten diren azaltzeko ("baldin eta... orduan...").</p> <p>Gai da aditzak ganoraz jokatzeko, konkordantziari eutsiz.</p> <p>Gai da lotura kausalik gabeko sekuentziak azaltzeko ("eta gero", "eta hala", "ondoren", "horren ostean").</p>
<p>A2</p> <p>Gai da esaldi-motak eta horien esanahia identifikatzeko, hitzen ordenaren bidez (baieztapenak, galderak, aginduak).</p> <p>Gai da sailkapen-egiturak egoki interpretatzeko esaldi sinpleetan, baldin eta zeinuak argi egiten badira.</p> <p>Gai da aditzaren konkordantzia egoki interpretatzeko.</p> <p>Gai da harreman kausal oinarritzkoen esanahia ulertzeko (adib., "Berandu iritsi naiz, trafiko handia zegoelako").</p> <p>Gai da esku-forma moldatuak ezagutu eta ulertzeko.</p> <p>Gai da zeharkako mezuak ulertzeko (galderak, eskaerak, nahiak, ukoa, etab.).</p> <p>Gai da ezezkoa adierazteko moduak bereizi eta ulertzeko.</p>	<p>Gai da giro bat aurkezteko (paisaia bat, esaterako), errepresentazio-zeinuekin.</p> <p>Gai da elementu garrantzitsuak nabarmentzeko, horiek espazioaren erdian kokatuz.</p> <p>Gai da esku-formen sekuentzia bat argi eta zehatz gauzatzeko, ez soilik modu isolatuan, baizik eta esku-formak elkarri lotu eta esaldiak osatuz.</p> <p>Gai da "baldin eta..." esaldiak erabiltzeko.</p> <p>Gai da zerrrendak eta sekuentziak adierazteko ("eta", "gainera").</p> <p>Gai da, esaldi errazetan, zeinu produktiboak egoki erabiltzeko.</p>
<p>A1</p> <p>Gai da, norbait zuzentzen zaionean, eskaera zuzen bat, galdera bat edo agindu bat den ulertzeko, eta dagokion eran erantzuteko.</p> <p>Gai da objektuen formak eta neurriak ulertzeko (adib., piramide baten forma) eta objektu horiek identifikatzeko.</p> <p>Gai da zeinu sinpleen pluralak ulertzeko (adib., zenbakien bidez edo zeinuak errepikatuz).</p> <p>Gai da zerrrendak eta sekuentziak ulertzeko ("eta", "bai...; bai...; eta gero").</p> <p>Gai da modu produktiboan adierazitako denbora-adierazleak ulertzeko ("atzoko-egunaren-aurreko-eguna", "duela-3-urte", etab.), baldin eta denborazko erreferentziak argiki azaltzen badira.</p> <p>Gai da, erabilitako objektuen deskribapenean oinarriturik, zeinu-egileak nola paratzen edo kokatzen dituen ulertzeko.</p>	<p>Gai da pertsona-izenordainak egoki erabiltzeko.</p> <p>Gai da esaldi errazak erakitzeko, Subjektua-Aditza-Objektua eta Subjektua-Objektua-Aditza ordenak erabiliz.</p> <p>Gai da objektu baten lodiera adierazteko, zeinu produktiboak erabiliz.</p> <p>Gai da esaldi erraz bat erakitzeko, zeinu lexikoak erabiliz.</p> <p>Gai da plurala adierazteko, errepikapena erabiliz edo zenbakien bidez.</p>

6.2. GAITASUN SOZILINGUISTIKOA

Eskala honetan, ezagutza soziokulturalari dagozkion elementu batzuk txertatu dira, zaila izaten baita bi kontzeptuen artean muga tinko bat ezartzea. Züricheko ikerketa-egitasmoan, gorren komunitateari eta gorren kulturari dagokion ezagutza espezifikoa buruzko deskriptore-sorta bat neurtu zen. Tokiko kultura, ezagutza partekatua eta baloreak ulertzeko, eta, ondorioz, zeinu jakin batzuen esanahia ulertzeko garrantzitsua izan arren, eskualdeko kulturarekin loturiko kontu batzuk 9. eranskinean kokatu dira, deskriptore osagarriari dagokien atalean, eta, beharrezkoa baldin bada, tokian tokiko balioekin interpretatu eta horien adibideak gehitu behar lirarteke.

Egokitasun soziolinguistikoa eta errepertorio kulturala

Eskala hau egokitasun soziolinguistikoari dagokion eskalaren baliokidea da –hizkuntzaren komunikazio-gaitasunen atalean agertzen zen–. Egokitasun soziolinguistikoaz gainera (erregistroa, adeitasun-arauak, etab.), ezagutza kulturalari eta erregionalari dagozkion elementu orokor batzuk bildu dira.

Hona hemen ulermenari dagokion eskalan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ erregistroak eta erregistro-aldaketak identifikatzeko gaitasuna;
- ▶ agurren eta aurkezpenen egokitasuna ebaluatzeko gaitasuna;
- ▶ zeinu-egileak erreferentearen edo kide baten estatus soziala kontuan hartzen duen bereizteko gaitasuna;
- ▶ zeinu-espazioa (testuinguruaren eta hartzaileen arabera) egoki erabili den ebaluatzeko gaitasuna;
- ▶ arau soziokulturalari, tabuei eta itxura egokiari buruzko ezagutza aplikatzeko gaitasuna;
- ▶ begizko kontaktua egitea eta hari eustea;
- ▶ arreta pizteko baliabideak eta erantzuteko baliabideak ulertzeko eta erabiltzeko gaitasuna;
- ▶ tokiko kultur(et)ako mugarriei, jendeari, gertaerei eta komunitatearen auzi nagusiei buruzko ezagutza baliatzeko gaitasuna;
- ▶ solaskideen zeinuak ikusita, haien jatorri soziala, jatorri erregionala eta tokiko loturak ondorioztatzeko gaitasuna;
- ▶ komunikazioan garrantzitsuak diren ezagutzak kontuan hartzeko gaitasuna (adibidez, laburdurak, baliabide teknikoak).

Hona hemen ekoizpenari dagokion eskalan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ erregistroen erabilera eta erregistroz aldatzeko gaitasuna;
- ▶ jendea agurtzeko eta aurkezpenak egiteko gaitasuna;
- ▶ zeinuak egokitasunez egiteko gaitasuna, erreferenteen eta solaskideen estatus soziala kontuan hartuz;
- ▶ zeinu-espazioa testuinguruaren eta hartzaileen arabera moldatzea; tokiko baldintzak kontuan hartzea;
- ▶ arau soziokulturalak, tabuak eta abar errespetatzea;
- ▶ begizko kontaktua egitea eta hari eustea;
- ▶ arreta pizteko baliabideak; feedbacka emateko baliabideak;
- ▶ tokiko kultur(et)ako mugarriak, jendea, gertaerak eta komunitatearen alderdi nagusiak ezagutzea;
- ▶ solaskideen zeinuak ikusita, haien jatorri soziala, jatorri erregionala eta tokiko loturak adierazteko eta ebaluatzeko gaitasuna;
- ▶ komunikazioan garrantzitsuak diren ezagutzak kontuan hartzea (adibidez, laburdurak, baliabide teknikoak, etab.).

Egokitasun soziolinguistikoa eta errepertorio kulturala	
	Ulermena
C2	<p>Gai da arau soziokulturalak identifikatzeko testu ezezagunetan (adib., erregistro egokia, adaitasuneko formak, estatus soziala, tabuak).</p> <p>Gai da ezagutzeko zeinu-egileak istorio bateko pertsonaiei haien berezko profil linguistikoa transferitu badie, eta gai da profil hori zertan datzan deskribatzeko.</p> <p>Gai da, erabilitako zeinuen errepertorioa, zeinu-egileak aukeratu duen erregistro linguistikoa ezagutzeko.</p> <p>Gai da ohartzeko noiz aldatzen duen zeinu-egile batek erregistroa (informaletik formalera eta alderantziz).</p> <p>Gai da ebazteko ea erabilitako erregistroak distantzia egokia mantentzen duen testuarekiko.</p> <p>Gai da solaskideen artean zer harreman sozial dagoen ondorioztatzeko (hurbiltasuna, hierarkia, etab.), haien iruzkinak aintzat hartuta.</p> <p>Gai da pertsona baten estatus soziala adierazteko, besteak beste pertsona horri nola zuzentzen zaizkion kontuan hartuta (eskuzko zeinuak interpretatuz, alegia).</p> <p>Gai da daudden pertsonen buruzko erreferentzia sotilak ulertzeko; adibidez, zeinu-egileak zeinu-espazio txikiagoa erabiltzen duenean edo esku bat jartzen duenean hatz erakuslearen pareta, hartara ez dadin argi ikusi zein seinalatzen ari den.</p>
C1	<p>Gai da, pertsona baten erregistro linguistikoari erreparatuta, haren jatorria ondorioztatzeko (jaioterrria, adina, lanbidea).</p> <p>Gai da ohartzeko ea testu baten erregistroa egokia den xede-hartzaileentzat.</p> <p>Gai da ohartzeko ea testu batean behar den informazio guztia biltzen den, hartara xede publikoak aurreiazko ezagutza jaso dezan eta ulergarri suerta dakion.</p> <p>Gai da pertsona edo pertsonaia baten estatus soziala identifikatzeko, testuan agertzen diren eskuzko erreferentziak zein bestelakoei erreparatuz.</p> <p>Gai da gorren komunitatean barra-barra erabiltzen diren laburdurak ulertzeko.</p>
B2	<p>Gai da testu bat xede-audientzia bati esleituzko, zeinuaren neurrian oinarrituz; adibidez, agertoki handi eta formala edo agertoki txiki eta intimoa.</p> <p>Gai da testu bat testuinguru formal edo informal bati dagokion zehazteko, testuaren sarreran agertzen diren ezaugarrien arabera –eskuzkoak zein eskuzkoak ez diren–.</p> <p>Gai da epaitzeko ea pertsona batek modu kulturalki egokian aurkezten duen bere burua beste pertsona gor batzuen aurrean.</p> <p>Gai da testuaren agertzen diren kultur erreferentziak identifikatu eta ulertzeko.</p> <p>Gai da, testu bat ulertze aldera, bere herrialdeko gertaera, pertsona eta erakunde garrantzitsuen zeharkako erreferentziak jotzeko.</p>
	Ulermena
	<p><i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i></p> <p>Gai da, testuak sortzean, arau soziokulturalak betetzeko; adibidez, erregistro egokia erabiltzeko, adaitasun-arauak errespetatzeko eta gizarte-estatusa eta tabuak kontuan hartzeko.</p> <p>Gai da erregistro kasuan kasuko hartzaileen arabera moldatzeko.</p> <p>Gai da erregistro formala eta informala aise tartekatzeko.</p> <p>Gai da erregistroaren ezberdintasun ez-lexikoak adierazteko, bai eskuzko baliabideak eta bai eskuzkoak ez direnak erabiliz.</p> <p>Gai da gorren bizipenekin lotutako txiste bat kontatzeko.</p> <p>Gai da kasuan kasuko hartzaileek gortasuna ezagutzen duten jakiteko eta, beharrezkoa baldin bada, gauzak era esplizituaz azaltzeko.</p> <p>Gai da erregistro ezberdinetako zeinu lexikalizatuak egiteko.</p> <p>Gai da gorren komunitateetan garrantzia duten egitateak eta gertaerak adierazteko.</p> <p>Gai da, kontatzen ari den gaiarekiko distantzia ezartze aldera, erregistro formal egokia erabiltzeko.</p> <p>Gai da norbaiten estatus sozialaren berri emateko, zeinuak egiteko espazioa baliatuz (adib., zeinuak gorago eginez, pertsona hori zeinu-egilea baino estatus altuagokoa dela adierazteko).</p>

Egokitasun soziolinguistikoa eta erreperitorio kulturala		
Ulermena	Ulermena	
B1	<p>Gai da kultura bati datzekion zeinuen sorrerari buruzko azalpenak ulertzeko –hala nola jende ezagunari, erakundeei edo tokiei buruzkoak-, eta hariari jarraitzeko.</p>	<p>Gai da agurrak modu egokian egiteko edo agurririk ez erabiltzeko, testu-motaren eta kasuan kasuko hartzaileen arabera.</p> <p>Gai da bere burua era egokian aurkezteko, testu-mota eta kasuan kasuko hartzaileak kontuan hartuta (arropa, osagarriak, itxura pertsonala).⁴⁷</p> <p>Gai da jendeari gai kulturalari buruzko kontzientzia pizteko.</p> <p>Gai da, bidaiari bat deskribatzen ari denean, kasuan kasuko herrialdeari buruzko esperientzia kulturalak eta berezko alderdiak aipatzeko.</p>
	<p>Gai da ebaluatzeko ea agurtzeko adierazpide bat egokia den kasuan kasuko testu-motarako.</p>	<p>Gai da jende gorraren aurrean bere burua egoki aurkezteko.</p> <p>Gai da zeinuzko xede-hizkuntzaren kulturaz duen ezagutza baliatu eta kulturak baldintzatutako zenbait zeinuren iturburua azaltzeko (adibidez, jende ezagunaren, erakundeen eta tokien izenak).</p> <p>Gai da norbaiten estatus soziala eskuzkoak ez diren baliabideen bitartez adierazteko; adibidez, begiradaren norabidearekin.</p> <p>Gai da zeinu-egileen komunitateekin lotutako ohiko zeinuzko laburdurak erabiltzeko.</p>
	<p>Gai da, zeinu-hizkuntzan norbaiti mintzatzeko baliatzen diren izenordainak kontuan hartuta, pertsona ezezagun bat egoki zuzentzen ari zaion jakiteko.</p> <p>Gai da norbaitek hitza hartu nahi duela ohartzeko (adib., eskua altxatu edo norbaiten besoan kolpetxo bat jo duelako).</p>	<p>Gai da, zeinuak egin bitartean, solaskideari begiratzeko.</p> <p>Gai da zuzenean egin zaion eskakizun edo agindu bat onartzeko edo horri ezetz esateko.</p> <p>Jende gorraren eta entzuten duen jendearen arteko komunikazioa ahalbidetzeko erabiltzen diren ohiko baliabide teknikoak ezagutzen ditu, eta gai da horiek izendatzeko.</p>
A2	<p>Gai da erregistroaren arloko ezberdintasunak, eskuzko zeinuen bidez zein eskuzkoak ez diren keinuen bidez adierazten direnak, identifikatzeko.</p> <p>Gai da konturatzeko ea solaskideak egoki erantzuten dien formulazko esapideei; adibidez, "eskerririk asko" esamoldeari.</p>	<p>Gai da, ezagutzen ez duen pertsona gor batekin topo egitean, hari zuzentzeko baliabide egokiak erabiltzeko.</p> <p>Gai da zeinu-espazioa moldatzeko, testuinguruaren eta hartzaileen arabera.</p> <p>Gai da zeinuzko komunikazioari eragiten dioten inguruko elementuak kontuan hartzeko (argia, mahai gainean objekturik badagoen).</p>

47. Elementu ez-linguistiko horiek lotuta daude zeinuzko testuen autoreen ikusgaitasunarekin. Hortaz, ikasleek, ekoizpena prestatzean, kontuan hartu behar dute nolako eragina izango duten halako faktoreek testuaren ulermenean.

Egokitasun soziolinguistikoa eta errepertorio kulturala	
Ulermena	Ulermena
Gai da begizko kontaktua egoki mantentzeko zeinu-egile batekin elkarriketa batean.	<p>Gai da pertsona gor bat behar moduan agurtzeko.</p> <p>Gai da, estrategia ezberdinen bidez, komunikatzeko behar duen begizko kontaktua egiteko (eskua astinduz, pertsona bati sorbaldan, besoan edo eskuan kolpetxo bat emanaz, mahaian kolpetxoak emanaz, argiak piztuz eta itzaliz).</p> <p>Gai da hitz egiteko txanda eskatzeko (adibidez, eskua altxatuz eta eskua astinduz, edo solaskideari kolpetxo bat emanaz sorbaldan).</p> <p>Gai da bere solaskideari zuzenean begiratzeko.</p> <p>Gai da, komunikazio-arazoak suertatzen direnean, esku-alfabetoa erabiltzeko, laguntza moduan.</p> <p>Gai da bere solaskideari erantzun bisual bat emateko, ohiko esaldien eta ahoaren formen bidez.</p> <p>Gai da bere solaskideari erantzun bisual bat emateko (positiboa zein negatiboa), aurpegiko keinuak eta eskuzkoak ez diren bestelako elementuak baliatuz (adib., buruarekin batezkoa edo ezezkoa eginez).</p> <p>Gai da ohiko elkarreraginetan behar moduan erantzuteko; adibidez, formulazko adierazpideekin: "ongi etorri", "egon lasai", "dena ondo", "eskerrik asko".</p>

A1

6.3. GAITASUN PRAGMATIKOA

Gaitasun pragmatikoen barruan biltzen dira gaitasun testualak –adibidez, aurrez aurreko solasaldietan zein idatzizko testuetan esanahi pertsonala sortzeko gaitasuna, eta hizkuntza-ekintzen asmoak atzemateko gaitasuna–, eta orobat gaitasun funtzionalak, hala nola esanahi inplizitua ere prozesatu eta ulertzea. Gaitasun horiek zerikusia dute hizkuntza-kontzientziarekin (metahizkuntza). Deskriptore-eskala bikoitzak eskaintzen dira “Zeinuzko testuen egitura” eta “Kokapena eta ikuspegiak” kategorietan. Bestalde, badira beste bina eskala, ulermenari eta ekoizpenari dagozkionak: “Hizkuntza-kontzientzia eta interpretazioa” eta “Prozesatzeko abiadura” batetik, eta “Presentzia eta efektua” eta “Jarriotasuna zeinu-hizkuntzan” bestetik.

Zeinuzko testuaren egitura

Ikasleak edo erabiltzaileak testu-moten egitura atzeman eta ulertzeko gaitasuna ez ezik, bere ekarpenak taxutzeko eta egituratzeko duen gaitasunari ere erreparatu dio eskala honek. Zeinu hizkuntzen egiturak zerikusia du ahozko hizkuntzen komunikazio-gaitasunen atalean biltzen ziren beste bi eskala hauekin: “Koherentzia” eta “Gaiaren garapena”.

Eskala bikoitz honetan, honako alderdi hauek biltzen dira: bideoan grabatutako testuak –txostenak, istorioak edo azalpenak– egituratzeko eskemaren ezagutza eta testuak eraiki eta koherente bihurtzeko moduen ezagutza. Era berean, testu bat interpretatzeko edo bideo-testu bat taxutu eta egituratzeko garaian kohesio-baliabide jakin batzuk ezagutzea eta erabiltzea ere hartzen da kontuan. Kasu honetan, “testu” hitza erabiltzen dugunean ez gara ari ohiko gidoi bati buruz, ahozko hizkuntzetan erabiltzen den erakoa. Aitzitik, esaldi askok osaturiko zeinuzko adierazpenez ari gara, zeinek ideiak, pentsamenduak eta esanahiak adierazteko helburua baitute, funtzio bat betetze aldera. “Zeinuzko testua” deritzen terminoak zera azpimarratzen du: grabatzeko teknologiak hedatu aurretik, zeinu-hizkuntzako testuek helmen mugatua zutela. Alde batera utzita komunitatearen barruan transmititzen ziren txantxak, kontakizunak, otoitzak eta bestelako testu-mota gutxi batzuk, testuak dialogikoak ziren berez. Ezin ziren gorde eta ezin zen diskurtsoa aztertu, demagun, ondoren hezkuntzan erabiltzeko edo argudioak garatzeko. Bideoei esker, egoera aldatu egin da.

Hala ere, idatzizko testuekin alderatuta, bideo bidezko zeinu-testuak ezin dira erraz-erraz aztertu informazio zehatza bilatzeko, eta ezin dira goiburuak irakurri halako gainbegirada orokor bat lortzeko. Dena den, testu-moten gaineko ezagutza espezifikoak lagungarria izan daiteke bilaketa-eremua mugatzeko: hasieran, gaiari buruzko sarrera bat izaten da, eta amaieran, berriz, ondorioak; gertakari bat gertatu den ordu eta tokiari buruzko datuak bata bestetik gertu agertuko dira; laburpenak hasieran jartzen dira; ondorioak argudioen ostean etortzen dira, etab.

Gaitasun testualak dituzten hizkuntza-erabiltzaileak gai dira ondo diseinatutako testuak zein testu zatikatuak ezagutzeko eta ebaluatzeko, eta gai dira, orobat, esanahi esplizitu zein inplizituak ulertzeko. Halaber, gaitasun testualerako premiazkoak dira hemen bildutako eskala guztietan agertzen diren gaitasunak, hala nola “Zehaztasun diagramatikala” eta “Zeinu-hizkuntzako errepertorioa” eskaletan agertzen direnak. Testuaren egiturari dagozkion eskalak zeinuzko mezuen koherentziari eta egituraren garapenari erreparatu dio; “Zehaztasun diagramatikala” izeneko eskalak, berriz, neurtzen du ea proformak (lehenago erabili den zeinu bat ordezkatzeko duten esku-formak) egoki erabiltzen eta kokatzen diren sintaxiaren ikuspegitik.

Hona hemen ulermenari dagokion eskalan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ testuaren garapen logikoa identifikatzeko eta testuaren koherentzia berreraikitze gaitasuna;
- ▶ testuak ulertzeko gaitasuna, oinarritzat hartuz testu-motei, eskemei, generoei eta testuari lotutako egiturei eta edukiei buruzko ezagutza;
- ▶ testu baten garapen logikoan dauden hutsuneen eta koherentziari dagozkion okerren aurrean ekiteko gaitasuna;
- ▶ testuen azpiegiturak identifikatzeko gaitasuna (adib., datu jakin bat edo argudio-kateak);
- ▶ informazio-pusketak lehenesteko gaitasuna, zenbat nabarmentzen diren kontuan hartuta;
- ▶ testuan agertzen diren erreferentzia esplizitu zein inplizituak interpretatu eta neurtzeko gaitasuna;
- ▶ testuaren edukiari buruzko aurreikuspenak adierazteko gaitasuna, eta aurreikuspen horiek erabiltzea estrategia egokiak aukeratzeko (adib., eduki jakin bat bilatzeko).

Hona hemen ekoizpenari dagokion eskala honetan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ testuaren garapen logikoa eta koherentzia, argudioak aurkezteko eta arrazoitzeko gaitasunarekin;
- ▶ informazioa eta argudioak sekuentzia bati jarraituz egituratzea, sarrera eta ondorioekin, eta, beharrezkoa baldin bada, adibideak eta azalpenak gehituz;
- ▶ trantsizio egokiak sortzea; enfasia;
- ▶ kohesio-mekanismoak egoki erabiltzea (eskuzkoak eta eskuzkoak ez direnak; erretorikoak, etab.), kasuan kasuko testu-motaren arabera;
- ▶ testuaren aipuak egitea, lehenago esandakoak eta aurrerago esango direnak.

Zeinuzko testuaren egitura		Ulermena	ekoizpena
C2	<p>Gai da harreman logikoak, kausalak, denborazkoak edo semantikoak ulertzeko, zeinuzko testu bateko zatiak elkarri lotzeko eran.</p> <p>Gai da ebaluazio-testu mota ezberdinak bereizteko (adibidez, testu eztabaidagarri bat, aldeko eta kontrako argudioekin; argudio baten azalpenak, edo testu filosofiko bat).</p> <p>Gai da hierarkia-egitura konplexuak identifikatu eta ulertzeko (politikan eta erakundeetan, adibidez).</p> <p>Gai da testu konplexuetan edo ezezagunetan falta diren zatiak identifikatzeko eta faltan den edukiaz inferentziak egiteko.</p>	<p>Gai da beste leku eta pertsona batzuk pasaraan aipatzeko, harria galdu gabe.</p> <p>Gai da bere irizikiak modu sistematiokan arrazoitzeko; adibidez, argudio logikoak, moralak edo pragmatikoak aipatuz.</p> <p>Gai da baliabide estilistiko eta erretorikoak ahalegin berezirik egin gabe erabiltzeko, eta, horien bidez, bere ekarpena eraginkortasunez garatzeko.</p>	
C1	<p>Gai da zeinuzko testu luze baten edukia, xehetasun asko dituen, errepikatzen.</p> <p>Gai da, zeinuzko testu bat ikusi ondoren, loturak xehe azaltzeko.</p> <p>Gai da zeinuzko testuen egituraketarako zenbait baliabide identifikatzeko eta testuan duten funtzioa interpretatzeko (hala nola galdera erretorikoak, enumerazioa, gorputzaren biraketak).</p> <p>Gai da, testu-motei buruz duen ezagutza baliatuz, aurreikuspenak egiteko testu baten edukiarri eta egiturari dagokionez, eta testuaren kalitatea horren arabera ebaluatzen.</p> <p>Gai da argudio baten elementuak bereizteko (baieztatpena, arrazoiak, adibideak, ondorioak), zeinuzko testu batean.</p> <p>Gai da hurrena zer datorren aurreikusteko, mintzaldi batean elementuak zer ordenatan agertzen diren eta zenbat nabarmentzen diren aintzat hartuta.</p>	<p>Gai da argudio logiko eta sinesgarri bat garatzeko (tesi bat, azalpenak, adibideak, ondorioak).</p> <p>Gai da gai konplexu baten alderdi batzuk nabarmentzeko.</p> <p>Gai da eduki konplexua zentzuz antolatzen.</p> <p>Gai da argudio-testuen molde ezberdinak erabiltzeko (adibidez, zer baiten aurkako eta aldeko argudioak biltzen dituen azalpen-testu bat, edo gai bati buruzko xehetasunak ematen dituen eta gaia sakon aztertzen duen testu bat).</p> <p>Gai da era askotako gai buruz jarduteko, gai bakoitza egoki aurkeztuz eta itxiz.</p> <p>Gai da, ahalegin handirik egin gabe, kohesio-mekanismoak erabiltzeko, eskuzkoak eta eskuzkoak ez direnak, lexikoak eta produktiboak, eta horien bidez testua egituratzeko.</p> <p>Gai da erabiltzen dituen kohesio-mekanismoak testuaren barme-egituraren arabera moldatzeko.</p> <p>Gai da testu baten mezua erailitzeko, adierazpen orokorretatik xehetasunetara.</p>	
B2+	<p>Gai da testu jokatuaren gai nagusi eta errepikakorra identifikatzeko.</p> <p>Gai da argudio bat zer iritziri dagokion identifikatzeko, oinarritzat hartuz argudio hori non kokatzen den zeinu-espazioan.</p> <p>Gai da, testuko egiturazko elementuak identifikatu eta horien funtzioak erabiliz, testua bere osotasunean ulertzeko.</p> <p>Gai da testu-mota arruntetan hutsuneak identifikatu eta horiek koherentzia betetzeko, dedukzioaren bidez edo galderak eginez.</p> <p>Gai da konturatzeko ea zeinu-egilea testu bateko galdera gakoiei erantzuten ari den edo ez.</p>	<p>Gai da bertan ez dauden hartzaileei testuinguruari buruzko premiazko informazio guztia adierazteko, esan nahi duena uler dezaten.</p> <p>Gai da informazio-aleak gaiaren arabera antolatzen.</p> <p>Gai da, irudien bidez, gertakari edo egitura bat nola antolatzen den azaltzeko.</p> <p>Gai da, etenaldiak erabiliz, testu bat egituratzeko; adibidez, argudioen artean etenak eginez.</p>	

Zeinuzko testuaren egitura		
	Ulermena	ekoizpena
B2	<p>Gai da zeinuzko testu argiki egituratu eta luze baten edukia ondo ulertzeko.</p> <p>Gai da testu baten gai nagusi eta errepikakorra ulertzeko, zailtasunik gabe.</p> <p>Gai da, zeinuzko testu batean, sarrera, zati nagusi eta ondorioen artean egiten diren trantsizioak ezagutzeko.</p> <p>Gai da konturatzeko ea testu baten sarrera eta ondorioak ondo egokitzen diren.</p> <p>Gai da, zeinuzko testu batean, gaia aldatu dela ohartzeko.</p>	<p>Gai da edukia kategoriatan edo gaika antolatzeke, kategoriak eta gaiak zeinuzko espazioan kokatzeko eta, gero, hatz erakuslea erabiliz, horiek aipatzeko.</p> <p>Gai da testu bat logikaz egituratzeko, garapen argi bati eutsiz.</p> <p>Gai da kasuan kasuko testu-motan espero izatekoak diren eduki eta atal guztiak adierazteko.</p> <p>Gai da metahizkuntza erabiltzeko (adibidez, irakurlea orientatzeko, testuaren baitan modu esplizituan adieraziz zer ordenatan egingo dituen gauzak).</p> <p>Gai da testuko atal ezberdinen artean trantsizio eta lotura egokiak sortzeko.</p> <p>Gai da gai baten alderdi garrantzitsuenak azpimarratzeko.</p> <p>Gai da printzipio antolatzaileak balliatzeko ideia orokorretatik xehetasunetara pasatzeko.</p> <p>Gai da arau egokiak balliatzeko orokorretik xehetasunetara pasatzeko.</p> <p>Gai da txosten batean adierazten diren datuen artean dauden denborazko loturak adierazteko.</p> <p>Gai da, testu batean, termino bati buruzko azalpena laburki azaltzeko, beharrezkoa baldin bada.</p>
B1+	<p>Gai da zeinu-espazioaren erdigunean agertzen den baieztapen baten garrantziaz ohartzeko.</p> <p>Gai da aurrez emandako informazioari buruzko erreferentziak ulertzeko.</p> <p>Gai da edukiaren arteko konexioak eta harremanak identifikatzeko, baldin eta era esplizituan aipatzen badira zeinuzko testuan.</p> <p>Gai da egitura argia duen zeinuzko testu baten garapena ulertzeko.</p> <p>Gai da espazioaren egituraketarako baliabideak identifikatu eta, horiek erabiliz, zeinuzko testu bat ulertzeko.</p> <p>Gai da, testuinguruari erreparatu, testu labur baten edukia ondorioztatzeke, nahiz eta kohesio-baliabiderik ez egon.</p>	<p>Gai da testu baten edukia antolatzeke, modu honetan: sarrera, atal nagusia eta ondorioak.</p> <p>Gai da edukia zentzuz antolatzeke.</p> <p>Gai da testu bat atalka egituratzeko, gaien arabera.</p> <p>Gai da gauzen arteko loturak argiki aurkezteko, horiek era esplizituan aipatuz.</p> <p>Gai da xehetasun garrantzitsu eta interesgarriak labur eta zehatz aipatzeko.</p> <p>Gai da lehenago esan dena modu esplizituan aipatzeko.</p> <p>Gai da beste iritziak konparatzeko eta bere jarrera propioa adierazteko.</p> <p>Gai da bere esperientzia eta testuan esaten den zerbaite lotzeko.</p>

Zeinuzko testuaren egitura	
Ulermena	ekoizpena
B1	<p>Gai da, sarrikeran, testuaren xedea eta helburua formulatzeko.</p> <p>Gai da testu bateko osagaiak ordena logikoan antolatzeke, bata bestearen ondoren.</p> <p>Gai da gai bat modu egokian aurkezteke eta, gero, eduki garrantzitsua adierazteke.</p> <p>Gai da gai baten alderdi garrantzitsuenak modu hierarkikoan aurkezteke, garrantziaren arabera antolatuta.</p> <p>Gai da, estrategia errazak erabiliz, informazioa egituratzeko (adibidez, gaiari buruzko iruzkinak gehitzeke).</p> <p>Gai da etenaldi bat adierazteke, esku ahurrak gorantz jarrita.</p> <p>Gai da testu bateko ideia garrantzitsuenak laburtzeko, gisa honetako galderari erantzunez: "noiz", "non", "nor", "zer", "nola" eta "zezagatik".</p> <p>Gai da bere iritzien arrazoiak azaltzeko.</p> <p>Gai da bere ekarpena egoki amaitzeko (eskuak elkartuz).</p>
A2	<p>Gai da gai bat era egokian aurkezteke.</p> <p>Gai da zerrenda bateko ideiak bereizteke.</p> <p>Gai da zerbaiten aldeko eta kontrako argudio errazak galderen bidez formulatzeko.</p> <p>Gai da gai errazei buruzko laburpenak egiteke.</p>
A1	<p>Gai da, testu baten hasieran, deskribapena kokatzeko beharrezkoak diren xehetasunak azaltzeko, "zer", "non" eta "nor" erako galderari erantzunez.</p> <p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>

Kokapena eta ikuspegiak

Erreferentzia espazialen erabilera funtsezkoa da zeinu-hizkuntzan. Beraz, kokapena zehaztu behar da, interpretaziorako testuingurua ezarriz. Horretarako, modu sistematikoan zatitzen da zeinu-espazioa, hiru dimentsiotakoa. Erreferentzia diskurtsiboak eta lotura zehatzak anbiguotasunik gabe adierazi behar dira zeinu-espazioan. Erreferentziak ezartzeak bi helburu nagusi ditu: batetik, esaldien (klausulen) barruan loturak ezartzeko balio du; bestetik, testua interpretatzeko testuingurua eskaintzen du. Zeinu-hizkuntzetan, ohikoa da kasuan kasuko testuaren testuingurua eta kokapena argi zehaztea, elkarreraginaren edo ekoizpenaren hasieran, modu horretan ezarriko baitira erreferentzia-puntuak hiru dimentsiotako zeinu-espazioan. Behin kokapena ezarrita, erreferentzia-puntuak bere horretan iraungo dute, kokapen berri bat ezarri arte, ala erreferente bizidun bat espazioan barna mugitu arte. Hortaz, harreman espazialen erregularutasuna ezinbestekoa da ekarpen koherente bat egiteko, anbiguotasunik gabea.

Adierazpen bat egin bitartean (adibidez, zeharkako estiloa erabiltzean), baliteke zeinu-egileak aipatzen ari den hizlarietako baten rola hartu behar izatea. Zeinu-egileek ikuspegi bat eta gero bestea har dezakete, erreferentzia-lekuen artean mugitzeko aukera baliatuz (gorputza edo sorbaldak mugituz), eta mugimendu txikiagoen bidez (adibidez, begirada tokiz aldatuz, hartara ikuspuntua aldatu dela erakusteko). Nolanahi ere, kasu guztietan, zeinu-egilearen ikuspegia izaten da kanonikoa. Ondorioz, zeinu-hizkuntzek eta ahozko hizkuntzek ikusmolde pribilegiatu bera baliatzen dute; hots, zeinu-egilearen edo hiztunaren ikusmoldea.

Hona hemen ulermenari dagokion eskalan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ zeinu-espazioa irudikatzeko eta dagokion testuarekiko loturak ikasteko gaitasuna;
- ▶ kokapen berri bat, kokapenaren edo gaiaren aldaketa eta abar identifikatzeko gaitasuna;
- ▶ zenbait pertsonaren ikuspegitik edo zenbait ikuspuntutatik aurkeztutako ekintza, gertakari edo gai bat ulertzea;
- ▶ ekintza eraikiak (rol-aldaketak, ikuspegiaren aldaketa) eta zeharkako diskurtsoa ulertzeko gaitasuna, eta horien teknikak identifikatzeko gaitasuna; adib., gorputzaren posizioa, begirada eta eskuzkoak ez diren bestelako elementuak;
- ▶ seinaleak interpretatzea (eskuzkoak eta eskuzkoak ez direnak), eta kokapenari lotutako erreferentziak ulertzea.

Hona hemen ekoizpenari dagokion eskalan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ zeinu-espazioaren erabilera irudikatzeko eta planifikatzeko gaitasuna;
- ▶ kokapen berri bat eraikitzea, edo gaia edo eszena aldatuko dela adieraztea;
- ▶ ekintza, gertakari edo gai bat zenbait pertsonaren ikuspegitik edo zenbait ikuspuntutatik azaltzea;
- ▶ rol bat hartzea edo aldatzea (adibidez, gorputzaren posizioa aldatuz, begirada tokiz aldatuz, keinuak eginez);
- ▶ eskuzkoak ez diren baliabideak erabiltzea, hala nola aurpegiera, gorputzaren posizioa edo begirada, pertsona ezberdinei buruz diharduela adierazteko.

Kokapena eta ikuspegiak		
	Ulermena	Ekoizpena
C2	<p>Gai da pertsonaia ugariren arteko zeharkako diskurtsoa ulertzeko, zailtasunik gabe, rolen aldaketak nabarmen markatzen ez badira ere (adibidez, begiradaren norabidea aldatuz bakarrik).</p> <p>Gai da, ekintza batean, eszenaren, tokiaren edo pertsonaren aldaketak jarraitzeko.</p> <p>Gai da ikuspegi eta rolen aldaketa ugari erraz jarraitzeko.</p>	<p>Gai da ekintza edo gertaera konplexu bat aurkezteko, rol ezberdinak hartuz eta ikuspuntu ezberdinak adieraziz.</p>
C1	<p>Gai da zeinu-espazioan ezarritako kokapena buruz ikasteko (adibidez, paisaia, familia, egoera) eta kokapenaren baitako erreferentziak jarraitzeko zailtasunik gabe.</p> <p>Gai da zeinu-espazioan ezarritako kokapena guztiz ulertzeko (adib., paisaia, familia, harremanak, egoera), nahiz eta aditz erakusleen bidez bakarrik adierazi.</p> <p>Gai da ohartzeko noiz ezarri duen zeinu-egileak eszena berri bat (kokapen berri bat) zeinu-espazioan.</p> <p>Gai da zenbait ikuspegiaren artean bereizteko (behatzailea/narratzailea), baldin eta argi adierazita badaude.</p> <p>Gai da ohartzeko zeinu-egileak zer esaten duen bere ikuspegitik eta zer, berriz, beste pertsona baten ikuspegitik.</p> <p>Gai da, testu bat interpretatzean, ekintzan parte hartzen duen baten ikuspegia aintzat hartzeko (adibidez, dena ikusten ez duen pertsonaia batena).</p>	<p>Gai da ikuspuntu ezberdinak tartekatzeko.</p> <p>Gai da hiru dimentsiotako irudi konplexuak sortzeko, mugitzen ari diren objektuak barne.</p>
B2	<p>Gai da zenbait pertsonaia biltzen dituen kontakizun bat ulertzeko, baldin eta rol-aldaketak poliki eta argiki adierazten badira (adibidez, gorputzaren goialdearen posizioaren bitartez edo begiradarekin markatuz).</p> <p>Gai da zeinu-espazioko erreferentzia espazialak testuaren ulermenerako erabiltzeko.</p> <p>Gai da ohartzeko zer esaten duen zeinu-egileak bere ikuspegitik eta zer, berriz, beste pertsona baten ikuspegitik.</p>	<p>Gai da zeinu-espazioa egoki erabiltzeko, bi pertsona baino gehiagoren arteko elkarreaginaz ari denean (adibidez, familia-afari bat).</p> <p>Gai da rol-aldaketa bat egoki aurkeztu eta gauzatzeko.</p> <p>Gai da ekintza edo gertaera erraz bat aurkezteko, parte-hartzaile baten ikuspegitik.</p> <p>Gai da ekintza edo gertaera erraz bat aurkezteko, ikusle edo narratzaile baten ikuspegitik.</p> <p>Gai da kokapen berri bat ezartzeko, hizkuntza egokia erabiliz, testuan egoera edo gai berri bat egokitzen denean.</p> <p>Gai da kokapen bat aurkezteko, horretarako eraikitako ekintza edo deskripzio bat erabiliz soilik.</p> <p>Gai da eszena, tokia edo pertsona aldatu dela adierazteko, hartzaileek ulertzeko moduan.</p> <p>Gai da pertsonaia baten rola deskribatzeko; adibidez, sentimenduak adierazte aldera.</p> <p>Gai da pertsonaia baten ikuspegiaren aldaketa bat deskribatzeko gorputzaren posizioa edota begiradaren norabidea balliatuz.</p>

Kokapena eta ikuspegiak	
Ulermena	Ekoi zpena
<p>Gai da aurrez aurkeztu diren objektuak eta pertsonak identifikatzeko, zeinu-egilearen begiradaren norabidean oinarrituta.</p> <p>Gai da, testuaren hasieran erabili diren leku-erreferentziak aintzat hartuta, horien alipamenak ulertzeko, baldin eta argi adierazten badira.</p> <p>Gai da pertsona eta objektuen posizio erlatiboak identifikatu eta ulertzeko, bai eta elkarren artean dituzten harreman espazialak ulertzeko ere.</p> <p>Gai da, lekuei buruzko deskribapenetan, objektuak non eta nola kokatuta dauden ulertzeko.</p>	<p>Gai da zeinu-espazioaren barruan kokapen bat eraiki eta bertan testu bat sartzeko (paisaia bat, familia bat, egoera bat), hizkuntza egoki erabiliz.</p> <p>Gai da entitateen posizio ezberdinak eta horien arteko loturak egoki deskribatzeko.</p> <p>Gai da ikuspegia aldatu duela adierazteko, gorputzaren goiko aldearen posizioa aldatuz.</p>
<p>Gai da, formen deskribapenetan oinarrituta, ingurua irudikatzeke, hala nola paisaia edo gelako altzariak.</p> <p>Gai da, hatz erakuslearen bidez egindako erreferentziak oinarritzat hartuz, zeinu-espazioan lehenago kokatutako objektuak eta pertsonak berriro identifikatzeko.</p>	<p>Gai da, zeinu-espazioan, paisaia baten –adibidez– neurri erlatiboak eta barneko harremanak erakusteko.</p> <p>Gai da ideiak espazioan irudikatu eta deskribatzeko.</p> <p>Gai da adierazpen bat garatzeko, hurbiletik urrunera eta txikitik handira joanez.</p> <p>Gai da zeinu-espazioan irudi argi bat sortzeko.</p> <p>Gai da kontakizun bateko pertsonaiari dagozkion aurpegierak erabiltzeko.</p> <p>Gai da kontakizun bateko pertsonaiak aipatzeko, keinuen bidez.</p>
<p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>	<p>Gai da, gorputzaren posizioa erabiliz, auzi bati buruzko iritzi ezberdinak adierazteko (adibidez, gaiaren aldeko eta kontrako argudioak gorputzarekin adieraziz, aldeko argudioak eskuinean eta kontrakoak ezkerrean ipiniz).</p> <p>Gai da deskribatzen ari den pertsonaia, pertsona edo objektuari dagozkion aurpegiera erakusteko.</p> <p>Gai da pertsona bat deskribatzeko, ekintza eraikia balliatuz.</p>
<p>Gai da ekintza eraiki simplea ulertzeko, non zeinu-egileak beste pertsona baten rola jotzen baitu.</p> <p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>	<p>Gai da objektuen tamaina eta proportzio erlatiboerri erregularitasunez eusteko (adibidez, platano bat zuritzeko zeinua egitean).</p> <p><i>Ez dago deskriptorerik.</i></p>
B1	
A2	
A1	

Hizkuntza-kontzientzia eta interpretazioa

Eskala honen barruan, honako gaitasun hauen deskriptoreak biltzen dira: hautemandako komunikazio-jarduerak eta horien funtzioak egoki interpretatzea. Gaitasun horiei esker, testuei dagozkien funtzioak identifika daitezke (konbentzitzea, dibertitzea, limurtzea, eragitea, etab.), testu bati buruzko aurreikuspenak egiteko, zeinu-egilearen presentzia ebaluatzeko eta komunikazioaren mailak bereizteko. Halaber, eskala honetako gaitasunen barruan sartzen dira baliabide estilistikoak, esanahi konnotatiboen eta seinale prosodiko kontzienteen ulermena eta ebaluazioa.

Gaitasun metalinguistikoak tarteko, hartzailea ohar daiteke ea hauteman duen zeinu edo adierazmolde jakin bat ekarpen estetikotzat edo erantzun erretorikotzat har daitekeen. Halako gaitasunak zeinu-egile baten ekoizpenen interpretazioan aplika daitezke (adibidez, dei bat edo eskakizun bat egiteko testu batean), edo testu formal batean bestela, eta zeinuak egiteari buruzko hausnarketetan aplikatzen dira.

Errepertorio lexiko eta produktiboetara sartzeaz aparte eta horren aurretik, eskala honek bere baitan biltzen du zeinuzko adierazpen-mota ugari ulertzeko gaitasuna, hala nola erritmoaren eta estiloaren aldaketak, lexikoaren parte ez direnak. Gainera, idatzizko testuen kontrakarrean, zeinuzko testuen autorea, normalean, ikusgai egoten da: ez bideoan grabatutako zeinuzko testuak, ez horietan adierazitako esanahiak, ezin dira autoreetatik bereizi, salbu eta teknika teknologikoak baliatzen badira (adibidez, abatar bat). Horrenbestez, zeinu-egilearen itxurak eragin handi samarra izan dezake zeinuzko testu baten interpretazioan. Hain zuzen, bideozko testuek eta aurrez aurre gertatzen diren elkarreragin-jarduerak ezaugarri hori partekatzen dute.

Hona hemen eskala honetan dauden ezaugarriak:

- ▶ zeinu-egileak adierazitako seinale prosodiko kontzienteak eta seinale ez-linguistikoak (ez-berbalak) egoki interpretatzea;
- ▶ xede komunikazio-jarduera bere osoan identifikatzea eta zeinu-egilearen itxuraren egokitasuna ebaluatzea;
- ▶ zeinu-egileak berariaz edo nahi gabe burutzen dituen jarduera komunikatibo eta ez-komunikatiboak bereizteko gaitasuna, baita horiek egoki interpretatzeko eta horretaz hausnartzeko gaitasuna ere;
- ▶ sailkatzaileak, etenak, esku-formak, aurrez prestatutako zeinuak eta abar egoki interpretatzea;
- ▶ eskuzkoak ez diren baliabideak (hala nola aurpegiera, begirada, ahoaren erabilera) egoki interpretatzea, ekintza eraikiaren eta zeharkako diskurtsoaren elementu gisa;
- ▶ esanahi konnotatiboa bereiztea, baita modu ez-esplizituan agertzen bada ere;
- ▶ eten, metafora, ironia eta abarren funtzio erretoriko edo estrukturala egoki interpretatzea.

	Hizkuntza-kontzientzia eta interpretazioa
C2	<p>Gai da, testu sofistikatuetan, nabarmendutako puntu nagusiak identifikatzeko.</p> <p>Gai da zeinu estetiko bat ulertzeko erabileraren testuinguruan, ezagutzen ez badu ere.</p> <p>Gai da zeinu poetiko abstraktuak interpretatzeko.</p> <p>Gai da zeinuzko testu bateko baliabide erretoriko eta estilistikoak identifikatzeko eta horien funtzioak ulertzeko (adib., errepikapena, errima, metafora, ironia).</p> <p>Gai da zeinuzko adierazpen bat ulertzeko, zeinean zeinu-egileak baliabide estilistiko ezberdinak uztartzen baititu aldi berean (adibidez, nagusi ez den eskuarekin, testuinguru bat adierazten du, eta bestearekin, berriz, ekintza bat adierazten du beste ikuspuntu batetik, horrez gainera eskuzkoak ez diren adierazpenak gehituz).⁴⁸</p> <p>Gai da hitzen ordenaren aldaera bat ezagutzeko eta horrek duen eragin erretorikoa deskribatzeko (adibidez, azpimarratzeko balio duela).</p> <p>Gai da ohartzeko ezen zeinu-egileak zeinu bati tarte batez eutsi diola baliabide prosodiko edo erretoriko gisa.</p>

48. Horra "gorputza zatikatzea"ren adibide bat.

	Hizkuntza-kontzientzia eta interpretazioa
C1	<p>Gai da funtsezko Informazioa ateratzeko, ezagutzen ez duen gai bati buruzko zeinuzko testu luze batetik</p> <p>Gai da erabakitzeke ea testu bati buruz esan denak kontuan hartzen duen testuaren esanahi inplizitu bat.</p> <p>Gai da zeinuzko testu batean egiten diren erreferentzia metalinguistikoak egoki interpretatzeko.</p> <p>Gai da kontzeptu ezezagunak ulertzeko, testuan azaldutako analogiak baliatuz.</p> <p>Gai da bereizteke noiz erabiltzen den gorputzaren posizioa testua egituratzeko (adib., aldeko eta kontrako argudioak bereizteke), edo baliabide gramatikal gisa (adib., mendeko perpausak adierazteke).</p> <p>Gai da egoera emozional konplikatuak ulertzeko, zeinu-egileak eskuzkoak ez diren keinuen bidez edo ekintza eraikiaren bidez adierazten dituenak.</p> <p>Gai da sormenezko irudietan adierazten den edukia identifikatu eta laburtzeko.</p> <p>Gai da zeinu-egileak erabiltzen dituen jolas linguistikoak –hala nola esku-forma– elementu estetikoak direla azaltzeko.</p>
B2	<p>Gai da testu batean modu inplizituan adierazten den informazioa ulertzeko (adib., eskiatzera joan zen, eta bisitan joango natzaio ospitalera).</p> <p>Gai da testu baten ideia nagusiak ulertzeko, zeinu-egileak digresioak egiten baditu ere.</p> <p>Gai da ohartzeko ea zeinu-egileak testu konplexu bat lasaitasunez ala urduri adierazten duen.</p> <p>Gai da ohartzeko ea zeinu-egileak erritmo jakin batean adierazten duen testu bat, eta gai da deskribatzeko erritmoek nolako eragina duten.</p> <p>Gai da arrazoitzeko ea zergatik egiten dituen zeinu-egileak etenaldiak testu batean; adibidez, testua egituratzeko erabiltzen dituelako eta hausnartu beharra duelako.</p> <p>Gai da ulertzeko zer iritzi duen solaskide bakoitzak eta nolako harremana dagoen iritzi horien artean.</p> <p>Gai da ohartzeko zeinu-egilearen esperientzia pertsonalek noiz duten eragina bere argudioetan eta noiz ez.</p> <p>Gai da ebazteke ea zeinuak egiteko estiloa bat datorren edukiarekin.</p> <p>Gai da zehazteke ea zeinu-egilea zenbateraino dagoen ziur esaten ari denaz (adibidez, “zalantzati” / “duda mudako” / “gertagarri” iruditzen zaio), kontuan hartuz haren zeinuak eta ez-eskuzko seinaleak.</p> <p>Gai da bi hauek bereizteke: sailkatzaileak bezala eraikitako zeinu produktiboak eta zeinu ikoniko eta imitaziozkoak.</p> <p>Gai da solaskide batek egiten dituen zeinuak ulertzeko, baita eskuzkoak ez diren baliabideak gutxiago erabiltzen dituenean ere.</p> <p>Gai da zeinuen abiadurak bere gain duen eragina deskribatzeko.</p> <p>Gai da ebazteke ea pertsona batek bere burua aurkeztu duen dagokion testu-motarekin eta testuinguruarekin bat datorren eran (arropak, aura, itxura zaindua).</p> <p>Gai da ezagutzen ez dituen zeinuen esanahia ondorioztatzeko, konparazioak eta analogiak baliatuz.</p>
B1	<p>Gai da gertaeren sekuentzia ulertzeko, baieztapenen sekuentziari erreparatuta.</p> <p>Gai da gai jakin baten “aldeko” zein “kontrako” argudio errazak ulertzeko.</p> <p>Gai da ulertzeko ea testu batek zer abantaila eta desabantaila aipatzen dituen gai baten harira.</p> <p>Gai da ondorioen gakoak ulertzeko.</p> <p>Gai da elementu garrantzitsuak identifikatu eta egoki interpretatzeko, enfasia emate aldera erabiltzen diren eta eskuzkoak ez diren osagaiei erreparatuz (adib., aurpegiera, mugimenduaren neurria).</p> <p>Gai da, erabili diren sailkatzaileak kontuan hartuz, hizpide orokorra zein den ondorioztatzeko (adibidez, hilketan erabilitako armaz ari badira, gaia “hilketa” da).</p> <p>Gai da testu bateko eduki garrantzitsua eta garrantzirik ez duena bereizteke.</p> <p>Gai da denborari buruzko inferentziak egiteko, gorputzaren goialdearen mugimenduei erreparatuz.</p> <p>Gai da testu bat hain ondo ulertzeko, ezen erantzun emozional bat pizten baitio.</p> <p>Gai da ohartzeko ea eskuzkoak ez diren elementuek tentsioa sortzen duten testuan.</p> <p>Gai da esku-ahurrak gorantz jartzearen zeinua egoki interpretatzeko (hots, etenaldi bat egitea).</p> <p>Gai da eskuzkoak ez diren markak identifikatu eta ulertzeko.</p> <p>Gai da azalpenak –jarraibideen osagarriak direnak– ulertzeko.</p>

	Hizkuntza-kontzientzia eta interpretazioa
A2	Gai da gai bati buruzko sarrera ulertzeko eta bere hitzetan errepikatzeko. Gai da ohartzeko zer iritzi duen zeinu-egileak gai bati buruz. Gai da azalpenak eta adibideak elkarri lotzeko. Gai da emozioak interpretatzeko, zeinu-egileak aurpegieren bidez adierazten dituenean.
	Gai da ohartzeko ea xede-hartzaile gisa zuzentzen zaizkion ala ez. Gai da eguneroko gaiei buruzko zeinuzko testuetako ideia nagusiak ulertzeko. Gai da gauzen arteko ezberdintasunak ulertu eta adierazteko. Gai da erreferentzia berdín-berdinak identifikatzeko, nahiz eta modu ezberdinetan adierazi; adibidez, zeinu lexikalizatu baten bidez edo ekintza eraikiaren bidez. Gai da zeinu ezezagunak identifikatzeko jarioan, eta zer esan nahi duten galdetzeko.
A1	Gai da jarrera negatiboak eta positiboak bereizteko, eskuzkoak ez diren seinaleei erreparatuz (adib., bekainak elkartzea vs bekainak jasotzea). Gai da eskaeren onarpen edo uko zuzena ulertzeko.

Presentzia eta eragina

Zeinu-hizkuntzaren hartzaileetan nolako eragina lortzen den (hartzailea konbentzitzea, dibertitzea, limurtzea, hari eragitea, etab.), eta ikasleak edo erabiltzaileak zer zeinu dituen eskura: horiek osatzen dute eskala honen muina. Hiztegia eta egiturak hartuko dira kontuan, eskuzko elementuak eta eskuzkoak ez direnak barnean hartuz; era berean, aintzat hartuko da ea erabiltzaileak modu estilistikoan erabil ditzakeen halako baliabideak, testu erakargarri bat sortzeko. Sofistikazioa adierazi, harrokerian jardun edo azalpenak eman nahi baditu, zeinu-egileak bere presentziaren jabe izan behar du.

Zeinuzko adierazpenak aurkezteko modu ezberdinak biltzen dira hemen; adibidez, tempoaren eta estiloaren aldaerak. Idatzizko testuetan ez bezala, autorea agerian dago zeinuzko testuetan: ez bideoan grabatutako zeinuzko testuak, ez eta testuetan adierazitako esanahiak ere, ez dira horien autoreetatik bereizten normalean. Esate baterako, zeinuzko testu formal bat ekoizteko, zeinu-egileak ere halako itxura agertu behar du. Horregatik, zeinuzko testuen ekoizpenean, bada gaitasun gehigarri bat; hots, "irudiaren/itxuraren gaitasuna": gaitasun hori ikasi egin behar da, eta zenbait alderdi biltzen ditu, helburu jakinak lortzeko balio duen zeinuzko testu egoki bat arrakastaz ekoizteko moduari dagozkionak.

Hona hemen eskala honetan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ mezu orokorraren sofistikazioa eta zehaztasun semantikoa (C2 mailan, erabilera estetikoa);
- ▶ baliabide erretorikoak, erregistroaren aukerak, etenaldien egitura eta diskurtsoaren kontrola kontzienteki erabiltzea;
- ▶ hartzaileen beharrak aurreikustea, ekoizpen diskurtsiboetan;
- ▶ lexiko produktiboak eta hiztegi ezarria erabiltzea –aurrez ezarritako zeinuak barne–, eta errepresentazioa erabiltzea, beharrezkoa eta eraginkorra bada;
- ▶ funtzio eta hitz jakinak adieraztea (A mailak);
- ▶ zeinu-egilearen portaera eta itxura (bideoan ikusten dena kontuan hartzea, osagarriak, etab.).

	Presentzia eta eragina
C2	Gai da sormena baliatzeko, pentsamenduaren haria galdu gabe. Gai da suspensea eta zirrara hainbat modutara sortzeko (adibidez, keinuen bidez, galdera erretorikoak eginez eta erritmoa aldatuz). Gai da eskuen formak elementu estetiko gisa baliatzeko, ahalegin handirik egin gabe eta era jolastian, hizkuntzaren molde sortaileak azalera daitezten. Gai da pentsamenduak eta sentipenak era artistikoan azaltzeko, zeinu eta errepresentazio aproposak aukeratuz.

	Presentzia eta eragina
C1	<p>Gai da adierazpenak aurrez ondo prestatzeko; hala, zeinuak egiten ari den bitartean, ez du edukiaz pentsatzeko premiarik.</p> <p>Zeinuak egiten ari denean, lasai eta patxadaz dagoela dirudi, baita kontzentrazio-maila altua behar duenean ere.</p> <p>Gai da kontakizun bateko pertsonaiei beren profil linguistiko berezitua eransteko (estiloa, tonua, erregistroa, etab.).</p> <p>Gai da hizkuntza halako moduan erabiltzeko, non hartzailea guztiz murgilduko baita kontakizuneko gertaeretan.</p> <p>Gai da zeinuen abiadura aldatzeko (azkartzeko), suspensea sortzeko asmoz.</p> <p>Gai da hartzaileei bere suhertasuna kutsatzeko.</p> <p>Gai da esajerazioa egoki eta eraginkortasunez erabiltzeko.</p>
B2	<p>Gai da dagokion gaiari buruzko hausnarketa ezohiko eta originalak egiteko, hizkuntza trebeziak baliatuz.</p> <p>Gai da bere irudimena eta kontzeptuak era sortzailean adierazteko.</p> <p>Gai da, eskuzkoak ez diren baliabide-sail zabal batetik, suspensea eta zirrara sortzeko egokiak diren baliabideak hautatzeko.</p> <p>Gai da hartzaileei emozio indartsuak eragiteko (barre eginarazteko, negar eginarazteko...).</p>
B1	<p>Gai da ikusmolde bat adierazteko, hartzaileei zer pentsatua emateko moduan.</p> <p>Gai da hurbileko pertsona baten sentipenak adierazteko.</p> <p>Gai da, gorputz-adierazpena eta aurpegiera baliatuz, esanahia adierazteko.</p> <p>Gai da zenbait alderdi nabarmentzeko, eskuzkoak ez diren baliabideen eta mugimenduen neurriaren bitartez.</p>
A2	<p>Gai da hartzaileen arretari eusteko, zenbait bide erabiliz (adibidez, galdera erretorikoak eginez).</p> <p>Gai da kontakizun bat modu sinesgarrian kontatzeko.</p> <p>Gai da pertsonaia baten izaerari dagozkion ezaugarriak adierazteko.</p>
A2	<p>Gai da bere burua aurkezteko, modu egokian eta manera onekin.</p> <p>Gai da zeinuak era neutralean egiteko, emoziorik adierazi gabe.</p> <p>Gai da sentipenak adierazteko eta eragiteko (poza, tristura).</p>
A2	<p>Gai da, aurpegieraren bidez, emozioak adierazteko.</p> <p>Gai da, keinuak egoki erabiliz, sentipen negatibo eta positiboak adierazteko (bekainak elkartuz: sentipen negatiboak; bekainak altxatuz: sentipen positiboak).</p>
A1	<p>Gai da egoki kokatzeko, hartzaileek bere zeinuak ondo ikusteko eran.</p> <p>Gai da, soilik keinuak erabiliz (eskuzko zeinurik gabe), egoera emozionalak adierazteko.</p>

Prozesatze-abiadura

Eskala honetan biltzen dira zeinu-hizkuntzak ulertzeko erraztasunari edo ahaleginari dagozkien gaitasunak. Prozesatze-abiaduran eragina izan dezakete zenbait faktorek; adibidez, zeinuak ezagunak diren ala ez, konplexutasun gramatikalaren graduak eta esku-alfabetoaren ezagutzak. Hori dela-eta, eskala honek erakusten du nola erabil daitezkeen beste eskaletako gaitasunak, nola erabiltzen diren jada gaitasun automatizatuak eta zenbat baliabide eskaini behar zaizkion interpretazioari edo zenbat dauden eskura mezuak prozesatzen segitzeko. Horrekin loturik dago ea norbanakoak zer harreman duen komunikazioaren erronkarekin, erabiltzen duen hizkuntzaren arabera. Prozesatze-abiadurak adierazten du hartzaille batek zenbateko prestakuntza-maila duen eta zenbateraino jaso eta uler dezakeen adierazi den informazioa.

Hona hemen eskala honetan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ era askotako testuak eta adierazpenak (luzeak zein motzak, esplizituak zein inplizituak, konplexuak zein errazak) ulertzeko ahalegina;
- ▶ besteek zeinatzeko duten abidura, erregularutasuna eta errimtoa ebaluatzeko gaitasuna, baita norberaren zeinadura gainbegiratzekoa ere;
- ▶ aldi berean zenbait artikulatzaileekin ekoiztako ekintzak ulertzeko gaitasuna;
- ▶ testuinguru konplexuetan, zenbait pertsonaiaren ekintzak ulertzeko gaitasuna;
- ▶ mezuak edo testuak ulertzeko gaitasuna, testu-zatien arteko trantsizioak modu sotilean adierazten badira ere;
- ▶ esku-alfabeto bidez eta jariotasunez adierazitako ekoizpenak ulertzeko gaitasuna;
- ▶ edukia ulertzeko gaitasuna, etenaldiak, hutsuneak, geldialdiak, akatsak edo zeinu nahasgarriak egon arren.

	Prozesatze-abiadura
C2	<p>Gai da bateratsu adierazitako testuak ulertzeko (adibidez, bi zeinu-egile badaude).</p> <p>Gai da, zenbait zeinu-egile daudenean –adibidez, mahai-inguru batean–, hurrengo txanda nork hartuko duen jakiteko, txanda-eskaerei erreparatuz.</p> <p>Gai da testu batean aipatu diren alderdiak zerrendatzeko, nahiz eta zeinu-egileak azkar aipatu, bata bestearen atzetik.</p> <p>Gai da esku-alfabetoaren bidez jariotasunez adierazi diren zeinuak erraz ulertzeko, nahiz eta letra guzti-guztiak ez ikusi, soilik hitzen forma ergonomikoak.</p>
C1	<p>Gai da zeinuzko testu luze bat, jariotasunez adierazi dena, ulertzeko.</p> <p>Gai da txosten konplikatuek ulertzeko, zailtasunik gabe.</p> <p>Gai da objektu, pertsona edo tokien arteko ekintza eta harreman konplexuak, sailkatzaileen bidez deskribatzen direnak, erraz ulertzeko.</p> <p>Gai da ulertzeko nola erreakzionatzen duen pertsona batek beste baten jarrera komunikatiboaren aurrean, baita zenbait zeinu-egile daudenean ere; adibidez, mahai-inguru batean.</p> <p>Gai da zeinuzko testu bat ulertzeko, baita zeinu-egileak esku bakarra erabiltzen badu ere.</p> <p>Gai da testu bat ulertzeko, baita zenbait zeinu ezezagun agertzen badira ere.</p> <p>Gai da testu bat ulertzeko, baita zenbait zeinu edo esaldi osatugabe daudenean edo ikusten ez direnean ere.</p> <p>Gai da zeinuzko adierazpen batean egin dituen akatsak identifikatzeko eta bere kabuz zuzentzeko, beste inori galdetu gabe.</p>
B2	<p>Gai da ezusteko albisteak edo bideozko mezuak ulertzeko, aurrez prestatu gabe.</p> <p>Gai da ekintzen deskribapenak erraz ulertzeko, zeinu-egileak sailkatzaile-egitura ezberdinak erabiltzen baditu ere (adibidez, ordezkioak).</p> <p>Gai da testu bat ulertzeko, ezusteko aldaketak gertatzen badira ere.</p> <p>Gai da mugimenduen sekuentziak eta ekintzak, erritmikoki aurkezten direnak, ulertzeko, bai eta horien balio estetikoak ulertzeko ere.</p>

	Prozesatze-abiadura
B1	Gai da zeinuzko testu luze bat, poliki adierazi dena, ulertzeko, baldin eta zenbait aldiz erakusten badiote. Gai da istorio ezagun baten kontakizuna ulertzeko, zailtasunik gabe. Gai da zenbait esku-forma ezagutu eta imitatzeko, baita zeinu-egileak azkar eta elkarren jarraian erabiltzen baditu ere. Gai da zeinuetako akatsak atzemateko eta zehaztapenak edo azalpenak eskatzeko.
	Gai da zeinuzko testu luzeago bat, jarioasunez adierazia, ulertzeko, baldin eta behin baino gehiagotan ikus badezake. Gai da testu luze samar bat ulertzeko, behin bakarrik ikusita, baldin eta zeinuak poliki egiten badira. Gai da testu bateko pertsonen izendapenak (izena, funtzioak) ulertzeko, eta, gero, horiek aipatzeko.
A2	Gai da solaskidearen zeinuak ulertzeko, baldin eta argi ikusten badira.
	Gai da esku-alfabetoaren erabilera, jarioasunez egina, ulertzeko, baldin eta, beharrezkoa denean, ekoizlea errepikatzen prest badago.
A1	Gai da zeinuzko testu laburrak, poliki eta argi adieraziak, behin bakarrik ikusita ulertzeko.

Jariorasuna zeinu-hizkuntzan

Eskala hau ahozko jariorasunari dagokion eskalaren baliokide zuzena da. Hona hemen eskala honetan dauden funtsezko kontzeptuak:

- ▶ zeinuen abiadura, erregularasuna eta erritmoa;
- ▶ dagokionean etenak egiteko gaitasuna;
- ▶ aldi berean esaldiak ekoizteko gaitasuna, artikulatzaile ezberdinak erabiliz;
- ▶ zeinuak elkarren ondoren ekoizteko gaitasuna, trantsizio leunak eginez eta distortsiorik gabe;
- ▶ Esku-alfabetoa jariorasunez erabiltzeko gaitasuna, zeinu ezezagunei dagozkien hitzak letreiatzeko (A mailetan), testuinguruaren araberako enfasia egiteko (B maila eta hortik aurrera) edo ukipenezko zeinadura elebiduna gauzatzeko (maila guztietan).

	Jariorasuna zeinu-hizkuntzan
C2	<i>Ez dago deskriptorerik; ikus C1.</i>
C1	Gai da zeinuak azkar egiteko, erritmo egonkorrean. Gai da testu luzeago bateko zeinuak jariorasunez eta erritmo onean egiteko. Gai da zeinu bati luze eusteko, ezaugarri erretoriko edo prosodiko gisa.
	Gai da zeinuak jariorasunez egiteko, nahiz eta tarteka etenak egin behar dituen, esango duena planifikatzeko. Gai da ezagutzen duen kontakizun bat zeinu-hizkuntzan jariorasunez azaltzeko. Gai da, esku batekin, zeinu bati eusteko, gauza estatiko bati buruz ari dela adierazte aldera, eta, aldi berean, beste eskuarekin zeinuak egiten jarraitzeko. ⁴⁹
B2	Gai da abiadura erosoan zeinuak egiteko, zeinu bakoitzari buruz pentsatu gabe. Gai da etenaldien bidez hartzaileetan eragiteko, toki egokian. Gai da mugimendu edo jarduera baten faseak erritmoaren bidez adierazteko (hostoen erorketa, txingorra). Gai da, esku-alfabetoaren bidez, hitzak jariorasunez letreiatzeko, elementuak leunki uztartuz.
	Gai da elkarri lotutako ideien arteko trantsizioak jariorasunez egiteko, zeinu bidez.
	Gai da testu labur bat zeinu bidez adierazteko, erritmo onean. Gai da eskuzko formak edo esku-alfabetoko elementuak elkarren ondoren erabiltzeko, jariorasunez.
	Gai da esaldi erraz bat zeinu bidez adierazteko, erritmo onean.
A2	Gai da esaldi bat amaitu dela argiki adierazteko, etenaldi bat eginez.
	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

49. "Pasarte-buiak" esaten zaie halako eraikuntzei.

ERANSKINAK

1. eranskina:

EEMBko MAILEN FUNTSEZKO EZAUGARRIAK

LA1 maila. Hizkuntzaren erabilera sortzailearen behereneko mailatzat hartua da. Maila honetan, ikaslea gai da “bere buruari, bizitokiari, ezagutzen duen jendeari, dauzkan gauzei buruzko galdera errazei erantzuteko, eta gai da familiako gaiei buruz edo berehalako premien arloei buruzko adierazpen errazak egiten hasi eta jarraitzeko”, aurrez prestatutako eta lexikoaren arabera antolatutako egoera espezifikotarako esaldi-multzo batean soilik oinarritu gabe.

A2 mailak, *Waystage* edo “tartekoa” zehaztapenari erreferentzia egiten dion maila islatzen duela dirudi. Maila horretan daude gizarte-zereginetarako finkatutako deskriptore gehienak, adibidez: gai da “agurtzeko eta jendeari hitz egiteko adeitasunezko formak erabiltzeko”; “jendeari ongietorria emateko formak erabiltzeko”; “zer moduz dauden galdetzeko eta berrien aurreko erreakzioa adierazteko”; “lanean eta denbora librean jendeak egiten duenari buruzko galderak erantzuteko”; “gonbitak egin eta gonbitei erantzuteko”; “zer egin, nora joan eta nola elkartu adierazteko, planak egiteko”; “eskaintzak egiteko eta eskaintzak onartzeko”. Atzerrian bizi diren helduentzako “Atalase-mailako” zehaztapenen sail osoaren bertsio laburtu eta sinplifikatua zabaltzeko deskriptoreak ere aurkituko dira hemen, adibidez: “dendetan, postetxean edo bankuan truke errazak egitea”; “garraioari –autobusei, trenei eta taxiari– buruzko informazio bakuna lortzea”; “oinarrizko informazioa eskatzea, helbideak ematea eta txartelak eskuratzea”; “eguneroko ondasunak eta zerbitzuak eskatzea eta ematea”.

Hurrengo lerruna, tarteko mailaren maila aurreratuari (A2+) dagokio (*Strong Waystage* edo “tarteko sendoa”). Zerrenda honetan, laguntza emanda, eta mugak izan arren, elkarrizketan era aktiboan parte hartzeko gaitasun handiagoa lortuko du ikasleak, adibidez: “aurrez aurreko elkarrizketa mugatuak hastea, jarraitzea eta amaitzea”; “gehiegizko ahaleginik egin gabe, errutina-truke sinpleak egiteko adinako ulermena”; “esan nahi duena ulertaraztea eta gai ezagunei buruzko informazioa ulertzea eta ideiak trukitzea, aurreikus daitezkeen eguneroko bizitzako egoerei buruz, behar izanez gero solaskideak laguntzen badiu”; “funtsezko gaiei buruzko elkarrizketetan komunikatzeko gai izatea, nahi duena adierazteko laguntza eskatzeko gai bada”; “aurreikus daitezkeen edukiak dituzten eguneroko bizitzako egoeretan moldatzea, nahiz eta mezua mugatu eta hitzak/zeinuak bilatu beharra izan”; “egoera egituratueta erraztasunez-edo parte hartzea, laguntza emanez gero, baina elkarrizketa zabaletan parte hartzeko gaitasun mugatua izatea”; eta, horrez gain, bakarrik egiteko trebetasun handiagoa ere izango du, adibidez: “nola dagoen adieraztea, labur-labur; inguruneko eguneroko bizitzako gorabeheren deskribapen zabala egitea, adibidez, jendeari, lekuei, lanari edo ikasketen esperientziari buruz”; “iraganeko ekintzak eta ekintza pertsonalak deskribatzea”; “ohiturak eta errutinak deskribatzea”; “planak eta hitzordua deskribatzea”; “zerbaiti buruz, zer duen gogoko eta zer ez adieraztea”; “gertaerei eta ekintzei buruzko deskribapen laburrak eta oinarrituak egitea”; “maskotei eta jabetzei buruzko deskribapenak egitea”; “gauzei eta jabetzei buruz adierazpen laburrak egiteko eta horiek alderatzeko deskribapen-hizkuntza erraza erabiltzea”.

B1 maila bisitariak atzerriko herrialde batera joateko behar duen “Atalase-mailari” dagokio (*Threshold Level*), eta bi ezaugarri nagusi ditu. Lehenengo ezaugarria da zenbait egoeratan harremanak izateko eta nahi duena lortzeko gaitasuna, adibidez: “inguruan entzuten duen eztabaida zabal baten ildo nagusiei jarraitzea, baldin eta eztabaida hori hizkuntza estandarrean eta jendeak argi artikulatua bada”; “lagunarteko elkarrizketa informalean norberaren ikuspegia eta iritzia adieraztea; ulertarazi nahi duen ideia nagusia adieraztea”; “zer nahi duen oro har azaltzeko hizkuntza sinplea malgutasunez erabiltzea”; “elkarrizketan edo eztabaidan aritzeko gai izatea, tarteka berak zer esan nahi duen zehazki ulertzea zaila izan badaiteke ere”; “esan nahi duena ulertaraztea, nahiz eta nabarmena izan etenak egiten dituela bere hitzaldiko gramatika eta lexikoa antolatuzeko eta akatsak zuzentzeko, batez ere ekoizpen libreko tarte luzeetan”. Bigarren ezaugarria eguneroko bizitzako arazoei aurre egiteko malgutasunez jokatzeko gaitasuna da, adibidez: “garraio publikoan oso arruntak ez diren egoerei aurre egitea”; “bidaia-agenteekin bidaia prestatzean edo bidaia egitean egoera gehienetan ongi moldatzea”; “elkarrizketa arruntetan bat-batean sartzea, hitzaldia prestatu gabe”; “kexatzea”; “elkarrizketa/kontsultetan (adibidez gai berri bati heltzean) aurrea hartzea, nahiz eta elkarrizketa egiten duenarekiko oso lotuta egon”; “norbaiti esan duena argitzeko edo lantzeko eskatzea”.

Hurrengo lerruna badirudi "Atalase sendoa" (*strong Threshold*) (B1+) dela. Aurreko bi ezaugarriak agertzen dira hemen ere, baina "informazio-kopuruari" dagozkion zenbait deskriptorekin batera, adibidez: "galderak proposatzen edo arazoak aztertzen dituzten mezua hartzea"; "elkarrizketa/konsulta batean eskatzen diren argibide xeheak ematea (adibidez, sendagileari sintomak deskribatzea), oso zehatz ez bada ere"; "zerbait zergatik den arazo azaltzea"; "istorio labur, artikulu, hitzaldi, eztabaida, elkarrizketa edo dokumental bati buruzko iritzia laburtzea eta adieraztea, edo xehetasunei buruzko galderei erantzutea"; "prestatutako elkarrizketa egiteko gai izatea, informazioa aztertuz eta egiaztatuz, nahiz eta, tarteka, elkarrizketa egiten duenari esandakoa errepikatze eskatu beharko dion, bizkorregi edo luzeegi hitz egin duelako"; "zerbait nola egiten den deskribatzea, jarraibide xeheak emanez"; "bere arloko ohiko eta ez ohiko gaiari buruz metatutako informazioa segurtasun apur batez trukatea".

B2, B1etik (Atalase-maila) gora dago dagoen maila berria da, A2 (Tartekoa) B1 mailatik behera dagoen distantzia berean. "Maila Aurreratu" (*Vantage Level*) zehaztapena islatzea du helburu. Honako hau da ideia edo metafora: ikasleak edo erabiltzaileak erdiko mailako goi-lautadatik geldiro baina tinko aurrera eginez norabait heldu dela sumatzen duela, gauzek ez dute berdin ematen eta bestelako ikuspegi batez begiratzen du ingurura. Kontzeptu hori maila honetan kalibraturiko deskriptoreek indartzen dute neurri handian. Orain arteko edukiekiko nolabaiteko aurrerapena dagoela adierazten dute. Adibidez, lerrun honen beheko aldean era eraginkorrean argudiatzea da nagusi: "eztabaidetan bere iritzia buruzko azalpenak ematea eta hari eustea, azalpen, argudio eta iruzkin egokien bidez"; "gai jakin bati buruzko ikuspegia azaltzea, aukera bakoitzaren abantailak eta eragozpenak adieraziz"; "argudio arrazoituen katea osatzea"; "argudio bat garatzea, ikuspegi jakin baten alde edo kontra eginez"; "arazo bat azaltzea eta negoziazioan parte hartzen ari den beste parteak zerbaitetan amore eman behar duela aditzera ematea"; "arrazoi, ondorio, egoera hipotetikoei buruz espekulatzea"; "gai arruntei buruzko eztabaida informalean parte hartzea, era aktiboan, iruzkinak eginez, bere iritzia garbi azalduz, proposatutako alternatibak ebaluatuz, eta hipotesiak egin eta haiei erantzunez". Bestalde, maila honetan aurrera egin ahala beste bi ardatz ere agertuko dira. Lehena gizarteko diskurtsoan nola edo hala moldatzeko baino gehiagorako gai izatea da, adibidez: "elkarrizketan naturaltasunez, jarioasunez eta eraginkortasunez jarduteko gai izatea"; "inguru zaratatsuan [entzunekoan/ikusizkoan] ere hizkuntza estandarrean zer esaten den xehetasunez ulertzea"; "elkarrizketa abiatzea, egoki denean hitza hartzea eta, hala behar denean, elkarrizketa etetea, nahiz eta batzuetan ez izan oso dotorea; esaera eginak erabiltzea (adibidez, "Ez da erraza galdera horri erantzuten") denbora hartzeko eta esan beharrekoa formulatu bitartean hitz egiteko txandari eusteko"; "jarioasunez eta bat-batean aritzea, xede-hizkuntzako erabiltzaileekin presiorik edo ahalegin handirik gabe harremana izateko moduan"; "elkarrizketan gertatzen diren norabide, estilo eta enfasi aldaketetara egokitzea"; xede-hizkuntzako erabiltzaileekin harremana edukitzea, nahi gabe haiei barre eragin gabe edo haiek gogaitu eta beste erabiltzaile trebe batekin ez bezala aritzera behartu gabe". Bigarren ardatza, hizkuntzaren kontzientzia-maila berria da: "hutssegiteak zuzentzea horiek gaizki-ulertua sortu badute"; "hutssegite errepikatuak zerrenda osatzea eta euren hizkuntza kontzienteki monitorizatzea"; "irristadez edo akatsez ohartuz gero, horiek zuzentzea"; "zer esan eta nola esan prestatzea, hartzailearengan izango duen eragina kontuan harturik". Hizkuntz ikasleak gainditu beharreko atalase berria da, nolabait esateko.

Hurrengo lerruna, B2+ maila, "Maila Aurreratu sendoa"ri dagokio (*strong Vantage*), eta bertan B2 mailan (Aurreratuan) argudioari, gizarte-diskurtso eraginkorrari eta hizkuntzari buruzko kontzientziaz hasitako lanari jarraipena emango zaio. Nolanahi ere, argudioa eta gizarte-diskurtsoa azpimarratze hori diskurtsoarekin loturiko gaitasunak azpimarratze gisa ere interpreta liteke. Diskurtsoan gaitasun maila berria eskuratzea elkarrizketa kudeatzeko moduan nabarmentzen da (elkarlanerako estrategiak): "gai da elkarreragina izateko eta besteen adierazpenei eta inferentziei jarraitzeko, eta, beraz, eztabaidaren bilakaerari laguntzeko"; "besteek adierazitakoari trebetasunez erantzen dio bere ekarpena". Eta agerian gelditzen da, orobat, koherentzia/kohesioa arteko lotura: "kohesio-elementu kopuru mugatua erabiltzen du esaldiak lotzeko, diskurtso argi eta koherentea osatuz"; "lokailu-sail bat eraginkortasunez erabiltzen du, ideien arteko lotura garbi adierazteko"; "gai da argudio bat sistematikoki garatzeko, alderdi garrantzizkoenak azpimarratuz eta bigarren mailako xehetasunak albo batera utziz". Azkenik, maila honetan biltzen dira "negoziatorako" deskriptoreak: "gai da ordain-eskakizunaren azalpena egiteko, diskurtso sinesgarria erabiliz eta argudio sinpleak emanez ordaina eskatzeko"; "emate edo kontzesioetan, mugak argi zehazten ditu".

C1 mailaren ezaugarri nagusia diskurtso-sail zabal bat erabiltzeko gaitasuna da, jarioasuna eta bat-bateko komunikazioa bideratzeko aukera ematen duen diskurtsoa osatzeko gaitasuna, honako adibide hauetan ikus daitekeen moduan: "gai da jarioasunez eta bat-batekotasunez, eta are ahalegin handirik egin gabe, adierazteko. Hiztegi-errepertorio zabala eta txukuna du, eta horrek hutsuneak itzulginguruak eginez betetzeko aukera ematen dio. Ez du ahalegin nabarmenik egin beharrik esamoldeak edo saiheste-estategiak bilatzeko"; "kontzeptu zailekiko gaiari buruzko jardunean bakarrik du hizkuntzaren berezko jarioari eusteko zailtasuna". Aurreko zerrendan agertzen ziren diskurtso-trebetasunek garrantzi handia dute C1 mailan ere, jarioasunak, adibidez: "gai da diskurtso-funtzioen errepertorioan, bere iruzkinak egitean, esamolde egokia aukeratzeko eta entzuleen arreta erakartzeko, denbora

irabazteko edo gogoeta egiten duen bitartean arreta erakartzen jarraitzeko”; “hizkuntza argia, ongi egituratua eta zalantzarik gabea eratzten du, eta ondo menderatzen du egituren, lokailuen eta kohesio osagaien erabilera”.

C2 maila ez da ama-hizkuntza duen hiztunaren gaitasuna edo horren hurbileko gaitasuna berdintzeko xedeaz sortua. Maila honen helburua goi-mailako ikasleen diskurtsoan aurkituko den hizkuntz zehaztasuna, egokitasuna eta erabilera-erraztasuna ezaugarritzea da. Maila honetan honako deskriptore hauek kalibratzen dira: “esanahiaren ñabardura txikiak aditzera ematen ditu, nahiko zehaztasun handiz, modalizatzaileak erabiliz”; “aski esapide eta lagunarteko esamolde dakizki, eta esanahiaren ñabardurak bereizten ditu”; “solaskidea ez ohartzeko moduan saihesten ditu zailtasunak eta birformulatzen du esan nahi duena”.

Erreferentzia-maila bateratuak era askotako formatuan aurkez eta erabil daitezke, xehetasun-mailaren arabera. Erreferentzia bateratuak egoteak, nolana ere, gardentasuna eta koherentzia ematen du; plangintzak egiteko oinarria eta plangintza horiek garatzeko tresna da.

Hurrengo taulan daude laburbilduta erreferentzia-maila bateratuak:

Erabiltzaile gaitua	C2	Gai da irakurtzen edo entzuten duen ia guztia erraz ulertzeko. Badaki idatzizko nahiz ahozko iturri desberdinetatik datorren informazioa eta argudioak berreraikitzen, eta era koherentean eta labur adierazten. Badaki bat-batean, jarioetasun handiz eta zehaztasunez adierazteko, eta esanahiaren ñabardura txikiak bereizten ditu, baita konplexutasun handiko egoeretan ere.
	C1	Gai da era askotako testu luzeak irakurtzeko eta nolabaiteko eskakizun-mailari erantzuteko, eta gai da, orobat, testu horietan esanahi implizituei antzemateko. Badaki jarioetasunez eta bat-batean adierazten, esapide egokia aurkitzeko ahalegin handia egiten ari denik sumatzen ez zaiola. Hizkuntza malgutasunez eta eraginkortasunez erabil dezake, helburu sozial, akademiko eta profesionalekin. Testu argiak, ongi egituratuak eta xeheak ekoizteko gai da, baita gai konplexuei buruzkoak ere, testuaren antolaketa-, artikulazio- eta koherentzia-mekanismoak zuzen erabiliz.
Erabiltzaile independentea	B2	Gai da gai zehatzei nahiz abstraktuei buruz diharduten testu konplexuetako ideia nagusiak ulertzeko, baita testu teknikoan ere, betiere bere espezialitatearen arlokoak badira. Xede-hizkuntzako erabiltzaileekin mintza daiteke, jarioetasunez eta naturaltasunez, halako eran non ez solaskide batek ez besteak ez duten ahaleginik egin behar elkar ulertzeko. Testu argiak eta xeheak sor ditzake gai askori buruz, eta gai da, orobat, gai orokorre buruzko ikuspegi jakin bat aldezteko, aukera bakoitzaren aldeko eta kontrako argudioak emanez.
	B1	Gai da argi eta hizkuntza estandarrean idatzitako testuen puntu nagusiak ulertzeko, gai ezagunei buruzkoak badira, lanaren esparruan, ikasketen esparruan eta aisialdian. Badaki hizkuntza hori erabiltzen den lurraldeetan bidaiatzean sor daitezkeen egoera gehienetan moldatzen. Gai ezagun edo interes pertsonalekoei buruzko testu soilak eta koherenteak osa ditzake. Esperientzien, gertaeren, nahien eta asmoen berri emateko gai da, eta gai da, orobat, bere iritziak labur-labur arazoitzeko edo bere asmoak azaltzeko.
Oinarritzko erabiltzailea	A2	Bereziki esanguratsuak dituen esperientzia-esparruekin loturiko esaldiak eta esapideak, eguneroko bizitzakoak, ulertzeko gai da (bere buruari eta familiari buruzko oinarritzko informazioa, erosketei, intereseko lekuei, lanbideei eta abarri buruzko informazioa). Badaki ataza soilak eta arruntak egiteko orduan komunikatzen, baldin eta ezagunak edo ohikoak dituen gaiei buruzko informazio-truke erraza eta zuzena bakarrik eskatzen badute. Badaki bere iraganaz eta inguruneaz deskribapen errazak egiten, baita bere berehalako beharrei buruzko deskribapenak egiten ere.
	A1	Gai da eguneroko bizitzan sarri erabiltzen diren esapideak ulertzeko eta erabiltzeko, eta baita berehalako beharrik asetzera bideratutako esaldi soilak osatzeko ere. Badaki bere buruaren eta bestearen aurkezpena egiten, eta helbideari, gauzei eta ezagutzen duen jendeari buruzko oinarritzko informazio pertsonala ematen eta eskatzen. Oinarritzko elkarreragina izan dezake, baldin eta beste pertsonak mantso eta argi hitz egiten badio eta laguntzeko prest badago.

2. eranskina:

AUTOEBALUAZIO-ESKALA (ONLINE ELKARRERAGINA ETA BITARTEKOTZA GEHITUTA)

Ulermena	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Ahozkoaren<ul style="list-style-type: none">ulermena	Gai naiz hitz arruntenak eta oso oinarrizko esapideak ulertzeko nitaz, nire familiaz eta inguruko gauzez, jendeak astiro eta argi hitz egiten duenean.	Gai naiz lexiko eta esapide erabilienak ulertzeko zuzenean dagozkidan arloetan (adib., oinarrizko informazioa nitaz, nire familiaz, erosketez, inguruaz, lanaz). Gai naiz mezu labur, argi eta errazen zein iragarkien ideia nagusia ulertzeko.	Gai naiz hitz arruntenak eta oso oinarrizko esapideak ulertzeko nitaz, nire familiaz eta inguruko gauzez, jendeak astiro eta argi hitz egiten duenean. Gai naiz gaurkotasuneko gaiiei edo interes pertsonal zein profesionaleko gaiiei buruzko irrati- edo telebista-programa askoren puntu nagusia ulertzeko mantso eta argi ahoskatzen bada	Gai naiz lexiko eta esapide erabilienak ulertzeko zuzenean dagozkidan arloetan (adib., oinarrizko informazioa nitaz, nire familiaz, erosketez, inguruaz, lanaz). Gai naiz telebistako albisteen eta gaurkotasun gaien programa gehienak ulertzeko. Gai naiz hizkuntza estandarrean dauden film gehienak ulertzeko.	Gai naiz hitz arruntenak eta oso oinarrizko esapideak ulertzeko nitaz, nire familiaz eta inguruko gauzez, jendeak astiro eta argi hitz egiten duenean. Gai naiz telebistako programak eta filmak ahalegin handirik gabe ulertzeko	Gai naiz lexiko eta esapide erabilienak ulertzeko zuzenean dagozkidan arloetan (adib., oinarrizko informazioa nitaz, nire familiaz, erosketez, inguruaz, lanaz).
Idatzizkoaren<ul style="list-style-type: none">ulermena	Gai naiz hitz/zeinu eta izen oso ezagunak ulertzeko, baita esaldi oso sinpleak ere. Adibidez, iragarkietan, posterretan edo katalogoetan.	Gai naiz testu labur eta oso sinpleak irakurtzeko. Gai naiz informazio jakina eta aurreikusteko modukoa eguneroko dokumentu arruntetan bihurtzeko, esate baterako iragarkietan, prospektuetan, menuetan eta ordutegietan, eta gai naiz gutun pertsonal labur eta sinpleak ulertzeko.	Gai naiz hizkera arruntean idatzitako testuak edo nire lanari buruzkoak ulertzeko. Gai naiz gutun pertsonaletan azaltzen diren gertaeren deskribapena edota sentimenduen eta desioen azalpena ulertzeko.	Gai naiz gaur egungo gaiiei buruzko artikulua eta txostenak irakurtzeko, egileak jarraera jakin bat edota ikuspuntu berezi bat erakusten duenean. Gai naiz literatura-testu garaiakideak, prosan idatziak, irakurtzeko.	Gai naiz gertakarietan oinarritutako testuak edo literatura-testu luze eta konplexuak ulertzeko eta estiloak bereizteko. Gai naiz artikulua espezializatuak eta argibide tekniko luzeak irakurtzeko, nire eremukoak ez badira ere.	Gai naiz edozein testu-mota irakurtzeko, baita abstraktuak eta egituraz edo hizkuntzaz zailak direnak ere. Adibidez, eskuliburuak, artikulua espezializatuak edo literatura-lanak.

Ekoizpena	A1	A2	B1	B2	C1	C2
<p>Ahozko ekoizpena</p>	<p>Gai naiz esaldi eta esapide simpleak erabiliz nire bizilekua eta jende ezaguna deskribatzeko.</p>	<p>Gai naiz esaldiak eta esapideak sorta batean erabiltzeko, honelakoak era sinplean deskribatuz: nire edo beste norbaiten familia, nire bizimodua, ikasketak, oraingo edo lehengo lana.</p>	<p>Gai naiz esaldiak era sinplean josteko, honelakoak deskribatzearren: esperientziak, gertaerak, ametsak, itzaropenak eta helburuak.</p> <p>Gai naiz nire iritzi edo proiektuen arrazoiak eta azalpenak laburki emateko. Gai naiz istorioak kontatzeko, liburuen eta filmen argumentuak azaltzeko eta horiek nigan sortutako erreakzioa adierazteko.</p>	<p>Gai naiz zehatz eta argi hitz egiteko nire intereseko gai askori buruz.</p> <p>Gai naiz gaur egungo gorabeheren gainean nire ikuspuntua adierazteko, aukera desberdinen alde onak eta txarrak azalduz.</p>	<p>Gai naiz deskribapen argiak eta xeheak egiteko gai konplexuei buruz, horiekin lotutako gaiak integratuz, zenbait puntu garatuz eta berbaldia egoki amaituz.</p>	<p>Gai naiz deskribapen edo argudioen azalpen argiak jarioz egiteko eta testuinguruari egokitutako estiloan, horretarako egitura logiko eta eraginkorrak erabiliz, entzuleari ideia nagusiei erreparatzen eta haien gogorazten laguntzeko.</p>
<p>Idatzizko ekoizpena</p>	<p>Gai naiz esaldi erraz eta bakartuak ekoizteko.</p>	<p>Gai naiz esaldi errazen sorta bat ekoizteko, eta horiek lokailu arruntan bidez lotzeko, adibidez, "eta", "baina" eta "-lako" erabiliz.</p>	<p>Gai naiz testu sinpleak eta koherentek ekoizteko, gai ezagunen edo interes pertsonaleko gaien gainean.</p>	<p>Gai naiz nire intereseko gai askoren inguruan testu argiak eta xeheak ekoizteko.</p> <p>Gai naiz idazlan bat edo txosten bat ekoizteko informazio jakin bat adieraziz edota iritzi baten aldeko edo kontrako arrazoiak emanez.</p>	<p>Gai naiz testu argi eta ongi egituratuak osatzeko, neure ikuspuntua luze-zabal adieraziz.</p> <p>Gai naiz gai konplexuak ekoizteko gutun, idazlan edo txostenetan, garrantziko iruditzen zaizkidan puntuak azpimarratuz.</p> <p>Gai naiz hartzaileari egokitutako estiloa erabiltzeko.</p>	<p>Gai naiz testu argiak jarioz ekoizteko, estilo egokian.</p> <p>Gai naiz gutun, txosten edo artikuluko konplexuak ekoizteko, argudioak egitura logiko eta eraginkorren bidez antolatuz, irakurleak puntu nagusiak ulertu eta gogoan har ditzan.</p> <p>Gai naiz idazlan profesionalak edo literatura-lanak laburtzeko eta kritikatzeko.</p>

Elkarreragina	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Ahozko elkarreragina	<p>Gai naiz modu sinplean komunikatzeko, baina solaskidearen menpe nago, hark prest egon behar baitu nik esandakoa astiro errepikatzeko, birformulatzeko edo nahi dudana esaten laguntzeko.</p> <p>Gai naiz berehalako premiei edo oso gai arruntei buruzko galdera errazak egin eta erantzuteko.</p>	<p>Gai naiz jarduera eta arlo ezagunetan komunikatzeko, informazio-trukea zuzena eta sinplea denean.</p> <p>Gai naiz informazio-truke labor-laburrak egiteko, elkarrizketa osoa jarraitzeko adina ulertzen ez badut ere.</p>	<p>Gai naiz hizkuntza mintzatzen den herrialdera egindako bidaiata batean gerta litezkeen egoera gehienei aurre egiteko.</p> <p>Gai naiz, prestatu gabe ere, elkarrizketan jarduteko, gaiak ezagunak, interes pertsonalekoak edo bizimodu arruntekoak direnean (familia, aisialdia, lana, bidaiak, albisteak...).</p>	<p>Gai naiz jatorrizko hizkuntzako hiztun batekin normal mintzatzeko, berezutasun eta erraztasun nahikoarekin.</p> <p>Gai naiz elkarrizketan era aktiboan jarduteko eta nire iritzia azaldu eta defenditzeko egoera ezagunetan.</p>	<p>Gai naiz natural eta jarioz hitz egiteko, esapideen bila nabarmen luzatu gabe.</p> <p>Gai naiz gizarte- edo lan-harremanetan hizkuntza malgutasunez eta eraginkortasunez erabiltzeko.</p> <p>Gai naiz neure ideia iritziak zehatz adierazteko eta neure adierazpenak beste solaskideenekin trebeziaz lotzeko.</p>	<p>Gai naiz, ahalegin handirik egin gabe, edozein elkarrizketa edo eztabaidatan parte hartzeko.</p> <p>Gai naiz esamoldeak eta lagunarteko hizkera ondo erabiltzeko eta ideiak jarioz eta ñabardura guztiekin adierazteko. Zailtasunen bat badut, gai naiz atzera egiteko eta hutsunea trebeziaz konpontzeko, solaskidea ia konturatu gabe.</p>
	<p>Gai naiz agur labur eta erraz idatzeko, zer egin dudana eta gustatu al zaidan azalduz, eta gai naiz iruzkinei modu oso errazean erantzuteko.</p> <p>Gai naiz beste argitalpen, irudi edo bestelako materialen aurrean modu errazean erreakzionatzeko.</p> <p>Gai naiz erosteta erraz erraz gauzatzeko, formulario batean nire datu pertsonalak idatziz.</p>	<p>Gai naiz oinarrizko elkarreragin sozialean parte hartzeko, nola sentitzen naizen, zertan ari naizen edo zer behar dudana adieraziz, eta iruzkinei erantzunez, eskerrak emanez, barkamena eskatuz edo galderari erantzunez.</p> <p>Gai naiz transakzio erraz gauzatzeko, adibidez, ondasunak erosteko; gai naiz jarraitze errazak betetzeko eta elkarlanean jarduteko ataza partekatut batean, solaskidea laguntzeko prest badago.</p>	<p>Gai naiz zenbait pertsonarekin elkarreraginean jarduteko, nire ekarpenak eta haienak lotuz eta gaizki-uleratuak edo desadostasunak kudeatuz, baldin eta besteek ez badute hizkuntza konplexurik erabiltzen, denbora ematen badidate eta, oro har, laguntzeko prest badaude.</p> <p>Gai naiz gertaera, ekitaldi eta esperientzien garrantzia azpimarratzeko, ideiak arrazoitzeko eta elkarlana zaintzeko.</p>	<p>Gai naiz gai konplexu eta abstraktuei buruz besteek egindako ekarpenen asmoak eta inplikazioak ulertzeko, eta gai naiz esan nahi dudana argi eta zehatz adierazteko, nire hizkuntza-modua eta erregistroa malgutasunez eta eraginkortasunez egokituz.</p> <p>Gai naiz elkarreraginean sor daitezkeen gaizki-uleratuak, komunikazio-arazoak eta erreakzio emozionalak aurreikusteko eta eraginkortasunez bideratzeko, eta hizkuntzaren tonua malgutasunez eta arduraz moldatzeko, dagokion eran.</p>		
Idatzizko eta online elkarreragina						

Bitartekotza	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Testuen bitartekotza	Gai naiz testu simple eta laburretan, hala nola seinale, ohar, poster eta programetan agertzen den informazio erraz eta aurreikusgarria adierazteko.	Gai naiz eguneroko gaiet buruzko edo berehalako intereseko testu labur eta arruntetan biltzen diren ideia nagusiak adierazteko, baldin eta argi eta hizkuntza errazean azaltzen badira.	Gai naiz nire intereseko edo interes orokorreko gaiak lantzen dituzten informazio-testu argi eta ongi egituratueta jakinarazten den informazioa adierazteko.	Gai naiz informazio xehea eta argudioak modu fidagarrian adierazteko, adibidez, nire lanarekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin zerikusia duten testu konplexu eta ongi egituratueta biltzen diren ideia nagusiak.	Gai naiz testu luze eta konplexuetan garatzen diren ideia garrantzitsuak argi eta jarriotasunez adierazteko, ongi egituratuko hizkuntza erabiliz, testu horiek nire eremuarekin lotura izan zein ez, baldin eta, tartean behin, kontzeptu teknikoan esanahia egiaztatu badezaket.	Gai naiz, hizkuntza argia eta ongi egituratua erabiliz eta jarriotasunez, gertakariak eta argudioak nola aurkezten diren azaltzeko, iritzi ebaluatiboak eta nabardura gehienak zehaztasunez adieraziz eta inplikazio soziokulturalen berri emanez (adib., erregistroaren erabilera, mespretxua, ironia eta sarkasmoa).
Kontzeptuen bitartekotza	Gai naiz besteak ekarpenak egitera gonbidatzeko, esaldi labur eta errazak erabiliz. Gai naiz, hitz eta seinale errazak erabiliz, ideia bat interesatzen zaidala adierazi eta esaten dena ulertzen dudala baieztatzeko. Gai naiz ideia bat oso modu errazean adierazteko eta besteek galdetzeko ea ulertzen didaten eta zer pentsatzen duten.	Gai naiz elkarlaneko ataza simpleetan parte hartzeko, besteek zer pentsatzen duten galdetuz, iradokizunak eginez eta erantzunak ulertuz, baldin eta errepikatze edo berriro formulatzeko eskatu badezaket tarteka. Gai naiz iradokizunak egiteko, modu errazean, hartara elkarriketak aurrera egin dezan, eta gai naiz solaskideei galdetzeko ea zer uste duten ideia jakin bati buruz.	Gai naiz ataza bat termino errazetan zehazten lagutzeko eta besteek beren jakinduria parteka dezaten eskatzeko. Gai naiz beste batzuei hitz egin dezaten, beren ikuspuntuen arrazoiak azal ditzaten eta aipatu dituzten ideiak garatu ditzaten eskatzeko. Gai naiz, galdera egokiak eginez, kontzeptuak ulertu diren egiaztatzeko, eta gai naiz norbaitek bat errepikatzeo, elkar ulertu dugula egiaztatzeko.	Gai naiz parte-hartzea bultzatzeko eta, galderak eginez, taldeko beste kideen erreakzioak hauspotzeko, eta jendeari eskatzeko, orobat, beren pentsamenduetan sakondu edo iritziak argitu ditzaten. Gai naiz beste batzuen ideiak gehiago garatzeko eta pentsamendu-ildo koherentetan antolatzeko, gai baten zenbait alderdi kontuan hartuz.	Gai naiz, talde bat gidatzen ari naizenean, ikuspuntu ezberdinen balioa aitortzeko, jendearen ekarpenetan oinarritutako galdera irekiak eginez, eta, modu horretan, arrazoiketa logikoa hauspotuz, besteek esan dutenaren berri emanez, laburtuz, garatuz eta hainbat ikuspuntu konparatuz, eztabaida ondorio baterantz bideratzeko helburuarekin.	Gai naiz, gai konplexu eta abstraktuei buruzko eztabaidetan, ideien garapena gidatzeko, solaskideei beren arrazoiketa garatzeko eskatuz, eta egin diren ekarpenak laburtuz, ebaluatuz eta elkarri lotuz, hartara, konponbide bat edo aurrera egiteko modu bat adoste aldera.

Bitartekotza	A1	A2	B1	B2	C1	C2
Komunikazioaren bitartekotza	<p>Gai naiz komunikazioa bideratzeko, hori onartzen dudala eta interesatzen zaidala hitz errazen eta hitzezkoak ez diren seinaleen bidez adieraziz, besteak hitz egitera gonbidatuz eta esaten dutena ulertzen al dudan adieraziz.</p> <p>Gai naiz beste batzuei buruzko xehetasun pertsonalak eta informazio erraz eta aurreikusteko modukoa adierazteko, baldin eta formulatzen laguntzen badidate.</p>	<p>Gai naiz komunikazioan ekarpenak egiteko, hitz errazen bidez, jendeari gauzak azaldu ditzan eskatuz, eta esaten dena ulertzen dudala eta ados nagoela adieraziz.</p> <p>Gai naiz aurreikusteko moduko eguneroko egoeretan, behar eta nahi pertsonalei buruz ari direnean, esaten denari buruzko ideia nagusiak adierazteko.</p> <p>Gai naiz jendea bat ez datorrela ohartzeko eta zailtasunak sortu direla identifikatzeko, eta gai naiz, esaldi errazak erabiliz, konpromisoa eta adostasuna bilatzeko.</p>	<p>Gai naiz komunikazioaren kultura partekatua indartzeko, jendea elkarri aurkeztuz, lehenetasunei buruzko informazioa trukatzu eta zerbait baieztatze edo azaltzeko eskatuz.</p> <p>Gai naiz interes pertsonaleko gaien gainean esaten ari direnaren zentzu nagusia adierazteko, baldin eta hiztunek argi ahoskatzen badute eta etenak egin baditzaiket, gauzak nola azaldu pentsatzeko.</p>	<p>Gai naiz komunikazioaren kultura partekatua hauspotzeko, ekiten dudana modua moldatuz, ideia, sentimendu eta ikusmolde ezberdinak balioesten ditudala adieraziz eta parte-hartzaileek elkarren ideien aurrean erreakzionatzera gonbidatuz.</p> <p>Gai naiz nire intereseko gaietara buruzko adierazpen eta ikuspuntu nagusien garrantzia adierazteko.</p>	<p>Gai naiz komunikazioaren kultura partekatua bitartekari moduan jarduteko eta anbiguotasuna kudeatzeko, ikuspuntu ezberdinak kontuan hartzen ditudala erakutsiz eta gaizki-ulertuak moztuz.</p> <p>Gai naiz informazio esanguratsuak zehazki adierazteko eta kultur erreferentziak azaltzeko.</p> <p>Gai naiz hizkuntza limurtzailea erabiltzeko.</p>	<p>Gai naiz nire komunitateko eta beste komunitate batzuetako jendearen artean bitartekotza-jarduerak eraginkortasunez eta natural egiteko, ezberdintasun sozio kulturalak eta soziolinguistikoak kontuan hartuz eta esanahiaren nabardura sotilak adieraziz.</p>

3. eranskina:

AHOZKO HIZKUNTZAREN ALDERDI KUALITATIBOAK (FONOLOGIA GEHITUTA)

	Maila	Zuzentasuna	Jarriotasuna	Elkarrengina	Koherentzia	Fonologia
C2	Malgutasun handia du ideiak berriro formulatzeko, eta hizkuntza moldeak bereizten ditu, zentzuaren ñabardurak zehatz-mehatz adierazteko, enfasia emateko, bereizketak egiteko eta anbiguotasuna saihesteko. Esapide bereziak eta lagunartekoak menderatzen ditu.	Hizkuntzaren maila konplexuari dagokion gramatika ongi menderatzen du, nahiz eta beste alderdi batzuei (adibidez, solaskidearen erreakzioen jarraipenari edo planifikazioari) arreta eman.	Gai da bat-batean eta xehetasunez jarduteko, berezko jarriotasunez eta lagunarteko hizkeran, zailtasunak besteak ia ohartu gabe saihesteko moduan.	Gai da elkarriketan erraztasunez eta trebetasunez jarduteko, ez-ahozko kodeei eta intonazioari itxuraz zailtasun handirik antzemateko eta erabiltzeko. Gai da bere ekarpenak diskurtso bateratuan txirikordatzeko, hitz egiteko txandak natural-natural hartuz, aipamenak eginez, erreferentzia erabiliz, etab.	Gai da diskurtso koherentea eta kohesioduna osatzeko, antolaketa-egituren erabilera osoa eta egokia eginez, eta lokailuak eta beste kohesio-mekanismo asko erabiliz.	Gai da xede-hizkuntzako ezaugarri fonologikoen sail osoa erabiltzeko, eta ondo menderatzen du -baita prosodiari dagozkion ezaugarriak ere, hala nola hitzen eritimoa eta intonazioa-, eta hala, argi eta zehatz adierazten ditu baita bere mezuaeren esanahi sotilak ere. Beste hizkuntzetako ahoskerak ez dio inolaz ere eragiten adierazpenaren ulergarritasunari.
C1	Ongi menderatzen ditu hizkuntzaren hainbat alderdi, eta horrek aukera ematen dio gai orokor, akademiko, profesional edo aisiakoei buruz argi eta estilo egokian jarduteko formulazioa aukeratzeko, esan nahi duenari mugarik jarri gabe.	Gramatika-zuzentasun handia du; akats gutxi egiten du, ez dira antzematen errazak eta, oro har, akatsa egin orduko zuzentzen du.	Gai da jarriotasunez eta bat-batean jarduteko, ahalaginin ia egin gabe. Kontzeptualki zailak diren gaiekin bakarrik galtzen du adierazpenetan jarriotasuna.	Gai da diskurtsoaren funtzioetan eskura duen sailetik esaldi egokiak hautatu eta bere oharrak egiteko, hitza hartzeko edo hitzari eusteko eta bere jarduera eta gainerako solaskideen trebetasunez uztartzeko.	Gai da diskurtso argia, jarriotasun handikoa eta ongi egituratua sortzeko, eta antolaketa-egiturak, lokailuak eta beste kohesio-mekanismo batzuk modu egokian erabiltzeko.	Gai da xede-hizkuntzako fonologiko guztiak erabiltzeko, mezuaeren ulergarritasuna bermatzeko adinak kontrol-mailarekin. Gai da xede-hizkuntzako soinu ia guztiak artikulatzeko; baliteke beste hizkuntzetako ahoskeraren ezaugarriak nabaritzea, baina mezua aise ulertzen da hala ere.

	Maila	Zuzentasuna	Jarriotasuna	Elkarreragina	Koherentzia	Fonologia
B2+	Hizkuntz maila zabala du, gai orokorren deskribapen argiak egiteko eta gai horiei buruz duen ikuspegia aditzera emateko modukoa, hitzen bila dabilela agerian utzi gabe, eta badaki hori lortzeko esaldi konplexuak osatzen.	Gramatika nahiko ongi menderatzen du. Ez du ulergarritasuna galarazten duen akatsik egiten, eta bere akats gehienak zuzentzeko gai da.	Gai da diskurtso-zatiak nahiko erritmo uniformean sortzeko; dena dela, zalantza egin dezake egituren edo esamoldeen bila ari denean. Eten luze gutxi egiten ditu.	Gai da diskurtsoa hasteko, hitz egiteko txanda une egokian hartzeko eta elkarrizketa amaitu behar duenean amaitzeko, beti dotoretasunez ez bada ere. Gai da eguneroko gaiet buruzko eztaba idetan parte hartzeko, bere ulermena sendotuz, besteak parte hartzera bultzatuz, etab.	Gai da kohesio-mekanismoen sail mugatua erabiltzeko eta bere esaldiekin diskurtso argia eta koherentea osatzeko, nahiz eta mintzaldia luzea denean nolabaiteko "urduritasuna" erakuts dezakeen.	Gai da, eskuarki, intonazioa egoki erabiltzeko, azentua dagokion lekuan ipintzeko eta soinu indibidualak argi artikulatzeko; beste hizkuntzen eragina sumatzen da ahoskeran, baina mezua aise ulertzen da hala ere.
B1+						
B1	Hizkuntz erreperitorio zabala eta hiztegi egokia du familiari, zaletasunei eta interesei, lanari, bidaiari eta gaur egungo gertaerei buruzko adierazpenak egiteko, nahiz eta tarteka zalantzak izan eta itzulginguruka ibil daitezkeen.	Arazoizko zuzentasunez erabiltzen du eguneroko gaietara aurreikus daitezkeen egoerei loturiko formula- eta egitura-erreperitorioa.	Gai da era ulergarrian hitz egiten jarraitzeko, nahiz eta eten nabarmenak egiten dituen gramatika eta lexikoa planifikatzeko eta bere jarduna zuzentzeko, batez ere adierazpen libreko tarteluz luzeetan.	Gai da, interes pertsonaleko eguneroko gaietara buruz, aurrez aurreko elkarrizketa errazak hasi, haietara eutsi eta amaitzeko. Gai da norbaitek esandakoa errepikatzeko, elkar ulertzen dutela berresteko.	Gai da elkarri loturiko ideia-sail lineal bat egituratu ahal izateko osagai labur, berezi eta soilak lortzeko.	Orokorrean, ahoskera ulergarria erabiltzen du, eta gai da intonazioa eta azentua modu egoki samarrean erabiltzeko, bai adierazpenean eta bai hitzetan ere. Nolanahi ere, dakizkien beste hizkuntzen eragina nabaritzen da ahoskeran.
A2+						

	Maila	Zuzentasuna	Jarriotasuna	Elkarreragina	Koherentzia	Fonologia
A2	Oinarrizko esaldiez osatutako egiturak, esamoldeak, hitz/zeinu gutxiko esapideak eta buruz ikasitako formulak erabiltzen ditu, egoera arrunt eta eguneroko bizitzakoetan informazio mugatuak jakinarazteko.	Zuzen erabiltzen ditu egitura erraz batzuk, baina funtsezko akats sistematikoak egiten ditu oraindik.	Gai da esan nahi duena ulertarazteko, esapide oso laburrak erabiliz, baina oso agerikoak ditu etenak, hasierako zalantzak eta birformulazioak.	Gai da galderei erantzuteko eta baieztapen errazak egiteko. Gai da elkarrizketa bat ulertzen duela adierazteko, baina elkarrizketa bati bere kabuz eusteko ulermen-mailarik ez du ia.	Gai da hitz-multzo batzuk lokailu sinpleekin –"eta", "baina" eta "bait" – lotzeko.	Ahoskera ulertzeko modukoa izan ohi da, baina solaskideek, tarteka, errepikatze eskatu behar izango diote. Dakizkin beste hizkuntzek eragin handia izango dute azentuan, erritmoan eta intonazioan, eta baliteke ulergarritasunari kalte egitea, eta solaskideek lagundu behar izatea. Nolanahi ere, hitz ezagunak argi ahoskatzen ditu.
A1	Hitz/Zeinu eta esaldi sinpleen oinarrizko errepertorio bat du, bere datu pertsonalak eta eguneroko bizitzako egoerak adierazteko.	Gramatika-egitura sinple batzuen eta buruz ikasitako esaldi-eredu batzuen kontrol mugatua du.	Gai da esamolde laburrak erabiltzeko, han-hemenka eta aurrez prestatuak, eta eten asko egiten ditu esamolde egoikiak aurkitzeko, oso arruntak ez diren hitzak ahoskatzeko eta komunikazioa zuzentzeko.	Gai da datu pertsonalei buruzko galderak egiteko eta galdera horiei erantzuteko. Gai da elkarrizketa errazetan parte hartzeko, baina komunikazioa esaldien errepikapenean, birformulazioan eta zuzenketan oinarritzen du.	Gai da hitzak/zeinuak edo hitz/zeinu-multzoak oso lokailu sinpleekin –"eta" eta "orduan" lokailuekin adibidez– lotzeko.	Ikasitako hitz eta esaldien errepertorio oso mugatu bat ulertzeko moduan ahoska dezake, dagokion hizkuntza-taldeko hiztunekin hitz egitera o hituta dauden solaskideek ahalegin apur bat eginda. Gai da soinu gutxi batzuk eta esaldi eta hitz arrunt eta errazen azentua egoki erreproduzitzeko.

4. eranskina:

IDATZIKO ADIERAZPENAREN EBALUAZIO-ESKALA⁵⁰

	Oro har	Maila	Koherentzia	Zuzentasuna	Deskribapena	Argudiaketa
C2	<p>Gai da testu konplexuak argitasunez, zuzentasun handiz eta jariootasunez idazteko, estilo pertsonal egokia eta eraginkorra erabiliz eta esanahiaren ñabardura sotilak adieraziz.</p> <p>Gai da, ezastruktura logiko bat erabiliz, irakurleari testuko ideia nagusiak aurkitzen laguntzeko.</p>	<p>Malgutasun handia du ideiak formulatzeko, eta hizkuntza-moldeak bereizten ditu, zentzuaren ñabardurak zehatz-mehatz adierazteko, enfasia emateko, bereizketak egiteko eta anbiguotasuna saihesteko. Esapide bereziak eta lagunartekoak menderatzen ditu.</p>	<p>Gai da diskurtso koherentea eta kohesioduna osatzeko, antolaketa-egituren erabilera osoa eta egokia eginez, eta lokailuak eta beste kohesio-mekanismo asko erabiliz.</p>	<p>Hizkuntzaren maila konplexuari dagokion gramatika ongi eta zuzen menderatzen du, baita hizkuntza-forma konplexuenak ere. Akatsak bakanak dira eta gutxi erabiltzen diren formekin lotutakoak izan ohi dira.</p>	<p>Gai da kontakizun erakargarriak eta esperientziei buruzko deskribapenak idazteko, argi eta jariootasunez, literatura-lanei eta ikerketa-proiektuei buruzko ikuspegi kritikoak edo argudioak azalduz.</p> <p>Gai da bere testuei egitura egokia eta logika eraginkorra eman eta irakurleari ideia nagusiez jabetzen laguntzeko.</p>	<p>Gai da gai konplexuei buruzko azalpen argiak eta ongi egituratuak idazteko, ideia nagusiak nabarmenduz.</p> <p>Gai da bere ikuspegiari buruzko azalpenak nolabaiteko zabaltasunez emateko eta bere ikuspegiari eusteko ideia osagarriak eta adibide egokiak emateko.</p>
C1	<p>Gai da gai konplexuei buruzko testu argiak, ondo egituratuak eta oro har zuzenak idazteko.</p> <p>Gai da testuko gai garrantzitsu eta nabarmenak azpimarratzeko, ikuspuntuetan sakontzeko eta horiek azaltzeko, luze samar, bigarren mailako ideiak gehituz eta adibide esanguratsuak emanez, eta ondorio egoki batekin testua ixteko.</p>	<p>Ongi menderatzen ditu hizkuntzaren hainbat alderdi, eta horrek aukera ematen dio gai orokor, akademiko, profesional edo asiakoei buruz argi eta estilo egokian jarduteko formulazioa aukeratzeko, esan nahi duenari mugarik jarri gabe. Estiloaren eta tonuaren malgutasuna mugatua da.</p>	<p>Gai da diskurtso argia, jariootasun handikoa eta ongi egituratua sortzeko, eta antolaketa-egiturak, lokailuak eta beste kohesio-mekanismo batzuk modu egokian erabiltzeko.</p>	<p>Gramatika-zuzentasun handia du; noizean behin akatsak egiten ditu gramatikan, kolokazioetan eta esamoldeetan.</p>	<p>Gai da asmatutako deskribapen eta testu argiak, xeheak eta ongi egituratuak idazteko, estilo sinesgarria, pertsonala eta naturala erabiliz, idatziaren hartzaile izango den irakurleari egokituia.</p>	<p>Gai da gai konplexuei buruzko azalpen argiak eta ongi egituratuak idazteko, ideia nagusiak nabarmenduz.</p> <p>Gai da bere ikuspegiari buruzko azalpenak nolabaiteko zabaltasunez emateko eta bere ikuspegiari eusteko ideia osagarriak eta adibide egokiak emateko.</p>

50. Taula hau, C4 taula da *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (CEFR)* eskuliburuan

	Oro har	Maila	Koherentzia	Zuzentasuna	Deskribapena	Argudiaketa
B2	<p>Gai da bere intereseko gaietan lotutako zenbait auziri buruzko testu ofizialak eta erdi-ofizialak, argiak eta xeheak idazteko, zenbait iturritako informazioa eta argudioak laburtuz eta ebaluatuz.</p> <p>Gai da hizkuntza formala eta informala bereizteko, nahiz eta, tarteka, esamolde desegoki antzekoak erabili.</p>	<p>Hizkuntz maila zabala du, gai orokorren deskribapen argiak egiteko eta gai horiei buruz duen ikuspegia aditzera emateko modukoa, eta badaki hori lortzeko esaldi konplexuak osatzen. Nolanahi ere, hizkuntzak ez du adierazpen-indarrik eta ez da esamolde idiomatikorik erabiltzen, eta forma konplexuak oso estereotipikoak dira oraindik.</p>	<p>Gai da kohesio-mekanismoen sail mugatua erabiltzeko eta bere esaldiekin diskurtso argia eta koherentea osatzeko, nahiz eta mintzaldia luzea denean nolabaiteko "urduritasuna" erakuts dezakeen.</p>	<p>Gramatika nahiko ongi menderatzen du. Ez du ulergarritasuna galarazten duen akatsik egiten.</p>	<p>Gai da benetako edo irudizko gertaerei eta esperientziei buruzko deskribapen argiak eta ongi egituratuak idazteko, ideien arteko lotura adieraziz eta aukeratutako literatura-generoaren arauak jarraituz.</p> <p>Gai da bere espezialitatearekin lotura duten gaien buruzko deskribapen argiak eta xeheak idazteko.</p> <p>Gai da film, liburu edo antzerki-lan baten aipamena idazteko.</p>	<p>Gai da idazlanak eta txostenak idazteko, argudio bat era sistematikoa garatuz, alderdi nagusiak nabarmenduz eta lagungarri gertatzen diren xehetasunak emanez. Gai da arazo batean aplikatu daitezkeen ideiak edo soluzioak ebaluatzeko.</p> <p>Gai da idazlanak eta txostenak idazteko, argudio bat garatuz, ikuspegi jakin baten alde edo kontra eginez eta zenbait aukeraren alde onak eta txarrak azalduz.</p> <p>Gai da zenbait iturritako informazioa eta argudioak laburtzeko.</p>
B1	<p>Gai da modu argian lotutako testuak idazteko, bere intereseko gai ezagunen sail bati buruz, elementu konkretu laburrak sekuentzia lineal baten bidez lotuz. Testuak ulertzeko modukoak dira, baina, tarteka, argi ez dauden esamoldeen edo hutsuneen ondorioz, irakurketa etengo da.</p>	<p>Hizkuntz errepertorio zabala eta hiztegi egokia du familiari, zaletasunei eta interesei, lanari, bidaiei eta gaur egungo gertaerei buruzko adierazpenak egiteko, nahiz eta tarteka zalantzak izan eta itzulginguruka ibil daitezkeen.</p>	<p>Gai da elkarri loturiko ideia-sail lineal bat egituratu ahal izateko osagai labur, berezi eta soilak lortzeko.</p>	<p>Arrazizko zuzentasunez erabiltzen du eguneroko gaien eta egoera arruntenei loturiko formula- eta egitura-errepertorioa. Noizean behin akatsak egiten ditu, baina irakurleak modu egokian interpretatu ditzake, testuinguruari esker.</p>	<p>Gai da esperientziak kontatzeko eta sentipenak eta erreakzioak deskribatzeko, testu erraz eta ongi egituratuetan.</p> <p>Gai da gertaera jakin baten deskribapena idazteko, adibidez berriki egindako bidaia batena, benetakoa ala asmatutakoa izan.</p> <p>Gai da istorio bat kontatzeko.</p> <p>Gai da bere espezialitateko eguneroko zenbait gai arrunt buruzko deskribapen errazak eta xeheak idazteko.</p>	<p>Gai da interes orokorreko gaien buruzko idazlan laburrak eta errazak idazteko.</p> <p>Gai da, izan gai arruntak edo ez, bere espezialitateko gai ezagunei buruzko informazio zehatza nolabaiteko segurtasunez laburtzeko, adierazteko edo hari buruzko iritzia emateko.</p> <p>Gai da oso txosten laburrak hitzarmenezko formatu estandarrean idazteko, informazio arruntak emanez eta zenbait jardura arrazoituz.</p>

	Oro har	Maila	Koherentzia	Zuzentasuna	Deskribapena	Argudiaketa
A2	Gai da esaldi errazen sorta bat idazteko, eta horiek lokailu aruntan bidez lotzeko, adibidez, "eta"/"baina" eta "lako" erabiliz. Testu luzeagoetan, baliteke esamolde bitxiak eta koherentzia-arazoak izatea; horregatik, zailagoa izango da testua ulertzea.	Oinarrizko esaldiez osatutako egiturak, esamoldeak, hitz gutxiko esapideak eta buruz ikasitako formulak erabiltzen ditu, egoera arrunt eta eguneroko bizitzakoetan informazio mugatuak jakinarazteko.	Gai da hitz-multzozko batzuk lokailu sinpleekin "eta"/"baina" eta "bait"- lotzeko.	Zuzen erabiltzen ditu egitura erraz batzuk, baina oinarrizko akats sistematikoak egiten ditu oraindik. Batzuetan, akatsek gaizki-ulertuak sor ditzakete.	Gai da iraganeko gertaeraz eta jardueraz, eta esperientzia pertsonalez, deskribapen labor-laburrak eta oinarrizkoak idazteko. Gai da jendeari buruzko biografia asmatuak eta olerki laburrak eta errazak idazteko.	
A1	Gai da esaldi erraz eta bakartuak idazteko. Testu luzeagoetan, baliteke esamolde bitxiak eta koherentzia-arazoak izatea; horregatik, oso zaila edo ezinezkoa izango da testuak ulertzea.	Hitz eta esaldi sinpleen oinarrizko erreperitorio bat du, bere datu pertsonalak eta eguneroko bizitzako egoerak adierazteko.	Gai da hitzak edo hitz multzoak oso lokailu sinpleekin "eta" eta "orduan" lokailuekin adibidez- lotzeko.	Gramatika-egitura sinple batzuen eta buruz ikasitako esaldi-eredu batzuen kontrol mugatua du. Akatsek gaizki-ulertuak sor ditzakete.	Gai da bere buruaz, asmatutako pertsonaiez, bizi den tokiaz eta egiten duenaz esaldi eta esamolde errazak idazteko.	

5. eranskina:

ELKARRERAGINEZKO ONLINE ETA BITARTEKOTZA-DESKRIPTOREEN ERABILERAREN ADIBIDEAK, ZENBAIT ARLOTAN

Eskalen erabiltzaileei beste baliabide gehigarri bat eman nahian, egile-taldeak elkarreraginezko online ekintzei eta bitartekotza-ekintzei dagozkien deskriptoreen adibideak sortu zituen, 2001eko Europako Erreferentzia Marko Bateratuko 4.1.1 atalean aipatzen diren lau arloak kontuan hartuta. Adibide hauen helburua irakasleei laguntzea da, errazagoa izan dakien, deskriptore bat lantzen ari direnean, beren ikasleentzako egokiak diren jarduerak hautatzea. Honako adibide hauek balioztatze-prozesuko 3. fasean egindako urruneko tailleretan balioztatu ziren, 2015eko azaroa eta Abendua bitartean.

		Online elkarreragina			
		Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	Online elkarrizketak eta eztabaidak	Gai da argi eta zehatz adierazteko denbora errealean gertatzen ari den eztabaida batean, testuinguruaren arabera hizkuntza malgutasunez eta sentikortasunez egokituz, besteak beste, emozioak adierazteko, zerbaiti edo norbaiti buruz jarduteko eta bromak egiteko.	politika publikoari buruzko online foro bateko moderatzaile edo parte-hartzaile gisa	sindikatu bateko koordinatzaile bezala, online foro batean edota webgune batean	unibertsitate bateko ikertzaileak kontu-kontari aritzeko online espazio bat bideratzen duen parte-hartzaile bezala
	Gai da online eztabaida batean sor daitezkeen ezustekoak aurreikusteko eta gaizki-ulertuak (baita gaizki-ulertu kulturalak ere), komunikazio-arazoak eta erreakzio emozionalak zuzentzeko.	Gai da bere erregistroa eta estiloa aise eta azkar egokitzeko, online ingurunearen, komunikazio-helburuen eta hitz-hartzeen arabera.	online elkarrizketa filosofiko edo politiko batean, lagunekin edo beste zale batzuekin, adibidez, online irakurketa-talde baten foroan	aurkezpen publiko baten harira egindako txat batean parte hartuz	enpresa handi bateko sailen arteko txat batean
C1	Online elkarrizketak eta eztabaidak	Gai da denbora errealean gertatzen diren eta hainbat parte-hartzaile dituzten online trukeetan jarduteko, egiten diren ekarpenen komunikazio-asmoak eta inplikazio kulturalak ulertuz.	online elkarrizketa filosofiko edo politiko batean, lagunekin edo beste zale batzuekin, adibidez, online irakurketa-talde baten foroan	enpresaren epe luzeko estrategiaz eztabaidatzeko online bilera batean, irakasleei bideratuta dagoen eta Internet bidez egiten den garapen-saio profesional batean	online ikastaro edo foro batean parte hartzen duen ikasle gisa (online ikastaro ireki masibo- MOOC- batean, esaterako)
	Gai da eraginkortasunez jarduteko Internet bidez eta zuzenean egiten diren eztabaida profesional nahiz akademikoetan, auzi konplexu eta abstraktuei buruz izanda ere, beharrezkoa denean azalpenak eskatuz.				

Online elkarreragina					
	Online elkarrizketak eta eztabaidak	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C1	Gai da online elkarreraginaren testuinguruaren arabera bere erregistroa moldatzeko, truke beraren baitan erregistro bat baino gehiago erabiliz, beharrezkoa baldin bada.	sare sozialetako elkarrizketa batean	gai sozialak edo pertsonalak lantzen dituen webgune bateko online babes-taldeko parte-hartzaile gisa	langile-batzordeak lantzen baldintzez mintzatzeko antolatutako online bilera batean, edo lantalde baten online bilera batean	arlo bereko irakasleen eta ikasleen online foro batean
	Gai da online eta zuzenean egiten diren eztabaida profesional eta akademikoetan argudioak ebaluatzeko, berriz azaltzeko eta zalantzan jartzeko.	[ez dagokio]	gai zehatz bati buruzko online foro batean, edukia eta gaiak ebaluatzeko	enpresa batean edo proiektu batean online bilera parte hartzen duen aholkulari gisa	unibertsitateko eztabaida-taldeen online eztabaida-foroan parte hartuz
B2+	Gai da online trukeetan parte hartzeko, bere ekarpenak ekarpenen hari batean txertatuz, inplikazio kulturalak ulertuz eta modu egokian erantzunez.	sare sozialetako elkarrizketa batean	gai sozialak edo pertsonalak lantzen dituen webgune bateko online babes-taldeko parte-hartzaile gisa gai zehatz bati buruzko online foro batean, edukia eta gaiak ebaluatzeko	enpresa handi bateko sailen arteko txat batean langile-batzordeak lantzen baldintzez mintzatzeko antolatutako online bilera batean, edo lantalde baten online bilera batean	arlo bereko irakasleen eta ikasleen online foro batean

Online elkarreragina					
	Online elkarrizketak eta eztabaidak	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
B2	Gai da online eztabaidetan era aktiboan parte hartzeko, intereseko gaiari buruzko iritzi luze samarrik emanaz eta halakoei erantzunez, baldin eta parte-hartzaileek ez badute hizkuntza ezohikoa edo konplexua erabiltzen eta erantzuteko behar adina denbora ematen badiote.	lagunekin musikari edo arteari buruz izandako online elkarrizketa batean	online eztabaida, foro edo iruzkinen hari publiko batean, komunikabide batek antolatua	langile-batzordeak lan-baldintzez mintzatzeko antolatua duen online bilera batean, edo eztabaidatalde baten (<i>focus group</i>) online bilera batean	Hezkuntza-arloa e-twinning proiektu batean beste ikastetxe bateko ikasleekin izandako eztabaidan e-twinning proiektu batean beste ikastetxe bateko ikasleekin lan-kidetzatza-bileran
	Gai da hainbat parte-hartzailearen arteko online trukeetan parte hartzeko, bere ekarpenak besteen ekarpenei eraginkortasunez gehituz, baldin eta moderatzaile bat badago eta hark laguntzen badu eztabaida bideratzen.	urruti dauden lagunekin edo adiskideekin online mintzatzuz, albisteen eta planen berri emanez	software komertzial bati edo bideo-joko baten webguneari buruzko foro batean ekarpen bat eginez gai sozialak edo pertsonalak lantzen dituen webgune bateko online babes-taldeko parte-hartzaile gisa	software komertzial bati edo bideo-joko baten webguneari buruzko foro batean ekarpen bat eginez gai zehatz bati buruzko online foro batean, edukia eta gaiak ebaluatzeko	langile-batzordearen online bilera batean, edo eztabaida-talde baten (<i>focus group</i>) online bilera batean
B1+	Gai da online elkarreraginean sortzen diren gaizki-ulertuez eta desadostasunez ohartzeko eta horiei aurre egiteko, baldin eta solaskideak laguntzeko prest badaude.	sare sozialetako elkarrizketa batean	gai zehatz bati buruzko online foro batean, edukia eta gaiak ebaluatzeko	enpresa handi bateko sailen arteko txat batean	unibertsitateko ikasleek elkarteko ekitaldi sozialak hariari ekarpenak eginez
	Gai da denbora errealean egiten diren online trukeetan parte hartzeko, parte-hartzaile batekin baino gehiagorekin, parte-hartzaile bakoitzaren komunikazio-asmoei antzemanaz, baina baliteke esandakoaren xehetasunak edo inplikazioak ez ulertzea ez badizkiote luzeago azaltzen.	urruti dauden lagunekin edo adiskideekin online mintzatzuz, albisteen eta planen berri emanez	software komertzialari edo bideo-jokoei buruzko webgune batean, arazoan eta iritzien atalean, ekarpenak eginez	software komertzial bati edo bideo-joko baten webguneari buruzko foro batean ekarpen bat eginez	enpresa bateko sail bati dagokion ekitaldi sozialak hariari ekarpenak eginez
B1	Gai da Interneten argitalpen pertsonalak idazteko bere esperientziei, sentipenei eta gertatu zaizkion gauzei buruz, eta besteek egindako erantzunei inolabaitako xehetasunez erantzuteko, hala ere, hiztegiaren mugak tarteko, batzuetan hitzak errepikatuko ditu eta formulazio desegokiak erabiliiko ditu.	urruti dauden lagunekin edo adiskideekin online mintzatzuz, albisteen eta planen berri emanez	software komertzialari edo bideo-jokoei buruzko webgune batean, arazoan eta iritzien atalean, ekarpenak eginez	lantalde baten online bilera simple batean parte hartuz	garapen profesionala lantzen duen foro batean ekarpenak eginez

Online elkarreragina					
	Online elkarrizketak eta eztabaidak	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
A2+	<p>Gai da Interneten bere burua aurkezteko eta truke errazak egiteko, aurreikusteko moduko eguneroko gaien inguruan galderak eginez, haien erantzunez eta ideiak trukatzuz, baldin eta erantzunak formulatzeko behar adina denbora badauka eta aldi bakoitzean solaskide bakarrekin ari bada.</p> <p>Gai da eguneroko gaiak, jarduera sozialei eta bere sentimenduei buruzko deskribapenen argitalpen laburrak osatzeko, xehetasun errazak eta funtsezkoak erabiltzeko.</p> <p>Gai da beste batzuen argitalpenetan iruzkinak egiteko, betiere hizkuntza errazean idatzita/zeinuz eginda badaude, eta gai da esteka bidez bidalitako materialen aurrean erreakzioak adierazteko, adibidez ezustea, interesa edo ezaxola modu simplean adieraziz.</p>	<p>urruti dauden lagunekin edo adiskideekin Internet bidez mintzatuz berri pertsonalak eta planak jakiteko</p>	<p>bidaiari buruzko online aholkularitza-zerbitzu batean ekarpenak eginez</p>	<p>laneko sail bateko online foro simplean, gai ezagunei buruz ekarpenak eginez</p>	<p>eskolako ikaskuntza-plataforman, galdera-erantzunen atalean</p>
A2	<p>Gai da Internet bidezko oinarritzko komunikazio sozialean jarduteko (adibidez, gai da, egokiera berezi batean, postal birtual batean mezu erraz bat idazteko, albisteak emateko eta hitzordu bat lotzeko edo baieztatzeko).</p> <p>Gai da estekei edo materialei buruzko iruzkin positibo edo negatiboak egiteko Interneten, motzean, oinarritzko hizkuntza-errepertorio bat erabiltzeko, baina, oro har, itzultzaile automatikoak eta bestelako baliabideak erabiltzeko beharra izango du.</p>	<p>jaialdi edo ekitaldi baten webguneko argitalpen publikoak</p>			
A1	<p>Gai da mezuak eta argitalpen pertsonalak idazteko, erraz-errazak, esaldi laburrak kateatuz, adibidez, bere zaletasunak azaltzeko eta zer gustatzen zaion eta zer ez zaion gustatzen jakinarazteko, itzulpen-baliabideen laguntzaz.</p> <p>Gai da, formulazko esapideak erabiltzeko hitz/zeinu errazak uzartzeko, Interneteko argitalpen errazei eta horietan biltzen diren estekei buruzko iruzkin negatibo edo positibo laburrak idazteko, eta bere iruzkinaren harira egiten dizkieten iruzkinei erantzuteko, esker oneko eta barkamenezko esamolde estandarrik balliatuz.</p>	<p>urruti dauden lagunekin edo adiskideekin Internet bidez mintzatuz (hizkuntza-ikasgelan balizko simulazio bat eginez ere bai)</p>	<p>jaialdi edo ekitaldi baten webguneko argitalpen publikoak (hizkuntza-ikasgelan balizko simulazio bat eginez ere bai)</p>	<p>sail bateko sare sozialean laguntzaile gisa sarrera errazen bidez (hizkuntza-ikasgelan balizko simulazio bat eginez ere bai)</p>	<p>eskolako ikaskuntza-plataforman, galdera-erantzunen atalean (hizkuntza-ikasgelan balizko simulazio bat eginez ere bai)</p>

Online elkarreragina					
	Online elkarrizketak eta eztabaidak	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
Aurre-A1	<p>Gai da Interneten jendea agurtzeko mezu errazak idazteko, formulazko esapide oinarrikoak eta emotikonoak erabiliz.</p> <p>Gai da bere buruari buruzko adierazpen labur sinpleak online idazteko (adibidez, hairreman-estatusa, nazionalitatea, lanbidea) menu batetik aukeratu edo/eta online itzulpen-tresna bat erabili ahal badu.</p>	sare sozialen webgune batean	sare sozialen webgune batean	[ez dagokio]	Hezkuntza-arloa
					hizkuntza-ikasgelan simulazio bat eginez
Online elkarreragina					
	Helburu bat lortzeko online transakzioak eta elkarlana	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C2	<p>Gai da gaizki-ulertuak zuzentzeko eta elkarlan-prozesuan sortzen diren gatazkak eraginkortasunez bideratzeko.</p> <p>Gai da taldearen gidari aritzeko eta taldearen lanari zehaztasuna gehitzeiko, proiektuaren ziri-errotak berregiteko eta editatzeko garaian.</p> <p>Gai da online proiektu batean lanean diharduen talde bat koordinatzeko, jarraibide xeheak formulatuz eta berrikusiz, taldeko kideek egindako proposamenak ebaluatuz eta ataza partekatutak burutzeko behar diren azalpenak emanez.</p>	[ez dagokio]	erakunde batek, adibidez, gobernu kanpoko erakunde batek, gizartearen esku hartzeko online antolatatu duen proiektu bateko bitartekari gisa	online egiten den elkarlan-proiektu bateko gidari gisa	Hezkuntza-arloa
				proiektu baten kudeatzaile gisa, zeinak online tresnak erabiltzen baititu urruneko hainbat webgunetatik sartzen diren sistema berriak koordinatzeko	ikerketa-programa bateko buru gisa, datu kualitatiboan bilketa eta ebaluazioa online eginez
C1	<p>Gai da, zerbitzu-emalea izanik, Internet bidezko transakzio konplexuak bideratzeko (adibidez, baldintza zailak biltzen dituzten aplikazioak kudeatzeko), hizkuntza malgutasunez egokituz eta, hala, eztabaidak eta negoziazioak kudeatuz</p> <p>Gai da proiektu konplexuetan jarduteko, non elkarlanean idatzi eta berridatzi behar den, eta online elkarlanari dagozkion bestelako zereginak burutu behar diren, hala nola jarraibideak ziurtasunez ematea eta betetzea, dagokion helburua lortzeko.</p> <p>Gai da Internet bidezko elkarlanean eta transakzioetan erabiltzen diren komunikazio-arazoak eta arazo kulturalak eraginkortasunez bideratzeko, birformulatuz, azalpenak emanez eta irudien, audioen edo grafikoen bidez adibideak emanez.</p>	herrarrentzako aholkularitza-zerbitzu bateko edo galdera erantzunen foro bateko borondatezko moderatzaile gisa	erakunde batek, adibidez, gobernu kanpoko erakunde batek, gizartearen esku hartzeko online antolatatu duen proiektu bateko bitartekari gisa	hezkuntza-instituzio bateko laguntzaile pertsonal, bidala-agentziako langile edo izen-emateen idazkari gisa	[ez dagokio]
				proiektu batean parte hartuz, non online tresnak erabiltzen baitira hainbat gunetatik sartutako prozedura berriak koordinatzeko	ikerketa-programa bateko parte-hartzaile gisa, datuen bilketa eta ebaluazioa online eginez

Online elkarreragina				
	Helburu bat lortzeko online transakzioak eta elkarlana	Egoera (eta rolak)		
		Arlo pertsonala [ez dagokio]	Arlo publikoa	Lan-arloa
B2+	Gai da bere espezialitateko gaiekin zerikusia duen online elkarlana zuzentzeko, taldeak bere lanari hel diezaten, eta ezarritako helburuak bete ditzen, bakoitzak zer zeregin, ardura eta epemuga bete behar duen gogora ekarri. Gai da bere espezialitateko gaiekin zerikusia duten elkarlaneko online jardueretan eta transakzioetan aritzeko, baldintzak negoziatzu eta xehetasun komplexuak eta baldintza bereziak azalduz. Gai da online elkarlanean edo transakzioetan sortzen diren gaizki-ulertuak eta ezusteko arazoak bideratzeko, gizabidez eta modu aproposan erantzunez, ausia konpontze aldera.	erakunde batek, adibidez, Gobernuz Kanpoko Erakunde batek, gizaritean esku hartzeko online antolatatu duen proiektu bateko talde-buru gisa	garapen-proiektu profesional batean, zeina online egiten baita, taldeko atazak zuzenduz; helburu zehatz bat lortu nahi duen elkarlana garatuz	elkarlaneko jarduera batean parte hartuz, online egiten dena eta egitura argi bat duena, eskolan edo unibertsitatean
B2	Gai da Internet bidezko proiektu batean diharduen talde batekin elkarlanean aritzeko, proposamenen arrazoiak azalduz, azalpenak eskatuz eta babesa emanez, ataza partekatutak betetzeko.	zerbitzu publikoei buruzko auzi baten berri emanez, online, udalari, adibidez, zaborren bilketari lotutako zerbait	prozedura berriak ezartzeari buruz aritzeko lankideen arteko online egiten den bilera batean	elkarlaneko jarduera egituratu batean, online egiten dena, eskolan edo unibertsitatean
B1+	Gai da informazio-truke handi bat behar duten online transakzioetan jarduteko, baldin eta solaskideek ez badute hizkuntza zaila erabiltzen eta, behar izanez gero, errepikatuzko eta beste era batean formulatzeko prest badaude. Gai da Internet bidezko proiektu batean diharduen talde batekin elkarlanean aritzeko, jarraibide garbiak betez, azalpenak eskatuz eta ataza partekatutak burutzeko lanean lagunduz. Gai da Internet bidezko elkarlan-ekintzetan eta transakzioetan parte hartzeko, xehetasun garrantzitsuei buruzkoak erraz espikatuta badaude, adibidez, gai da ikastaro batean, bisitaldi gidatu batean edo ekitaldi batean izena emateko, edo bazkidetza-eskabide bat egiteko	erakunde batek, adibidez, Gobernuz Kanpoko Erakunde batek, gizaritean esku hartzeko online antolatatu duen proiektu bateko talde-buru gisa	garapen proiektu profesional batean, zeina online egiten baita, taldeko atazak zuzenduz; helburu zehatz bat lortu nahi duen elkarlana garatuz	elkarlaneko jarduera argi batean, online egiten dena, eskolan edo unibertsitatean
B1	Gai da talde txiki batekin edo kide batekin Internet bidezko proiektu batean elkarerraginean aritzeko, baldin eta kontzeptu konplexuagoak azaltzen dituzten baliabide bisualak badaude, hala nola irudiak, estatistikak eta grafikoak. Gai da jarraibideak betetzeko, galderak egiteko eta azalpenak eskatzeko, hartara Internet bidez ataza partekatu bat burutzeko.	zerbitzu publikoei buruzko auzi baten berri emanez, online, udalari, adibidez, zaborren bilketari lotutako zerbait	online egiten den mintegi batean parte hartuz, zeina ongi egituratuta baitago eta prozedura berri eta argiak aurkezten baititu	elkarlaneko jarduera argi batean, online egiten dena, eskolan edo unibertsitatean

Online elkarreragina					
	Helburu bat lortzeko online transakzioak eta elkarlana	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
A2+	Gai da, formulazko hizkuntza erabiliz, Internet bidezko transakzioetan eratzin diren errutinazko arazoak bideratzeko (adibidez, modelo bat edo eskaintza berezi bat eskuragai dagoen, noiz bidaliko den, zer helbidetara eta abar bideratzeko).	[ez dagokio]	txataren bidez ondasunak online eskatuz	sailen arteko agindu eta eskakizun sinpleak burutuz	ikastaro batean izena emanez, Internet bidez
	Gai da laguntzeko prest dagoen kide batekin elkarlanean ataza erraz batean Internet bidez aritzeko, jarraibide oinarriko erantzunez eta azalpenak eskatuz, baldin eta dagozkion kontzeptuak azaltzen dituzten baliabide bisualak badaude, hala nola irudiak, estatistikak eta grafikoak.		ekitaldi publiko baten, hala nola kaleko jai baten planifikazioan eta promozioan lagunduz, online		eskolako elkarlaneko ataza batean parte hartuz, online, irakasleak gidatuta
A2	Gai da Internet bidez transakzio errazak egiteko (hala nola ondasunak eskatzea edo ikastaro batean izena ematea), online formulario edo galdetegi bat betetz, xehetasun pertsonalak emanez, baldintzak onartzen dituzula onartuz, zerbitzu gehigarri ezetz esanez, etab.		ondasunak online eskatuz		ikastaro batean izena emanez, online
	Gai da produktu edo prestazio baten erabilgarritasunari buruzko oinarriko galderak egiteko.				
A1	Gai da jarraibide errazak betetzeko eta galdera errazak egiteko, Internet bidez ataza partekatu bat betetzeko, laguntzeko prest dagoen solaskide batekin ari bada.	[ez dagokio]		beste herrialde bateko lankide batekin ataza bat eginez Skype bidez	eskolako elkarlaneko ataza batean parte hartuz, online, irakasleak gidatuta
	Gai da Internet bidez erosketa erraz bat egiteko edo zerbituetan izena emateko, oinarriko informazio pertsonala emanez (izena, posta elektronikoa eta helbidea edo telefono-zenbakia).		ondasunak online eskatzean, hitz ezagunak eta ilustrazioak biltzen dituen formulario erraz bat betetz	hitzez egunak eta ilustrazioak biltzen dituen formulario erraz bat, sailen artekoa, betez	ikastaro batean izena emanez, online, baina hizkuntza ikasgelan bakarrik, simulazio gisa
Aurre-A1	Gai da hautaketak egiteko Internet bidezko erosketa erraz batean (adibidez, produktu bat aukeratzeko, tarmaina, kolorea) edo inprimaki batean, betiere ikusizko baliabideak badaude.		ondasunak online eskatzean, hitz ezagunak eta ilustrazioak biltzen dituen kutxa bidezko formulario erraz bat, sailen artekoa, betez	hitzez egunak eta ilustrazioak biltzen dituen kutxa bidezko formulario erraz bat, sailen artekoa, betez	

Testuen bitartekotza					
	Informazio zehatza adieraztea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	<i>Ez dago deskriptorerik: ikus C1.</i>				
C1	Gai da (A hizkuntzan idatzita dagoen) testu luze, konplexu bateko atal jakin batean aurkitutako informazio konkretua (B hizkuntzan) azaltzeko.	Interneteko artikulua, webgune edo aurrez aurreko elkarrizketa batean, gaur egungo gaiei buruzkoa edo norberaren intereseko gaietara buruzkoa	bilera publikoetako aurkezpenak eta agiri publikoak, politika-aldaketei eta hitzaldi politikoei buruzkoak	enpresari buruzko txostenak, artikulua, erregulazioak edo lantokiko politikak	artikuluak, liburuak, erreferentzia-liburuak eta hitzaldi edo aurkezpenak
B2+	Gai da (B hizkuntzan) adierazteko konferentzia bateko zer aurkezpen (A hizkuntzan adieraziak) eta liburu bateko zer artikulua (A hizkuntzan idatziak) erabil daitezkeen helburu jakin bat betetzeko.	laguntza-talde bateko azalpenak (adibidez, nola konpondu inprimagailua), gai jakin batekin edo intereseko gaietara buruzko artikulua	bilera publikoetako aurkezpenak, politika-aldaketei buruzko agiri publikoak hainbat webgunetan gai jakin bati lotuta ematen diren prentsaurrekoak	proiektu jakin bati lotutako merkataritza-azokak, hitzaldi profesionalek, txostenak eta egunkariko artikulua	proiektu jakin batekin lotutako hitzaldi akademikoak, liburu akademikoak eta argitalpen akademikoak
B2	Gai da bere intereseko gaietara zerikusia duten auzietara edo interes orokorreko gaietara buruzko gutun formaletan eta txostenetan (A hizkuntzan) biltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) adierazteko.	etxebizitzarekin, aseguruarekin, errenta eta hipotekekin, lanarekin edo osasungintzarekin lotura duten politikak, arauak edo prozedurak laburbiltzen dituzten oharrak, jakinarazpenak, gutunak eta e-mailak	agintari publiko batek azpiegitura publiko batean, hala nola liburutegian edo igerilekuan, egindako ohar edo jakinarazpen bat, prozedurak edo arauak azalduz	honako hauek laburbiltzen dituzten gutunak, e-mailak edo oharak: bilera bat zergatik utzi den bertan behera, norbait ideia baten alde edo kontra dagoen eta zergatik, lantokiko politika eta arauak	unibertsitateko politikak, prozedurak eta arauak laburbiltzen dituzten gutunak, e-mailak edo oharak

Testuen bitartekotza				
Informazio zehatza adieraztea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			Hezkuntza-arloa
	Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
Gai da (B hizkuntzan) adierazteko (A hizkuntzan) argi eta abiadura arruntean adierazitako jakinarazpen publikoan eta mezuen edukia.	irratian edo telebistan	geltokietan, aireportuetan, kirol-guneetan eta ekitaldi politikoetan ematen diren oharrazpenak eta jarraibideak, istripu bat gertatu den tokian edo eraikuntza-lanak egiten ari diren lekuetan ematen direnen gisakoak	segurtasun-simulazioetan, merkataritza-azoka, hitzaldi, lantegi, biltegi, findegi edo itsasontzietan	unibertsitateko hitzaldi edo ekitaldi batean, auditorio handi batean
Gai da (B hizkuntzan) adierazteko jarraibide eta argibide xehean edukia, baldin eta (A hizkuntzan) argi ahoskatzen badira.	irratian edo telebistan, oinezko batek bideari buruzko informazioa ematean, lagun batek telefonoz azaltzean nola iritsi festara	aireportuetan, geltokietan, hegazkinetan, autobusetan edo trenetan ematen diren jarraibideak: nola erabili ekipamenduak hala nola hoteleko kutxa gotorra; nola joan toki batetik beste batera; ibilbidea	bilera batean ematen diren jarraibideak: nola egin laneko ataza bat edo nola erabili ekipamendu sinpleak; hitzaldi edo merkataritza-azoka batean ematen diren jarraibideak, lantegi, biltegi edo itsasontzietako segurtasun-simulazioei buruz	irakasle baten azalpenak, arau, politika eta prozedura akademikoak buruz eta izena emateko baldintzei buruz; eskolako ataza erraz bat edo esperimendu sinple bat gauzatzeko balio duten ikerketatresna sinpleen erabilerari buruzko jarraibideak
Gai da (B hizkuntzan) adierazteko (A hizkuntzan idatzitako) informazio-testu argietan biltzen den informazio konkretua, adibidez, eskuorrietan, liburuxketan, oharretan, gutunetan edo posta elektronikoko mezuetan.	eskuorriak, liburuxkak, gida-liburuak, webguneak, etxebizitza-kontratu bateko xehetasunak	eskuorriak, museo eta galerietako informazio-oholak, berehalako arrisku publikoak buruzko oharrak, elkarre bateko arauak, bidaiaren ibilbidea, elkarre baten hitzordua eta non bilduko den, eskaintza bati buruzko informazioa	baldintzak betetzen dituzten produktua, eskaintza komertzial baten baldintzak, ekipamendu bat erabiltzeko jarraibideak, segurtasun-prozedurak	eskolako arauak eta politika, ikastaro baten egitaraua, eskolako ataza bat burutzeko urratsak, zereginen eta horiek egiteko irizpideen zerrenda, oharrak, azterketetako arauak, elkartruke-programa batean parte hartzeko baldintzak

B1

Testuen bitartekotza					
	Informazio zehatza adieraztea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
A2+	Gai da (A hizkuntzan egindako) ahozko adierazpen argi batean jakinarazi den ideia nagusia (B hizkuntzan) adierazteko, betiere eguneroko gai arruntei buruzkoa bada, baina baliteke, hori egiteko, mezua sinplifikatu behar izatea eta hitzak/zeinuak bilatu behar izatea.	ezkontzei, jaiotzei eta baldintza-aldaketei buruzko jakinarazpenak, telebistan edo irratian	eguraldiari buruzko jakinarazpenak, trenari buruzko abiatzeko aldaketak, ekitaldi bateko sarrerak nola erosi	laneko arduen aldaketei buruzko jakinarazpenak, lantokian ezarri diren prozedura berriei buruzko informazioa	eskolan egingo den test bati buruzko informazioa: noiz egingo den eta zer ebaluatuko den; eskolak antolatuko duen bidaia bati buruzko xehetasunak
A2+	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu labur eta sinpleetan, etiketan eta oharretan biltzen den informazio konkretu eta garrantzizkoa, gai arruntei buruzkoa, (B hizkuntzan) adierazteko.	familiari buruzko albisteak, gutun edo e-mail pertsonal batean	eskuorriak, museo eta galerietako informazio-oholak, berehalako arrisku publikoei buruzko oharak, elkarte bateko arauak, bidaiaren ibilbidea, elkarte baten hitzordua eta non bilduko den, eskaintza bati buruzko informazioa	baldintzak betetzen dituzten produktuak, segurtasun-prozedurak, hitzordu baten kokapenaren, dataren eta ordutegiaren informazioa, e-mail edo gutun batean	eskolako jarduerari buruzko albisteak, eskuorri batean
A2	Gai da (A hizkuntzako) mezu, jarraibide eta adierazpen labur, argi eta errazetan azaldu den ideia (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta mantso eta argi ahoskatu bada, hizkuntza erraza erabiliz.	interes pertsonaleko jakinarazpenak, adibidez, ezkontzei eta jaiotzei buruzkoak; laneko edo bizi-baldintzei lotutako aldaketak, senideei edo pisukideei utzitako mezu errazak, hitzorduei buruzkoak edo eginkizun bat bete dezaten eskatzeak, adibidez, zaborra ateratzea	aireportuetan, geltokietan eta hegazkin, tren eta autobusetan ematen diren jakinarazpenak, bideari, abiatzeko edo heltzeko orduari, nasa- edo ate-aldaketei buruzkoak, eguraldi-iragarpenak	bezeroek edo lanikideek beste batzuei utzitako mezu errazak, laneko prozedurak aldatu direla jakinarazteko adierazpenak	eskolako bidaiei edo elkartruke-programei buruzko informazioa, eguraldi txarraren ondorioz eskola noiz ireki eta noiz itxiko den adierazten duten mezuak, etxeko lanei eta eskolako atazei buruzko informazioa
A2	Gai da (A hizkuntzan) adierazi diren jarraibide labur eta errazak (B hizkuntzan) modu errazean adierazteko, baldin eta argi eta mantso ahoskatu badira.	errezetak, etxeko gailu oinarriko bat nola erabili, aitzari bat nola muntatu	trafikoa edo aparikalekuak kudeatzen dituzten agenteen jarraibideak: nola joan toki batetik bestera	nola erabili bulegoko ekipamendua, adibidez, nola idatu fotokopiagailuaren tonerra edo nola deskargatu softwarea	eskolako lanei edo esperimentu sinpleei buruzko jarraibideak

Testuen bitartekotza				
	Informazio zehatza adieraztea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)		
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa
A1	Gai da (A hizkuntzan egindako) adierazpen labur eta errazetan jakinarazi den informazio erraza eta aurreikusteko modukoa, hala nola ordutegiei eta lekuei buruzko informazioa, (B hizkuntzan) adierazteko.	intereseko programak noiz emango dituzten adierazten duten telebistako iragarpenak	ekitaldi bat non egingo den eta noiz hasiko den, bidaia-aren ibilbidea	bilera bat non egingo den, noiz hasiko den eta noiz bukatuko den; lanorduei, atsedenaldiei, komunen kokapenari eta edatekoak saltzen dituzten makinei buruzko informazioa
Aurre-A1	Gai da (A hizkuntzan adierazitako) jarraibide errazak, leku eta ordutegiei buruzkoak, (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta oso mantso eta oso argi errepikatzen badizkiote.	jatetxeetako erreserbak, afaltzera joateko gonbidapenak, data eta ordua adieraziz	oholetan edo paretetan ipinitako oharra, denon irekiera- eta itxiera-orduei buruzkoak; komunen kokapena	hitzordu baten kokapena eta ordua, e-mail bidez adierazia
	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu labur, erraz eta ilustratuetan biltzen den informazio guztiz oinarritzkoa, adibidez, zenbaki eta prezioei buruzkoa, (B hizkuntzan) adierazteko.	jatetxe baten izena, helbidea eta telefono-zenbakia; jatetxe menuak, prezioak eta osagai nagusiak	denda baten izena eta helbidea, produktuen prezioak; ordutegiak, bidaia-ibilbideak, ikuskizun bati buruzko informazioa, ordutegia, lekuak libre al dauden, prezioa, etab.	[ez dagokio]

Testuen bitartekotza				
	Informazio zehatza adieraztea, idatziz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)		
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa
C2	Ez dago deskriptorerik: ikus B2+.			

Testuen bitartekotza					
	Informazio zehatza adieraztea, idatziz	Testua (eta diskurtoaren testuingurua)			Hezkuntza-arloa
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C1	<i>Ez dago deskriptorerik: ikus B2+.</i>	[ez dagokio]	prentsurreko batean, hainbat webgunetan, gai jakin bati buruz ari direnean	merkataritza-azoka batean, hitzaldi profesional batean, proiektu jakin baten harira	hitzaldi akademiko batean, hainbat webgunetan, proiektu jakin baten harira
B2+	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testuetan biltzen diren ideia garrantzitsuak (B hizkuntzan) idatziz adierazteko, nahiz eta testuok helburu komplexuak izan, baldin eta ongi egituratuta badaude eta bere lan arekin, ikasketekin edo arlo pertsonalarekin zerikusia duten gaiei buruzkoak badira.		araudi publikoak, hala nola etxebizitzari edo zergei dagozkienak; agintari publiko batek egindako oharrak edo jakinarazpenak	negozioei lotutako txostenak, arauak edo lantokiko politikak	artikulu edo webgune bati buruzko informazioa; unibertsitateko irakasle batek emandako hitzaldi edo aurkezpen batean hartutako oharrak
	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) artikuluek, aldizkari akademiko edo profesionaletan argitaratzen diren gisakoek, azaltzen dituzten ideia nagusiak (B hizkuntzan) idatziz adierazteko.		komunitate baten bileran, gai jakin bati lotuta	txostenak, negozioei buruzko artikuluek	artikulu, liburu eta argitalpen bateko informazioa, ikaskide edo irakasle batentzat
B2	Gai da (A hizkuntzan) egindako bilera batean hartutako erabaki garrantzitsuak (B hizkuntzan) txosten batean idatziz adierazteko.		elkarte batean	negozio-bilera batean	ikasleen ordezkarien bilera batean
	Gai da (A hizkuntzako) gutun formaletan biltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) idatziz adierazteko.	alokairu-kontratuak edo aseguru-politikak, lagun edo senideentzat	bidaiak edo zerbitzuen erabilera-baldintzak	langileei bidalitako zirkularrak, bazkide batek abisu emateko edo baldintza berriak adierazteko idatzitako gutunak, kezak	eskolako zuzendariak gurasoei bidalitako zirkularrak, proiektu baten harira bidalitako informazio-eskeari erakunde batek emandako erantzuna

Testuen bitartekotza					
	Informazio zehatza adieraztea, idatziz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			Hezkuntza-arloa
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
B1	Gai da gai arruntei buruzko ahozko testuetan (A hizkuntzan egindakoak) biltzen diren informazio-ale zehatzak, adibidez, deiak, jakinarazpenak eta jarraibideak, (B hizkuntzan) idatziz adierazteko.	lagun bati bidalitako mezu labur bat edo e-mail bat, berandu zergatik iritsiko den azalduz	agintari publiko batek egindako oharra edo jakinarazpena	bezeroen aginduak, galderak eta kexuak; laneko ordutegi edo prozeduren aldatetarak; bulegoko ekipamendua erabiltzeko jarraibideak	eguraldi txarra tarteko eskolaren irekiera- eta itxiera-orduen aldatetarak; eskolako txango bateko bilgune edo kokapenaren aldatetarak
	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu informatibo argietan biltzen den informazio zehatza eta garrantzitsua (B hizkuntzan) idatziz adierazteko, testuak gai arruntei buruzkoak badira.	etxeko gailuak erabiltzeko jarraibideak, eskuilburu batetik hartuak; senideei edo pisukideei e-mail bidez bidalitako mezuak; senide edo lagun batekin non eta noiz biltzeko informazioa, e-mailez bidalia	ekitaldi eta ordutegiei buruzko e-mailak eta gutunak	bidezko agindu batean agertzen diren kopuruak eta banaketa-ordua; bilera bati buruzko aktan biltzen diren entregaepeak, ekipamendu bati buruzko e-mailean biltzen diren jarraibide errazak	eskolako txango bati edo etxeko lan bati buruzko jarraibideak, e-mailez emanak; ikastaro baten baldintzak, ikastaroaren programatik hartuak
A2+	Gai da (A hizkuntzan) grabatutako mezu argi batean jakinarazi den informazioa zehatza (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta aipatutako gaiak arruntak badira eta argi eta mantso ahoskatu bada.	hitzordu baten tokiari eta orduari buruzko mezuak, etxeko lan bati buruzko eskakizunak, adibidez, janaria prestatzea edo zaborra ateratzea	enbaxadarekin hitz egiteko zain, erantzungailu automatiko bat; administrazio-edo bulego publiko batek edo banku batek berriro deitzeko eskatzea	bezeroen agindu, zalantza edo kexu sinpleak; lankide bati bidalitako telefonozko mezuak; laneko prozeduren aldatetarak	eskolako ordutegiei eta ordutegi-aldaketei buruzkoak
	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu informatibo labur eta errazetan biltzen den informazio zehatza (B hizkuntzan) idatziz adierazteko, baldin eta testuak gai arruntei eta zehatzei buruzkoak badira, eta eguneroko hizkuntza errazean ekoizita badaude.	egunkariak, gailuei eta botikiei buruzko jarraibideak	eskuorriak, webguneak, iragarkiak, posterrak, ordutegiak	laneko atazei buruzkoak, gailu sinpleak erabiltzeko jarraibideak, segurtasun-prozedurei buruzkoak, iragarki batean aipatutako lan-baldintzak	ikastaroko programan agertzen diren atazei, azterketei eta etxeko lanei buruz; eskuorri batean agertutako zientzia-esperimentu sinple bati buruzko jarraibideak; museora egindako bisitaldiak edo bestelako eskola-txangoak, eskuorri batean deskribatzen direnak

Testuen bitartekotza					
	Informazio zehatza adieraztea, idatziz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
A2	Gai da (A hizkuntzan adierazitako) mezu eta jakinarazpen labur, argi eta errazetako ideia nagusiak (B hizkuntzan) zerrendatzeko, baldin eta argi eta mantso ahoskatzen bada.	senide eta pisukideentzako telefono bidezko mezu errazak; interes pertsonaleko jakinarazpenak, lagun edo senideei zuzenduak	jarraibideak: nola iritsi Atik Bra, treneko nasa edo aireportuko atea, ordua, atzerapenak	lan-kide bati utzitako telefono-mezua, laneko prozeduren aldaketak	eskolako ordutegiak, irekiera- eta itxiera-orduak, taldean egin beharreko ataza baten lan-banaketa
	Gai da (A hizkuntzako) testu errazetan biltzen den informazio zehatza, eguneroko gai buruzkoa, berehalako interesak edo premiak asetzen dituenak, (B hizkuntzan) zerrendatzeko.	etxeko gailuen eskuliburuak; plater bat prestatzeko jarraibideak	iragarkiak, prospektuak, liburuxkak, eskuorriak, bidai-ibilbideak, ordutegiak, jarraibideak	gailu sinpleen erabilerari buruzko jarraibideak; segurtasun-prozedurei buruzko argibideak; lan baterako baldintzak, iragarki batean agertzen direnak	testuliburuak, eskolarako irakurgaiak, eskola ataza, azterketa edo lan bati buruzko kontuak, zientzia-esperimentu erraz bat egiteko jarraibideak, museoko bisitaldi bati edo eskolako txangoei buruzko informazioa
A1	Gai da (A hizkuntzan adierazitako) izenak, zenbakiak, prezioak eta berehalako interesak asetzen dituen ahozko testuen informazioa (B hizkuntzan) zerrendatzeko, baldin eta poliki eta argi artikulatzen bada, eta erreplikapenak badaude.	produktuak etengabe erakusten dituen telebistako kanala	denda baten irekiera- eta itxiera-orduari buruzko jakinarazpenak	lan-kide bati telefonoz utzitako mezu erraz eta laburrak	ordutegia, plana edo biltzeko tokia aldatu dela adierazten duen telefono-mezu erraz eta laburrak
Aurre-A1	Gai da (A hizkuntzan ekoizitako) testuetan agertzen diren izenak, zenbakiak, prezioak eta informazio erraza, berehalako interesak asetzen dituztenak, (B hizkuntzan) zerrendatzeko, baldin eta testuak hizkuntza erraz-errazean idatzita badaude eta marrazkiak badauzkate.	jatetxe baten izena, helbidea eta telefono-zenbakia; jatetxe menuak, prezioak eta osagai nagusiak	denda baten izena eta helbidea, ondasunen prezioak; ordutegiak, bidai-ibilbideak, emanaldiari buruzko informazioa, ordutegia, lekuak libre al dauden, prezioa, etab.	[ez dago]kio]	eskolaren kokapena, uniformeak edo eskolako materialak zenbat balio duten, eskolako bidai baten helmuga edo kostua, eskolako ordutegiak

Testuen bitartekotza					
	Datuak azaltzea (grafikoak, diagramak, etab.), ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C2	Gai da, gai akademiko eta profesionalen lotuta, (A hizkuntzan idatzitako) ikerketa kontzeptualki konplexuetan agertzen diren datu enpirikoak, hainbat eratakoak, eta bisualki antolatutako informazioa, (B hizkuntzan) argi eta ziurtasunez interpretatzeko eta adierazteko.	intereseko gaien buruzko diagramak eta datu bisualak, adib., medikuntzari edo ingurumenari buruzkoak, lagun eta senideentzat; egunkariko artikulua bati lagunduz datu ekonomikoak azaltzen dituzten grafikoak	enpresetako edo eremu publikoko txostenetako datuak biltzen dituzten diagramak eta baliabide bisualak, zeintzuk garrantzitsuak baitira politikak edo planifikazioa garatzeko; bilera publikoetako aurkezpenetan emandako datuak	bilera batean aurkeztu diren datuen analisi xehea: merkatu-inkestak, finantza-datuak edo gobernuari lotutako diagramak eta baliabide bisualak	hitzaldi edo mahai-inguru akademiko batean aurkeztu diren diagramak eta baliabide bisualak, ikerketa argitaratuetatik hartuak edo ikerketa-proiektu baterako bilduak
C1	Gai da, gai akademiko edo profesional konplexuekin lotuta, (A hizkuntzan idatzitako) diagrama konplexuetan eta bestelako informazio bisualetan biltzen diren ideia nabarmenak eta xehetasunak (B hizkuntzan) argi eta ziurtasunez interpretatzeko eta adierazteko.				hitzaldi edo mahai-inguru akademiko batean aurkeztu diren baliabide bisualak, ikerketa akademikoetatik hartuak edo ikerketa-proiektu baterako bilduak
B2	Gai da, bere intereseko gaien lotuta, (A hizkuntzan idatzitako) diagrama, koadro eta bestelako informazio bisual konplexuetan biltzen den informazio xehea (B hizkuntzan) ziurtasunez interpretatzeko eta deskribatzeko.	intereseko pertsonaleko artikulua batean agertzen diren diagramak; etxeko gailu baten edo aisialdirako software baten erabilerari buruzko diagrama, lagun edo senide bati azaldua	enpresetako edo eremu publikoko txostenetako datuak biltzen dituzten diagramak eta baliabide bisualak, zeintzuk garrantzitsuak baitira tokiko politikak edo planifikazioa garatzeko	langileak prestatzeko saioetan edo enpresaren txostenetan aipatzen diren grafikoak eta koadroak	ikasgelako aurkezpen formal batean erabiltzen diren grafikoak eta diagramak, bigarren hezkuntzan edo unibertsitatean
B1+	Gai da, bere intereseko gaien lotuta, (A hizkuntzan idatzitako) diagrametan agertzen den informazio xehea (B hizkuntzan) interpretatzeko eta deskribatzeko, baina, hiztegiaren mugak tarteko, baliteke zailtzak izatea edo formulazio ez-zehatzak egitea.				
B1	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) diagrama sinpleetan (hala nola grafikoetan) erakusten diren joera nagusiak (B hizkuntzan) interpretatzeko eta deskribatzeko, baina baliteke, hiztegiaren mugak tarteko, noizean behin formulatzeko zailtasunak izatea.	etxeko fakturretan edo norberaren diru-kontuetan agertzen diren joerak, lagun edo senide bati azalduak	eguraldi-iragarpenak (estatistikak eta joerak), tokiko ekitaldi bat egiteko data onenak erabakitzeak, elkarte baten bileraan aurkeztu diren finantza-joera nagusiak; zientzia-museoetan agertzen diren diagramak	negozio-bilera batean grafiko bidez aurkeztu diren joerak; langileak prestatzeko saioetan erabiltzen diren enpresako organigramak, ardurak islatzen dituztenak	grafiko eta diagrametan agertzen diren joera nagusiak, binakako edo taldeko lanetan erabiltzen direnak, bigarren hezkuntzan edo unibertsitatean

Testuen bitartekotza					
	Datuak azaltzea (grafikoak, diagramak, etab.), ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
A2+	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) ikusizko baliabide errazak, gai arruntei buruzkoak, (B hizkuntzan) interpretatzeko eta deskribatzeko, adibidez, eguraldiari buruzko mapak edo joerei buruzko oinarritzko koadroak, baina baliteke, hitz egitean, etenaldi nabarmenak egitea, behin baino gehiagotan hasi behar izatea eta behin baino gehiagotan birformulatu behar izatea.	aire zabaleko jarduerak planifikatzeko erabiltzen den eguraldiaren mapa; etxeko gailu baten ezaugarri nagusiak, diagrama baten bidez bilduak, lagun edo senide batentzat	eguraldi-iragarpenen historikoa, tokiko ekitaldi bat egiteko data onenak erabakitzeko; elkarte baten bilera-urkeztu diren finantza-joera nagusiak; autobusen edo metroaren ibilbidea erakusten duen mapa; eraikin edo merkataritza-zentro bateko solairuen planoak	laneko prozedura edo jardura simple bat azaltzen duen grafikoak, adibidez, fotokopiagailuko tonerra aldatzea; enpresa baten organigrama, enpresako ardura eta rol oinarritzkoak azaltzen dituenak	grafiko eta diagramen ezaugarriak, adibidez, nola aldatu den biztanleria eta eguraldia denboran, binakako edo taldeko lanetan erabiltzen direnak, bigarren hezkuntzan edo unibertsitatean
A2	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				
Testuen bitartekotza					
	Datuak azaltzea (grafikoak, diagramak, etab.), idatziz	Testua (eta diskurtoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) gai akademiko eta profesionaleri dagozkien ikerketa kontzeptualki konplexuetan agertzen diren datu empirikoak, hainbat eratakoak, (B hizkuntzan) idatziz interpretatzeko eta adierazteko	[ez dagokio]	[ez dagokio]	enpresa baten finantza-txosten baten datuak, merkatu-ikerketako txosten baten edo bestelako txosten korporatiboen datuak, zuzendaritza-batzordeko kideentzako ikerketa- eta garapen-jardueren datuak	datu empirikoak biltzen dituen doktorego-tesi edo master amaierako lan bateko atal gisa

Testuen bitartekotza					
	Datuak azaltzea (grafikoak, diagramak, etab.), idatziz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C1	Gai da gai akademiko edo profesional zailei buruz (testua A hizkuntzan idatzita duten) diagrama konplexuetan eta bestelako informazio bisualetan biltzen diren puntu nabarmen eta garrantzitsuak interpretatzeko eta (B hizkuntzan) argi eta ziurtasunez idatziz adierazteko.	intereseko gaien buruzko diagramak eta datu bisualak, hala nola ikerketa medikoari edo ingurumenari buruzkoak lagun eta senideentzat; egunkariko artikuluko bati lagunduz datu ekonomikoak azaltzen dituzten grafikoak	enpresetako edo eremu publikoko txostenen diagramak eta baliabide bisualak, zeintzuk garrantzitsuak baitira komunitate-politiketarako zein planifikatzeko bileretarako; bilera publikoetako aurkezpenetan emandako datuak	finantza-txostenen edo merkatu-ikerketen analisi xeheak edo bilera batean aurkeztutako gobernuaren diagramak eta baliabide bisualak	Hitzaldi batean, kongresu akademiko batean edo mahai-inguru batean aurkeztutako ikusizko baliabideak, ikerketa akademiko argitaratuetatik hartuak edo ikerketa-proiektu baterako bilduak
B2	Gai da bere intereseko gaien buruz (testua A hizkuntzan idatzita duten) diagrama, koadro eta bestelako informazio bisual konplexuetan biltzen den informazio xehea interpretatzeko eta (B hizkuntzan) idatziz ziurtasunez adierazteko	etxea zaintzen ari denari utzitako jarraibideak eta diagramak, gailu konplexu bat nola erabili azalduz	osasun- eta segurtasun-prozedurak, adibidez, erietxe batean, lantegi batean, liburutegi batean	erantsita doan grafiko bat, barra-grafiko bat, taula numeriko bat bezalako fitxategi bisual bati buruzko barneko txosten edo (enpresa) memoria bat	eskolako edo unibertsitateko proiektu batean, idazlan bati laguntzeko gehitutako informazio bisual teknikoa
B1+	Gai da (testu idatziz A hizkuntzan duten) diagrama sinpleetan (hala nola grafikoetan eta barra-diagrametan) agertzen diren joera nagusiak interpretatzeko eta (B hizkuntzan) idatziz adierazteko, ideia nagusiak xehetasun handiagoz azalduz, baldin eta hiztegiak eta bestelako erreferentzia-tresnak erabili baditzaake.	etxeko fakturretan edo norberaren finantzetan agertzen diren joerak, era bisualean adieraziak, senideko kideentzat	eguraldiari buruzko datu errazak edo diruari buruzko oinarriko datuak, talde baten edo ekitaldi bati buruzko online eztabaidan	eranskin bisual baten, hala nola grafiko edo barra-grafiko baten, ezaugarri nagusiak deskribatzen dituen e-mail bat	eskolako lan erraz bat, inkesta bat edo datu demografikoak laburbiltzen dituen
B1	Gai da, gai ezagunei buruz (testua A hizkuntzan idatzita duten) baliabide bisualetan (adibidez, eguraldi mapa batean edo oinarriko fluxu-diagrama batean) azaltzen diren egitate nagusiak (B hizkuntzan) deskribatzeko, esaldi errazak erabiliz.	toki batera heltzeko jarraibide errazak erantsitako mapa batean dituen e-mail bat	elkarte bateko online elkarrizketa-foroan argitaraturiko datu demografiko errazak, informazioa edo joera sinpleak	bulegoko prozedura erraz bat gauzatzeko jarraibideak, fluxu-diagrama batean aurkeztuak	irudi batekin edo batzuekin batera doan narrazio idatziz erraz bat, eskolako lan gisa
A2	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Testuen bitartekotza				
	Testuak prozesatzea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoa)		
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Hezkuntza-arloa
C2	Gai da (A hizkuntzan) modu espizituan adierazten ez diren inplikazioak edo loturak suertatzen direnean, inferentziak (B hizkuntzan) esplikatzeke, eta adierazpen-moldearen inplikazio soziokulturalak agerian jartzeko (adibidez, gutxiespena, ironia, sarkasmoa).	irakurlego jantzi orokorrari zuzendutako eztabaidak, gaurkotasuneko gaiak buruzko saiok, liburuak, artikulak, iruzkinak, editorrialak, artikulak, espezializatuak eta bestelako argitalpenak	udal batzar batean egindako ekarpenak, eztabaida edo hitzaldi publikoak, foroetako eztabaidak, bilera politikoak, eskuorri politikoak, politika publikoari buruzko agiriak, zuzenbideari buruzko iritzia, hitzaldi politikoak	konferentzia, mintegi edo bileretan egindako aurkezpenak, lanari buruzko argitalpenak, txosten teknikoak, prentsa-oharrak eta konferentziak
	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu luze eta zailak (B hizkuntzan) laburtzeko.	gaurkotasuneko gaiak buruzko programak, aldizkari eta egunkarietako artikulak	hainbat parte-hartzaile dituzten foro-eztabaidak, hitzaldi politikoak, sermoiak, iritzia eta dokumentuak	online hitzaldiak, konferentzia edo mintegi akademikoetako hitzaldiak, artikulak akademikoak eta liburuak
	Gai da (A hizkuntzako) elkarrizketa bat, bere lanbidearekin edo espezialitatearekin lotura duena, (B hizkuntzan) laburtzeko, ikuspuntu ezberdinetan sakonduz eta horiek ebaluatuz, eta ideia garrantzitsuenak identifikatuz.	eztabaidak, gaurkotasuneko gaiak buruzko programak	hainbat parte-hartzaile dituzten foro-eztabaidak	hainbat parte-hartzaile dituzten foro-eztabaidak, mahai-inguruak eta solasaldiak
C1	Gai da (A hizkuntzako) ahozko zein idatzizko testu komplexuetan azaltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) argi laburbiltzeko, ongi egituratutako hizkuntzan, bere espezialitateko gaiekin lotuta ez badaude ere, baina baliteke, tarteka, kontzeptu tekniko batzuk egiaztatutako behar izatea.	egunkarietako editorrialak eta iruzkinak, telebistako albistegiak eta gaurkotasuneko gaiak buruzko programak	legeak, agiri legal publikoak, araudiak, aurkezpenak, hitzaldiak, sermoiak	jarraibide-materialak, testuliburuak, irakurketa-liburuak, hiztegiak, argitalpen akademikoetako idazlanak, hitzaldiak, konferentziak, aurkezpenak eta eztabaidak, online hitzaldiak
	Gai da (A hizkuntzan) aurkeztutako datu eta argudioen arteko ezberdintasun sotilak (B hizkuntzan) azaltzeko.	irakurlego jantzi orokorrari zuzendutako eztabaidak, gaurkotasuneko gaiak buruzko saiok, liburuak, artikulak, iruzkinak, editorrialak, artikulak, espezializatuak eta bestelako argitalpenak	udal batzar batean egindako ekarpenak, eztabaida edo hitzaldi publikoak, foroetako eztabaidak, bilera politikoak, eskuorri politikoak, politika publikoari buruzko agiriak, zuzenbideari buruzko iritzia, hitzaldi politikoak	konferentzia akademikoetako hitzaldiak, online hitzaldiak, jarraibide-materialak, testuliburuak, argitalpen akademikoetan argitaratutako idazlanak, erreferentzia-liburuak

Testuen bitartekotza					
	Testuak prozesatzea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoa)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C1	Gai da, (A hizkuntzako) testu konplexuetan agertzen den informazioa eta argudioak erabiliz, (B hizkuntzan) gai bati buruz hitz egiteko, iruzkin ebaluatiboak gehituz, bere iritzia adieraziz, etab.	liburuak, egunkarietako artikulua, iruzkinak eta editorrialak, artikulua espezializatuak, telebistako albisteak, gaurkotasuneko gaiak buruzko programak, elkarrizketa-saioak	eskuorri politikoak, politika publikoak, buruzko agiriak, foro-etzabaidak, aurkezpenak, hitzaldi politikoak, sermoiak	txosten teknikoak, lanari buruzko artikulua, zehaztapenak, kontratuak	jarraibide-materialak, testuliburuak, irakurketa-liburuak, hiztegiak, argitalpen akademikoak, idazlanak, hitzaldiak, konferentzietako aurkezpenak eta eztabaidak, online hitzaldiak
	Gai da (A hizkuntzako) jatorrizko testuetan, gai espezializatu batekin lotuta, adierazten diren jarrerak eta iritziak (B hizkuntzan) azaltzeko, eta egiten dituen inferentziak jatorrizko testuko pasarteak aipatuz indartzeko.	liburuak, egunkarietako artikulua, iruzkinak eta editorrialak, artikulua espezializatuak, telebistako albisteak, gaurkotasuneko gaiak buruzko programak, elkarrizketa-saioak	aurkezpenak, hitzaldiak (politikoak), sermoiak	konferentzietako aurkezpenak	hitzaldiak, konferentzietako aurkezpenak eta solasaldiak, online hitzaldiak
B2+	Gai da (B hizkuntzan) laburbiltzeko, ongi egituraturako hizkuntza baliatuz, (A hizkuntzako) testu konplexuetan biltzen den informazioa eta argudioak, bere intereseko edo espezializazioko gaien sail zabal baten harira. Gai da (A hizkuntzako) elkarrizketa konplexuetako ideia nagusiak (B hizkuntzan) laburtzeko, aurkeztu diren ikuspuntu ezberdinak konparatuz.	familia-giroko elkarrizketak, telebistako albisteak eta gaurkotasuneko saioak, elkarrizketa-saioak	aurkezpenak, hitzaldiak (politikoak), sermoiak	konferentzietako aurkezpenak	hitzaldiak, konferentzietako aurkezpenak eta solasaldiak, online hitzaldiak
B2	Gai da (A hizkuntzako) hainbat iturritako informazioa eta argudioak (B hizkuntzan) laburtzeko eta horien berri emateko.	gaurkotasuneko gaiak buruzko hitzaldiak edo elkarrizketak, albisteak, analisiak, dokumentalak eta artikulua	zenbait parte-hartzaile dituzten eztabaida formalak	bilerak, informazioa emateko saioak, orientazio-saioak	zenbait hizlari biltzen dituzten mahaiak, konferentzia akademikoetan
			udaleko batzarretan edo bilera politikoetan: aipagai den gaiari buruzko albisteak, elkarrizketak eta dokumentalak	txosten edo bileretan: enpresari/gobernuari lotutako iragarpen edo politika bat prentsan nola azaldu den aztertze saioa	proiektu bati ekitean: online solasaldiak, hitzaldiak, herritarren iritziak biltzeko elkarrizketak, inkestak, blogak, dokumentalak

Testuen bitartekotza					
	Testuak prozesatzea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoa)			Hezkuntza-arloa
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
B2	Gai da gertaera jakinei buruzko testuak nahiz fikziozko testuak (A hizkuntzan idatziak) laburtzeko (B hizkuntzan), gai nagusien eta ikuspuntu desberdinen azterketa eta komentarioak eginez.	irakurlego jantzi orokorrari zuzendutako liburua, artikulua, iruzkinak, editorrialak, artikulua espezializatuak eta beste-lako argitalpenak	eskuorri politikoak, politika publikoari buruzko agiriak, nobelak, narrazio laburrak	txosten teknikoak, lanari buruzko artikulua, zehaztapenak, kontratuak	argitalpen akademikoetako idazlanak, erreferentzia-liburuak, eleberririk, narrazio laburrak
	Gai da testu luze, konplexuetako ideia garrantzitsuak (A hizkuntzan adieraziak), interes orokorreko gaiekin eta bere intereseko arloekin lotuak, (B hizkuntzan) laburtzeko.	webguneak, gaurkotasuneko gaiak buruzko saioak, dokumentalak, artikulua eta editorrialak	eskuorri politikoak, politika publikoari buruzko agiriak	txosten teknikoak, lanari buruzko artikulua, zehaztapenak, kontratuak	argitalpen akademikoetako idazlanak, erreferentzia liburuak
	Gai da (A hizkuntzako) testu bat, interes orokorrekoa, zer entzulegori zuzentzan zaion identifikatzeko, eta autorearen helburua, jarrera eta iritzia (B hizkuntzan) azaltzeko.	lagunekin izandako elkarrizketa informala, sare sozialetako txatak	elkarrizketa, jakinarazpenak, politikari buruzko adierazpenak	konferentzietako aurkezpenak, txostenak, artikulua espezializatuak	hizlari gonbidatuak hitzaldiak, webguneak eta online hitzaldiak, dokumentalak eta artikulua
	Gai da iritziak, argudioak eta analisiak azaltzen dituzten (A hizkuntzako) albisteak, elkarrizketak edo dokumentalen laburpena egiteko (B hizkuntzan).	lagunekin izandako elkarrizketa informala	leku publikoetan izandako elkarrizketa informala, adibidez, aireportu edo jatetxe batean	taldeko bileretan edo estrategia erabakitzeke bileretan	talde-proiektu baten baitan
B1+	Gai da (A hizkuntzako) filmen edo antzerki-lanen trama eta gertaeren hurrenkera (B hizkuntzan) laburtzeko.	lagunekin izandako elkarrizketa informala	[ez dagokio]	ikasgelan, proiektu baten baitan	
	Gai da (A hizkuntzako) testu luzeetan, bere intereseko gaiak buruzkoetan, azaltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) laburtzeko, baldin eta zenbait esamolderen esanahia egiaztatu badezake.	telefono-dei luzeak, gaurkotasuneko gaiak buruzko telebista-saioak, dokumentalak, online hitzaldiak	bilera publikoetako hitzaldi eta solasaldiak	aurkezpenak, hitzaldiak, dokumental esanguratsuak eta gaurkotasuneko gaiak buruzko saioak	unibertsitateko hitzaldiak, dokumental esanguratsuak, gaurkotasuneko gaiak buruzko saioak eta online hitzaldiak
	Gai da (A hizkuntzako) kontakizun, artikulua, hitzaldi, elkarrizketa edo dokumental labur bat (B hizkuntzan) laburtzeko eta xehetasunei buruzko galderak erantzuteko.	lagunekin izandako elkarrizketa, dokumentalak, kontakizun laburrak, egunkari eta aldizkarietako artikulua	bilera publikoetako hitzaldiak, elkarrizketa, ohar publikoak	konferentzia, mintegi eta bileretako aurkezpenak eta elkarrizketak; artikulua	online hitzaldiak, ikasketetarako esanguratsuak diren dokumentalak eta artikulua, kontakizun laburrak
	Gai da (A hizkuntzako) hainbat iturritako informazio laburrak (B hizkuntzan) laburtzeko eta beste norbaiti adierazteko.	elkarrizketa informala, prospektuak, iragarkiak, antzokietako programak, kantuen letrak	ohar eta jakinarazpen publikoak, bileretako oharak, egunkari eta aldizkarietako txosten esanguratsuak	txostenak, bilerak, gutunak, e-mailak, bileretako oharak, komunikabideen tratamendua	online hitzaldiak, atazak egiteko jarraibideak, gaiari lotutako artikulua

Testuen bitartekotza					
	Testuak prozesatzea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoa)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Hezkuntza-arloa	
B1	Gai da (A hizkuntzako) testu argi eta ongi egituratueta, bere intereseko gaiak edo gai arruntak lantzen dituzten testuetan, azaltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) laburtzeko, baina tarteka zailtasunak izan ditzake egoki formulatzeko, hutsune lexikoak tarteko.	gutun pertsonalak, artikululu laburrak, liburuxkak, iragarkiak	artikulu laburrak, gutun ofizial laburrak, adierazpen eta ohar publikoak, arauak, eskuorriak, ekitaldien programak	aurkezpenak eta erakustaldiak, txostenak, negozio-gutunak	hizlari gonbidatuen hitzaldiak, online hitzaldiak, deskribapenak, kontakizunak, testuliburutako sarerak, webguneak, albisteen laburpenak, artikululu laburrak
	Gai da (A hizkuntzako) testu zehatzen eduki nagusia, interes orokorreko gaiekin lotua, (B hizkuntzan) modu errazean laburtzeko (adibidez, grabatutako elkarrizketa labur bat, aldizkari bateko artikulua eta bidaia-liburuxka bat).	idatziko elkarrizketa edo artikululu laburrak, bidaiei buruzko eskuorriak, gutunak, e-mailak, egunkariko albisteen laburpenak		txostenak, negozio-gutunak eta -e-mailak	deskribapenak, kontakizunak, testuliburutako sarerak, webguneak, albisteen laburpenak, artikululu laburrak
	Gai da (A hizkuntzako) elkarrizketa batean aipatu diren ideia nagusiak, interes orokorreko edo bere intereseko gaietako buruzkoak, (B hizkuntzan) laburtzeko, baldin eta pertsonak argi ahoskatzen badu.	albesteak trukatzeko eta planei buruz mintatzeko elkarrizketak, ezkontzetan trukaturako berriak	agintari publikoekin izandako elkarrizketa informaletako ideia nagusiak	aditu, kontulari edo aholkulariekin izandako aholkularitza-saioak	aholkua eskatu zaion aditu batek dagokion eskakizunari buruz esan duena; proiektu baterako elkarrizketatu den pertsonak esan duena
	Gai da (A hizkuntzan ahoz adierazitako) testu luze bateko ideia nagusiak, bere intereseko gaiekin lotuak, (B hizkuntzan) laburtzeko, baldin eta hizkuntza estandarra erabiltzen bada eta behin baino gehiagotan ikusi edo entzun badezake.	telefono-dei luzeak, gaurkotasuneko gaietako buruzko telebista-saioak, dokumentalak, online hitzaldiak	bilera publikoetako hitzaldi eta solasaldiak	aurkezpenak, hitzaldiak, mahai-inguruak, dokumental esanguratsua eta gaurkotasuneko gaietako buruzko saioak	unibertsitateko hitzaldiak, dokumental esanguratsua, gaurkotasuneko gaietako buruzko saioak eta online hitzaldiak
	Gai da (A hizkuntzako) telebista-saioetako edo bideoetako gertaerak eta ideia nagusiak (B hizkuntzan) laburtzeko, baldin eta behin baino gehiagotan ikus baditzake.	film, eleberririk labur edo telesailletako eszenak	bilera publiko bati buruz diharduten gaurkotasuneko gaietako saioak	erakundearentzat garrantzitsuak diren albistegietako pasarteak, elkarrizketak edo adierazpen publikoak	dokumentaletako eszenak, elkarrizketak
	Gai da gertaeren, kirolen, istripuen eta abarren berri (A hizkuntzan) ematen duten telebista- edo irrati-albistegietako ideia nagusiak (B hizkuntzan) adierazteko, baldin eta gai ezagunak jorratzen badira eta mantso eta argi ahoskatzen bada.	lagunekin izandako elkarrizketa informalak, sare sozialetako txatak	leku publikoetan izandako elkarrizketa informalak, adibidez, aireportu edo jatetxe batean	[ez dagokio]	komunikabideetako iturrietatik informazioa biltzea dakarren proiektu baten baitan
A2+					

Testuen bitartekotza					
	Testuak prozesatzea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoa)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
A2+	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu erraz, labur eta ongi egituratuak, marrazkiak edo koadroak dituztenek, biltzen duten informazioa (B hizkuntzan) adierazteko, esaldi errazak erabiliz. Gai da (A hizkuntzako) testu informatibo erraz eta laburretako ideia nagusiak, gai arruntekin lotuak, (B hizkuntzan) laburtzeko.	albeste batean biltzen den informazioa, "nor, noiz, non" erakoa	kontzertu edo kirol-jardueretara joateko aukera, ohar eta posterretako informazioa, ordutegiak, grafitiak, saiok, sarreak	laneko ordutegiaren xehetasunak	kontakizun ilustratuak, herrialde bati buruzko informazio-testu errazak, informazio-koadroekin
A2	Gai da (A hizkuntzako) testu labur, erraz eta ongi egituratuetan biltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) adierazteko, bere errepertorio mugatua bestelako baliabideekin osatuz (adibidez keinu, marrazki eta beste hizkuntzetako hitzekin).	albeste batean biltzen den informazioa, "nor, noiz, non" erakoa; webgune eta liburuxketako deskribapenak, gidetako sarre errazak	museotako informazio-oholak, eskuorri instituzionalak (erietxea, polizia)	urteko finantza-jardunari buruzko txostenak	atazei buruzko xehetasunak, ikastaro edo azterketen deskribapenak
A1	Gai da (A hizkuntzako) testu labur, erraz eta ongi egituratuetan biltzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) adierazteko, bere errepertorio mugatua bestelako baliabideekin osatuz (adibidez keinu, marrazki eta beste hizkuntzetako hitzekin).	eguraldi-iragarpenak, batzarrei buruzko jarraibide oso errazak	garraioideen ordutegiari eta prezioari buruzko informazioa, zerbitzuen eskuragarritasuna	[Ez dagokio]	eguraldi-iragarpenak, lekuei buruzko deskribapen ilustratu laburrak, marrazki-liburu erraz-errazak
Aurre-A1	Gai da (A hizkuntzako) seinale eta ohar oso errazetako, posterretako eta saioretako informazio sinplea eta aurreikus daitekeena (B hizkuntzan) adierazteko.	nerabeen ateetako oharak, hozkailuan jarritako informazioa, adibidez noren txanda den janaria prestazeko, garbitzeko edo harrikoa egiteko.	argibidea ematen duten seinaleak eta oharak, ekitaldiak iragartzen eta horien ordutegien berri ematen duten posterrak eta programak	argibidea edo/eta oharak ematen dituzten seinaleak eta oharak, seinaleak ordutegiaren	Klaseko zerrondak, programa sozialeko ekitaldietako informazioa
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Testuen bitartekotza					
	Testuak prozesatzea, idatziz	Testua (eta diskurtsoa)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C2	Gai da (A hizkuntzako) testu batean gertaerak eta argudioak nola aurkezten diren idatziz azaltzeko (B hizkuntzan), bereziki beste norbaiten ikuspuntua esplikatzen bada, kontuan hartuz autoreak nola erabiltzen duen gutxiespena, kritika sotila, ironia eta sarkasmoa. Gai da hainbat iturritatik jasotako informazioa laburtzeko, argudioak eta ondorioak adieraziz eta emaitza orokorren aurkezpen koherentea eginez.	irakurleko jantzi orokorrari zuzendutako eztabaidak, gaiei buruzko saioak, liburuak, artikulua, iruzkinak, editorialak, artikulua espezializatuak eta bestelako argitalpenak	udal batzar batean egindako ekarpenak, eztabaida edo hitzaldi publikoak, foroetako eztabaidak, bilera politikoak, eskuorri politikoak, politika publikoari buruzko agiriak, zuzenbideari buruzko iritziak	konferentzia, mintegi edo bileretan egindako aurkezpenak, lanari buruzko argitalpenak, txosten teknikoak eta konferentziak	konferentzia akademikoetako hitzaldiak, online hitzaldiak, jarraibide-materialak, testuliburuak, argitalpen akademikoetan argitaratutako idazlanak, erreferentzia-liburuak
	Gai da (A hizkuntzako) testu luze eta konplexuak (B hizkuntzan) idatziz laburtzeko, edukia modu egokian interpretatuz, baldin eta, tarfeka, termino ezohiko eta teknikoan esanahi zehatza egiaztatuz badezake.	Gai da (A hizkuntzako) testu konplexu eta luzeak (adibidez, analisi politiko edo akademikoak, nobeletako pasarteak, laburpen literarioak, txostenak edo zientzia-liburuetako zatiak) (B hizkuntzan) idatziz laburtzeko, edukia publiko jakin batentzat egokituz, eta originalaren estiloa eta erregistroa mantenduz.	udal batzar batean egindako ekarpenak, eztabaida edo hitzaldi publikoak, foroetako eztabaidak, bilera politikoak, eskuorri politikoak, politika publikoari buruzko agiriak	konferentzia, mintegi edo bileretan egindako aurkezpenak, lanari buruzko argitalpenak, txosten teknikoak, konferentziak, negozio-proposamenak	konferentzia akademikoetako hitzaldiak, online hitzaldiak, jarraibide-materialak, testuliburuak, argitalpen akademikoetan argitaratutako idazlanak
C1	Gai da (A hizkuntzako) testu konplexu eta luzeak (adibidez, analisi politiko edo akademikoak, nobeletako pasarteak, laburpen literarioak, txostenak edo zientzia-liburuetako zatiak) (B hizkuntzan) idatziz laburtzeko, edukia publiko jakin batentzat egokituz, eta originalaren estiloa eta erregistroa mantenduz.	udal batzar batean egindako ekarpenak, eztabaida edo hitzaldi publikoak, foroetako eztabaidak, bilera politikoak, eskuorri politikoak, politika publikoari buruzko agiriak, zuzenbideari buruzko iritziak	konferentzia, mintegi edo bileretan egindako aurkezpenak, lanari buruzko argitalpenak, txosten teknikoak eta konferentziak	konferentzia akademikoetako hitzaldiak, online hitzaldiak, jarraibide-materialak, testuliburuak, argitalpen akademikoetan argitaratutako idazlanak, erreferentzia-liburuak	

Testuen bitartekotza					
	Testuak prozesatzea, idatziz	Testua (eta diskurtsoa)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
				Hezkuntza-arloa	
B2+	Gai da (A hizkuntzan) testu konplexu eta ongi egituratuak eduki nagusia (B hizkuntzan) idatziz laburtzeko, testuek zerikusia badute bere lanbidearekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin.	familia-giroko elkarrizketak, telebistako albisteak eta gaurkotasuneko saiok, elkarriketa-saiok	aurkezpenak, hitzaldiak, sermoiak	konferentziak, aurkezpenak	hitzaldiak, konferentziak, aurkezpenak eta solasaldiak, online hitzaldiak
	Gai da (A hizkuntzako) argitalpen akademiko edo profesionaletan jasotako ikuspuntuak idatziz konparatzeko, kontrastatzeko eta laburtzeko (B hizkuntzan), testuak bere interesekoak badira.	[ez dagokio]	politika publikoari buruzko agiriak	lanari buruzko argitalpenak eta egunkariak, politikei buruzko agiriak, txosten teknikoak	artikulu akademikoak, ikerlanak, liburuak
B2	Gai da (A hizkuntzako) testu konplexu batean adierazten den ikuspuntu bat idatziz esplikatzeko (B hizkuntzan), eta aipatzen dituen inferentziak jatorrizko testuko informazio konkretua erabiliz indartzeko.	dokumentalak, gaurkotasuneko gaiak buruzko programak, aldizkari eta egunkarietako artikuluak, eleberriak, istorio laburrak, antzezlanak	zenbait parte-hartzaile dituzten foro-etzabaidak, blogak, hitzaldiak, sermoiak, eskaera legalak, iritzia eta agiriak, politikari buruzko agiriak	konferentzia, mintegi, bilera, saio informatibo edo prentsaurrekoetako aurkezpenak, txostenak, kontratuak, arauak eta artikulua	online hitzaldiak, hitzaldiak, mintegi akademikoak, idazlan eta liburu akademikoak, eleberriak, kontakizun laburrak, antzezlanak
	Gai da (A hizkuntzako) testu konplexuetan biltzen den eduki nagusia idatziz laburtzeko (B hizkuntzan), bere interesekin eta espezialitatearekin lotuta badaude.				
B1+	Gai da (A hizkuntzako) testuetako informazioa eta argudioak (B hizkuntzan) idatziz laburtzeko, bere intereseko gaiekin edo interes orokorreko auziekin lotuta badaude.	dokumentalak, gaurkotasuneko gaiak buruzko programak, aldizkari eta egunkarietako artikuluak, eleberriak, istorio laburrak, antzezlanak	zenbait parte-hartzaile dituzten foro-etzabaidak, blogak, hitzaldiak, sermoiak, eskaera legalak, iritzia eta agiriak, politikari buruzko agiriak	konferentzia, mintegi, bilera, saio informatibo edo prentsaurrekoetako aurkezpenak, txostenak, kontratuak, arauak eta artikulua	online hitzaldiak, hitzaldiak, mintegi akademikoak, idazlan eta liburu akademikoak, eleberriak, kontakizun laburrak, antzezlanak
	Gai da (A hizkuntzako) testu informatibo zehatzetan aipatzen diren ideia nagusiak (B hizkuntzan) idatziz laburtzeko, baldin eta testuak interes orokorrekoak edo bere interesekoak badira, eta, betiere, ahozko testuak argi ahoskatuak badira.	telefono-deiak, online hitzaldiak, albiste-buletinak, dokumentalak, gutun pertsonalak, liburuak informatiboak	bilera publikoetako aurkezpenak, adierazpen eta ohar publikoak	bilera bateko aurkezpenak, bideoan grabatuak, ataza bati buruzko saio informatiboak, txostenak eta negozio-gutunak	orientazio-saiok, ataza bat egiteko jarraibideak, hizlari gonbidatuen hitzaldiak, kontakizunak eta artikulu laburrak
B1					

Testuen bitartekotza					
	Testuak prozesatzea, idatziz	Testua (eta diskurtsoa)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
B1	Gai da idatziko pasarte laburrei buruzko parafraasi errazak egiteko, jatorrizko testuko hitzak eta ordena erabiliz.	gutun pertsonalak, artikulatuak, liburuak, iragarkiak, webguneetako testuak	gutun ofizialak, ohar eta adierazpen publikoak, arauak, zerbitzuen aldaketei buruzko eskuorriak, ekitaldien egitarauak	txostenak, negozio-gutunak	deskribapenak, kontakizunak, testuliburuak, sarrerak, webguneak, albisteen laburpenak, artikulatuak
A2+	Gai da (A hizkuntzako) testu labur eta erraztan biltzen den informazio nagusia (B hizkuntzan) puntuka zerrendatzeko, baldin eta testuak gai konkretu eta arruntei buruzkoak badira eta eguneroko hizkuntza erraztan idatzita badaude. Gai da bere gaitasun eta esperientzia mugatuarekin bat datozen testu laburretako gako-hitz eta esaldi laburrak ulertzeko eta erreproduzitzeko.	albiste batean biltzen den informazioa, "nor, noiz, non" erakoa; webgune eta liburuak, deskribapenak, gidetako testu errazak	museoetako informazio-oholak, eskuorri instituzionalak (erietxea, polizia)	oharrak, arauak, ataza bat egiteko jarraibideak	atazei buruzko xehetasunak, ikastaro edo azterketen deskribapenak, testuliburuak, pasarteak
A2	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu labur-laburrak, eguneroko gai arruntei buruzkoak eta ohiko hitzak erabiltzen dituztenak, (B hizkuntzan) adierazteko, hizkuntza sinplea erabiliz; akatsak baditu ere, testua ondo ulertuko da. Gai da inprimatutako edo eskuz letra argiz idatzitako testu laburrak kopiatzeko.	albisteak dakartzaten gutunak	ohar publikoak, gidaliburuak, testuak	laneko jarraibide errazak, adibidez, nola aldatu inprimagailuko tinta	kontakizun labur eta errazak, arau akademiko orokorrak, hala nola azterketa bateko arauak
A1	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako esaldi errazak (B hizkuntzan) adierazteko, hiztegi baten laguntzaz, baina baliteke batzuetan adiera egokia ez aukeratzeko. Gai da inprimatutako formatu estandarrean idatzitako hitz bakarrak eta testu laburrak kopiatzeko.		ohar publikoak, garraioideei buruzko informazioa	bere eremuko gaiei buruzko jarraibide eta txosten errazak	kontakizun labur eta errazak, arau akademikoak
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Testuen bitartekotza					
	Idatzizko testuak itzultzea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu abstraktuak, bere lanarekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin zerikusia duten gaien buruzkoak, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) itzultzeko, jarioatasunez, testuaren alderdi ebaluatiboak eta argudioak arrakastaz adieraziz, eta horiekin lotutako nabardurak eta inplikazioak txertatuz.	interes pertsonaleko gaien buruzko aldizkari-artikulu espezializatuak eta txostenak	politika publikoen buruzko agiriak, adierazpenak, arauak eta erregulazioak	lanari buruzko argitalpenak, txosten teknikoak, kontratuak, prentsa-oharrak	proiektu akademikoak eta horrekin lotutako agiriak
C1	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu konplexuak, era askotako gai orokorrei eta espezializatuari buruzkoak, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) itzultzeko, jarioatasunez, nabardura gehienak islatuz.				
B2+	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu konplexuak, bere lanarekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin lotura duten gaien buruzko informazioa eta argudioak biltzen dituztenak, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) itzultzeko.	interes pertsonaleko gaurkotasuneko gaien buruzko artikuluak, egun-kari edo aldizkarietakoak	museo eta erakusketetan, artelanekin batera jartzen diren testuak; birziklapen, aparkamendu edo gisakoei buruzko udal-araudiak	bere lanbideari lotutako txosten teknikoak	arau akademikoak, adibidez, idazlanak idazteko arauak
B1+	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu konplexuak, bere lanarekin, ikasketekin edo interes pertsonalekin lotura duten gaien buruzko informazioa eta argudioak biltzen dituztenak, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) itzultzeko, baldin eta hizkuntza estandarrean idatzita badaude, aparteko zailtasunik gabe.				
B1	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu informatiboak, ondo egituratuak eta argiak badira eta bere interesekoak edo arruntak badira, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) eta modu orokorrean itzultzeko, baina baliteke, hutsune lexikoen ondorioz, tarteka zailtasunak izatea formulatzeko.	lagun edo senideen berriak dakartzaten mezu elektronikoak eta gutunak	txosten sinpleak, esaterako, ezbehar baten lekukoaren adierazpenak	lanpostu bat edo praktikaldi bat lortu nahi duen hautagaiaren curriculum-a eta aurkezpen-gutuna	curriculumetik kanpoko jardueren deskribapena eta baldintzak biltzen dituen liburuxka
A2+	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu laburrak, egunerokoak, hala nola liburuxkak, oharrak, jarraibideak, mezu elektronikoak edo gutunak, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) eta modu orokorrean itzultzeko.		zerbitzu publikoen aldaketei buruzko oharrak, adibidez, aparkamendu-arauei edo zabor-bilketari buruzkoak	lanpostu bat edo praktikaldi bat lortu nahi duen hautagaiaren curriculum osoa eta aurkezpen-gutuna	

Testuen bitartekotza					
	Idatzizko testuak itzultzea, ahoz edo zeinuz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
A2	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu labur eta simpleak, hala nola gai arruntei buruzko oharrak, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) eta modu orokorrean itzultzeko, simple-simple, ideia nagusia adieraziz. Gai da (A hizkuntzan) esaldi errazekin idatzitako errutinazko informazioa, eguneroko gai arruntei buruzkoa, hala nola norberari buruzko albisteak, kontaktuzko laburrak, jarraibideak edo oharrak, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) eta modu orokorrean itzultzeko, simple-simple.	janari eta gailu elektronikotako etiketak, botikak nola erabili azaltzen duten argibideak albiste pertsonalak dakartzaten mezu elektronikoen eta gutunak	bidaia-txartel bat nola erosi azaltzen duten jarraibideak jarraibideak, oharrak, posterretako informazioa	lantokiko osasun- eta segurtasun-arau oinarritzkoak oharrak, jarraibideak, osasun- eta segurtasun-arau oinarritzkoak	liburuei edo ikasgaien trukei buruzko oharrak azterketak egiteko jarraibideak
A1	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako eguneroko hitz eta esaldi errazak, seinale, ohar, poster, programa, eskuorri eta gisakoetan topatzen diren modukoak, (B hizkuntzara) ahoz (edo zeinuz) eta modu orokorrean itzultzeko, simple-simple.	[ez dagokio]	seinaleak eta oharrak, posterrak, programak, eskuorriak, etab.	seinaleak eta oharrak, posterrak, eskuorriak, etab.	seinaleak eta oharrak, posterrak, ordutegiak
Aurre-A1	Ez dago deskriptorerik.				

Testuen bitartekotza					
	Idatzizko testuak itzultzea, idatziz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) material teknikoak, bere espezialitatekoak ez direnak, (B hizkuntzara) itzultzeko, baldin eta gaiaren zehaztasuna dagokion eremuko espezialista batek berrikusten badu.	irakurleko jantzi orokorrari zuzendutako gutunak, artikulua, iruzkinak, editorialak, artikulua espezializatuak eta bestelako argitalpenak	panfleto politikoak, politika publikoari buruzko agiriak, zuzenbideari buruzko iritziak	lanari buruzko argitalpenak, txosten teknikoak, kontratuak, prentsa-oharrak	txosten akademikoak

Testuen bitartekotza					
	Idatzizko testuak itzultzea, idatziz	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C1	Gai da (A hizkuntzan idatzitako) testu abstraktuak, bere eremuari dagozkion gai sozial, akademiko eta profesionalei buruzkoak, (B hizkuntzara) itzultzeko, testuko alderdi ebaluatiboak eta argudioak eta horiekin lotutako inplikazioetako asko arrakastaz adieraziz, baina baliteke testu originalaren eragina oso nabarmena izatea esamolde batzuetan.	gutunak, aldizkari eta egunkarietako artikulua, kontakizun laburrak	hitzaldiak, sermoiak, politikari buruzko agiriak	txosten zientifikoak, teknikoak edo finantzei eta proiektu buruzkoak, arauak, artikulua eta lanarekin lotutako bestelako argitalpenak	idazlan eta liburu akademikoak, kritika literarioa
B2+	Gai da ongi antolatutako itzulpenak egiteko, (A hizkuntzatik B hizkuntzara), hizkuntzaren erabilera arrunta islatuz, baina baliteke iturri-testuaren ordenak, paragrafoen antolaketa, puntuazioak eta formulazio bereziak eragin nabarmena izatea itzulpenean.	gutunak, aldizkari eta egunkarietako artikulua, idazlan arruntak			txosten eta liburu akademikoak, eleberriak, kontakizun laburrak, antzezlanak
B2	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testuak (B hizkuntzara) itzultzeko, originaleko esaldi- eta paragrafo-antolaketari estu jarraituz eta iturri-testuan biltzen diren ideia nagusiak adieraziz, baina baliteke itzulpenak arraro samar ematea belarrira.	albesteak dakartzaten gutunak, interes orokorreko artikulua	arau orokorreko buruzko agiri publikoak, gidaliburuetako testuak, iritzi-adierazpenak	gutun errazak, jarraibideak, bere arloko gaiet buruzko txostenak	kontakizun errazak, arau akademiko orokorrak
B1+	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu argi eta zehatzak, hizkuntza estandarrean eta aparteko zailtasunik gabe idatzitako, (B hizkuntzara) modu orokorrean itzultzeko, originalaren egiturari gertutik jarraituz; baliteke akats linguistikoak egotea, baina itzulpena ondo ulertuko da.			gutun errazak, jarraibideak, bere arloko gaiet buruzko txostenak	
B1	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu labur eta zehatzetan biltzen den informazioa, hizkuntza estandarrean eta aparteko zailtasunik gabe idatzia, (B hizkuntzara) modu orokorrean itzultzeko; akatsak egon arren, itzulpena ondo ulertuko da.				arau akademiko orokorrak
A2	Gai da (A hizkuntzan) idatzitako testu oso laburrak, eguneroko gai arruntet buruzkoak eta hiztegi arrunta baliatzen dutenak, (B hizkuntzara) modu orokorrean itzultzeko, hizkuntza erraza erabiliz; akatsak egon arren, itzulpena ondo ulertuko da.	albesteak dakartzaten gutunak	ohar publikoak, gidaliburuetako testuak	laneko jarraibide simpleak, adibidez, nola aldatu inprimagailuko tinta	kontakizun simple eta laburrak, arau akademiko orokorrak, adibidez, azterketa bateko arauak
A1	Gai da, hiztegia erabiliz, (A hizkuntzan) idatzitako hitz eta esaldi errazak (B hizkuntzara) itzultzeko, baina baliteke adiera egokia ez hautatzea.		ohar publikoak, garraibideei buruzko informazioa	bere arloko gaiet buruzko jarraibide eta txosten errazak	kontakizun simpleak, arau akademikoak
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Testuen bitartekotza					
	Oharrak hartzea (hitzaldietan, mintegietan, bileretan eta abarretan)	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa	
C2	Gai da, bilera edo mintegian parte hartzeari utzi gabe, ohar (edo akta) fidagarriak idazteko bertan ez dagoen jendearentzat, baita gaia konplexua edo arrotza bada ere.	[ez dagokio]	kudeaketa-bileretan, prestakuntza-mintegietan	mintegietan edo eztabaida-foroetan	
	Gai da esaten denaren ondorioez eta zeharkako aipamenez jabetzeko, eta gai da horri guztuari buruzko oharrak idazteko, baita hizlariak erabiltzen dituen hitzei buruzkoak ere.		kudeaketa-bileretan, lanari buruzko konferentzietan, prestakuntza-mintegietan	mintegietan edo eztabaida-foroetan, hitzaldietan	
	Gai da oharrak idazteko, informazioa hautatuz, parafraasiak eginez eta laburdurak erabiliz, kontzeptu abstraktuak eta ideien arteko harremanak adierazteko modua.				
C1	Gai da bere espezialitateari buruzko hitzaldi batean ohar zehatzak idazteko; gai da informazioaren transkripzio zehatza egiteko eta originalaren oso antzera emateko, halako eran non bere oharrek besteentzat ere erabilgarri izan baitaitezke.	intereseko gai buruzko hitzaldi publikoetan	lanari buruzko konferentzietan, prestakuntza-mintegietan	hitzaldietan, online hitzaldiak ikusi bitartean	
	Gai da oharretan zer idatzi eta zer ez idatzi erabakitzeke hitzaldia edo mintegia aditu bitartean, baita hitzaldia gai arrotzei buruzkoa bada ere.		bilera publikoetan, batzordeen bileretan, elkarteen bileretan, bere intereseko gai buruzko mintegietan	kudeaketa-bileretan, lanari buruzko konferentzietan, prestakuntza-mintegietan	mintegietan edo eztabaida-foroetan, hitzaldietan
	Gai da era askotako ahozko iturritatik (adibidez, hitzaldi, podcast, elkarrizketa eta eztabaida formal, elkarrizketa eta abarretatik), gai konplexu eta abstraktuei buruz adierazten den informazioa eta argudio xehe eta nagusiak hautatzeko, baldin eta abiadura arruntean ahoskatzen bada.	bere intereseko gai buruz ikertzean	eremu bat ikertzean elkarte, presio-talde, alderdi politiko eta gisakoentzat	eremu bat ikertzean txosten edo aurkezpen bat egiteko	eremu bat ikertzean txosten bat edo mintegi bateko aurkezpen bat prestatzeko

Testuen bitartekotza					
	Oharrak hartzea (hitzaldietan, mintegietan, bileretan eta abarretan)	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B2	<p>Gai da gai ezagunez diharduten eta antolaketa argia duten hitzaldiak ulertzeko eta garrantzikoak iruditzen zaizkion alderdiei buruzko oharrak idazteko, nahiz eta benetako formulazioari gehiegi errepartzeko dion eta, beraz, informazioaren parteren bat gal dezakeen.</p> <p>Gai da bere intereseko eremuan sor daitezkeen gai gehienei buruzko bilera eta mintegietan ohar zehatzak idazteko.</p>	[ez dagokio]	<p>intereseko gaien buruzko hitzaldi publikoetan</p> <p>bilera publikoetan, batzordeen bileretan, elkarteen bileretan, bere intereseko gaien buruzko mintegietan</p>	<p>lanari buruzko konferentzietan, prestakuntza-mintegietan</p> <p>lanari buruzko konferentzietan, prestakuntza-mintegietan</p>	<p>hitzaldietan, online hitzaldiak ikusi bitartean</p> <p>mintegietan edo eztabaida-foroetan</p>
B1+	Gai da hitzaldietan oharrak idazteko, gero erabiltzeko adinako argitasunaz, baldin eta gaia interesatzen bazaio, hitzaldia argi ahoskatzen bada eta ongi egituratua badago.		<p>intereseko gaien buruzko hitzaldi publikoetan</p>	<p>lanari buruzko konferentzietan, prestakuntza-mintegietan</p>	<p>hitzaldietan, online hitzaldiak ikusi bitartean</p>
B1	<p>Gai da hitzaldi erraz bateko oharrak funtsezko puntuen zerranda gisa idazteko, baldin eta gaia ezaguna bada, eta diskurtsoa hizkuntza sinplean formulatuta eta argi artikulatuta badago.</p> <p>Gai da gai ezagun bati buruzko bilera batean adierazten diren errutinazko jarraibideak idatziz biltzeko, baldin eta hizkuntza arruntan adierazten badira eta oharrak idazteko nahikoa denbora badu.</p>		<p>intereseko gaien buruzko hitzaldi publikoetan</p> <p>bilera publikoetan, batzordeen bileretan, elkarteen bileretan, bere intereseko gaien buruzko mintegietan</p>	<p>lanari buruzko konferentzietan, prestakuntza-mintegietan</p> <p>barne-bileretan, prestakuntza-mintegietan</p>	<p>hitzaldietan, online hitzaldiak ikusi bitartean</p> <p>mintegietan edo eztabaida-foroetan</p>
A2	Gai da erakustaldi edo aurkezpen batean ohar sinpleak idazteko, gaia ezaguna bazaio eta aurreikusitako modukoa bada, eta aurkezleak azalpenak eskatzeko eta oharrak idazteko tartea eskaintzen badu.		<p>azoketan edo merkataritza-guneetan, intereseko produktuen erakustaldiak egiten direnean</p>	<p>lanari buruzko konferentzietan, prestakuntza-mintegietan</p>	[ez dagokio]
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Testuen bitartekotza					
	Sormenezko testuei buruzko iritzi pertsonalak adieraztea (literatura barne)	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C2	<i>Ez dago deskriptorik: ikus C1.</i>				
C1	Gai da lanari buruzko bere interpretazio pertsonala xehetasun handiz deskribatzeko, lanaren zenbait ezaugarriak sortu dioten erreakzioa laburbilduz eta ezaugarri horien esanahia esplikatuz.	lagunekiko elkarrizketak, irakurri diren nobela eta kontakizun laburrei buruz, ikusi diren antzezlan, film, musikal edo bestelako emanaldiei buruz eta museo batean ikusitako margolan, eskultura eta bestelako lan kulturaleri buruz	elkarte edo kultur erakunde batek antolatutako ekitaldietan landu diren eleberriak, kontakizunak, antzezlanak eta poemak elkarte edo kultur erakunde batek antolatutako erakusketa	atzerriko lankide edo bezeroekiko tratuan: beste pertsonaren herrialdeko literaturari, zinemari eta kultur lan nagusiei buruzko solasaldi informalak	literaturako ikasgaiak aztertu diren nobelak, poemak, antzezlanak, kontakizun laburrak edo bestelako lanak, klasikoak zein garaikideak
	Gai da lanean agertzen den pertsonaia bati buruzko bere interpretazioa labur azaltzeko: pertsonaiaren egoera psikologiko edo emozionala, beren ekintzen arrazoiak eta ondorioak.	lagunekiko elkarrizketak, irakurri diren nobela eta kontakizun laburrei buruz edo ikusi diren antzezlan, film, musikal edo bestelako emanaldiei buruz	[ez dagokio]		
B2	Gai da lan batek sortu dizkion erreakzioak modu argian aurkezteko, bere ideiak garatuz eta argudio eta adibideen bitartez arrazoituz.	lagunekiko elkarrizketak, irakurri diren nobela eta kontakizun laburrei buruz, ikusi diren antzezlan, film, musikal edo bestelako emanaldiei buruz eta museo batean ikusitako margolan, eskultura eta bestelako lan kulturaleri buruz	irakasle batek edo kultur zentro batek antolatu duen atzerriko hizkuntzako irakurle-taldean irakurritako nobela edo kontakizun errazagoak	ikasgaiak aztertu diren nobelak, poemak, antzezlanak, kontakizun laburrak eta bestelako literatur lanak	
	Gai da lan baten aurrean izan duen erantzun emozionala deskribatzeko eta erreakzio hori nola sortu den sakonago azaltzeko.	Gai da lan baten adierazpideak, estiloak eta edukia sortu dizkion erreakzioak nolabaiteko xehetasunez adierazteko, zer gustatu zaion eta zergatik gustatu zaion azalduz.	[ez dagokio]		

Testuen bitartekotza					
	Sormenezko testuei buruzko iritzi pertsonalak adieraztea (literatura barne)	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B1	<p>Gai da lan baten ezaugarri eta atal batzuk zergatik interesatu zaizkion azaltzeko.</p> <p>Gai da nolabaiteko xehetasunez azaltzeko zer pertsonaliarekin identifikatu den eta zergatik.</p> <p>Gai da narrazio, film edo antzezlan bateko gertaerak bere esperientziako gertaerekin edo kontatu dizkioten gauzeekin lotzeko.</p> <p>Gai da pertsonaia baten sentipenak eta berak sentitu izan dituenak lotzeko.</p> <p>Gai da narrazioko une konkretu batean sentitu dituen emozioak, adibidez, pertsonaia baten egoerak sortutako urduritasuna, deskribatzeko, eta hala zergatik sentitu den azaltzeko.</p> <p>Gai da lanak sortu dizkion sentipenak eta iritziak laburki azaltzeko.</p> <p>Gai da pertsonaia baten izaera deskribatzeko.</p> <p>Gai da pertsonaia baten sentimenduak deskribatzeko eta hala zergatik sentitzen den azaltzeko.</p>	<p>lagunekiko elkarrizketak: irakurri diren eleberrri edo kontakizun errazagoei eta ikusi diren film, musikal edo beste lako emanaldiei buruz</p>	<p>irakasle batek edo kultur zentro batek antolatu duen atzerriko hizkuntzako irakurle-taldean irakurritako nobela edo kontakizun errazagoak</p>	<p>atzerriko lankide edo bezeroekiko tratuan: eskolan ikasitako literatur ondareari (adib., Cervantes, Shakespeare, etab.) edo zinemako izar famatuak buruzko solasaldi informalek eta erreferentziak</p>	<p>ikasgelan edo etxeko lan moduan irakurritako kontakizun labur errazagoak, kondairak edo nobeletako pasarteak; ikasgelan ikusitako bideoak</p>
A2	<p>Gai da lan bati buruzko bere erreakzioak adierazteko, bere sentipenak eta ideiak hizkuntza errazaren bidez adieraziz.</p> <p>Gai da testuaren zer arlo interesatu zaizkion adierazteko, hizkuntza erraza erabiliz.</p> <p>Gai da lan bat gustatu zaion ala ez zaion gustatu adierazteko, eta zergatia azaltzeko, hizkuntza erraza erabiliz.</p> <p>Gai da lan batek zer sentipen sortu dizkion azaltzeko, hitz / zeinu errazak erabiliz</p>	[ez dagokio]	[ez dagokio]	[ez dagokio]	<p>eskolan irakurritako kontakizun labur errazak, kondairak edo poemak</p>
A1					
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Testuen bitartekotza					
	Sormenezko testuen analisisia eta azterketa kritikoa (literatura barne)	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	<p>Gai da hainbat garai eta eratako lanen (nobelak, poemak eta antzezlanak) ebaluazio kritikoak egiteko, estiloaren ñabardura sotilez ohartuz eta esanahi implizituak nahiz esplizituak ulertuz.</p> <p>Gai da ñabardurak, baliabide erretorikoak eta estiloaren erabilera ulertzeko (adibidez metaforak, sintaxi berezia, anbiguotasuna), sotilak badira ere, esanahiak eta konnotazioak interpretatuz eta azalduz.</p> <p>Gai da lan batean helburu jakin bat lortzeko egitura, hizkuntza eta baliabide erretorikoak erabili diren moduaren ebaluazio kritiko bat egiteko eta baliabide horien egokitasuna eta eragin-kortasuna argudioekin azaltzeko.</p> <p>Gai da, idazlan batean arau linguistikoak nahita hautsi direnean, horri buruzko ebaluazio kritiko bat egiteko.</p>	[ez dagokio]	kultur elkarte edo zentro batek antolatzen duen kultur taldearen biogean edo argitalpenean iruzkinak idaztea nobelei, filmei, idazleen bizitzei edo artisten bizitzei buruz	[ez dagokio]	literaturako ikasgaien aztertu diren nobelak, poemak, antzezlanak, kontakizun laburrak edo bestelako lanak, klasikoak zein garaikideak
C1	<p>Gai da hainbat eratako testuen ebaluazio kritikoak egiteko, baita hainbat garaitako eta generotako literatur testuena ere.</p> <p>Gai da testu batek bere generoari dagozkion arauak zer neurritan betetzen dituen ebaluatzeko.</p> <p>Gai da lan batean irakurleak erakartzeko zer teknika baliatu diren deskribatzeko eta horiei buruzko iruzkinak egiteko (adibidez, zer bait gertatuko dela iradokitzea eta ondoren beste zer bait gertatzea).</p>	lagunekiko elkarrizketak, irakurri diren nobela eta kontakizun laburrei buruz, ikusi diren antzezlan, film, musikal edo bestelako emanaldiei buruz eta museo batean ikusitako margolan, eskultura eta bestelako lan kulturaleri buruz	irakasle batek edo kultur zentro batek antolatutako atzerriko hizkuntzen irakurle-taldean irakurritako eleberrri edo kontakizun labur errazagoak		eskolan aztertu diren nobelak, poemak, antzezlanak, kontakizun laburrak eta bestelako literatur lanak
B2	<p>Gai da bi lan konparatzeko, gaiak, pertsonaiak eta eszenak kontuan hartuz, bien arteko antzekotasunak eta aldeak aztertuz eta bi lanen arteko loturen esanahia azalduz.</p> <p>Gai da lan bati buruzko iritzia emateko, argudio eta guzti, testuaren gaia, egitura eta ezaugarri formalak ezagutzen dituela erakutsiz eta beste batzuen iritzia eta argudioak alpatuz.</p> <p>Gai da lan batean pertsonaiekiko identifikazioa nola bultzatzen den ebaluatzeko, adibideak emanez.</p> <p>Gai da lan ezberdinek gai bera zer modutan lantzen duten deskribatzeko.</p>				

Testuen bitartekotza					
	Sormenezko testuen analisisia eta azterketa kritikoa (literatura barne)	Testua (eta diskurtsoaren testuingurua)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
B1	Gai da eguneroko hizkuntzan idatzitako eta argi egituratutako kontakizunetan gertatzen diren atal eta gertaera garrantzitsuenak aipatzeko, gertaera horien esanahia azaltzeko eta gertaeren arteko loturak esplikatzeko.	lagunekiko elkarrizketak, irakurri diren nobela eta kontakizun laburrei buruz, ikusi diren antzezlan, film, musikal edo bestelako emanaldiei buruz eta museo batean ikusitako margolan, eskultura eta bestelako lan kulturaleri buruz	irakasle batek edo zentro kultural batek antolatutako atzerriko hizkuntzen irakurle taldean irakurritako eleberri edo kontakizun labur errazagoak	[ez dagokio]	ikasgelan edo etxeko lan moduan irakurritako kontakizun labur errazagoak, kondairak edo nobeletako pasarteak
		Gai da egoera arruntei buruzko kontakizun laburretan agertzen diren gai eta pertsonaia nagusiak deskribatzeko, baldin eta eguneroko hizkuntza arruntean badaude.	[ez dagokio]	[ez dagokio]	
A2	Gai da, formulazko esaldi errazak erabiliz, egoera arruntak kontatzen dituzten kontakizun labur eta errazetan agertzen diren gaiak eta pertsonaia identifikatzeko eta laburki deskribatzeko, baldin eta testuak eguneroko hizkuntza arruntean badaude.				
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Kontzeptuen bitartekotza					
	Kideen arteko elkarlana eta elkarreagina bideratzea	Egoera (eta rolak)			Hezkuntza-arloa
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C2	<i>Ez dago deskriptorerik: ikus C1.</i>				
C1	Gai da talde batean dauden ikuspuntuak sentikortasunez tratatzeko, ekarpenak kontuan hartuz eta errezeloak, desadostasunak edo iruzkin kritikoak inor ez iraintzeko moduan edo kideak ahalik eta gutxien mintzeko moduan adieraziz. Gai da elkarreagina garatzeko eta ondorioetarantz zuhurtasunez bideratzeko.	lagunekin, senideekin edo lankideekin egokiera informaletan izaten diren trukeetan, berak ezagutzen dituen gaietara buruz	komunitate eta elkarte bileretan edo dirua biltzeko ekitaldietan parte hartuz edo horiek moderatuz; proiektu baten aurkezpen publikoan, adibidez, eraijin edo azpiegitura baten aurkezpenean, galdera-erantzunen tartean	talde-bileretan parte hartuz; negozio-transakzio erraz samarretan; programari buruzko bileretan; batzorde-bileretan	hitzaldi bateko hizlari edo irakasle gisa, galdera-erantzunen tartean; eskolan edo unibertsitatean aurrez antolatuta den eztabaida batean; irakasleak prestatzeko praktikaldi komunitarioetan
B2+	Gai da, jendearen erreakzioak kontuan hartuta, taldeko elkarreaginean galderak egiteko edo hitza hartzeko duen modua egokitzeko. Gai da taldeko eztabaida baten edukia biltzeko, ideiak eta erabakiak apuntatuz, bildu duena taldearekin eztabaidatuz eta, ondoren, taldearen ikuspuntuak osoko bilkura batean laburtuz. Gai da, galderak eginez, taldeko kideek elkarlana antolatzeko eraz hitz egin dezaten lortzeko		gai zehatz bati buruzko komunitate-bileretan, baliabide bisualen laguntzarekin		eskolan edo unibertsitatean egindako elkarlan-atazetan; irakasleak prestatzeko praktikaldi komunitarioetan
B2	Gai da elkarlanaren helburuak zehazten laguntzeko eta helburu horiek lortzeko aukerak konparatzeko. Gai da eztabaida bat bideratzeko, hurrengo gaiari eta urratsei buruzko iradokizunak eginez.	lagunekin, senideekin edo lankideekin egokiera informaletan izaten diren truke laburretan, adibidez, aholkua eskatzeko, arazo baten konponbide posibleen artean bat hautatu aurretik	gai erraz bati buruzko komunitate-bileretan, baliabide bisualen laguntzarekin		eskolan edo unibertsitatean egindako elkarlan-ataza errazetan; laneko praktikan, komunitateetan, beste irakasle batzuen laguntzaz
B1+	Gai da ataza batean elkarlanean aritzeko, adibidez, iradokizunak eginez eta halakoei erantzunez, jendeari galdetuz ea ados dauden, eta ikuspegi alternatiboak proposatuz. Gai da ataza arruntetan elkarlanean aritzeko eta talde bateko kide gisa helburu komun bat lortzeko bidean lan egiteko, galdera argiak eginez eta halakoei erantzunez. Gai da, eztabaida batean, ataza termino oinarritzkoen bidez definitzeko eta beste batzuei beren jakinduria eta eskarmentua eskaini dezaten eskatzeko.			negozio-transakzio erraz samarretan; lankideen arteko batzorde-bileretan	

Kontzeptuen bitartekotza					
	Kideen arteko elkarlana eta elkarrengina bideratzea	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B1	Gai da taldeko beste kide batzuek beren ikuspuntuak parteka ditzaten gonbidatzeko.	lagunekin, senideekin edo lankideekin egokiera informaletan izaten diren truke laburretan, adibidez, aholkua eskatzeko, arazo baten konponbide posibleen artean bat hautatu aurretik	gai erraz bati buruzko komunitate-bileretan, baliabide bisualen laguntzarekin	talde-bileretan parte hartuz; negozio-transakzio erraz samarretan; batzorde-bileretan	eskolan edo unibertsitatean egindako elkarlan-ataza errazetan; laneko praktika-komunitateetan, beste irakasle batzuen laguntzaz
A2+	Gai da ataza arruntetan elkarlanean aritzeko, baldin eta besteek poliki artikulatzen badute eta taldeko kide batek edo gehiagok iradokizunak eta ekarpenak egiten laguntzen badiote.	lagunekin, senideekin edo lankideekin izaten diren truke laburretan	[ez dagokio]	negozio-transakzio erraz samarretan	eskolan edo unibertsitatean egindako elkarlan-ataza errazetan
A2	Gai da elkarlaneko ataza erraz eta praktikoetan parte hartzeko, besteek zer uste duten galdetuz, iradokizunak eginez eta erantzunak ulertzeko, baldin eta, tarteka, errepikatzeko edo beste era batera formulatzeko eska badezake.				
A1	Gai da oso ataza errazetan besteak ekarpenak egitera gonbidatzeko, aldeztu aurretik prestatutako esaldi labur eta sinpleak baliatuz. Gai da ulertu duen adierazteko eta besteek ulertu duten galdetzeko.				
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Kontzeptuen bitartekotza					
	Esanahia erailitzeko elkarlana	Egoera (eta rolak)			Hezkuntza-arloa
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C2	Gai da kideen ekarpenak laburtzeko, ebaluatzeko eta horien arteko loturak egiteko, hartara konponbiderako adostasuna erraztu elkarlanean ari direnak ados jarri eta konponbidea edota aurrera egiteko bidea errazteko.	lagunekin, senideekin edo lankideekin egokiera informaletan izaten diren trukeetan, berak ezagutzen dituen gaietara buruz	komunitate eta elkarteetan bileretan edo dirua biltzeko ekitaldietan parte hartuz edo horiek moderatuz; proiektu baten aurkezpen publikoan, adibidez, eraikin edo azpiegitura baten aurkezpenean, galdera-erantzunen tartean	talde-bileretan parte hartuz; negozio-transakzioetan; programari buruzko bileretan; batzorde-bileretan	hitzaldi bateko hizlari edo irakasle gisa, galdera-erantzunen tartean; eskolan edo unibertsitatean aurrez antolatutako eztabaida batean; irakasleak prestatzeko praktikaldi komunitarioetan
	Gai da elkarriketa bat bideratzeko kide batekin edo taldearekin ekintza-ildoak zehazteko moduan, besteek esan dutenaren berri emanez, hori laburtuz. garatuz eta era askotako ikuspuntuak konparatuz.				
C1	Gai da elkarlaneko eztabaida batean aipatzen diren arazoak, erronkak eta proposamenak ebaluatzeko, hurrengo urratsak zehazteko moduan.		gai zehatz bati buruzko komunitate-bileretan, baliabide bisualen laguntzarekin		
	Gai da pentsamenduko hutsuneak azpimarratzeko eta beste ideiak auzitan jartzeko, denak ados jartzeko ahaleginean betiere.				taldean egin beharreko ataza bat gauzatuz –arazo bat konpontzea–, edo eskolako eztabaida batean

Kontzeptuen bitartekotza								
Esanahia erailtzeko elkarlana	Egoera (eta rolak)			Hezkuntza-arloa				
	Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa					
<p>Gai da, ataza konplikatu batean, zer auzi nagusi konpondu behar den eta zer alderdi hartu behar diren kontuan nabarmentzeko.</p> <p>Gai da elkarlanean erabakiak hartzeko eta arazoak konpontzeko prozesuei ekarpenak egiteko, ideiak adieraziz eta beste batzuekin batera garatuz, xehetasunak azalduz eta etorkizuneko ekintzetarako iradokizunak eginez.</p> <p>Gai da taldeko eztabaida antolatzen laguntzeko, besteek esan dutenaren berri emanez, laburtuz, garatuz eta era askotako ikuspuntuak konparatuz.</p>	<p>lagun bati diruarekin edo familiarekin lotutako arazoak konpontzen laguntzean; ezkontzak, urtemugak edo gisako ospakizunak planifikatzean</p> <p>lagun edo senideekin txango, oporraldi edo proiektu konplexu bat planifikatzean</p>	<p>kanpaina (politiko) edo proiektu bat antolatzeko bileran parte hartuz edo hori moderatuz; elkarte batek antolatutako ekitaldietan</p>	<p>proiektu bat planifikatzeko edo estrategia zehazteko bileretan parte hartuz; proiektu bat gauzatzeko elkarlan-ekintzetan</p>	<p>talde-lan bat antolatuz, hala nola iruzkin kolektibo bat idaztea edo ikerketa-proiektu bat diseinatzea; elkartruke-proiektu bat edo bisitaldi bat planifikatzean</p> <p>taldeko lan edo proiektu bat, hezkuntzarekin lotutako txango bat edo elkartruke-bisitaldi bat planifikatzean, ikaskide edo lankideekin batera</p>				
					<p>Gai da beste batzuen ideiak eta iritziak sakonago garatzeko.</p>	<p>lagunekin edo senideekin izaten diren elkarriketak, ekitaldi sozial bereziak planifikatzeko, adibidez, (ezusteko) festak</p>	<p>ekitaldi publiko bat antolatu nahi duen elkarte bateko kidea gisa, bilera komunitario batean</p>	<p>taldean egin beharreko ataza bat gauzatzuz -arazo bat konpontzea-, edo ikasgelako eztabaida batean; irakasleen garapenerako praktika komunitateetan</p>
						<p>Gai da bere ideiak taldearen aurrean aurkezteko eta taldeko beste kideen ikuspuntuak azalaratzen lagunduko duten galderak egiteko.</p>	<p>oporraldirako asmo guztiz ezberdinak dituzten lagunekin edo senideekin izaten diren elkarriketetan, familia-bileretan, etxea berritzeko lanetan</p>	<p>tokiko arazo sozialak, hala nola segurtasuna, bandalismoa, trafikoaren egoera, berdeguneen gabezia edota zerbitzuak bideratu nahi dituen bilera komunitario batean</p>

B2+

B2

Kontzeptuen bitartekotza					
	Esanahia erakitzeke elkarlana	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B2	Gai da gai baten bi alderdi kontuan hartzeko, horien aldeko eta kontrako argudioak emanez, eta gai da konponbide bat edo akordio bat proposatzeko.	oporrailirako asmo guztiz ezberdinak dituzten lagunekin edo senideekin izaten diren elkarriketetan, familia-bileretan, etxea berritzeke lanetan, etxean bizi diren kideen arteko gatazketan	tokiko arazo sozialak, hala nola segurtasuna, bandalismoa, trafikoaren egoera, berdeguneen gabezia edota zerbitzuak bideratu nahi dituen bilera komunitario batean	proiektu bat planifikatzeko edo estrategia zehazteko bileretan parte hartuz; proiektu bat gauzatzeko elkarlan-ekintzetan	taldean egin beharreko ataza bat gauzatzuz –arazo bat konpontzea–, edo ikasgelako eztabaida batean; irakasleen garapenerako praktika komunitateetan
B1+	Gai da elkarlaneko ataza argi batean egin behar den lana antolatzeke, atazaren helburua jakinaraziz eta konpondu behar den auzi nagusia modu errazean azalduz. Gai da galderak, iruzkinak eta formulazio sinpleak erabiltzeko, eta, hala, eztabaidaren muinari eusteko.	etxeko gauzak nola antolatu, gailu bat nola konpondu edo ekitaldi bat nola antolatu erabakitzeke lagunekin edo pisukideekin izaten diren elkarriketetan	tokiko gai ei buruz, hala nola garraioari, planifikazio-aplikazioei edo politika eta ekitaldi komunitarioei buruzko auziak bideratu nahi dituen kontsulta edo bilera publiko batean parte hartuz	proiektu bat planifikatzeko bileretan parte hartuz; proiektu bat gauzatzeko elkarlan-ekintzetan	taldean egin beharreko ataza bat gauzatzuz –arazo bat konpontzea–, edo eskolako eztabaida batean
B1	Gai da taldeko kide bati bere ikuspuntuaren arrazoiei buruz galdetzeko. Gai da beste norbaitek esan duenaren puska bat errepikatzeke, elkar ulertu dutela egiaztatzeke eta ideien garapenak aurrera jarraitzeke.				
A2+	Gai da, galderak egokiak eginez, solaskideak ulertzen dion egiaztatzeke.	gauerako planak erabakitzeke elkarriketetan, festak antolatzean edo etxeko arauak zehaztean	[ez dagokio]	proiektu bat gauzatzeko elkarlan-ekintzetan	taldean egin beharreko ataza bat gauzatzuz –arazo bat konpontzea–
A2	Gai da iruzkin errazak egiteko eta tarteka galderak egiteko, hariari jarraitzen diola adierazteko. Gai da iradokizunak egiteko, modu errazean.				
A1	Gai da ideia bat adierazteko eta besteek zer pentsatzen duten galdetzeko, oso hitz/zeinu eta esaldi sinpleak erabiliz, aldez aurretik presta baditzake.				
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Kontzeptuen bitartekotza					
	Elkarreragina kudeatzea	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	Gai da, ekintzaren eta parte-hartzaileen premien arabera, zeregin ezberdinak betetzeko (baliabideak ematea, elkarrizketa bideratzea, gainbegiratzea, etab.), eta kide bakoitzari dagokion babesa emateko.	[ez dagokio]	komunitateko bileretan parte hartuz edo horiek moderatuz; elkarte politiko, boluntarioen elkarte edo ongintza elkarte baten bileran; kirol-ekitaldietan; tokikoak, eskualdekoak, nazionalak edo nazioartekoak	antolakunde bateko politikak edo egitura aldatzeko aholkularitza-saioetan; garapen profesionaleko saioetan; beste negozio- edo instituzio-kide batzuekin elkarlan-proiektu konplexuak egitean	taldeko edo binakako lana dakarten ekintzetan, elkarlan-atazetan, puzzleak egitean, norik bere aldetik pentsatutakoak ikaskideen konpartitzean, proiektuak egitean eskolan, unibertsitatean edo irakasleen prestakuntzan; guraso eta ikasleen batzarrean, protesta edo oposizio-kanpaina bat antolatzean, eskolako txango bat antolatzean; doktoradutzako tailer batean
	Gai da elkarreraginaren azpi-korronteak identifikatzeko eta urrats egokiak egiteko, eztabaidaren norabidea bideratze aldera.	lagunekin, senideekin edo lankideekin egokiera informaletan izaten diren truke laburretan			
C1	Gai da, gai ugariak orekaz bilduz, osoko bilkura baten ordena antolatzeko, taldeko eta bakarrikako lana antolatzeko, eta faseen arteko trantsizio leuna ziurtatzeko.	[ez dagokio]			
	Gai da diplomaziaz hitza hartu eta eztabaida bideratzeko, pertsona batek elkarreragina menderatu dezan eragozteko eta elkarreragina oztopatzen duten jarrerai aurre egiteko.			proiektu baten baitan egindako elkarlan-ekintzen prozedurei buruzko bileretan	

Kontzeptuen bitartekotza				
Elkarreragina kudeatzea	Egoera (eta rolak)			
	Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
<p>Gai da talde-lana eraginkortasunez antolatzeko eta kudeatzeko</p> <p>Gai da bakarrik lana eta talde-lana kontrolatzeko, tartean sartu gabe, eta, hitza hartuz, talde batek atzari hel diezaion lortzeko eta parte-hartze orekatua sustatzeko.</p> <p>Gai da hitza hartu eta babesa emateko, taldeko kideek atzaren zenbait alderdiri erreparatu diezaioeten, galdera konkrituak eginez eta iradokizunak eskatuz.</p>	[ez dagokio]	<p>komunitateko bileretan parte hartuz edo horiek moderatuz; elkarte politiko, boluntarioen elkarte edo ongintza elkarte baten bileran; kirol-ekitaldietan; tokikoak, eskualdekoak, nazionalak edo nazioartekoak</p>	<p>antolakunde bateko politikak edo egitura aldatzeko aholkularitza-saioetan; garapen profesionaleko saioetan; beste negozio- edo instituzio-kide batzuekin elkarlan-proiektu konplexuak egitean</p> <p>proiektu baten baitan egindako elkarlan-ekintzen prozedurei buruzko bileretan</p> <p>antolakunde bateko politikak edo egitura aldatzeko aholkularitza-saioetan; garapen profesionaleko saioetan; beste negozio- edo instituzio-kide batzuekin elkarlan-proiektu konplexuak egitean</p>	<p>taldeko edo binakako lana dakarten ekintzetan, elkarlan-atazetan, puzzleak egitean, norik bere aldetik penintsutatukoak ikaskideekin partekatzean, proiektuak egitean eskolan, unibertsitatean edo irakasleen prestakuntzan; guraso eta ikasleen batzarrean, protesta edo oposizio-kanpaina bat antolatzean, eskolako txango bat antolatzean; doktoradutzako tailer batean</p>
	B2+			

Kontzeptuen bitartekotza					
	Elkarreragina kudeatzea	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B2	<p>Gai da elkarlan-prozesu bateko parte-hartzaileen zereginak azaltzeko, talde-lana egiteko jarraibide argiak emanez.</p> <p>Gai da talde txikitik egiten den eta arazoak konpontzeko edo proposamen alternatiboak ebaluatzeko helburua duen elkarlaneko elkarriketaren oinarriko arauak azaltzeko</p>	[ez dagokio]	<p>komunitateko bileretan parte hartuz edo horiek moderatuz; elkarte politiko, boluntarioen elkarte edo ongintza-elkarte baten bileran; kirol-ekitaldietan; tokikoak, eskualdekoak, nazionalak edo nazioartekoak</p>	<p>lantalde bileretan talde bateko kide gisa parte hartuz; batzordeen bileretan</p>	<p>taldeko edo binakako lana dakartzen ekintzetan, elkarlan-atazetan, puzzleak egitean, nor bere aldetik pentsatutakoak ikaskideen konpartitzean, proiektuak egitean eskolan, unibertsitatean edo irakasleen prestakuntzan; guraso eta ikasleen batzarrean, protesta edo oposizio-kanpaina bat antolatzean, eskolako txango bat antolatzean; doktoradutzako tailer batean</p>
B1+	<p>Gai da, beharrezkoa baldin bada, hitza hartu eta talde batek atazari hel diezaion lortzeko, jarraibide berriak emanez edo parte-hartze orekatuagoa sustatuz</p>		<p>helburu zehatz eta espezifikoko bat lortu nahi duten komunitateko bileretan parte hartuz edo horiek moderatuz; jaialdi batean talde batekin lan eginez, helburu zehatz bat lortzeko</p>	<p>proiektu baten baitan egindako elkarlan-ekintzen prozedurei buruzko bileretan</p>	<p>eskolan edo unibertsitatean egitura argiko elkarlan-jarduerak bat egitean</p>
B1	<p>Gai da, eztabaida batean, hitz egiteko txandak banatzeko, jendea bere ikuspuntuak azaltzera gonbidatuz</p>		<p>auzokideen bileretan, non errutinazko mantenu-neurriak eta gisakoak adosten diren</p>	<p>talde berezi baten bileran, taldeko kide gisa</p>	
A2	<p>Gai da jarraibide erraz eta argiak eman eta jarduera bat antolatzeko.</p> <p>Gai da talde kooperatibo bati jarraibide erraz-errazak emateko, beharrezkoa denean formulatzeko laguntza emanda.</p>		<p>helburu zehatz eta espezifikoko bat lortu nahi duten komunitateko bileretan parte hartuz edo horiek moderatuz; jaialdi batean talde batekin lan eginez, helburu zehatz bat lortzeko</p>	<p>proiektu baten baitan egindako elkarlan-ekintzen prozedura bileretan; prozedura edo ekipamendu berriak zirraborro baten bidez aurkezten diren langile-bileretan</p>	

Kontzeptuen bitartekotza				
	Elkarreragina kudeatzea	Egoera (eta rolak)		
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa
A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>			Hezkuntza-arloa
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>			

Kontzeptuen bitartekotza				
	Solas kontzeptuala sustatzea	Egoera (eta rolak)		
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa
C2	Gai da, auzi konplexu eta abstraktuei buruzko eztabaidetan, ideien garapena eraginkortasunez zuzentzeko, elkarrizketa bideratuz, eta, horretarako, galderak eginez eta kideek beren arrazoiketak gara ditzaten adoretuz.	lagun eta senideekin auzi sozial eta politikoei buruz jardutean	komunitateko bilera batean, ekintza-plan baten xehetasunei buruz jarduteko	proiektu bat garatzen ari den talde baten bileran edo ideia-jasetan lidergoa hartzean
C1	Gai da galdera irekiak egiteko, hainbat ekarpenetatik abiatuta, arrazoiketa logikoa sustatzearen (hipotesiak, inferentziak, analisis, arrazoiketa eta aurreikuspenak).			mintegi bat zuzentzean, eskola bat ematean, ikasgelako eztabaida edo elkarrizketetan jardutean
B2+	Gai da talde bateko kideei adorea emateko, beren pentsamendua deskribatu eta garatu dezaten. Gai da talde bateko kideei adorea emateko, batzuek eta besteek eman duten informazioa eta ideiak balliatuz kontzeptu bat edo konponbide bat sor dezaten.			mintegi bat zuzentzean, eskola bat ematean, ikasgelako eztabaida edo elkarrizketetan jardutean; konferentzia bateko hizlari edo irakasle gisa, galdera-erantzunen tartean

Kontzeptuen bitartekotza					
	Solas kontzeptuala sustatzea	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B2	Gai da galderak eta erantzunak formulatzeko, jendeak bere pentsamendua garatu dezan eta bere iritzia arrazoitu edo argitu ditzan. Gai da jendearen ideiak oinarritzat hartu eta pentsamendu-ildo koherentetan uzartzeko. Gai da jendeari galdetzeko ea nola lotzen zaion ideia jakin bat eztabaidegai dagoen gaiari.	lagun eta senideekin auzi sozial eta politikoei buruz jardutean	komunitateko bilera batean, ekintza-plan baten xehetasunei buruz jarduteko	proiektu bat garatzen ari den talde baten bilera edo ideia-jasetan lidergoa hartzean	mintegi bat zuzentzean, eskola bat ematean, ikasgelako eztabaida edo elkarrizketetan jardutean; konferentzia bateko hizlari edo irakasle gisa, galdera-erantzunen tartean
B1+	Gai da jendeari eskatzeko beren lehen azalpenean agertu dituzten ideia zehatzak gara ditzaten. Gai da, galdera egokiak eginez, azaldu diren kontzeptuak ulertu diren egiaztatzeke. Gai da galderak egin eta jendeari beren arrazoiketa argitzera gonbidatzeko. Gai da norbaiti galdetzeko ea zergatik pentsatzen duen pentsatzen duena, edo zerbait ondo ateratzeko zer egin behar litzatekeen galdetzeko.	lagun edo senideekin filmei, antzezlanari eta bestelako entretenimendu-moldeei buruz jardutean [ez dagokio]	tokiko auziei buruz, hala nola garraioari, planifikazio-aplikazioei edo komunitateko politika eta ekitaldiei buruz jarduteko aholkularitza-bilera publiko batean [ez dagokio]	proiektu bat garatzen ari den talde baten bilera edo ideia-jasetan lidergoa hartzean; proiektu baten baitan elkarlaneko jarduerak egitean	eskolako eztabaida edo elkarrizketetan jardutean
B1	Gai da norbaiti galdetzeko ea zer pentsatzen duen ideia jakin bati buruz. Gai da interesatzen zaiola adierazteko, hitz / zeinu bakun eta isolatuak eta hitzezkoak ez diren keinuak erabiliz.	lagun eta senideekin auzi sozial eta pertsonalei buruz jardutean	tokiko auziei buruz, hala nola garraioari, planifikazio-aplikazioei edo komunitateko politika eta ekitaldiei buruz jarduteko aholkularitza-bilera publiko batean	taldeko bilera; proiektu baten baitan elkarlaneko jarduerak egitean	eskolako eztabaida edo elkarrizketa sinpleetan, ikaskide edo ikasleekin
A2	Gai da norbaiti galdetzeko ea zer pentsatzen duen ideia jakin bati buruz.	senide, lagun edo etxekideekin gauean zer egin planifikatzean, hainbat aukeraren artean bakarrik hautatzeko; festa bat antolatzean	komunitateko bilera batean	taldeko bilera; proiektu baten baitan elkarlaneko jarduerak egitean	eskolako eztabaida edo elkarrizketa sinpleetan
A1	Gai da ideia bat interesatzen zaiola adierazteko, hitz / zeinu bakun eta isolatuak eta hitzezkoak ez diren keinuak erabiliz.	gauean zer egin planifikatzean, hainbat aukeraren artean bakarrik hautatzeko	[ez dagokio]	[ez dagokio]	taldeko jarduerak sinpleetan
Aurre-A1	Ez dago deskriptorerik.				

Komunikazioaren bitartekotza					
	Espazio kulturaliztuna bideratzea	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	<p>Gai da bere komunitateko eta beste komunitate batzuetako kideen arteko bitartekotza eragin kortasunez eta natural egiteko, ezberdintasun soziokulturalak eta soziolinguistikoak kontuan hartuz.</p> <p>Gai da eztabaida sentikor bat eraginkortasunez gidatzeko, ñabardurak eta azpi-korronteak identifikatuz.</p>	<p>topaketa kulturaliztunetan edo norberarentzat garrantzitsuak diren ospakizunetan, lagun eta senideekin</p>	<p>komunitate-bilera kulturaliztunetan, eremu kulturaliztun batean erosketak egitean, bidaiatzean edo auzi publikoetan jardutean</p>	<p>zuzendaritzako bileretan, maila multinazionallean</p>	<p>hezkuntza-testuinguru kulturaliztunetan izaten diren mintegietan</p>
C1	<p>Gai da bitartekari gisa aritzeko kulturarteko topaketetan, komunikazioaren kultura partekatuari ekarpenak eginez, anbiguotasuna kudeatuz, aholkuak eta babesa eskainiz eta gaizki-ulertuak eragotziz.</p> <p>Gai da esan edo idatzi dena jendeak gaizki ulertu dezakeela aurreikusteko eta, hala, elkarrekin positiboak izaten laguntzeko, dagokion gaiari buruzko ikuspuntu kultural ezberdinak aipatuz eta interpretatuz.</p>	<p>beste norbaiti buruzko albigoteak, gai delikatuak buruzkoak, jakinaraztean</p>	<p>ezkontzari, dibortzioari, haurren zaintzari eta gisakoei buruzko aholkularitza-saio kulturaliztunetan</p>	<p>hainbat alderditako kontratuen baldintzez jardutean; beste herrialde bateko legeak eta arauak azaltzean</p>	<p>unibertsitateko ikasgai bat talde kulturaliztun bati ematean</p>

Komunikazioaren bitartekotza					
	Espazio kulturaliztuna bideratzea	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
B2+	Gai da arau soziokulturaleri buruz dakiena erabiltzeko eta, hala, tar-tean direnek ezagutzen ez duten egoera jakin batean ekiteko moduari buruzko kontsentsua bilatzeko.	topaketa kulturaliztunetan edo norberarentzat garrantzitsuak diren ospakizunetan, lagun eta senideekin	komunitate-bilera kulturaliztunetan, eremu kulturaliztun batean erostekak egitean, bidaia-tzean edo auzi publikoetan jardutean	zuzendaritzako bileretan, maila multinazionallean	Hezkuntza-arloa hezkuntza-testuinguru kulturaliztunetan izaten diren mintegietan
	Gai da, kulturarteko topaketetan, bere mundu-ikuskeraz kanpoko ikuspuntuen balioa aitortzeko, eta testuinguruari ondo egokitzen zaion era batean bere iritzia emateko.	lagun edo senideekin auzi sozial edo pertsonalei buruz jardutean, edo egoera kulturaliztun informal batean aritzeko moduez hitz egitean	auzoko norbanako edo taldeekin elkarreaginean jardutean	beste jatorri kultural bat duten lankideei laneko arazoekin laguntzean	hezkuntza inklusiboa babestean
	Gai da kulturarteko topaketetan sor daitezkeen gaizki-uler-tuak eta interpretazio okerrak argitzeko, gauzak zer zentzutan esan diren iradokiz eta, hala, egoera argituz eta eztabaida aurrerantz bultzatuz.	kultura edo jatorri ezberdineko pertsonen arteko egoera pribatu eta gatazkak pizteko modukoetan	ekitaldi publikoetan, adibidez jaialdi, hitzaldi eta manifestaldietan parte hartzen duten kideen arteko elkarreaginean lotutako gai-i buruzko eztabaida publikoak egitean edo moderatzean	lankideekin nazioarteko merkataritza-politiken ezarpenari buruz jardutean	nazioarteko campus batean ikasleen arteko gatazkak bideratzen dituen irakasle gisa
B2	Gai da komunikazioaren kultura partekatua sustatzeko, ideia, sentipen eta ikuspuntu ezberdinak ulertzen eta baloratzen dituela adieraziz, eta parte-hartzaileak gonbidatuz ekarpenak egitera eta elkarren ideiei buruzko iritzia ematera.	interes berdina dituzten lagun edo pertsonen talde batean norbera sartzean edo beste aurkeztean	ekitaldi publikoetan, adibidez jaialdi, hitzaldi eta manifestaldietan parte hartzen duten kideen arteko elkarreaginean	beste herrialde batzuetako lankideei hiria edo enpresaren egoitza erakustean	kulturarteko zentroetan lehen hezkuntzako ikasgela kulturaliztun batean irakasle jardutean
	Gai da orientazio kultural ezberdinak dituzten pertsonekin elkarlanean aritzeko, beren ikuspuntu eta iritzien arteko antzekotasunak eta ezberdintasunak eztabaidatuz.	lagun edo pisukideekin jardura partekatua antolatzean	bidaia bateko bidaideekin batera egindako jardueretan; ekitaldi publikoetan, adibidez jaialdi, hitzaldi eta manifestaldietan parte hartzen duten kideen arteko elkarreaginean	ataza sinpleei, lan-ordutegi- eta oporaldiei buruz lankideekin izaten diren elkarriketetan	ikasleekin jardura akademikoak egitean

Komunikazioaren bitartekotza					
	Espazio kulturariztuna bideratzea	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B2	Gai da beste kultura batzuetako jendearekin elkarlanean aritzeko, bere lan egiteko modua egokitzu, prozedura partekatua sortzeko moduan..	lagun edo pisukideekin jardura partekatua antolatzea	komunitate-bilera kulturariztunetan	lankideekin nazioarteko merkataritza-politiken ezarpenari buruz jardutean	hezkuntza-testuinguru kulturariztunetan izaten diren mintegietan
B1+	Gai da kulturen arteko komunikazioa hauspotzeko, elkarriketa hasiz eta enpatia eta interesa agertuz, horretarako galdera errazak eginez eta halakoei erantzunez, eta adostasuna eta ulermena adieraziz.	jatorri kultural ezberdineko lagun edo senideekin izaten diren eguneroko elkarriketetan	oporraldietan, bertako jendearekiko tratuan	lankideekin laneko kontuei buruz telefonoz izaten diren truke eta elkarriketetan	ikaskideekin eskolaz kanpoko jarduerak egitean
B1	Gai da kulturarteko topaketetan era positiboan ekiteko, taldeko kideen mundu-ikuskerara eta sentipen ezberdinak kontuan hartuz.	lagun edo pisukideekin jardura partekatua antolatzea	komunitate-bilera kulturariztunetan	ataza sinpleei, lan-ordutegiei eta oporraldiei buruz lankideekin izaten diren elkarriketetan	hezkuntza-testuinguru kulturariztunetan izaten diren mintegietan
A2	Gai da kulturarteko trukeak hauspotzeko, eta, errepertorio mugatu bat erabiliz, jatorri kultural ezberdinetatik datorren jendea aurkezteko eta galderak egiteko eta halakoei erantzuteko; jakinik galdera batzuk modu ezberdinean jasoko direla dagokion kulturaren arabera.	lagun eta senideekin edota bisitariekin izaten dituzten elkarriketa informalek arruntetan	jate txeeetan izaten diren elkarriketa eta truke sinpleetan	hasiberriak lantokian aurkeztean	eskolako kirol-taldean ikasle berriak aurkezten dituen entrenatzaile gisa
A1	Gai da kulturarteko trukea errazteko, hitz / zeinu errazekin eta ez hitzezko keinuekin harrera-jarrera eta interesa erakutsiz, besteak ekarpenak egitera gonbidatuz eta zuzenean zuzentzen zaizkienean ulertu duten ala ez adieraziz.			hasiberriak lantokian aurkeztean	taldean sartzen den pertsona berri bati harrera egiten dion ikasle gisa
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Komunikazioaren bitartekotza					
	Bitartekari-lanak egitea egoera informalean (lagunekin eta lankideekin)	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
C2	Gai da (A hizkuntzan) era askotako gai orokor eta espezializatuen inguruan esan dena (B hizkuntzan) argi, jartasunez eta ongi egituratuko diskurtso baten bidez adierazteko, estilo eta erregistro egokia erabiliz, esanahiaren geruza finak bilduz eta inplikazio soziokulturalari buruzkoak garatuz.	bilkura informalean lagun, senide, gonbidatu edo anfitrioiekin politikari, literaturari eta abarrei buruz izaten diren elkarrizketetan	hitzaaldi publikoetan, ekitaldi edo bilera publikoetan, (erlijiozko) zeremonietan	kudeaketa-bileretan, beste herrialde batera lanagatik joan eta bertan antolatutako ekitaldi sozial edo kulturaletan	eskolako ekitaldietan, adibidez, gurasoak ere egongo diren sari-banaketan; beste eskola batzuetako bisitariei ongietorria emateko hitzaldietan edo aurkezpenetan; Internet bidezko mintegietan, eztabaidetan eta elkarrizketetan
C1	Gai da bere interesekin, ikasketekin edo lanbidearekin zerikusia duten era askotako gai buruz (A hizkuntzan) esan dena (B hizkuntzan) jartasunez adierazteko, informazio garrantzitsua argi eta zehatz adieraziz eta, era berean, kultur erreferentziak azalduz.	bilkura formalean, gonbidatuekin, zeremonia, adierazpen, elkarrizketa eta eztabaida konplexuak interpretatzen		antolakuntza-auziez eztabaidatzen, adibidez nazioarteko konferentzia edo ekitaldiei eta kontratuen negoziazioei buruz	ikerketan proiektuen baitan egiten diren elkarrizketetan; konferentzia edo mintegietan
B2+	Gai da bitartekotza-lanak egiteko (A hizkuntzaren eta B hizkuntzaren artean), informazio xehea adieraziz, bi alderdiek oinarziko informazioari eta gako soziokulturalari errepeta diezaiten lortuz eta, beharrezkoa baldin bada, argitzeko galderak edo adierazpenak eginez.	beste herrialde bateko senide edo gonbidatuen bisitak hartzen	bilera publikoetan, ekitaldi kulturantzunetan	bisitan etorritako bazkide edo bezeroekin, nazioarteko talde batean antolakuntzaz, proiektuez edo baliabideen planifikazioaz aritzean	irakasleek eta gurasoek haurraren errendimenduari buruz aritzeko egiten dituzten bileretan; akademiko famatu batekin beren espezialitateko eremuan eztabaidan
B2	Gai da bere eremuko ongietorri-hitzaaldi batean, pasadizo batean edo aurkezpen batean (A hizkuntzan) esan denaren zentzua (B hizkuntzan) adierazteko, gako kulturalak egoki interpretatuz eta, beharrezkoa baldin bada, azalpen gehigarriak emanez, baldin eta hitzunik geldialdiak egiten baditu sarri samar, bitartekotza ahalbidetzeko moduan.	senide edo lagunekin atzerrian lan egiteaz edo ikasteaz jardutean	bisita gidatuetan	enpresa, lan-tegi edo unibertsitate batera bisita egitean	irakasleek eta gurasoek haurraren errendimenduari buruz aritzeko egiten dituzten bileretan; eskolen arteko trukeetan, zuzendari, irakasle edo ikaslea gonbidatuak daudenean
	Gai da bere intereseko eremuari dagozkion gai buruz (A hizkuntzan) esan denaren zentzua (B hizkuntzan) adierazteko, ikuspuntu eta adierazpen garrantzitsuen esanahia adieraziz eta, beharrezkoa bada, azalduz, baldin eta behar denetan solaskideek argibideak ematen badituzte.	senide, lagun, gonbidatu edo anfitrioiekin gaurkotasuneko auzi garrantzitsuei buruz jardutean	bisita gidatuetan, adibidez, erakusketa batean	bisitan etorritako lankideekin afaltzean	eskolako ekitaldietan edo gurasoen egunean

Komunikazioaren bitartekotza					
	Bitartekari-lanak egitea egoera informalean (lagunekin eta lankideekin)	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B1+	Gai da bere intereseko eremuari dagozkion gaietarako (A hizkuntzan) esan denaren zentzu nagusia (B hizkuntzan) adierazteko, egitatei buruzko informazio argia adieraziz eta kultur erreferentzia esplizituen berri emanez, baldin eta alde zuritik prestatu badezake eta hitzunik argi ahaskatzen badu, eguneroko hizkuntza erabiliz.	lagun eta senideekin egunerokoan izaten diren elkarrizketetan, adibidez, familia, lanari edo eguneko gertaerei buruz	bidaiak eta oporraldi batean beste bidaiari batzuekin izaten diren elkarrizketa informalean, adibidez, bidaiari, zaletasunei eta interesetarako buruz	lankideekin izaten diren eguneroko elkarrizketetan, esaterako, interesetarako, lanari eta eguneroko gertaerei buruz	eskolen arteko trukeetan; irakasleek eta gurasoek haurraren errendimenduari buruz aritzeko egiten dituzten bileretan
B1	Gai da bere intereseko gaietarako (A hizkuntzan) esan denaren zentzu nagusia (B hizkuntzan) adierazteko, giza legearen arau nagusiak betetzeko, baldin eta hitzunen ahaskera argia bada eta argitzeko eta etenaldiak egiteko eskatu badezake diskurtsoa planifikatzeko aldera.	lagun eta senideekin bisitarekin izandako elkarrizketetan, txango bat antolatze aldera	bidaiak eta oporraldi batean beste bidaiari batzuekin izaten diren elkarrizketa informalean, adibidez, bidaiari, zaletasunei eta interesetarako buruz	lankideekin izaten diren eguneroko elkarrizketetan, esaterako, interesetarako, lanari eta eguneroko gertaerei buruz	eskolen arteko trukeetan; irakasleek eta gurasoek haurraren errendimenduari buruz aritzeko egiten dituzten bileretan
A2+	Gai da eguneroko egoeretan (A hizkuntzan) esan denaren zentzu orokorra (B hizkuntzan) adierazteko, arau kultural oinarrikoak betetzeko eta oinarriko informazioa adieraziz, baldin eta hitzunen ahaskera argia bada eta errepikatuzko zein argitzeko eska badezake.	lagun eta senideentzat interpretazio-lana egitean, telefonoz, adibidez Internet edo bestelako zerbitzu bat eskuratu nahi dutenean	jatetxeetan, gonbidatuekin, jatorriari, zaletasunei eta hezkuntzari buruz hitz egitean	lantokian, agur-festa bat antolatuzko bezero baten bisitaldian	bere jatorrizko herrialdeko ikasle berri batekin
A2	Gai da aurreikusitako moduko eguneroko egoeretan (A hizkuntzan) esan denaren ideia nagusiak (B hizkuntzan) adierazteko, nahi eta behar pertsonalei buruzko informazioa adieraziz batzuei eta besteiei, baldin eta hitzunek formulatzen laguntzen badiot.	bisitari edo gonbidatuak senideen edo lagunuen aurrean aurkeztean	zerbitzuak eskaintzen dituen bulego publiko batean, adibidez, baimenak emateko bulegoetan	bezero baten bisitaldian	eskolen arteko trukeetan; irakasleek eta gurasoek haurraren errendimenduari buruz aritzeko egiten dituzten bileretan
A1	Gai da (A hizkuntzan emandako) besteen xehetasun pertsonalak edo aurreikus daitezkeen oso informazio sinplea (B hizkuntzan) komunikatzeko, beste pertsona batzuek formulatzen laguntzen badute.				
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>				

Komunikazioaren bitartekotza					
	Komunikazioa bideratzea egoera delikatueta eta desadostasunetan	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	
C2	Gai da elkarrizketa zapuzten duten parte-hartzaileei diskrezioz aurre egiteko, iruzkinak diplomaziaz eginez, egoera eta ikusmolde kulturalak kontuan hartuta. Gai da printzipioekin lotutako gaietan bere jarrera konfiantzaz azaltzeko, diplomaziaz baina tinko, eta besteen ikuspuntuak errespetatuz betiere.	auzi pertsonal edo sozialei buruz ari diren lagun edo senideen artean sortzen diren desadostasunetan	komunitatearen baitako gatazkak dauden egoeretan	elkarlanean zailtasunak agertzen direnean negoziazioetan, murrizketa eta berregituraketeki buruzko elkarrizketetan	ikasgelako martxa eragozten duten ikasleekin eskolan bullyinga edo arrazarekin edo generoarekin lotura duen indarkeria gertatzen denean
C1	Gai da beste ikuspuntuekiko sentikortasuna adierazteko, errepikapenak eta parafraasiak baliatuz, alderdi bakoitzak akordio bat lortzeko eskatzen dituen baldintzak xehe ulertzen dituela erakusteko moduan. Gai da bat ez datozen alderdiei eskakizunak diplomaziaz formulatzeko, jakite aldera zein den beren posizioaren muina eta zeri amore emateko prest egongo lirakeen baldintza jakin batzuk suertatuz gero. Gai da, konbentzitzeko gaitasuna duen hizkuntza erabiliz, desados dauden alderdiak posizio berri baterantz bideratzeko.	etxeko arauetan ados jartzeko arteen; senideekin haurrak edo adinekoak zaitzeko ardurei buruz hitz egitean	oporraldi "pakete" batean edo ekitaldi publiko batean gertatzen diren gatazketan	antolaketa eta funtzionamenduari dagozkion arazoak konpontzean	talde-lanak funtzionatzen ez duenean, ikasleen arteko bitartekotza antolatzean eta bideratzean edo bi ikasle-talde ados jartzeko ez direnean
B2+	Gai da bat ez datozen alderdiei konponbide posibleak ateratzeko, ados jartzeko laguntzeko asmoarekin, galdera ireki eta neutralak eginez, ahalik eta enbarazu edo irain gutxien sortzeko moduan. Gai da bat ez datozen alderdiei elkar hobeto ulertzen laguntzeko, beren posizioak modu argiagotan azalduz eta beren behar eta helburuei lehentasuna emanez. Gai da argi eta zehatz laburtzeko zer adostu den eta alderdi bakoitzak zer egitea espero den.	etxeko arauetan ados jartzeko arteen; senideekin haurrak edo adinekoak zaitzeko ardurei buruz hitz egitean ugazaba edo maizterrekiko gatazketan, adibidez, pisu bateko kalteen ardura finantzarioa zeini dagozkion zehazteko eztabaidetan	oporraldi-pakete batean edo ekitaldi publiko batean gertatzen diren gatazketan beste pertsona bati eragiten dioten eta eremu publikoetan, hala nola jateke eta zinemetan, gertatzen diren eztabaidetan istripu batekin lotutako gatazketan	antolaketa eta funtzionamenduari dagozkion arazoak konpontzean enplegatuen arteko eguneroko elkarreagin-jardura negatiboari aurre egitean akordio kolektiboak egitean edo laneko artekaritzan	talde-lanak funtzionatzen ez duenean, ikasleen arteko bitartekotza antolatzean eta bideratzean edo bi ikasle-talde ados jartzeko ez direnean
B2	Gai da, galderak eginez, zoru komuneko eremuak identifikatzeko eta alderdiei balizko konponbideak nabarmentzera gonbidatzeko.	beste batzuei fakturei edo zerbitzuei buruzko kexeekin laguntzean, adibidez denda, garrario edo bankuetan	beste batzuei fakturei edo zerbitzuei buruzko kexeekin laguntzean, adibidez denda, garrario edo bankuetan	lantokian izaten diren gatazka txikiak	

Komunikazioaren bitartekotza					
	Komunikazioa bideratzea egoera delikatueta eta desadostasunetan	Egoera (eta rolak)			
		Arlo pertsonala	Arlo publikoa	Lan-arloa	Hezkuntza-arloa
B2	Gai da desadostasunaren funtsa nolabait zehaztasunez laburtzeko eta tartean dauden alderdien posizioak azaltzeko.	etxeko arauetan ados jartzen ez diren etxekideen artean; senideekin haurrak edo adinekoak zaintzeko ardurei buruz hitz egitean	beste pertsona bati eragiten dioten eremu publikoetan, hala nola jate txeko eta zinemetan, gertatzen diren eztabaidetan	enplegatuen arteko eguneroko elkarreagin-jarduera negatiboari aurre egitean	talde-lanak funtzionatzeko ez duenean, ikasleek arteko bitartekotza antolatzean eta bideratzean edo bi ikasle-talde ados jartzen ez direnean
	Gai da bi alderdien adierazpenak laburtzeko, ados dauden eremuak eta ados jartzeko oztipoak azpimarratuz.	ugazaba edo maizterreko gatazketan, adibidez, pisu bateko kalteen arduraren finantzarioa zein dagokion zehazteko eztabaidetan	auzi sozialetan edo segurtasun-arazoen buruz hitz egiteko komunitate-bileretan parte hartzean edo moderatzean	ekintza-plan bat edo etorkizuneko agenda aztertu eta berrikusteko prestaketa-bileretan	
B1+	Gai da bat ez datozen alderdiei bere ikuspuntuari buruz galdetzeko, eta gai da beren azalpenei laburrean erantzuteko, baldin eta gaiak ezagutzen baditu eta alderdiek argi hitz egiten badute.	etxeko ardurei edo hobekuntzei buruz pisukideekin izaten diren eztabaidetan	beste pertsona bati eragiten dioten eremu publikoetan, hala nola jate txeko eta zinemetan, gertatzen diren eztabaidetan	enplegatuen arteko eguneroko elkarreagin-jarduera negatiboari aurre egitean	ikasleek eztabaidatzen eguneroko elkarreagin-ekintza negatiboari aurre egitean
B1	Gai da desadostasunaren gako nagusiak ulertzen dituela frogatzeko, gai ezagutzen badu, eta gai da, eskakizun errazak eginez, berrespena edo azalpenak eskatzeko.				
A2	Gai da hitzunik bat ez datozela ohartzeko edo elkarreaginean zailtasunak gertatu direla konturatzeko, eta aurrez buruz ikasitako esaldi errazak erabiltzeko, haiek ados jartzeko aldera.	etxeko ardurei buruz pisukideekin izaten diren eztabaidetan	eztabaida batean: festa batean, irteera batean, geltokia edo museoa bezalako leku publiko batean	lantokian bi pertsonak zerbait nola egin edo bukatu gabeko ataza batez eztabaidatzen dutenean	ikasleak eztabaidatzen hasten direnean, edo talde-lanean kanpoan gertatzen direnean
A1	Gai da hitzunik bat ez datozela ohartzeko eta norbaitek arazo bat daukala konturatzeko, eta aurrez buruz ikasitako esaldi eta hitz errazten bidez adierazteko (adibidez, "Ulertzen dut?", "Ondo al zaude?").	pisukide bat haserre dagoenean, eztabaida batean zehar edo ondoren		lantokian bi pertsonak zerbait nola egin edo bukatu gabeko ataza batez eztabaidatzen dutenean	ikasleak eztabaidatzen hasten direnean, edo talde-lanean kanpoan gertatzen direnean
Aurre-A1	Ez dago deskriptorerik.				

6. eranskina:

DESKRIPTORE ARGIGARRI OSAGARRIEN GARAPENA ETA BALIOZTATZEA

2001EKO ESKALAK EGUNERATZEA

2001eko deskriptore argigarrien eskalak dira, Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren atalen artean, gehien erabili diren elementuetako bat, eta deskriptore originalen garrantziak bere horretan eutsi dio luzaroan. Horregatik, 2001eko deskriptore-multzoa osatzea zen asmoa, ez bertako deskriptoreak aldatzea. Nolanahi ere, 2001eko EEMBaren 4. eta 5. ataletan agertzen diren eskaletako deskriptore gutxi batzuk aldatzea proposatu da. Besteak beste, C2 mailan, adierazpen “absolutu” batzuk aldatu dira, hobeto islatze aldera EEMBaren deskriptore argigarriek ez dutela ama-hiztun idealizatu bat hartzen ikasle edo erabiltzaileen gaitasunen erreferentzia gisa. Aldaketa txiki horiek Liburu osagarri honetako deskriptore-eskaletan biltzen dira, eta 7. eranskinean zerrendatu dira. Lana egiteko, Eurocentres fundazioko egile-talde txiki batek, Atarikoan aipatzen diren iturriak abiapuntu gisa hartuta, material kalibratu garrantzitsuak hautatu, txertatu eta, behar izanez gero, egokitu zituen. Ondoren, bilerak egin zituzten aditu-talde batekin, aholkua eskatzeko, eta deskriptoreen sorta findu zen; azkenik, aholkulari-talde handiago bati bidali zitzaion dena, berrikus zezaten.

ESKALA BERRIAK

Proiektuaren fase horretara iritsita, eskala berriak gehitu ziren alor hauetan: “Plazer hutsagatik irakurtzea” (“Idatzizkoaren ulermena”ren barruan), “Telekomunikazioak erabiltzea” (“Ahozko elkarreragina”ren barruan) eta “Bakarrizketa jarraitua: Informazioa ematea” (“Ahozko ekoizpena”ren barruan). Era berean, prozesu honetan, “Informazioa trukitzea” eskalatik “Bakarrizketa jarraitua: Informazioa ematea” eskalara aldatu ziren bakarrizketa tankerako hitz-hartzeei zegozkien deskriptore batzuk.

AURRE-A1

Aurre-A1 mailak “mugarri” bat ezartzen du A1 mailara bidean: aurre-maila horretan, ikasleak oraindik ez dauka hizkuntza-gaitasun sortzailerik, baina hitzen eta formula-erako esapideen errepertorio bat erabiltzen du. A1en azpitik gaitasun-maila bat dagoela adierazten da 2001eko EEMBaren 3.5 atalean. Ikerketa Zientifikoen Suitzako Proiektu Nazionalan, A1 mailaren azpitik neurtutako deskriptoreen zerrenda motz bat biltzen da. A1 mailako ikasleen gaitasunei buruzko deskribapen xeheago bat eta A1 mailaren azpiko maila bat gehitzea garrantzitsua zen ikasleentzat, eta hori argi geratu da deskriptoreak sortzeko proiektu ugari zentratu baitira beheerenerako maila horietan. Ondorioz, Aurre-A1 esaten zaion gaitasun-maila bat txertatu da eskala gehienetan.

FONOLOGIA

2001eko EEMBan bazegoen fonologiari zegokion eskala bat, “Ahoskeraren kontrola”; hala ere, oraingoan, hori aldatu eta deskriptore-multzo berri bat sortu da / ikus [“Phonological Scale Revision Process Report”](#) (Piccardo 2016). Deskriptore originalak sortzeko egindako ikerketan hainbat eskala garatu ziren, eta horien artean, fonologiak izan zuen arrakasta gutxiena. EEMBaren barruan, eskala horretan bakarrik hartu zen ama-hiztunen maila arau gisa, nahiz eta modu inplizituan izan. Eskalak eguneratzeko prozesuan, ordea, egokiagotzat jo zen, ahoskeraren kontrola neurtzeko orduan, ulergarritasunean zentratzea, gaur egungo ikerketekin bat eginez, eta bereziki halako testuinguru batean, non errepertorio kulturantzunak eta eleaniztunak eraikitzeke deskriptoreak ematen ari baikara. Horren ondorioz garatutako Fonologia proiektuak behean aipatzen diren eta eskala berriei dagozkien hiru balioztatze-faseak bete zituen, eta fase bakoitzean 250 informatzaile baino gehiagok hartu zuten parte.

IKASLE GAZTEAK

Ikasle gazteei dagozkien deskriptoreak Europako Erreferentzia Markoa Bateratuaren webgunean daude. Premia dago, eta hala aitortu da, ikasle gazteen ikaskuntzak eta irakaskuntzak EEMBarekin lerrokatzeko tresnak sortzeko. Nolanahi ere, proiektu honetan ez dira modu paraleloan ikasle gazteentzako deskriptore berriak diseinatu eta neurtu; hala erabaki zen ikasle gazteentzako deskriptoreak EEMBaren deskriptore argigarrietatik eratortzen eta egokitzen direlako, adina eta testuingurua aintzat hartuz. Gainera, alor honi dagokionez, lan eskerga egin da jada herrialde kideetan, ikasle gazteentzako Hizkuntzen Portfolio Europarrak diseinatu eta balioztatu baitira. Horregatik, ikasle gazteei begira hartu den ikuspegia honako hau izan da: ikasle gazteentzako deskriptoreak

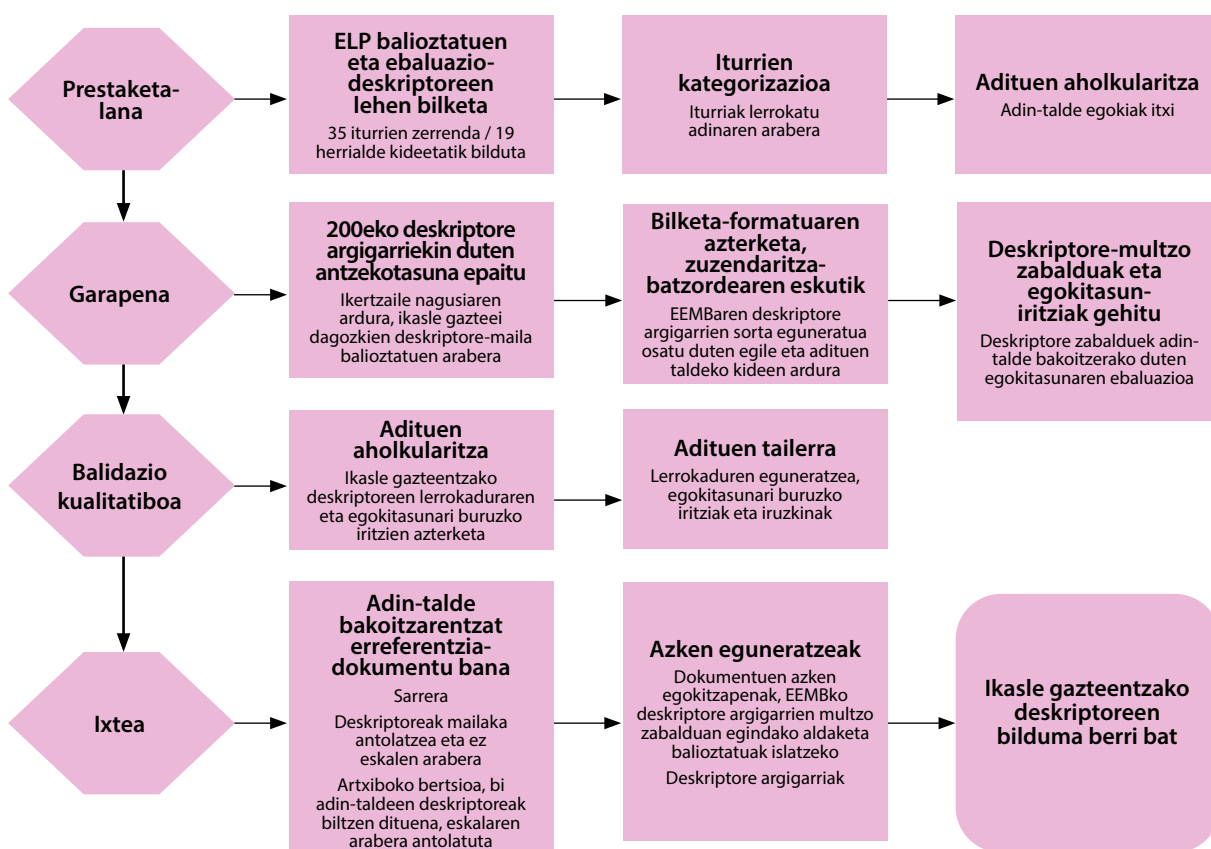
bildu eta bi adin-tartetan sailkatu dira, 7tik 10 urtera eta 11tik 15 urtera, hain justu ere, eskura zeuden Hizkuntzen Portfolio Europarreko lagin gehienak bi tarte horiei baitzegozkien.

Ez du den-dena hartzen, baina proiektuak, hala ere, ikasle gazteentzako deskriptoreen hautaketa esanguratsu bat bildu du, iturri gisa hartuz zenbait herrialde kideren Hizkuntzen Portfolio Europarrak, eta, batez ere, Europako Kontseiluaren Hizkuntzen Portfolio Europarren bankuan egiaztatutako ereduak eta Europako Kontseiluan erregistratu diren laginak, bai eta Cambridge English Language Assessment erakundeak emandako deskriptoreak ere. Ikasle gazteentzako deskriptoreak hartu eta banan-banan lerrokatu ziren, mailaren arabera, 2001eko deskriptore argigarriekin, eta antzekotasun esanguratsuak identifikatu ziren bien artean –gazteei zegozkien deskriptoreen eta EEMBaren deskriptoreen artean–, eta adituen aholkularitza-batzorde bati aurkeztu zitzaizkien, berrius zitzaten. Bilketa- eta lerrokatze-lanaren asmoa izan zen ikasle gazteen kurrikulua, portfolioak eta ebaluazio-tresnak gehiago garatzea, gogoan hartuta EEMBan deskribatzen den ikuspuntua, zeinak, gaitasunak lortzeko bidean, bizitza osoko ikaskuntza bultzatzen baitu.

Gainera, deskriptore argigarri osagarriak irakasleentzako dokumentu batean bildu ziren, irakasleek erabaki zezaten ea egokiak ziren ikasle gazteen programetarako, eta deskriptore bakoitzak ikasle gazteen adin-tarteetarako zuen egokitasunari buruzko iritziak erantsi ziren, gida bezala. Aholkularitza-batzordeak berretsi zituen iritzi horiek, kideen ebaluazioaren eta aholkularitza-tailer bereizi baten bitartez.

Deskriptoreak⁵¹ bi agiritan aurkezten dira: adin-tarte bakoitzak badu berea. Bi agiriek egitura bera dute: deskriptoreak mailaka azaltzen dira, Aurre-A1 mailatik hasita, eta kanpoan utzi dira adin-tartearen ohiko gaitasun kognitibo, sozial edo esperientziari dagozkion gaitasunetatik at dauden EEMBaren deskriptore argigarriak (batez ere maila gorenetan). Hala, dokumentuek erakusten dute EEMBko zer deskriptoreekin dagoen lotuta ikasle gazteei dagokien deskriptore bakoitza eta, ikasle gazteei dagokien deskriptorearen adibiderik ez dagoenean, kasuan kasuko deskriptoreak adin-tarteetarako duen egokitasuna adierazten da. Horretaz aparte, artxiboko dokumentu batean biltzen dira bi adin-tartei dagozkien deskriptore guztiak, eskalen arabera antolatuta.

18. irudia – Ikasle Gazteen Proiektuaren garapena

51. Deskriptore osagarrien bankua, www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors

BITARTEKOTZA

Bitartekotzari buruzko ikuspegi kontzeptuala

1996an, Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren behin-behineko bertsio bat argitaratu zen, Suitzako ikerketa-proiektuaren azken faseetan, eta, bertsio horretan zirriborro gisa agertzen ziren bitartekotzari zegozkion deskriptore argigarrien eskalak, ulermenari, elkarreraginari eta ekoizpenari zegozkion osagarri. Halere, ez zen proiekturik abiatu deskriptore horiek garatzeko. Horrenbestez, eguneraketa honen xede garrantzitsuetako bat da bitartekotzako deskriptoreak eskaintzea behingoz, kontuan hartuta eremu horrek gero eta munta handiagoa duela hezkuntzan. Bitartekotzaren haritik, erreperitorio eleaniztun eta kulturantzunetan oinarritzeari buruzko deskriptoreak ere gehitu dira. Atarikoan aipatzen diren erakundeek, hain zuzen ere, honako deskriptore hauek balioztatzen lagundu dute: bitartekotza, online elkarreragina, literaturari buruzko iritziak eta erreperitorio eleaniztun eta kulturantzunetan oinarritzea.

Bitartekotza dugu eskala berrien arreta-gune nagusia: orain, bitartekotzari eskainitako 23 deskriptore-eskala daude (bitartekotza-jarduerak: 18; bitartekotza-estrategiak: 5). Bitartekotzari heltzeko orduan, ikuspegi zabalagoa hartu da 2001eko EEMBan baino: argitalpen horretan –2.1.3 atalean, zehazki– hizkuntzaren komunikazio jardueretako laugarren kategoriatzat hartzen zen bitartekotza –ulermena, elkarreragina eta ekoizpena dira beste hirurak–:

Bitartekotza izan zen eskala berriak garatzeko xede nagusia, alderdi batzuk hain zuzen, eta horretarako dagoeneko eskuragarri daude 23 deskriptore-eskala (bitartekotza-jarduerak: 18; bitartekotza-estrategiak: 5). Bitartekotzarako erabilitako ikuspegia 2001eko EEMBan aurkeztutakoa baino zabalagoa izan zen. Bertan, 2.1.3 atalak komunikazio-arloko hizkuntza-jardueren laugarren kategoria gisa aurkeztu zuen bitartekotza, harrerarekin, elkarreraginarekin eta ekoizpenarekin batera:

Bai ulermen bai ekoizpenean, **bitartekotza**-jarduerak, idatzizkoek zein ahozkoek, elkarrekin zuzenean komunikatzerik ez duten pertsonen arteko komunikazioa ahalbidetzen dute. Itzulpenak edo interpretazioak, parafraasiak, laburpenak edo oharrik hartzeak jatorrizko testua birformulatzeko gaitasuna emango dio pertsona jakin bati, testu hartara zuzenean jotzeko modurik ez duenean. Hizkuntza arloko bitartekotza-jarduerak, zeinetan testu bat birprozesatzen baita, garrantzi handiko zeregina dute gure gizarteetako hizkuntza jardueren barruan.

2001eko EEMBko 4.4 atalean, deskribapenean sakontzen da:

Bitartekotza-jardueretan, hizkuntzaren erabilitakoak ez du esanahiak aditzera emateko ardurarik hartzen; bere ardura da bitartekari gisa jardutea zuzenean elkar ulertu ezin duten solaskideen (oro har, baina ez beti, hizkuntza desberdinetako solaskideen) artean. Bitartekotza-jardueren adibide dira ahozko interpretazioa eta idatzizko itzulpena, eta baita hizkuntza berean egindako laburpena eta parafraasi ere, hartzaileak jatorrizko testuko hizkuntza ulertzen ez duenean

Hortaz, 2001eko EEMBan, informazioaren transmisioari eta elkar ulertzen ez duten hiztunen arteko bitartekari-lanari erreparatu zitzaion batez ere, izan hizkuntza beraren baitan izan bi hizkuntzen artean.

Nolanahi ere, proiektu honetan bitartekotzari heltzeko baliatu den ikuspuntu kontzeptualak antz handiagoa du Coste eta Cavallik, hezkuntza-arlo zabalagoarekin bat eginez, 2015ean Europako Kontseiluaren aginduz egindako txostenean erakutsi zuten ikuspegiarekin –“[Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools](#)” (Coste eta Cavalli 2015)–. Bitartekotzaren ikuspegi kontzeptualari buruzko deskribapen osoa txosten honetan dago: “[Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR](#)” (North eta Piccardo 2016). Bitartekotzaren baitako kategoriak garatzean, egile-taldeak, Coste eta Cavalliren biderei jarraituz, bi hauek bereizi ditu:

- ▶ “Bitartekotza erlazionala”: pertsonen arteko harremanak sortzeko eta bideratzeko prozesua, elkarlana gauzatzeko giro positibo bat eratze asmoa duena (kategoria honetarako sei eskala sortu dira).
- ▶ “Bitartekotza kognitiboa”: jakinduria eta kontzeptuak ulertarazteko bidea ematen duen prozesua, batez ere gizabanako bat ez denean gai hori bere kabuz egiteko, kontzeptuak oso berriak edo arrotzak direlako, edo muga linguistiko edo kultural handi bat dagoelako.

Edonola ere, ia ezinezkoa da bitartekotza kognitiboari heltzea ez baldin badira kontuan hartzen prozesu horri dagozkion alderdi erlazionalak. Benetako komunikazioa gauzatzeko, bi alderdiak uztartu behar dira, era holistikoa. Horregatik, bitartekotzako eskalak lau taldetan banatu dira, ikuspegi praktikoago bati segituz:

- ▶ testuen bitartekotza;
- ▶ kontzeptuen bitartekotza;
- ▶ komunikazioaren bitartekotza;
- ▶ bitartekotza-estrategiak.

Azkenik, hizkuntzen arteko bitartekotza eta bitartekotza kulturala lantzearekin batera, interesa piztu du erreperitorio eleaniztuna eta kulturaztuna baliatzeko gaitasunak, eta hiru eskala gehigarri garatu dira alor horretan:

- ▶ erreperitorio kulturaztunean oinarritzea;
- ▶ ulermen eleaniztuna;
- ▶ erreperitorio eleaniztunean oinarritzea.

Gaitasun eleaniztunari eta kulturaztunari dagozkion deskriptoreak garatu dira, eta EEMBko maila bateratuekin lotu; hartara, irakasleek, eskolak planifikatzeko orduan, beren ikasleen gaitasun-mailarako aproposa den gaitasun eleaniztun eta kulturaztunen irakaskuntza kontuan har dezatela bultzatzeko.

METODOLOGIA

Proiektuak, Brian North-ek eta Günther Schneider-ek Suitzan egindako EEMBaren jatorrizko deskriptoreen ikerketan erabilitako metodologiei jarraiki zien eta haiek egindakoa zabaldu. Hala, 12. irudian laburbilduta dagoen bezala, metodo mistoen ikerketa-diseinu bati ekin zitzaion, garapen kualitatibo eta kuantitatiboarekin. Literatura garrantzitsuen azterketa zabal baten ondoren, idazketa lan-fase intuitibo bati ekin zitzaion; aholku-batzordearen iruzkinak ere izan zituen. Gero, 2015eko otsailetik 2016ko otsailera bitartean, balioztatze-jardueren hiru fase egin ziren, 1.000 pertsona inguru partaide izan zirelarik. Ondoren, 2016ko uztailetik 2017ko otsailera bitartean, hiru balioztatze-txanda egin ziren; pilotatzea, berriz, 2017ko urtarrila eta 2017ko uztaila bitartean.

Eskala berriak garatzeko eta balioztatzeko, jatorrizko ikerketa suitzarrean erabili zen metodologia islatu zuen (ikus 2001eko EEMBko B eranskina), baina maila handiago batean. Jatorrizko ikerketa-egitasmoak bezalaxe, hiru fase zabal izan zituen:

- ▶ hasierako ikerketa eta garapena (fase intuitiboa);
- ▶ kategorien eta deskriptoreen kalitatea egiaztatu eta hobetzea (fase kualitatiboa); eta, azkenik,
- ▶ deskriptore onenak eskala-matematiko baten arabera neurtzea eta mailen arteko banaketak berrestea (fase kuantitatiboa).

Prozesu hori 2014ko urtarrilean hasi eta 2016ko martxoan amaitu zen; ondoren, kontsulta eta pilotatzea egin ziren.

PRESTAKETA-LANAK

Hasteko, bitartekotzarekin lotutako tresnak eta artikulak bildu ziren: ingelesera itzuli ziren Profile Deutsch-eko bitartekotza-deskriptoreak eta beste iturri batzuetako materialak. Bilerak batzuk antolatu ziren Daniel Coste eta Marisa Cavallirekin, "Education, mobility, otherness – The mediation functions of schools" (Coste eta Cavalli 2015) dokumentuaren egileekin; eta, horren harira, kategoriatu bat eta testuen eta kontzeptuen bitartekotzako deskriptore-bilduma bat zirriboratu ziren. Hastapenean, kategoriatu nagusi hauetan banatu ziren deskriptore-eskalak:

- ▶ bitartekotza kognitiboa (jakinduria, jakiekuntza eta trebetasuna eskuratzeko bidea ematea);
- ▶ pertsonen arteko bitartekotza (harremanak ezartzea eta izatea; rolak eta arauak zehaztu eta, horren bidez, harkortasuna indartzea; gatazkak saihestea eta konpontzea eta konpromisoak negoziatzea);
- ▶ testuen bitartekotza (informazioa eta argudioak transmititzea: azalpenak, laburpenak, itzulpenak, etab.).

Gainera, hastapeneko bilduma horretan, instituzioetako bitartekotzari lotutako zenbait eskalaren zirriborroak bildu ziren (adibidez, iritsi berriak integratzea; alderdiekin, instituzio gisa jardutea; harreman instituzionalak sortzea eta izatea), eta orobat bildu ziren irakasleen bitartekotza-ekintzei lotutako hainbat alderdiri buruzko eskalak –bi eremuek zerikusia dute Coste eta Cavalliren ikuspegiarekin, eskolek bitartekari moduan jardun behar dutela azpimarratzen baitute–. Dena dela, 2014ko uztailean lehen kontsulta-bilerak antolatu zen, eta bertan bildutakoak ados jarri ziren: hiru eskala horietan, egiaz, elkarreraginari eta ekoizpenari lotutako alderdiak berreraikitzen ziren, aurrez ere EEMBan agertzen zirenak, eta ez zen bide berririk jorratzen. Horregatik, kontzeptuen, testuen eta pertsonen arteko bitartekotzari erreparatu zitzaion. Deskriptoreen bilduma berregin zen, eta, 2014ko irailean, adituen bilera batean aurkeztu zen, egile-talde bat osatuz.

GARAPENA

Ondoren, egile-taldeak gaiari buruzko literatura aztertu zuen, sakon, eta hastapeneko deskriptoreen bilduma berridatzi zuen, hainbat bilera eginez 2014ko irailetik 2015eko otsailera. Beste azpi-lantalde batzuek online elkarreragina, gaitasun eleaniztun eta kulturaztuna eta fonologia jorratu zituzten. Gaitasun eleaniztuna eta kulturaztuna lantzeko premia era naturalean sortu zen, hizkuntzen arteko bitartekotza eta, batez ere, bitartekarien zeregina aztertzearen haritik. Aitzitik, fonologia jorratzea erabaki kontziente bat izan zen, zeren

2001eko EEMBaren barruan Ahoskeraren kontrolari zegokion eskalak balizko ama-hiztun baten maila hartzen baitzuen eredutzat, EEMBaren beste eskala argigarriek ez bezala, eta espektatiba ez-errealistak sortzen zituen (B2: "Ahoskera eta intonazio naturala bereganatu du"). Ikuspegi hori eta ikuspegi eleaniztuna bateraezinak zirela iritzi zitzaion. Aholku-batzorde batek gertutik jarraitu zuen egile-taldearen jarduna, materialak eta iritziak emanaz. 2015eko otsailean, online elkarreragina, bitartekotza-jarduerak, bitartekotza-estrategiak eta gaitasun eleaniztuna eta kulturantzuna neurtzeko 427 deskriptore-zirriborro aurkeztu ziren, balioztatze-jardueren lehen txanda egiteko prest. Gaitasun eleaniztun eta kulturantzunarekin eta fonologiarekin lotutako lana geroago abiatu zen, eta horregatik, hasierako fase honetan, lehen arloko deskriptore gutxi batzuk baino ez ziren sartu, eta bigarren arloko bat bera ere ez. Izan ere, fonologiako deskriptoreak 2015eko ekainean egindako tailer batean pilotatu ziren, fonologiako adituei kontsultatzearekin batera.

BALIOZTATZE KUALITATIBOA

Fase honetan, 137 institutuk parte hartu zuten balioztatze prozesuan. Lehenengo ataza 2015eko otsailetik martxora garatu zen, institutu horietan aurrez aurreko saioak eginez: guztira, ia 1000 lagunek hartu zuten parte. EEMBaren deskriptore originalak garatzeko prozesuan egin ziren 32 tailerretan bertsio sistematikoago bat erabili zen. Parte-hartzaileak, binaka, 3-5 eremurekin lotutako 60 deskriptoreri buruz –gutxi gorabehera– jardun ziren, zer eremuri lotuta zeuden zehaztu zuten eta honako irizpideak kontuan hartuz ebaluatu zituzten: (a) argitasuna, (b) garrantzia pedagogikoa eta (c) hizkuntza-erabilera errealekiko lotura; gainera, formulazioaren hobekuntzak proposatu zituzten. Ondoren, 60 deskriptore inguru ezabatu ziren, tartean eskala oso bat. Deskriptore-mordoxka bat, aldiz, beste modu batean formulatu ziren, gehienetan edukia laburtuz, eta bi eskala berri sortu ziren, tailerretako parte-hartzaileek hala iradokita "(Idatzizko testuen ahozko itzulpena"; "Informazio konplexua xehetzea"). Une horretan, deskriptoreetako xehetasun batzuk kendu ziren, eta adibide gisa erantsi (ikus 5. eranskina). Fonologiaren balioztatze kualitatiboa askoz geroago egin zen, 2015eko azaroan eta abenduan: prozesu horretan, 250 parte-hartzailek jarduera berak (ezagunak) egin zituzten, online.

BALIOZTATZE KUANTITATIBOA

Hurrengo fasean 189 instituziok parte hartu zuten: guztira, 1.294 lagun, 45 herrialdetakoak. Parte hartu zuten zentroek, berriro ere, aurrez aurreko tailerrak antolatu zituzten. Lehenik, ezagutza-jardura batzuk egin ziren, "[Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment \(CEFR\) – A Manual](#)" (Council of Europe 2009) eskuliburuan proposatzen direnen antzekoak; ondoren, parte-hartzaileak estandarrak ezartzeko tailer batean aritu ziren: banaka, eta gaiari buruz hitz egin ostean, deskriptoreen zirriborroak EEMBko zer mailari zegozkion proposatu zuten. EEMBaren deskriptoreak sortzeko jatorrizko ikerketan garatu ziren gaitasun-maila guzti-guztiak baliatu ziren (10 gaitasun-maila, Aurre-A1etik hasi eta C2ra bitarte). Parte-hartzaileek pdf inprimakitan adierazi zituzten beren erabakiak eta, amaieran, online inkesta baten bidez adierazi zituzten beren behin betiko erabakiak.

Datuak analizatzeko orduan, lehenik, honako hau kalkulatu zen: deskriptore bat maila edo azpi-maila jakin batekin lotu zuten parte-hartzaileen batez bestekoa; ondoren, Rasch-en eredu erabili zuten, EEMBaren deskriptoreak sortzeko jatorrizko ikerketan bezalaxe. Rasch-en eredu erabiltzeko, uztartze-itemen matrize bat behar da, eta item bakoitzak (kasu honetan, deskriptore bakoitzak) ehun erantzun izan behar ditu. Hurrengo orrialdeko matrizea, adibidez, elkarri gaina hartzen zioten multzoak osatzeko erabili zen, eta, ondoren, parte hartzen zuten instituzioei banatu zitzaion. Modu horretan, deskriptore-eskala guzti-guztiek 151 erantzun jasoko zituzten gutxienez, eta 273 gehienez.

Era horretako matrize bana erabili zen balioztatze-prozesuaren fase guztietan, eta ahalegin kontziente bat egin zen taldeei bereziki interesatzen zitzaizkien kategoriei lotutako deskriptoreez galdetzeko. Rasch analisiak hainbat abantaila izan zituen: batetik, aukera ematen zuen funtzionatzen ez zuten deskriptoreak eta ataza burutzeko gai ez ziren parte-hartzaileak identifikatzeko eta kanporatzeko; bestetik, balio aritmetiko bat esleitzen zion deskriptore bakoitzari. Hala, eta EEMBko zenbait deskriptore "ainguratze-item" moduan erabiliz, balio horiek 2001eko EEMBko jatorrizko deskriptoreen oinarrian zeuden eskala bihur zitezkeen.

Behin-behineko analisi kuantitatiboaren emaitzak aholkularitza-bilera batean eztabaidatu zituzten, 2015eko uztailean. 36 deskriptore kendu ziren eta deskriptoreen erdia, gutxi gorabehera, kalibratze berrietara bideratu ziren, iruzkinak egin ostean. Auzi garrantzitsu bat izan zen ez zegoela A1 eta A2 mailako deskriptorerik, bitartekotzari eta gaitasun eleaniztun eta kulturantzunari zegokionik. Ahalegina egin zen hurrengo fasea hasi aurretik arlo horretako deskriptoreak sortzeko.

Datu kuantitatiboen bilketa nagusiaren ondoren inkesta bat egin zen, online, 2015eko urritik abendura, ingelesez eta frantsesez. Kasu hartan, parte-hartzaileek honako galdera honi erantzun behar zioten, banaka: "Zu zeu, edo

bururatzen zaizun norbait, gai izango litzateke deskriptore hau betetzeko?”. Galderari hiru aldiz erantzuteko eskatu zitzaion, beren pertsonaia eleaniztunak edo oso ondo ezagutzen zituzten pertsonak kontuan hartuz (bizikideak, haurrak, etab.); hala, 3.503 erantzun erabilgarri jaso ziren, 1.500 bat lagunek emanak. 2001eko EEMBaren deskriptoreak kalibratzeko baliatu zen ataza baten moldaera izan zen: ataza hartan, irakasleek beren eskoletako ikasleen lagin esanguratsu bat ebaluatu zuten deskriptoreen bidez. Bi analisi egin ziren: analisi global bat, deskriptore guztiak aintzat hartuz, eta bigarren analisi bat, non kategoria nagusiak banaka aztertu baitziren. Ondoren, deskriptore bakoitzari buruzko erabakiak hartu zituzten, eskura zegoen informazio guztia kontuan hartuta.

Fonologiari buruzko balioztatze kuantitatiboa 2016ko urtarrilean egin zuten; 272 lagunek parte hartu zuten. Bi ataza burutu ziren: a) deskriptoreak mailakatzea eta b) ikasleen adierazpenak, bideoan grabatuak, ebaluatzea (“Bideoan agertzen den ikaslea gai al da deskriptorean deskribatzen dena egiteko?”). Estandarrak ezartzeko hainbat teknika erabili zituzten; irakurleek “Phonological Scale Revision Process Report” (Piccardo 2016) txostenean topatuko dituzte xehetasunak.

Rasch-en eredua

Rasch-en eredua George Rasch daniar matematikariaren omenez deitzen da horrela. Ezaugarri ezkutuen analisia (edo itemari emandako erantzunaren teoria, IRT ingelesez) baliatzen duten probabilitate-ereduen artean gehien erabiltzen den eredua dugu. Eredu honek aztertzen du zer neurritan “egokitzen” den item bat neurtzen ari den oinarri-eraikuntzarekin (ezaugarri ezkutuarekin). Halaber, eskala matematiko baten bidez, zailtasun-balioak kalkulatu ditu (item bakoitzaren zailtasuna) lehenik, eta, bigarrenik, gaitasunaren balioak neurtzen ditu (pertsona bakoitzak zenbateko gaitasuna duen kasuan kasuko ezaugarriari). Eredua hainbat xedetarako erabiltzen da, baina honako hauek dira erabilera nagusiak:

- item-bankuak sortzea, azterketak egiteko;
- galdetegiaren analisia.

Galdetegiak aztertzeko, puntuazio-eskala izeneko aldaera (rating scale model, RSM) erabiltzen da. Hainbat alderdi dituen puntuazio-eskalak ebaluatzailearen subjektibotasuna ezabatu dezake ebaluatzailearen epaietatik. Horri buruzko azalpen xeheak biltzen dira “[Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment \(CEFR\) – A Manual](#)” (Council of Europe 2009) eskuliburuko erreferentzien gehigarrian.

Rasch-en ereduaren abantaila nagusia da, azterketen teoria klasikoan ez bezala, horren bidez eskuratzen diren balioak orokortu egin daitezkeela, sektore orokor beraren parte diren taldeak ere bilduz (hau da, ezaugarri nahikoa konpartitzen dituzten taldeak ere bilduz).

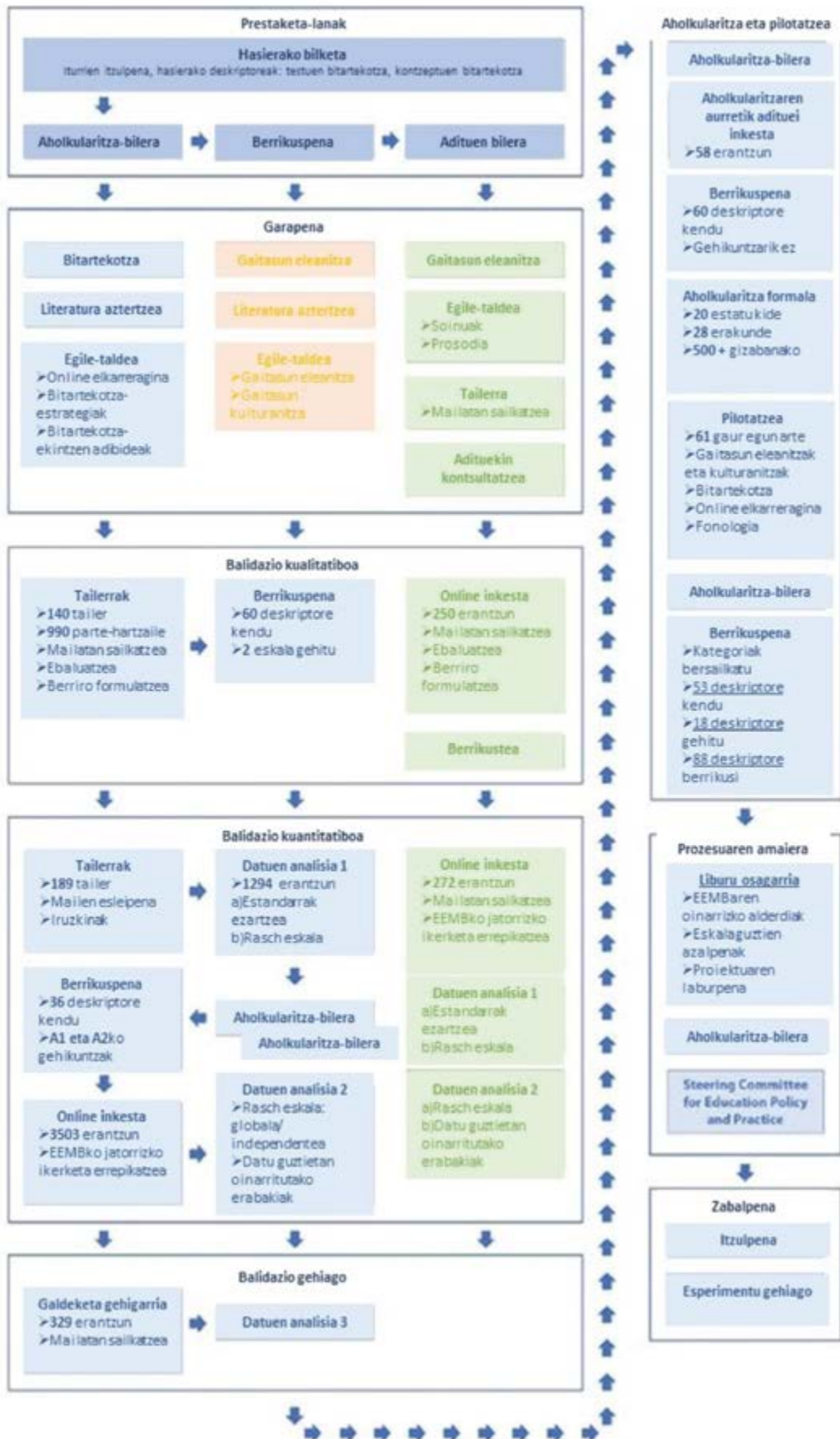
Eskalatze objektiboari eta eskuratzen diren eskala-balioen orokortze-gaitasun potentzialari esker, eredu hau bereziki aproposa da “Gai da” deskriptoreak erreferentzia eskala bateratu bateko zer mailatan kokatu behar liratekeen zehazteko, adibidez, EEMBko zer mailatan kokatu behar liratekeen zehazteko.

GAITASUN ELEANIZTUNA ETA KULTURANIZTUNA BALIOZTATZEA

Azkenik, 2016ko otsailean, inkesta gehigarri bat egin zen, hiru arrazoiengatik. Lehenik, ulermen-estrategiei eta ulermen eleaniztunari zegozkien deskriptoreak txertatzeko aukera ematen zuelako –gehienak [MIRIADI Project](#)⁵² proiektutik hartuak–; bigarrenik, online inkesta nagusian, eleaniztasunari lotutako ataza ez zelako oso ondo atera, eta, horregatik, inkesta osagarri bat egin zen, beste ataza batekin. Azkenik, inkesta gehigarriak bidea ematen zuen gaitasun kulturaztunari lotutako deskriptore gehiago ipintzeko, batez ere beheerenerako mailakoak. Inkestaren bi bertsio paralelo eta guztiz bereziak egin ziren. Proiektuan parte hartutako 267 boluntariok burutu zuten inkestaren bertsio bat; bestea, berriz, hezkuntza eleaniztuneko 62 adituk osatu zuten. Ondoren, bien emaitzak konparatu zituzten; ez zegoela estatistikoki diferentzia esanguratsurik ondorioztatu zen. Mailakatzea ere, neurri handi batean, bat zetorren 2001eko EEMBan egokitasun soziolinguistikoari dagokion eskalarekin.

52. www.miriadi.net/en/miriadi-plan.

19. irudia – Hainbat metodo uztartzen dituen ikerketa-diseinua

AUZIAK ETA ERANTZUNAK

Parte-hartzaileek erantzun eta ekarpen asko helarazi zituzten 2015eko balioztatze-jardueretan, aholkularitza bileretan eta 2016-2017 bitartean egin ziren aholkularitza- eta proba-saiioetan. Atal honetan biltzen dira proiektuak iraun bitartean mahai gainean jarri ziren auzi gako batzuk, eta orobat azaltzen da nola erantzun zitzaion auzi bakoitzari.

2001EKO ESKALEN ETA BITARTEKOTZA-ESKALEN ARTEKO LOTURA

Proiektu honen helburu nagusia Europako Erreferentzia Marko Bateratuko deskriptore-eskaletan agertzen ez ziren alderdiei zegozkien jarduerak eta estrategiak deskribatzeko deskriptoreak sortzea zen. Hala ere, bitartekotza-eskaletako alderdi batzuk, bereziki beheragoko mailetan EEMBko eskaletan deskribatzen diren jarduera-moten antzekoak dira. Eta hala da zeren, bitartekotzaren alderdi batzuk, gaur egun hartzen dugun ikusmolde zabalagoaren arabera, 2001ean argitaraturiko deskriptore argigarrien eskaletan agertzen baitziren jada. "Testuen bitartekotza"ri, "Informazio konkretua ematea"ri, "Datuak azaltze"ari eta "Testuak prozesatzea"ri dagozkion eskaletan, esaterako, "Testuak prozesatzea" eskalako kontzeptuetan sakondu da, zeina EEMBko 4.6.3 atalean agertzen baita, "Testua" izenburuaren azpian. Era berean, taldeko elkarreraginari berariaz dagozkion eskaletan, hala nola "Kideekin elkarlanean elkarlanean bideratzea", "Esanahia elkarlanean eraikitzea" eta "Solosaldiri kontzeptualak sustatzea" eskaletan, neurri handi batean, "Elkarreraginezko estrategien" baitan biltzen den "Elkarlaneko estrategiak" eskalako kontzeptuak garatu dira. Horrek agerian jartzen du zaila dela kategorizazio-eskemak eratzea. Ez genduke inoiz ahaztu behar kategoriak ez direla artefaktu komenigarri eta asmatuak baino, mundua interpretatzen laguntzen digutenak. Lausoak dira horien arteko mugak, eta ezin da eragotzi batzuk eta besteak gainjartzea.

HIZKUNTZEN ARTEKO BITARTEKOTZA

Deskriptoreen aurreko bertsioetan formulazio ugari probatu ziren puntu honen berri emateko. Hala ere, oso zaila suertatu zen ezberdintasun argiak markatzea. Sarritan, "ama hizkuntza", "lehen hizkuntza" eta "eskolako hizkuntza" ez dira hizkuntza bera, eta nahasmendua sortu zuten, halaber, "jatorri-hizkuntza" eta "xede-hizkuntza" esapideek (adibide baterako, bi hizkuntzaren arteko bitartekotza egiten denean, gerta liteke norberaren ama hizkuntza izatea bitartekotzaren xedea; kasu horretan, beste hizkuntza izango da jatorri-hizkuntza eta ama hizkuntza, berriz, xede-hizkuntza). Halako aldaerak biltzeko ahaleginean, deskriptoreen neurria hirukoizten zen, premiarik gabe, formulazioa bera apenas aldatzen baitzen

Horregatik, proiektuko lantaldeak erabaki zuen, 2001ean argitaraturiko deskriptore argigarriekin egin zen bezala, hizkuntza funtzionalaren hautemandako zailtasuna neurtzea, aintzat hartu gabe zer hizkuntza den. Beraz, komenigarria da erabiltzaileak berak zehaztea zer hizkuntzaren artean egingo den bitartekotza, deskriptoreak erabilera praktikora moldatzeko prozesuaren parte moduan.

"Testuen bitartekotza"ri dagozkion eskaletan "A hizkuntza" eta "B hizkuntza" aipatzen dira: termino zabalak dira, bitartekotzaren jatorria eta xedea adierazteko balio dutenak, hurrenez hurren. Oharretan azaltzen denez, baliteke bitartekotza hizkuntza beraren barruan gertatzea, edo bi hizkuntzaren, aldaeraren edo erregistroren artean (edo hiru horien konbinazio guztietan), eta erabiltzaileak kasuan kasuko hizkuntza konkretuak zehaztu nahi izatea. Era berean, erabiltzaileak bere testuinguruan egokiak diren adibideak gehi ditzake, eta, nahi izatera, abiapuntutzat har ditzake hizkuntzaren erabileraren lau arloak, 5. eranskinean azaltzen direnak: arlo publikoa, arlo pertsonala, lan-arloa eta hezkuntza-arloa.

Adibidez, har liteke "Informazio zehatza ahoz edo zeinuz ematea"ri dagokion eskalako lehen deskriptorea,

Gai da (B hizkuntzan) azaltzeko (A hizkuntzako) testu luze eta konplexu bateko atal jakin batean aipatzen den informazio konkretu baten egokitasuna.

eta honela moldatu daiteke:

Gai da frantsesez azaltzeko ingelesezko testu luze eta konplexu bateko atal jakin batean aipatzen den informazio konkretu baten egokitasuna (adibidez, artikulua, webgunea, liburu edo solasaldi batean, aurrez aurrekoa zein online, aipatu den informazio jakin bat azaltzeko, gaur egungo gaiekin edo bereziki interesatzen zaion edo kezkatzen duen gai batekin lotua).

Edo, xede-hizkuntza baten baitako komunikazioaz ari bagara:

Gai da testu luze, konplexu bateko atal jakin batean aipatzen den informazio konkretu baten egokitasuna azaltzeko (adibidez, artikulua, webgunea, liburu edo solasaldi batean, aurrez aurrekoa zein online, aipatu den informazio jakin bat azaltzeko, gaur egungo gaiekin edo bereziki interesatzen zaion edo kezkatzen duen gai batekin lotua).

Testuen bitartekotzari dagozkion deskriptore guztietan trebetasun integratuak biltzen dira: ulermen- eta ekoizpen-gaitasunak, biak nahasian. Gakoa ez da ulermena; badaude gaitasun hori deskribatzen duten eskalak. Aitzitik, deskriptoreak neurtu diren mailak honako hau islatzen du: jarduera egiteko behar den prozesamendu- eta ekoizpen-maila. Ulermena eta ekoizpena ez baldin badira hizkuntza berean egingo, deskriptorearen mailak honako hau adieraziko du: jatorrizko mezua prozesatzeko eta xede-hizkuntzan (edo hizkuntzetan) artikulatzeko behar den maila.

HIZKUNTZAREN GAITASUN OROKORRAK ETA KOMUNIKAZIO-GAITASUNAK

Europako Erreferentzia Marko Bateratuko deskriptore-eskaletan, maila bakoitzeko deskriptoreek azaltzen dute zer lor dezakeen erabiltzaile edo ikasleak komunikazio-gaitasun zehatz bat daukanean (EEMB, 2001, 5.2 atala) dagokion hizkuntzan edo hizkuntzetan, betiere pertsona horrek halakoak arrakastaz egiteko behar diren ezaugarri pertsonalak, ezagutza, heldutasun kognitiboa eta esperientzia ere baldin badauzka –hau da, halakoak arrakastaz egiteko behar diren gaitasun orokorren jabe baldin bada (EEMB, 5.1 atala)–. Trebetasunak deskribatzeko erabiltzea: horra EEMBko eskalak sortzeko helburua. Ez da oso gertagarria “B1” maila orokorrean sailkatzen diren ikasle guztiak gai izatea EEMBko deskriptore-eskala guztietako B1 mailetan deskribatzen dena zehatz-mehatz egiteko. Litekeena da, ordea, oro har B1 maila duten ikasleek A2 edo A2+ mailako gaitasuna izatea jarduera batzuetan, eta B1+ edo are B2 mailako gaitasuna beste batzuetan, beren profil pertsonalaren arabera –gaitasun orokorrek, adina, esperientzia eta abar–. Horixe gertatzen da trebetasun kognitiboei dagozkien hainbat eskalarekin, hala nola “Oharrak hartzea”, “Informazioa eta argudioak bilatzeko irakurtzea”, “Eztabaida formala (Bilerak)”, “Bakarrizketa jarraitua: jendaurrean hitz egitea” eta “Idazlanak eta txostenak (ekoizpena)”. Eta hori gertatzen da, halaber, bitartekotzako hainbat jarduerekin. Testuen bitartekotzako eskala batzuk (adb., “Testuak prozesatzea”) eta bitartekotzako estrategia batzuk (adb., “Testuak hobetzea”) gauzatzeko, beharrezkoa da sofistikazio kognitiboko jarduera batzuk garatzea, eta baliteke ikasle guztiek maila bera ez izatea alderdi horietan. Are gehiago, komunikazioaren bitartekotza egiteko, premiazkoak dira pertsonen artean jarduteko zenbait trebetasun, eta halakoak ez dira berdinak ikasle guztien kasuan, ikasle bakoitzaren esperientziarekin lotuta baitaude, besteak beste.

Bestalde, “Errepertorio kulturantzun eta eleaniztunean oinarritzea”ri dagokionean, alde izugarria egongo da, esate baterako, B1 mailako ikasleen artean, eskala horrek zerikusia baitu ikasleen ibilbide pertsonalarekin eta bide horretan erdietsi duten eskarmentu eta gaitasunarekin. Horrenbestez, banakoen arteko desberdintasunen eragina ezabatzen saiatu ordez, deskriptoreak sortzeko erabili den ikuspegiak aintzat hartzen du ikasleen gaitasun komunikazio-gaitasunaren profila modelatzeko funtsezko eragileak direla.

HIZKUNTZAREN GAITASUN OROKORRAK ETA KOMUNIKAZIO GAITASUNAK, ERREPERTORIO KULTURANIZTUNEAN OINARRITZEARI DAGOKIONEZ

Bitartekotzarekin gertatzen den bezalaxe, errepertorio kulturantzunean oinarritzeko ere premiazkoak dira gaitasun orokorrek (EEMB, 2001, 5.1 atala), bai eta gaitasun pragmatikoak eta soziolinguistikoak ere (EEMB, 2001, 5.2.2 eta 5.2.3 atalak). Hortaz, eskala honetan, bitartekotzako eskalan eta beste zenbait eskalatan gertatzen den bezalaxe, badaude hizkuntzari ez dagozkion bestelako gaitasunak. 2001eko Erreferentzia Markoak azaltzen duen eran, ez dago muga argi-argirik munduaren ezagutzaren, ezagutza soziokulturalaren eta kulturarteko kontzientziaren artean. Eta ez dago muga argi-argirik, ezta ere, trebetasun eta abilezia praktikoen –zeinaren baitan baitaude trebetasun sozialak– eta kulturarteko trebetasun eta abilezien artean. Gaitasun sozio-pragmatikoen eremuak arlo horietako alderdiak aztertzen ditu ikuspegi “linguistiko” batetik. Kategoriak gainjartzea baino garrantzitsuagoa da, halere, erabiltzaile edo ikasleak alderdi horiek denak baliatzea, komunikazio-gaitasun aiposekin uztartuz, komunikazio-egoera batean esanahia eratzeko. Ikasle edo erabiltzaile batzuek, beren trebetasun eta esperientziari esker beharbada, gaitasun handiagoa izango dute hori egiteko, hizkuntz gaitasunaren mailak baimentzen duen neurrian.

AHOLKULARITZA ETA PILOTATZEA

Deskriptoreak garatu eta balioztatu ostean, aholkularitza- eta pilotatze-prozesu bat egin zen, hiru fasetan:

- ▶ adituen tailerra;
- ▶ online inkesta bat adituekin, aholkularitza egin aurretik;
- ▶ aholkularitza formala.

2016ko ekainean Europako Kontseiluko adituekin elkartu eta urte bereko udan EEMBko adituekin online inkesta xehe bat egin eta gero, deskriptoreak berrikusi ziren, eta, azkenik, aholkularitza-bilera formalak egin ziren 2016ko urritik 2017ko otsailera bitarte, ingelesez eta frantsesez. 500 bat informatzailek osatu zuten inkesta, norik bere

aldetik, eta zenbait instituziok ere bai, tartean curriculuma osatzen duten agentziek eta ebaluazio-agentziek. Besteak beste, parte-hartzaileei galdetu zitzaien eskala berri bakoitza zer neurritan iruditzen zitzaien erabilgarria eta orobat eskatu zitzaien deskriptoreei buruz zuten iritzia azaltzeko. Parte-hartzaileen % 80k adierazi zuen eskala berri guztiak zirela lagungarriak edo oso lagungarriak; instituzioek eta agentziek erantzun positiboagoak eman zituzten oro har. Eskala berrien artean, hauek izan ziren arrakastatsuenak: Testuen bitartekotza, Talde txikitako elkarlana eta Online elkarreragina. Bi deskriptore-eskala hauetan, norbanakoak eta instituzioak ez ziren bat etorri: "Helburu bat lortzeko online transakzioak eta elkarlana" eta "Errepertorio eleaniztunean oinarritzea". Instituzioen % 96ri lagungarriak edo oso lagungarriak iruditu zitzaizkion bi eskala horiek; norbanakoen kasuan, berriz, % 81 edo % 82ri baino ez.

Aholkularitza formalean, parte-hartzaileen bi herenek argiki onartu zuten bitartekotzari lotutako deskriptore-eskalak hizkuntzen irakaskuntza modernoaren eredu klasikotik atera zirela (eta CLIL eredu eta Eskolatzeko Hizkuntzaren eredu kontuan hartzen zutela): norbanakoen eta instituzioen % 90ek onartu zuen hori, neurri batean behintzat. Iruzkina eta iradokizun ugari bildu ziren, eta lagungarriak izan dira deskriptoreen formulazioa, eskalen izenburuak eta eskalak aurkezteko moduak fintzeko.

Pilotatze-saioak 2017ko otsailetik ekainera bitartean gauzatu ziren, eta horietan bildutako emaitzak kontuan hartu ziren deskriptore-eskalak formulatzeko eta aurkezteko orduan. Pilotatze-saio gehien-gehienetan, eskala garrantzitsuetako deskriptoreak hautatu ziren, ikasgela barruan ataza komunikatiboak diseinatzeko helburuarekin, eta, gero, deskriptoreak baliatu ziren ikasleen hizkuntza-erabilerari erreparatzeko. Erantzun oso positiboak jaso ziren deskriptoreei buruz, bai eta berrikuspen txikiak egiteko iradokizun erabilgarriak ere. Pilotatze-saioetan gehien baloratu ziren arloak hauek izan ziren: Talde txikitako elkarlana, Testuen bitartekotza eta Gaitasun eleaniztunak eta kulturantzunak. Proba-saio batean, online elkarreraginari dagozkion bi eskalak inkesta bereizi baten bidez aurkeztu zitzaizkien baliabide digitalei buruzko online ikastaro bat egiten ari ziren ingeleseko 1.175 irakasle italiarri⁵³. Parte-hartzaileen % 94,8ren iritziz, deskriptoreak oso argiak edo argi samarrak ziren; % 80,8ren iritziz, berriz, deskriptoreak autoebaluazio gisa erabiltzeko errazak edo erraz samarrak ziren.

Aholkularitza formalarekin batera, galdetegi bat bidali zitzaien Europako Kontseiluko herrialde kideei, honako hauek jakite aldera: ea nola erabiltzen zen EEMBa beren herrialdeetan, ea ezagutzen zituzten Europako Kontseiluko Hezkuntza Politikaren Sailak (Hizkuntza Politikaren Programa) berriki eskainitako material osagarriak eta ea zer iritzia zuten deskriptore-eskalei buruz. Era berean, herrialde kideei eskatu zitzaien proba-saioetan parte har zezaketen instituzioak proposatzeko. Oso emaitza positiboak bildu ziren orokorrean, baina zalantzak sortu ziren irakasleen prestakuntzaren hastapenetan EEMBa erabiltzearen harira: parte-hartzaileen erdiak baino ez zuen pentsatzen oso erabilgarria zela. Espero izatekoa zen moduan, honako hauek ziren agiri ofizialetan gehien aipatzen ziren eta praktikan gehien baliatzen ziren EEMBaren alderdiak: deskriptoreak (% 83), mailak (% 75) eta ekintzara bideratutako ikuspegia (% 63). Eskala berriak onatzen ematen al zituzten galdetuta, eskala hauek jaso zituzten balorazio onenak: gaitasun eleaniztuna eta kulturantzuna (% 79), online elkarreragina (% 75), bitartekotza (% 63) eta literatura (% 58).

ZEINU-HIZKUNTZAKO DESKRIPTOREAK TXERTATZEA

Gor jaio diren pertsonen kasuan, gerta liteke zeinu-hizkuntza izatea beren lehen hizkuntza, baldin eta horretarako input egokia eman badiete beren gurasoek eta kideek. Zeinu-hizkuntza ez da soilik keinuetan oinarritutako komunikazio-molde bat, ez eta ahozko hizkuntza bat adierazteko beste modu bat ere. Hizkuntzalaritza-arloko ikerketek argi erakutsi dute zeinu-hizkuntzak beste giza hizkuntzen parekoak direla, eta ahozko hizkuntzetan agertzen diren ezaugarri, baliabide, arau eta mugapen guztiak agertzen dituztela. Ezaugarri horien artean daude, besteak beste, hizkuntzaren jabeakuntza, prozesatzea eta galera, bai eta ahozko hizkuntzetan aurkitzen diren prozesu psikologiko eta hizkuntzari dagozkion errepresentazio guztiak ere.

Goian aipatutako proiektuarekin batera, zeinu-hizkuntzako gaitasunak deskribatzeko deskriptoreak eratzeko proiektuaren lehen fase bat egin zen Zientzia Aplikatuak Züricheko Unibertsitatean (ZHAW), antzeko metodologia bati jarraituz, Suitzako Ikerketa Programa Nazionalaren diru-laguntzari esker⁵⁴. Proiektu horrek deskriptoreak identifikatu eta kalibratu zituen zeinu-hizkuntzako ekoizpen- eta ulermen-gaitasunetarako. Berariaz zeinu-hizkuntzari dagozkion deskriptoreek Europako Erreferentzia Markoko ahozko hizkuntzetako deskriptoreak osatzen dituzte.

53. "Techno-CLIL 2017"; moderatzaileak: Letizia Cinganotto and Daniela Cuccurullo, <https://moodle4teachers.org/enrol/index.php?id=90>.

54. Europako Kontseiluak eskerrak eman nahi dizkio Suitzako Ikerketa Programa Nazionalari, 385.000 € inguru eman baitzituen, eta horri esker gauzatu baitzen proiektua.

Nolanahi ere, kontuan hartu behar da ezen EEMBko deskriptoreek, hizkuntzan ekiteko gaitasuna adierazten dutenek, giza hizkuntza guztietarako balio dutela. Jarduerak betetzeko erabiltzen dira zeinu-hizkuntzak, ahozko hizkuntzak bezalaxe. Hortaz, deskriptore berdinak erabil daitezke bi hizkuntza-modalitateetan; hori dela-eta, Europako Erreferentzia Markoko deskriptoreak birformulatu ditugu, modalitatearen aldetik neutralak izan daitezen.

EEMBa argitaratu zenetik, zeinu-hizkuntzetarako ikaskuntza-xedeak, curriculum eta mailak finkatzeko premia agertu da. EEMBa gero eta gehiago erabiltzen da zeinu-hizkuntzako ikastaroak egituratzeko. Haur gorren gehiengoaren gurasoak ez dira gorra –% 95–; horrenbestez, gorren komunitatea txikia den arren, halako ikastaroen premia handia dago, eta ez bakarrik haur gorren familientzat, baizik eta baita hezkuntza-helburuetarako ere (interpreteak, migratzaile gorra, entzumen-arazoak dituztenak, pedagogoak, hizkuntzalariak eta abar). Gainera, EEMBaren zeregina da, geroz eta gehiago, zeinu-hizkuntzako irakasleei eta interpreteei prestakuntza eta kualifikazioak eskaintzea, eta, bereziki, zeinu-hizkuntzaren aitortza ofizialaren eta zeinu-hizkuntzako profesionalen kualifikazioaren alde borrokatzea. Hori dela-eta, EEMBan zeinu-hizkuntzako deskriptoreak txertatzeko proiektuak harrera beroa jaso du gorren komunitateko zenbait elkarteren partetik.

ZHAWren zeinu-hizkuntzako proiektua⁵⁵ –“Common European Framework of Reference for Sign Languages: development of descriptors for Swiss-German Sign Language” [“Zeinu Hizkuntzetarako Europako Erreferentzia Marko Bateratua: suitzar-aleman zeinu-hizkuntzetarako deskriptoreak garatzea”]– beste epe batean gauzatu zen: 2019ko ekainean amaitu zuten ikerketa, hau da, deskriptoreen proiektu nagusia bukatu eta 3 urtera. Beste behin ere, zeinu-hizkuntzari buruzko egitasmoan, era askotako metodoak baliatu ziren ikerketa diseinatzeko, analisi intuitiboa, kualitatiboa eta kuantitatiboa uztartuz. Dena den, zeinu-hizkuntzaren komunitatea txikia denez, zeinu-hizkuntzaren proiektua eskala txikiagoan garatu zen. Proiektuaren hiru fase nagusiak 20. irudian erakusten dira.

Egitasmoaren ikuspegia datuetan oinarritu zen erabat. EEMBan agertzen ziren deskriptoreak zeinu-hizkuntzara moldatu ordez, ZHAWren proiektuak zeinu-gaitasunaren alderdiak deskribatzen zituzten deskriptoreak ekoitzi nahi zituen, zeinu-egile adituen bideoak aztertu ostean. Zeinu-egile adituen bideoak grabatu ziren, testu-mota ezberdinak adierazten zituztela; ondoren, adierazpen horiek banaka aztertzeko tailerrak antolatu ziren, zeinu-hizkuntzako irakasleekin. Gero, ZHAWren proiektuaren egileek deskriptoreak osatu zituzten, zeinu-hizkuntzako irakasleen iruzkinak eta analisiak abiapuntutzat hartuta. Hala, 300etik gora deskriptoreko sorta bat osatu zuten ekoizpen-gaitasunetarako, eta 260 deskriptoreko beste sorta bat gaitasun hartzaileetarako. Bitartekotzaren proiektuan gertatu bezala, une hartan ez ziren mailak kontuan hartu: gaitasunaren alderdi garrantzitsuak hitzetan biltzea zen helburua. Bitartekotzaren proiektuan gertatu bezala, deskriptoreak hobetu ziren aholkularitza-saioetan eta tailerretan, iterazio-prozesu baten bidez.

Halaber, proiektuaren baitan egindako balioztatze-proba simple batek frogatu zuenez, pertsona entzumendunek –zeinu-hizkuntzarik ez zekitenek– eta irakasle gisa jarduten ez ziren pertsona gorrek oso bestelako moduan interpretatzen zituzten deskriptoreen mailak, irakasle gorrekin alderatuz gero. Horregatik, deskriptoreak neurtzeko, irakasleen iritzia bakarrik hartu zen aintzat, gor jaiotakoena zein (bideoan grabatutako) beren zeinuen arabera komunitateak H1 maila aitortutako gaitasuna zutenena.

Ondoren, deskriptoreak kategoriatan sailkatu ziren. Hasieran, testu-mota ezberdinak neurtzeko eskalak sortu nahi ziren (adibidez, testu narratiboak, deskriptiboak, azalpen-testuak eta abar)⁵⁶. Edonola ere, deskriptore ugari zeharkako gaitasunak deskribatzen zituzten, eta, horregatik, testu-mota bati baino gehiagori zegozkion. Hortaz, azkenik, proiektuko lantaldeak abiatutako tailer batean, deskriptoreak taldeka sailkatu ziren, antzekotasunen arabera. Lantaldearen barruan, hiru taldek beren aldetik sailkatu zituzten deskriptoreak, antzeko gaitasunei zegozkielakoan. Ondoren, azken kategoria-sorta bat adostu zen. Kategoria bakoitzaren ezaugarriak aztertu eta findu ziren, bederatzik eskalak honako kategoria hauetan sailkatuz:

Gaitasun linguistikoa:

1. Zeinuen errepertorioa (ulermena/ekoizpena);
2. Zehaztasun diagramatikala (ulermena/ekoizpena).

Gaitasun soziolinguistikoa:

3. Egokitasun soziolinguistikoa eta errepertorio kulturala (ulermena/ekoizpena).

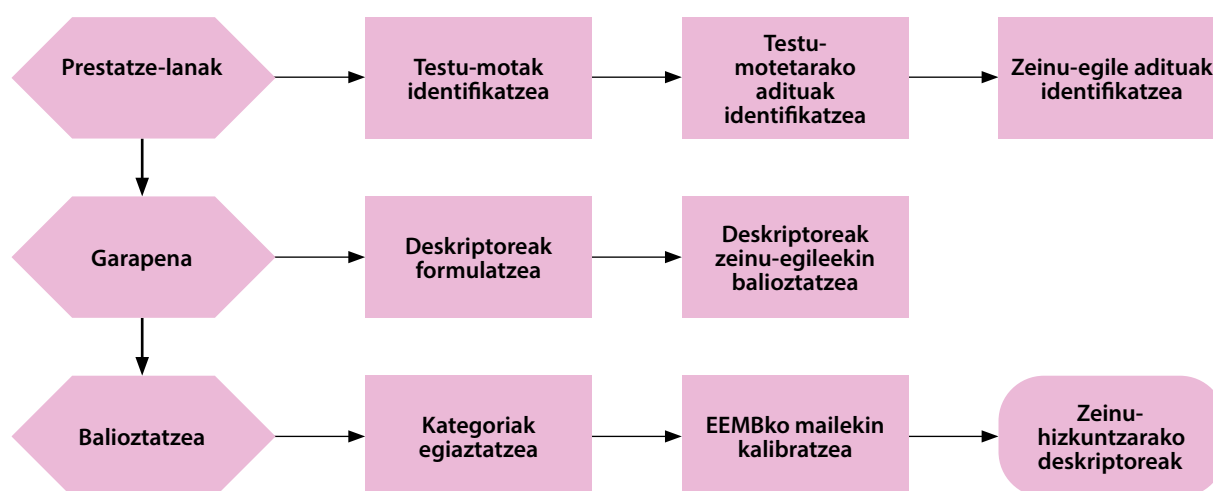
55. Zurich University of Applied Sciences-eko egile-taldea: Jörg Keller, Petrea Bürgin, Aline Meili eta Dawei Ni

56. Keller J. et al. (2017), “Auf dem Weg zum Gemeinsamen Europäischen Referenzrahmen (GER) für Gebärdensprachen. Empirie-basierte Bestimmung von Deskriptoren für Textkompetenz am Beispiel der Deutschschweizer Gebärdensprache (DSGS)”, *Das Zeichen*, 105, 86-97. or.; Keller J. et al. (2018), “Deskriptoren zur gebärdensprachlichen Textstrukturierung im GER für Gebärdensprachen”, *Das Zeichen*, 109, 242-5. or.; Keller J. (2019), “Deskriptoren für Textkompetenz in Gebärdensprachen”, in Barras M. et al. (ed.), *IDT 2017, Band 2*. Berlin: ESV, 111-117. or.

Gaitasun pragmatikoa:

4. Testuen egitura (ulermena/ekoizpena);
5. Kokapena eta ikuspegia (ulermena/ekoizpena);
6. Hizkuntza-kontzientzia eta interpretazioa (ulermena);
7. Presentzia eta eragina (ekoizpena) (alemanez: Auftritt & Wirkung);
8. Prozesate-abiadura (ulermena);
9. Zeinuen jariotasuna (ekoizpena).

20. irudia – Zeinu-hizkuntzaren proiektuaren faseak

Azkenengo urratsa deskriptoreak Europako Erreferentzia Marko Bateratuko mailen arabera sailkatzea izan zen. Deskriptoreen eskalak sortzeko, Rasch-en eredu erabili zen, bitartekotzako eta fonologiako proiektu berrietan eta EEMBko proiektu originalean egin zen bezala. Hala ere, oraingo honetan, deskriptoreen zeinuen bideoak aztertu ziren. Helburu horretarako, zeinu-hizkuntza suitzar-alemanean eta nazioarteko zeinu-hizkuntzan grabatutako bideoak baliatu ziren. Azken hori kontaktuzko *lingua franca* bat da, eta Europako hainbat herrialdeetako zeinu-egileen bideoak bildu ziren. Proiektuko lantaldeak puntuazio-escala probatu eta arrakasta izan zuen; ondoren, online inkestako parte-hartzaileei eskatu zitzaizen deskriptoreen zailtasun-maila zehazteko, 1etik (ez da zaila) 4ra (oso zaila da).

Bildutako bideo guztiak (223) egiaztatu ziren, ebaluazio gutxi edo batere jaso ez zuten bideoen bila, eta, ondoren, halakoak kendu egin ziren. Gero, ebaluatutako bideoan neurrien eta sailkapenen laginak berrikusi ziren bi talde nagusietan (suiszarra eta europarra). Talde suitzarrean (53 kide), ia denek ebaluatu zituzten ia deskriptore guztiak, 300etik gora, alegia. Europarren taldean (37 kide), berriz, parte-hartzaile guztiek ebaluatu zuten deskriptoreen azpisail bat: deskriptore bakoitzeko 15 ebaluazio bildu ziren⁵⁷, talde suitzar-alemanaren 53 ebaluazioei gehitu zitzaiena.

Goian, Rasch-en ereduaz ari ginela esan dugun moduan, deskriptoreak zehatzago kokatuko dira maila egokian baldin eta probableak ez diren eta eredu egokitzen ez diren pertsonen eta itemen datuak ezabatzen badira. Proiektu honetan urrats hori egin zen, proiektu nagusian bezalaxe.

Azken urratsa honako hau izan zen: zeinu-hizkuntzako eskalak EEMBko mailen arabera sailkatzea. Prozesua errazte aldera, 2001eko argitalpeneko deskriptoreak erabili ziren, "ainguratze-item" gisa, sortutako eskalak EEMBko eskalen azpian dautzan balio matematikoetara egokitzeko. Prozesu hori nola garatu zen jakin nahi duenak bi

57. Balore txikiak badira ere, bete egiten dituzte % 95eko konfiantzazko interbaloak, +/- 1 logit bitarteko zailtasun-parametroetan *a priori* ezartzen direnak: ikus Linacre J, (1994), "Sample Size and Item Calibration Stability". *Rasch Measurement Transactions* 7. libk., 4. zenb., 328. or.) Zeinu-hizkuntzako deskriptoreetan, Akatsak Neurtzeko Estandarra (*Standard Error of Measurement*) beste deskriptoreena baino handiagoa da; hala ere, eskala horren neurketa zentzuzkoa da intuitiboki. Kasu gutxi batzuetan, hurrengo gaitasun-mailako akats-marjinaren barruan sartzen ziren deskriptoreak aurreko gaitasun-mailan kokatu dira, aditu-taldeak hala erabakita.

txosten hauetara jo dezake: [“Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR”](#) (North and Piccardo 2016) eta [“Phonological Scale Revision Process Report”](#) (Piccardo 2016). Hala ere, bi proiektu horietan ez bezala, EEMBko “ainguratze” hauen balio matematikoak ez ziren sinesgarriak, eta ez ziren sinesgarriak izan ainguratze ezegonkorak kendu ostean ere. Horregatik, estandarrak ezartzeko metodo alternatibo bat garatu zen, adituen iritzian oinarrituta⁵⁸.

ITXIERA

2015eko otsailetik 2017ko ekainera bitartean egin ziren balioztatze-, aholkularitza- eta pilotatze-faseetan bildutako feedbacka oso lagungarria izan zen arrakasta txikia izandako deskriptoreak eta eskalak identifikatu eta kentzeko, baita formulazioak berrikusteko ere. Prozesuaren nondik norakoak artxibo batean bildu dira eta Europako Kontseiluaren webgunean eskuratu daitezke. Deskriptoreen behin betiko bertsiok, dokumentu honetan bildu denak, kontuan izan ditu jasotako erantzun guztiak.

Eskala batzuetako maila jakin batzuetan, batez ere B2 mailan, deskriptore mordo bat balioztatu zen, eta beraz, deskriptore horietako batzuk ez dira deskriptore argigarrien Liburu osagarri honetan bildu, nahiz eta arrakastaz balioztatu ziren. 9. eranskinean agertzen dira. Errepikapen hori, berez, gauza ona da, mailen neurketaren koherentzia erakusten duelako, baina ez da beharrezkoa dagozkion deskriptore guzti-guztiak biltzea EEMBaren deskriptore argigarrien eskaletan. Kanpoan gelditu diren deskriptoreak, gerora, EEMBarekin lotutako deskriptoreen bankuan bilduko dira, Europako Kontseiluaren webgunean, deskriptore osagarri gisa.

58. *Bookmark method* edo "orri markatzailearen metodo"aren aldaera bat erabili zen, zeina txosten honetan azaltzen baita: [“Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment \(CEFR\) – A Manual”](#) (Council of Europe 2009).

7. eranskina:

2001ean ARGITARATUTAKO DESKRIPTORE ZEHATZEI EGIN ZAIZKIEN FUNTSEZKO ALDAKETAK

Entzutezko Ahozkoaren ulermena, erokorra oro har	
C2	Gai da erraz ahozko-edozein hizketa ulertzeko abiadura natural azkarrean ekoizitako ahozko/zeinuzko ia edozein diskurtso-mota, ama-hizkuntza dutenen lastertasunean esana bada ere, aurrez aurrekoa nahiz hedabideetatik datorrena aurrez aurreko elkarrizketetan nahiz hedabideetatik datozenetan.
Ama-hizkuntzan diharduten hiztunen Beste hiztun batzuen arteko elkarrizketak ulertzea	
B2	Gai da xede-hizkuntzan ama-hizkuntzan diharduten hiztunen/zeinu-egileen arteko elkarrizketa biziak ulertzeko.
B2	Gai da bere inguruan esaten dena ia erabat ulertzeko, ahalegin handiak eginez bada ere, baina litekeena da zaila gertatzea xede-hizkuntzan ama-hizkuntzan diharduten eta beren diskurtsoa nolabait egokitzen ez duten hiztunen/zeinu-egileen arteko eztabaidan parte hartzea.
Zuzeneko aurkezpenak eta hitzaldiak ulertzea entzutea	
C2	Gai da lagunarteko esamolde, erregionalismo edo ohikoa ez den terminologia asko erabiltzen diren duten hitzaldi eta aurkezpen espezializatuak ulertzeko.
Irakurmen erokorra idatzizkoaren ulermena, oro har	
C2	Gai da idatzizko/zeinuzko testu-era idatzizko hizkuntza-era ia guztiak ulertzeko eta era kritikoan interpretatzeko, baita testu abstraktuak eta egitura konplexukoak, eta lagunarteko esamolde asko dituztenak ere (literarioak nahiz bestelakoak).
Ahozko elkarreragina erokorra, oro har	
B2	Gai da elkarrizketetan jariatutasunez eta bat-batekotasunez parte hartzeko, ama-hizkuntza duten xede-hizkuntzako hiztunekiko/zeinu-egileekiko elkarreragin arruntean, eta inorentzako tentsiorik sortu gabe. Gai da gertaera eta esperientzia jakin batzuek beretzat duten garrantzia nabarmentzeko, bere ikuspegia argi adierazteko eta azalpen eta argudio egokiak emanez horri eusteko.
Ama-hizkuntzan diharduen hiztunari Solaskide bati ulertzea	
C2	Gai da edozein solaskideri ulertzeko, ama-hizkuntzan ari denari barne, baita gai abstraktuei buruz edo gai espezializatu konplexuei buruz eta bere espezialitateaz haragoko gaiez badihardu ere, baldin eta hizkuntza-edo-azentu ez-estandarreara ezagutzen ez duen aldaerara ohitzeko modua badu.
Elkarrizketa	
B2	Gai da xede-hizkuntzako erabiltzaileekin ama-hizkuntzan diharduten hiztunekin solasean aritzeko, nahi gabe haiei barre eragin gabe edo haiek gogaitu gabe eta haiek xede-hizkuntzako ama-hizkuntza duen beste hiztun/zeinu-egile trebe batekin norbaitekin izango luketen portaera aldatzera behartu gabe.
Eztabaida informala (lagunekin) (lagunartekoa)	
B2	Gai da xede-hizkuntzan ama-hizkuntzan diharduten hiztunen/zeinu-egileen arteko eztabaida bizien erritmoari jarraitzeko.
B2	Gai da inguruko elkarrizketetan eztabaidetan esaten dena ulertzeko, ahaleginak eginez bada ere, baina zail gerta dakioko ama-hizkuntza duten horiek xede-hizkuntzako erabiltzaile batzuekiko elkarrizketan eztabaidan eraginkortasunez jardutea, horiek beren diskurtsoa nolabait moldatzen ez dutenean haiekiko elkarrizketan eraginkortasunez aritzea.
Elkarrizketa Eztabaida formalak eta laneko bilerak (bilerak)	
C2	Gai da gai konplexuei buruzko eztabaida formaletan moldatzeko, argudio ongi antolatuak eta erakargarriak erabiliz, erabilitako hizkuntza ama-hizkuntza dutenei beste partaideei inolako eragozpenik sortu gabe.
Elkarrizketak egitea eta elkarrizketatua izatea	
C2	Gai da elkarrizketan berari dagokion partea ongi aurkezteko, diskurtsoa esaten duena egituratzeko eta autoritatez eta erabateko jariatutasunez aritzeko, ahalegin handirik gabe, elkarrizketatzaile izan edo elkarrizketatu izan, ama-hizkuntzan diharduenari beste parte-hartzaileei inolako eragozpenik sortu gabe.
Egokitasun soziolinguistikoa	
C2	Eraginkortasunez egin dezake Gai da xede-hizkuntzako hiztunen/zeinu-egileen eta bere jatorrizko komunitateko kideen arteko bitartekotza eraginkortasunez egiteko, desberdintasun soziokulturalak eta soziolinguistikoak kontuan hartuta.
C2	Ongi jabetzen da xede-hizkuntzako gaitasun handiko hiztunek/zeinu-egileek ama-hizkuntza dutenek erabiltzen duten hizkuntzaren inplikazio soziolinguistikoez eta soziokulturalez ia guztiez, eta badaki nola erreakzionatu inplikazio horien aurrean.
B2	Gai da ama-hizkuntza dutenekin xede-hizkuntzako erabiltzaileekin harremanak izateko, nahi gabe haiei barre eragin gabe edo eragozpenik sortu gabe, eta xede-hizkuntzako ama-hizkuntza duen beste hiztun trebe batekin norbaitekin izango luketen portaera aldatzera behartu gabe.
Ahozko Jariatutasuna	
B2	Gai da elkarrizketan jariatutasunez eta bat-batekotasunez jarduteko, eta horri esker gai da xede-hizkuntzan ama-hizkuntzan diharduten erabiltzaileekin hiztunekin elkarreragin erregularra izateko, alderdi bati nahiz besteari tentsiorik sortu gabe.

8. eranskina: DESKRIPTORE GEHIGARRIAK

Bitartekotzako deskriptoreak sortzeko proiektuaren baitan garatu, balioztatu eta kalibratu ziren eranskin honetan bildutako deskriptoreak. Nolanahi ere, liburu honetako eskaletatik kanpo utzi dira errepikakorrak zirelako, maila nahikotarako deskriptorerik sortu ezin izan zelako edo aholkularitza-fasean egindako iruzkinen ondorioz. Deskriptore gehigarrien bankuan txertatuko dira, zeina Europako Kontseiluaren webgunean baitago.

ESKALAK

Interpretazioa	
<p>Oharra: Hizkuntzen arteko bitartekotza egiten den edozein kasutan bezalaxe, baliteke erabiltzaileek dagozkien hizkuntzak zehaztu nahi izatea; hona hemen C2 mailako deskriptore baten adibidea:</p> <p><i>Gai da alemanezko diskurtso formal eta konplexuen frantsesezko interpretazio ia guztiz zehatzak egiteko, aldi berean edo esan ostean, hizlariak esan nahi zuena fidelitasunez adieraziz eta haren estiloa, erregistroa eta testuinguru kulturala islatuz, ezer kendu edo gehitu gabe.</i></p>	
C2	<p>Gai da diskurtso formal eta konplexuen interpretazio ia guztiz zehatzak egiteko, aldi berean edo esan ostean, hizlariak esan nahi zuena fidelitasunez adieraziz eta haren estiloa, erregistroa eta testuinguru kulturala islatuz, ezer kendu edo gehitu gabe.</p> <p>Gai da, egoera informaletan, gai orokor zein espezializatuen sorta zabal bati buruz esan direnak aldi berean edo esan ostean interpretatzeko, jariotasunez, hizkuntza argi eta ongi egituratua, eta estiloaren, erregistroaren eta esanahiaren ñabardura sotilak zehatz adieraziz.</p> <p>Gai da interpretazioak egiteko, aldi berean zein esan ostean, aurreikusi ezineko zailtasunei aurre eginez, eta, mezu nagusiaz gainera, ñabardura eta aipamen kultural ugari adieraziz, baina baliteke bere esateko era, batzuetan, egokitasun-arauekin bat ez etortzea.</p>
C1	<p>Gai da esan osteko interpretazioak jariotasunez egiteko, interes pertsonaleko, lanarekin lotutako eta ikasketekin lotutako gaien sorta zabal bati buruz, informazio garrantzitsua argi eta labur adieraziz.</p>
B2	<p>Gai da, elkarrizketa batean, bitartekotza egiteko, informazio konplexua adieraziz, bi alderdiei oinarritzko informazioaren berri emanez eta, beharrezkoa baldin bada, azalpenak eskatuz edo gaiari lotutako galderak eginez.</p> <p>Gai da ongietorri-hitzaldiak, pasadizoak eta aurkezpenak, bere eremuari lotuak, esan ostean interpretatzeko, baldin eta hizlaria sarritan geratzen bada eta horretarako tartea ematen badiu.</p> <p>Gai da esan osteko interpretazioak egiteko, interes orokorreko edo bere eremuko gaiei buruz, adierazpen eta ikuspuntu garrantzitsuak adieraziz, baldin eta hizlaria sarritan geratzen bada, horretarako tartea emanez, eta beharrezko azalpenak ematen baditu.</p> <p>Gai da, elkarrizketa batean, informazio xehea modu fidagarrian interpretatzeko eta adierazteko, baita informazio gehigarria emateko ere, baina baliteke esamolde egokiaren bila aritu behar izatea eta, batzuetan, formulazio batzuk azaltzeko eskatu beharko du.</p>
B1	<p>Gai da, elkarrizketa batean, gertaerei buruzko informazio argia interpretatu eta adierazteko, baldin eta aldeztatik prestatu badezake eta hitzunek argi ahoskatzen badute, eguneroko hizkuntza erabiliz.</p> <p>Gai da bere intereseko edo interes orokorreko gaiei buruzkoak interpretatzeko, modu informalean, baldin eta hitzunek argi eta hizkuntza estandarrean hitz egiten badute, eta azalpenak eskatu eta etenaldiak egin baditzake, gauzak nola adierazi pentsatzeko.</p>
A2	<p>Gai da eguneroko egoeretan interpretazioak egiteko, oinarritzko informazioa adieraziz, baldin eta hitzunek argi eta hizkuntza estandarrean hitz egiten badute eta azalpenak emateko edo zerbait errepikatuzko eskatu badezake.</p> <p>Gai da interpretazio informalek egiteko eguneroko eta aurreikusteko moduko egoeretan, nahi eta behar pertsonalei buruzko informazioa hartuz eta emanez, baldin eta hitzunek formulatzen laguntzen badiote.</p> <p>Gai da, elkarrizketa batean, interpretazio sinpleak egiteko, gai ezagunei buruzko informazio argia adieraziz, baldin eta aldeztatik presta badezake eta hizlariak argi ahoskatzen badute.</p> <p>Gai da honako hau modu sinple batean adierazteko: beste norbaitek interpretazio-lanak egin ditzakeela.</p>

A1	Gai da, hitz eta keinu sinpleak erabiliz, hirugarren bateko egoera jakin batean dituen oinarrizko beharrak adierazteko.
Aurre-A1	<i>Ez dago deskriptorerik.</i>

Ahoskeraren kontrola: soinuak ezagutzea	
C2	Gai da ahoskerari lotutako ezaugarri erregional edo aldaera soziolinguistiko esanguratsuak nahita eta egoki txertatzeko.
C1	Ahoskerari lotutako ezaugarri erregionalak edo aldaera soziolinguistikoak ezagutzen ditu eta gai da esanguratsuenak bere jardunean txertatzeko.
B2	Gai da hitz arruntak ezagutzeko, bera ohituta dagoen aldaera erregionalean ez baizik beste aldaera batean ahoskatzen direnean.
B1	Gai da, ahoskeraren aldaera erregional baten ondorioz esaten dena ulertzeko zailtasunak dituenen, horretaz konturatzeko.

BANAKAKO DESKRIPTOREAK

Online elkarrizketak eta eztabaidak	
C2	Gai da online eztabaida batean egiten dituen iruzkinen eraginak indartzeko, lagunarteko hizkera, umorea, laburdura idiomatikoak edota erregistro berezitua zehaztasunez erabiliz.
C1	Gai da, bere eremuarekin lotutako gai konplexu edo espezializatuari buruzko online elkarrizketa batean, bere iritzia eta ideiak zehaztasunez adierazteko, argudio-ildo konplexuak aurkeztuz eta halakoei erantzunez, eta ziurtasunez, gainera. Gai da online egindako iruzkinak jarrera kritikoz aztertzeke eta erantzun negatiboak diplomaziaz adierazteko.
B2+	Gai da onlineko giro ezberdinetan harremanak hasteko eta izateko, hizkuntza jarriotasunez erabiliz eta esperientziak partekatuz, elkarreagina garatzeko galdera egokiak eginez.
B2	Gai da online eztabaida batean argudioak garatzeko, ikuspuntu jakin baten aldeko edo aurkako arrazoiak emanez, baina baliteke ekarpen batzuk errepikakorrek suertatzea. Gai da Internet bidezko argitalpen pertsonaletan emozioak adierazteko, gertaera eta esperientziak izan duten garrantzia pertsonala azpimarratuz eta iruzkinei malgutasunez erantzunez. Gai da, erantzun egoki bat emanez, online eztabaidetan sor daitezkeen gaizki-ulertuak konpontzeko.
B1	Gai da Internet bidezko elkarrizketa sinpleak abiatu, izan eta bukatzeko, ezagutzen dituen gaiei buruz, baina baliteke tarteka etenak egin behar izatea, denbora errealean erantzuteko.
A2	Gai da nola sentitzen den edo zer egiten ari den Interneten adierazteko, formulazko esapideak erabiliz, eta gai da iruzkinei erantzuteko, eskerrak emanez edo barkamena eskatuz, modu sinplean.
Aurre-A1	Gai da Internet bidez harreman sozial oinarrizkoak abiatzeko, "kaixo" eta "agur" esateko balio duten eguneroko aditasun-formula arruntak erabiliz.

Helburu bat lortzeko transakzioak eta elkarlana	
C1	Gai da Internet bidezko elkarlan-ekintzetan edo transakzioetan sortzen diren komunikazio-arazoak eta auzi kulturalak eraginkortasunez bideratzeko, bere erregistroa modu egokian moldatuz.
A2+	Gai da solaskide batekin oinarrizko informazioa trukatzeko, Internet bidez, arazo bat konpontzeko edo elkarlaneko ataza sinple bat gauzatzeko helburuarekin.

Giro positiboa sortzea	
B2	<p>Gai da babes-giroa sortzeko, bertan ideiak eta praktikak lasai trukatu daitezten, azalpen argiak emanez eta jendeari aipagai den gaia aztertzeko eta hartaz eztabaidatzeko adorea emanez, gaia haien esperientziarekin lotuz.</p> <p>Gai da egoera batean umorea egoki erabiltzeko (adibidez, pasadizo bat, txantxa bat edo iruzkin arin bat eginez), eta, hala, giro positiboa sortzeko edo publikoaren arreta berbideratzeko.</p> <p>Gai da, babes praktikoa eta emozionala emanez, giro positiboa sortu eta parte-hartzea sustatzeko.</p>
B1	<p>Gai da aldeko giroa sortzeko, jendea agurtzeko eta haiei ongietorria emateko duen moduaren bidez eta interesa erakusten duten galderak eginez.</p>

Testuak prozesatzea, ahoz edo zeinuz	
C1	<p>Gai da testu konplexuetan, bere intereseko eremuekin edo espezializazioarekin zerikusia izan zein ez, agertzen diren ideia nagusiak argi eta jarioasunez laburtzeko, hizkuntza ongi egituratuz.</p> <p>Gai da gai orokor eta espezializatuen sorta zabal bati buruzko testu konplexuetan –ahozkoak zein idatzizkoak– agertzen den informazioa eta argudioak argi eta jarioasunez laburtzeko, diskurtsoa ongi egituratuz.</p>
B2+	<p>Gai da hizlarien iritzi eta helburu inplizituak, baita jarrerak ere, azaltzeko.</p>
B1+	<p>Gai da bere intereseko eremuarekin lotuta dagoen informazio konkretua laburtzeko eta horri buruzko iruzkinak egiteko.</p>

Testuak prozesatzea, idatziz	
B1	<p>Gai da bere intereseko edo interes orokorreko gaiei buruzko testu informatibo argietan biltzen diren ideia nagusiak idatziz laburtzeko.</p> <p>Gai da bere intereseko testu informatiboetan –ahozkoak zein idatzizkoak– biltzen diren ideia nagusiak idatziz laburtzeko, formulazio sinpleak erabiliz eta hiztegia erabiliz.</p>

Informazioa bisualki adieraztea	
B2	<p>Gai da kontzeptu abstraktuak ulertarazteko, horiek modu bisualean erakutsiz (adibidez, mapa mentalen, koadroen, grafikoen eta abarren bidez), eta gai da ulermena errazteko, ideien arteko loturak azpimarratuz eta azalduz.</p> <p>Gai da informazioa modu bisualean adierazteko (antolaketa grafikoak erabiliz, hala nola mapa mentalak, koadroak, grafikoak eta abar), hartara, errazago uler daitezten kontzeptu giltzarriak eta horien arteko harremanak (adibidez, arazoa-konponbidea, konparatu-kontrastatu).</p> <p>Gai da, testu batetik abiatuta, grafiko bat sortu eta testuko ideia nagusiak horren bidez adierazteko (adibidez, mapa mental baten edo grafiko baten bidez), hartara, jendeak testuko kontzeptuak uler ditzan.</p> <p>Gai da kontzeptu abstraktuei lotutako ideia giltzarriak errazago ulertzeko moduan adierazteko, informazioa modu bisualean emanez (adibidez, mapa mentalak, koadroak edo grafikoak erabiliz).</p> <p>Gai da kontzeptu edo prozedura bat modu bisualean adierazteko, datuen arteko harremanak modu esplizituan islatzeko eran (adibidez, grafikoen bidez, kausa eta efektua islatzen duten koadroak erabiliz, arazoa eta konponbidea erakutsiz).</p>
B1	<p>Gai da, marrazkiak edo baliabide grafikoak erabiliz, kontzeptu baten oinarriko gakoak edo prozedura argi bateko urrats nagusiak adierazteko.</p> <p>Gai da informazio zehatza argitasunez adierazteko, baliabide grafikoen bidez (adibidez, PowerPoint erako programa batekin konparazioak eginez: lehen eta orain, abantailak eta desabantailak, arazoak eta konponbidea).</p> <p>Gai da marrazki edo diagrama bat sortu eta, horren bidez, erabilera arrunteko hizkuntzan idatzita dagoen testu sinple bat adierazteko.</p>

Sormenezko testuei buruzko iritzi pertsonalak adieraztea (literatura barne)	
A2+	Gai da literatur lan batetik bereziki gustatu zaizkion pasarte sinpleak aukeratzeko, aipu gisa erabiltzeko.
A2	Gai da, esaldi sinpleak erabiliz, literatur lan batek zer sentiarazi dion azaltzeko.

Sormenezko testuen analisia eta kritika (literatura barne)	
C2	Gai da testu literario konplexuak aztertzeko, esanahiak, iritziak eta jarrera implizituak identifikatzeko.
C1	Gai da baliabide literario edo erretorikoek irakurlearen gainean duten eragina azaltzeko, adibidez, zer eratan aldatzen duen autoreak estiloa, adierazi nahi duen aldartearen arabera.

Elkarreragina eta elkarlana bideratzea	
B2+	Gai da jendea parte hartzera gonbidatzeko, gaiak aurkezteko edo ekarpenak kudeatzeko, bere gaitasun akademiko edo profesionalaren haritik betiere.
B2+	Gai da taldeko lanean sortu diren ideiak eta erabakiak biltzeko, horiek taldearekin eztabaidatzeko eta txosten egituratu bat osoko bilkuran aurkezteko.
B2	Gai da arazoak konpontzeko elkarlan-jarduera bat, beste pertsona batek abiatu duena, berak jarraitzeko.

Esanahia eraikitzeko elkarlana	
B2+	Gai da ideia nagusiak laburtzeko, eztabaidaren amaierarantz jotzeko.

Elkarreragina kudeatzea	
B2+	Gai da, talde batean, arazoak bideratzeko edo parte-hartzaileen bazterketa eragozteko.
B2	Gai da, jarraibide argiak emanez, binakako eta taldeko lana antolatzeko eta lan hori ixteko, laburpen-txostenak osoko bilkuran aurkeztuz.

Solas kontzeptuala bultzatzea	
B2+	<p>Gai da solaskideen jarduna modu ez-intrusiboan eta eraginkortasunez ikuskatzeko, oharrak idatziz eta, gero, feedback argia eskainiz.</p> <p>Gai da taldeko lana ikuskatzeko, ondo egindako lanaren ezaugarriak nabarmenduz eta kideen arteko ebaluazioa hauspotuz.</p> <p>Gai da talde txikitako elkarriketak ikuskatzeko, hartara, ideiak trukitzeaz gainera, argudio- edo ikerketa-ildoak garatu ditzaten.</p>
B2	Gai da informazioa aurkezteko eta jendeari informazio hori independentziaz erabil dezaten agintzeko, arazoak konpontzeko moduan.

Espazio kulturantzunak bideratzea	
C1	<p>Gai da komunikazio-arauak eta horiek diskurtsoaren prozesuan izan ditzaketen ondorioak identifikatzeko, bere jarduna horren arabera moldatzeko eta "arauak" ezartzeko, hartara, kulturen arteko komunikazio eraginkorra sustatzeko.</p> <p>Gai da, kulturen arteko auziak kontuan hartu behar diren egoeretan eta atazak elkarlanean bete behar direnean, malgutasunez eta eraginkortasunez jarduteko, taldeetako bere kideetara baliatu arren, orekari eta distantziari eusteko.</p>
B2+	<p>Gai da, enpatiaz, pertsona baten ikuspuntua, pentsamoldea eta sentipenak irudikatuz, hitzen eta ekintzen bidez modu egokian erantzute aldera.</p>
B2	<p>Gai da harreman bat izateko beste kultura batzuetako kideekin, eta haien interesa eta enpatia adierazteko, galderak eginez, ados dagoela adieraziz, eta haien premia emozionalak eta praktikoak identifikatuz.</p> <p>Gai da eztabaida hauspotzeko, inor menderatu gabe, ideia, sentipen eta ikuspuntu ezberdinak ulertzen eta estimatzen dituela adieraziz, eta parte-hartzaileei gonbidapena luzatuz, besteen ideiak garatu ditzaten eta horiei buruzko beren ekarpenak egin ditzaten.</p> <p>Gai da ulermen partekatua sortzen laguntzeko, zuzeneko eta zeharkako komunikazioa eta komunikazioa esplizitu edo implizitu erabiliz.</p>

Komunikazioa bideratzea egoera delikatuetan eta desadostasunetan	
B2+	<p>Gai da egoera egoera delikatuak eta desadostasunei buruzko elkarrizketak bideratzeko, konpondu beharreko auzi nagusiak laburbilduz.</p> <p>Gai da, galdera ireki eta neutralak eginez, auzi arantzatsuei buruzko informazioa eskuratu eta balizko enbarazu- edo irain-sentipenak minimizatuz.</p> <p>Gai da, errepikapenak eta parafraasiak baliatuz, alderdi bakoitzak akordio bat lortzeko jarri dituen baldintzak xehe ulertzen dituela erakusteko.</p> <p>Gai da egoera delikatu baten edo desadostasun baten oinarria azaltzeko, egin diren adierazpenak errepikatuz eta laburbilduz.</p> <p>Gai da, negoziazio batean, interesak eta helburuak argitzeko, giro neutral bat sortzen laguntzen duten galderak irekiak eginez.</p> <p>Gai da eztabaida edo desadostasun bat bideratzeko, arazoaren oinarriak azalduz, argudio-ildoen berri emanez, konpondu beharreko oinarriko auziak laburbilduz eta komunean dituzten puntuak identifikatuz.</p> <p>Gai da ados ez dauden alderdiei konponbide posibleak kontuan hartzen laguntzeko, konponbide bakoitzaren abantailak eta desabantailak neurtuz.</p> <p>Gai da, desadostasun batean, alderdi batek duen jarrera aztertu eta auziari beste ikuspegi batetik heltzera gonbidatzeko, bere argudioak taldeak adierazi duen helburuarekin lotuz.</p>
B2	<p>Gai da adostu denaren muina laburbiltzeko.</p>

Aurreko ezagutzarekin lotzea	
B2	<p>Gai da, aurkezpen bisualak eskainiz eta azalduz (hala nola diagramak, koadroak edo grafikoak erabiliz), jendeari erakusteko nolako lotura duen zerbaitek eta haien aurreko ezagutzak.</p> <p>Gai da jendeari argi azaltzeko zer lotura duen berri gisa aurkeztuko den zerbaitek batek eta haien aurreko ezagutzak.</p>

Informazio zaila zehaztea	
C1	<p>Gai da auzi konplexu bat errazago ulertzeko moduan azaltzeko, urratsen kate bat edo argudio-ildo bat oinarritzat hartuz eta ideia gakoak laburbilduz.</p>

Hizkuntza egokitzea	
C1	Gai da idatzizko testu konplexu batean agertzen den informazioa (adib., artikuluko zientifiko batean agertzen den informazioa) errazago ulertzeko moduan adierazteko, edukia beste genero eta erregistro batean aurkeztuz.
B2+	Gai da artikulazioa, esaldien azentua, intonazioa, abiadura eta bolumena moldatzeko, alderdi garrantzitsuak azpimarratzearen eta gaia aldatu dela adieraztearen. Gai da ahozko zein idatzizko testu konplexuetan agertzen diren kontzeptu zailak errazago ulertzeko moduan adierazteko, parafraasiak eginez.
B1+	Gai da, parafraasiak eginez, gai ezagun bati buruzko testu baten edukia –testua ahozkoa zein idatzizkoa izan– modu sinplifikatu eta zehatzagoan adierazteko.

Testu trinkoei buruzko azalpen gehigarriak ematea	
B2	Gai da testu batean agertzen diren hitz ezezagunak ulertzen laguntzeko, antzeko hitzak erabiltzen diren adibide gehigarriak emanez.

Testu baten ideia nagusiak nabarmentzea	
C1	Gai da jatorrizko testu konplexu bat berridatzi eta berrantolatzeko, xede-hartzaileei gehien interesatuko zaizkien ideietan arreta jartzeko moduan.
B2	Gai da xede-testuko zati ezberdinetako informazio esanguratsua hartu eta antolatzeko, hartzaileak ideia nagusiak hobetu ulertu ditzan. Gai da xede-testuko zati ezberdinetako informazioa hartu eta antolatzeko, bertan biltzen diren konparazioak eta argudioak errazago ulertzeko eran. Gai da testuan dauden errepikapenak eta digresioak ezabatzeko, oinarrizko mezua errazago irits dadin.

Errepertorio kulturaliztunean oinarritzea	
C2	Gai da, hala aurrez aurre nola idatziz, estrategia komunikatibo sofistikatuena sorta zabal bat eraginkortasunez erabili eta honako hauek modu kulturalki egokian egiteko: agindu, argudioak eman, zerbait egiteko konbentzitu, zerbait ez egiteko konbentzitu, negoziatu, aholkuak eman eta enpatia erakutsi.
B2+	Gai da kulturen arteko antzekotasunez eta aldeez dakiena erabili eta, hala, kulturen arteko komunikazio eraginkorra bideratzeko, hala eremu pertsonalean nola lanean.
B2+	Gai da komunikazioan egoki jarduteko, testuinguruari dagozkion arauak eta erritualak, hitzezkoak zein hitzezkoak ez direnak, betez eta sortzen diren zailtasun gehienei aurre eginez.
B2	Gai da estereotipo kulturalak identifikatzeko –onuragarriak zein baztertzailak– eta estereotipo horiek bere edo besteen jarreretan nola eragiten duten deskribatzeko. Gai da akulturazioaren eta bere kulturari eusteko ahaleginaren artean izaten den egokitze-prozesuan zer-nolako oreka gordetzen duen aztertzeko eta azaltzeko. Gai da bere jarrera eta hitzezko jarduna testuinguru kultural berrietara moldatzeko, itsusiz har daitezkeela badakien jarrerak bazter utziz. Gai da kulturari lotutako iritzi, praktika, sinesmen eta balioei buruz egiten duen interpretazioa azaltzeko, bere kulturaren eta beste kultura batzuen arteko antzekotasunak eta aldeak nabarmenduz.
B2	Gai da ezberdintasun kulturei buruz hitz egiteko, bere esperientzia eta tradizioekin konparaketa sakonak eginez. Gai da kulturen arteko auziak kontuan hartu behar diren egoeretan eraginkortasunez jarduteko eta ataza bat elkarlanean burutzeko. Gai da, kulturarteko topaketa batean elkarlanean ari dela, arau eta praktika kultural nagusiei buruz ikertzeko, eta, ondoren, ezagutza hori denbora errealeko elkarreraginaren mugen pean erabiltzeko.

Ulermen eleaniztuna	
A2	Gai da erraz identifikatzeko moduko hitzak erabiltzeko (adibidez, nazioarteko esapideak, erro bera duten <i>hizkuntza ezberdinetako</i> hitzak –bankua, musika...), eta, hala, testu baten esanahiari buruzko hipotesiak egiteko.

Errepertorio eleaniztunean oinarritzea	
C2	Gai da, indar erretorikoa indartze aldera, <i>bere errepertorio eleaniztuneko beste hizkuntzetako</i> metaforak eta esapideak maileguan hartzeko, horiek behar adina garatuz, birformulatuz eta azalduz.
C1	Gai da <i>beste hizkuntza bateko</i> txiste bat kontatzeko, jatorrizko hizkuntzako zirtoari eutsiz –txistearen zentzua hor datzalako– eta ulertu ez dutenei txistea azalduz.
B2	<p>Gai da <i>ulertzeko gai den hizkuntza batean edo gehiagotan</i> bere inguruan izaten ari diren elkarrizketak ulertzeko, eta bere ekarpena egiteko <i>solaskide batek edo gehiagok ulertzen duten hizkuntza batean</i>.</p> <p>Gai da talde-lan eleaniztun batean ideien garapenari laguntzeko eta ulermena sustatzeko, taldekideek erabiltzen dituzten bere <i>errepertorio eleaniztuneko hizkuntzak</i> malgutasunez erabiliz.</p> <p>Gai da <i>bere errepertorio eleaniztuneko bi hizkuntzatan edo gehiagotan</i> jarduteko, solaskideei nork bere hizkuntza malgutasunez erabiltzera gonbidatuz.</p> <p>Gai da talde eleaniztun bateko elkarreragina bideratzeko eta taldekideek ekarpenak nork bere hizkuntzan egin ditzaten hauspotzeko, istorio edo gertakizun bat <i>bere errepertorio eleaniztuneko hizkuntza batean kontatuz</i>, eta, gero, gauza bera beste hizkuntza batean azalduz.</p> <p>Gai da <i>bere errepertorio eleaniztuneko beste hizkuntza bateko</i> esamolde bat erabiltzeko, eta beharrezkoa izanez gero, horren esanahia azaltzeko, baldin eta <i>elkarrizketan erabiltzen ari diren hizkuntzan</i> ez badago berak adierazi nahi duena zehatz adierazten duen esapiderik.</p>
B1	Gai da <i>solaskideak hitz egiten duen beste hizkuntza bateko</i> hitz egoki bat erabiltzeko, baldin eta ez bazaio esamolde aproposik bururatzen <i>elkarrizketan erabiltzen ari diren hizkuntzan</i> .

ZEINU-HIZKUNTZAKO GAITASUNAK

Zeinu-hizkuntzako errepertorioa	
C2	Gai da fenomeno bat, adibidez, identifikatu gabeko objektu hegalari bat, modu sortzaile eta abstraktuan deskribatzeko.
C1	Gai da zeinu original eta artistikoak sortzeko, hiztegi ezagunetik harago joanez.
B2+	<p>Gai da zerbaiten hainbat alderdi zehaztasunez azaltzeko.</p> <p>Gai da erabaki batek ekarriko dituen ondorioak zehaztasunez azaltzeko.</p>
B2	<p>Gai da zeharkako diskurtsoa zeinu bidez adierazteko (zeharkako galderak, eskakizunak, nahiak eta aginduak).</p> <p>Gai da bozkatuko den proposamena laburtzeko, modu errazagoan eta hitz gako bidez formulatuz.</p> <p>Gai da zer nahi duen argi eta zehaztasunez adierazteko, hiztegiaren mugak gorabehera.</p> <p>Gai da zeinuak aldatzeko, eskuz eta ez eskuz.</p>
B1+	<p>Gai da, konparazioaren bidez, jendearen edo gauzen ezaugarriak deskribatzeko.</p> <p>Zeinu-hizkuntzaren kulturarekin lotutako zeinuzko esamolde zehatzak ezagutzen ditu.</p> <p>Gai da auzi baten abantailez eta desabantailez jarduteko.</p>
B1	<p>Gai da izaki bizidunen jarrerak imitatze (jendea, animaliak), egituratutako jarduerak erabiliz.</p> <p>Gai da bisitatu dituen lekuak esaldi sinpleen bidez deskribatzeko (oporretan, esaterako).</p> <p>Gai da parafraasi bidez kontzeptuei heltzeko, nahiz eta kontzeptu horien zeinurik egokiena zein den jakin ez.</p>
A2+	Gai da zerbait modu ulergarrian azaltzeko.
A2	<p>Gai da zeinuzko testu sinple bat ulertzeko, hiztegi mugatua izan arren.</p> <p>Gai da zeinu lexikalez animaliak adierazteko.</p> <p>Gai da berriki sortu diren zeinuak egoki egiteko, adibidez, pertsona edo koloreei dagozkien zeinuak.</p>

A1	<p>Gai da elkarrizketa bateko esamolde arruntak ulertzeko (adibidez, agurrak edo eskerrak).</p> <p>Gai da hilabete, egun, zenbaki eta denborei dagozkien zeinu lexikalak ulertzeko.</p> <p>Gai da zeinu-hizkuntzan egindako agurrak ulertzeko.</p> <p>Gai da animaliei dagozkien zeinu lexikalizatuak ulertzeko.</p> <p>Gai da argibide, azalpen eta arrazoien adierazpen errazei jarraitzeko.</p> <p>Gai da testuinguruari ondo egokitzen zaizkion ahozko formak sinpleak erabiltzeko.</p>
-----------	---

Zuzentasun diagramatikala	
C1	Gai da objektuen eta izaki bizidunen mugimenduak adierazteko (adibidez, animalien ibilera).
B2+	Gai da konparazioak egiteko (...-en berdina; ... ez bezalakoa).
B1+	Gai da, zeinu produktiboak erabiliz, plurala osatzeko.
B1	Gai da ezezkoa hainbat modutara adierazteko.
A1	Gai da baieztapen errazak ulertzeko.

Egokitasun soziolinguistikoa eta erreperitorio kulturala	
C1	<p>Gai da adierazpen bat erregistro soziokultural bati esleitzeko.</p> <p>Gai da lege garrantzitsuetako, organizazioetako eta gorren erakundeetako izendapenak ulertzeko (adibidez, WFDYS [<i>World Federation of the Deaf Youth Section</i>] edo EFSLI [<i>European Forum of Sign Language Interpreters</i>]).</p>
B2+	<p>Gai da tokiko ohitura eta arau soziokulturalak azaltzeko, adibidez hauteskundeetako prozedura.</p> <p>Gai da gorren komunitateetarako eta zeinu-hizkuntzarako garrantzitsuak diren pertsonak izendatzeko (herrialdean eta nazioartean).</p> <p>Gai da bere herrialdeko data, pertsona eta instituzio garrantzitsuak (zeharkako diskurtsoan) aipatzeko.</p>
B1+	<p>Gai da presente dauden pertsonak zuhurtasunez aipatzeko, adibidez, zeinu-espazio txikiago bat erabiliz edo hatz erakuslearen parean esku bat ipiniz, hartara, ez dadin garbi ikusi nori seinalatzen ari den.</p> <p>Gai da bere herrialdean zeinu-hizkuntzarekin zerikusia duten instituzio, arau eta erregelamendu garrantzitsuak aipatzeko.</p>
B1	<p>Bere herrialdeko gobernu-sail eta alderdi politiko garrantzitsuen izenak ezagutzen ditu.</p> <p>Jende gorrarentzat garrantzitsuak diren erakundeak ezagutzen ditu (adibidez, gorren kontseilu nazionala, elkarteak).</p> <p>Bere herrialdean erabiltzen diren zeinu-hizkuntzen egoera ezagutzen du (adibidez, Suitzan 3 zeinu-hizkuntza daudela, eta suitzar-alemaniar zeinu-hizkuntzak 5 dialekto dituela).</p>

Zeinuzko testuaren egitura	
B2+	<p>Gai da istorio bat hasieratik bukaerara kontatzeko, kanpoan zatirik utzi gabe.</p> <p>Gai da zerbait deskribatzen ari denean kokapen espazialean ordena kanonikoa betetzeko (adibidez, objektu handi mugiezinak objektu txiki mugiezinen aurretik izendatuz eta objektu mugikorrek estatikoen ondoren aurkeztuz).</p>
B2	<p>Gai da garapen-ildo argi bati jarraitzen dion testu bat sortzeko.</p> <p>Gai da film baten, ipuin ilustratu baten edo kontakizun baten argumentua kontatzeko.</p> <p>Gai da behar-beharrezkoa den informazioa neurri egokian adierazteko eta garrantzitsuak ez diren elementuak alde batera uzteko.</p> <p>Gai da zeinuak jartotasunez lotzeko, testu labur koherente bat sortuz.</p> <p>Gai da besteen iritziak konparatzeko eta kontuan hartzeko.</p>

B1+	Gai da, esperientzia pertsonalak adibide gisa jarriz, argudio bat sendotzeko.
B1	Gai da, pertsona, pertsonaia, edo animalia bat deskribatzen ari denean, ikus daitezkeen ezaugarriak ordena egokian zerrendatzeko (adibidez, burutik hasi eta oinetaraino). Gai da testu bati buruzko funtsezko galderei argi erantzuteko.

Kokapena eta ikuspegiak	
C2tik gora	Gai da zeinuzko formen eta tekniken sorta zabal bat modu artistikoan erabiltzeko.
C1	Gai da gertakariak eta hurbileko inguruak sortarazitako sentimenduak lotzeko (adibidez, egunsentia eta alaitasun-sentimendua).
B2	Gai da jendea konbentzitzeko, adibidez ekitaldi batean izena emateko.
B1+	Gai da testu baterako beharrezkoak diren baldintzak ezartzeko (argia, atzealdea, gelako giroa).
A2	Gai da emozioak eskuzkoak ez diren bitartekoez adierazteko.

Hizkuntza-kontzientzia eta interpretazioa	
C2	Gai da justifikazio-mota desberdinak bereizteko eta ebaluatzeko, adibidez, logikoa, morala eta pragmatikoa. Gai da atzemateko ondorio jakin bat lortzeko zeinu-egilea gai baten banakako alderdiak puzten ari dela. Gai da sentimenduen eta pentsamenduen irudikapen artistikoak ulertzeko.
C1	Gai da gaiari buruzko hiztegi zehatza testuinguruaren arabera jasotzeko. Gai da testu konplexu baten ideia nagusiak atzemateko, nahiz eta xehetasun zehatzak ulertzeko jauzi batzuk izan. Gai da jardueran murgildu ahal izateko testu batek beharrezkoak diren tentsio-elementuak dituen ala ez epaitzeko. Gai da testuen sofistikazio estilistikoa epaitzeko. Gai da testu baten edukia eta aurreikusitako efektu emozionala ulertu eta azaltzeko.
B2+	Gai da gertaerak eta iritziak bereizteko. Gai da azaltzeko zergatik testu batek lilurutzen duen.
B2	Gai da pertsona edo pertsonaia bat identifikatzeko, zeinu-egilearen nortasunaren ezaugarriak edo mimika bidez azaldutako portaera edo hark adierazitakoa interpretatuz (adibidez, pertsona lotsati batek beste aldera begiratzeko joera duela, pertsona kanporakoi batek agurtu egiten duela sartzean). Gai da beste pertsonen iritzien deskribapena eta testuaren ekoizlearen iritzi pertsonala bereizteko. Gai da txosten batetik funtsezko informazioa ateratzeko eta kronologikoki ordenatzeko.
B1+	Gai da gai bati buruz solaskidearen iritzia ulertu eta azaltzeko. Gai da testu bati buruz bere iritzia emateko.

Prozesatze-abiadura	
C2	Gai da xehetasun garrantzitsuak azkar ateratzeko, baita zeinu-hizkuntzako testu luzeetatik ere.

9. eranskina:

DESKRIPTORE BERRIAK SORTZEKO ERABILI DIREN ITURRIAK

Abbe A., Gulick L. M. V. eta Herman J. L. (2007), *Cross-cultural competence in army leaders: a conceptual and empirical foundation*, United States Army Research Institute for the Behavioral and Social Sciences, Arlington, VA. Hemen eskuragarri: www.dtic.mil/docs/citations/ADA476072, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Alberta Teachers of English as a Second Language (2005), *Section 7. Intercultural Communicative Competence. ATESL Adult ESL Curriculum Framework*, Alberta Teachers of English as a Second Language, Figure 2, Adapted Intercultural Knowledge and Skills Strand of the Massachusetts Curriculum Framework. Hemen eskuragarri: www.atesl.ca/resources/resource-library/, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Alexander R. (2008), "Culture, dialogue and learning: an emerging pedagogy", in Mercer N. eta Hodgkinson S. (ed.), *Exploring talk in schools*, Sage, London, 91-114. or.

ALTE Can Do Statements 2001, D eranskina 2001eko EEMBan. Hemen eskuragarri: www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Association of American Colleges and Universities, *Intercultural Knowledge and Competence Value Rubric*. Hemen eskuragarri: www.aacu.org/value/rubrics/intercultural-knowledge, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Barrett M. (2013), "Intercultural competence: a distinctive hallmark of interculturalism?", in Barrett M. (ed.), *Interculturalism and multiculturalism: similarities and differences*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 147-68. or.

Barrett M. (2014), "Competences for democratic culture and intercultural dialogue (CDCID)", 3rd meeting of the Ad hoc group of experts, Strasbourg, Council of Europe, 16 and 17 June, Phase One of CDCID: Collation of Existing Competence Schemes, CDCID 3/2014 – Doc.4.0.

Barrett M. et al. (2014), *Developing intercultural competence through education*, Pestalozzi Series 3. zenb., Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16808ce258>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Beacco J.-C., Porquier R. eta Bouquet S. (2004), *Niveau B2 pour le français : Un référentiel*, Didier, Paris. Beacco J.-C. et al. (2006), *Niveau A1.1 pour le français/référentiel DILF livre*, Didier, Paris.

BULATS Summary of typical candidate abilities (global scale). Hemen eskuragarri: www.englishtest.it/wp-content/uploads/2015/05/Cambridge_English_BULATS_Sample_Certificate.pdf, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Byram M. (1997), *Teaching and assessing intercultural communicative competence*, Multilingual Matters, Clevedon, Somerset.

Cambridge Assessment Scales for Speaking. Ikus www.cambridgeenglish.org/exams-and-tests/cambridge-english-scale/, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Cambridge Common Scale for Writing: Overall Writing Scales. Adibidez, hemen eskuragarri: *Cambridge English Business Certificates. Handbook for teachers for exams from 2016*. Hemen eskuragarri: www.cambridgeenglish.org/images/business-english-certificates-handbook-for-teachers.pdf, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Cambridge Overall Speaking Scales.

Cambridge Overall Writing Scales.

CARAP/FREPA, *A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures*. Hemen eskuragarri: <http://carap.ecml.at>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

CEFR-J project for Japanese secondary school learners of English, 2011. Eguneraketa baterako ikus <http://events.cambridgeenglish.org/alte-2014/docs/presentations/alte2014-masashi-negishi.pdf>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua; ikus hau ere bai: Negishi, Takada eta Tono (2013).

Center for Applied Linguistics, Washington DC. Itzultzeko asmoz 1992an bildutako deskriptoreak eta EEMBaren deskriptoreen ikerketan deskriptore-bankuan jasota baina ez dira inoiz erabili.

Center für berufsbezogenen Sprachen, das Sprachen-Kompetenzzentrum der Sektion Berufsbildung des BMBF, Vienna.

CERCLES Portfolio descriptors, in Lenz P. eta Schneider G. (2004), "A bank of descriptors for self-assessment in European Language". Hemen eskuragarri: www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Common European Framework of Reference for Sign Languages: development of descriptors for Swiss-German Sign Language. Swiss National Science Foundation research project. ZHAW: Zurich University of Applied Sciences, School of Applied Linguistics, Institute of Language Competence.

Corcoll López C. eta González-Davies M. (2016), "Switching codes in the plurilingual classroom", *ELT Journal* 70. zenb., 2016ko urtarrilaren 1a, 67-77. or.

Council of Europe, *Autobiography of intercultural encounters*. Hemen eskuragarri: www.coe.int/lang-autobiography, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Creese A. eta Blackledge A. (2010), "Translanguaging in the bilingual classroom: a pedagogy for learning and teaching?", *Modern Language Journal* 94. libk., 1 zenb., 103-15. or.

Dunbar S. (1992), "Integrating language and content: a case study", *TESL Canada Journal* 10. libk., 1. zenb., 62-70. or.

Eaquals (2008), *Eaquals can do SIP: Eaquals/ALTE Portfolio Descriptor revision*. Hemen eskuragarri: <https://www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

ELTDU (1976), "Stages of attainment scale", English Language Development Unit, Oxford University Press, Oxford.

Eurocentres adaptation of ELTDU scale. Ikus: www.eurocentres.com, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

European Language Portfolio Serial No. 1 (Prototype based closely on CEFR/Swiss project descriptors). Ikus: www.coe.int/en/web/portfolio, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

European Profiling Grid, EPG Project. Hemen eskuragarri: www.epg-project.eu, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Fantini A. eta Tirmizi A. (2006), "Exploring and assessing intercultural competence", World Learning Publications, Paper 1, http://digitalcollections.sit.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1001&context=worldlearning_publications, 2019ko uztailaren 17an kontsultatua.

Federal Bureau of Investigation, Washington DC. Itzultzeko asmoz 1992an bildutako deskriptoreak eta EEMBaren deskriptoreen ikerketan deskriptore-bankuan jasota baina ez dira inoiz erabili.

Frau-Meigs D. (2007), "General Rapporteur's report on the workshop on 'Media literacy and human rights: education for sustainable democratic societies'", Graz, Austria, 5 to 7 December 2007.

GCSE: UK General Certificate of Secondary Education, assessment criteria for English.

Glaboniat M. et al. (2005), *Profile deutsch A1 – C2. Lernzielbestimmungen, Kannbeschreibungen, Kommunikative Mittel*, Langenscheidt, Munich.

Gollob R., Krapf P. eta Weidinger W. (ed.) (2010), *Educating for democracy: background materials on democratic citizenship and human rights education for teachers*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16802f727b>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Green A. (2012a), *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*, English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.

Green A. (2012b), "Performance conditions added to descriptors", *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range* argitalpenaren eranskina. English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.

Grindal K. (1997), *EDC: Basic Concepts and Core Competences: The approach in Norway*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

GSE (Global Scale of English: Pearson). Hemen eskuragarri: www.pearson.com/english/about/gse/learning-objectives.html, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Hardman F. (2008), "Teachers' use of feedback in whole-class and group-based talk", in Mercer N. eta Hodgkinson S. (ed.), *Exploring talk in schools*, Sage, London, 131-50. or.

HarmoS: EDK (Schweizerischer Konferenz der Kantonalen Erziehungsdirektoren) (2008), Projekt Bildungsstandards HarmoS: Vorschläge für Basisstandards Fremdsprachen. Hemen eskuragarri: www.edk.ch/dyn/11659.php, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Himmelmann G. (2003), Zukunft, Fachidentität und Standards der politischen Bildung, Institut für Sozialwissenschaften, TU Braunschweig, Braunschweig [argitaratu gabea. Hemen laburtua; Byram, 2008, *From foreign language education to education for intercultural citizenship*, Multilingual Matters, Toronto].

Hodel H., Pädagogischer Hochschule Luzern: Descriptors for Literature 2007. Descriptors for Literature 2013 (Komunikazio pertsonala: eskola-garaiko helburuei buruzko HarmoS proiektu nazionalarekin lotuta garatzen ari den lana).

Huber J., Mompoin-Gaillard P. eta Lázár I. (ed.) (2014), *TASKs for democracy: developing competences for sustainable democratic societies*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.

INCA Project (2004), Intercultural Competence Assessment, INCA Assessor Manual. Hemen eskuragarri: ec.europa.eu/migrant-integration/librarydoc/the-inca-project-intercultural-competence-assessment, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Interagency Language Roundtable, Scale of Proficiency. Hemen eskuragarri: www.govtilr.org, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Jørgensen J. N. et al. (2011), "Polylinguaging in superdiversity", *Diversities* 13. libk., 2. zenb., 22-37. or. Hemen eskuragarri: www.unesco.org/shs/diversities/vol13/issue2/art2, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Karwacka-Vögele K. (2012), "Towards indicators for intercultural understanding", in Huber J. (ed.), *Intercultural competence for all: preparation for living in a heterogeneous world*, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 51-60. or.

King J. eta Chetty R. (2014), "Codeswitching: linguistic and literacy understanding of teaching dilemmas in multilingual classrooms", *Linguistics and Education* 25. libk., 40-50. or.

Koch L. [Swiss ELP 2000 (CH-2000)-ren egilekidea], Proposed additional descriptors for reading in a secondary school context (argitaratu gabea).

Lázár I. et al. (ed.), *Developing and assessing intercultural communicative competence. A guide for language teachers and teacher educators*, Council of Europe Publishing, Strasbourg/Graz. Hemen eskuragarri: http://archive.ecml.at/mtp2/publications/B1_ICCinTE_E_internet.pdf, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Lenz P. eta Berthele R. (2010), "Assessment in plurilingual and intercultural education", Satellite Study No. 2. Honen osagarri: Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*, Language Policy Unit, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16805a1e55>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.⁵⁹

Lewis G., Jones B. eta Baker C. (2012), "Translanguaging: developing its conceptualisation and contextualisation", *Educational Research and Evaluation* 18. libk., 7. zenb., 655-70. or.

LICI Project, *Handbook: language in content instruction*. Hemen eskuragarri: www.yumpu.com/en/document/view/17817415/language-in-content-instruction-lici-project, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Lingualevel/IEF (Swiss) project for 13-15 year olds, 2009. Hemen eskuragarri: www.lingualevel.ch, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Lüdi G. (2014), "Dynamics and management of linguistic diversity in companies and institutes of higher education: results from the DYLAN project", in Gromes P. eta Hu A. (ed.), *Plurilingual Education: policies – practices – language development*, Studies on Linguistic Diversity 3, John Benjamins, Hamburg, 113-18. or.

Mercer N. eta Dawes L. (2008), "The value of exploratory talk", in Mercer N. eta Hodgkinson S. (ed.), *Exploring talk in schools*, Sage, London, 55-72. or.

MIRIADI Project, Skills reference data on multilingual communication in intercomprehension. Hemen eskuragarri: www.miriadi.net/en/printpdf/book/export/html/746, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

National Institute for Dispute Resolution (1995), "Performance-based assessment: a methodology, for use in selecting, training and evaluating mediators", Washington DC. Hemen eskuragarri: www.convenor.com/uploads/2/3/4/8/23485882/method.pdf, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

59. "The right of learners to quality and equity in education – The role of linguistic and intercultural competence" dokumentua Politika-fororako prestatu zen. Genevan, Suitzan izan zen foro hori, 2010eko azaroaren 2tik 4ra.

Negishi M., Takada T. eta Tono Y. (2013), "A progress report on the development of the CEFR-J", in Galaczi E. D. eta Weir C. J. (2013) (ed.), *Exploring Language Frameworks: proceedings of the ALTE Kraków Conference, July 2011*, Studies in Language Testing Series No. 36, Cambridge University Press, Cambridge, 135-63. or.

Neuner G. (2012), "The dimensions of intercultural education", in Huber J. (ed.), *Intercultural competence for all: preparation for living in a heterogeneous world*, Pestalozzi Series No. 2, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 11-49. or. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16808ce20c>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Newby D. et al. (2006), "European Portfolio for Student Teachers of Languages", EPOSTL, European Centre for Modern Languages, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/16/Default.aspx, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

North-South Centre of the Council of Europe (2012), "Global education guidelines. A handbook for educators to understand and implement global education", North-South Centre of the Council of Europe, Lisbon. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/168070eb85>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Oatley K. (1994), "A taxonomy of the emotions of literary response and a theory of identification in fictional narrative", *Poetics* 23. libk., 53-74. or.

OECD (2005), "The definition and selection of key competencies. Executive summary", Organisation for Economic Co-operation and Development/DeSeCo, Paris. Hemen eskuragarri: www.oecd.org/pisa/35070367.pdf, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Pierce K. M. eta Gilles C. (2008), "From exploratory talk to critical conversations", in Mercer N. eta Hodgkinson S. (ed.), *Exploring talk in schools*, Sage, London, 37-54. or.

Purves A. C. (1971), "The evaluation of learning in literature", in Bloom B. S., Hastings J. T. eta G. F. Madaus (ed.), *Handbook of formative and summative evaluation of student learning*, McGraw-Hill, New York, 699-766. or.

Research Centre for Language Teaching, Testing and Assessment, National and Kapodistrian University of Athens, Mediation descriptors related to the mediation tasks in the Greek KPG examinations.

Schneider G., North B. eta Koch L. (2000), *A European Language Portfolio*, Berner Lehrmittel und Medienverlag, Berne.

Takala S. (argitaratu gabea), AMMKIA: Finnish Project.

Thompson S., Hillman K. eta De Bortoli L. (2013), *A Teacher's Guide to PISA Reading Literacy*, ACER, Melbourne. Hemen eskuragarri: www.acer.org/files/PISA_Thematic_Report_-_Reading_-_web.pdf, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Trim J. L. M., "C1 Level Can Do Specifications for Profile Deutsch", Appendix A, in Green A. (2012), *Language functions revisited: theoretical and empirical bases for language construct definition across the ability range*, English Profile Studies, Volume 2, UCLES/Cambridge University Press, Cambridge.

Tuning Educational Structures in Europe (d.g.-a), *Approaches to teaching, learning and assessment in competences based degree programmes*. Hemen eskuragarri: <http://tuningacademy.org/?lang=en>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Tuning Educational Structures in Europe (d.g.-b), *Generic competences*. Hemen eskuragarri: <http://tuningacademy.org/?lang=en>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Tuning Educational Structures in Europe (d.g.-c), *Education – Specific competences*. Hemen eskuragarri: <http://tuningacademy.org/?lang=en>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Vacca J. S. (2008), "Using scaffolding techniques to teach a social studies lesson about Buddha to sixth graders", *Journal of Adolescent and Adult Literacy* 51. libk., 8. zenb., 652-8. or.

Vollmer H. eta Thürmann E. (2016), "Language sensitive teaching of so-called non-language subjects: a checklist", in Beacco J.-C. et al. (ed.), *A handbook for curriculum development and teacher training – The language dimension in all subjects*, Council of Europe Publishing, Strasbourg.⁶⁰

Walqui A. (2006), "Scaffolding instruction for English language learners: a conceptual framework", *International Journal of Bilingual Education and Bilingualism* 9. libk., 2. zenb., 159-80. or.

Webb N. (2009), "The teacher's role in promoting collaborative dialogue in the classroom", *British Journal of Educational Psychology* 7. libk., 1. Zenb., 1-28. or.

Zwiers J. (2008), *Building academic language*, Jossey-Bass, San Francisco.

60. Kontrol-zerrenda honen bertsio zabalagoa alemanieraz argitaratu zen: Thürmann, Eike eta Vollmer, Helmut Johannes (2012), "Schulsprache und Sprachsensibler Fachunterricht: Eine Checkliste mit Erläuterungen", in Röhner C. eta Hövelbrinks B. (ed.), *Fachbezogene Sprachförderung in Deutsch als Zweitsprache*, Juventa, Weinheim, 212-33. or.

10. eranskina: **ONLINE BALIABIDEAK**

ALTE (2011), "Manual for language test development and examining – For use with the CEFR", Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/1680667a2b>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Bank of supplementary descriptors. Hemen eskuragarri: www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/bank-of-supplementary-descriptors, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Barrett M. et al. (2016), *Competences for democratic culture: living together as equals in culturally diverse democratic societies*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16806ccc07>, 2019ko abenduaren 10ean kontsultatua.

Beacco J.-C. et al. (2016a), *Guide for the development and implementation of curricula for plurilingual and intercultural education*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16806ae621>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Beacco J.-C. et al. (2016b), *A Handbook for Curriculum Development and Teacher Training: the language dimension in all subjects*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16806af387>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Beacco J.-C. eta Byram M. (2007), *From Linguistic Diversity to Plurilingual Education: guide for the development of language education policies in Europe*, Language Policy Division, Council of Europe. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16802fc1c4>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

CEFR QualiMatrix, A quality assurance matrix for CEFR use. Hemen eskuragarri: www.ecml.at/CEFRqualitymatrix, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

CEFRTrain (Common European Framework of Reference for Languages in Teacher Training). Hemen eskuragarri: www.helsinki.fi/project/ceftrain/index.php.35.html, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Competences for Democratic Culture. Hemen eskuragarri: www.coe.int/competences, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Coste D. eta Cavalli M. (2015) *Education, Mobility, Otherness – the mediation functions of schools*, Language Policy Unit, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16807367ee>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Committee of Ministers, Recommendation CM/Rec(2008)7 on the use of the Council of Europe's Common European Framework of Reference for Languages (CEFR) and the promotion of plurilingualism. Hemen eskuragarri: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectId=09000016805d2fb1, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Committee of Ministers, recommendations on language and language learning. Hemen eskuragarri www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/recommendations, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Council of Europe (2001), *Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment*, Cambridge University Press, Cambridge. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/1680459f97>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Council of Europe (2009a), *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – a manual*, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri <https://rm.coe.int/1680667a2d>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Council of Europe (2009b), *Autobiography of Intercultural Encounters*. Hemen eskuragarri: www.coe.int/t/dg4/autobiography/default_en.asp, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Council of Europe (2018), *Reference framework of competences for democratic culture*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://go.coe.int/mWYUH>, 2020ko apirilaren 17an kontsultatua.

Council of Europe, Official texts and guidelines relating to linguistic integration of adult migrants. Hemen eskuragarri www.coe.int/en/web/lang-migrants/officials-texts-and-guidelines, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Eaquals "Practical resources for language teaching". Hemen eskuragarri: www.eaquals.org/our-expertise/cefr/our-work-practical-resources-for-language-teaching/, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

European Centre for Modern Languages of the Council of Europe. Ikus: www.ecml.at, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

European Centre for Modern Languages thematic pages for the CEFR and the ELP. Ikus: www.ecml.at/Thematicareas/CEFRandELP/tabid/1935/language/en-GB/Default.aspx, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Europass. Ikus: <http://europass.cedefop.europa.eu/>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

European Language Portfolio (ELP). Ikus: www.coe.int/en/web/portfolio, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

FREPA/CARAP, *A Framework of Reference for Pluralistic Approaches to Languages and Cultures*. Hemen eskuragarri: <http://carap.ecml.at/Accueil/tabid/3577/language/en-GB/Default.aspx>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Goodier T. (ed.) (2018), *Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners – resource for educators, Volume 1: Ages 7-10*, Education Policy Division, Council of Europe. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16808b1688>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Goodier T. (ed.) (2018), *Collated Representative Samples of Descriptors of Language Competences Developed for Young Learners – resource for educators, Volume 2: Ages 11-15*, Education Policy Division, Council of Europe. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/16808b1689>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Goullier F. (2007), *Council of Europe Tools for Language Teaching – Common European framework and portfolios*, Didier/Council of Europe, Paris/Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/168069ce6>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Guidelines for intercultural dialogue in non-formal learning/education. Hemen eskuragarri: <https://pjp-eu.coe.int/en/web/youth-partnership/icd-guidelines>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

LINCIRE: LINGuistic & Cultural Diversity REinvented. Hemen eskuragarri: www.lincireproject.org, 2019ko irailaren 10ean kontsultatua.

MIRIADI Project Plan. Hemen eskuragarri: www.miriadi.net/en/miriadi-plan, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Noijons J., Bérešová J., Breton G. et al. (2011), *Relating Language Examinations to the Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment (CEFR) – Highlights from the Manual*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: www.ecml.at/tabid/277/PublicationID/67/Default.aspx, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

North B. eta Piccardo E. (2016), “Developing illustrative descriptors of aspects of mediation for the CEFR”, Education Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/168073ff31>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

PETRA-E Network. Hemen eskuragarri <https://petra-education.eu/>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Piccardo E. et al. (2011), *Pathways through Assessing, Learning and Teaching in the CEFR*, Council of Europe Publishing, Strasbourg. Hemen eskuragarri: http://ecep.ecml.at/Portals/26/training-kit/files/2011_08_29_ECEP_EN.pdf, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Piccardo E. (2014), “From communicative to action-oriented: a research pathway”, Curriculum Services Canada. Hemen eskuragarri: <https://transformingfsl.ca/en/resources/?pagenum=2>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Piccardo E. (2016), “Phonological Scale Revision Process Report”, Education Policy Division, Council of Europe. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/168073fff9>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Platform of resources and references for plurilingual and intercultural education. Hemen eskuragarri: www.coe.int/lang-platform, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

PRO-Sign Project: Sign languages and the Common European Framework of Reference for Languages – Descriptors and approaches to assessment. Hemen eskuragarri: www.ecml.at/ECML-Programme/Programme2012-2015/ProSign/PRO-Sign-referencelevels/tabid/1844/Default.aspx.

Reference Level Descriptions (RLDs). Hemen eskuragarri: www.coe.int/en/web/common-european-framework-reference-languages/reference-level-descriptions, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Relating language curricula, tests and examinations to the Common European Framework of Reference (RELANG). Hemen eskuragarri <https://relang.ecml.at/>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Techno-CLIL 2017, moderators: Letizia Cinganotto and Daniela Cuccurullo. Hemen eskuragarri: <https://moodle4teachers.org/enrol/index.php?id=90>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Trim J. (ed.) (2001), “Common European Framework of Reference for Languages: Learning, teaching, assessment – A Guide for Users”, Language Policy Division, Council of Europe, Strasbourg. Hemen eskuragarri: <https://rm.coe.int/1680697848>, 2019ko irailaren 9an kontsultatua.

Non erosi Europako Kontseiluko argitalpenak

BELGIKA

La Librairie Européenne -
The European Bookshop
Rue de l'Orme, 1
BE-1040 BRUXELLES
Tel.: + 32 (0)2 231 04 35
Faxa: + 32 (0)2 735 08 60
E-maila: info@libeurop.eu
http://www.libeurop.be

Jean De Lannoy/DL Services
c/o Michot Warehouses
Bergense steenweg 77
Chaussée de Mons
BE-1600 SINT PIETERS LEEUW
Fax: + 32 (0)2 706 52 27
E-maila: jean.de.lannoy@dl-servi.com
http://www.jean-de-lannoy.be

DANIMARKA

GAD
Vimmelskafte 32
DK-1161 KØBENHAVN K
Tel.: + 45 77 66 60 00
Faxa: + 45 77 66 60 01
E-maila: reception@gad.dk
http://www.gad.dk

ERRESUMA BATUA

The Stationery Office Ltd
PO Box 29
GB-NORWICH NR3 1GN
Tel.: + 44 (0)870 600 5522
Faxa: + 44 (0)870 600 5533
E-maila: book.enquiries@tso.co.uk
http://www.tsoshop.co.uk

ERRUSIAKO FEDERAZIOA

Ves Mir
17b, Butlerova ul. - Office 338 RU-117342
MOSCOW
Tel.: + 7 495 739 0971
Faxa: + 7 495 739 0971
E-maila: orders@vesmirbooks.ru
http://www.vesmirbooks.ru

ESTATU BATUAK ETA KANADA

Manhattan Publishing Co
670 White Plains Road
USA-10583 SCARSDALE, NY
Tel: + 1 914 472 4650
Fax:a + 1 914 472 4316
E-maila: coe@manhattanpublishing.com
http://www.manhattanpublishing.com

FINLANDIA

Akateeminen Kirjakauppa
PO Box 128
Keskuskatu 1
FI-00100 HELSINKI
Tel.: + 358 (0)9 121 4430
Faxa: + 358 (0)9 121 4242
E-maila: akatilaus@akateeminen.com
http://www.akateeminen.com

FRANTZIA

Mesedez, jarri zuzenean harremanetan
Council of Europe Publishing
Éditions du Conseil de l'Europe
F-67075 STRASBOURG Cedex
Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81
Faxa: + 33 (0)3 88 41 39 10
E-maila: publishing@coe.int
http://book.coe.int

Librairie Kléber
1, rue des Francs-Bourgeois
F-67000 STRASBOURG
Tel.: + 33 (0)3 88 15 78 88
Faxa: + 33 (0)3 88 15 78 80
E-maila: librairie-kléber@coe.int
http://www.librairie-kléber.com

KANADA

Renouf Publishing Co. Ltd. 22-1010
Polytek Street
CDN-OTTAWA, ONT K1J 9J1
Tel.: + 1 613 745 2665
Faxa: + 1 613 745 7660
Toll-Free Tel.: (866) 767-6766
E-maila: order.dept@renoufbooks.com
http://www.renoufbooks.com

KROAZIA

Robert's Plus d.o.o.
Marasovičeva 67
HR-21000 SPLIT
Tel.: + 385 21 315 800, 801, 802, 803
Faxa: + 385 21 315 804
E-maila: robertsplus@robertsplus.hr

NORVEGIA

Akademika
Postboks 84 Blindern
NO-0314 OSLO
Tel.: + 47 2 218 8100
Faxa: + 47 2 218 8103
E-maila: support@akademika.no
http://www.akademika.no

POLONIA

Ars Polona JSC
25 Obroncow Street
PL-03-933 WARSZAWA
Tel.: + 48 (0)22 509 86 00
Faxa: + 48 (0)22 509 86 10
E-maila: arspolona@arspolona.com.pl
http://www.arspolona.com.pl

PORTUGAL

Marka Lda
Rua dos Correeiros 61-3
PT-1100-162 LISBOA
Tel: 351 21 3224040
Faxa: 351 21 3224044
E-maila: apoio.clientes@marka.pt
www.marka.pt

TXEKIAR ERREPUBLIKA

Suweco CZ, s.r.o.
Klecakova 347
CZ-180 21 PRAHA 9
Tel.: + 420 2 424 59 204
Faxa: + 420 2 848 21 646
E-maila: import@suweco.cz
http://www.suweco.cz

SUITZA

Planetis Sàrl
16, chemin des Pins
CH-1273 ARZIER
Tel.: + 41 22 366 51 77
Faxa: + 41 22 366 51 78
E-maila: info@planetis.ch

TAIWAN

Tycoon Information Inc.
5th Floor, No. 500, Chang-Chun Road
Taipei, Taiwan
Tel.: 886-2-8712 8886
Faxa: 886-2-8712 4747, 8712 4777
E-maila: info@tycoon-info.com.tw
orders@tycoon-info.com.tw

Council of Europe Publishing/Éditions du Conseil de l'Europe

F-67075 STRASBOURG Cedex

Tel.: + 33 (0)3 88 41 25 81 – Faxa: + 33 (0)3 88 41 39 10 – E-maila: publishing@coe.int – Webgunea: http://book.coe.int

Europako Erreferentzia Marko Bateratuaren Liburu osagarriak hizkuntzen irakaskuntzaren ikusmoldea zabaltzen du. EEMBa argitaratuz geroztik, akademian eta gizartean izan diren garapenak islatzen ditu, eta 2001eko bertsioa eguneratzen. Askozor dio Europan zehar eta harago hizkuntzak irakasten dabiltzan jardunari.

Argitalpen honetan honako hauek biltzen dira:

- ▶ EEMBaren funtsezko alderdiei buruzko azalpen bat, irakaskuntza zein ikaskuntzarako;
- ▶ EEMBaren deskriptore-sorta osoa eta 2001eko sorta ordezkatzeko duena, honako elementu hauekin:
 - modalitateari eta generoari dagokienez, formulazio inklusiboa dutenak;
 - ahozkoaren ulermenari eta idatzizkoarenari buruzko xehetasun gehiago;
 - aurre-A1 maila (berria) eta deskribapen aberatsagoak, A1 eta C mailetan;
 - gaitasun fonologikoa ordezkatzeko duen eskala bat;
 - eskala berriak bitartekotzan, online elkarreraginean eta gaitasun elea-niztun eta kulturantzunean;
 - eskala berriak zeinu-hizkuntzako gaitasunetan;
- ▶ txosten labur bat garapen-, balioztatze- eta aholkularitza-prozesuari buruz –guztira 4 urte iraun du–.

EEMBaren Liburu osagarria beste pauso bat da, Europako Kontseiluak 1964. urteaz geroztik hizkuntzen irakaskuntzarekiko erakutsi duen konpromisoaren bidean; honako helburu hauekin:

- ▶ hizkuntza modernoaren ikaskuntza eta irakaskuntza sustatu eta babestea;
- ▶ kulturen arteko elkarrizketa aberastea, eta, hala, orobat sendotzea elkarren arteko ulermena, kohesio soziala eta demokrazia;
- ▶ aniztasun linguistiko zein kulturala babestea Europan; eta
- ▶ herritar guztiek kalitatezko hezkuntza jasotzeko duten eskubidea sustatzea.

www.coe.int/lang-cefr

HABE

Hezkun Alfabetazte eta Berreskalkuntzerako Erakundea

Erakunde autonomiaduna
Organismo Autónomo del

EUS

www.coe.int

Europako Kontseilua da, kontinente horretan, giza eskubideen aldeko erakunde nagusia. 46 herrialde biltzen ditu, Europar Batasuneko kide guztiak barne. Europako Kontseiluko herrialde kide guztiek sinatu dute Giza Eskubideen Europako Hitzarmena, hots, giza eskubideak, demokrazia eta legea babesteko diseinatu den hitzarmena. Giza Eskubideen Europako Auzitegia arduratzen da herrialde kideek hitzarmena gauzatzeko duten ikuskerarez.

ISBN 978-84-96769-12-0

9 788496 769120

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE